254
2 B
18

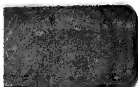

BIBLIOTHECA GRÆCA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA

ET

COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

B.

SCRIPTORUM ORAT. PEDESTRIS

VOL. XIX. SECT. II.

CONTINENS

PLATONIS MENEXENUM, LYSIDEM, HIPPIAM UTRUMQUE, IONEM.

ED.

GODOFREDUS STALLBAUM.

---

22 Gen.

EDITIO SECUNDA

PLURIMUM EMENDATA ET LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII.

SUMPTIBUS HENNINGS.

(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

PLATONIS

OPERA OMNIA.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS
INSTRUXIT.

GODOFREDUS STALLBAUM.

VOL. IV. SECT. II.

CONTINENS

MENEXENUM, LYSIDEM, HIPPIAM UTRUMQUE, IONEM.

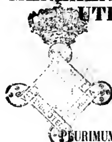

EDITIO SECUNDA
PLURIMUM EMENDATA ET LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCLVII.
SUMPTIBUS HENNINGS.
(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

PLATONIS

MENEXENUS.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS INSTRUXIT.

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO SECUNDA PLURIMUM EMENDATA ET LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE,
SUMTIBUS HENNINGS.
MDCCCLVII.

PROLEGOMENA

ad

MENEXENUM.

Menexenus Platonis dubitari non potest quin cum Phaedro philosophi arctissima argumenti atque consilii necessitudine contineatur. Nam in Phaedro quidem meminimus exemplo orationis amatoriae Lysianae subtiliter demonstrari, artificiosiorem rhetoricam, e schola magistrorum Siculorum profectam et a sophistis quoque factitatam, quia a veritatis studio sit alienior et non tam docendi quam persuadendi rationem sequatur, tanquam vanam et inanem verisimilitudinis captatricem exagitari adeoque artis nomine privari. In Menexeno autem, dummodo liber recte intellectus eiusque ars et compositio prudenter existimata fuerit, certe id agi fatendum erit, ut iudicium in Phaedro de rhetoricae vitiositate expromtum etiam alia ex parte confirmetur atque illustretur, id quod etiam ex eo verisimile fit, quod libellus propter pacis Antalcideae mentionem p. 245. E. in eo iniectam nullo pacto ante Olymp. 98. 2. = 387. scribi aut in lucem emitti potuit, ut non ita multo post Phaedrum compositus esse putari debeat. Nimirum videtur philosophus, posteaquam Phaedrum in vulgus emiserat, fortasse ipse sensisse aut ab aliis admonitus esse, iudicium illud de arte oratoria, quod in hoc libro defendisset, ideo minus iustum ac probabile ha-

bitum iri, quia ab unis maxime orationibus amatoriis iisque dudum scriptis esset repetitum, siquidem rhetores in aliis dicendi scribendique generibus multo maiora et excellentiora effecissent adeoque paullatim ad singularem quandam artis praestantiam et virtutem eluctati essent. Huic igitur opinioni ut occurreret suamque sententiam etiam certius confirmaret, in Menexeno etiam alia ratione docere studuit, quod nuper demum ostendere conatus erat. Quum enim non ante multum tempus in medium prodiisset Lysiae oratio funebris in laudem eorum scripta, qui in bello Corinthio pro patria cecidissent, quae novo posset esse documento, quid orator senex in dicendi genere demonstrativo et panegyrico praestaret, quumque rhetores laudationum funebrium habendarum occasione fere ita uterentur, ut in iis, quo populo placerent, omnes novae artis illecebras atque veneres expromerent, adeoque civium studiis et cupiditatibus humiliter blandirentur; philosophus hac temporum opportunitate ita uti apud animum constituit, ut non modo civilem quoque eloquentiam, sicuti eam quam taxasset antea, certe quidem unam ipsius partem, misere depravatam esse ostenderet, verum etiam ipsos rhetores atque Athenienses, qui non mediocrem culpae partem sustinerent, propter vitiositatem in istiusmodi arte oratoria elucentem rideret ac vituperaret. Quippe tractavit philosophus rem in Menexeno profecto aliter quam in Phaedro fecit, quandoquidem in illo argumentum non tam ad philosophiae subtilitatem exegit, quam ad ipsius vitae usum atque veritatem accommodavit. Obtenditur enim in hoc libro Atheniensibus pariter atque rhetoribus tamquam speculum quoddam, in quod intuentes utrique se suamque vanitatem planissime agnoscant, quandoquidem cives arguuntur vano inanique rerum suarum amore ridiculoque fastu occoecati rhetores istos suos ingenti cum voluptate audire solere vacuum tollentes ipsi plus nimio verticem; oratores autem quum aliis modis vanitatis accusantur, tum imprimis facete et urbane deluduntur oratione extemporali opera ad ipsorum imitationem composita atque iis omnibus tractationis artificiis referta, quibus utentes sibi videbantur nescio quid magni in arte oratoria atque civili praestare solere. Qua quidem ratione id efficitur, ut cla-

rissime intelligatur vanitatem Atheniensium ad eloquentiae depravationem, ac vicissim eloquentiae corruptelam ad alendam civium vanitatem valuisse. Quamquam philosophus hanc materiam sollertissime eo modo tractavit, ut simul ostenderit, qua ratione vel in summa artis depravatione civium animi usu ipsius ad virtutem et patriae amorem incitari et incendi possent. Sed haec quidem universe; agamus iam aliquando pressius accuratiusque dispiciamus, quaenam fuerint scriptionis Platonicae origines, caussae et consilia.

Constat igitur inter omnes, in praeclaris Atheniensium institutis, quae ad patriae amorem excitandum, alendum, firmandum comparata essent, imprimis etiam illud fuisse, quod publice fuit sancitum, ut in honorem eorum, qui pro republica in bello occubuissent, communia civium sollemnia haberentur, inter quae mortuis laudationes funebres ab oratoribus publice ad eam rem delectis dicerentur. Incertum est, unde hic mos, qui teste Demosthene adv. Leptin. p. 499. Lycurg. c. 12. Aristid. Panath. p. 310. ed. Dind. solis Atheniensibus proprius fuit *), duxerit originem, aliis eum a Solonis humanitate repetentibus, aliis ortum ipsius referentibus ad temporum Persicorum opportunitatem; de qua sententiarum diversitate exposuit Wesseling. ad Petiti Legg. Attic. p. 602. Verum istud quidem ut incertum sit, tamen illud ex Thucyd. II. 34. luculentissime intelligitur, fuisse eum belli Peloponnesiaci initio iam adeo fixum ac stabilitum, ut ceremoniae, quibus solemnia illa peragerentur, dudum constanti usu receptae essent **). Fieri autem non potuit quin eiusmodi sacra publica atque civilia orantibus largissimam interdum dicendi materiam suppeditarent, qua tractanda sibi eloquentiae laudem comparare studerent. Quod maxime inde ab eo tem-

*) De ritibus mortuos honorandi apud Graeciae populos usitatis v. Wachsmuths Antiq. Gr. II. p. 82. Hermann Lehrbuch der griech. Privatalterthümer (Heidelb. 1852.) §. 39. et quos hic ibi laudavit.

**) Has ceremonias luculente descripsit Thucyd. II. 34. Fiebant solemnia in Ceramico exteriore, ubi sepulcretum commune erat. v. Pausan. I. 29., 2. Leak. Athen. p. 322.

pore, quo studia cultioris eloquentiae Athenis vigere coeperunt, ita factum esse constat. Et primum quidem res de Pericle comperta habetur, qui, quum princeps videatur inter haec sollemnia artificiosius dixisse, quandoquidem teste Cicerone ante ipsum Athenis omnino eloquentia ratione et doctrina suffulta prope nulla fuit, tum ea in re tanta virtutis laude excelluit, ut non modo superiorum omnium, qui publice dixissent, memoriam obscuraverit, verum etiam posteriorum studia ad laudum suarum aemulationem mirum quantum excitaverit atque commoverit. Quippe recitavit ille teste Thucydide II. 34. sqq. pro iis, qui primo anno belli Peloponnesiaci occisi erant, orationem longe praestantissimam, quae postea fere pro exemplo quodam perfectae eloquentiae habita est, ad cuius imitationem sese componere deberent, quicunque in tali caussa laudabile quid efficere vellent. Cuius quidem orationis summam Thucydides l. c. c. 35 — 46 arte plane divina ita retulit, ut eam legentes propemodum videamur ipsum summum oratorem dicentem audire, cuius ille mentem ac sententiam ad ipsius veritatis fidem quam accuratissime expressit *). Etenim vir ingeniosissimus et in re publica clarissimus quum pro egregio mentis quo pollebat acumine facile perspexisset, parum esse pro temporum praesentium conditione occisis militibus vulgari modo parentare, oblata dicendi opportunitate ita usus est, ut civium animi quum ad patriae caritatem inflammarentur, tum ad honestam studiorum et consiliorum contentionem atque constantiam permoverentur. Quocirca prudentissime rem ita instituit, ut cum rerum praesentium tractatione universae reipublicae Atheniensis laudes coniungeret omninoque nihil praetermitteret, quod in re luctuosissima animos civium erigere, sustentare et ad communis salutis studium et amorem inflammare posset. Digressus est igitur ad civitatis Atticae primordia laudavitque principes eius conditores. Praeconiis item ornavit reipublicae Atheniensis formam ac disciplinam callide et prudenter cum Lacedaemoniorum moribus et in-

*) V. quae ea de re disseruit Poppo ad II. c. 35. in. p. 58. ed. Gothan.

stitutis comparatam. Tum ad rem praesentem transgressus ostendit, honestum esse atque gloriosum pro patria mortem oppetere, eoque nomine eos beatos praedicavit, qui sanctissimo huic officio nulla in parte defuissent. Quibus omnibus expositis denique etiam reliquos cives imprimisque parentes ac filios eorum, qui vita essent defuncti, cohortatus est ad constans et perpetuum similis virtutis studium, simulque etiam demonstravit, viduis orbisque filiis illorum quantum curae pariter atque honoris respublica tribuere soleret, ut omnes inde non modo solatium haurire sed etiam generosam superbiam assumere possent. Haec igitur fuit ratio atque via, quam summi ingenii vir in tractando argumento sanequam magno ac difficili ingressus est, quo civium suorum animos ad retinendam patriae caritatem et ad servandam in persequendis studiis et consiliis suis constantiam incenderet atque inflammaret. Quam quidem apparet utique fuisse talem, ut, servata nativae eloquentiae vi et gravitate, id unum maxime in dicendo spectaverit, ut in animis civium generosiores excitarentur sensus, quales praesentis temporis rationes vel maxime exigere viderentur. Quocirca ille in hac oratione plane talis extitit, qualem eum describit Plato in Phaedro p. 270. A. sq. ubi Socrates ipsum ait ceteris oratoribus eo praestitisse, quod Anaxagorae physici fuerit auditor; a quo eum censet quum alia praeclara quaedam et magnifica didicisse, tum imprimis illud accepisse, quod gnarus fuerit naturae animorum ac probe perspectum habuerit, quibus occasionibus et quibus orationis modis quaeque animorum partes pellerentur. Et videtur sane optandum fuisse, ut mascula ista atque sana nullisque corrupta vanae artis lenociniis eloquentia, quam iure mere Atticam dixeris, perpetuo vigeret neque umquam exolesceret. Certe quidem philosophus eam in Phaedro tanti aestimavit, ut eam, utpote non a philosophiae studiis abhorrentem, unice dilexerit. Sed longe aliter res mox evenit, ubi rhetores e schola Sicula profecti hanc scribendi dicendique provinciam occupaverunt; id quod brevi post Periclis obitum ita factum esse verisimile, imo prope certum est, quandoquidem iam initio belli Peloponnesiaci ita accidit, ut rhetorica artificiosior atque tricis et argutiis sophisticis oppleta florere inciperet.

Prodiit enim tum in hunc campum Gorgias ille Leontinus, qui Siculorum artificum eloquentiam primus in Graeciam importavit atque docuit. Is enim narratur orationem funebrem composuisse novae eloquentiae ornamentis omnibus instructam, quae audientium animos mirifice caperet atque deleniret; de qua re v. Philostrat. p. 493. Foss. De Gorgia Leontino p. 78. sqq. Geelius De Sophist. in Act. Societat. Traiect. 1823. p. 60. sqq. Westermann. Histor. Eloquent. Graec. §. 32. ann. 7. et quos hic commemorat. Quae quidem oratio, cuius etiam nunc fragmentum fertur, de quo optime commentatus est H. E. Fossius De Gorgia Leontino p. 64. sqq., etiamsi non fuit publica sed privatim ostentandae artis et ingenii sollertiae caussa scripta, tamen eam vim habuit, ut mox plurimi rhetores illius potissimum auctoritatem sequerentur, adeoque ii, quibus publice de mortuis dicendum esset, orationes sibi expeterent more Gorgiano elaboratas. In iis vero, qui eiusmodi orationes funebres composuerunt, imprimis etiam Lysias extitit memorabilis. Hic enim laudationem scripsit in eos, qui Iphicrate duce Corinthiis auxilio missi erant, ut Olymp. 96. 4. in publicam lucem prodiisse videatur, sicuti iudicat etiam Krügerus ad Clinton. Fast. Hellen. p. 105., hoc est, sexennio fere ante quam Plato Menexenum in publicum foras emisit, aut secundum Schönbornium Olymp. 98. 2. = 387. a. Chr. n. Quae quidem oratio funebris videtur sane eadem esse, quae adhuc sub nomine Lysiae circumfertur, sicuti praeter alios iudicarunt etiam Fr. Schlegel. in Wielandii Museo Attico Vol. I. P. II. p. 261. sqq. Frid. Iacobs. Praefat. ad Attic. p. VIII. Schönborn. in Comment. Ueber das Verhältniss von Platons Menexenus zu d. Epitaphios des Lysias. (Guben 1830. 4.) p. 29. sqq. Nam qui eam Lysiae abiudicarunt, C. Valckenar. in Hemsterhusii et Valcken. Oratt. p. 218. ad Herodot. VII. 139. 160. IX. 27. Fr. Aug. Wolf. ad Leptin. p. 365. Sluiter. Lectt. Andocid. p. 281., Hölscher De Vita Lysiae p. 49. Meier. De Andocid. c. Alcibiad. III. p. 12. ii non satis videntur reputavisse, quod in hac caussa sanequam gravissimi est momenti, Lysiam alio dicendi genere in orationibus iudicialibus, alio in orationibus pane-

gyricis ac demonstrativis usum esse. In his enim dictionem consectatus est magis artificiosam et quaesito ornatu plenam, quae etiam sophisticum quiddam spiraret, quum in illis mira niteat simplicitate atque perspicuitate cum tenui subtilitate copulata. De qua re utiliter legeris etiam Westermann. Quaest. Demosthen. P. II. p. 32. sqq. et Krüger. Histor. Forsch. p. 102. et 232. sqq. Sed haec tamquam in transcursu. Fuit igitur etiam Lysias in numero eorum, qui istiusmodi orationem funebrem ad Gorgianae disciplinae rationem composuerunt. Neque vero, si quid ex verbis Socratis apud Platonem Menex. p. 234. C. sqq. coniicere licet, exiguus fuit numerus eorum, qui in eodem genere ambitiosius elaboraverunt, inter quos videntur etiam referendi esse Archinus et Dio, qui Menex. p. 234. B. memorantur tamquam ii, quos sperare liceat propediem oratores publice electum iri, ut in sacris funebribus, quae instent, verba faciant. Nimirum omnino quidem videtur hic mos tum invaluisse, ut orationes panegyricae eo stilo exararentur, qui referret artis novitiae splendorem ac magnificentiam adeoque temporum desideriis, quae ingruissent, plane accommodatus haberetur. Nam quum omnes artes reperiantur temporum rationibus inservire, tum nulla est facile, quae magis ab hominum ingeniis temporumque caussis pendeat quam eloquentia, maxime panegyrica. Itaque orationes id genus omnes, quae ex illa aetate adhuc superstites manserunt aut saltem ei attribuuntur, ad hunc modum sunt scriptae et elaboratae, ut ne Isocrateae quidem multum inde recedere existimandae sint, quamquam in iis ornamentorum oratoriorum usus paullo est temperatior. Iam vero haec quum procedente tempore ita evenisse certum et exploratum sit, tum operae pretium videtur animadvertere, qualis eloquentia haec panegyrica inde ab illo tempore vel ipsa evaserit vel vi et efficacia sua extiterit. Etenim primum quidem oratores isti omnes, Periclis exemplum aemulati, omnem illam dicendi materiam, quam is nobilissima sua oratione funebri tractaverat, ipsi quoque sibi tractandam sumserunt, quippe quum illam talem viderent esse, quae ad populi gratiam atque favorem comparandum esset longe accommodatissima. Itaque illi et ipsi in laudes Athenarum

cupide exspatiati sunt studioseque id egerunt, ut civium animos caperent, oblectarent, delenirent, sese putantes continuo germanos Pericles vel etiam maiores illo oratores fore, si sese argumenti delecti habita ratione ad illius exemplum composuissent atque res easdem novo more elegantius scilicet et ornatius tractavissent. Quo modo evenit, ut quum iidem fere loci vulgo ab omnibus illustrarentur atque populo Atheniensi laudes rerum suarum perpetuo occinerentur, res ipsae callide variandae, aliis atque aliis modis exornandae, denique multipliciter mutandae atque pervertendae essent, ne novitatis gratia disperiret, quam dicentes utique tanto cupidius sectabantur, quanto studiosius eadem etiam ab audientibus expetebatur. Itaque oratores hac rerum conditione propemodum necessitate coacti sunt rerum memoriam arbitratu suo tractare ac difingere, ut aliquid novi in medium afferrent, quod ab audientibus plausu exciperetur. Quod quam noxium morum honestati atque veritatis studio esse debuerit, adeo apertum est, ut vix verbo ea de re monere opus videatur. Verum accessit ad haec etiam aliud quid, quod hoc nomine etiam nocentius extitit atque turpius. Quum enim Pericli in dicendo hoc fuisset propositum, ut tempore periculosissimo animos civium ad patriae amorem accenderet et bona spe ac fiducia de rebus futuris impleret; tum illi generosiorum istorum sensuum plane incuriosi nihil sibi antiquius duxerunt, quam ut civibus humiliter blandirentur, quo citius scilicet ipsi clarorum rhetorum famam et existimationem adipiscerentur. Quod quidem tanto licentius sibi sumserunt, quod qui isti rhetorum disciplinae addicti erant, ii, sicuti Plato quum alibi tum imprimis in Gorgia et Phaedro ostendit, quoniam dicendi et intelligendi rationem plane seiunctam habebant, unam tantum verisimilitudinis speciem et persuasionis probabilitatem consectabantur. Itaque nec civiles isti oratores ullo modo dubitaverunt hac in re grassari longius. Exornarunt igitur arbitratu suo quae dicenda essent speciosius, quo sibi pariter atque audientibus gratum facerent, gravia et molesta callido silentio transmiserunt; ambigua et controversa in eam partem interpretati sunt, quae iucundi aliquid haberet; denique vera et contestata etiam argute perverterunt et splendidis men-

daciis oneraverunt, dummodo audientium studiis et voluntatibus satisfacerent eoque modo sibi gratiam eorum atque favorem colligerent. Unde quid denique consequens esse debuerit, ad suspicandum haud sane difficile est. Quippe vanitas ista oratorum etiam populi vanitatem aluit, quemodmodum vicissim inanis laudis cupiditas atque temeraria ambitio, qua civium animi occupati erant, fieri non potuit quin oratorum vanitatem atque fraudulentam calliditatem cum inani fastu coniunctam mirum quantum adaugeret. Ita factum est denique, ut ab istis oratoribus pro communi patriae amore, quem Pericles ob oculos habuerat, vana de rerum patriarum praestantia opinio inanisque superbia in civium animis nutriretur, quae non modo patriae caritati, verae quidem illi et germanae, sed etiam veri rectique amori plurimum officeret adeoque communi reipublicae saluti multum detrimenti importaret, quandoquidem fraus atque vanitas in privata pariter atque publica vita semper est maxime pestifera. Denique vero his omnibus coniuncta fuit etiam singularis species atque forma orationum ex tali fabrica, qualem schola Sicula constituerat, fere prodeuntium. Quum enim rhetorica ista non magnopere curaret orationis argumenta, sed unice effectus, quos in audientium animis habitura esset, spectare soleret, omninoque consisteret in artificiosa quadam et fallaci dicendi peritia, quam Gorgias maxime excoluerat; plurimum etiam tributum est orationis ornamentis arte quaesitis, quorum splendore tamquam mentis acies praestringeretur sensuumque titillatio quaedam auriumque voluptas pararetur. Itaque dictio illa veteris eloquentiae Atticae, quae gravitatem cum simplicitate, vim sententiarum cum verborum castitate consociaverat magisque sententiis quam verbis abundaverat (v. Cic. De Orat. II. 23. Brut. c. 7.), qualis etiam in oratione Periclea apud Thucydidem expressa cernitur, omnino cessit vanae verborum iactantiae et inani artificiorum rhetoricorum copiae, quae animos audientium feriret potius ac percelleret quam moveret aut ad veri scientiam atque cognitionem institueret, praesertim quum ea adhiberetur immoderatius. Nimirum oratores verborum blandimentis animis audientium non aliter gratiam et voluptatem parare conati sunt, quam artis

coquinariae periti ciborum deliciis corpus suaviter afficere student (Gorg. p. 462. C.). Quamquam ista omnia Atheniensibus tanto magis placuerunt tantoque vehementius sunt probata, quo magis laudes suas voluerunt quam elegantissime praedicari, quum interim oratores istis artibus imperitorum animos facilius captari probe vel potius improbe intelligerent.

Verum haec quidem satis pro consilio nostro de funebribus orationibus apud Athenienses usitatis deque genere dicendi in illis a rhetoribus adhibito. Quibus expositis tandem aliquando putamus facile demonstrari posse, de quo saepe ac multum a viris doctissimis dubitatum est, quid Plato in scribendo Menexeno potissimum spectaverit et qua ratione in condendo hoc opere versatus sit. Quippe nos quidem si quid iudicare possumus, totus liber maxime ad irrisionem tum civilium rhetorum tum civium Atheniensium comparatus est, qui utrique satis acriter corripiuntur propterea, quod arte rhetorica ad explendam miserandam quandam vanae laudis atque gloriae cupiditatem pessime abutantur; quo ipso id quoque efficitur, ut, quod iudicium in Phaedro de rhetorices a veritatis et sapientiae studio alienioris vilitate et inertia expromtum fuit, id etiam alia ex parte vel recentissimarum orationum panegyricarum habita ratione confirmetur. Quamquam tenendum est, Platonem callidissime rem ita instituisse, ut simul etiam qua ratione civium animi ad virtutem et patriae amorem instituendi essent, luculento exemplo declaraverit. Etenim Athenienses quidem ridentur atque deluduntur propter vanam inanemque superbiam, qua ventosos istos laudum suarum praecones, quantumvis veritatis rationes astute pervertant atque inani verborum iactantia utantur, tamen avidissime audire, admirari, dilaudare soleant. Qua ratione aperte notatur fastus illius insolentia, quo Athenienses coeca rerum suarum admiratione capti virtutibus suis mirifice superbiebant, licet dudum a patrum virtute plurimum descivissent; qui quidem fastus imprimis etiam ex vanorum oratorum adulatione nutrimentum ceperat, quemadmodum ipse vicissim ad alendam nutriendamque eloquentiae vanitatem non parum valuerat. Ea vero reprehensio et castigatio maxime continetur in priore libri parte, quae Socratis cum

Menexeno colloquium complectitur, perfusum illud lepidissimae et urbanissimae irrisionis salibus; quamquam eadem cernitur etiam in funebri oratione, quam pars altera libri continet, quippe quae passim tam callidam habet rerum ac sententiarum tractationem, ut non sine urbana quadam cavillatione vano illi laudis et gloriae studio attemperata sit, quo Athenienses utique flagraverunt. Rhetores autem vellicantur atque perstringuntur eo, quod quam vana sit atque fallax eorum eloquentia quamque ad unam speciem inanis verisimilitudinis comparata, ita ostenditur, ut eadem opera adulandi blandiendique artificia, quibus vulgo utebantur, in clarissima luce collocentur et tamquam trita et vulgaria, quae verae artis laude careant, rideantur atque subsannentur. Quod quidem primum apertius fit ab initio dialogi p. 234. E. sqq., ubi Socrates inter alia ostendit, quam parum illi in laudationibus suis rerum veritatem curent quantumque tribuant splendidorum et magnificorum verborum blandimentis ac lenociniis et quam ridiculi sint eo, quod iam multo ante, quam ad dicendum eligantur, orationes sibi conficiant aut conficiendas ab aliis curent, quo scilicet eas ediscant, licet sese simulent non praeparatos ad dicendum accedere. Deínde vero etiam tectius et occultius, sed tamen ítem satis aperte peragitur ipsa oratione funebri, quam Socrates ait secum ab Aspasia communicatam esse quamque totam Menexeno recitat. Etenim hac oratione dum mos atque ratio rhetorum sollertissima imitatione exprimitur, ut plane audire videamur oratorem aliquem e schola Sicula profectum et Gorgiae non absimilem, simul etiam opera tamquam ludibunda demonstratur, quam non difficile opus sit tales orationes vel extemporali dictione laudabiliter effingere, quippe quae in tanta rerum tractandarum incuria et veritatis vel superlatione vel neglectione non multam quaerendi operam requirant, et orationis ornatum referant mero usu collectum atque crebra loquendi exercitatione comparatum, qui ultro videatur unicuique ingenio non plane carenti maximam dicendi facilitatem afferre posse. Verum enim vero quum Plato isto modo artes rhetorum ad irrisionem comparatas egregie exploserit, tamen callidissimus rhetorum irrisor vel sic perfectum artis opus ad illorum mentem ac

sententiam elaboravit, ac seria cum iocis tam sollerti opera coniunxit, ut in exagitandis oratoribus ipse summus orator extiterit. Id quod etiam ipsi senserunt Athenienses, quibus teste Cicerone Orat. c. 44. Menexenus Platonis adeo est probatus, ut hanc orationem quotannis certo quodam die in populi concione recitari iuberent; id quod sponte intelligitur recisis dialogicis libri partibus ita factum esse. Nimirum Athenienses quum blandiloquis istis laudationibus semel essent assuefacti, irrisionis quae in libro inesset obliti, optimum factu iudicaverunt, ut Platonis orationem, utpote hoc in genere longe praestantissimam, in publicis mortuorum sollemnibus usurparent. In quo ut Academiae auctoritas aliquid valuerit, tamen sine dubio plurimum item valuit iudicium de illius praestantia inter omnes pervulgatum. Et consentiunt etiam critici recentiores de eius excellentia unanimi iudicio, ut narratio Ciceronis non temere in dubitationem vocanda videatur. Audias enim praeter alios Dionys. Hal., qui ceteroquin in priore ipsius parte affectatum figurarum rhetoricarum usum acerbiore censura exagitat, De vi dicendi Demosth. c. 23. T. VI. p. 1027. *κράτιστος δὴ πάντων τῶν πολιτικῶν λόγων ὁ Μενέξενος, ἐν ᾧ τὸν ἐπιτάφιον διέρχεται λόγον, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, Θουκυδίδην παραμιμούμενος, ὡς δ' αὐτός φησιν, Ἀρχῖνον καὶ Δίωνα.* coll. Rhet. VI. 1. p. 259. *παραδείγματα (λόγων ἐπιταφίων) ἐστί που καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τοῦ μὲν κοινοῦ καὶ πολιτικοῦ παρά γε τῷ τοῦ Ὀλόρου* (apud Thucydidem) *καὶ παρὰ τῷ τοῦ Ἀρίστωνος* (apud Platonem). Hermogen. De Ideis T. II. c. 10. p. 139. *ὁ δὲ πανηγυρικῶν λόγων κάλλιστος ἐν λέξει πεζῇ, οὐχ ὡς ἐν σχήμασι πολιτικοῖς, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο πανηγυρικός, ὃς οὐδὲ πολιτικὸς ἴσως ἂν κληθείη, πάντως ἂν εἴη δήπου ὁ Πλατωνικός, κ. τ. λ.* Nimirum habet sane oratio Platonis singulares virtutes, ut etiamsi per facetum quoddam ludibrium ad vulgarium laudationum imitationem composita sit, tamen inter has ipsas mirum quantum excelluisse iisque palmam praeripuisse iure existimari debeat. Nam partium descriptio ac dispositio argumenti fere eadem est atque in oratione Periclis apud Thucydidem, quamquam singularum rerum ac sententiarum tractatio pro temporum, loco-

rum et personarum ratione alia extitit. Pericles enim c. 36. l. c. posteaquam verbis paucissimis maiorum virtutem praedicavit, argumentum orationis suae sic describit: *ἀπὸ δὲ οἵας ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ καὶ μεθ' οἵας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἵων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαινον.* Cum his vero contendas illa Menexeni p. 237. A. et facile intelliges Platonem plane eandem rationem sequutum esse. Tractatio rerum porro atque argumentatio per omnia iusto ordine procedit, ut nulla usquam animadvertatur sententiarum perturbatio aut rerum confusio, nisi sicubi de industria quaesita est, postulante id rhetorum imitatione perstringendorum consilio. Denique nec celsioris animi spiritus ullo modo in hac oratione desiderantur. Nam ut in laudatione factorum Atheniensium plurima argute quaesita, callide captata, inaniter exornata sint, tamen his ipsis sollertissime intertexta sunt, quae ad animos generosioribus sensibus et patriae amore imbuendos plurimum valeant, ut quum Atticam iam antiquitus humanam et diis caram fuisse docetur; quum ostenditur formam reipublicae eam esse, quae optimorum tantum principatum ferat; quum laudatur iuris aequabilitas et civium omnium communis libertas; quum victores Marathonii non modo propterea praedicantur, quod Persas non insuperabiles esse ostenderint, sed etiam ideo, quia exemplo suo patefecerint, omnes opes omnemque potentiam denique virtuti concedere; quum victores proelio navali ad Salaminem et Artemisium commisso cives suos edocuisse dicuntur, consociatis Atheniensium viribus nullum hostem ne potentissimum quidem mari aut terra posse resistere; quum Athenienses narrantur bellis Persicis finitis primi Graecis contra Graecos ad tuendam communem libertatem opitulati esse; quum civitatis humanitas et clementia celebratur, quae captis ad Sphagiam hostium ducibus, ne communi Graeciae saluti officeret, pacem inire maluerit, quam hostes pessumdare; quum animadvertitur, eos, qui naves ad Mitylenen interclusas obsidione liberaverint, gloriosis facinoribus suis demonstravisse, Athenas a nullo umquam hoste devinci posse; quum bello a Thrasybulo contra triginta tyrannos gesto concordiam civium singularem emersisse

2 *

eaque una patriam servatam esse declaratur, et quae sunt id genus alia, quae vel hodie attentius paullo legentes facile sentiamus plane ad nobiliores sensus in civium animis fovendos atque alendos comparata esse. Iam vero etiam altera pars orationis, quae perorationem complectitur, certe longe est gravissima plurimumque eodem valet quorsum spectaverat oratio Periclis, ut animi audientium quum ad omnem virtutem tum imprimis ad caritatem patriae incendantur. Quapropter adeo Dionysius Halicarnassensis, qui in reprehendenda priore orationis parte sanequam multus est, hanc perorationem non modo sine nota censoria transmittit, sed etiam singularibus ornavit laudibus. Itaque nos quidem etiam nunc verum esse putamus quod olim statuimus, inter hanc Platonis orationem in Menexeno perscriptam atque alias superiorum oratorum funebres declamationes eandem fere rationem intercedere, quae in Phaedro obtineat inter orationem amatoriam Lysianam et priorem Socraticam. Quemadmodum enim Socrates in Phaedro primum eam orationem declamat, quae, etiamsi idem plane argumentum habet, tamen Lysiana rerum tractandarum sollertia aliquanto sit praestabilior, ita idem in Menexeno habet orationem panegyricam, quae quum rhetorum callida atque speciosa ornamenta et fallacia artificia omnia satis fideliter referat, tamen in hoc ipso genere neutiquam contemnenda aut orationi Pericleae plane dissimilis censeri debeat.

Verum satis haec de Menexeni argumento, arte et compositione. Perspectum enim iam satis est, opinor, rideri in hoc libro Atheniensium vanam superbiam in audiendis probandisque oratoribus, inanibus laudum suarum praeconibus, conspicuam; rideri item et imitando deludi vanam rhetorum artis suae praestigiis populum decipientium sollertiam et calliditatem; utrumque autem ita fieri, ut Plato ipse in exagitandis studiis oratoriis vel servatis rhetorum artibus summus orator extitisse iudicandus sit.

Atque haec omnia si vere a nobis disputata sunt, certe nec adeo difficile de iis rebus erit iudicium, quae viris doctis saepe visae sunt ad diiudicandum difficiliores. De quibus quidem quam brevissime ordine deinceps explicare licebit.

Itaque primum quidem, opinor, nemini adhuc mirabile videbitur, quod Plato rerum gestarum narrationem non ubique ad veritatis normam atque regulam exegit. Quippe noluit profecto philosophus pro consilii sui ratione splendida oratorum mendacia, ex studiis ipsorum ultro enata, in opere suo abolere: imo ea consulto imitatione sua notare et arguere constituit.

Nec vero aliter iudicandum est de artificiosis rhetorum ornamentis passim insolentius adhibitis, quae quum ipse in Phaedro p. 266. sqq. acerbo sale perfricuerit, tamen eadem in Menexeno deliberato consilio cum urbana dicentium pariter atque audientium irrisione ad rem suam traduxisse et faceta imitatione expressisse existimandus est. Quod si animadvertisset Dionysius Halicarnassensis (T. VI. p. 1027. sqq.), iniquissimus philosophi exagitator, qui id unum fere egit, ut Demosthenem Platone eloquentiorem fuisse evinceret, et vero etiam animadvertissent ii critici, qui nuper in hac ipsa re mirum quantum offenderunt, certe nec iudiciis suis tam turpiter saepe ruissent nec tam inclementer in philosophum invecturi fuissent. At nimirum est haec profecto non ita raro insignis censorum virtus, ut de iis rebus pronuncient confidentius atque audacius decernant, quas ne ipsi quidem satis perspectas habent. Sed progredimur ad aliud quid, de quo paucis dicendum videtur.

Etenim putamus iam nec illud adeo dubium et incertum videri posse, de quo semper hominum doctorum opiniones vehementer fluctuaverunt, quisnam tandem fuerit, contra quem Plato Menexenum suum maxime scripserit et in lucem publicam emiserit. Suspicati sunt nonnulli, ut Gottleberus aliique, Platonem adversari voluisse laudationi Periclis, quam imitando superare studuerit. Quod profecto a veritate plurimum abhorrere dicendum est. Nam Periclem philosophus tamquam eloquentiae vere Atticae exemplum aemulandum quidem, nec vero contemnendum aut ridendum censuit. Fuerunt item qui perditam aliquam Alcidamantis aut Archini orationem delusam esse coniicerent, ut Spengelius Artium Scriptorr. p. 147. et Krüger. Stud. Histor. p. 238. sqq. Quae sententia item est veridissimilis, quando-

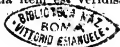

quidem in Menexeno Archinus et Dio memorantur quidem, sed ita memorantur, ut modo tamquam recentissimi oratores designentur, alio nomine non tangantur; Alcidamantis autem ne levissima quidem usquam fit significatio. Nec vero ullo modo perspicitur, cur hi uni potissimum petantur, quum Plato sine dubio omnem istorum importunorum laudatorum cohortem corripere et exagitare constituerit. Denique plurimi nuper critici, ex quibus praeter ceteros nominandi sunt Io. Henr. Iust. Köppen in libro: Platons Menexenus im Grundriss (Berol. 1790. 8.) p. 42. sqq. Fr. Schleiermacherus in Interpr. Germ. Praef. et Ann., Aug. Boeckhius in Annal. Heidelberg. a. 1808. Vol. I. p. 97. Schönborn. in Comment. Ueber das Verhältniss v. Platons Menexen. zu dem Epitaphios des Lysias (Guben. 1830. 4.) unum potissimum Lysiam telis petitum esse censuerunt, adeoque demonstrare conati sunt singulos quosdam locos Menexeni ad singulos locos Epitaphii Lysiaci vituperandos comparatos esse. A qua opinione nec alienus fuisse videtur C. Fr. Hermannus, qui in Disp. De Socratis magistris p. 21. sq. Schönbornio plura subministravit, quae ille ad sententiam suam exornandam uti potuisset. At enim vero quemadmodum illi de singulis locis Menexeni Lysiae oppositis multum falsi sunt, sicuti accurate nuper demonstraverunt duumviri praestantissimi, C. W. Krüger in libro: Historisch philol. Forschungen p. 241. sqq. et Vitus Loers in Disp. Quae ratio inter Platonis Menexenum et Lysiae laudationem intercedat (Trevir. 1848. 4.); ita etiam de summa re aliquanto aliter existimandum videtur. Quemadmodum enim Plato Phaedrum suum non uni Lysiae, sed universae nationi novitiorum rhetorum opposuit, quamquam Lysiam iussit illorum omnium partes sustinere, ita sine dubio etiam Menexenum referri voluit ad oratores panegyricos omnes, qui isti rhetorum disciplinae essent dediti, licet fieri possit, ut Lysiae Epitaphius potissimum ipsi scribendi caussam et opportunitatem attulerit. Quod profecto etiam ideo est longe verisimillimum, quod illum unum in Phaedro tamquam rhetorum novitiorum principem in medium produxit. At nimirum nihilo secius apertum esse putamus, totam rhetorum civilium e schola Sicula exortorum rationem

in Menexeno corripi et exagitari, praesertim quum Lysias ne verbo quidem tangatur, sed potius Dion et Archinus nominentur, videlicet quo certius intelligatur vel recentissimos oratores panegyricos hoc opere taxatos ac delusos esse.

Atque hoc ipsum nos paene invitos perducit etiam ad aliam virorum doctorum dubitationem. Mirati sunt enim homines optimi saepenumero, cur in Menexeno gravissime peccatum sit contra temporum rationes, quandoquidem in oratione funebri, quam Socrates ex ore Aspasiae acceptam refert, ea narrantur, quae tredecim demum annis post Socratis obitum acciderunt. Quod alii satis quidem ridicule ac perverse errori Platonis tribuerunt, qui memoriae lapsu in fraudem inductus sit, alii etiam aliter expedire conati sunt, de quorum opinionibus consulas C. Fr. Hermanni Hist. Phil. Plat. I. p. 520. At nimirum ubi eorum meminerimus, quae supra de universi libri consiliis et rationibus sunt exposita, quid rei sit, certe neutiquam dubii et incerti haerebimus. Quippe admisit philosophus ingentem istum anachronismum, quem crepant, petulanti quodam ludibrio, quandoquidem isto modo quam clarissime significatum esse voluit, se vel novissima tempora ob oculos habuisse, nec tantum ea risisse, quae iam olim aetate Socratis praeteriissent. Qua quidem temporum significatione quid quaeso putabimus facetius aut elegantius excogitari potuisse, quandoquidem ea legentium animos vel maxime a dvertere ad illud debuit, quod ut animadverteretur, sine dubio philosophi plurimum interfuit?

Arctissime vero cum his cognata est etiam alia difficultas, quae dici non potest quantopere criticorum animos omni fere aetate perturbaverit. Quaesitum enim est studiosissime, quorsum tandem pertineat, quod Socrates sese funebrem orationem suam Aspasiae acceptam referre profiteatur, quae eadem etiam Pericli in elaboranda nobilissima laudatione funebri auxilio suo affuerit. Longum est narrare, quid viri doctissimi ea de re existimaverint *), neque etiam necessarium. Res enim est longe simplicissima. Facete enim et urbane philosophus eo modo significavit, orationem suam funebrem, quam-

*) V. Hermann. De Socratis magistris p. 19. sqq.

vis novitiae disciplinae rhetoricae speciem prae se ferret, tamen item cum Periclea oratione aliquid cognationis et similitudinis habere. Quod ipsum luculentissime indicatur etiam verbis p. 236. B. Nimirum Aspasiam ferebant Periclis fuisse magistram, quia scilicet mulier et ingeniosissima et formosissima summi viri usa erat interiore familiaritate, ut ei etiam subinde consilio suo affuisse existimaretur. Eandem autem constat etiam Socrati fuisse aequalem et admodum familiarem, id quod vel e Xenophonte Mem. II. 6. 36. Oecon. III. 14. satis perspicitur. Itaque Socrates apud Platonem lepidissime fiugit, fontem suae orationis non alium esse quam ex quo Periclea fluxerit oratio, quandoquidem Aspasia partim ex tempore nove excogitata protulerit, partim antea meditata et superioris orationis Pericli compositae quasi reliquias quasdam in medium attulerit. Quo commento lepidissimo aperte significat philosophus orationem funebrem suam aliquanto propius ad Pericleae orationis virtutem ac praestantiam accessuram esse quam orationibus a rhetoribus scriptis fieri soleat. Nec vero temere id ab eo ita promissum esse, ex iis clarum ac perspicuum fore putamus, quae supra de artificio exposuimus, quo in illa elaboranda usus est. Quamquam ista ratione simul etiam aliud quid secutus est. Quod enim Aspasiam finxit Pericli atque sibi orationes suas suppeditavisse, eo simul facetissime delusit demagogos illos, qui quum honore publice dicendi sibi demandato mirifice superbirent eoque accepto sibi protenus germani Pericles extitisse viderentur, tamen nihil ex propria penu in medium afferebant atque declamitabant fere orationes ab aliis in usum suum conscriptas, quas ipsi non sine magna aerumna edidicissent, ut pueris essent similes, quibus talia etiam per verbera essent inculcanda. Quorsum spectant verba Socratis iocularia p. 236. B. extrem. Itaque facetissime adeo Periclem finxit orationem suam alieno auxilio eique facundae et blandiloquae mulieris acceptam retulisse; semet ipsum autem ab eadem illa ad dicendum institutum esse eo quidem operae successu, ut propter indocile ingenium suum paene plagas a magistra acceperit.

Denique vero consilio atque fine totius operis aliquando accuratius perspecto etiam de eius integritate atque auctoritate certius quam adhuc factum

est statuere et iudicare licebit. Quippe de hac quoque non uno modo nuper disputatum esse constat. Nam Fr. quidem Schleiermacherus, Praef. ad Menex. p. 376. quum funebris orationis in hoc libro contentae fidem et auctoritatem in dubitationem vocare non ausus sit, tamen partem dialogicam ei praemissam censuit Platone plane indignam esse atque a toto corpore tamquam membrum aliquod morbosum resecandam atque abscindendam. Quod quidem consilium nullo pacto posse comprobari, certe facile ex iis intelligitur, quae supra de irrisione disputata sunt per totum librum diffusa. Quid enim? Hac parte operis rescissa et avulsa qui tandem fieri posse existimabimus, ut oratio funebris penitus intelligatur? Nimirum foret ea profecto isto pacto longe obscurissima, ut multo etiam indignior Platone videri deberet quam praemisso Socratis cum Menexeno colloquio. Quippe hoc demum addito omnia fiunt clara, perspicua, evidentia, ut de mente ac sententia, qua auctor libellum litteris exaraverit, nulla plane esse possit controversia. Ex quo profecto consequitur, ut totus Menexenus, qualem antiquitus traditum accepimus, pro integro unius scripti corpore habendus sit. Neque vero defuerunt, qui non unam aliquam operis partem, sed totum librum ut spurium ac subditicium condemnarent. Putant enim nonnulli, nihil admodum in eo contineri, quod ex reconditiore Platonicae sapientiae disciplina petitum sit, multa autem inesse singularia, quae a Platonis elegantia aliquantum abhorreant. Quam quidem sententiam nuper defenderunt Fr. Astius. De Vita et Scriptis Platon. p. 446. sqq. Göttling. ad Aristot. Politic. p. 328. et Ed. Zellerus Stud. Platonn. p. 144. sqq. Et de singulis quidem locis, qui pro huius sententiae testimoniis allati sunt, non est cur hic singulari disputatione exponamus, quandoquidem quo modo illi intelligi debeant et cur ea qua factum est ratione scripti sint, partim sponte patebit ex iis, quae modo de dicendi genere in Menexeno regnante explicata sunt, partim ex interpretatione intelligetur, qua singulorum verborum ac sententiarum rationes illuminavimus. Accedit huc quod etiam Vitus Loersius, doctissimus libelli explicator, in Praefatione editionis suae Astii sententiam subtiliter confutavit, ut novo

examine dubitationum et criminationum contra libri fidem isto modo excitatarum haudquaquam opus esse videatur. Itaque hic quidem id unum adhuc faciendum restat, ut quid de altero crimine, quo philosophiae sublimitatem in hoc libro desiderari contenderunt, existimandum sit, breviter moneamus. Fatemur autem ultro atque lubentissime largimur, verum utique esse, quod viri doctissimi animadverterunt, nihil magnopere in hoc opere reperiri, quod celsiorem philosophiae doctrinam referat, nisi forte cohortationes illas ad civilem virtutem et patriae amorem huc revocare voluerimus, de quibus antea expositum est. Quippe pleraque omnia, quae proferuntur, potius ad vitae actionem quam ad scientiae cognitionem referenda esse clarissime apparet. Sed quid quaeso inde consequitur, ubi agitur de germana libri fide et auctoritate? Nimirum qui ex hac re continuo concluserunt, Menexenum non posse pro libro Platonis probari, ii certe arbitrio suo sumserunt, quod argumentis fuit demonstrandum accuratius, fieri nullo modo potuisse, ut philosophus sese aliquando ex coelestium divinarumque rerum meditatione ad rerum humanarum considerationem demitteret. Id vero nostra quidem sententia eiusmodi est, ut nulla umquam arte demonstratum iri existimemus, quandoquidem philosophum novimus popularium suorum opiniones, mores, instituta, disciplinam denique semper et ubique ita respexisse, ut ea ne in iis quidem operibus neglexisse reperiatur, in quibus id unum maxime egit, ut locos philosophiae graviores scientiae luce perfunderet. Quamquam vicissim in vitae humanae veritate consideranda numquam ita est versatus, ut celsioris sapientiae plane immemor extiterit. Quod ne in Menexeno quidem ita accidisse, cognito iam ac perspecto libri consilio facile opinor largientur, qui non importuni fuerint celsioris sapientiae flagitatores, praesertim si secum apud animum reputaverint, quam arcta hic liber cum Phaedro, opere sanequam grandi et magnifico, necessitudine et coniunctione contineatur. Neque vero hac in caussa negligenda sunt veterum scriptorum testimonia quae certe tantam habent vim et gravitatem, ut fidem illius atque auctoritatem quammaxime muniant et confirment. Memoravit enim primum opus Platonis Aristoteles Rhet. I. 9. p.

1367. *σκοπεῖν δὲ καὶ (χρὴ) παρ' οἷς ὁ ἔπαινος· ὥςπερ γὰρ ὁ Σωκράτης ἔλεγεν „οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινεῖν“.* Ibid. III. 14. p. 1415. *ὃ γὰρ λέγει Σωκράτης ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, ἀληθές, ὅτι „οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἐν Λακεδαιμονίοις“* Quae manifesto petita sunt ex Menex. p. 235. D. quamquam ibi pro Lacedaemoniis memorantur Peloponnesii, atque p. 236. A. *ὅμως κἂν οὗτος οἷός τ' εἴη Ἀθηναίους γε ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινῶν εὐδοκιμεῖν.* Neque enim audiendus est G. Olearius Schediasm. de scriptis Socratis contr. Leon. Allatium in Epistolis Socrat. et Socraticor. p. 401. sq. ed. Orell. pro *Σωκράτης* legendum esse contendens *Ἰσοκράτης*. Nimirum is ne Leoni Allatio scriptum aliquod Socratis extitisse concedere cogeretur, quum Menexeni Platonici, quod sane mirum est, plane esset immemor, prae consilii inopia confugit ad Isocratem aliquem iuniorem, quem Suidas s. v. *Ἰσοκράτης* narrat hortatu Artemisiae orationem *ἐπιτάφιον* scripsisse Mausolo, eius marito. Quod certe non fecisset vir eruditissimus, si Menexenum Platonis inspexisset atque simul recordatus esset Aristotelem solere saepe Socratis nomine significare scripta Platonica. Quamquam vel nuper adhuc fuit, qui singulari quodam gustu suo frugibus inventis glandibus vesci mallet, ut commentum Olearii non modo lubenti animo susciperet, verum etiam novo modo exornatum gravissime commendaret, quo scilicet facilius Menexeni auctoritas convelleretur. Sed istum quidem honoris caussa tacemus redimusque ad propositum. Novit igitur Aristoteles Menexenum Platonis sine ulla controversia cumque non obscure significavit. Iam vero eundem etiam laudarunt Cicero Tuscul. V. 12. Orat. 44. Dionys. Halicarn. T. VI. p. 1027. sqq. De compos. verb. p. 116. Athen. XI. p. 506. Plutarch. Vit. Pericl. T. I. p. 638. — cap. 24. Synesius p. 37. ed. Pet. Longinus c. 28. Aristides T. II. p. 85. ed. Iebb. Proclus T. IV. p. 22. ed. Cous. Haec igitur omnia satis docent, Menexenum antiquitatis certe temporibus communi consensione pro opere Platonico probatum esse; quod quantam cautionem suadeat, si quis de eius fide et auctoritate sententiam ferre velit, certe vix est cur verbo admoneamus.

INDEX CODICUM AD MENEXENUM COLLATORUM.

Contulit Imman. Bekkerus libros duodecim: Coislinianum (Γ), Vaticanum (Θ), Venetos ΞΣ, Vindobonensem Φ, qui est nobis Vind. 6. Parisienses BC EFZ. Ambrosianum r. Angelicum w. Nos usi sumus undecim libris, ex quibus Vindobonenses 1. 4. 6. a Bastio, Florentini a. b. c. d. q. v. x. z. a viro Cel. del Furia ad fidem editionis Stephan. collati sunt. Quem nos diximus Vind. 6., eum excussit etiam Bekkerus et litera Φ notavit.

Editiones Menexeni peculiares hae sunt:

Platonis Menexenus et Lysiae oratio funebris cum versione Philelphi et brevibus notis. ed. Mich. Busteed. Cantabrigiae. 1696. 12. Hunc ego librum numquam vidi.

Platonis Menexenus et Periclis Thucydidei oratio funebris. Recensuit et animadversionibus illustravit Ioh. Chr. Gottleber, Lipsiae. 1782. 8. mai. Editio pro illis temporibus sanequam egregia, cui plurima debemus, quae ad rerum gestarum memoriam illustrandam referuntur.

Platonis Menexenus im Grundriss, nebst Anmerkungen von I. H. Iust. Köppen. Berlin u. Stettin. 1790. 8. min. Librum olim frustra a nobis quaesitum postea summisit amicus, qui nomen suum celavit. Ei nos pro benevolentia sua debitas hic persolvere gratias pietatis officium duximus.

Platonis Menexenus. Recensuit, e Graeco in Latinum convertit et commentariis illustravit Vitus Lörs. Inest de Fr. Astii sententia, Menexenum non a Platone scriptum esse, commentatio. Coloniae ad Rhen. 1824. 8.

Platonis Dialogi quatuor, Laches, Euthyphro, Apologia Socratis, Menexenus. Annotatione perpetua illustravit Fr. Guil. Engelhardt. Berolin. 1825. 8. mai.

Platonis Menexenus. Griech. u. deutsch mit krit. u. erklärenden Anmerkungen. Leipzig b. W. Engelm. 1847. 8. Est universi Platonis isto modo editi particula septima. Editor nobis ignotus. Nec nobis cum hac editione quidquam unquam negotii intercessit. Quod ideo palam profiteri consultum duximus, quia nuper fuit, qui in litterariis Annalibus quibusdam partes quasdam in isto Platone adornando nostras fuisse suspicaretur.

Germanica Schleiermacheri Interpretatio continetur Opp. Platonn. Vol. II. P. III. p. 365. sqq. ed. I. et p. 378. sqq. ed. II.

ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ.

Cap. I. Ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος; 234

ΜΕΝ. Ἐξ ἀγορᾶς, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

ΣΩ. Τί μάλιστα σὺ πρὸς βουλευτήριον; ἢ δῆλα δή, ὅτι παιδεύσεως καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει ἡγεῖ εἶναι, καὶ ὡς ἱκανῶς ἤδη ἔχων ἐπὶ τὰ μείζω ἐπινοεῖς τρέπεσθαι, καὶ ἄρχειν ἡμῶν, ὦ θαυμάσιε, ἐπιχειρεῖς

P. 234. A. *ἢ πόθεν Μενέξενος*] ἢ π. ὦ Μενέξενος Flor. v. *ἡγεῖ εἶναι*] Vulg. ἡγῇ, quam formam apud Platonem ubique abiiciendam censemus. Habent ἡγεῖ aliquot mss.

Cap. I. P. 234. A. *ἢ πόθεν Μενέξενος;*] Nominativus ponitur ita, ut verbum tertiae personae intelligendum sit. Horat. Serm. II, 4, 1. Unde et quo Catius? Itaque male vulgo ante Μενέξενος commate distinguebatur. conf. ad Symp. p. 172. A. et Hipp. mai. p. 281. A.

ἢ δῆλα δή, ὅτι —] an id quidem manifestum est, te iam tibi videri ad perfectam et consummatam eruditionem ac doctrinam pervenisse? Nam φιλοσοφία eo sensu dicitur, ut omnino de artibus et literis humanitatis cogitari oporteat, quibua imbuti et exercitati esse debebant qui ad rem publicam vellent accedere. Isocrat. ad Demonic. p. 4. ed. Bekk.: οὐ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ· καὶ σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. Optime de hac re exposuit Morus ad Isocrat. Paneg. c. 1. extr. Ruhnken. ad Hesych. s. v.

ἐπὶ τὰ μείζω] Non dixit ἐπὶ μείζω, sed ἐπὶ τὰ μείζω, ad ea quae maiora sunt, quia haec τῇ παιδεύσει καὶ φιλοσοφίᾳ opponuntur.

B τῶν πρεσβυτέρων τηλικοῦτος ὤν, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ὑμῶν ἡ οἰκία ἀεί τινα ἡμῶν ἐπιμελητὴν παρεχομένη;

MEN. Ἐὰν σύ γε, ὦ Σώκρατες, ἐᾷς καὶ συμβουλεύῃς ἄρχειν, προθυμήσομαι· εἰ δὲ μή, οὔ. νῦν μέντοι ἀφικόμην πρὸς τὸ βουλευτήριον πυθόμενος, ὅτι ἡ βουλὴ μέλλει αἱρεῖσθαι ὅςτις ἐρεῖ ἐπὶ τοῖς ἀποθα-

B. καὶ συμβουλεύῃς] Sic ΞΣC Vind. 1. 4. 6. Flor. a. b. c. q. v. x. Ambr. Ang. Vulgo συμβουλεύῃ.

τηλικοῦτος ὤν] tantula aetate. Nam iuvenes Athenienses posteaquam iis artibus erant instituti, quibus aetas puerilis impertiri solebat, anno aetatis octavo decimo inter ephebos recepti sunt, hoc est in τὸ ληξιαρχικὸν curialium relati. Ex quo tempore sui iuris facti sunt, ut iis liceret matrimonia inire, in iudiciis versari, adire haereditates, alios accusare, et quae sunt id genus alia. Nec tamen ante annum aetatis vigesimum videntur comitiis populi interfuisse, ut inde ab hoc demum tempore plenam civitatem acceperint. v. Platneri Symboll. ad ius Attic. p. 172 sqq. et Boeckhius De Ephebia Attica, Indic. Lectt. Berol. aestat. a. 1819., quae commentatio repetita exstat in Seebodii Horreo a. 1828. III. p. 78 sqq. Atque ex his facile intelligitur, quot annos Menexenus natus fuisse putari debeat.

ὑμῶν ἡ οἰκία —] Fuit Menexenus Demophoutis Paeaniensis filius, ut patet e Lysid. p. 206. D., ubi frater patruelis Menexeni Ctesippus fuisse perhibetur. Et una cum hoc Ctesippo Menexenus Socratis sermonibus interfuit eo die, quo venenum hausit in carcere: de qua re v. Phaedon. p. 59. B. ibique annot. Itaque quum inter Socratis discipulos fidelissimos referendus videatur, nos quidem minime offendit, quod deinde dicit, se ita tantum ad rempublicam velle accedere, si Socrates hoc consilium non improbet. Ceterum quinam ex eius familia reipublicae praefuerint, id iuxta cum ignarissimis ignoramus.

B. καὶ συμβουλεύῃς ἄρχειν] Verissime vir quidam doctus in Diario Classico Angl. a. 1815. n. 24. συμβουλεύῃς scribendum censuit; quod ego olim ex codd. nonnullis revocavi. Nam συμβουλεύῃ, forma media, ab hoc loco plane aliena est. Quippe συμβουλεύεσθαι est consultare, consilium petere, consulere aliquem: συμβουλεύειν vero consilium dare, auctorem esse, suadere alicui. v. Thom. Mag. p. 819. Phaedr. p. 243. D. συμβουλεύω δὲ καὶ Λυσίᾳ ὅ τι τάχιστα γράψαι. Lysid. p. 206. C. συμβούλευε, τίνα ἄν τις λόγον — διαλεγόμενος — προςφιλὴς παιδικοῖς γένοιτο; Legg. VIII. p. 841. A. τίνα δὴ συμβουλεύεις αὐτοῖς τίθεσθαι νόμον; Ibid. IX. p. 860. E. τί συμβουλεύεις ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας; al.

ὅτι ἡ βουλὴ μέλλει αἱρεῖσθαι] Cave μέλλοι scribendum opineris, ut nuper fecit Hirschig. v. Rost. Gr. §. 122. 6.

ἐρεῖ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσι] Observes dictionem λέγειν ἐπί τινι, hac in re sollemnem, unde etiam λόγοι ἐπιτάφιοι nomen acceperunt. Enimvero λέγειν ἐπί τινι proprie nihil aliud est quam super aliquo stan-

νοῦσι· ταφὰς γὰρ οἶσθα ὅτι μέλλουσι ποιεῖν.

ΣΩ. *Πάνυ γε. ἀλλὰ τίνα εἵλοντο;*

ΜΕΝ. *Οὐδένα, ἀλλὰ ἀνεβάλοντο εἰς τὴν αὔριον. οἶμαι μέντοι Ἀρχῖνον ἢ Δίωνα αἱρεθήσεσθαι.*

Cap. II. ΣΩ. *Καὶ μήν, ὦ Μενέξενε, πολλαχῇ κινδυνεύει καλὸν εἶναι τὸ ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκειν.* C

C. *πολλαχῇ κινδυνεύει*] Sic codd. omnes tribus Parr. EFZ exceptis, qui tenent vulgatum *πολλαχοῦ*.

tem dicere. Lysias in. *πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας.* et paullo ante: *ἐπὶ τῷ τάφῳ λόγῳ δηλῶσαι.*

ταφὰς γὰρ οἶσθα ὅτι μ. ποιεῖν] Qui consilio suo efficiunt, ut sepultura instituatur, hi dicuntur *ταφὰς ποιεῖν*, sepulturae esse auctores; sed qui mortuos ipsi sepeliunt (*θάπτουσιν*), ii dicuntur *ταφὰς ποιεῖσθαι*. Recte igitur Thucyd. II. 34: *οἱ Ἀθηναῖοι ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἀποθανόντων*: nam populus mortuis iusta persolvisse narratur. Nec minus recte Plato: *ταφὰς μέλλουσι ποιεῖν*, quum de senatoribus cogitari oporteat, qui publicae illius sollemnitatis auctores fuerunt. Fallitur igitur Gottleberus, qui *ποιεῖν* hic pro *ποιεῖσθαι* positum existimat. A vero aberravit etiam Engelhardtus, qui verbo medio vim iubendi inesse statuit.

τίνα εἵλοντο;] Sc. *οἱ βουλευταί.* Nam senatus atque populus elegit oratores. Demosth. de Coron. p. 320. extr. ed. Reisk.: *χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα οὐ σὲ ἐχειροτόνησε προβληθέντα — ἀλλ' ἐμέ.* Conf. Schoemannus De Comitiis Ath. p. 307.

Ἀρχῖνον ἢ Δίωνα] „Mentionem horum oratorum etiam Dionysius De admir. vi Demosth. p. 1027. facit, sed paullo aliter. Auctor est enim Platonem imitatum esse Thucydidem, vel, ut ipse dicit, Archinum et Dionem: quod tamen philosophus non profitetur. Plutarch. Vitt. X. Oratt. p. 309. T. VIII. eius meminit, ubi legitur *Ἀρχῖνον*: quod male mutavit Taylor. Vol. VI. Oratt. p. 271.; nam in his verbis triplex forma usitata est, *Ἀρχῖνοος*, *Ἀρχῖνους* et *Ἀρχῖνος*, ut docuit Ruhnken. Histor. Crit. Oratt. p. 127. T. VIII. Oratt. Reisk. (Adde nunc Buttmann. Grammat. Ampl. Vol. I. p. 156.). De hoc Archino cfr. Valesius ad Harpocration. p. 101. et quos laudat, et Taylor Lectt. Lysiac. p. 256. T. VI. — Dionem a Ruhnkenio et Fabricio Bibl. Gr. silentio praetermissum video.“ GOTTLEBER. — Memorat Dionem Dionys. T. VI. p. 1027., sed ita, ut Platonem sequutus videatur. Archinum autem Thrasybuli aequalem et in vindicanda Athenarum libertate (Olymp. 94. 2. = 403. a. Chr. n.) adiutorem fortissimum fuisse constat. v. Demosth. c. Tim. p. 742, 15. coll. Krüger. ad Dionys. Hal. p. 102. Idem habuit etiam orationem funebrem, ex qua teste Photio Cod. CCXL. p. 1458. Isocrates non pauca in Panegyricum suum derivavit. v. Ruhnken. Hist. Crit. Orat. Rutilio Lupo praemissam p. XLII. Krüger. Hist. phil. Studien. p. 242.

C. *πολλαχῇ κινδυνεύει*] multis partibus s. ratio-

καὶ γὰρ ταφῆς καλῆς τε καὶ μεγαλοπρεποῦς τυγχάνει, καὶ ἐὰν πένης τις ὢν τελευτήσῃ, καὶ ἐπαίνου αὖ ἔτυχε, καὶ ἐὰν φαῦλος ᾖ, ὑπ' ἀνδρῶν σοφῶν τε καὶ οὐκ εἰκῇ ἐπαινούντων, ἀλλ' ἐκ πολλοῦ χρόνου λόγους παρεσκευασμένων, οἳ οὕτω καλῶς ἐπαινοῦσιν, ὥςτε καὶ
235 τὰ προςόντα καὶ τὰ μὴ περὶ ἑκάστου λέγοντες, κάλλιστά πως τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες, γοητεύουσιν ἡμῶν τὰς ψυχάς, καὶ τὴν πόλιν ἐγκωμιάζοντες κατὰ πάντας τρόπους καὶ τοὺς τετελευτηκότας ἐν τῷ πολέμῳ καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν ἅπαντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς τοὺς ἔτι ζῶντας ἐπαινοῦντες, ὥςτ' ἔγωγε, ὦ Μενέξενε, γενναίως πάνυ διατίθεμαι ἐπαι-

P. 235. B. ἐν τῷ παραχρῆμα γίγνομαι] V. γίνομαι, invitis codd. omnibus.

nibus videtur pulcrum esse etc., in vieler Hinsicht scheint es schön zu sein. Sic infra p. 237. C. Male igitur vett. editt. πολλαχοῦ, quod esset multis locis. De voculis καὶ ἐὰν v. ad Gorg. p. 509. A. Hermann. ad Viger. p. 832. Aoristi usum in verbis καὶ ἐπαίνου αὖ ἔτυχεν, h. e. protenus consequitur, attigimus ad Phaedrum c. 3. p. 254. B. ad Phaedon. p. 73. D.

οὐκ εἰκῇ ἐπαινούντων] h. e. non sic temere, nulla praevia meditatione. Laus plena irrisionis. Nam solebant qui ad publice dicendi gloriam aspirabant orationes suas multo ante componere, quam habendae essent. Quod fieri sane poterat eo facilius, quod illae fere in laudibus Atheniensium celebrandis atque in locis communibus versabantur. Accedebat, quod oratores laudare solebant καὶ τὰ προςόντα καὶ τὰ μή, omnemque orationis virtutem in verborum ornatu inesse arbitrabantur. Id quod Plato ipse satis perspicue significavit. conf. p. 235. C. D.

P. 235. γοητεύουσιν ἡμ. τ. ψ.] veluti praestigiis demulcent. Acerbe hoc verbo notantur oratores, qui inanibus artificiis suis audientium animos delenire studebant.

γενναίως πάνυ διατίθεμαι] Ita πάνυ saepe postponitur, quo vis et gravitas eius vocabuli, cui additum est, augestur. Plat. Parmenid. p. 129. E: ἀνδρείως πάνυ. Phaedr. p. 252. B: ὑβριστικὸν πάνυ. Ion. p. 533. E: μακρὸς πάνυ Hipp. Maior. p. 282. E: ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ. Aristoph. Ran. 615: πρᾶγμα γενναῖον πάνυ. Ibid. 768: πολλὴ πάνυ. Ibid. 1134: πολλοὺς πάνυ. De οὕτως ita postposito v. ad Phaedr. p. 256. E.

ἕστηκα ἀκροώμενος] Valckenarius in Callimachi Eleg. p. 244. legendum arbitratur αἰωρούμενος, laudans hanc in rem Menex. p. 248. A. Longin. VII. 4. Bergler. ad Alciphron. p. 251. Dorvill. ad Charit. p. 342. et sua in Theocrit. Adoniaz. p. 246. B. Nec tamen invitis codicibus vel literulam loco movendam putamus. Nam ἀκροώμενος est auscultans: cui recte subiicitur κηλούμενος, delinitus, quod verbum de oratione

νούμενος ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἑκάστοτε ἕστηκα ἀκροώμε-
νος καὶ κηλούμενος, ἡγούμενος ἐν τῷ παραχρῆμα μεί-
ζων καὶ γενναιότερος καὶ καλλίων γεγονέναι. καὶ οἷα B
δὴ τὰ πολλὰ ἀεὶ μετ' ἐμοῦ ξένοι τινὲς ἕπονται καὶ
ξυνακροῶνται, πρὸς οὓς ἐγὼ σεμνότερος ἐν τῷ παρα-
χρῆμα γίγνομαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ταὐτὰ ταῦτα δοκοῦσί
μοι πάσχειν καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τὴν ἄλλην πόλιν,
θαυμασιωτέραν αὐτὴν ἡγεῖσθαι εἶναι ἢ πρότερον,
ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἀναπειθόμενοι. καί μοι αὕτη ἡ
σεμνότης παραμένει ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς· οὕτως ἔναυ-
λος ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος παρὰ τοῦ λέγοντος C
ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα, ὥςτε μόγις τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ

πλείω ἢ τρεῖς] Σ. Vind. 6. Flor. v. x. *πλείους*, e male sedula correctione. Lud. Dind. ad Xenoph. Hell. II. 2, 16. corr. *πλέον*. Cobet. *πλεῖν* imperavit.

audientium animos mulcente ac deleniente frequentatum iam ad Protagor. p. 315. A. attigimus. *Ἕστηκα* autem est attonitus sto. Sed quod caput rei est, videtur Valckenarius neglexisse quod deinde additur: *ἕπονται καὶ ξυνακροῶνται*.

μείζων καὶ γενναιότερος καὶ καλλίων γεγονέναι] Ita Xenophon. Cyrop. IV. 4, 3. *δῆλοί τοι ἐστὲ, ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένεσθε. καὶ γὰρ μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους, καὶ γοργότεροι ἢ πρόσθεν ἰδεῖν*. Ibid. v. 2, 36. *ἡμεῖς δὲ καὶ μείζονες νῦν, ἐπεὶ νενικήκαμεν*.

B. *καὶ οἷα δὴ τὰ πολλὰ ἀεὶ μ. ἑ.*] Dupliciter in his erravit Engelhardtus, qui et connectit *τὰ πολλὰ ἀεὶ*, ut sit meistentheils immer, et *οἷα δὴ* interpretatur quippe qui, quo facto apodosis desideratur. Tertium autem admisit errorem in Addendis p. 303., ubi pristina sententia retractata orationem ait sic construendam esse: *ἀεὶ οἷα δὴ τὰ πολλά*. Nimirum *οἷα τὰ πολλὰ* est ut plerumque; *ἀεὶ* autem cohaeret cum verbis *μετ' ἐμοῦ ξένοι τινὲς ἕπονται*. Structuram verbi *ἕπεσθαι*, quam Dobree ad Aristoph. Plut. v. 824. Matthiae Gr. §. 398., alii, illustrarunt, etiam infra habes p. 249. B. *ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ*. conf. Phaedr. p. 250. B. p. 253. A.

θαυμασιωτέραν αὐτὴν ἡγεῖσθαι εἶναι] Epexegesis haec est praecedentium verborum *ταὐτὰ ταῦτα πάσχειν*. v. ad Apolog. Socrat. p. 22. A. Phaedon. p. 68. E. Gorg. p. 513. A. Phaedr. p. 251. C.

ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς] In his *πλείω* dictum est ut alibi *πλέον* et *ἔλαττον*. Sympos. p. 175. E: *ἐν μάρτυσι τῶν Ἑλλήνων πλέον ἢ τρισμυρίοις*. Legg. XI. p. 917. C. *μὴ ἔλαττον ἢ τριάκοντα γεγονὼς ἔτη*. Demosth. p. 744, 23: *ἐν πλέον ἢ διακοσίοις ἔτεσι*. Xenoph. Oecon. 21, 5: *πλεῖον ἢ ἐν διπλασίῳ χρόνῳ*. Cyrop. II. 1, 6: *πελταστὰς καὶ τοξότας πλέον ἢ εἴκοσι μυριάδας*. v. Rost. Gr. Ampl. §. 97. 9. ann. 7. ee. Atque eodem modo Latini plus, amplius, minus usurpare solent, de quibus non est cur hoc loco dica-

ἡμέρᾳ ἀναμιμνήσκομαι ἐμαυτοῦ καὶ αἰσθάνομαι οὗ γῆς εἰμί, τέως δὲ οἶμαι μόνον οὐκ ἐν μακάρων νήσοις οἰκεῖν· οὕτως ἡμῖν οἱ ῥήτορες δεξιοί εἰσιν.

Cap. III. *MEN.* Ἀεὶ σὺ προσπαίζεις, ὦ Σώκρατες, τοὺς ῥήτορας. νῦν μέντοι οἶμαι ἐγὼ τὸν αἱρεθέντα οὐ πάνυ εὐπορήσειν· ἐξ ὑπογύου γὰρ παντάπασιν ἡ αἵρεσις γέγονεν, ὥστε ἴσως ἀναγκασθήσεται ὁ λέγων ὥσπερ αὐτοσχεδιάζειν.

C. ἐξ ὑπογύου] Sic ΓΘΞΣBCFRr. et pr. Vind. b. al. Vulgo ex ὑπογυίου. In perpetua librorum inter utramque formam fluctuatione codices meliores sequi consultum duximus. Analogiam voc. ἔγγυος, ἀμφίγυος, κρήγυος, al., ubi sequaris, receptam formam pro unice vera habueris. Sed eadem inconstantia est in comparativis et mus. Ne vero πλείω in πλέον vel πλεῖν (quae forma sicuti iudice Elmsleio ad Eurip. Med. v. 325. non tragica est, ita ne Platoni quidem aut Xenophonti aut Atticis oratoribus obtrudenda videtur utpote sermoni vulgari propria ideoque Comicis et quidem in numeris indicandis frequentata), ne igitur πλείω in πλέον vel πλεῖν mutandum existimetur, quod imperiose nuper contendit Cobetus Varr. Lectt. p. 237., qui in talibus ubique πλεῖν refingendum putat, certe illud prohibet, quod πλείω etiam pro πλέον adverbialiter positum reperitur. Plat. De Rep. III. p. 417. B. πολὺ πλείω καὶ μᾶλλον δεδιότες. Crit. p. 53. A. ἐλάττω ἐπεδήμησας. al. Inde igitur πλείω etiam apud numeros positum. Xenoph. Hellen. II. 2, 16: διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, i. e. tres menses et amplius, ubi invitis codd. nuper turbarunt. Diodor. Sic. XX. c. 82. εἶχε δὲ ναῦς μακρὰς μὲν παντοίας μεγέθει διακοσίας, ὑπηρετικὰς δὲ πλείω τῶν ἑβδομήκοντα. Audias etiam Priscian. Vol. II. p. 270. „Attici, inquit, πλείω ἡμέρας τρεῖς et πλείω ἡμερῶν τριῶν. Nos quoque **plus tres dies** et **plus tribus diebus.**“ Quibus ille hunc Platonis locum apponit, ut ipsum πλείω legisse manifestum sit.

C. οὕτως ἔναυλος ὁ λόγος] Vocabulum de sermone, quo tanquam tibiae sono aures personant, et vero etiam de qualibet re, cuius recens adhuc memoria est, eleganter usurpatum illustravit Ruhnken. ad Tim. p. 100. Adde locum Aeschinis adv. Ctesiphont. §. 62. T. III. p. 580 ed. Reisk. ἔναυλον γὰρ ἦν ἔτι τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη. — Voc. τέως proprie est demonstrativum, cui respondet ἕως relativum. Saepe autem sine relatione ponitur, ut sit tum, tandem. v. Ruhnken ad Tim. p. 256. et Buttmann. Indic. ad Demosth. Midian.. s. h. v. — μόγις ἀναμιμνήσκομαι ἐμαυτοῦ, aegre mei conscius sum. v. ad Phaedrum p. 228. A. Apolog. Socr. p. 17. A. — De insulis beatorum v. ad Gorg. p. 523. B.

δεξιοί εἰσιν] h. e. sciti. Apte Gottleber. contulit Aristoph. Nubb. v. 832: ἄνδρας δεξιοὺς καὶ νοῦν ἔχοντας.

Ἀεὶ σὺ προσπαίζεις] Veluti in Gorgia et, quem eodem fere tempore Plato scripsit quo Menexenum, in Phaedro. Ad hunc potissimum respici arbitramur. Structuram verbi illu-

ΣΩ. Πόθεν, ὦ 'γαθέ; εἰσὶν ἑκάστοις τούτων λόγοι παρεσκευασμένοι, καὶ ἅμα οὐδὲ αὐτοσχεδιάζειν τά γε τοιαῦτα χαλεπόν. εἰ μὲν γὰρ δέοι Ἀθηναίους ἐν Πελοποννησίοις εὖ λέγειν ἢ Πελοποννησίους ἐν Ἀθηναίοις, ἀγαθοῦ ἂν ῥήτορος δέοι τοῦ πείσοντος καὶ εὐδοκιμήσοντος· ὅταν δέ τις ἐν τούτοις ἀγωνίζηται, οὕςπερ καὶ ἐπαινεῖ, οὐδὲν μέγα δοκεῖν εὖ λέγειν. D

MEN. Οὐκ οἴει, ὦ Σώκρατες;

superlat. ὑπογυιότερος, ὑπογυιότατος et ὑπογυώτερος atque ὑπογυώτατος. Disputavit nuper de his formis Lud. Dindorf. ad Xenoph. Cyrop. VI. 1, 43.

D. οὐδὲν μέγα δοκεῖν] V. δοκεῖ, quod e Coisl. Vat. Ven. Σ. Vind. 6. Par. B. C. Ambros. Angel. mutatum.

stravit Lobeck. ad Phryn. p. 463., nec huius immemor loci. Eundem usum habes Aristid. Orat. Plat. II. p. 135: κἄν με προςπαίζων οὑτωσὶ πείθῃ μὴ πάνυ τούτου φροντίζειν.

ἐξ ὑπογύου γὰρ π.] Grammaticus Bekkeri Anecdot. I. p. 313. 15: Ὑπόγυον: τὸ παραυτίκα μέλλον γίγνεσθαι. Eustath. ad Iliad. ν, 61. p. 920. 32 ed. Rom.: δῆλον δὲ, ὅτι παρὰ τὰ γυῖα, ὃ τὰς χεῖρας ἰδίᾳ δηλοῖ πολλαχοῦ, γίγνεται καὶ ἡ ἐγγύη, ἡ ὡςανεὶ ἐν χερσὶ τιθεῖσα τὸ κατεγγυηθέν, καὶ — τὸ ὑπόγυον, ὃ καὶ ἐξ ὑπογύου λέγεται, τὸ ἐγγύς, φασὶ, προςδόκιμον, ἢ παραυτίκα γεγονὸς καὶ ὡς εἰπεῖν πρόχειρον, ἢ μᾶλλον, ὑποχείριον. Etymol. Magn. Ὑπόγυιον, παρὰ τὸ γυῖον, ὃ σημαίνει τὸ μέλος, οἷον τὸ ἐγγὺς τῶν μελῶν· ἢ ἀπὸ τοῦ γυῖα, ὃ σημαίνει τὰς χεῖρας. Schol. ad h. l. ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἀπερισκέπτως, παραυτά (l. παραυτίκα). — ἡ αἵρεσις γέγονεν, h. e. ad electionem ventum est, s. oratoris eligendi consilium captum est. Nam p. 234. D. ipse dicebat: οὐδένα εἵλοντο, ἀλλ' ἀνεβάλοντο εἰς τὴν αὔριον. Germanice dixeris: die Wahl ist gekommen. Sine caussa Aatius in his verbis haesitavit.

ὥςπερ αὐτοσχεδιάζειν] Verissime Eustathius ad Iliad. π. p. 1081. 6. Αὐτοσχεδιάζειν τὸ ἀσκέπτως καὶ ἀμελετήτως λαλεῖν ἢ γράφειν παρὰ τὸ ἀληθὲς ἢ ἄλλως ἀκριβές. Quanquam etiam omnino dicitur de iis, qui aliquid ex tempore vel temere faciunt. Ceterum αὐτοσχεδιάζειν est verbum Atticis proprium, ceteris Graecis σχεδιάζειν dicentibus. v. Pierson. ad Moer. p. 46 sq. Wernsdorf. ad Himer. p. 21. Ernesti Lex. Technol. Gr. v. σχεδιάζειν. — ὥςπερ ita ponitur Phaedr. p. 270. E. ἡ γοῦν ἄνευ τούτων μέθοδος ἐοίκοι ἂν ὥςπερ τυφλοῦ πορείᾳ. Phaedon. p. 88. D. ὁ λόγος οὗτος — ὥςπερ ὑπέμνησέ με. Cratyl. p. 384. C. ὥςπερ ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν, ubi v. Heindorf.

D. Πόθεν, ὦ 'γαθέ;] Haec interrogatio habet vim negandi, ut Lat. Quid ita? v. ad Gorg. p. 471. D. De proximis conf. annot. ad p. 234. C.

ῥήτορος δέοι τοῦ πείσοντος] Infra p. 247. C: οὐ γὰρ τοῦ λυπήσοντος προςδεήσονται. Lachet. p. 124. D: ὥςπερ ἔτι τοῦ διακρινοῦντος δοκεῖ μοι δεῖν ἡμῖν ἡ βουλή. Parmenid. p. 135. A: δεῖ ἀνδρὸς πάνυ μὲν εὐφυοῦς τοῦ δυνησομένου μαθεῖν κ. τ. λ. Legg. X. p. 891. B: οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν ἐπαμυνόντων λόγων, ὡς εἰσὶ θεοί.

ΣΩ. *Οὐ μέντοι μὰ Δία.*

E *MEN.* *Ἢ οἴει οἷός τ' ἂν εἶναι αὐτὸς εἰπεῖν, εἰ δέοι καὶ ἕλοιτό σε ἡ βουλή;*

ΣΩ. *Καὶ ἐμοὶ μέν γε, ὦ Μενέξενε, οὐδὲν θαυμαστὸν οἵῳ τ' εἶναι εἰπεῖν, ᾧ τυγχάνει διδάσκαλος οὖσα οὐ πάνυ φαύλη περὶ ῥητορικῆς, ἀλλ' ἥπερ καὶ*

E. *Καὶ ἐμοὶ μέν γε, ὦ M.*] Schol. Arist. T. II. p. 131.

De Rep. VII. p. 524. E: *τοῦ ἐπικρινοῦντος δὴ δέοι ἄν*, ubi plura. Xenoph. Mem. III. 3, 2: *ἐάν τι ἐνοχλῇ ἡμᾶς, δεόμεθα τοῦ παύσοντος.* Soph. Antig. 260: *οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.* Plutarch. De divitiar. cupidit. in.: *Ἀρίστιππος μὲν εἰώθει λέγειν — οὗτος οὐκ οἴεται δεῖσθαι τοῦ θεραπεύσοντος καὶ δείξοντος, ὑφ' ἧς αἰτίας τοῦτο πέπονθεν.* Respexit haec Aristotel. a Gottlebero comparatus, Rhetor. III. 14: *ὃ γὰρ λέγει Σωκράτης ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ, ἀληθές, ὅτι οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινεῖν, ἀλλὰ ἐν Λακεδαιμονίοις.* Item libr. I. 9: *ὥσπερ ὁ Σωκράτης ἔλεγεν, οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις εἰπεῖν.* Verbum *ἀγωνίζεσθαι* de oratoribus coram populo dicentibus frequentius est, quam ut explicatione indigeat. Manifestum autem est his verbis Atheniensium vanitatem notari, laudes suas cupide audientium.

E. *διδάσκαλος οὖσα — περὶ ῥητορικῆς*] Eodem modo Lachet. p. 186. B. C: *ὅτι διδάσκαλός μοι οὐ γέγονε τούτου πέρι.* Menon. p. 90. B: *δίκαιον δὴ μετὰ τοιούτων ζητεῖν ἀρετῆς πέρι διδασκάλους.* Iam nemo cum Gottlebero desiderabit *περὶ ῥητορικήν.* Idem vir doctus se profitetur semper in isto *καὶ* ante *ἄλλους πολλοὺς* illato haesisse. Quod ne posthac alicui accidat, optime monuit Boeckh. in Min. p. 86. eodem modo post *καὶ* inferri *δὲ* Eryx. p. 393. E: *ὁσοίπερ καὶ ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοιεν —, τὰ δὲ πλεῖστα κατορθοῖεν.* conf. nostra ad Phileb. p. 36, Honorificentissimum Platonis de Pericle oratore iudicium legimus Phaedr. p. 270. A. Ceterum Plutarch. Vit. Per., T. I. p. 638. R: *ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ τῷ Πλάτωνος, εἰ καὶ μετὰ παιδιᾶς τὰ πρῶτα γέγραπται, τοσοῦτόν γε ἱστορίας ἔνεστιν, ὅτι δόξαν εἶχε τὸ γύναιον ἐπὶ ῥητορικῇ πολλοῖς Ἀθηναίων ὁμιλεῖν.*

ὅτι Ἀσπασίαν λέγεις;] „Huius elegantissimae feminae, quae Periclem et Socratem erudiisse dicitur, meminit Xenophon. Mem. II. 6. Max. Tyr. XXIV. p. 461. XXXVIII. p. 225. T. II. Harpocrat. p. 79. Conf. Aristid. T. II. p. 131. ed. Iebb., qui respexit ad h. l. item Plutarch. in Pericl. p. 638. Ei non modo haec oratio tribuitur, sed etiam plures aliae. v. fin. Menexeni." GOTTLEBER. Plura dabunt Wernsdorf. ad Himer. p. 357. Fr. Schlegel in libro: Griechen und Röm. p. 263. sqq. Iacobs Vermischte Schriften Th. III. p. 379 sqq. Groen v. Prinsterer Prosopogr. Plat. p. 124 sq. p. 141. C. Fr. Hermann. De Socratis magistris p. 19 sqq. Wachsmuth. Hell. Aut. III. P. II. p. 167. Ceterum Weiskius ad locum Xe-

ἄλλους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς πεποίηκε ῥήτορας, ἕνα δὲ καὶ διαφέροντα τῶν Ἑλλήνων, Περικλέα τὸν Ξανθίππου.

ΜΕΝ. Τίς αὕτη; ἢ δῆλον, ὅτι Ἀσπασίαν λέγεις;

ΣΩ. Λέγω γάρ, καὶ Κόννον γε τὸν Μητροβίου· οὗτοι γάρ μοι δύο εἰσὶ διδάσκαλοι, ὁ μὲν μουσικῆς, 236

ἐμοὶ μὲν γάρ. Idem mox περὶ τὴν ῥητορικήν.

nophontis laudatum pluribus docere conatus est meram esse ironiam, qua Socrates apud Platonem Aspasiam tanquam magistram suam laudibus extollat. Verissime.

καὶ Κόννον γε] Hunc Socrates etiam Euthydem. p. 272. C. suum appellat in arte musica magistrum. Quod quidem hoc loco ineptissime factum esse Schleiermacherus censuit, propterea, quod de arte rhetorica sermo sit, non de arte citharistica, quam sane Connus maxime professus est. v. Cicer. Epistol. I. 9, 22. Max. Tyr. XXXVIII. p. 225. Neque enim hanc cum numero oratorio quidquam commune habere. Itaque hoc quoque magno argumento esse dicit priorem hanc libri partem non a Platone esse profectam, sed inepto alicui homuncioni acceptam referri. Mihi vero quemadmodum de tota hac causa aliter iudicandum videtur, ita etiam in hoc loco explicando multum a summi viri sententia discedo. Nam etiamsi Connus Socratem fidibus potissimum docuerit, tamen ne hoc quidem nihil cum numero oratorio habebat commercii. Quippe iocose et ridicule Socrates hominem memorat tanquam phonascum suum, qui ipsum docuerit etiam vocem in dicendo eleganter modulari; de qua arte v. Cicer. De Orat. I. 59. Quintil. XI. 3, 10. Sueton. Octav. 84. et Cresoll. Theatr. Rhetor. III. 3. Quod tanto magis est ridiculum, quod ita simul tanguntur Comicorum imprimisque Amipsiae ineptiae (v. ad Euthydem Prolegg. p. 58 sqq.), qui Socratem aliosque illius aetatis philosophos et sophistas ludibrii caussa in Connl ludum misissent. Sed alia quoque est causa eaque satis idonea, quamobrem Socratem putemus istum potissimum fidicinem ut magistrum suum laudavisse. Videlicet iocose eum comparat cum Lampro, cuius nomen per omnem Graeciam erat nobilitatum. v. Nepos Epaminond. c. 2. Plutarch. de Music. T. II. p. 1142. Athen. II. 6. Ex quo apparet Connum cum irrisione quadam et ioco huic anteponi. Quod si ita est, quid de Aspasia cum Antiphonte collata statuendum sit, nemo facile dubitabit. Atque haec quum ita sint, totum hunc locum arbitramur ex Socratis ironia explicari oportere, qua illi institutioni, qua se usum esse simulat, optimam Antiphontis et Lampri disciplinam postposuit. Etenim ne Aspasia quidem a Socrate serio summis Atticae eloquentiae principibus accensetur, quanquam deinde etiam illa oratio ei tribuitur, quam Socrates habiturus est. Quippe ne hoc quidem lepida quadam et urbana caret ironia. Idem fere sensit Prinsterer Prosopogr. p. 141.

ἡ δὲ ῥητορικῆς. οὕτω μὲν οὖν τρεφόμενον ἄνδρα οὐδὲν θαυμαστὸν δεινὸν εἶναι λέγειν. ἀλλὰ καὶ ὅστις ἐμοῦ κάκιον ἐπαιδεύθη, μουσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρου παιδευθείς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου, ὅμως κἂν οὗτος οἷός τ' εἴη Ἀθηναίους γε ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινῶν εὐδοκιμεῖν.

Cap. IV. *MEN.* Καὶ τί ἂν ἔχοις εἰπεῖν, εἰ δέοι σε λέγειν;

ΣΩ. Αὐτὸς μὲν παρ' ἐμαυτοῦ ἴσως οὐδέν, Ἀσπα-
B σίας δὲ καὶ χθὲς ἠκροώμην περαινούσης ἐπιτάφιον

P. 236. Ἀθηναίους γε ἐν Ἀθηναίοις τε Vind. 1. 4. 6. Flor. a. b. c. d. q. Cois. Vat. Ven. Σ. Parr. BCF. Angel. Verum servant Ven. Ξ Par. E.

P. 236. ὅστις ἐμοῦ — οὗτος οἷός τ' εἴη] Ineptus est Athenaeus XI. p. 506., qui Platonis accusans malignitatem hoc loco Antiphontem et Lamprum ab eo acerbe perstringi arbitratur. Videlicet prae nimio Platonem reprehendendi studio Deipnosophista non animadvertit huius loci urbanitatem et leporem. Nam tantum abest, ut Antiphon et Lamprus reprehendantur, ut etiam, dummodo ioci urbanitatem perceperis, eorum disciplina et institutio plurimi aestimetur. Quod quidem non tantum cum Thucydidis de Antiphonte indicio, libr. VIII. c. 68. exprompto, praeclare convenit, sed etiam ipsius concinit Platonis de eo sententiae. Nam Phaedr. p. 269. A. τί δὲ τὸν μελίγηρυν Ἄδραστον οἰόμεθα ἢ καὶ Περικλέα; dubium non est quin Antiphon Rhamnusius significetur. Sed multo etiam magis quam Athenaeus ineptiunt qui ipsum Thucydidem putarunt hic a Platone notari, quippe qui Antiphontis et Lampri institutione ac disciplina usus sit. Nam quanquam eum non pauci Antiphontis discipulum faciunt, de qua re conf. Ruhnken. Disputat. de Antiphont. Opuscul. T. I. p. 147—49. ed. Bergm., tamen num Lampri usus sit disciplina, recte poterit dubitari. Sed ut hoc quoque verum sit, tamen nec Thucydides vel obscuro aliquo indicio significaretur, nec si significaretur, cum reprehensione commemoraretur, sed potius cum laude. De Lysia cogitari oportere nuper Schönborn. censuit l. c. p. XXVII sq.

B. ἐκ τοῦ παραχρῆμα] ex tempore, nulla praevia rerum meditatione.

ὅτε μοι δοκεῖ συνετίθει] Non corrigam nunc cum Heindorfio ad Cratyl. p. 323: ὅτ', ἐμοὶ δοκεῖ, συνετίθει, quandoquidem etiam encliticam ita praemitti multis exemplis evicit Fritschius Quaestt. Luciann. p. 27 sq. v. ad Remp. V. p. 467. E. Euthydem. p. 278. C. Phileb. p. 34. E. Politic. p. 306. E. Phaedr. p. 258. A. 262. D. In huiusmodi autem locis quia parenthesis cum primaria enuntiati parte quasi in unum coalescit, interpunctionem tollendam iudicavimus. Dein συνετί-

λόγον περὶ αὐτῶν τούτων. ἤκουσε γὰρ ἅπερ σὺ λέγεις, ὅτι μέλλοιεν Ἀθηναῖοι αἱρεῖσθαι τὸν ἐροῦντα· ἔπειτα τὰ μὲν ἐκ τοῦ παραχρῆμά μοι διῄει, οἷα δέοι λέγειν, τὰ δὲ πρότερον ἐσκεμμένη, ὅτε μοι δοκεῖ συνετίθει τὸν ἐπιτάφιον λόγον, ὃν Περικλῆς εἶπε, περιλείμματ' ἄττ' ἐξ ἐκείνου συγκολλῶσα.

MEN. Ἦ καὶ μνημονεύσαις ἂν ἃ ἔλεγεν Ἀσπασία;

ΣΩ. Εἰ μὴ ἀδικῶ γε· ἐμάνθανόν γέ τοι παρ' αὐτῆς, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον, ὅτι ἐπελανθανόμην. C

MEN. Τί οὖν οὐ διῆλθες;

B. *συνετίθει τον ἐ. λ.*] Bekk. *συνετίθη* ex Par. EF. et pr. Ven. Ξ. Vid. ann. crit. ad Lys. p. 222. B.

θει quod servavimus, eadem forma saepius apud Platonem in codd. plurimis exatat, ut De Rep. VI. p. 497. D. VII. p. 528. D. Legg. I. 630. E. p. 631. A. al. Euthydem. p. 293. A. *ἤφιειν*. Lysid. p. 222. B. Cratyl. p. 420. E. Lach. p. 183. E. conf. Hemsterhus. ad Thom. Magistr. p. 428. Matthiae Gr. §. 210. Ceterum Socrates quod se aimulat orationem suam Aspasiae acceptam referre, quae tamen e Periclis funebri laudatione, item ab muliere sapientiasima profecta illa, nonnulla repetierit, significat *εἴρων* callidissimus eam, quam recitaturus sit, orationem ad similitudinem Pericleae laudationis esse compositam.

Εἰ μὴ ἀδικῶ γε] h. e. *δίκαιόν ἐστιν ἐμὲ μνημονεύειν*. Vide de hac formula Heindorf. ad Charm. p. 64. et nostra ad Remp. X. p. 608. D.

ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον] Latine item dixeris: paene plagas acceperam. Germanice interpreteris: beinahe hätte ich Schläge bekommen. Scilicet Aspasia revera tergo eius pepercit. Lysid. p. 210. E: *ὀλίγου ἐξήμαρτον*. Theaet. p. 180. D: *ὀλίγου δ' ἐπελαθόμην*. Menon. p. 80. B: *ὀλίγου ἐξηπάτησας*. Euthydem. p. 279. D: *ὀλίγου καταγέλαστοι ἐγενόμεθα*. Ibid. p. 303. B: *ὀλίγου παρετάθησαν*. Symp. 198. B. Thucyd. VIII. 35: *ὀλίγου εἷλον*. Id. II. 77: *ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι*. Xenoph. Cyrop. I. 4, 8: *μικροῦ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισεν*. Lucian. Hermotim. §. 81: *ὀλίγου δίκην ἔφυγεν*. Non opus est, ut cum Schleiermachero corrigas *ὅτε* (quando) *ἐπελαθόμην*. Ceterum hoc ioco Socrates videtur notare oratores, qui orationes ab aliis compositas tanquam pueri in ludo summo cum labore ediscerent, quae scita est Socheri observatio. Aliter tamen Hermannus Disp. De Socratis magistris p. 21. qui Platonem censet haec ideo posuisse, ut se parum ostenderet ineptiis eorum moveri, qui Socratis cum Aspasia consuetudinem in ridiculam consuetudinis scholasticae imaginem convertissent.

C. *Τί οὖν οὐ διῆλθες;*] Quin tu mihi narras; s.

ΣΩ. Ἀλλ' ὅπως μή μοι χαλεπανεῖ ἡ διδάσκα-
λος, ἂν ἐξενέγκω αὐτῆς τὸν λόγον.

MEN. Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' εἰπέ, καὶ
πάνυ μοι χαριεῖ, εἴτε Ἀσπασίας βούλει λέγειν, εἴτε
ὁτουοῦν· ἀλλὰ μόνον εἰπέ.

ΣΩ. Ἀλλ' ἴσως μου καταγελάσει, ἄν σοι δόξω
πρεσβύτης ὢν ἔτι παίζειν.

MEN. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' εἰπὲ παντὶ
τρόπῳ.

Cap. V. *ΣΩ.* Ἀλλὰ μέντοι σοί γε δεῖ χαρίζε-
D σθαι, ὥςτε κἂν ὀλίγου, εἴ με κελεύοις ἀποδύντα ὀρ-
χήσασθαι, χαρισαίμην ἄν, ἐπειδή γε μόνω ἐσμέν. ἀλλ'
ἄκουε. ἔλεγε γάρ, ὡς ἐγῷμαι, ἀρξαμένη λέγειν ἀπ'
αὐτῶν τῶν τεθνεώτων οὑτωσί.

Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἵδε ἔχουσι τὰ προςήκοντα σφίσιν
αὐτοῖς, ὧν τυχόντες πορεύονται τὴν εἱμαρμένην πο-

ἔλεγεν Ἀσπασία] Coisl. Ven. Σ. Vind. 1. 6. Flor. b. d. q. v. x. ἡ Ἀσπασία.

εἴ με κελεύοις] κελεύεις Vat. Ven. Ξ. Vindob. Par. BCEF. Verus est optativus.

quantocius recitn. v. ad Philcb. p. 54. B. Protagor. p. 310. A. Sympos. p. 173. B. al. Dein ἐκφέρειν τι est divulgare, ausplaudern, bekannt machen, ut apud Isocrat. Or. de Pace §. 3. conf. Valcken. ad Eurip. Hippolyt. v. 294. Lach. p. 201. A: οὐδεὶς γὰρ ἔκφορος λόγου.

Μηδαμῶς, ὦ Σώκρ.] Recte Engelhardt. τοῦτο δεῖσθαι intelligendum censet. v. ad Phaedr. p. 234. E.

πρεσβύτης ὢν ἔτι παίζειν] Videlicet recitanda eiusmodi oratione.

D. *ἀποδύντα ὀρχήσασθαι*] Ὀρχεῖσθαι non tantum saltationem, sed omnino numerosos corporis motus ideoque etiam luctam complectitur. v. Iacobs ad Achill. Tat. 44. 15. Ex quo perspicuum est, quid sit ἀποδύντα ὀρχήσασθαι. Suidas: Ἀποδύντες ἀντὶ τοῦ ἀποδυσάμενοι, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν, οἳ ἀποδύονται τὴν ἔξωθεν στολήν, ἵνα εὐτόνως χορεύσωσιν. Quippe utcunque ὀρχεῖσθαι intelligitur, ἀποδῦναι certe nunc non est nudare corpus, sed capiendum videtur de exuendo vestitu artificiosos atque faciles corporis motus impediente. Idem censuit Loersius, qui bene refutavit Astium De Vita et Scriptis Platonis p. 449. ita scribentem: „Wie kindisch u. albern ist es, wenn Sokr. sagt, dem Menexenus zu Gefallen wolle er selbst nackt tanzen!“ Apte Gottleber. comparat Cicer. Offic. III. 19: In foro, mihi crede, saltaret (Crassus). Ibid. c. 24: ut luce palam in foro saltet. Sententia haec est: tibi gratificaturus vel id facerem, quod

ρείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ
δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων· λόγῳ δὲ δὴ τὸν λειπόμενον κό-
σμον ὅ τε νόμος προςτάττει ἀποδοῦναι τοῖς ἀνδράσι E
καὶ χρή· ἔργων γὰρ εὖ πραχθέντων λόγῳ καλῶς ῥη-
θέντι μνήμη καὶ κόσμος τοῖς πράξασι γίγνεται παρὰ
τῶν ἀκουσάντων. δεῖ δὴ τοιούτου τινὸς λόγου, ὅςτις
τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἱκανῶς ἐπαινέσεται, τοῖς δὲ
ζῶσιν εὐμενῶς παραινέσεται, ἐκγόνοις μὲν καὶ ἀδελ-
φοῖς μιμεῖσθαι τὴν τῶνδε ἀρετὴν παρακελευόμενος,
πατέρας δὲ καὶ μητέρας καὶ εἴ τινες τῶν ἄνωθεν ἔτι
προγόνων λείπονται, τούτους δὲ παραμυθούμενος. Τίς
οὖν ἂν ἡμῖν τοιοῦτος λόγος φανείη; ἢ πόθεν ἂν 237
ὀρθῶς ἀρξαίμεθα ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦντες, οἳ
ζῶντές τε τοὺς ἑαυτῶν εὔφραινον δι' ἀρετήν, καὶ τὴν
τελευτὴν ἀντὶ τῆς τῶν ζώντων σωτηρίας ἠλλάξαντο;
Δοκεῖ μοι χρῆναι κατὰ φύσιν, ὥςπερ ἀγαθοὶ ἐγένοντο,

D. *οἵδε ἔχουσι*] V. *οἵδ' ἢ ἔχουσι*, quod ex codd. Vindd. 1. 4. 6. Flor. a. b. c. q. v. x. z. et Bekkerianis correctum.

E. *τούτους δὲ παραμυθ.*] Flor. z. *δή* male.

P. 237. *Δοκεῖ μοι χρῆναι*] Hirschig. ante *μοι* inseruit *οὖν* ex cod. aliquo.

hominem id aetatis dedeceat. Pro *ὥςτε* autem, quod valde displicet, corrigendum censeo *ᾧ γε*. Denique *ἂν* post *κἂν* ita repetitum De Republ. VII. p. 515. E. Protagor. p. 318. B. Sophist. p. 256. B. Gorg. p. 465. C. p. 514. D. ubi v. ann. Xenoph. Sympos. II. 20. al.

Ἔργῳ μὲν ἡμῖν—] Gravem et acerbam de hoc orationis principio censuram egit Dionys. De Comp. Verb. T. V. p. 116 sq. et imprimis De adm. vi Demosth. T. VI. p. 1028 sqq. ed. Reisk. Qua in re quam imprudenter versatus sit, diu est ex quo subtiliter ostendit Arnaldus in libro: Memoires de l'Academie des Inscript. Vol. XXXVII. p. 138 sqq. Nimirum non sensit Dionysius Platonem rhetorum artificia facete ridentem eorundem dicendi rationem imitando expressisse. — *ἔργῳ*, sollemnibus funebribus institutis. Thucyd. II. 46. a Gottl. laudatus: *εἴρηται — λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρόςφορα· καὶ ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν ἤδη κεκόσμηνται κτλ.* — Mox *προπέμπειν* est prosequi.

ὅ τε νόμος προςτάττει —, καὶ χρή] h. e. et leges hoc fieri iubent, et pietas postulat. Errat Dionysius *καὶ χρή*, praeterquam quod numerum pessumdet, etiam abundare existimans. Infra p. 239. D: *ὧν καὶ δίκαιον καὶ χρὴ πρῶτον μεμνημένους ἐπαινέσαι αὐτῶν τὴν ἀρετήν.*

E. *τούτους δὲ παραμυθούμενος*] Hoc *τούτους δὲ* cum vi et efficacia illatum est, ut Hipp. min. p. 364. E. Phaedon. p. 81. B. Phaedr. p. 277. E. Protagor. p. 313. D., ubi v. ann.

P. 237. *ἀντὶ τ. τῶν ζ. — ἠλλάξαντο;*] V. Matthiae Gr. §, 365. 1 Mox *κατὰ*

οὕτω καὶ ἐπαινεῖν αὐτούς. ἀγαθοὶ δ' ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν. τὴν εὐγένειαν οὖν πρῶτον αὐτῶν ἐγκωμιάζωμεν· δεύτερον δὲ τροφήν τε καὶ παι-
B δείαν· ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν τῶν ἔργων πρᾶξιν ἐπιδείξωμεν, ὡς καλὴν καὶ ἀξίαν τούτων ἀπεφήναντο.

Cap. VI. Τῆς δ' εὐγενείας πρῶτον ὑπῆρξε τοῖσδε ἡ τῶν προγόνων γένεσις οὐκ ἔπηλυς οὖσα, οὐδὲ τοὺς ἐκγόνους τούτους ἀποφηναμένη μετοικοῦντας ἐν τῇ χώρᾳ, ἄλλοθεν σφῶν ἡκόντων, ἀλλ' αὐτόχθονας καὶ τῷ ὄντι ἐν πατρίδι οἰκοῦντας καὶ ζῶντας, τρεφομένους οὐχ ὑπὸ μητρυιᾶς, ὡς ἄλλοι, ἀλλ' ὑπὸ μη-

B. *καὶ ζῶντας, τρεφομένους οὐχ ὑπὸ μ.*] V. *ζῶντας καὶ τρεφ.*, quod e Vindd. 1. 6. Flor. z. Ven. Σ. Par. Ξ. praeeunte Bekkero mutavi.

C. *περὶ αὐτὴν θεῶν ἔρις*] V. *αὐτῆς*, quod correctum e

φύσιν explicatur adiectis verbis *ὥςπερ ἀγαθοὶ ἐγένοντο.*

τὴν εὐγένειαν οὖν πρ.] Ante *εὐγένειαν* posuit articulum, quia refertur nomen ad praecedentia: *ἀγαθοὶ δέ γ' ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν.* Ante *τροφήν τε καὶ παιδείαν* eundem omisit, quia de animi cultu eorum in universum loquitur. Denique *τὴν τῶν ἔργων πρᾶξιν* addito articulo dixit, propterea quod de mortuorum praeclare factis loquens non potuit simpliciter *ἔργα* ponere, ideoque etiam definite *τὴν πρᾶξιν* dicere coactus fuit. Ceterum *παιδεία καὶ τροφὴ* de eruditione et vitae cultu dictum frequentis est usus. v. Phaedon. p. 107. D. Phileb. p. 55. D. Tim. p. 19. D. Criton. p. 50. D. Legg. XI. p. 927. B. 926. E. Politic. p. 274. A. De Rep. II. p. 376. D. E. Alcibiad. I. p. 122. B. al.

B. *ὑπῆρξε — οὐκ ἔπηλυς οὖσα*] *ὑπάρχειν* est quasi fundamenti loco subesse. Sympos. p. 198. D: *ἐγὼ μὲν γὰρ — ᾤμην δεῖν τἀληθῆ λέγειν περὶ ἑκάστου τοῦ ἐγκωμιαζομένου, καὶ τοῦτο μὲν ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων κτλ.* Hypallagen autem istam non erat quod Dionysius l. c. tantopere exagitaret. Quidni enim *ἔπηλυς* recte potuerit ad *γένεσις* referri, quanquam proprie ad *προγόνων* notionem pertinere concedendum est? Voc. *ἔπηλυς* Timaeus recte explicat *ὁ ἄλλοθεν ἐπεληλυθώς, τοῦτ' ἔστι, ὁ ἀλλοεθνής*, ubi v. Ruhnk.

ἀποφηναμένη μετοικοῦντας] Dictum ut Sympos. c. 7: *ἀποδεῖξαί τινα ἀλλότριον ὄντα.* Phaedon. p. 72 C: *τελευτῶντα πάντ' ἂν λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειεν.* Phaedr. p. 278. C: *τὰ γράμματα φαῦλα ἀποδεῖξαι*, ubi v. annot. Hoc loco cur medium verbum ponatur, nemini erit obscurum.

ἄλλοθεν σφῶν ἡκόντων] Ita dixit *κατὰ σύνεσιν*, perinde ac si non *ἡ τῶν προγόνων γένεσις*, sed *οἱ πρόγονοι* praecederet. In qua ratione frustra haesit Dionysius. Similia adnotavimus ad Phaedon. p. 58. C. conf. etiam infra ad p. 245. D. et p. 242. A.

ἀλλ' αὐτόχθονας] Laus Atheniensium a multis celebrata.

τρὸς τῆς χώρας ἐν ᾗ ᾤκουν, καὶ νῦν κεῖσθαι τελευτήσαντας ἐν οἰκείοις τόποις τῆς τεκούσης καὶ θρεψάσης καὶ ὑποδεξαμένης. δικαιότατον δὴ κοσμῆσαι πρῶτον τὴν μητέρα αὐτήν· οὕτω γὰρ συμβαίνει ἅμα καὶ ἡ τῶνδε εὐγένεια κοσμουμένη. C

Cap. VII. Ἔστι δὲ ἀξία ἡ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπαινεῖσθαι, οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, πρῶτον δὲ καὶ μέγιστον, ὅτι τυγχάνει οὖσα θεοφιλής. μαρτυρεῖ δὲ ἡμῶν τῷ λόγῳ ἡ τῶν ἀμφισβητησάντων περὶ αὐτὴν θεῶν ἔρις τε καὶ

Coisl. Vat. Par. BCE. Ambr. Angel. Flor. a. b. c. d. Vind. 1. 4. 6. Vulgatam lectionem cum Ven. ΞΣ. tuetur Hermann. Mox vett. editt. ἣν δὴ θεοί, quod e Flor. v. Dionys. T. VI. p. 1037. et Ficino correxi.

v. Herodot. VII. 161. Thucyd. I. 2. Isocrat. Paneg. c. 4. Panathen. c. 48. Lycurg. adv. Leocr. p. 204. ed. R. Lys. Epitaph. al. Harpocrat. s. v. Aristid. Panath.

οὐχ ὑπὸ μητρυιᾶς—] Isocrat. Paneg. c. 4: μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὸν καὶ πατρίδα καὶ μητέρα καλέσαι προςήκει, ubi plura intpp. Scipio Aemilianus apud Plut. Apophthegm. Tom. VI. p. 760 ed. R.: ἐμέ, εἶπεν, οὐδέποτε στρατοπέδων ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν, οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οὖσαν ἐπίσταμαι, quae nollem Wesseling. Obss. 1, 1. p. 3. ex hoc Platonis loco repetita iudicasset. Vell. Pat. II. 5. de eadem re: Hostium armatorum clamore toties non territus qui possum vestro moveri, quorum Italia noverca est?

C. καὶ νῦν κεῖσθαι] Anacoluthon. Debebant enim haec quoque ex ἀποφηναμένη pendere ideoque per participium enuntiari. Sed posuit orator infinitivum, quasi antea dixisset ποιήσασα aut simile quiddam.

καὶ ὑποδεξαμένης] Schleiermacherus aliique interpretantur de terra mortuos veluti gremio suo suscipiente. Sed hoc ipsa sententiae ratio minime fert. Non dubitandum, quin ὑποδέχεσθαι de patria tanquam matre aliqua accipiendum sit, quae eos olim tanquam fetus gremio suo susceperit. Xenoph. Mem. II. 2, 5: ὁ μὲν ἀνὴρ τήν τε συντεκνοποιήσουσαν ἑαυτῷ τρέφει — ἡ δὲ γυνὴ ὑποδεξαμένη τε φέρει τὸ φορτίον τοῦτο κτλ. Nec in eo haerendum putamus, quod dicitur καὶ θρεψάσης καὶ ὑποδεξαμένης, neque ordine inverso. Hoc enim non plus habet offensionis, quam quod Graeci dixerunt τροφὴ καὶ γένεσις, veluti Plato Reip. IV. p. 436. A. Xenoph. Mem. III. 5, 10. Homer. Iliad. I. 251. Odyss. XII. 134. XIV. 201.

περὶ αὐτὴν θεῶν ἔρις —] Oratores in celebranda Atheniensium antiquitate populi opinionibus indulgentes, miscendo humana divinis, et poeticis magis decora fabulis, primordia rerum

D κρίσις. ἣν δὲ θεοὶ ἐπῄνεσαν, πῶς οὐχ' ὑπ' ἀνθρώπων γε ξυμπάντων δικαία ἐπαινεῖσθαι; Δεύτερος δὲ ἔπαινος δικαίως ἂν αὐτῆς εἴη, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ ἡ πᾶσα γῆ ἀνεδίδου καὶ ἔφυε ζῶα παντοδαπά, θηρία τε καὶ βοτά, ἐν τούτῳ ἡ ἡμετέρα θηρίων μὲν ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρὰ ἐφάνη, ἐξελέξατο δὲ τῶν ζώων καὶ ἐγέννησεν ἄνθρωπον, ὃ συνέσει τε ὑπερέχει τῶν ἄλλων καὶ δίκην καὶ θεοὺς μόνον νομίζει. μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι

E ἥδε ἔτεκεν ἡ γῆ τοὺς τῶνδέ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους· πᾶν γὰρ τὸ τεκὸν τροφὴν ἔχει ἐπιτηδείαν ᾧ ἂν τέκῃ. ᾧ καὶ γυνὴ δήλη τεκοῦσά τε ἀληθῶς καὶ μή, ἀλλ' ὑποβαλλομένη, ἐὰν μὴ ἔχῃ πηγὰς τροφῆς τῷ γεννωμένῳ. ὃ δὴ καὶ ἡ ἡμετέρα γῆ τε καὶ μήτηρ

D. *καὶ ἔφυε ζῶα*] V. *ἔφυ*. Verum praebuerunt Flor. a. c. v. x. z. Ven. Σ Par. BCZ. alii.

ὃ συνέσει τε ὑπ.] ὃς Flor. a. v. x. Ven. Σ. Par. Z. ὅς, et mox iidem Florr. *μόνος νομίζει*.

E. *τῷ γεννωμένῳ*] ΓΘΞBCE. Ambr. Vind. 1. 4. Flor. b. d. v. x. cum Ald. Bas. 1. 2. Sed Steph. assentiente Hirschig. scripsit *τῷ γενομένῳ*, quia alioquin dicendum fuerit *τῷ γεγεννημένῳ*,

Atticarum augustiora facere conati sunt. Lucian. Philopseud. p. 328. T. II: *Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι καὶ εἴ τινες ἄλλοι σεμνοτέρας ἀποφαίνονται τὰς πατρίδας ἐκ τῶν τοιούτων.* De certamine Minervae et Neptuni propter Athenarum pulcritudinem instituto v. Ovid. Metam. VI. v. 70 sqq. ibique intpp.

D. *ἐν τούτῳ*] Repetitio haec verborum *ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ* propter longiorem orationis intercapedinem facta est, nec vi sua caret. v. Phaedon. p. 72. B.

ἐγέννησεν ἄνθρωπον] Hoc loco activo verbo usus est, quia simpliciter vult significare terram Atticam primam genuisse homines. Alia ratio infra sect. E. videtur esse, quo loco quod dicit *ὡς ἀνθρώπους γεννησαμένη*, rem ita significat, ut ipsius Atticae singularis quaedam ratio habeatur. Dicitur enim ea homines ita procreavisse, ut eos et ipsa aleret atque nutriret. Itaque Reiskius ad Dionys. l. c. p. 1401. frustra coniectavit h. l. *ἐγεννήσατο* scribi oportere.

ὃ συνέσει —] Ad ὃ intell. *ζῶον*. Nam quod codd. nonnulli suppeditant ὅς, iam olim ex correctione ortum iudicavimus. De locutione *θεοὺς νομίζειν*, *δίκην νομίζειν*, v. Euthyphr. c. 2. Apolog. p. 26. C. Xenoph. Mem. I. 1, 1. Eurip. Hec. v. 802. al. Similiter apud Xenoph. l. c. §. 5. *νομίζειν μαντικὴν* dicitur.

E. *πᾶν γὰρ τὸ τεκὸν —*] Terram Atticam olim homines progenuisse evidentissime vel hinc patere ait, quod omnis genitrix alimentum, quod genito conveniat, habere soleat. Atticam vero tanquam matrem omnibus

ἱκανὸν τεκμήριον παρέχεται ὡς ἀνθρώπους γεννησα-
μένη· μόνη γὰρ ἐν τῷ τότε καὶ πρώτη τροφὴν ἀν-
θρωπείαν ἤνεγκε τὸν τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν καρπόν, 238
ᾧ κάλλιστα καὶ ἄριστα τρέφεται τὸ ἀνθρώπειον γέ-
νος, ὡς τῷ ὄντι τοῦτο τὸ ζῶον αὐτὴ γεννησαμένη.
μᾶλλον δὲ ὑπὲρ γῆς ἢ γυναικὸς προςήκει δέχεσθαι
τοιαῦτα τεκμήρια· οὐ γὰρ γῆ γυναῖκα μεμίμηται κυή-
σει καὶ γεννήσει, ἀλλὰ γυνὴ γῆν. τούτου δὲ τοῦ καρ-
ποῦ οὐκ ἐφθόνησεν, ἀλλ' ἔνειμε καὶ τοῖς ἄλλοις.
μετὰ δὲ τοῦτο ἐλαίου γένεσιν, πόνων ἀρωγήν, ἀνῆκε
τοῖς ἐκγόνοις. Θρεψαμένη δὲ καὶ αὐξήσασα πρὸς ἥβην B
ἄρχοντας καὶ διδασκάλους αὐτῶν θεοὺς ἐπηγάγετο·
ὧν τὰ μὲν ὀνόματα πρέπει ἐν τῷ τοιῷδε ἐᾶν· ἴσμεν
γάρ· οἳ τὸν βίον ἡμῶν κατεσκεύασαν πρός τε τὴν

quod cave credideris. Paullo ante Astius coni. ὑποβαλομένη, quod Hirschig. edidit.

P. 238. B. ἴσμεν γάρ·] Haec ego in parenthesi posui. Ceterae editt. ἴσμεν γάρ, οἳ τὸν βίον, ut intelligatur τούτους. Sed referenda sunt haec ad praecedentia, ut intelligatur αὐτά, quae ellipsis in talibus fere constans est et legitima. Phaedon. p. 60. A. γιγνώσκεις γάρ, sc. αὐτήν. Nostram rationem nuper editt. taciti susceperunt.

rebus ad victum cultumque necessariis abundare. Eadem est Aegyptiorum argumentatio apud Iustinum II. 1, ubi v. intpp.

τεκοῦσά τε ἀληθῶς καὶ μή] utrum revera pepererit, necne. Euthyphr. §. 20: ὅτι σαφῶς οἴει εἰδέναι τό τε ὅσιον καὶ μή. De Rep. VI. p. 486. B: ψυχὴν σκοπῶν φιλόσοφον καὶ μή. Euthyphr. §. 11: ἐφάνη ἄρτι ὡρισμένα τὸ ὅσιον καὶ μή. Ibid. §. 14. articulo ante μὴ iterato: παρὰ σοῦ μεμαθηκότας τά τε εὐσεβῆ καὶ ὅσια καὶ τὰ μή. Mammarum lacte plenarum periphrasin reprehendit Dionys. l. c. p. 1041., in suam rem convertit Plutarchus, qui fertur, De pueror. educ. p. 12., ut iam observavit Gottleber.

ὡς ἀνθρώπους γεννησαμένη] V. Matth. Gr. §. 569. 5.

P. 238. ὡς τῷ ὄντι — αὐτὴ γεννησαμένη] h. e. quum ipsa pepererit, nec aliunde acceperit.

πόνων ἀρωγήν] De re v. Apollodor. III. 14, 1. De πόνων ἀρωγή conf. Legg. XI. p. 919. C: τῆς νόσου ταύτης ἀρωγή. Protagor. p. 334. B: ἐπεὶ καὶ τὸ ἔλαιον —, ταῖς τοῦ ἀνθρώπου (θριξὶ) ἀρωγὸν καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι. Reprehendit locum propter affectatam dictionem Dionys. Hal. De admir. vi Demosthen. 25. p. 1043. De Attica olearum parente et procreatrice v. Sophocl. Oed. Colon. v. 693 sqq. ibique intpp.

B. ὧν τὰ μὲν ὀνόματα πρέπει ἐν τῷ τοιῷδε ἐᾶν] Advertas μὲν non sequente δὲ positum, quum sponte intelligatur τὰ δὲ ἔργα λέγειν, aut simile quid. v. Hermann. ad

καθ' ἡμέραν δίαιταν τέχνας πρώτους παιδευσάμενοι καὶ πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς χώρας φυλακὴν ὅπλων κτῆσίν τε καὶ χρῆσιν διδαξάμενοι.

Cap. VIII. *Γεννηθέντες δὲ καὶ παιδευθέντες οὕτως οἱ τῶνδε πρόγονοι ᾤκουν πολιτείαν κατασκευασάμενοι, ἧς ὀρθῶς ἔχει διὰ βραχέων ἐπιμνησθῆναι.*
C *πολιτεία γὰρ τροφὴ ἀνθρώπων ἐστί, καλὴ μὲν ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐναντία κακῶν. ὡς οὖν ἐν καλῇ πολιτείᾳ ἐτράφησαν οἱ πρόσθεν ἡμῶν, ἀναγκαῖον δηλῶσαι, δι'*

D. *καὶ τὸ κράτος*] Articulum addidi e Par. z. et Florr. v. x. z.

Viger. p. 841. Significat autem deos, quorum beneficia Athenienses pie colebant in mysteriis; v. Isocrat. Panegyr. c. 6. Horum igitur nomina in hac tali re memorare religioni ducit. De *ἐν τῷ τοιῷδε* conf. infra p. 244. A: *ἐν τοῖς τοιοῖςδε*. Thucyd. II, 36: *πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε*. Sophocl. Oed. Tyr. 892: *τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖςδ' ἀνήρ;* Dein *ἴσμεν γὰρ* per parenthesin accipiendum. Male editt. haec ita iungunt: *ἴσμεν γὰρ οἳ τὸν βίον κ. τ. λ.* Quippe verba *οἳ τὸν βίον ἡμῶν κατεσκ.* cohaerent cum illis: *θεοὺς ἐπηγάγετο.* De re ipsa Legg. p. 920. D: *Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ τῶν δημιουργῶν γένος, οἳ τὸν βίον ἡμῖν ξυγκατεσκευάκασι τέχναις· Ἄρεώς τε αὖ καὶ Ἀθηνᾶς, οἳ τὰ τῶν δημιουργῶν σώζοντες τέχναισιν ἑτέραις ἀμυντηρίοις ἔργα, κ. τ. λ.*, quem locum Loers. comparavit.

ᾤκουν πολιτ. κατασκ.] civilem agebant vitam. v. ad Remp. VIII. p. 543. A. coll. infr. p. 238. E. p. 244. C. p. 245. C.

C. *καλὴ μὲν ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐναντία κακῶν*] Dionysius l. c. *καὶ ἡ μὲν ἀγαθὴ ἀγαθῶν, μὴ καλὴ δὲ κακῶν.* Unde Schleiermach. olim legendum coniecit: *καλὴ μὲν ἀγαθῶν, μὴ καλὴ δὲ κακῶν*, aut *καὶ ἡ μὲν ἀγαθὴ ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐναντία κακῶν.* Non opus. Nam ante *καλὴ* commode omitti poterat articulus; ante *ἐναντία* propter certam oppositionis rationem non item, ut acute perspexit Engelhardt.

καὶ οἱ νῦν εἰσιν, ὧν οἵδε — τετελευτηκότες] per quam et illi boni evaserunt, et ii qui nunc sunt, quorum in numero etiam hi sunt, qui mortem pro patria subierunt.

ἀριστοκρατία, ἐν ᾗ —] Non intelligit paucorum eorumque nobilium imperium, sed *τῶν ἀρίστων ἀρχήν*, h. e. eam reipublicae formam, qua boni tenent civitatis habenas, deteriores obediunt. v. Reipubl. IV. p. 445. E. VIII. p. 545. D. Legg. III. p. 681. D. coll. Göttling. Orat. de Aristocratia veterum inserta Actis Acad. Ienens. Vol. I. p. 466 sqq. Ceterum conf. Thucyd. II. c. 37., unde haec traxerunt colorem.

ὡς τὰ πολλά] Nam forma reipublicae Atheniensis aliquoties mutata est, veluti temporibus triginta tyrannorum.

ὃ δὲ ἄλλο, ᾧ ἂν χαίρῃ] Corrigendum censemus: *ὃ ἂν χαίρῃ*, scil. *καλῶν*. v. ad Phileb. p. 111. coll. Sympos. p. 212. C. Protagor. p. 358. A. Ad *ἄλλο* ut *ὄνομα* intelligas, non est ne-

ἦν δὴ κἀκεῖνοι ἀγαθοὶ καὶ οἱ νῦν εἰσιν, ὧν οἵδε τυγχάνουσιν ὄντες οἱ τετελευτηκότες. Ἡ γὰρ αὐτὴ πολιτεία καὶ τότε ἦν καὶ νῦν, ἀριστοκρατία, ἐν ᾗ νῦν τε πολιτευόμεθα καὶ τὸν ἀεὶ χρόνον ἐξ ἐκείνου ὡς τὰ πολλά. καλεῖ δὲ ὁ μὲν αὐτὴν δημοκρατίαν, ὁ δὲ ἄλλο, ᾧ ἂν χαίρῃ· ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ μετ' εὐδοξίας D πλήθους ἀριστοκρατία. βασιλεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἡμῖν εἰσιν· οὗτοι δὲ τοτὲ μὲν ἐκ γένους, τοτὲ δὲ αἱρετοί· ἐγκρατὲς δὲ τῆς πόλεως τὰ πολλὰ τὸ πλῆθος τάς τε ἀρχὰς δίδωσι καὶ τὸ κράτος τοῖς ἀεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι, καὶ οὔτε ἀσθενείᾳ οὔτε πενίᾳ οὔτ' ἀγνω-

cessarium. Non est autem verisimile, quod putat Dahlmannus. Historische Forschungen Vol. I. p. 29. his verbis respici Thucydidem, qui Libr. II, 37. Athenienses δημοκρατίᾳ uti iudicaverit. Neque enim dubitari potest, quin alii quoque idem censuerint. Huc accedit, quod Thucydides nomine tantum a Platone discrepat, re ipsa cum eo consentit. Nam appellat quidem Atheniensium rempublicam δημοκρατίας nomine, quia non a paucis, sed a multis administretur; sed item addit eam non ab iis, qui genere, sed ab illis potius, qui dignitate aliis praestent, gubernari, adeoque pauperibus, qui prodesse valeant civitati, aditum patere ad summos honores. Itaque Thucydides pariter atque Plato hoc in Atheniensium rebus maxime laudat, quod optimo cuique aditus ad summos honores facillime pateat. Nec Lysiam hoc loco tangi tam fidenter affirmaverim, quam fecit Schönbornius p. 21.

D. *μετ' εὐδοξίας πλήθους*] Haec qualis intelligenda sit, docent quae mox sequuntur: *ἐγκρατὲς δὲ τῆς πόλεως τὰ πολλὰ τὸ πλῆθος, τὰς δὲ ἀρχὰς δίδωσι καὶ τὸ κράτος τοῖς ἀεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι κ. τ. λ.* Itaque non simpliciter εὐδοξία est populi auctoritas, sed urgetur a philosopho illud, quod populo optimi quique maxime probentur.

ἀεὶ ἡμῖν εἰσιν] h. e. semper et sunt et fuerunt. Nam temporibus reipublicae βασιλεῖς appellati sunt qui inter archontes secundum locum obtinuerunt. v. praeter alios Bernard de Archontibus in Annalibus Academ. Lovan. a. 1823 — 24. p. 244. Tittmann. Darstellung der griech. Staatsverf. p. 257 sqq. Quum autem βασιλεῖς isti non nisi rebus sacris praefuerint, haudquaquam est veri dissimile, quod suspicatur Gottleberus, oratorem regum nomine simul reliquos archontes significavisse. Ceterum quod *τοτὲ μὲν ἐκ γένους* fuisse dicuntur, *τοτὲ δὲ αἱρετοί*, illud apparet pertinere ad reges proprie ita dictos, hoc autem referri oportere ad archontes eo nomine appellatos.

τοῖς ἀεὶ δόξασιν] h. e. *ἑκάστοτε*. v. ad Apol. Socr. p. 25. C. De Rep. II. p. 360. A.

ἀγνωσίᾳ πατέρων] Egregie falluntur qui ἀγνωσίαν putarunt hoc loco passive positam esse. Hoc dicitur: propterea quod homines parentes eorum ignorant.

σίᾳ πατέρων ἀπελήλαται οὐδείς, οὐδὲ τοῖς ἐναντίοις
τετίμηται, ὥςπερ ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἀλλὰ εἷς ὅρος,
ὁ δόξας σοφὸς ἢ ἀγαθὸς εἶναι κρατεῖ καὶ ἄρχει. Αἰ-
E τία δὲ ἡμῖν τῆς πολιτείας ταύτης ἡ ἐξ ἴσου γένεσις.
αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις ἐκ παντοδαπῶν κατεσκευα-
σμέναι ἀνθρώπων εἰσὶ καὶ ἀνωμάλων, ὥςτε αὐτῶν
ἀνώμαλοι καὶ αἱ πολιτεῖαι, τυραννίδες τε καὶ ὀλιγαρ-
χίαι· οἰκοῦσιν οὖν ἔνιοι μὲν δούλους, οἱ δὲ δεσπότας
ἀλλήλους νομίζοντες· ἡμεῖς δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι, μιᾶς
239 μητρὸς πάντες ἀδελφοὶ φύντες, οὐκ ἀξιοῦμεν δοῦλοι
οὐδὲ δεσπόται ἀλλήλων εἶναι, ἀλλ' ἡ ἰσογονία ἡμᾶς

P. 239. *οἱ τῶνδέ τε πατέρες καὶ ἡμέτεροι*] V. *οἱ τῶνδε πατέρες καὶ οἱ ἡμέτεροι*, quod correximus e Vindd. 1. 4. 6. Florr.

ὁ δόξας σοφὸς — ἄρχει] Appositio universi enuntinti, ut p. 240. B., ubi frustra fuit qui *ἐπὶ γὰρ τὰ ὅρια* scriptum voluit.

E. *ἀνώμαλοι αἱ πολιτεῖαι*] Lusit in ambiguitate voc. *ἀνώμαλοι*, quod et dispares et inaequales significat. Nam ex eo, quod aliae gentes sint e variae ac disparis stirpis hominibus commixtae, consequi arbitratur illud, quod in civitatum formis, quibus utantur, magna cernatur inaequalitas. De *οἰκοῦσιν* v. ad pag. 238. B.

P. 239. *ἰσονομίαν ἀναγκάζει ζητεῖν*] Illam *ἰσογονίαν* arbitratur etiam efficere *ἰσονομίαν*, h. e. iuris aequabilitatem. De *ἰσονομίᾳ* v. Gorg. p. 508. A. coll. Valcken. ad Eurip. Phoen. v. 541. et Beier. ad Cicer. offic. II, 4, 15. Proxima sic intelligas: nec ulla alia re nobismet invicem concedere nisi virtutis ac sapientiae laude s. existimatione. Locum simillimum habes apud Ciceron. Offic. I, 4, 13. Huic veri videndi cupiditati adiuncta est appetitio quaedam principatus, ut nemini parere animus bene a natura informatus velit, nisi praecipienti aut docenti aut utilitatis causa iuste et legitime imperanti.

οἱ τῶνδέ τε πατέρες καὶ ἡμέτεροι] Quod vulgo *τε* erat omissum et ante *ἡμέτεροι* articulus *οἱ* interpositus, recte Beckerus utrumque ex codd. mutavit. Quem nescio cur Loersius et Engelhardtus non sint sequuti. Paullo ante: *ὅτι ἥδε ἔτεκε ἡ γῆ τοὺς τῶνδέ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους*.

ἀπεφήναντο εἰς πάντας ἀνθρώπους] Ita Tim. p. 25. B: *εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς τῇ ἀρετῇ*. Gorg. p. 526. B: *ἐλλόγιμος γέγονε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας Ἀριστείδης*. Sympos. p. 179. B: *Ἄλκηστις ἱκανὴν παρέχεται μαρτυρίαν — εἰς τοὺς Ἕλληνας*, ubi v. annot. In talibus falluntur si qui *εἰς* pro *ἐν* dictum putant.

B. *Εὐμόλπου μὲν οὖν καὶ Ἀμαζόνων —*] Quae Plato de Eumolpo breviter attigit, ea copiosius illustrat Thucyd. II, 15. Narrat enim Eumolpum, ducem Eleusiniorum, contra Erechtheum bellum suscepisse, quod vocatur Eleusinium. Isocrates Paneg. c. 19. et Pa-

ἡ κατὰ φύσιν ἰσονομίαν ἀναγκάζει ζητεῖν κατὰ νόμον, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑπείκειν ἀλλήλοις ἢ ἀρετῆς δόξῃ καὶ φρονήσεως.

Cap. IX. Ὅθεν δὴ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τεθραμμένοι οἱ τῶνδέ τε πατέρες καὶ ἡμέτεροι καὶ αὐτοὶ οὗτοι καὶ καλῶς φύντες πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἔργα ἀπεφήναντο εἰς πάντας ἀνθρώπους καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, οἰόμενοι δεῖν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ Ἕλλησιν ὑπὲρ B Ἑλλήνων μάχεσθαι καὶ βαρβάροις ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων. Εὐμόλπου μὲν οὖν καὶ Ἀμαζόνων ἐπιστρατευσάντων ἐπὶ τὴν χώραν καὶ τῶν ἔτι προτέρων ὡς

a. b. c. q. v. x. z. τε cum Ven. Ξ. addunt etiam Ven. Σ. Par. Z. articulum ante ἡμέτεροι om. Vat. Par. CZ. alii.

nath. p. 533. Thraces refert cum Eumolpo, Neptuni filio, Atticam invasisse, illis temporibus opibus minus valentem. Idem argumentum tractavit Lycurg. adv. Leocr. p. 201. T. IV. ed. Reisk., narrans Erechtheum regem, a deo Delphico admonitum, ut hostes terra expellerentur, Praxitheam coniugem, Cephissi filiam, immolavisse, idque facinus ab Euripide versibus pulcherrimis, quos ipsos attulit, esse celebratum. Ceterum Eumolpum sacra Eleusinia Athenas pertulisse Isocrates memorat Panegyr. c. 42, ubi v. intpp. — Amazones, ut Plutarch. Vit. Thes. p. 56. ed. Reisk. auctor est, ex Ponto in Atticam usque proruperunt et in ipsa Athenarum urbe castra posuerunt, quas tandem vicit Thesei fortitudo. Huius belli cum Amazonibus gesti mentionem etiam Lysias fecit in Epitaph. p. 55. ed. Reisk., quo loco eas appellat Martis filias, viragines, ingentes gerentes animos, quae tamen ita ab Atheniensibus caesae sint, ut ne nuntia quidem tantae cladis in patriam reverterit. Neque hunc locum praetermiserunt Isocrates Panegyr. p. 49. et Demosthen. in Epitaph. T. II. p. 1391. ed. R. Quid, quod iam apud Herodotum IX. 27. Atheniensis in oratione ante pugnam Plataeensem adversus Tegeatas habitu eodem facinore gloriatur? Ceterum Amazones dicuntur contra Athenienses arma cepisse, quod Hippolyte, vel ut Plutarchus Vit. Thes. p. 54. dicit, Antiope a Theseo rapta fuerit: v. Isocrat. Panath. p. 534. Iustin. II, 4.: quas quidem criminationes ab ipsis Amazonibus profectas esse Isocrates l. c. arbitratur. Lectu dignum de hac re est Cap. IV. Taylori Lectionum Lysiacarum T. IV. Oratt. Graecc. a Reiskio edit. p. 242.

τῶν ἔτι προτέρων] Vir doctus Miscellan. Obss. T. II. p. 366. πρότερον legendum censuit. Non opus. Infra: οἱ τοῖς τῶν προτέρων ἔργοις τέλος — ἐπέθεσαν. Nec inepte Gottl. comparat Homer. Iliad. φ, 405: τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης. — Dein ἀμύνεσθαι est se defendere, a se arcere et repellere; sed ἀμύνειν τινί significat alicui opem ferre, opitulari.

ἠμύναντο, καὶ ὡς ἤμυναν Ἀργείοις πρὸς Καδμείους καὶ Ἡρακλείδαις πρὸς Ἀργείους, ὅ τε χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγήσασθαι, ποιηταί τε αὐτῶν ἤδη ἱκανῶς τὴν ἀρετὴν ἐν μουσικῇ ὑμνήσαντες εἰς πάντας μεμηνύκασιν·
C ἐὰν οὖν ἡμεῖς ἐπιχειρῶμεν τὰ αὐτὰ λόγῳ ψιλῷ κοσμεῖν, τάχ' ἂν δεύτεροι φαινοίμεθα. ταῦτα μὲν οὖν διὰ ταῦτα δοκεῖ μοι ἐᾶν, ἐπειδὴ καὶ ἔχει

B. *βραχὺς ἀξίως διηγ.*] Ven. Σ. Par. Z. Flor. v. x. z. βραχὺς ὥστε ἀξ. δ. ex glossemate.
ἤδη ἱκανῶς] Sic Ven. Σ. Par. Z. Flor. z. et Monac. ap. Iacobs. ad Achill. Tat. p. 488. Vulgo ἤδη καλῶς.
ἔτι τ' ἐστὶν ἐν μνηστείᾳ] Recte Bekkerus ἐν μνηστείᾳ

Ἀργείοις πρὸς Καδμείους] Argivos contra Cadmeos sive Thebanos ab Atheniensibus adiutos esse praedicat etiam Atheniensis in oratione apud Herodot. IX, 27. Fusius rem persequutus est Lysias Laudat. funebr. p. 59. ed. Reisk. Brevius idem argumentum tractavit Isocrat. Panegyr. c. 15. et paullo aliter Panath. p. 524. Conferatur etiam Demosth. Epitaph. T. II. p. 1391. ed. R. et Isocrat. Helen. laudat. p. 410. 412.

καὶ Ἡρακλείδαις πρὸς Ἀργ.] adversus Eurystheum, qui quum postulavisset, ut Herculis filii, ab Atheniensibus in tutelam recepti, sibi traderentur, neque impetravisset quod vellet, ingenti exercitu Atticam invasit, sed a Theseo in fugam coniectus est. Rem memorant etiam orator apud Herodotum l. c. et Lysias p. 65 sq., ut alios taceam.

ὅ τε χρόνος βραχὺς ἀξ. διηγήσασθαι] E glossemate fluxit, quod teste Iacobsio ad Achill. Tat. p. 488. etiam in cod. Monac. legitur ὥστε ἀξίως διηγήσασθαι. De structurae genere v. Wyttenbach. Bibl. Crit. III, 2. p. 65. Hermann. ad Viger. p. 885. Matth. Gr. §. 448. conf. ad Phaedr. p. 274. E. Dein ποιηταὶ ἐν μουσικῇ ὑμνήσαντες non tantum lyrici intelliguntur, sed etiam alii. Nam opponitur λόγῳ ψιλῷ, h. e. pedestri sermoni. Legg. p. 669. D: λόγους ψιλοὺς εἰς μέτρα τιθέντες. Eodem modo μουσικὴ opponitur τῇ πεζῇ λέξει apud Dionys. Hal. De comp. verbor. c. 11., ubi conf. Schaeferi annot. Epicos poëtas has res carminibus celebrasse patet e Demosth. Orat. fun. p. 1391. T. II. ed. R., ad quem locum v. Reisk. Apparat. crit. Vol. III. p. 1719. De lyricis idem colligas e Lysia l. c. §. 3., ut iam Gottleb. observavit. — *δεύτεροι φ.*, h. e. iis inferiores.

C. *ἔχει τὴν ἀξίαν*] „i. e. pro dignitate laudata sunt. Quae sequuntur ἀξίαν ἐπ' ἀξίοις, carpit Dionys. p. 1036. tanquam σχῆμα ineptum." GOTTL. — Sententia loci haec est: Ex quibus autem nec poëta adhuc dignam ob res laudatione dignas nactus est famam atque laudem, et ex quibus adhuc peti possit laudis atque gloriae decus et ornamentum. De orationis forma conf. Euthydem. p. 304. E: ἀξίων ἀναξίαν σπουδήν. Tim. p. 37. A: ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἀρίστη γενομένη. Legg. V. p. 704. E. IX. 950.

τὴν ἀξίαν· ὧν δὲ οὔτε ποιητής πω δόξαν ἀξίαν ἐπ' ἀξίοις λαβὼν ἔχει, ἔτι τ' ἐστὶν ἐν μνηστείᾳ, τούτων πέρι μοι δοκεῖ χρῆναι ἐπιμνησθῆναι ἐπαινοῦντά τε καὶ προμνώμενον ἄλλοις ἐς ᾠδάς τε καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν αὐτὰ θεῖναι πρεπόντως τῶν πραξάντων. ἔστι δὲ τούτων ὧν λέγω πρῶτα· Πέρσας ἡγουμένους τῆς D
Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην ἔσχον οἱ τῆςδε

scribendum censet, quod est in Vind. 4. 6. Flor. a. b. c. d. q. Coisl. Vat. Par. BCEF. Ambr. Angel. V. *ἀμνηστίᾳ*, quod non debebat Herm. revocare, licet Ven. Ξ. *ἀμνηστεία* habeat. Veritatem receptae lectionis abunde testatur quod mox infertur *καὶ προμνώμενον*, ubi ante *ἄλλοις* vulgo *τοῖς* praemittitur invitis codd. v. explicatt.

A. Polit. p. 303. C. Sed otium fecit Heusd. Specim. Crit. p. 129 sq. Verba: *ἐστὶν ἐν μνηστείᾳ* significant: adhuc versantur in sponsali ambitione, ut poetae inde procorum instar, virginum nuptias petentium, carminum argumenta nova necdum tractata sibi repetere queant. Nimirum *μνηστεία* est ipsa actio nuptias ambientium, ut Pollux On. III. 3. interpretatur, ubi *περὶ μνηστείας γάμων* de industria exposuit. Usum autem esse oratorem hac metaphora, sequentia arguunt: *προμνώμενον ἄλλοις κ. τ. λ.* nuptias conciliantem h. e. commendantem, suadentem, ut miremur C. Fr. Hermannum invitis codd. fere omnibus revocasse veterem lectionem *ἐν ἀμνηστείᾳ*. Ceterum minime insolens haec comparatio videri debet, quum *προμνᾶσθαι* etiam vulgari usu dici consueverit de iis, qui alteri aliquid conciliarent, stipularentur, procurarent, suaderent, commendarent. De qua re v. Suidas et Photius s. v. Plat. Theaet. p. 150. A. 151. B. Xenoph. Anab. VII. 3, 18: *τοιαῦτα προὐμνᾶτο ἑκάστῳ προςιών*. Plut. Vit. Lucull. c. 6: *προμνώμενον αὐτῷ Κιλικίαν*. Moral. p. 38. B. Aristid. I. 33. 231. 349. Pro *ἔτι τ' ἐστιν ἐν μν.* dici poterat etiam hoc modo: *καὶ ἃ ἔτι ἐστὶν ἐν μνηστείᾳ*. Sed pronomen relativum saepe alio casu repetendum relinquitur. v. Matth. Gr. §. 428. 2. coll. 474. b. Elmsley. ad Eurip. Med. v. 875. Hermann. ad Viger. p. 707. Platonica collegi ad Criton. p. 47. E. De *τε* autem post *οὔτε* subiecto conf. ad Protagor. p. 309. B.

καὶ προμνώμενον ἄλλοις] „Hunc locum ante oculos habuit Aristid. T. II. p. 85: *ἐν ᾧ* (Epitaphio) *καὶ τοῖς ἄλλοις προξενεῖν φησι καὶ προμνᾶσθαι εἰς ᾠδάς τε καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν θεῖναι, κοσμήσαντας ἀξίως τῶν πραξάντων, λέγων δὴ τὰ τούτων ἔργα.*" GOTTL. Bene Aristides *πρεπόντως* per *ἀξίως* explicavit, unde genitivi ratio explicanda. Sophocl. Aiac. v. 534: *πρέπον γέ τ' ἦν ἂν δαίμονος τοῦ 'μοῦ τόδε.* cfr. Matthiae §. 386. 1. XII., qui huius loci non meminit. — *αὐτά*, illa, quae nondum satis celebrata sunt. — *ἐς ᾠδάς τε καὶ τὴν ποίησιν*, ut Phaedr. p. 245. A: *κατά τε ᾠδὰς καὶ τὴν ἄλλην ποίησιν*, in quibus *ᾠδὰς* de carminibus lyricis intelligendum.

D. *Πέρσας ἡγουμένους* —] Etiam apud Lysiam lau-

τῆς χώρας ἔκγονοι, γονεῖς δὲ ἡμέτεροι, ὧν καὶ δί-
καιον καὶ χρὴ πρῶτον μεμνημένους ἐπαινέσαι αὐτῶν
τὴν ἀρετήν. δεῖ δὴ αὐτὴν ἰδεῖν, εἰ μέλλει τις καλῶς
ἐπαινεῖν, ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενόμενον λόγῳ, ὅτε
πᾶσα μὲν ἡ Ἀσία ἐδούλευε τρίτῳ ἤδη βασιλεῖ, ὧν ὁ
μὲν πρῶτος Κῦρος ἐλευθερώσας Πέρσας τοὺς αὑτοῦ
E πολίτας τῷ αὑτοῦ φρονήματι ἅμα καὶ τοὺς δεσπότας
Μήδους ἐδουλώσατο καὶ τῆς ἄλλης Ἀσίας μέχρι Αἰ-
γύπτου ἦρξεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Αἰγύπτου τε καὶ Λι-
βύης ὅσον οἷόν τ' ἦν ἐπιβαίνειν, τρίτος δὲ Δαρεῖος
πεζῇ μὲν μέχρι Σκυθῶν τὴν ἀρχὴν ὡρίσατο, ναυσὶ
δὲ τῆς τε θαλάττης ἐκράτει καὶ τῶν νήσων, ὥστε

D. *αὐτὴν ἰδεῖν*] Flor. z. *εἰδεῖν*.
E. *μέχρι Αἰγύπτου*] V. *μέχρις*. Illud exhibent ΘΞΣBC FZ. Ambros. Angel. Vind. 1. 6. Flor. a. b. v. x. alii; omninoque in Platone dubitari non potest quin ubique, etiam litera vocali sequente, *ἄχρι* et *μέχρι* scribendum sit. cfr. p. 245. A. Lobeck.

datis antiquissimorum Atheniensium praeclare factis §. 21 sqq. statim ad bella cum Persis gesta transitus factus est. In singulis tamen rebus quibusdam hi oratores discrepant, quod longum est h. l. exponere. Nec quisquam ceterorum oratorum, qui Atheniensium laudes praedicaverunt, hunc locum silentio transmisit. — *δουλουμένους*, iamiam in servitutem redigentes. — *ἴσχον* i. q. *κατέσχον*. — Deinde *ὧν* neutro genere accipiendum ut sit: quarum rerum memores etc. Ita apparet *αὐτῶν* minime abundanter post *ὧν* illatum esse.

δεῖ δὴ αὐτὴν ἰδεῖν—] Unus cod. ms. *εἰδεῖν*: unde olim *εἰπεῖν* coni. Sed *ἰδεῖν* est spectare, intueri. Itaque nihil mutandum videtur. Neque dictio *ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενόμενον λόγῳ* offendit, ut iam ad Reip. III. p. 396. D. significavi, ubi legitur *γίγνεσθαι τῇ διηγήσει κατά τι*, formula huic longe simillima. Legg. III. p. 683. C. Verbum *ἰδεῖν* interdum etiam ad animum et mentem refertur. Legg. IX. p. 859. E: *ἴδωμεν, ὡς τὰ παθήματα — τοῖς ποιήμασιν ἴσα*, ubi codd. nonnulli *εἰδῶμεν*. Ibid. p. 860. B: *ἰδόντες ὡς ταῦτα ἐστὶ μὲν ἄπειρα*. Phaedon. 202. C. 265. A. 267. A. Wunder. ad Sophocl. Aiac. v. 999. et Siebelis. ad Pausan. T. IV. p. 137. C. Sententia igitur haec est: Oportet autem illam (virtutem), siquidem quis eam recte laudaturus sit, intueri mente et cogitatione in illo tempore versantem, quo universa Asia tertio iam regi Persarum serviebat. Respicitur hic p. 240. D.

E. *τῆς θαλάττης* —] Eximie *ἡ θάλαττα* dicitur de mari interno. Usum loquendi notarunt Markland. ad Max. Tys. p. 709. Schweighäus. ad Appian. Prooem. Vol. III. p. 110. Larcher. ad Herodot. I, 185. Imperfectum *ἐκράτει* regni Persici statum, qualis tum erat, significat. Aliud esset *ἐκράτησε*.

μηδὲ ἀξιοῦν ἀντίπαλον αὐτῷ μηδένα εἶναι· αἱ δὲ γνῶ- 240
μαι δεδουλωμέναι ἁπάντων ἀνθρώπων ἦσαν· οὕτω
πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ μάχιμα γένη καταδεδουλωμένη
ἦν ἡ Περσῶν ἀρχή. Cap. X. αἰτιασάμενος δὲ Δα-
ρεῖος ἡμᾶς τε καὶ Ἐρετριέας, Σάρδεσιν ἐπιβουλεῦσαι
προφασιζόμενος, πέμψας μυριάδας μὲν πεντήκοντα ἔν
τε πλοίοις καὶ ναυσί, ναῦς δὲ τριακοσίας, Δᾶτιν δὲ
ἄρχοντα, εἶπεν ἥκειν ἄγοντα Ἐρετριέας καὶ Ἀθηναίους, B
εἰ βούλοιτο τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἔχειν. ὁ δὲ πλεύσας
εἰς Ἐρέτριαν ἐπ' ἄνδρας, οἳ τῶν τότε Ἑλλήνων ἐν
τοῖς εὐδοκιμωτάτοις ἦσαν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον καὶ
οὐκ ὀλίγοι, τούτους ἐχειρώσατο μὲν ἐν τρισὶν ἡμέραις,

ad Phrynich. p. 14. Dein αὐτοῦ post ὁ δὲ υἱὸς in permultis libris mss. deest.

τῆς τε θαλάττης ἐκράτει] Sic Vindd. Florr. Coisl. Ven. ΞΣ. Parr. BCFZ. et reliqui. Vulgo ἐκράτησε, quod ab imperitia propter praegressum ὡρίσατο in locum imperfecti substitutum.

P. 240. B. ἐν τοῖς εὐδ.] εὐδοκιμώτατοι coni. Hirsch.

ἀξιοῦν —] h. e. τολμῆσαι. Ita Thucyd. VII, 63. Aeschyl. Pers. v. 335. cfr. Abresch. Diluc. Thucyd. p. 713. GOTTLEB.

V 240. Σάρδεσιν ἐπιβουλεῦσαι —] Res in vulgus nota. v. Herodot. V. 101 sqq. Nepos Miltiad. c. 4. ibique intpp. Inter alia Nepos: „Hisque (Dati et Artapherni) ducenta peditum, decem millia equitum dedit.“ Quae vides mirum quantum ab iis, quae hoc loco legimus, discrepare. Nimirum oratores consulto auxerunt hostium numerum. Cum Platone facit Lysias p. 82. Reisk.

εἶπεν ἥκειν ἄγοντα —]. iussit eum redire ita, ut captivos duceret Eretrienses et Athenienses. Nam ἔρχεσθαι, ἰέναι, ἥκειν saepius habent vim et significationem redeundi, quae, si rem diligenter rimeris, a veniendi notione parum aut nihil diversa est. v. ad Protagor. p. 310. C. — ἄγειν autem est vel in vincula vel ad supplicium vel etiam captivum ducere. Ita mox C. conf. Xenoph. Hellen. II, 4, 1. III, 3, 8. V, 4, 8. VII, 4, 33. al. Ceterum paullo ante ne haereas in iato ἔν τε πλοίοις καὶ ναυσί, quoniam praepositiones cum nomine suo unam notionem efficiunt, saepenumero τὲ ita collocatum reperitur. Infra p. 263 C: ἔκ τε γὰρ τοῦ Πειραιέως καὶ ἄστεος. Theaet. p. 153. C: κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα. Thucyd. I, 105: ἔν τε Αἰγίνῃ — καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Sed plurima rei exempla suppeditabit Wellauer. Addit. ad Vechneri Hellenolex. Vratisl. 1828. p. 3 sqq., qui veram rationem perspexit.

B. ἐν τρισὶν ἡμέραις] Septem dierum spatium habet Herodot. VI, 102, ut hic quoque hyperbole oratoria agnoscenda videatur.

ἐν τοῖς εὐδοκιμωτάτοις —] Sic Euthydem. p. 305. A:

διηρευνήσατο δὲ αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν, ἵνα μηδεὶ ἀποφύγοι, τοιούτῳ τρόπῳ· ἐπὶ τὰ ὅρια ἐλθόντες τῆ Ἐρετρικῆς οἱ στρατιῶται αὐτοῦ, ἐκ θαλάττης εἰς θά λατταν διαστάντες, συνάψαντες τὰς χεῖρας διῆλθοι
C *ἅπασαν τὴν χώραν, ἵν' ἔχοιεν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν, ὅτ οὐδεὶς σφᾶς ἀποπεφευγὼς εἴη. τῇ δ' αὐτῇ διανοίᾳ κατηγάγοντο ἐξ Ἐρετρίας εἰς Μαραθῶνα, ὡς ἑτοιμό σφισιν ὂν καὶ Ἀθηναίους ἐν τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀνάγκῃ ζεύξαντας Ἐρετριεῦσιν ἄγειν. τούτων δὲ τῶν μὲν πραχθέντων, τῶν δ' ἐπιχειρουμένων οὔτ' Ἐρετριεῦσιν ἐβοήθησεν Ἑλλήνων οὐδεὶς οὔτε Ἀθηναίοις πλὴν Λακεδαιμονίων· οὗτοι δὲ τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης ἀφίκοντο· οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐκπεπληγμένοι, ἀγαπῶν-*
D *τες τὴν ἐν τῷ παρόντι σωτηρίαν, ἡσυχίαν ἦγον. ἐν*

D. *ὅλης τῆς Ἀσίας*] Desunt haec in multis codd., ut Coisl. Vind. 6. Par. BCEF. v. w. y. r., sed male.

ἐν τοῖς κρατίστοις εἰσὶ τῶν νῦν. Lach. p. 181. B: *ἐν τοῖς εὐνουστάτοις σοι εἶναι.* Alius generis est *ἐν τοῖς* superlativis ita praemissum, ut sit fere omnium, omnium maxime, de quo v. ad Criton. p. 52. A., de quo importune cogitavit Hirschigius, qui suo Marte *εὐδοκιμώτατοι* refinxit. Atqui hoc dicit orator: qui tunc inter Graecos erant in laudatissimis.

συνάψαντες τὰς χεῖρας — ἀποπεφευγὼς εἴη] Iisdem paene verbis haec narrantur Legg. III. p. 698. D. c. 14., ubi verbum *σαγηνεύειν* de hac re ponitur, quo usus est etiam Herodot. III, 149.

C. *εἰς Μαραθῶνα*] in campum Marathonium. De structura verborum *ὡς ἑτοιμόν σφισιν ὄν*, quasi ipsis facile esset, v. Matth. §. 564. Rost. §. 131, 5. De verbis *ἐν τῇ αὐτῇ τε ἀνάγκῃ ζευξάντες* conf. De Rep. VIII. p. 567. D: *ἐν μακαρίᾳ ἄρα ἀνάγκῃ δέδεται.* Cratyl. p. 404 B: *ἐν τοῖς δεσμοῖς δήσας.* Criton. p. 45. C: *ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἁλίσκονται.* Phaed. p. 108. B: *δεδεμένος ἐν ἀνάγκαις.* Sophocl. Aiac. v. 270: *ἥδε θ' οἵαιν εἶχετ' ἐν κακοῖς.* al. Dativus *Ἐρετριεῦσιν* pendet ex *τῇ αὐτῇ.* v. Rost. §. 105. ann. 8. Matthiae §. 385.

Ἑλλήνων οὐδείς] praeter Athenienses. v. Herodot. VI, 484. GOTTLEB.

πλὴν Λακεδαιμονίων] V. Plat. Legg. l. c. intpp. ad Herod. VI, 106. VII, 206. et Nepot. 4 et 5, qui etiam de proximis exposuerunt. — *ἀγαπῶντες τὴν ἐν τῷ π. σωτηρίαν,* praesenti acquiescentes salute.

D. *Ἐν τούτῳ δὴ ἄν τις γενόμενος*] Ita *δὴ* saepe ponitur, ubi oratio revertitur ad superiora. Nam redit iam ad illud, quod p. 239. D. dixerat, *δεῖ δὴ αὐτὴν ἰδεῖν — ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενόμενον λόγῳ.* De hoc usu loquendi diximus ad Apolog. Socr. p. 21. A. Sympos. p. 184. E. Conferas Hemsterh. ad Lucian. Dial. Mar. XIV.

τούτῳ δὴ ἄν τις γενόμενος γνοίη, οἷοι ἄρα ἐτύγχανον
ὄντες τὴν ἀρετὴν οἱ Μαραθῶνι δεξάμενοι τὴν τῶν
βαρβάρων δύναμιν καὶ κολασάμενοι τὴν ὑπερηφανίαν
ὅλης τῆς Ἀσίας καὶ πρῶτοι στήσαντες τρόπαια τῶν
βαρβάρων, ἡγεμόνες καὶ διδάσκαλοι τοῖς ἄλλοις γε-
νόμενοι, ὅτι οὐκ ἄμαχος εἴη ἡ Περσῶν δύναμις, ἀλ-
λὰ πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπείκει. ἐγὼ
μὲν οὖν ἐκείνους τοὺς ἄνδρας φημὶ οὐ μόνον τῶν E
σωμάτων τῶν ἡμετέρων πατέρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῆς
ἐλευθερίας τῆς τε ἡμετέρας καὶ ξυμπάντων τῶν ἐν
τῇδε τῇ ἠπείρῳ· εἰς ἐκεῖνο γὰρ τὸ ἔργον ἀποβλέψαν-
τες καὶ τὰς ὑστέρας μάχας ἐτόλμησαν διακινδυνεύειν
οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, μαθηταὶ τῶν Μαρα-
θῶνι γενόμενοι. Cap. XI. Τὰ μὲν οὖν ἀριστεῖα
τῷ λόγῳ ἐκείνοις ἀναθετέον, τὰ δὲ δευτερεῖα τοῖς 241
περὶ Σαλαμῖνα καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσασι καὶ

Valcken. ad Herod. V. 119. Schaefer. ad Dionys. De Comp. Verb. p. 190 sq.

οἱ Μαραθῶνι—] Ita praepositione *ἐν* omissa legitur etiam mox E. p. 241. A. B. Legg. III. p. 699. A. al. — Plura suppeditabunt Wernsdorf. ad Himer. p. 58. et Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 698. Conf. Rost. §. 106. 4. p. 524. ed. ampl. 7. Scilicet dicuntur *Μαραθῶνι, Ἐλευσῖνι, Ῥαμνοῦντι*, ut *Πυθοῖ, Ἰσθμοῖ, Σφηττοῖ, Ἀθήνησιν, Θήβησιν, Ὀλυμπιάσιν, οἴκοι*, in quibus non casus localis agnoscendus, sed adverbium.

καὶ κολασάμενοι τὴν ὑπερηφανίαν] Observes *κολασάμενοι* pro *κολάσαντες* positum. Ita *κολάζεσθαι* active dictum legimus Protagor. p. 324. C: *τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται — οὓς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, κ. τ. λ.*, ubi Heindorfius comparavit Aristoph. Vesp. p. 405. Etiam Xenoph. Cyrop. I, 2, 7. codd. nonnulli exhibent *κολάζονται* pro *κολάζουσι*.

ἄμαχος εἴη — ὑπείκει] Modorum enallage haudquaquam insolens. Etenim alterum enuntiatur tanquam in sola positum cogitatione; alterum tanquam omni ex parte certum et exploratum refertur. Eadem post *ὅτι* modorum variatio est Tim. p. 18. C. D. Gorg. p. 512. A. Protagor. p. 335. A. De Rep. V. p. 466. A. VI. p. 490. D. Herodot. VI, 3. bis. V, 97. Xenoph. Anab. II, 1, 3. Histor. Gr. I, 4, 13. Plura collegerunt Boeckh. in Min. p. 62. Bähr. in Creuzeri Melett. III. p. 49. Baitinger in Actis Monacc. III, 2. p. 165.

E. *εἰς ἐκεῖνο γὰρ τὸ ἔργον*] *Ἔργον* de opere bellico sive pugna, ut infra p. 241. A. C., usurpatum illustravit Hermann. ad Lucian. De Conscrib. Hist. p. 159.

P. 241. *τοῖς περὶ Σαλαμῖνα καὶ ἐπ' Ἀρτεμ.*] Nam in his pugnis Athenienses praeter ceteros ita excelluerunt, ut iis ab universa Graecia certaminis praemium sit tributum. v.

νικήσασι. καὶ γὰρ τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλὰ μὲν ἄν τις ἔχοι διελθεῖν, καὶ οἷα ἐπιόντα ὑπέμειναν κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ ὡς ἠμύναντο ταῦτα· ὃ δέ μοι δοκεῖ καὶ ἐκείνων κάλλιστον εἶναι, τούτου μνησθήσομαι, ὅτι τὸ ἑξῆς ἔργον τοῖς Μαραθῶνι διεπράξαντο. οἱ μὲν γὰρ Μαραθῶνι τοσοῦτον μόνον ἐπέδειξαν τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι κατὰ γῆν οἷόν τε
B ἀμύνεσθαι τοὺς βαρβάρους ὀλίγοις πολλούς, ναυσὶ δὲ ἔτι ἦν ἄδηλον, καὶ δόξαν εἶχον Πέρσαι ἄμαχοι εἶναι κατὰ θάλατταν καὶ πλήθει καὶ πλούτῳ καὶ τέχνῃ καὶ ῥώμῃ. τοῦτο δὴ ἄξιον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν τῶν τότε ναυμαχησάντων, ὅτι τὸν ἐχόμενον φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔπαυσαν φοβουμένους πλῆθος

P. 241. *καὶ γὰρ τούτων τ. ἀνδρ.*] Flor. Z. Ven. Σ Par. Z. *καὶ γὰρ δὴ καὶ τ. τ.*, quod recepit Bekker. Non opus, nam *καὶ γὰρ* h. l. non est etenim, sed nam etiam, ut saepe.

ὃ δέ μοι δοκεῖ] Bekkerus: *ὃ δ' ἐμοί*, invitis libris mss.

ἐπέδειξαν τοῖς Ἕλλησιν] V. *ἐπεδείξαντο*, quod e Vind. 1. 4. Florr. a. b. v. x. q. Ambros. et aliis mutavi. Quippe dixit Herodot. VIII, 17. Mox observes formam *θάλατταν*, quam legimus etiam p. 240. B. 241. B. C. 245. B. al. Fallitur ergo Aelius Dionysius apud Eustath. ad Iliad. κ. p. 813., qui praeter tragicos etiam Platonem negat *θάλαττα* et *θάλατταν* scripsisse, quae forma certe apud Aristophanem dominatur.

ὃ δέ μοι δοκεῖ] Non magis hic *δ' ἐμοὶ* scribendum fuit Bekkero, quam Criton. p. 45. D: *σὺ δέ μοι δοκεῖς τὰ ῥᾳθυμότατα αἱρεῖσθαι* invitis codd. mutari oportebat. cfr. ad Protag. p. 341. E.

τὸ ἑξῆς ἔργον τοῖς Μ.] proximum post eos, qui ad Marathonem pugnarunt, opus perfecerunt. Nam *ἑξῆς* et *ἐφεξῆς* cum dativo iunctum, ut Phaedon. p. 100. B. Protagor. p. 314. E. Gorg. p. 494. E. Phileb. p. 34. C., ubi v. ann. De ordine et collocatione verborum vid. ad Phaedon. p. 88. A.

B. *τοῦτο δὴ ἄξιον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν*] Genitivus *τῶν ἀνδρῶν* e pronomine *τοῦτο* pendet. De Republ. II. p. 367. D: *τοῦτ' αὐτὸ ἐπαίνεσον δικαιοσύνης*. Ibid. p. 383. A: *πολλὰ ἄρα Ὁμήρου ἐπαινοῦντες ἄλλα, τοῦτο οὐκ ἐπαινεσόμεθα*. Demosthen. De Coron. p. 244 in Reisk.: *ἃ μὲν διώκει τοῦ ψηφίσματος — ταῦτ' ἐστίν*. Ibid. p. 245 in.: *ὁ γὰρ διώκων τοῦ ψηφίσματος τὸ λέγειν καὶ πράττειν τὰ ἄριστά με*. Plura dedi ad Remp. II. p. 376. A. Atque hinc apparet, quomodo superiora illa sint intelligenda: *τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλὰ μὲν ἄν τις ἔχοι διελθεῖν*.

τὸν ἐχόμενον φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλ.] „timor, qui Graecos incesserat, quo occupati erant. Gen. *τῶν Ἑλλήνων* pendet ab *ἐχόμε-*

νεῶν τε καὶ ἀνδρῶν. ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ ξυμβαίνει,
τῶν τε Μαραθῶνι μαχεσαμένων καὶ τῶν ἐν Σαλα-
μῖνι ναυμαχησάντων, παιδευθῆναι τοὺς ἄλλους Ἕλ- C
ληνας, ὑπὸ μὲν τῶν κατὰ γῆν, ὑπὸ δὲ τῶν κατὰ
θάλατταν μαθόντας καὶ ἐθισθέντας μὴ φοβεῖσθαι
τοὺς βαρβάρους. Cap. XII. Τρίτον δὲ λέγω τὸ ἐν
Πλαταιαῖς ἔργον καὶ ἀριθμῷ καὶ ἀρετῇ γενέσθαι τῆς
Ἑλληνικῆς σωτηρίας, κοινὸν ἤδη τοῦτο Λακεδαιμονίων
τε καὶ Ἀθηναίων. Τὸ μὲν οὖν μέγιστον καὶ χαλε-
πώτατον οὗτοι πάντες ἤμυναν, καὶ διὰ ταύτην τὴν
ἀρετὴν νῦν τε ὑφ' ἡμῶν ἐγκωμιάζονται καὶ εἰς τὸν D
ἔπειτα χρόνον ὑπὸ τῶν ὕστερον. μετὰ δὲ τοῦτο πολ-
λαὶ μὲν πόλεις τῶν Ἑλλήνων ἔτι ἦσαν μετὰ τοῦ βαρ-

cuntur illi simpliciter Graecis ostendisse, terrestri proelio barbaros devinci posse, non virtutis suae documenta edidisse. Revocavit tamen Herm. formam medii. Dein ἀμύνεσθαι codd. fere omnes; vett. editt. ἀμύνασθαι.

C. πάντες ἤμυναν] Pro ἤμυναν Gottl. malebat ἤνεσαν. Flor. v. x. z. Ven. Σ. Par. Z. ἠμύναντο, quod suscepit Bekkerus. Non probo. v. annot.

νον — Τὸ ἐχόμενόν τινος est quod iunctum est alicui, quod cum eo cohaeret. v. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. p. 472." GOTTLEB. — Ita etiam alii. Nec tamen puto eam interpretationem probandam esse, propterea quod Graece non solet dici: φόβος ἔχεταί τινος. Quippe hoc nihil aliud esset quam metus cum aliquo arctissime cohaeret, vel ex aliquo pendet. Quod quilibet videbit per esse absurdum. Itaque ego genitivum e φόβον suspensum esse censeo. Illud ἐχόμενον autem indicat metum, qui cum superioribus terroribus proxime erat coniunctus. Neque enim haerendum in eo est, quod ἐχόμενος sic sine genitivo positum legitur. Gorg. p. 494. E: τί ἀποκρινεῖ, ἐάν τίς σε τὰ ἐχόμενα τούτοις ἐφεξῆς ἅπαντα ἐρωτᾷ; Isocrat. Encom. Helen. p. 239 Bkk: βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἐχομένων διελθεῖν.

ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ ξυμβαίνει —] Consequitur igitur s. efficitur (ex antecedentibus) ab utrisque ceteros Graecos esse eruditos et institutos etc. Fallitur enim Gottleber. ξυμβαίνει explicans: χρή, ἄξιόν ἐστιν. Nec verum perspexit Engelhardtus, praesens ξυμβαίνει iudicans positum esse loco praeteriti.

C. ὑπὸ μὲν τῶν κατὰ γῆν] Legitimus hic est post praepositiones verborum positus pro: ὑπὸ τῶν μὲν κ. γ. v. Phaedr. p. 263. B. De Rep. p. 467. D. al. cfr. Matth. §. 288. 3.

οὗτοι πάντες ἤμυναν] Non iam loquitur de iis tantum, qui ad Plataeas pugnarunt, sed eos omnes intelligit, qui bellis Persicis pro salute et libertate

βάρου, αὐτὸς δὲ ἠγγέλλετο βασιλεὺς διανοεῖσθαι ὡς ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. δίκαιον δὴ καὶ τούτων ἡμᾶς ἐπιμνησθῆναι, οἳ τοῖς τῶν προτέρων ἔργοις τέλος τῆς σωτηρίας ἐπέθεσαν ἀνακαθηράμενοι καὶ ἐξελάσαντες πᾶν τὸ βάρβαρον ἐκ τῆς θαλάττης.
E *ἦσαν δὲ οὗτοι οἵ τε ἐπ' Εὐρυμέδοντι ναυμαχήσαντες καὶ οἱ εἰς Κύπρον στρατεύσαντες καὶ οἱ εἰς Αἴγυπτον πλεύσαντες καὶ ἄλλοσε πολλαχόσε, ὧν χρὴ μεμνῆσθαι καὶ χάριν αὐτοῖς εἰδέναι, ὅτι βασιλέα ἐποίη-*

universae Graeciae certarunt. Quoniam autem hi periculum servitutis non tantum a se ipsis, sed ab universa Graecia propulsarunt, haud scio, an vera sit codd. fere omnium lectio *ἤμυναν*, quam **Bekkerus** e duobus libris in *ἠμύναντο* mutavit. Ceterum haud inelegans est coniectura **Gottleberi**, scribendum indicantis *ἤνυσαν*,

D. *διανοεῖσθαι ὡς ἐπιχειρήσων*] Structuram illustravit **Matth.** §. 569. 2.

ἐξελάσαντες πᾶν τὸ βάρβαρον] h. e. *πάντας τοὺς βαρβάρους*. Factum hoc est a Graecis Persis ad Plataeas devictis, Cimone potissimum auctore, quem constat a. 449 a. Chr. n. diem supremum obiisse. Ceterum orator haec omnia breviter perstrinxit, ne quid immiscere coactus esset, quod ad laudem Atheniensium minus conduceret. Cobetus Varr. Lectt. p. 149. istud *καὶ ἐξελάσαντες* tanquam languide post *ἀνακαθηράμενοι* illatum eiiciendum statuit. De quo nos quidem nonnihil dissentimus. Nam *ἐξελάσαντες* videtur significare quae post τὸ *ἀνακαθήρασθαι* sunt consequuta, ut neutiquam pro otioso ducendum sit.

οἵ τε ἐπ' Εὐρυμέδοντι—] Ibi terra marique simul pugnatum est, et splendida ab Atheniensibus reportata victoria Olymp. LXXVII, 4, 5, 469. a. Chr. n. Fusius rem narrat **Thucyd.** I, 100.

E. *καὶ οἱ εἰς Κύπρον στρ.*] „Haec expeditio coniuncta fuit cum Aegyptiaca inde ab Olymp. LXXIX, 3., i. e. 462. usque ad Olymp. LXXX, 4. s. 457. v. **Thucyd.** I, 94. 104. Athenienses, Cypro subacta, Inaro, Psammetichi filio, regi Libyae, adversus Persas opem tulerunt; sed varia fortuna usi sunt: Aegyptus in ditionem regis Persarum venit, et plerique Atheniensium in hoc bello, sex annos gesto, periere. Inarus per proditionem captus, tandem in crucem sublatus est. v. **Thucyd.** I. 104. 109. 110. **Lys.** Epitaph. p. 108. **Diod. Sic.** XI. p. 459. Wess.“ **GOTTLEB.**

ἐπιβουλεύειν φθορᾷ] h. e. per insidias Graecorum meditari perniciem. Ita *ἐπιβουλεύειν* cum infinitivo iunctum significat *insidiose studere aliquid facere*: de quo loquendi genere diximus ad Protagor. p. 343. C.

P. 242. *Καὶ οὗτος μὲν δὴ πάσῃ τῇ πόλει δ.*] Male **Gottl.** interpretatur: *atque omnes urbes belli labores exantlarunt.* Nam *πάσῃ τῇ πόλει* de unis Athenis intelligendum esse non potest dubitari.

σαν δείσαντα τῇ ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ τὸν νοῦν προςέχειν, ἀλλὰ μὴ τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐπιβουλεύειν φθορᾷ.

Cap. XIII. Καὶ οὗτος μὲν δὴ *πᾶς* πάσῃ τῇ πόλει διηντλήθη ὁ πόλεμος ὑπὲρ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων 242
ὁμοφώνων πρὸς τοὺς βαρβάρους· εἰρήνης δὲ γενομένης καὶ τῆς πόλεως τιμωμένης, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, ὃ δὴ φιλεῖ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὖ πράττουσι προςπίπτειν, πρῶτον μὲν ζῆλος, ἀπὸ ζήλου δὲ φθόνος. ὃ καὶ τήνδε τὴν πόλιν ἄκουσαν ἐν πολέμῳ τοῖς Ἕλλησι κατέστησε. μετὰ δὲ τοῦτο γενομένου πολέμου,

Sed quid hoc est: bellum illud toti civitati fuit exantlandum? Nimirum ne alia quidem bella ab Atheniensibus ita gesta sunt, ut nonnullae tantum reipublicae partes premerentur. Itaque apertum est aliquid hoc in loco esse depravatum. Corrigendum, nisi fallor, καὶ οὗτος μὲν δὴ πᾶς πάσῃ τῇ πόλει δ. ὁ πόλεμος. Quo restituto universi loci sententiam hanc esse liquet: Et Persicum quidem bellum totum a tota civitate nostra (quod oratoria cum vi dictum est, ita ut totum toti opponatur) exantlatum est tum pro se ipsa tum pro omnibus iis, qui Graece loquuntur, ut rempublicam nostram appareat de omnibus optime meritam esse. Sed restituta pace primum aemulatio, deinde invidia adversus eum exorta est. Ceterum notabis synesin, qua ὑπὲρ ἑαυτῶν dicitur perinde ac si praecesserit πᾶσι τοῖς πολίταις. Eodem modo Legg. VIII. p. 828. B. αὐτῶν post πόλεως infertur perinde ac si πολῖται memorati sint; et Legg. VI. p. 780. A. 829. B. post πόλεσιν sequitur αὐτούς. Legg. XII. p. 945. E. post τὴν πόλιν item δεχομένους, Legg. XII. p. 950. A. 952. B. post τὴν πόλιν pluralis numerus ἀποβλέποντας conf. infra ad p. 245. D.

εἰρήνης δὲ γενομένης —] Male ex hoc loco collegerunt Platonem iis scriptoribus esse accensendum, qui pacem a Cimone cum Persis factam esse tradiderunt certis quibusdam conditionibus paciscendo constitutis. Id enim nunquam factum esse sagacissime demonstrarunt Dahlmannus in libro: Forschungen auf dem Gebiete der Geschichte Vol. I. p. 1 sqq. et Krügerus in commentat. Ueber den Cimonischen Frieden, in Seebodii et Friedemanni Miscellan. Critt. T. I. p. 207 sqq. 235, ubi conf. annot. 1. Plato nihil dicit, nisi hoc: quum vero bellum adversus Persas cessavisset atque pax otiumque redisset.

ὃ δὴ φιλεῖ] solet. v. ad Sympos. p. 182. C. Eodem modo Lysias Epitaph. p. 107: ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάντος, διὰ ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμένων, ubi Reisk. ζῆλον male interpretatur magnificam praedicationem rerum gestarum. Nam est potius aemulatio, quam deinde consecuta est invidia atque odium, h. e. φθόνος.

μετὰ δὲ τοῦτο γενομένου π.] Hoc primum vult esse Atheniensium bellum adversus Graecos susceptum, quo videlicet

συνέβαλον μὲν ἐν Τανάγρᾳ ὑπὲρ τῆς Βοιωτῶν ἐλευ-
B θερίας Λακεδαιμονίοις μαχόμενοι, ἀμφισβητησίμου δὲ τῆς μάχης γενομένης, διέκρινε τὸ ὕστερον ἔργον· οἱ μὲν γὰρ ᾤχοντο ἀπιόντες, καταλιπόντες [Βοιωτοὺς] οἷς ἐβοήθουν, οἱ δ' ἡμέτεροι, τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐν Οἰνοφύτοις νικήσαντες τοὺς ἀδίκως φεύγοντας δικαίως κατήγαγον. οὗτοι δὴ πρῶτοι μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, Ἕλλησιν ἤδη ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας βοηθοῦντες πρὸς Ἕλ-
C ληνας, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι καὶ ἐλευθερώσαντες

P. 242. B. *καταλιπόντες Βοιωτούς*] Bekk. e Coisl. Vat. et Par. B. a pr. m. *καταλείποντες*. Idem *Βοιωτοὺς* vult expungi, quia proprie Thebani intelligendi sunt. Recte v. ann.
C. *τοὺς ἡγεμόνας Λακεδαιμονίους*] Flor. v. x. *ἡγε-*

Boeotiorum libertas adversus Lacedaemonios defensa sit. Callide enim silentio transmittit, quae antea evenerant, inimicitias Athenarum adversus Corinthum, Epidaurum et Aeginam, quae Olymp. 80. 3. = 458. a. Chr. n. ita exarserunt, ut mox Myronides Corinthios proelio devinceret, Aegina autem Atheniensibus tandem plane fieret dediticia, v. Thucyd. I. 105—108. Quod vero Athenienses dicuntur pro Boeotorum libertate cum Lacedaemoniis depugnasse, res fere haec est, siquidem Iustino III. 6. et Diodoro XI. 81. fidem habere licebit. Etenim Thebani cum Lacedaemoniis pacti erant, ut iis ope Lacedaemoniorum imperium Boeotiae post bella Persica amissum ea conditione restitueretur, si ipsi bellum contra Athenienses susciperent. Ex quo perspicuum fit, cur Athenienses *ὑπὲρ τῆς Βοιωτῶν ἐλευθερίας* depugnasse dicantur. Victi autem Athenienses sunt ad Tanagram Olymp. 80. 3. = 458. a. Chr. n. quod orator callidissime occultat. Quamquam etiam Diodor. XI. 80. eam pugnam ancipitem fuisse narrat, dissentiente Thucydide, auctore longe gravissimo. De reliquis consulas Thucyd. I. 107 sqq. et quae disputavit Aug. Boeckh. Explicatt. ad Pindar. p. 533.

οἱ μὲν γὰρ ᾤχοντο —] Post pugnam Tanagraeam Spartani domum reversi sunt, ut narrat etiam Thucyd. I. 108. Deseruerunt igitur eos, quibus opitulaturi venerant, hoc est, Thebanos; imo etiam teste Diodoro XI. 80. extr. quadrimestres inducias cum Atheniensibus fecerunt. Ex quo patet illud *Βοιωτούς* iure suspectum haberi. Sed sexaginta duobus diebus post Athenienses duce Myronide rursus invaserunt Boeotiam et apud Oenophyta (regionem cogita vinetis plenam) eaque Tanagraea, Boeotos, h. e. Thebanos eorumque socios, Lacedaemoniorum auxilio destitutos, fuderunt. Quo tempore pugnatum videtur esse per triduum. Id quod significatur verbis: *τρίτῃ ἡμέρᾳ νικήσαντες*, quum tertio die reportassent victoriam. Quamquam in his scriptores multa turbarunt, sicuti patebit ex iis quae disputarunt Manso Spart. I. p. 382. Krüger. Hist. Stud. p. 173. Boeckh. Dilucidatt. Pindar. p.

οἷς ἐβοήθουν, ἐν τῷδε τῷ μνήματι τιμηθέντες ὑπὸ τῆς πόλεως πρῶτοι ἐτέθησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῦ πολέμου γενομένου, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐπιστρατευσάντων καὶ τεμόντων τὴν χώραν καὶ ἀναξίαν χάριν ἐκτινόντων τῇ πόλει, νικήσαντες αὐτοὺς ναυμαχίᾳ οἱ ἡμέτεροι καὶ λαβόντες αὐτῶν τοὺς ἡγεμόνας Λακεδαιμονίους ἐν τῇ Σφαγίᾳ, ἐξὸν αὐτοὺς διαφθεῖραι, ἐφείσαντο καὶ ἀπέδοσαν, καὶ εἰρήνην ἐποιήσαντο, ἡγούμενοι πρὸς μὲν τὸ ὁμόφυλον μέχρι D

μόνας καὶ Λακεδαιμονίους. Mox Flor. a. b. z. Vind. 6. Par. Z. Angel. Ambr. al. et corr. ΣB. Σφακτηρίᾳ pro Σφαγίᾳ, ex interpretatione. Pro αὐτοὺς διαφθ., quod e Vind. 6. Par. Z. et Monac. n. 490. suscepimus, cett. editt. αὐτοῖς.

533., qui difficultates optime expedivisse videtur.

C. *Μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῦ π. γ.*] Ad tempora belli Peloponnesiaci pergens orator sibi nihil prius curandum censuit, quam ut silentio transmitterentur ea omnia, quae ad laudem Atheniensium parum aut nihil valerent. Quocirca missis iis, quae inde a pugna ad Tanagram et Oenophyta commissa gesta sunt, statim delabitur ad Sphagiae vel Sphacteriae expugnationem, quae incidit in annum septimum belli Peloponnesiaci, h. e. Olymp. LXXXVIII, 4. s. 425. a. Chr. n. Atque huius iniecta mentione vide quam multa denuo praeterierit, solam pacem memorans post pugnam apud Amphipolim anno 421. a. Chr. compositam. Quid, quod deinde expeditio in Siciliam suscepta tanquam novum describitur bellum, quum tamen certissime constet eam fuisse belli Peloponnesiaci partem. Prudenter de his omnibus monuit Dahlmannus l. c. p. 31 sqq. Pari calliditate in his usus est Lysias, qui omnia fere silentio transmisit.

ἀναξίαν χάριν —] quum Athenienses pro libertate universae Graeciae dimicavissent. Formam ἀναξίαν habet Plato etiam Protagor. p. 356. A. Euthyd. p. 304. E. Legg. p. 943. E. Pro ἐν τῇ Σφαγίᾳ cod. Monac. teste Iacobsio ad Achill. Tat. p. 914. habet ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ, quod haud dubie ex interpretatione originem duxit. Etenim nomen huius insulae Sphagiae non tam frequens est quam Sphacteriae. Exstat tamen apud Strabon. VIII. p. 346. Bas. ibid. p. 334. Stephan. Byz. De Urbib. p. 687. Berk. Plin. H. N. IV. 12. et alibi. Ceterum intelligenda est victoria, quam Demosthenes, dux Atheniensium, ad Pylum insulam, in cuius vicinia sita erat Sphagia, de Lacedaemoniis reportavit. v. Thucyd. IV, 30 sqq. Diodor. XIII. c. 24.

ἐξὸν αὐτοὺς διαφθεῖραι] Ita scribendum esse et olim iudicavimus et nunc quoque censemus, praesertim quum codd. mss. eam lectionem non mediocriter commendent. Nam quod editt. omnes habent αὐτοῖς, ad ἐξὸν hunc dativum facile intellexeris, ad διαφθεῖραι accusativum aegre desideraveris.

καὶ εἰρήνην ἐποιήσαντο] „Intelligit foedus illud ἐνιαύσιον,

νίκης δεῖν πολεμεῖν, καὶ μὴ δι' ὀργὴν ἰδίαν πόλεως τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων διολλύναι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους μέχρι διαφθορᾶς. τούτους δὴ ἄξιον ἐπαινέσαι τοὺς ἄνδρας, οἳ τοῦτον τὸν πόλεμον πολεμήσαντες ἐνθάδε κεῖνται, ὅτι ἐπέδειξαν, εἴ τις ἄρα ἠμφεςβήτει, ὡς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους ἄλλοι τινὲς εἶεν ἀμείνους Ἀθηναίων, ὅτι οὐκ
E ἀληθῆ ἀμφιςβητοῖεν. οὗτοι γὰρ ἐνταῦθα ἔδειξαν, στασιασάσης τῆς Ἑλλάδος περιγενόμενοι τῷ πολέμῳ, τοὺς προεστῶτας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων χειρωσάμενοι, μεθ'

D. εἴ τις ἄρα ἠμφεςβήτει] Sic Vat. Angel. Flor. a. pro vulg. ἠμφιςβήτει. De duplici huius ac similium verborum augmento v. Fischer. ad Weller. T. II. p. 296. Buttmann. Gr. ampl. §. 86.

unius anni, cuius mentionem facit Thucyd. IV, 117—119., ictum anno nono belli Peloponnesiaci." GOTTL. Rectius fortasse de pace Niciae cogitaveris ab Atheniensibus post mortem Cleonis et Brasidae, clade ad Amphipolin accepta, cum Lacedaemoniis in quinquaginta annos inita Olymp. 89. 4. = 421. a. Chr. n., de qua v. Thucyd. V, 14—19. coll. Plut. Nic. 9.

D. ἐνθάδε κεῖνται] i. e. in Ceramico. Thucyd. II, 34. δημόσιον σῆμα vocat: ubi Schol.: τὸ καλούμενον Κεραμεικόν. GOTTL.

εἴ τις ἄρα ἠμφεςβήτει—] quia ostenderunt, si quis forte dubitabundus indicaret alios quospiam in superiore adversus barbaros bello Atheniensibus fuisse fortiores, eum non recte ambigere. Pluralem numerum ἀμφιςβητοῖεν post εἴ τις illatum multis exemplis illustravimus ad Phileb. p. 45. B. conf. Matth. §. 487. 4.

E. τοὺς προεστῶτας — μεθ' ὧν τότε τ. β. ἐν.] In his τότε est antea, ut saexcenties. Referendum enim ad bella cum Persis gesta. Itaque Lacedaemonios intelligi apertum est. De structura verborum ἔδειξαν τούτους νικῶντες ἰδίᾳ v. Matth. §. 548. Ex eo igitur, quod soli Athenienses siue aliorum auxilio hostes ad Pylum et Sphacteriam vicerint, colligi licere ait Spartanos neutiquam virtute sua Atheniensibus praestare.

Cap. XIV. Τρίτος δὲ πόλεμος —] Expeditionem intelligit inde ab anno belli Peloponnesiaci quinto primum quidem Leontinorum caussa, postea ut insula potentissima occuparetur, in Siciliam susceptam, de qua v. Thucyd. III, 86. 90. 99. 103. coll. VI. 1 sqq.

P. 243. πολλοὶ μὲν ἀμφὶ Σικελίαν —] His verbis respondent quae sequuntur infra: πολλοὶ δ' ἐν ναυμαχίαις ταῖς καθ' Ἑλλήςποντον. Itaque haec: οἷς βοηθοῦντες — ἢ τῶν ἄλλων οἱ φίλοι, explicationis gratia et quasi per parenthesin quandam interposita sunt. Quod autem ii, qui in Siciliam missi sunt, dicuntur πλεῖστα τρόπαια στῆσαι, id ego omnino referam ad illas victorias, quas Athenienses inde ab huius belli initio in Sicilia reportarunt. Nam primo in proelio ad Mylas, non

ὧν τότε τοὺς βαρβάρους ἐνίκων κοινῇ, τούτους νικῶντες ἰδίᾳ. Cap. XIV. Τρίτος δὲ πόλεμος μετὰ ταύτην τὴν εἰρήνην ἀνέλπιστός τε καὶ δεινὸς ἐγένετο, ἐν ᾧ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τελευτήσαντες ἐνθάδε κεῖνται,
πολλοὶ μὲν ἀμφὶ Σικελίαν πλεῖστα τρόπαια στήσαν- 243
τες ὑπὲρ τῆς Λεοντίνων ἐλευθερίας, οἷς βοηθοῦντες διὰ τοὺς ὅρκους ἔπλευσαν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους, διὰ δὲ μῆκος τοῦ πλοῦ εἰς ἀπορίαν τῆς πόλεως καταστάσης καὶ οὐ δυναμένης αὐτοῖς ὑπηρετεῖν, τούτῳ ἀπειπόντες ἐδυστύχησαν· ὧν οἱ ἐχθροὶ καὶ προςπολε-

annot. 6. Etiam ap. Demosth. c. Aphob. I. §. 15. c. Apatur. §. 21. al. haec forma sedem habet satis certam.

sine magna hostium clade, victoria potiti sunt. v. Thucyd. III, 90. Diod. XII. p. 515. Tum Athenienses rursus Syracusanos proelio navali vicerunt. v. Wesseling. ad Diodor. l. c. coll. Iustin. IV, 4. Non ita multo post Leontini cum Atheniensibus oppugnarunt Messanam. Sed Messanenses facta eruptione magnam Leontinorum partem in fugam dederunt. Quo facto Athenienses hostes repulerunt et intra moenia urbis suae concluserunt. Ex quo certamine ut superiores discessisse viderentur, tropaeo posito, Rhegium reverterunt. v. Thuc. III. 90.

διὰ τοὺς ὅρκους] Erat enim Atheniensibus cum Leontinis *παλαιὰ ξυμμαχία*, ut ait Thucyd. III, 86, i. e. foedus, quod, ut notum est, Graecis etiam *ὅρκος* ob interpositum iusiurandum dicitur.

τῆς πόλεως καταστάσης] Intelligitur civitas Atheniensium.

τούτῳ ἀπειπ. ἐδυστ.] ideo, quia civitas auxilium ferre non posset, animum despondentes. De verbo *ἀπειπεῖν* laudant Abreschium Dilucc. Thucyd. T. II. p. 178. Intelliguntur autem illi, qui ab Atheniensibus in Siciliam missi sunt. De iufelici expeditionis in Siciliam susceptae eventu in vulgus nota snnt omnia. v. Thucyd. VI, 1 sqq. — VII, 87 sqq.

ὧν οἱ ἐχθροὶ — οἱ φίλοι] Locus frustra sollicitatus. Quippe iunctura verborum haec est: *ὧν πλείω ἔπαινον σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἔχουσι οἱ ἐχθροὶ καὶ προςπολεμήσαντες ἢ τῶν ἄλλων (ἔπαινον ἔχουσιν) οἱ φίλοι*, quorum sapientiam et virtutem hostes, qunmvis adversus eos pugnaverint, maiore laude et honore mactant, quam ceterorum hominum virtutem amici. De duplici genitivo *ὧν* et *σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης* ex *ἔπαινον* suspenso v. Matthiae Gr. Ampl. §. 380. Lobeck. ad Aiac. v. 309. p. 219 sqq. ed. 2. Poterat etiam dici *περὶ σωφροσύνης κ. τ. λ.* Loquutio *ἔπαινον ἔχειν τινός*, laudem alicuius servare et celebrare, simillima est illi, qua dicitur *μέμψιν* vel *μομφήν τινι ἔχειν*. Eurip. Phoen. 780: *ὥςτ' ἐμοὶ μομφὰς ἔχειν*. Orest. 1069: *ἓν μὲν πρῶτά σοι μομφὴν ἔχω*. Sophocl. Aiac. 180: *'Ενυάλιος μομφὰν ἔχων ξυνοῦ δορός*. Philoct. 1293: *πολλὴν ἕξεις μέμψιν*. Aeschyl.

μήσαντες πλείω ἔπαινον ἔχουσι σωφροσύνης καὶ ἀρετῆς ἢ τῶν ἄλλων οἱ φίλοι· πολλοὶ δ' ἐν ταῖς ναυμαχίαις ταῖς καθ' Ἑλλήσποντον, μιᾷ μὲν ἡμέρᾳ πάσας
B *τὰς τῶν πολεμίων ἑλόντες ναῦς, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας νικήσαντες. ὃ δ' εἶπον δεινὸν καὶ ἀνέλπιστον τοῦ πολέμου γενέσθαι, τόδε λέγω τὸ εἰς τοσοῦτον φιλονεικίας ἐλθεῖν πρὸς τὴν πόλιν τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὥστε τολμῆσαι τῷ ἐχθίστῳ ἐπικηρυκεύσασθαι βασιλεῖ, ὃν κοινῇ ἐξέβαλον μεθ' ἡμῶν, ἰδίᾳ τοῦτον πάλιν ἐπάγεσθαι, βάρβαρον ἐφ' Ἕλληνας, καὶ ξυναθροῖσαι ἐπὶ τὴν πόλιν πάντας Ἕλληνάς τε καὶ βαρ-*

Prom. 443: *κοὐκ ἔσθ' ὅτου ἔχοις ἂν μέμψιν εἰς ἐμέ.* Nec inepte comparaveris *μνείαν ἔχειν τινός*, memorem alicuius esse, Legg. p. 798. A. Men. p. 244. A. al. *χάριν τινος ἔχειν*, al. In uno cod. Par. Z. *ἔχουσι* desideratur.

πολλοὶ δ' ἐν ταῖς ναυμαχίαις —] Nam clades in Sicilia accepta effecit, ut socii, iam nutantes, nominatim Chii et Lesbii, ab Atheniensibus deficerent. Itaque Lacedaemonii classem in Chium et Lesbum miserunt, ut illis ferrent auxilium. Athenienses vero, id cum sensissent, eam adorti decem naves illorum interceperunt. v. Thucyd. VIII, 9 sqq. Quocirca orator hoc loco rem mirifice auget et amplificat; nam decem tantum captae sunt naves eaeque vacuae. Praestat tamen fortasse haec cum Engelhardto referre ad proelium navale a. 410. a. Chr. ad Cyzicum commissum, de quo Xenoph. Hellen. I, 1, 18.

B. *ὃ δ' εἶπον δεινὸν καὶ ἀν. τ. π.*] Genitivum *τοῦ πολέμου* ex *ὃ* pronomine suspensum esse puto, ut hic sit ordo verborum: *ὃ δὲ τοῦ πολέμου εἶπον δεινὸν καὶ ἀνέλπιστον γενέσθαι.* Apolog. Socr. p. 17. A: *μάλιστα δὲ ἓν αὐτῶν* (eins an ihnen) *ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο.*

ἐπικηρυκεύσασθαι βασιλεῖ] h. e. *διὰ κήρυκος πέμπειν πρὸς βασιλέα.* Verbum illustravit Abresch. Dilucc. Thucyd. p. 412, qui hunc locum medela aliqua indigere censuit. Sed sana sunt omnia. Verissime enim Engelh. observavit inesse verbis anacoluthon. Nam post *ἐπικηρυκεύσασθαι βασιλεῖ* quum pro *ἐπάγεσθαι* exspectaretur aliud verbum, *κατὰ σύνεσιν* mutata oratio est. Similiter Lachet. p. 186. E. — *πάλιν ἐπάγεσθαι*, quum eum antea e Graecia eiecissent. — Intelligit autem orator, ut videtur, illud foedus, quod Lacedaemonii consilio Alcibiadis, tunc temporis exsulis, cum Persarum rege, Dario Notho, fecerunt. v. Thucyd. VIII, 18. Ceterum toto coelo a vero aberravit Bernhardy Syntax. Ling. Graec. p. 319., qui *βάρβαρον* ante *ἐφ' Ἕλληνας* putat ex interpolatione ortum esse.

C. *καὶ ἀπειλημμένων* ——] Rem narrant Xenoph. Hellen. I, 6, 24. et Diodor. XIII. p. 602. Etenim Conon, Methymnae adversus Callicratidam, ducem Lacedaemoniorum, opem latu-

βάρους. οὗ δὴ καὶ ἐκφανὴς ἐγένετο ἡ τῆς πόλεως ῥώμη τε καὶ ἀρετή. οἰομένων γὰρ ἤδη αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι καὶ ἀπειλημμένων ἐν Μυτιλήνῃ τῶν νεῶν, βοηθήσαντες ἑξήκοντα ναυσὶν, αὐτοὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, καὶ ἄνδρες γενόμενοι ὁμολογουμένως ἄριστοι, νικήσαντες μὲν τοὺς πολεμίους, λυσάμενοι δὲ τοὺς φιλίους, ἀναξίου τύχης τυχόντες, οὐκ ἀναιρεθέντες ἐκ τῆς θαλάττης, κεῖνται ἐνθάδε. ὧν χρὴ ἀεὶ μεμνῆσθαί τε καὶ ἐπαινεῖν· τῇ μὲν γὰρ ἐκείνων ἀρετῇ ἐνικήσαμεν οὐ μόνον τὴν τότε ναυμαχίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄλλον πόλεμον· δόξαν γὰρ δι' αὐτοὺς

C ... D

rus quum ad Mytilenen conflixisset, cum quadraginta navibus sese in huius urbis portum recepit, ubi ab hostibus obsessus est usque ad pugnam apud insulas Arginusas commissam, in qua victus est Callicratidas. Verbum *ἀπολαμβάνειν* intercipiendi et intercludendi vi positum illustrant Hemsterh. ad Plut. v. 935. Valcken. ad Herod. IX, 70. De participiorum cumulatione conf. Matth. §. 557. p. 523.

νικήσαντες μὲν — κεῖνται ἐνθάδε] Periodus mire structa. Vide enim quam haec absurda sint: *οὗ δὴ καὶ ἐκφανὴς ἐγένετο ἡ τῆς πόλεως ῥώμη τε καὶ ἀρετή. οἰομένων γὰρ ἤδη αὐτὴν καταπεπολεμῆσθαι — αὐτοὶ ἐμβάντες — ἀναξίου τύχης τυχόντες — κεῖνται ἐνθάδε.* Nimirum vis maxima inest in his: *νικήσαντες μὲν τοὺς πολεμίους, λυσάμενοι δὲ τοὺς φιλίους*, ut accuratius ita fere scribendum fuerit: *ἐνίκησαν μὲν τοὺς πολεμίους, ἐλυσάντο δὲ τοὺς φιλίους, κᾆτα ἀναξίου τύχης τυχόντες κεῖνται ἐνθάδε.* Nolim tamen quidquam sollicitari, quandoquidem Graecos novimus interdum actionem primariam participio significavisse: de quo loquendi genere vid. Seidler. ad Eurip. Iphig. Taur. 1412. Sed plus offensionis habet istud: *οὐκ ἀναιρεθέντες ἐκ τῆς θαλάσσης, κεῖνται ἐνθάδε:* quae quoniam inter se nimium pugnare videntur, Wesselingius Obss. I, 1, ante *κεῖνται* excidisse *οὐ* suspicatus est. Quam suspicionem etsi facile largimur Gottlebero plane esse supervacaneam, quandoquidem haud dubie cogitandum est de sepultura *κενῇ* (v. Dorvill. ad Charit. p. 354.), tamen ne sic quidem offensio omnis sublata est, quum nimis aperta sit postremorum verborum repugnantia. Dicam igitur quod sentio. Verba: *οὐκ ἀναιρεθέντες ἐκ τῆς θαλάττης*, e mari non sublati, ex glossemate videntur traxisse originem, nisi forte debentur lusui *ὀξυμώρῳ*, ab ipso scriptore studiose quaesito. De re ipsa v. Xenoph. Hellen. 1, 6 sq. Mem. I, IV.12. I, 4. Pro *φιλίους* quod olim ad Phileb. p. 21. E. censui e Dionys. De admirand. vi Demosth. p. 1036. restituendum esse *φίλους*, id nunc non amplius defendam. conf. De Republ. III. p. 414. B. Symp. p. 221. B., ubi item *πολέμιοι* et *φίλιοι* opponuntur.

D. *τὸν ἄλλον πόλεμον*] reliquum bellum.

ἡ πόλις ἔσχε μή ποτ' ἂν καταπολεμηθῆναι μηδ' ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων· καὶ ἀληθῆ ἔδοξε· τῇ δὲ ἡμετέ-
ρᾳ αὐτῶν διαφορᾷ ἐκρατήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν ἄλ-
λων· ἀήττητοι γὰρ ἔτι καὶ νῦν ὑπό γε ἐκείνων ἐσμέν,
ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἐνικήσαμεν καὶ ἡττή-
E θημεν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἡσυχίας γενομένης καὶ εἰρή-
νης πρὸς τοὺς ἄλλους, ὁ οἰκεῖος ἡμῖν πόλεμος οὕτως
ἐπολεμήθη, ὥςτε, εἴπερ εἱμαρμένον εἴη ἀνθρώποις
στασιάσαι, μὴ ἂν ἄλλως εὔξασθαι μηδένα πόλιν ἑαυ-
τοῦ νοσῆσαι. ἔκ τε γὰρ τοῦ Πειραιῶς καὶ τοῦ ἄστεος
ὡς ἀσμένως καὶ οἰκείως ἀλλήλοις συνέμιξαν οἱ πολῖ-
ται καὶ παρ' ἐλπίδα τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τόν τε πρὸς
244 τοὺς Ἐλευσῖνι πόλεμον ὡς μετρίως ἔθεντο! καὶ τού-
των ἁπάντων οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ ἡ τῷ ὄντι ξυγγέ-

P. 243. E. *ἔκ τε γὰρ τοῦ Πειραιῶς*] Sic Flor. v. x. z. Ven. Σ. Par. Z. pro vulg. *Πειραιέως*. conf. Thom. Mag. p. 700. Moeris p. 314.

πρὸς τοὺς Ἐλευσῖνι] V. *ἐν Ἐλ.* quod ex Coisl. Vat. Par. BCEF. Ambr. Flor. a. b. c. v. q. z. Vind. 1. 4. 6. mutatum.

τῇ δὲ ἡμετέρᾳ αὐτῶν διαφορᾷ ἐκρ.] Levi pede transit cladem illam ad Aegos flumen a Lysandro inflictam.

καὶ ἡττήθημεν] intell. *ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν*, qui est constans et legitimus loquendi usus. De Rep. II. p. 358. E: *ὅταν ἀλλήλους ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται*, sc. *ὑπ' ἀλλήλων*. Ibid. V. p. 468. B: *τὸ φιλῆσαί τε καὶ φιληθῆναι ὑπὸ ἑκάστου*, ubi ad *φιλῆσαι* intell. *ἕκαστον*. Legg. XII. p. 949. C. *δέχεσθαί τε ὅρκους παρ' ἀλλήλων καὶ διδόναι*. Ibid. VI. p. 754. C. *στέργει τε καὶ στέργεται ὑπὸ τῶν γεννησάντων*, ubi ad *στέργει* int. *τοὺς γεννήσαντας*. Xenoph. Hellen. 1, 3, 9: *ὅρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον παρὰ Φαρναβάζου*, ubi ad *ἔδοσαν* intell. *Φαρναβάζῳ*. Eurip. Alcest. 197: *ὃν οὐ προςεῖπε καὶ προςεῤῥήθη πάλιν* sc. *ὑφ' οὗ*.

E. *ἡσυχίας γενομένης καὶ εἰρήνης*] Intelligit pacem illam infamem, quam Lysander victis Atheniensibus hac lege, si longa Piraei brachia et muros destruerent, concessit. v. Xenoph. H. Gr. II. p. 68. GOTTL.

οἰκεῖος πόλεμος] Refertur ad bellum, quod Thrasybulus contra triginta tyrannos eorumque factionem gessit, de quo v. Xenoph. Gr. II, 3. Diod. XIV, 667. Lys. Orat. adv. Eratosth. T. V. Oratt. p. 418. it. Epitaph. p. 118. Plebs novarum rerum studiosa in duas factiones fuit divisa. GOTTL. — *Νοσεῖν* de civitate malis domesticis et intestinis tumultibus laborante non infrequens. cfr. Demosth. Olynth. I. p. 154. ed. Bremi. Plat. de Republ. V. p. 470. C.

πρὸς τοὺς Ἐλευσῖνι π.] Tyranni enim, Athenis eiecti, Eleusinem se receperunt, ubi postea externum militem sti-

νεια, φιλίαν βέβαιον καὶ ὁμόφυλον οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ παρεχομένη. χρὴ δὲ καὶ τῶν ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ τελευτησάντων ὑπ' ἀλλήλων μνείαν ἔχειν καὶ διαλλάττειν αὐτοὺς ᾧ δυνάμεθα, εὐχαῖς καὶ θυσίαις, ἐν τοῖς τοιοῖςδε, τοῖς κρατοῦσιν αὐτῶν εὐχομένους, ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς διηλλάγμεθα. οὐ γὰρ κακίᾳ ἀλλήλων ἥψαντο οὐδ' ἔχθρᾳ, ἀλλὰ δυστυχίᾳ. μάρτυρες δὲ B ἡμεῖς αὐτοί ἐσμεν τούτων οἱ ζῶντες· οἱ αὐτοὶ γὰρ ὄντες ἐκείνοις γένει συγγνώμην ἀλλήλοις ἔχομεν ὧν τ' ἐποιήσαμεν ὧν τ' ἐπάθομεν. Cap. XV. Μετὰ δὲ τοῦτο παντελοῦς εἰρήνης ἡμῖν γενομένης, ἡσυχίαν ἦγεν ἡ πόλις, τοῖς μὲν βαρβάροις συγγιγνώσκουσα, ὅτι παθόντες ὑπ' αὐτῆς κακῶς ἱκανῶς οὐκ ἐνδεῶς ἠμύναντο, τοῖς δὲ Ἕλλησιν ἀγανακτοῦσα, μεμνημένη, ὡς εὖ

P. 244. ἢ ἡ τῷ ὄντι ξυγγένεια] V. ἢ τῷ ὄντι ξ. Articulus e Vind. 4. et Par. Z. accessit.

B. οὐκ ἐνδεῶς ἠμύναντο] Sic codd. fere omnes pro vulg. ἠμύνοντο.

pendio conduxerunt. Adversus quos publice suscepta est expeditio, cuius hic fuit eventus, ut ducibus, qui in colloquium allecti essent, repente trucidatis pax componeretur. v. Xenoph. l. c. Iustin. V, 10. Nep. Thras. 2 3. Ceterum de moderatione Atheniensium legas Nepot. Thras. 3, qui narrat, posteaquam Pausanias Atheniensibus auxilio venerit, inter Thrasybulum et eos, qui tenuerint urbem, pacem factam esse his conditionibus: „Ne qui praeter triginta tyrannos et decem, qui postea praetores creati superioris more crudelitatis usi erant, afficerentur exsilio, neve bona publicarentur; reipublicae procuratio populo redderetur. — πόλεμον θέσθαι, i. q. καταθέσθαι, bellum componere. Infra p. 245. E: ἄμεινον ἢ τότε ἐθέμεθα τὸν πόλεμον.

P. 244. τελευτησάντων ὑπ' ἀλλήλων] Dictum est ut ἀποθνήσκειν ὑπό τινος et similia, de quibus v. Matth. §. 496, 3.

ἐν τοῖς τοιοῖςδε] in hisce sollemnibus funebribus. Supra p. 288. B: πρέπει ἐν τῷ τοιῷδε ἐᾶν.

τοῖς κρατοῦσιν αὐτῶν] diis inferis.

B. Μετὰ δὲ τοῦτο —] expulsis triginta tyrannis et restituta populi libertate.

παθόντες ὑπ' αὐτῆς — ἠμύναντο] Opponuntur κακῶς πάσχειν et ἀμύνεσθαι, itemque ἱκανῶς et οὐκ ἐνδεῶς, ut bene observat Engelhardt. Itaque non est, quod cum Bekkero ἱκανῶς eiiciendum statuamus.

ὡς εὖ — οἷαν χάριν] V. ad Phaedr. p. 271. B. Reip. VIII. p. 569. A.

C παθόντες ὑπ' αὐτῆς οἵαν χάριν ἀπέδοσαν, κοινωσάμενοι τοῖς βαρβάροις, τάς τε ναῦς περιελόμενοι αἵ ποτ' ἐκείνους ἔσωσαν, καὶ τείχη καθελόντες ἀνθ' ὧν ἡμεῖς τἀκείνων ἐκωλύσαμεν πεσεῖν. διανοουμένη δὲ ἡ πόλις μὴ ἂν ἔτι ἀμῦναι μήθ' Ἕλλησι πρὸς ἀλλήλων δουλουμένοις μήτε ὑπὸ βαρβάρων, οὕτως ᾤκει. ἡμῶν οὖν ἐν τοιαύτῃ διανοίᾳ ὄντων ἡγησάμενοι Λακεδαιμόνιοι τοὺς μὲν τῆς ἐλευθερίας ἐπικούρους πεπτωκέναι ἡμᾶς, σφέτερον δὲ ἤδη ἔργον εἶναι καταδουλοῦ-

D. *οὐδὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν γ.*] Sic Flor. x. Par. Z. et teste Iacobsio ad Achill. Tat. p. 915. Monac. 490. Ceteri libri cum editt. *οὐδὲ πολλῶν ἀνθρώπων γ.* Heindorf. ad Gorg. p. 7. coni. *οὐδὲ*

C. *τάς τε ναῦς περιελόμενοι—*] „Lysander navibus, praeter duodecim, omnibus potitus est, easque ad tibiam accendit, simul coronatis ovantibusque sociis, tanquam hic dies libertatis foret auspicium. v. Plut. V. Lys. c. 15." GOTTL.

καὶ τείχη καθελόντες] Xenoph. Hell. II, 2: *τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ.* conf. Plutarch. Lys. c. 14." GOTTL. Articulum ante *τείχη*, quem Loersius et Hirschig. de coniectura interposuerunt, equidem ob praegressum *τάς τε* minus desidero. Infra p. 245. E: *τῶν τε ἐν Κορίνθῳ χρησαμένων δυσχωρίᾳ καὶ ἐν Λεχαιῷ προδοσίᾳ,* ubi item exspectabas *καὶ τῶν ἐν Λεχαιῷ πρ.* v. ad Hipp. 283. A.

μὴ ἂν ἔτι ἀμῦναι μήθ' Ἕλλησιν—] Notabis hyperbaton pro *ἀμῦναι Ἕλλησι μήτε πρὸς ἀλλήλων μήτε ὑπὸ βαρβάρων.*

οὕτως ᾤκει] h. e. *ἐπολιτεύετο.* v. ad p. 238. C. — *οὕτως* post participia illatum illustravimus ad Phileb. p. 44. E. Phaedon. p. 70. E. al.

D. *ταῦτ' ἔπραττον*] hoc agebant, ut alios in servitutem redigerent. Simillimus est locus Ciceronis De Orat. I, 32, 146: quae sua sponte homines facerent, ea quosdam observasse atque id egisse, sc. ut ea observarent: in quibus frustra haeserunt interpretes. conf. ad Phaedr. p. 253. C. Criton. p. 47. B. Reip. IX. p. 581. D. Gorg. 507. D. Pluralis numerus *ταῦτα* ne quem offendat, vid. quae scripsimus ad Apol. Socr. p. 19. D. Gorg. p. 447. B. Remp. VI. p. 504. D. Phaedr. p. 253. A.

οὐδὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν γεγονότα] Ita rescribere iam olim non dubitavi; nam quod ceterae habent editiones, *οὐδὲ πολλῶν ἀνθρώπων γεγονότα*, id quomodo possit commode explicari, equidem nondum video. Comparavit Engelhardtus *πολλῶν ἐτῶν, τοσούτων ἐτῶν* et similia. Sed horum genitivorum alia ratio est, quum significent multorum annorum spatio, non ante multos annos. Quocirca *πολλῶν ἀνθρώπων* si eodem interpretemur modo, significabit multorum hominum aetate s. memoria, minime vero ante multorum hominum memoriam.

καὶ τό γε θειότατον

σθαι τοὺς ἄλλους, ταῦτ' ἔπραττον. Cap. XVI. Καὶ D μηκύνειν μέν τί δεῖ; οὐ γὰρ πάλαι οὐδὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν γεγονότα λέγοιμ' ἂν τὰ μετὰ ταῦτα· αὐτοὶ γὰρ ἴσμεν, ὡς ἐκπεπληγμένοι ἀφίκοντο εἰς χρείαν τῆς πόλεως τῶν τε Ἑλλήνων οἱ πρῶτοι, Ἀργεῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι, καὶ τό γε θειότατον πάντων, τὸ καὶ βασιλέα εἰς τοῦτο ἀπορίας ἀφικέσθαι, ὥςτε περιστῆναι αὐτῷ μηδαμόθεν ἄλλοθεν τὴν σωτηρίαν γε-

πολλῶν ἄνω γενεῶν. Bekkerus legendum suspicatur: οὐδ' ἐπ' ἄλλων ἀνθρώπων, quod nuper suscepit Hermannus. Nos codicum testimonia audire maluimus. Absurde Orellius: οὐδὲ πολλῶν αἰώνων.

πάντων —] Observes anacoluthiam. Quum enim praecedat τῶν τε Ἑλλήνων οἱ πρῶτοι, subiici proprie debuerunt haec: καὶ — αὐτὸς ὁ βασιλεύς, ὃς εἰς τοῦτο ἀπορίας ἀφίκετο, ὥςτε κτλ. Sed causa mutatae structurae in promtu est. Res ipsae vero, quae hoc loco memorantur, ab oratore callide pervertuntur, quo scilicet illustriores evadant laudes Atheniensium. Historiarum scriptoribus si fides habenda est, haec potius fuit rerum conditio. Lacedaemonii quum Cyro adversus Persarum regem auxilia misissent, Artaxerxes II. eius facinoris iniuriam vindicare decrevit. Cui Lacedaemonii ducibus Thimbrone, Dercyllida maximeque Agesilao tanta felicitate in ipsa Asia restiterunt, ut hic iamiam de evertendo Persarum regno agitaret consilia. Ibi vero Persae quod armorum vi prohibere vix posse videbantur, pecuniae largitione avertere conati sunt. Conflarunt enim Lacedaemoniis in ipsa Graecia magnum et periculosum bellum, quod Corinthium solet appellari, quodque communiter susceptum est a Corinthiis, Bueotis, Argivis, Thessalis, Atheniensibus. In quo quum Lacedaemonii ad Haliartum a. 394. a. Chr. n. gravi clade essent affecti, Agesilaus in medio cursu rerum in Asia egregie gestarum domum reverti iubetur, laborantibus Spartanorum rebus upem laturus. Neque hic imperio civium suorum non paruit. Itaque in Graeciam profectus cum hostibus ad Coroneam conflixit et, quantum potuit, damnum a patria acceptum reparavit. Sed quum iam Lacedaemonii proelio terrestri vicissent, tamen maritimum imperium obtinere diutius non potuerunt. Conon enim, classe eorum apud Cnidum fusa, omni opera id efficere conatus est, ut pristinae Atheniensium opes restituerentur. Tum vero a Lacedaemoniis, id ipsum metuentibus, per Antalcidam flagitiosa illa pax est composita a. Chr. 387., quae nomini Graeco magnam sane atque meritam contraxit infamiam. Habita autem haec oratio fingitur non ita multo post pacem ab Antalcida initam.

ὥςτε περιστῆναι αὐτῷ —] ut ipsi praeter opinionem accideret. Demosth. περὶ συντ. p. 176: τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέστηκε. Videtur autem significare regem Persarum ad bellum contra Lacedae-

E νέσθαι ἀλλ' ἢ ἐκ ταύτης τῆς πόλεως, ἣν πρόσθεν
ἀπώλλυ. καὶ δὴ καὶ εἴ τις βούλοιτο τῆς πόλεως κατ-
ηγορῆσαι δικαίως, τοῦτ' ἂν μόνον λέγων ὀρθῶς ἂν
κατηγοροίη, ὡς ἀεὶ λίαν φιλοικτίρμων ἐστὶ καὶ τοῦ
ἥττονος θεραπίς. καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ οὐχ
οἵα τε ἐγένετο καρτερῆσαι, οὐδὲ διαφυλάξαι ἃ ἐδέδο-
κτο αὐτῇ, τὸ μηδενὶ δουλουμένῳ βοηθεῖν τῶν σφᾶς
245 αὐτοὺς ἀδικησάντων, ἀλλὰ ἐκάμφθη καὶ ἐβοήθησε,
καὶ τοὺς μὲν Ἕλληνας αὐτὴ βοηθήσασα ἀπελύσατο
δουλείας, ὥςτ' ἐλευθέρους εἶναι μέχρι οὗ πάλιν αὐ-
τοὶ αὐτοὺς κατεδουλώσαντο, βασιλεῖ δὲ αὐτὴ μὲν οὐκ
ἐτόλμησε βοηθῆσαι, αἰσχυνομένη τὰ τρόπαια τά τε

E. ἣν πρόσθεν ἀπώλλυ] Sic Flor. b. q. Ceteri mss. et editt. ἣν προθύμως ἀπ.

τῶν σφᾶς αὐτοὺς ἀδικησάντων] Sic optimi libri Flor. v. x. z. Ven. Σ. Par. Z. Vulgo αὐτοὺς aberat, quod seclusit Hirschig.

P. 245. αὐτη βοηθήσασα] Sic Flor. x. Ven. Σ. Par. Z. pro vulg. αὕτη. Dein μέχρι οὗ pro μέχρις οὗ dedimus e Flor. a.

monios conflandum potissimum opera Atheniensium usum esse. Fortasse autem legendum ὥςτε παραστῆναι αὐτῷ, ut ipsum cogitatio subiret, de quo verbi usu v. ann. ad Phaedon. p. 58. E. Quo facto vide an deinde quoque scribi oporteat σωτηρίαν ἂν γενέσθαι.

E. πρόσθεν ἀπώλλυ] perdere *conabatur*. De hoc usu loquendi v. Taylor. ad Lys. p. 146. Leopard. Emend. VII, 7. Wesseling. ad Herodot. I, 68. Valcken. ad Eur. Phoeniss. v. 1406. Frotscher. ad Xenoph. Hieron. p. 23. Rost. §. 116. not. 5. De Latinis dixerunt intpp. ad Sueton. Caes. 29. Gronov. ad Liv. XXXVII, 17.

P. 245. αὐτὴ βοηθήσασα] αὐτὴ opponitur sequentibus: φυγάδας δὲ καὶ ἐθελοντὰς ἐάσασα κτλ.

φυγάδας δὲ — ἐάσασα] Hoc ad Cononem referendum, qui exsul ad Evagoram, amicum Atheniensium, et ad Pharnabazum liberandae Graeciae causa se contulit, et cum hoc Lacedaemonios proelio navali vicit. GOTTL.

τειχισαμένη —] Nam restituti sunt longi muri Athenarum. v. Xenoph. Hell. IV. 8, 10. Diodor. S. XIV. 55. Quod factum Olymp. 96. 4. = a. 393. a. Chr. n. — ἐκδεξαμένη τὸν πόλεμον, quum bellum in se suscepisset.

B. ὑπὲρ Παρίων ἐπολέμει] Nihil usquam de bello ab Atheniensibus pro Pariis gesto memoriae proditum est. Itaque Dahlmannus l. c. p. 33. respici arbitratur ad direptionem Pherarum, Lacedaemoniorum coloniae in Messenia sitae, teste Xenoph. Hellen. IV, 8, 7. a

Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς, φυγάδας δὲ καὶ ἐθελοντὰς ἐάσασα μόνον βοηθῆσαι ὁμολογουμένως ἔσωσε. τειχισαμένη δὲ καὶ ναυπηγησαμένη, ἐκδεξαμένη τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, B *ὑπὲρ Παρίων ἐπολέμει Λακεδαιμονίοις.* Cap. XVII. *φοβηθεὶς δὲ βασιλεὺς τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ἑώρα Λακεδαιμονίους τῷ κατὰ θάλατταν πολέμῳ ἀπαγορεύοντας, ἀποστῆναι βουλόμενος ἐξῄτει τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ, οὕςπερ πρότερον, Λακεδαιμόνιοι αὐτῷ ἐξέδοσαν, εἰ μέλλοι συμμαχήσειν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις, ἡγούμενος οὐκ ἐθελήσειν, ἵν' αὐτῷ πρόφασις εἴη τῆς ἀποστάσεως. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ξυμ-* C

h. c. v. q. z. Ven. ΘΞ. Par. BCF. Angel. Ambr. cfr. ad p. 239. E.

αὐτὴ μὲν οὐκ ἔτ.] V. *αὕτη*, quod e Flor. v. x. z. Ven. Σ. Par. Z. emendatum.

εἰ μέλλοι συμμ.] *μέλλει* Coisl. Vat. Ven. ΞΣ. Par. BCEZ. alii. perperam.

C. *ἄλλων ξυμμάχων ἐψεύσθη*] Ven. Σ. Par. Z. Flor. v. x. z. *οὐκ ἐψεύσθη.*

Conone et Pharnabazo factam. Sed ut taceam formam *Φαρίων* nusquam reperiri, ne intelligitur quidem ullo modo, cur ita Plato dixerit *ὑπὲρ Παρίων*. Schönborn. in Commentat. Ueber das Verhältniss von Platons Menexenos zu dem Epitaphios des Lysias p. XI. legendum putat: *ὑπὲρ πάντων*. C. Fr. Hermann. scripsit *ὑπὲρ Ἀργείων*. Krüger. praeeunte Köppenio Histor. phil. Studien p. 225. coni.: *ὑπὲρ Ῥοδίων* coll. Xenoph. Hell. IV. 8, 20. sqq. 26. et Diod. Sic. XVI. 94. 97. Nos si quid iudicare possumus, legendum est *ὑπὲρ Κορινθίων*. Respicitur enim ad res gestas Iphicratis, qui a. 393. et 392. a. Chr. n. incursionibus in fines Lacedaemoniorum, Phliasiorum et Arcadum factis, fortitudine sua effecit, ut diruta Corinthi, a Spartanis tandem liberatae, moenia restituerentur, et quum ea mox ab Agesilao recepta essent, denuo ab hostibus tuta praestarentur, occupatis etiam aliis Isthmi locis. v. Xenoph. Hell. IV. 8, 15—18. IV. 5, 19. Pausan. III. 10, 1.

τῷ κατὰ θάλατταν π. ἀπαγορεύοντας] a Conone in angustias redactos.

τοὺς ἐν ἠπείρῳ] in Asia minore habitantes.

οὕςπερ πρότερον—ἐξέδοσαν] V. Thucyd. VIII, 58.

C. *τῶν μὲν ἄλλων ξυμμάχων ἐψεύσθη*] de reliquis sociis falsus est. Eandem verbi constructionem habes Phaedon. p. 85. A: *οἱ δὲ ἄνθρωποι—καὶ τῶν κύκνων καταψεύδονται*. Legg. VII. p. 821. B: *καταψευδόμεθα — μεγάλων θεῶν*. Infra p. 247. E: *ἡμῶν τοὺς ἐπαινοῦντας καταψεύδεσθαι*.

μάχων ἐψεύσθη — ἠθέλησαν γὰρ αὐτῷ ἐκδιδόναι καὶ ξυνέθεντο καὶ ὤμοσαν Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι, εἰ μέλλοι χρήματα παρέξειν, ἐκδώσειν τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ Ἕλληνας —, μόνοι δὲ ἡμεῖς οὐκ ἐτολμήσαμεν οὔτε ἐκδοῦναι οὔτε ὀμόσαι. οὕτω δή τοι τό γε τῆς πόλεως γενναῖον καὶ ἐλεύθερον βέβαιόν τε καὶ ὑγιές ἐστι καὶ φύσει μισο-

καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι] Ita Flor. v. x. z. Ven. Σ. Par. Z. Vulgo οἱ deest, quod restituendum vidit Boeckh. in Min. p. 142. Enimvero subiicitur *μόνοι δὲ ἡμεῖς* conf. p. 249. C. ibique

καὶ ξυνέθεντο καὶ ὤμοσαν] Haec verba sic iungi solere multis exemplis ostendit Boissonad. ad Eunapium p. 485.

οὐκ ἐτολμήσαμεν —] non a nobis impetravimus, non sustinuimus. Ita p. 245. A: *βασιλεῖ δὲ αὐτῇ μὲν οὐκ ἐτόλμησε βοηθῆσαι.* De Rep. II. p. 360. B. III. p. 391. D. Criton. p. 86. al. Horat. Epist. I, 2, 40. Ibid. II, 2, 111: *audebit*, quaecunque parum splendoris habebunt — verba movere loco. De re ipsa Dahlmannus l. c. p. 38. „*Das Aergste von Allem ist, dass selbst von der allerjüngst erlittenen Schmach des durch Persien dictirten Friedens Athen allein ausgenommen wird. „Wir allein schwuren nicht, gaben die Griechen nicht preis.“ Und doch ist nichts gewisser, als dass die Athener, ungern zwar, den Congress der griechischen Staaten, den Tiribazus berief, ebenfalls beschickten, und daselbst eben wie die Andern, nur mit Ausnahme der Thebaner, den Frieden, wie er ihn mitbrachte, und nachdem er sie bloss das Siegel hatte recognosciren lassen, vorlas, annahmen und beschwuren.*“ Similiter Schleiermacherus censuit Annot. ad Menexen. p. 395. Aliter vero Schönborn. l. c. p. XV., cuius haec sunt verba: „*Mir scheinen die Worte des Platon eine andere Auslegung zuzulassen; denn wenn man dieselben schon auf die Friedensunterhandlungen bezieht, so ist gar nicht einzusehen, wie Platon nachher doch scheinbar die Erzählung noch fortsetzen kann: „So also blieben wir doch wieder allein u. s. w.“ Auch ist es schwer zu glauben, dass ein epitaphischer Redner, als welcher Platon hier doch erscheinen will, je eine so unverschämte Unwahrheit den Athenern habe sagen dürfen, zumal von einer Sache, die wenige Wochen oder Monate vorher geschehen war. — Platon versteht nach meiner Meinung die Verträge, die auf Befehl des Tithraustes der Rhodier Timokrates mit einzelnen Männern in Theben, Korinth und Argos abschloss, worinn sie für das von ihm empfangene Geld versprachen einen Krieg gegen Lacedämon zu beginnen. An diesen Verträgen hatte Athen, wie* Xenoph. Hellen. III, 5, 2. *ausdrücklich bemerkt, keinen Antheil, weil diese Stadt nach des Geschichtschreibers Ansicht, auch ohne Geld empfangen zu haben, zum Kriege gegen ihre Nebenbuhlerinn bereit war. Da nun Agesilaus, als er nach Kleinasien kam, von den Persern die*

βάρβαρον διὰ τὸ εἰλικρινῶς εἶναι Ἕλληνες καὶ ἀμι- D
γεῖς βαρβάρων. οὐ γὰρ Πέλοπες οὐδὲ Κάδμοι οὐδὲ Αἴγυπτοί τε καὶ Δαναοὶ οὐδὲ ἄλλοι πολλοὶ φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ Ἕλληνες συνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, οὐ μιξοβάρβαροι οἰκοῦμεν, ὅθεν καθαρὸν τὸ μῖσος ἐντέτηκε τῇ πόλει τῆς ἀλλοτρίας φύσεως. ὅμως δ' οὖν ἐμονώθημεν πάλιν διὰ τὸ μὴ ἐθέλειν αἰσχρὸν καὶ ἀνόσιον ἔργον ἐργάσασθαι Ἑλ-

annot. crit.
D. *Αἴγυπτοί τε καὶ Δ.*] *Αἰγύπτιοι* Ven. Σ. Vat. Flor. v. q. x.

Freiheit der auf dem Festlande wohnenden Hellenen verlangt hatte (Xenoph. Hell. III, 4, 5. III, 4, 25. 26.), *so konnte Platon von den Korinthiern, Argivern und Böotiern, die für Geld die für die Hellenen in Asien kämpfenden Lacedämonier angreifen wollten, allerdings nicht ohne Schein der Wahrheit sagen: sie hätten jene Hellenen an Persien verrathen, Athen aber hätte dieses Ansinnen von sich gewiesen.* Quid rei sit, unus omnium optime perspexit Krüger. Histor. philol. Studien p. 226 sqq. qui locum ad ea referendum censet, de quibus ante pacem Antalcidae a Graecis civitatibus cum Persis transactum est. Nam quas rex Persarum dicitur obtulisse sociis pacis conditiones, sunt illae non alise, quam quae a Tiribazo, ad quem Graeci legatos miserant, fuerunt propositae. v. Xenoph. Hell. IV. 8, 14. sqq. Quas quidem conditiones Athenienses postremi atque necessitate coacti videntur accepisse, quum alii easdem iam antea probavissent. Eandem sententiam amplexus est etism C. Rehdantz Vitt. Iphicrat. Chabr. Timothei p. 3. laudans eam in rem Andocid. De pace §. 13. § 20 et 25. §. 28.

D. *διὰ τὸ εἰλικρινῶς εἶναι Ἕλληνες —*] Haec adducitur quasi praegressum sit: *οὕτω δή τοι οἵ γε πολῖται οἱ ἡμέτεροι γενναῖοι καὶ ἐλεύθεροι.* conf. Matth. §. 442. 1. Ad eundem modum infra p. 248. D. post *τῇ πόλει* pluralis numerus infertur. conf. sd p. 242. A.

οὐ γὰρ Πέλοπες — συνοικοῦσιν ἡμῖν] Mire fallitur GOTTL. ita ad h. l. commentatus: „Aliss dici hos populos *Καδμείους*, *Αἰγυπτίους*, valde notum est. An alibi sic dicantur, mihi noudum liquet.“ Numerus pluralis nominum propriorum ab utriusque linguae scriptoribus poni consuevit, sicubi hominum clarorum vel cum laude vel etiam cum contemtu mentio fieret. v. Wernsdorf. ad Himer. p. 158. annot. sd Sympos. p. 218. A Blomfield. Gloss. ad Aesch. Agam. v. 1414.

αὐτοὶ Ἕλληνες] ipsi per nos Graeci sumus, ut omnis alienigenarum commistio absit. Cobetus Varr. Lectt. p. 285. *αὐτοέλληνες* mavult, quo non opus. — *οἰκοῦμεν*, v. sd p. 238. C. De proximis aptissime Gottleb. contulit Sophocl. Electr. 1217: *μῖσος γὰρ παλαιὸν ἐντέτηκέ μοι.*

ἐμονώθημεν πάλιν —] sicut iam superioribus temporibus factum erat, quibus Athenienses soli Persis non cesserunt, sed fortiter restiterunt. Respicit ad bellum a. 490. a. Chr. adversus

E λήνας βαρβάροις ἐκδόντες. ἐλθόντες οὖν εἰς ταὐτά,
ἐξ ὧν καὶ τὸ πρότερον κατεπολεμήθημεν, σὺν θεῷ
ἄμεινον ἢ τότε ἐθέμεθα τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ ναῦς
καὶ τείχη ἔχοντες καὶ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας
ἀπηλλάγημεν τοῦ πολέμου· οὕτως ἀγαπητῶς ἀπηλ-
λάττοντο καὶ οἱ πολέμιοι. ἀνδρῶν μέντοι ἀγαθῶν καὶ
ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ἐστερήθημεν, τῶν τε ἐν Κο-
ρίνθῳ χρησαμένων δυςχωρίᾳ καὶ ἐν Λεχαιῷ προδοσίᾳ.
246 ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ βασιλέα ἐλευθερώσαντες καὶ ἐκβα-
λόντες ἐκ τῆς θαλάττης Λακεδαιμονίους. ὧν ἐγὼ μὲν

E. *ἐλθόντες οὖν εἰς τ.*] Sic Flor. a. b. c. d. v. q. x. z. Vind. 1. 6. Cois. Vat. Ven. ΣΣ. Par. BCZ. Ambr. Ang. Vulgo erat *ἐλθόντες δὲ εἰς τ.*

Persas susceptum. Ceterum Athenienses quod dicuntur rursus *μονωθῆναι*, significatur, ceteros Graecos de pacis conditionibus aliter sensisse.

E. *ἐλθόντες οὖν εἰς ταὐτά —*] quum rursus in eam venissemus rerum conditionem, ut soli barbaris adversaremur nec pacem adeo inhonestam comprobaremus, quemadmodum olim soli Persarum impetum sustinueramus. — *ἐξ ὧν* proprie acceperim: von wo aus, ut haec sit scriptoris sententia: quum rursus in eundem rerum statum relapsi essemus, ex quo olim factum est ut debellaremur. — *σὺν θεῷ*, deo iuvante. — *ἐθέμεθα πόλεμον*, v. ad p. 243. E. Cogitandum de pace Antalcidea Olymp. 98. 2. = 387. a. Chr. n. composita, cuius turpitudinem orator callidissime obtegit et occultare studet.

καὶ γὰρ ναῦς καὶ τείχη —] Pax enim his constituta legibus est, ut Athenienses imperii maritimi principatum servarent atque colonias, Lemnum, Scyrum, Imbrum, retinerent. v. Xenoph. Hell. V, 1, 28. et 31. Quas quidem quod Plato solas *τῶν ἀποικιῶν* nomine intelligit, nemini mirum videbitur, qui secum reputaverit illarum insularum possessionem et gravissimam videri debuisse, et aliarum coloniarum iacturam potuisse illis temporibus consolari. cfr. Xenoph. IV, 8, 15. Frustra igitur in his haesit Dahlmannus.

οὕτως ἀγ. — καὶ οἱ πολέμιοι] Haec verba C. Fr. Hermannus tanquam ineptum glossema uncis circumscripsit. Non assentior. Significat orator etiam hostes gavisos esse quod tandem gravi scilicet et periculoso bello liberati essent.

τῶν τε ἐν Κορίνθῳ — προδοσίᾳ] Corinthiorum prudentiores, bellum adversus Lacedaemonios minime probantes, pacem suadebant, ne ager ab amicis pariter atque hostibus devastaretur. Qua re cognita Argivi, Boeoti, Athenienses, quum metuerent, ne Corinthus rursus ad partes Lacedaemoniorum transiret, pacis auctoribus foede trucidatis, quingentos alios urbis cives in exsilium eiecerunt. v. Diod. XIV. p. 709. Exsules confugiunt ad Praxitam, ducem Lacedaemoniorum, eique osten-

ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω, ὑμᾶς δὲ πρέπει ξυνεπαινεῖν τε καὶ κοσμεῖν τοιούτους ἄνδρας.

Cap. XVIII. Καὶ τὰ μὲν δὴ ἔργα ταῦτα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ὑπὲρ τῆς πόλεως τετελευτήκασι, πολλὰ μὲν τὰ εἰρημένα καὶ καλά, πολὺ δ' ἔτι πλείω καὶ καλλίω τὰ ὑπολειπόμενα· πολλαὶ γὰρ ἂν ἡμέραι καὶ νύκτες οὐχ B ἱκαναὶ γένοιντο τῷ τὰ πάντα μέλλοντι περαίνειν. τούτων οὖν χρὴ μεμνημένους τοῖς τούτων ἐκγόνοις πάντ' ἄνδρα παρακελεύεσθαι, ὥςπερ ἐν πολέμῳ, μὴ

καὶ ἐν Λεχαιῷ] V. Λεχαίῳ, quod ex plurimis codd. correctum.

καὶ ἐκβαλόντες] ἐκβάλλοντες prave Coisl. Vat. Vind. 6 Par. BC. et alii nonnulli.

dunt posse se ipsum ducere intra muros, qui ad Lechaeum, Corinthi portum, pertinerent. Itaque sub noctem ad navale progressi locum vi expugnant. v. Xenoph. Ages. c. 2. Quo facto Boeoti et Athenienses cum Argivis et Corinthiis copias suas Lechaeo admovent et protenus in castellum irrumpunt. Sed Lacedaemonii fortiter resistentes Boeotos eorumque socios repellunt atque tandem victores discedunt. v. Xenoph. Hellen. IV, 2. et 4, §. 7 sqq. Diodor. XII, 83. Accidit res a. Chr. n. 393.

P. 246. ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ βασ.] „Lacedaemonii, ad Cnidum a Conone, Persicae classis contra Lacedaemonios praefecto, et duce Timotheo victi, imperium maris amiserunt. Nep. Con. 4. v. Wesseling. ad Diod. XIV, 84. et quos laudat." GOTTL. Krügerus Hist. Stud. p. 231. haec non ad res a Conone gestas, sed ad ea pertinere censet, quae a Thrasybulo, Iphicrate et Chabria peracta sunt. v. Xenoph. Hell. IV. 8, 25. sqq. IV, 5, 13. sqq. Quod ut vere iudicatum sit, tamen etiam de Conone cogitandum esse ex superioribus perspicuum fit.

B. χρὴ μεμνημένους — πάντ' ἄνδρα παρακ.] Bene Loersius et Engelhardtus observant πάντ' ἄνδρα post pluralem eodem modo inferri, quo alibi ἕκαστος, qua de re laudant Matth. §. 301. Formula πᾶς ἀνήρ, quae frequentis est usus, respondet Germanico iedermann. De Rep. I. p. 331. B: κτῆσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, οὔτι παντὶ ἀνδρὶ, ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ. Ibid. II. p. 360. D: λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἴεται πᾶς ἀνήρ. Criton. p. 11. B. Protagor. p. 323. A. C. p. 325. A. Aristoph. Rann. v. 1055. 1130. al.

ὥςπερ ἐν πολέμῳ, μὴ λείπειν —] Mixta est propria et translata oratio, quum ἡ τῶν προγόνων τάξις intelligatur virtus maiorum, ut perspicue intelligitur e verbis: μηδ' εἰς τοὐπίσω ἀναχωρεῖν εἴκοντας κάκῃ. Ratio haec optimis quibusque utriusque linguae scriptoribus non infrequens. Cicer. Tuscul. V, 5, 13: quia tanquam levia quaedam vina nihil valent in aqua, sic Stoicorum ista magis gustata

λείπειν τὴν τάξιν τὴν τῶν προγόνων μηδ' εἰς τοὐπίσω ἀναχωρεῖν εἴκοντας κάκῃ. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ αὐτός, ὦ παῖδες ἀνδρῶν ἀγαθῶν, νῦν τε παρακελεύομαι καὶ ἐν τῷ λοιπῷ χρόνῳ, ὅπου ἄν τῳ ἐντυγχάνω
C *ὑμῶν, καὶ ἀναμνήσω καὶ διακελεύσομαι προθυμεῖσθαι εἶναι ὡς ἀρίστους· ἐν δὲ τῷ παρόντι δίκαιός εἰμι εἰπεῖν ἃ οἱ πατέρες ἡμῖν ἐπέσκηπτον ἀπαγγέλλειν τοῖς λειπομένοις, εἴ τι πάσχοιεν, ἡνίκα κινδυνεύειν ἔμελλον. φράσω δὲ ὑμῖν ἅ τε αὐτῶν ἤκουσα ἐκείνων καὶ οἷα νῦν ἡδέως ἂν εἴποιεν ὑμῖν, λαβόντες δύναμιν, τεκμαιρόμενος ἐξ ὧν τότε ἔλεγον. ἀλλὰ νομίζειν χρὴ αὐτῶν ἀκούειν ἐκείνων ἃ ἂν ἀπαγγέλλω. ἔλεγον δὲ τάδε.*

Cap. XIX. *Ὦ παῖδες, ὅτι μέν ἐστε πατέρων*
D *ἀγαθῶν, αὐτὸ μηνύει τὸ νῦν παρόν· ἡμῖν δὲ ἐξὸν ζῆν μὴ καλῶς, καλῶς αἱρούμεθα μᾶλλον τελευτᾶν, πρὶν ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἔπειτα εἰς ὀνείδη καταστῆσαι, καὶ πρὶν τοὺς ἡμετέρους πατέρας καὶ πᾶν τὸ πρόσθεν γένος αἰσχῦναι, ἡγούμενοι τῷ τοὺς αὑτοῦ αἰ-*

P. 246. B. *εἴκοντας κάκῃ*] Vett. editt. *ἥκοντας*, quod iam Steph. corrigendnm vidit. Recte Vind. 4. 6. Flor. a. b. c. d. v. q. z. Coisl. Vat. Ven. Ξ. Parr. BC. Ang. Ambr.

quam potata delectant. De verbis *εἴκοντας κάκῃ* conf. Odyss. XIV, 157: *ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.* Formsm *κάκη* pro *κακία* Atticis scriptoribus valde placuisse docuerunt Ruhnk. ad Tim. p. 152. Pierson. ad Moer. p. 4. Astius ad Phaedr. p. 300.

καὶ ἐν τῷ λοιπῷ χρόνῳ] h. e. et postero tempore. Genus loquendi attigit Fr. A. Wolf. ad Demosthen. Leptin. p. 234. Contra *ὁ ἄλλος χρόνος* de praeterito tempore dici consuevit.

C. *εἴ τι πάσχοιεν*] Notus est hic *μειλιγμός*, quem Latine exprimas verbis: si quid iis accidisset, h. e. si quid mali iis evenisset. v. quae collegerunt intpp. ad Cicer. Tusc. I, 43. Hoc loco de morte cogitandum.

λαβόντες δύναμιν] Dionys. Hal. T. VI. p. 1044., qui totum hunc locum inde a verbis: *φράσω δὲ ὑμῖν* usque ad Cap. XXI. p. 248. E. exscripsit, legit hoc loco *ἀναλαβόντες*, quo non opus. Mox ad *τεκμαιρόμενος* usu constanti et legitimo omissum est *αὐτά*, cuius generis exempla plurima collegi ad Reip. II. p. 368. A.

D. *οὐδ' ὑπὸ γῆς τελευτήσαντι*] In his *τελευτήσαντι* verbis *ὑπὸ γῆς* per epexegesin additum putamus, quod monemus, ne quis participium in glossematis suspicionem vocare audeat. Caret enim neutiquam vi et gravitate, quandoquidem eo addito mortis status et con-

σχύνοντι ἀβίωτον εἶναι καὶ τῷ τοιούτῳ οὔτε τινὰ
ἀνθρώπων οὔτε θεῶν φίλον εἶναι οὔτ' ἐπὶ γῆς οὔθ'
ὑπὸ γῆς τελευτήσαντι. χρὴ οὖν μεμνημένους τῶν ἡμε-
τέρων λόγων, ἐάν τι καὶ ἄλλο ἀσκῆτε, ἀσκεῖν μετ' E
ἀρετῆς, εἰδότας, ὅτι τούτου λειπόμενα πάντα καὶ
κτήματα καὶ ἐπιτηδεύματα αἰσχρὰ καὶ κακά. οὔτε γὰρ
πλοῦτος κάλλος φέρει τῷ κεκτημένῳ μετ' ἀνανδρίας
— ἄλλῳ γὰρ ὁ τοιοῦτος πλουτεῖ, καὶ οὐχ ἑαυτῷ —,
οὔτε σώματος κάλλος καὶ ἰσχὺς δειλῷ καὶ κακῷ ξυν-
οικοῦντα πρέποντα φαίνεται, ἀλλ' ἀπρεπῆ, καὶ ἐπι-
φανέστερον ποιεῖ τὸν ἔχοντα καὶ ἐκφαίνει τὴν δει-
λίαν· πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ
τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται. ὧν 247
ἕνεκα καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον καὶ διὰ παντὸς πᾶσαν
πάντως προθυμίαν πειρᾶσθε ἔχειν, ὅπως μάλιστα μὲν
ὑπερβαλεῖσθε καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς πρόσθεν εὐκλείᾳ· εἰ
δὲ μή, ἴστε, ὡς ἡμῖν, ἂν μὲν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῇ, ἡ
νίκη αἰσχύνην φέρει, ἡ δὲ ἧττα, ἐὰν ἡττώμεθα, εὐ-
δαιμονίαν. μάλιστα δ' ἂν νικῴμεθα καὶ ὑμεῖς νικῴητε,

D. *πρὶν ὑμᾶς τε καὶ τ.*] V. *ἡμᾶς*, invitis codd. fere omnibus. Mox Bekker. *αἰσχύναντι* cum Ven. Σ. Par. Z. Flor. x.
P. 247. *μάλιστα δ' ἂν νικῴμεθα*] Vat. Angel. et e corr.

dicio urgetur, ut quum Latine dicas: neque apud inferos, ubi vitam finiverit. Quod non sentiens Hirschig. solito more protenus *τελευτήσαντι* eliminavit. Iamblichus Adhort. ad Philos. p. 266. ed. Kiessl., ubi hic locus exscriptus est, *ὑπὸ γῆν τελευτήσαντι* legit. — *ἀβίωτον εἶναι*, vitam non esse vitalem.

E. *τούτου λειπόμενα* —] hoc virtutis studio destituta. cfr. Matth. §. 439.

τῷ κεκτημένῳ] int. *αὐτόν*, ut mox ad *τὸν ἔχοντα* pluralem *αὐτά*. v. ad Phaedr. p. 238. A.

καὶ οὐχ ἑαυτῷ —] neque enim ignavus et imbellis bona sua ab aliorum impetu defendere potest.

ἐπιφανέστερον ποιεῖ] „enthüllt ihn nur um so mehr.“ Quod quo clarius appareat quid significet, verba *καὶ ἐκφαίνει τὴν δειλίαν* adiiciuntur. Dionysius T. VI. p. 1044 legit: *καὶ ἐπιφανεστέραν ἔχοντα τὴν δειλίαν*, quod nobis quidem non placet. Fortasse Dionysius habuit: *καὶ ἐπιφανέστερον ποιεῖ τὸν ἔχοντα ἐκφαίνοντα τὴν δειλίαν*. Proxime Cicero Offic. I, 19. sic interpretatus est: Scientia, quae est remota a iustitia, calliditas potius, quam sapientia est appellanda.

P. 247. *διὰ παντὸς πᾶσαν* —] V. Matth. §. 580. f. Observabis copiam et ubertatem verborum in his conspicuam.

εἰ παρασκευάσαισθε τῇ τῶν προγόνων δόξῃ μὴ κατα-
B χρησόμενοι μηδ' ἀναλώσοντες αὐτήν, γνόντες, ὅτι ἀνδρὶ οἰομένῳ τι εἶναι οὐκ ἔστιν αἴσχιον οὐδὲν ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον μὴ δι' ἑαυτόν, ἀλλὰ διὰ δόξαν προγόνων. εἶναι μὲν γὰρ τιμὰς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπής· χρῆσθαι δὲ καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν θησαυρῷ καὶ μὴ τοῖς ἐκγόνοις παραδιδόναι αἰσχρὸν καὶ ἄνανδρον, ἀπορίᾳ ἰδίων αὐτοῦ κτημάτων τε καὶ εὐδοξιῶν. καὶ ἐὰν μὲν
C ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν ὑμᾶς ἡ προσήκουσα μοῖρα κομίσῃ· ἀμελήσαντας δὲ ὑμᾶς καὶ κακισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται. Τοῖς μὲν οὖν παισὶ ταῦτ' εἰρήσθω.

Cap. XX. Πατέρας δὲ ἡμῶν, οἷς εἰσί, καὶ μη-

Par. B. Flor. a. c. ἡττώμεθα, quod suscepit Bekker. Deinde vett. editt. habent καὶ ὑμεῖς νικῶντες, quod e Vind. 4. 6. Florr. a. c. d. et aliis correctum, adstipulante Dionysio l. c.

μὴ καταχρησόμενοι μηδ' ἀναλώσοντες] Sic recte codd. mss. fere omnes. Vulgo erat μὴ καταχρησάμενοι μηδ' ἀναλώσαντες, quod iam Steph. mutandum vidit.

B. οὐκ ἔστιν αἴσχιον οὐδὲν] οὐδέν, quod vulgo deest, accessit e Flor. v. x. z. Vind. 1. 6. Ven. Σ. Par. Z. et Dionysio.

C. ἀφίξεσθε, ὅταν ὑμᾶς —] V. ὅταν δὴ ὑμᾶς, quod mutavimus auctoritate Vind. 1. 4. 6. Flor. a. b. c. d. v. q. x. z. Coisl. Ven. ΞΣ. Vat. Par. BCFZ. Ambr. Ang.

εἰ παρασκευάσαισθε — ἀναλώσοντες αὐτήν] si vos ita comparaveritis, ut gloria maiorum non abutamini, neque eam profundatis. Παρασκευάζεσθαι cum participio iunctum legitur Phaed. p. 98. A.

B. εἶναι μὲν γὰρ τιμὰς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θησαυρός] Loersius Platonem sibi videtur a gravi vitio liberavisse scribendo καλὸν θησαυρὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ, cui assensus est Hirschig. Contra Sommerus in Iahnii et Seebodi Annal. litterar. a. 1831. T. II. P. IV. p. 358. legendum censuit: ἔστι μὲν γὰρ τιμαὶ γονέων κ. τ. λ. Neutra mutatione opus. Nam verba εἶναι τιμὰς γονέων subiectum efficiunt, ut dici etiam potuerit: τὸ εἶναι τιμὰς γονέων, quibus deinde recte additur καλὸς θησαυρός (ἐστιν). Etenim καλὸς θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπής, si sensum spectamus, idem est quod καλὸν καὶ μεγαλοπρεπές. Quemadmodum igitur deinde dicitur αἰσχρὸν καὶ ἄνανδρόν ἐστι χρῆσθαι χρημάτων καὶ τιμῶν θησαυρῷ, ita nunc concinnitatis causa dictum esse putamus, εἶναι τιμὰς γονέων καλὸς θησαυρός ἐστι καὶ μεγαλοπρεπής. Vulgatum tuetur etiam Iamblich. l. c. p. 268. Compares Eurip. Med. v. 145: τί δέ μοι ζῆν ἔτι κέρδος; h. e. ὠφέλιμον.

ἀπορίᾳ ἰδίων αὐτοῦ κτ.]

ἐρας ἀεὶ χρὴ παραμυθεῖσθαι ὡς ῥᾷστα φέρειν τὴν
ὑμφοράν, ἐὰν ἄρα ξυμβῇ γενέσθαι, καὶ μὴ ξυνοδύ-
ιεσθαι — οὐ γὰρ τοῦ λυπήσοντος προςδεήσονται·
κανὴ γὰρ ἔσται καὶ ἡ γενομένη τύχη τοῦτο πορίζειν D
— ἀλλ' ἰωμένους καὶ πραΰνοντας ἀναμιμνήσκειν αὐ-
τούς, ὅτι ὧν εὔχοντο τὰ μέγιστα αὐτοῖς οἱ θεοὶ
πήκοοι γεγόνασιν. οὐ γὰρ ἀθανάτους σφίσι παῖδας
ὔχοντο γενέσθαι, ἀλλ' ἀγαθοὺς καὶ εὐκλεεῖς· ὧν
τυχον, μεγίστων ἀγαθῶν ὄντων. πάντα δὲ οὐ ῥᾴ-
διον θνητῷ ἀνδρὶ κατὰ νοῦν ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ ἐκ-
βαίνειν. καὶ φέροντες μὲν ἀνδρείως τὰς συμφορὰς δό-
ξουσι τῷ ὄντι ἀνδρείων παίδων πατέρες εἶναι καὶ αὐ-
τοὶ τοιοῦτοι· ὑπείκοντες δὲ ὑποψίαν παρέξουσιν ἢ E
μὴ ἡμέτεροι εἶναι ἢ ἡμῶν τοὺς ἐπαινοῦντας κατα-

μητέρας ἀεὶ χρή] V. *εἰ* pro *ἀεί*, quod correctum ex codd. est.

ὡς ῥᾷστα φέρειν] Sic Ven. Σ. Par. Z. Flor. v. x. z. Dionys. Vett. editt. *ὡς χρὴ ῥᾷστα φέρειν*, quod mutandum vidit Iacobsius ad Philostr. Imagg. p. 199.

D. *τοῦτο πορίζειν*] Sic Ven. Σ. Par. Z. Flor. v. x. z. Dionys. Vulgo erat *πορίζεσθαι*.

E. *μάλισθ' ἡμῶν ἐπ.*] Sic Florentini, Vind. 1. 4. 6. Vatic. Ven. Ξ. Par. BCF. Ambr. Ang. et ex corr. Coisl. Editt. habent *μάλιστα πάντων ἡμῶν*. Caret vi sua *πάντων*.

Dictionem *ἴδια ἑαυτοῦ* illustravit Lobeck. ad Phryn. p. 441.

C. *μοῖρα κομίσῃ*] deduxerit. *Ἡ προςήκουσα μοῖρα* est mors, ut saepe. De eadem re Crit. p. 54. C: *οἱ ἐν Ἅιδου νόμοι οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέξονται*, cuius loci nec Loersius immemor fuit.

οὐ γὰρ τοῦ λυπήσοντος προςδεήσονται] non enim indigebunt, qui luctus dolorem in ipsorum animis movent molli et querula oratione. Tanguntur oratores doloris affectus importune cientes, in quorum numero habendus est Lysias Epitaph. §§. 72 — 74. De articuli usu conf. ad p 235. D. Mox *καὶ* post *ἱκανὴ ἔσται* de more illatum illustravimus ad Reipubl. VI, 506. D. VIII, 548. D. — *τοῦτο πορίζειν*, π. afferre dolorem. — *ἰᾶσθαι* de solatii medicina.

D. *ἀθανάτους σφίσι π.*] Ob oculos habuit Plutarch. Consol. ad Apollon. p.452. ed. R.

E. *ὑπείκοντες δὲ ὑποψίαν παρέξουσιν —*] malis autem cedentes eam movebunt suspicionem, ut vel non nostri esse videantur, vel ii, qui nos laudibus celebrent, de nobis falli atque falsa comminisci existimentur. — Ad *χρὴ δὲ οὐδέτερα τούτων* intelligas *εἶναι* s. *γίγνεσθαι*, frequenti usu. Dein post *ἔργῳ* distinguendum esse primus vidit Heusd. Specim. Crit. p. 129. Nam hoc dicit orator: parentes vestros

*ψεύδεσθαι. χρὴ δὲ οὐδέτερα τούτων, ἀλλ' ἐκείνους
μάλιστ' ἡμῶν ἐπαινέτας εἶναι ἔργῳ, παρέχοντας αὐ-
τοὺς φαινομένους τῷ ὄντι πατέρας ὄντας ἄνδρας ἀν-
δρῶν. πάλαι γὰρ δὴ τὸ Μηδὲν ἄγαν λεγόμενον καλῶς
δοκεῖ λέγεσθαι· τῷ γὰρ ὄντι εὖ λέγεται· ὅτῳ γὰρ ἀν-
δρὶ εἰς ἑαυτὸν ἀνήρτηται πάντα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν*
248 *φέροντα ἢ ἐγγὺς τούτου, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀνθρώ-
ποις αἰωρεῖται, ἐξ ὧν ἢ εὖ ἢ κακῶς πραξάντων πλα-
νᾶσθαι ἠνάγκασται καὶ τὰ ἐκείνου, τούτῳ ἄριστα πα-
ρεσκεύασται ζῆν, οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ οὗτος ὁ
ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος· οὗτος γιγνομένων χρημάτων
καὶ παίδων καὶ διαφθειρομένων μάλιστα πείσεται τῇ
παροιμίᾳ· οὔτε γὰρ χαίρων οὔτε λυπούμενος ἄγαν
φανήσεται διὰ τὸ αὐτῷ πεποιθέναι. τοιούτους δὲ*
B *ἡμεῖς γε ἀξιοῦμεν καὶ τοὺς ἡμετέρους εἶναι καὶ βου-
λόμεθα καὶ φαμέν· καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς νῦν παρέχομεν
τοιούτους, οὐκ ἀγανακτοῦντας οὐδὲ φοβουμένους ἄγαν,
εἰ δεῖ τελευτᾶν ἐν τῷ παρόντι. δεόμεθα δὴ καὶ πα-
τέρων καὶ μητέρων τῇ αὐτῇ ταύτῃ διανοίᾳ χρωμέ-*

P. 248. *τὰ ἐκείνου*] *τἀκείνου* Par. Z. et Bekker.
καὶ τοὺς ἡμετέρους εἶναι] *εἶναι καὶ τοὺς ἡμετέρους* Ven. Σ. Par. Z.

omnium maxime decet vos ipso facto laudare atque praedicare, dum se tales praebeant, qui revera videantur virorum fortium patres esse, h. e. fortes et constantes. De isto *ἄνδρας ἀνδρῶν* Heusdius l. c. disputavit, plurimis eiusdem rationis exemplis ex ipso Platone congestis.

τὸ Μηδὲν ἄγαν λεγ.] De hoc proverbio, cuius auctor Chilo perhibetur esse, v. ad Protagor. p. 343. B.

ὅτῳ γὰρ ἀνδρὶ εἰς ἑαυτὸν ἀν.] Cic. Tusc. V. 12: nam cui viro ex se apta sunt omnia, quae ad beue vivendum ferunt (om. verba *ἢ ἐγγὺς τούτου*), nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario, pendere ex alterius eventis et errare coguntur, huic optime vivendi ratio comparata est: hic est ille moderatus, hic fortis, hic sapiens; hic et nascentibus et cadentibus quum reliquis commodis, tum maxime liberis, parebit et obediet praecepto illi veteri: neque enim laetabitur unquam nec moerebit nimis, quod semper in se ipse omnem spem reponet sui. Ex hac interpretatione haud scio an suspicari recte liceat scriptum olim fuisse: *οὗτος καὶ γιγνομένων χρ. κ. π. καὶ διαφθει-*

νους τὸν ἐπίλοιπον βίον διάγειν καὶ εἰδέναι, ὅτι οὐ θρηνοῦντες οὐδὲ ὀλοφυρόμενοι ἡμᾶς ἡμῖν μάλιστα χαριοῦνται, ἀλλ' εἴ τις ἔστι τοῖς τετελευτηκόσιν αἴσθησις τῶν ζώντων, οὕτως ἀχάριστοι εἶεν ἂν μάλιστα, C *ἑαυτούς τε κακοῦντες καὶ βαρέως φέροντες τὰς συμφοράς· κούφως δὲ καὶ μετρίως, μάλιστ' ἂν χαρίζοιντο. τὰ μὲν γὰρ ἡμέτερα τελευτὴν ἤδη ἕξει ἥπερ καλλίστη γίγνεται ἀνθρώποις, ὥςτε πρέπει αὐτὰ μᾶλλον κοσμεῖν ἢ θρηνεῖν· γυναικῶν δὲ τῶν ἡμετέρων καὶ παίδων ἐπιμελούμενοι καὶ τρέφοντες καὶ ἐνταῦθα τὸν νοῦν τρέποντες τῆς τε τύχης μάλιστ' ἂν εἶεν ἐν λήθῃ καὶ ζῷεν κάλλιον καὶ ὀρθότερον καὶ ἡμῖν προς-* D *φιλέστερον.*

Ταῦτα δὴ ἱκανὰ τοῖς ἡμετέροις παρ' ἡμῶν ἀγγέλλειν. τῇ δὲ πόλει παρεκελευόμεθ' ἄν, ὅπως ἡμῖν καὶ πατέρων καὶ υἱέων ἐπιμελήσονται, τοὺς μὲν παιδεύοντες κοσμίως, τοὺς δὲ γηροτροφοῦντες ἀξίως· νῦν δὲ ἴσμεν, ὅτι, καὶ ἐὰν μὴ ἡμεῖς παρακελευώμεθα, ἱκανῶς ἐπιμελήσεται.

D. *τῇ δὲ πόλει παρεκελευόμεθ' ἄν*] Omnes editt. *παρακελευοίμεθ' ἄν*. Dionys. *παρακελευόμεθα*. Flor. v. x. *παρεκελευόμεθ' ἄν*, quod unice verum.

ρομένων. Iamblich. l. c. p. 268. post *ἐν ἄλλοις* om. *ἀνθρώποις*, probante Hirschig. Noli attrectare. Xenoph. Cyrop. I. 4, 18: *ὡς δὲ εἶδον πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν Ἀσσυρίων συντεταγμένους*, ubi v. intpp. Nimirum *ἄλλοι ἄνθρωποι* h. e. oppositi sunt praecedenti *ἑαυτόν*. Sic etiam Latini addunt homines, ubi voc. abesse posse videatur, de qua re v. Wopkens. Lectt. Tulliae. p. 227.

εἴ τις ἔστι τοῖς τετ. — ζώντων] Formula solemnis, de qua v. Wolf. ad Leptin. p 305. Becker. ad Lycurg. c. 34. De re ipsa conf. Plat. Legg. p. 927. A.

P. 248. C. *οὕτως — μάλιστα*] Participia post *οὕτως* illata sunt explicationis gratia v. Phaedon p. 59. A. Gorg. p. 478. C. Ibid. p. 513. E. Parmenid. in. De Rep. V. p. 476. E. IX. p. 583. C. IV. p. 442. E. al.

καὶ ἐνταῦθα τὸν νοῦν τρέποντες] Ne quis malit *ἐνταυθοῖ*, videantur quae scripsimus ad Gorg. 494. E. Apolog. Socrat. p. 36. C.

D. *τῇ δὲ πόλει παρεκελευόμεθ' ἄν, ὅπως —*] Optativum *παρακελευοίμεθ' ἄν*, qui in editt. omnibus servatus est, ex aliquot libris in imperfectum commutavimus. Profitentur enim qui loquentes inducuntur se civitatem esse cohortaturos, ut parentum et filiorum suorum curam gerat, si ita opus esset.

Cap. XXI. *Ταῦτα οὖν, ὦ παῖδες καὶ γονεῖ*
E *τῶν τελευτησάντων, ἐκεῖνοί τε ἐπέσκηπτον ἡμῖν ἀπα*
γέλλειν, καὶ ἐγὼ ὡς δύναμαι προθυμότατα ἀπαγγέλ
λω· καὶ αὐτὸς δέομαι ὑπὲρ ἐκείνων, τῶν μὲν μιμεῖ
σθαι τοὺς αὐτῶν, τῶν δὲ θαῤῥεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, ὡ
ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ γηροτροφησόντων ὑμᾶς κα
ἐπιμελησομένων, ὅπου ἂν ἕκαστος ἑκάστῳ ἐντυγχάν
ότῳοῦν τῶν ἐκείνων. τῆς δὲ πόλεως ἴστε που καὶ αὐ
τοὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ὅτι νόμους θεμένη περὶ τοὺς τῶ

E. *μιμεῖσθαι τοὺς αὐτῶν*] V. *αὐτῶν.*
P. 249. *προστέτακται φυλάττειν ἀρχῇ*] Sic Flor. x Ven. Σ. Par. Z. pro vulg. *ἀρχή*, quod iam Steph. mutatum ivit.

Quocirca nec faciunt, quod commemorant, et rei ipsius contrarium volunt cogitari: in qua sententiarum ratione imperfectum addita particula *ἂν* locum habere tralatitium est. De plurali numero *ἐπιμελήσονται* dictum est ad p. 245. D. Usum vocularum *καὶ ἐὰν* declaravit Hermann. ad Viger. p. 832.

E. *καὶ αὐτὸς δέομαι κ. τ. λ.*] et ipse nomine illorum obsecro alteros quidem, ut suos imitentur, alteros, ut de se ipsis bono sint animo et optima quaeque sperent. Mox *που* non est dubitantis, sed exspectantis assensionem, ut saepe.

νόμους θεμένη—] V. Petit. Legg. Att. p. 34. p. 65 et 669. GOTTL. — *διαφερόντως τῶν ἄλλων*, h. e. ante ceteros.

P. 249. *ἀρχῇ, ἥπερ μεγίστη ἐστίν*] „Per summum magistratum intelligitur *ὁ πολέμαρχος*, tertius archon, cui cura belli non modo tradita, sed etiam, ut docet Poll. VIII. 91. p. 910., ludorum funebrium, in honorem eorum, qui bello strenue occiderant, et alendorum liberorum ac parentum eorum, qui caesi fuerant, quod acite Kuhnius addit. Wesseling. ad Petit. p. 669. laudat Ulpian. i Timocr. p. 415. *Ὁ πολέμαρχος ἐπεμελεῖτο τοῦ τρέφεσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου τοὺς παῖδας τῶν ἀποθανόντων γενναίως ἐν τῷ πολέμῳ.*" GOTTLEB. — Haec non sufficere ratus Meierus de Lite Attica p. 44. not. 47. archonta *ἐπώνυμον* intelligendum putat, quod sane est probabilius. Ceterum iam Solonis lege erat constitutum, ut liberi et parentes eorum, qui pro patria in bello occubuissent, archontis curae committerentur, filii educarentur, aliisque beneficiis publicis ornarentur. v. Petiti Legg. Attic. p. 669. coll. Diog. Laert. in Solone Cap. 22. §. 55. Thucyd. II. 46. ibique intt. Xenoph. De Vectig. 2, 7. ibique Schneider.

ἐν πατρὸς σχήματι καταστᾶσα] h. e. parentis instar iis prospiciens. Loquendi genu illustravit Heusdius Specim Crit. p. 44 sq. comparatis locis De Legg. IX. p. 859. A. XI. p 918. E.

εἰς ἀνδρὸς τέλος ἴωσιν h. e. *εἰς ἄνδρας ἐγγράφωνται* Lobeckius ad Phrynich. p 212. corr. *εἰς ἄνδρας τελέσωσι* Et igitur *εἰς ἄνδρας τελεῖν* Legg XI. p. 924. B. et aliis locis plu

ἐν τῷ πολέμῳ τελευτησάντων παῖδάς τε καὶ γεννήτο-
ρας ἐπιμελεῖται, καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων πολιτῶν
προςτέτακται φυλάττειν ἀρχῇ, ἥπερ μεγίστη ἐστίν, 249
ὅπως ἂν οἱ τούτων μὴ ἀδικῶνται πατέρες τε καὶ μη-
τέρες· τοὺς δὲ παῖδας συνεκτρέφει αὐτή, προθυμου-
μένη ὅ τι μάλιστ' ἄδηλον αὐτοῖς τὴν ὀρφανίαν γε-
νέσθαι, ἐν πατρὸς σχήματι καταστᾶσα αὐτοῖς αὐτὴ
ἔτι τε παισὶν οὖσι, καὶ ἐπειδὰν εἰς ἀνδρὸς τέλος ἴω-
σιν, ἀποπέμπει ἐπὶ τὰ σφέτερ' αὐτῶν, πανοπλίᾳ κο-

καταστᾶσα αὐτοῖς αὐτή] V. *αὕτη*, quod ex aliquot libris mss. emendatum. Sic etiam mox B.

rimis. Nec tamen opus est mutatione. Bene Loersius contulit Epinom. p. 992. D: *εἰς πρεσβύτου τέλος ἀφικομένοις*. Eodem modo Pollux X, 164: *εἰςιέναι εἰς τοὺς ἐφήβους* dixit. Similiter ap. Herodot. IX, 106: *οἱ ἐν τέλει ὄντες*, ubi v. intpp.

ἀποπέμπει ἐπὶ τὰ σφέτερ' αὐτῶν] Recte annotavit Stephanus propter antecedentia sequi debuisse *ἀποπέμπουσα*. Similem anacoluthiam notavimus ad Reip. II. p. 364. D. conf. Schaefer. ad Demosth. de Coron. App. T. II. p. 75. Heindorf. ad Theaet. p. 162. D. Sententia scriptoris haec est: postea quam ex ephebis excesserunt, civitas eos in suam mittit hereditatem. Quod quorsum referendum sit, docebit annot. ad pag. 234. A. Eodem modo Aeschin. adv. Ctesiph. §. 154: *νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν*.

πανοπλίᾳ κοσμήσασα] Anno aetatis octavo decimo iuvenes Athenienses in publica *τῶν ἐφηβίων* sollemnitate, de qua v. Meursius Graeciae Feriatae p. 121., ephebis adscribebantur. Ibi accipiebant chlamydem, militaris tirocinii signum, quam quidem gestabant perpetuo usque ad annum aetatis vigesimum. Quocirca chlamys fuit insigne epheborum, sicuti docuit Hemsterhus. ad Poll. X, 164. et ad Lennep. Etymol. p. 1108. Post chlamydem autem acceptam antiquioribus quidem certe temporibus ephebi unum annum videntur in gymnasiis exercitati esse, ita quidem, ut eodem tempore interesse possent negotiis publicis, quo sibi compararent aliquam rerum civilium notitiam, priusquam ipsi ad rem publicam accederent. Hoc tempore exacto ac fortasse iam antea custodes fiebant castellorum, Piraeei, denique terrae Atticae, adipiscebanturque nomen *τῶν περιπόλων*. v. Terent. Eun. II, 2, 58. intpp. ad Thucyd. IV, 62. Petit. Legg. Att. VIII, 1. p. 654 sq. Atque huc pertinet insigne fragmentum Aristotelis ap. Harpocration. p. 241: *τὸν δεύτερον ἐνιαυτόν, ἐκκλησίας ἐν τῷ θεάτρῳ γινομένης, ἀποδεξάμενοι τῷ δήμῳ περὶ τὰς τάξεις καὶ λαβόντες ἀσπίδα καὶ δόρυ παρὰ τοῦ δήμου περιπολοῦσι τὴν χώραν καὶ διατρίβουσιν ἐν τοῖς φυλακτηρίοις*, in quo explicando quum frustra se torserit Maussacus, bene Valesius p. 127. „Priore anno, inquit, ex-

σμήσασα, ἐνδεικνυμένη καὶ ἀναμιμνήσκουσα τὰ τοῦ
B πατρὸς ἐπιτηδεύματα ὄργανα τῆς πατρῴας ἀρετῆς
διδοῦσα, καὶ ἅμα οἰωνοῦ χάριν ἄρχεσθαι ἰέναι ἐπὶ
τὴν πατρῴαν ἑστίαν ἄρξοντα μετ' ἰσχύος ὅπλοις κε-
κοσμημένον. αὐτοὺς δὲ τοὺς τελευτήσαντας τιμῶσα οὐ-
δέποτε ἐκλείπει, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν αὐτὴ τὰ νο-
μιζόμενα ποιοῦσα κοινῇ πᾶσιν ἅπερ ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἴδια
γίγνεται, πρὸς δὲ τούτοις ἀγῶνας γυμνικοὺς καὶ ἱπ-
πικοὺς τιθεῖσα καὶ μουσικῆς πάσης, καὶ ἀτεχνῶς τῶν
μὲν τελευτησάντων ἐν κληρονόμου καὶ υἱέος μοίρᾳ
C καθεστηκυῖα, τῶν δὲ υἱέων ἐν πατρός, γονέων δὲ καὶ
τῶν τοιούτων ἐν ἐπιτρόπου, πᾶσαν πάντων παρὰ

B. *ἅπερ ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἴδια γίγνεται*] Vulgo erat: *ἅπερ ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἰδίᾳ γίγνεται*, quod ex codd. vestigiis emendatum. Bekkerus scripsit: *ἅπερ ἴδια ἑκάστῳ ἰδίᾳ γ.* isto *ἰδίᾳ* uncis incluso.

C. *παρὰ πάντα τὸν χρόνον*] V. *τὸν* aberat, quod codd. omnes reddiderunt.

ercebantur, altero militabant.“ Pertinuisse vero hanc *πανοπλίαν* etiam ad eos, qui parentibus essent orbati et publicis sumtibus educarentur, ex hoc loco satis perspicue intelligitur. Conf. Aeschin. adv. Ctesiph. §. 154. p. 372. ed. Brem. Lesbonax Protrept. T. VIII. p. 18. ed. Reisk. Huius tamen disciplinae ratio fieri potest ut non semper conservata sit. Certe quidem Aeschin. De fals. legat. p. 329. ed. Reisk. sese biennium narrat in castellis excubias egisse. Itaque Boeckhius Commentat., De militaribus epheborum tirociniis, in Indic. Lectt. hib. a. 1819. omnes iuvenes inde ab anno aetatis octavo decimo duos annos circuitorum partes egisse scribit, ideoque Aristotelis locum de solis civium pro patria defunctorum liberis accipiendum arbitratur. Et certe hi soli in theatro publice sunt armati, ut patet ex Aeschin. adv. Ctes. l. c.

ἐνδεικνυμένη καὶ ἀναμ. — διδοῦσα] Germanice dixeris: und unter Hinweisungen und Erinnerungen an des Vaters Bestrebungen ihnen die Werkzeuge der väterlichen Tugend übergiebt. Ex quo clarum est, cur comma post *ἐπιτηδεύματα* vulgo interpositum tollendum fuerit. De participiorum concursu dictum est ad Phaedr. p. 228. B.

B. *καὶ ἅμα — ἄρχεσθαι ἰέναι —*] Repetendum ex antegressis *διδοῦσα*, quod nunc permittendi vi et potestate intelligendum, ut exinde pendeat infinitivus *ἄρχεσθαι*. Quocirca locum ita interpretamur: ac simul boni ominis gratia permittens, ut iam incipiat ad patrium accedere focum, eum cum virtute gubernaturus, utpote armis ornatus.

καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν] Dahlmannus l. c. incertus haeret, utrum haec verba significent eiusmodi sollemnitates singulis annis institutas esse, an pertineant ad morem illum Atheniensium, quo belli temporibus

πάντα τὸν χρόνον ἐπιμέλειαν ποιουμένη. ὧν χρὴ ἐνθυμουμένους πρᾳότερον φέρειν τὴν ξυμφοράν· τοῖς τε γὰρ τελευτήσασι καὶ τοῖς ζῶσιν οὕτως ἂν προσφιλέστατοι εἴητε καὶ ῥᾷστοι θεραπεύειν τε καὶ θεραπεύεσθαι. Νῦν δὲ ἤδη ὑμεῖς τε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες κοινῇ κατὰ τὸν νόμον τοὺς τετελευτηκότας ἀπολοφυράμενοι ἄπιτε.

Cap. XXII. *Οὗτός σοι ὁ λόγος, ὦ Μενέξενε, Ἀσπασίας τῆς Μιλησίας ἐστί.* D

MEN. Νὴ Δία, ὦ Σώκρατες, μακαρίαν γε λέγεις τὴν Ἀσπασίαν, εἰ γυνὴ οὖσα τοιούτους λόγους οἵα τ' ἐστὶ συντιθέναι.

τοῖς τε γὰρ τελευτ.] *τε* e Vind. 4. 6. Flor. a. b. c. d. v. q. x. z. Vatic. Venetis, Pariss., aliis nuper adiectum.

ὑμεῖς τε καὶ οἱ ἄλλοι] V. *οἱ* aberat, quod plurimi codd. suppeditarunt. Ex iisdem *νῦν δὲ* pro vulg. *νῦν δὴ* fluxit.

hieme eorum, qui pro patria mortem subiissent, exsequiae factae sunt. Mihi posterius probatur, quanquam oratorem *ὑπερβολικῶς* locutum esse facile largior.

ἅπερ ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἴδια γίγνεται] quae privatim cuique privata fiunt. Recte Loersius monet, *ἰδίᾳ*, quod critici illotis manibus attrectarunt, respondere vocabulo *κοινῇ*, quum *ἴδια* opponatur *πᾶσιν*.

καὶ μουσικῆς πάσης] Pollux III, 141: *οὐ ῥᾴδιον λέγειν ἀγῶνας μουσικούς, ἀλλὰ μουσικῆς.* Quae sit huius observationis ratio atque causa, nemo quisquam dixerit. Quanquam enim *ἀγὼν μουσικῆς* legitur Legg. VIII. p. 825. A: *τοὺς μουσικῆς ἀγῶνας.* Ibid. XII. p. 947. E: *ἀγῶνα μουσικῆς αὐτοῖς καὶ γυμνικὸν ἱππικόν τε θήσουσιν.* al., tamen nec altera loquendi forma temere damnanda. Thucyd. III, 104: *ἀγὼν ἐποιεῖτο καὶ γυμνικὸς καὶ μουσικός*: et mox ibid. *μουσικὸς ἀγὼν ἦν.* Plat. Legg. II, 658. A: *εἴ ποτέ τις οὕτως ἁπλῶς ἀγῶνα θείη ὁντινοῦν, μηδὲν ἀφορίσας μήτε γυμνικὸν μήθ' ἱππικὸν μήτε μουσικόν.* Ibid. VIII. p. 828. C: *χορούς τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς.* Et hoc quidem loco quilibet videt non potuisse aliter dici propter additum *πάσης*. Ceterum de re ipsa confer. Lys. Epitaph. p. 131. ed. R. Lesbonax Protrept. T. VIII. p. 18. R. Suidas T. I. p. 37. s. v. *ἀγώνων.*

ἐν κληρονόμου — μοίρᾳ] Dictionem illustravit Heusd. Specim. Crit. p. 44.

C. *ἀπολοφυράμενοι ἄπιτε*] „Demosth. in Epitaph. T. II. p. 1400. R: *ὑμεῖς δὲ ἀποδυράμενοι καὶ τὰ προσήκοντα ὡς χρὴ καὶ νόμιμα ποιήσαντες ἄπιτε.* Thucyd. II, 46: *νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὃν προσήκει ἑκάστῳ ἄπιτε.*" GOTTL.

D. *εἰ γυνὴ οὖσα —*] Inest in hoc loco aculeus. Nam quod vel prudens muliercula orationem narratur composuisse omnibus vulgarium rhetorum laudationibus praestantiorem, nemo non sentiet his verbis peti ora-

ΣΩ. Ἀλλ' εἰ μὴ πιστεύεις, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ, καὶ ἀκούσει αὐτῆς λεγούσης.

MEN. Πολλάκις, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἐντετύχηκα Ἀσπασίᾳ, καὶ οἶδα οἵα ἐστί.

ΣΩ. Τί οὖν; οὐκ ἄγασαι αὐτὴν καὶ νῦν χάριν ἔχεις τοῦ λόγου αὐτῇ;

MEN. Καὶ πολλήν γε, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ χάριν
E ἔχω τούτου τοῦ λόγου ἐκείνῃ ἢ ἐκείνῳ, ὅςτις σοι ὁ εἰπών ἐστιν αὐτόν· καὶ πρό γε ἄλλων πολλῶν χάριν ἔχω τῷ εἰπόντι.

ΣΩ. Εὖ ἂν ἔχοι. ἀλλ' ὅπως μου μὴ κατερεῖς, ἵνα καὶ αὖθίς σοι πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους παρ' αὐτῆς πολιτικοὺς ἀπαγγέλλω.

MEN. Θάῤῥει, οὐ κατερῶ· μόνον ἀπάγγελλε.

ΣΩ. Ἀλλὰ ταῦτ' ἔσται.

E. *καὶ πρό γε ἄλλων πολλῶν*] V. *πολλήν*, quod e Vind. 1. 4. 6. Flor. a. b. c. d. q. Coisl. Vatic. Ven. ΣΞ. Par. BCEF. Angel. mutatum. Bas. 1. 2. Flor. x. *καὶ πρός γε.*

torum inertiam. De formula loquendi *ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ* v. ad p. 235. A.

E. *καὶ πρό γε ἄλλων —*] Vide an legendum sit: *καὶ πρός γε ἄλλην πολλὴν χ.*, quod Heindorf. ad Gorg. 76. suasit. conf. ann. crit.

ἀλλ' ὅπως μου μὴ κατερεῖς] Supra p. 236. B: *ἀλλ' ὅπως μή μοι χαλεπανεῖ ἡ διδάσκαλος.* Menon. p. 77. A: *ἀλλ' ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσομαι πολλὰ τοιαῦτα λέγειν.* De Republ. VI. p. 506. D.

PLATONIS

L Y S I S.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS INSTRUXIT.

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO SECUNDA PLURIMUM EMENDATA ET LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE,

SUMTIBUS HENNINGS.

MDCCCLVII.

PROLEGOMENA

ad

L Y S I D E M.

Socrates quum aliquando ex Academia in Lyceum contenderet, inter viam obvios habuit Hippothalem, Ctesippum, qui fuit Menexeni frater patruelis, aliosque adolescentes. Erat enim in vicinia Lycei nova palaestra exstructa, in qua adolescentes plurimi Hermaea celebrantes versabantur atque Micco duce sermonibus atque ludis tempus fallebant: ex quorum numero etiam illi erant. Rogant adolescentes Socratem, ut abiecto in Lyceum eundi consilio secum veniat in vicinam palaestram. Quibus ille pollicetur ita se morigeraturum, si ipsi indicaverint, quis ex iis, qui in palaestra versentur, communi omnium consensione pulcher (ὁ καλός) habeatur. Quum vero omnes ingenuo quodam pudore prohiberentur, quominus ad eam quaestionem responderent, Socrates eandem uni proponit Hippothali, quem iocose fatetur sibi videri amore non esse liberum et immunem. Tum vero Ctesippus nativa cum protervitate Hippothalem narrat utique miro quodam Lysidis adolescentuli amore flagrare, cuius laudes diu noctuque canat. Quibus auditis Socrates rogat Hippothalem, ut sibi eius rei specimen aliquod exhibeat, quo videlicet ipse quoque discat, quo modo amantem deceat de amato loqui. Negat Hippothales se unquam in

Lysidem carmina aut orationes composuisse. Quo facto ille nihil nisi sententiam eorum, quae de amico dicere soleat, audire se velle significat. Hic vero Ctesippus: vulgaria sunt, inquit, atque trita, quae iste profert, nil nisi laudes Lysidis eiusque familiae in ore habens. Quo accepto Socrates Hippothalem admonet, ne ante victoriam paeana canat. Nam primum quidem prudentis esse non prius laudare amatum, quam vicissim ab ipso ameris; deinde accidere etiam solere, ut pulcri et venusti, si laudibus extollantur, inani inflentur superbia, ideoque multo difficilius ad referendam gratiam permoveantur *). Nec vero Hippothales, ut est modestus ac verecundus, hanc Socratis admonitionem aspernatur, sed eum rogat, ut sibi consilio adsit suo ostendatque, qua ratione loquendum quidve agendum sit, ut amici benevolentia concilietur et retineatur. Promittit Socrates id ei exemplo aliquo declarare, siquidem sibi opportunitas offeratur cum ipso Lyside colloquendi. Hanc vero Hippothales ait facillime ipsi oblatum iri, ubi cum Ctesippo, Lysidis familiari, eoque gnaviter iam in dialecticis exercitato, in palaestram ingressus sermones miscere instituerit: esse enim Lysidem sermonum audiendorum cupidissimum, ut verisimile sit eum vel sua sponte ipsi appropinquaturum esse.

Ingressus igitur Socrates una cum adolescentibus reliquis statim conspicit puerum inter turbam ludentium versantem, vultu formoso et honesto insignem. Dum paullulum morantur inter se colloquentes, ecce, etiam Menexenus ingreditur, qui, ubi Socratem salutavit, continuo una cum ipso aliisque, inter quos etiam Ctesippus est, confabulandi gratia considit. Tum vero evenit quod Hippothales futurum esse praedixerat: continuo ad eos Lysis accedit et iuxta Menexenum adsidit **). Sed vix hoc ita factum est, quum Menexenus inter Hermaea sacri faciendi caussa avocatur. Qua opportunitate utitur Socrates, ut Hippothali, qui in corona audientium sese abdiderat, ne a Lyside conspiceretur, exemplo aliquo ostendat, quo-

*) P. 203. — 206. C.

**) P. 206. C. — 207. D.

modo amati superbia vel prohibenda vel reprimenda sit.

Conversus igitur ad Lysidem dehinc ostendit sermone longiore et ad captum puerali accommodato, amatum quempiam si quis a superbia arcere et ad modestiam perducere ac simul ad maiorem virtutis excellentiam excitare velit, sedulo id esse agendum, ut ille ad inscientiae et imperitiae confessionem adigatur. Quo indicatur sine dubio indigentiae sensum in altero esse excitandum, unde iuniorum amor primam ducere originem debeat. Parentes tui, inquit, quum te ament vehementissime cupiantque reddere te quam beatissimum, tamen illud, quod homines solet maxime delectare, tibi minime concedunt, ut facias quod tibi ipsi volupe est: imo te servorum volunt parere imperio. Nec vero ita in te agunt propter aetatis tuae infirmitatem, quandoquidem in legendo, scribendo, fidibus pulsandis, illud te sequi patiuntur, quod tibi ipsi libuerit. Itaque nulla alia huius rei causa esse potest, quam quod tibi putant multarum rerum peritiam ac scientiam adhuc deesse. Omnes enim homines ei, quem ipsis arbitrantur esse sapientiorem, facile cedunt adeoque suas ipsorum res lubenter tradunt ac permittunt. Nam qui rerum plurimarum peritus est, eum diligunt, amant, amicum expetunt. Igitur tu, o Lysi, si amari cupis, age, in eo elabora, ut quotidie fias sapientior: nam ut nunc res est, nondum eo sapientiae pervenisti, ut magistri consilio et moderamine recte carere possis. Haec igitur Socrates ad adolescentulum: quae ille sic accipit, ut sese profiteatur huic consilio pro viribus esse obtemperaturum *). Interea redit Menexenus a sacrificio. Quocum Lysis optat ut a Socrate eadem ista communicentur, scilicet in sinu gaudens, si huius quoque fastus nonnihil reprimatur. Verum Socrates puerum rogat, ut ipse privatim haec Menexeno exponat: eidem roganti autem promittit velle se reliquum tempus similibus sermonibus instituendis transigere, praesertim quum Menexenus in disputando minime videatur exercitatione caruisse **).

*) P. 207. D. — 210. E.

**) P. 211. A. — D.

Quaerit igitur e Menexeno, inter quem atque Lysidem noverat magnam intercedere familiaritatem et amicitiam, num possit dicere et explicare, quo modo amicitia concilietur et in quo ea cernatur: huius enim rei notitiam sese nunquam non sibi magnopere exoptavisse. Hoc ipsum vero ut subtilius exquiratur, ante omnia scire vult, uter tandem alterius amicus fiat, amans, an amatus. Respondet Menexenus id quidem tale esse, ut nihil dubitandum videatur. Cui Socrates, At vero, inquit, accidere certe solet, ut amans ab amato vel non redametur vel adeo odio habeatur: itaque dubitari sane licebit, uter alterius amicus recte queat dici et haberi; quin haud inepte ambigemus, num mutuo amore sublato neuter amici nomen mereatur. Haesitat hic Menexenus, adeoque mutata repente sententia negat amicum quenquam alteri esse, nisi adsit amoris communitas. Verum Socrates hac responsione audita adolescentem denuo coniicit in dubitationem, exemplis demonstrans homines amicos esse iis rebus, quas nemo quisquam dixerit eorum amori vicissim respondere. Amant, inquit, homines vina, equos, infantes, eosque sibi caros et amatos esse profitentur. Ex quo apparet etiam ea, quae mutuo amore nobis non sunt coniuncta, cara nobis atque amica (φίλα) esse posse. Atque hinc efficitur, ut vel illud amicum queat esse, quod amantem odio persequatur *). Assentitur Menexenus. Sed vix mentem mutavit, quum Socrates eam sententiam denuo in dubitationem vocat. Hic enim: Ex iis, quae disputata sunt, inquit, hoc consequi videtur, ut non tam amatus quam amans pro amico habendus sit: eademque ratio erit inimici; neque enim iam eum inimicum putabimus, qui odio habetur, sed unum illum, qui alterum odio suo persequitur. Ergo multi amant inimicos ac vicissim oderunt amicos, quandoquidem soli amantes amici sunt, neque etiam ii, qui amantur. Quam sententiam negari non potest esse perabsurdam, ut diffitendum non sit ad amicitiam necessario requiri voluntatis amorisque societatem mutuamque coniunctionem. His auditis Menexenus rursus aliter atque antea statuendum esse lar-

*) P. 212. A. — E.

gitur, atque sibi quoque ait voluntatis amorisque communitatem videri ad amicitiam plane neccssariam. Sed a Socrate commonefactus illud, quod antea disputaverant, saepe accidere solere, ut ea quoque hominibus cara sint et amica, quibuscum fieri non possit ut mutua coniungatur benevolentia, iam tandem fatetur rem nondum ad liquidum esse perductam, quum neutiquam appareat, amor in unis amantibus, an in amatis, an denique in utrisque simul inesse debeat *).

Captiosam hanc argumentationem facile apparet ex eo potissimum ductam esse, quod vocabulum φίλος multiplici dicitur vi et potestate. Nam primum quidem illud ponitur de hominibus pariter atque de rebus. Deinde etiam modo active modo passive accipitur. Ex quo patet multiplices sanc easque varias admodum ac diversas oriri vocabuli significationes. Nam de hominibus dictum modo est amicus ac benevolus, modo is, qui quid diligit et in deliciis habet, modo carus, gratus, acceptus, qui ab alio amatur. De rebus autem positum est gratum, iucundum, carum, adamatum, interdum etiam appetens, desiderans. Quae significationes quum a Socrate non distinguantur, sed potius misceantur atque confundantur, consequens est, ut res de qua quaeritur non dilucidetur et ad scientiae perspicuitatem explicetur, sed potius obscuretur maximisque tenebris obvolvatur. Nec vero aliter existimandum est de vocabulo ἐχθρός, cuius ambiguitas item ad nectendas tricas et fallacias dialecticas accommodata est. Nimirum traduxit Socrates multiplicem hunc vocabulorum usum ad praesentem quaestionem imprimis propterea, quod argumentum tractare instituit more eristicorum vel antilogicorum, quorum rationem faceta urbanaque imitatione ita cavillatur, ut quantum ea ad conturbanda hominum iudicia valeat, exemplo adolescentulorum doceat, qui eius studiosi extitissent adeoque artes eius iam usu cognitas haberent. Eristicam enim esse disputationem, quae suscipiatur, ab ipso philosopho satis perspicue indicatum est, ut profecto consilium suum

*) P. 213. A. — D.

Vix dimidia pars, inquit, huius decreti vera esse videtur. Nam mali quidem malis quo fiunt coniunctiores, eo magis inter se invicem inimici fiunt, quum et laedant sese mutuo, et sibimet ipsis parum constent. Ex quo consequitur, ut non possit nisi inter bonos vera consistere amicitia *).

Prorsus cum his conveniunt quae Socrates apud Xenophontem **) disputat, quo loco improbos docet amicos esse non posse, sive sibi invicem, sive bonis; viam autem optimam amicos comparandi hanc esse, ut primo quis studeat in iis bonus esse, in quibus talis cupiat videri. Nec ab ipsius Platonis sententia haec recedere docebit egregius locus Phaedr. p. 251. A. sqq., imprimis p. 252. C. D. E., qui dignus est, ut totus conferatur, pariter atque ille Legg. VIII. p. 837. A. B. C. et Gorgiae p. 510. B. sqq., ubi nobilissimum decretum illustratur, quod postea temporis, teste Diogen. Laërt. VII. 124., etiam Stoici defenderunt, *τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι διὰ τὴν ὁμοιότητα.*

Sed quanquam ex his perspicuum est hanc ipsam sententiam Platoni vehementer placuisse, tamen Socratem inducit deinceps ita disserentem, ut eam argumentis subtiliter et argute excogitatis rursus in dubitationem adducat. Quod quidem non alio consilio ab eo factum esse liquet, nisi ut hoc quoque loco vexando ostenderet, quam facile esset argutis cavillationibus simplicem veritatis speciem obscurare atque obtegere. Disputat autem Socrates in hunc fere modum.

Quam modo amplexati sententiam sumus, inquit, eam diffitendum non est suis quibusdam premi difficultatibus. Quae enim sibi omni ex parte similia sunt, ea fieri nullo modo potest ut mutuo contineantur amore, quoniam sibi nihil opis et auxilii invicem afferre queunt. Iam vero bonus se ipso contentus est propter id ipsum, quod est bonus. Qui autem se ipso contentus est sibique solus sufficit, is diliget aut amabit neminem, ideoque non poterit unquam alteri esse amicus. Ex quo efficitur,

*) P. 213. D. — 214. D.

**) Mem. II. c. 6. §. 5. 8.

ut nec amicitia inter bonos intercedat, quandoquidem mutui amoris vinculo penitus carent *).

Enimvero callide Socrates hoc loco similitudinem confudit cum perfecta aequalitate, qualis inter homines nusquam reperitur, bonumque eum intellexit, qui ad summum absolutae virtutis et sapientiae fastigium escenderit, quod idem nulli umquam mortali contigisse commune omnium sapientium iudicium est. De vera Platonis sententia legendus est locus Legg. VIII. p. 837. A. B.

Sed ut adolescentulum magis etiam conturbet atque dialectices laqueis irretiat, Socrates deinde contrarium adeo evincere studet eius, quod antea erat propositum. Etenim similia similibus, ideoque etiam bonos bonis maxime invidere dicit, ut adeo videri debeat amicitia ex dissimilitudine oriri, quemadmodum etiam sint qui in rerum universitate contraria ex contrariis nasci arbitrentur. Contendit igitur non similia similibus, sed contraria contrariis maxime amica esse **).

Apparet vero in his quoque plena esse omnia sophismatum. Nam quod similia similibus invidere dicuntur, facile apparet similitudinis notionem aliter atque antea informatam esse, ut rursus locum habeat amphiboliae fallacia, praesertim quum idem de rebus pariter atque de hominibus statuatur. Nec tamen inepte placitum illud philosophorum quorundam huc retulit, quo statuebant, rerum universitatis concordiam ex elementorum pugna et contentione prodiisse. Nimirum etiam diversitas iungit et conciliat amicitiam. Itaque nec improbat adolescentulus istam Socratis sententiam.

Sed vix hoc ita factum est, quum acerrimus disputator eam ipse rursus labefactat et convellit. Quid vero, inquit, o bone, sibi potest magis esse contrarium quam amicitia inimicitiae? Putabimusne igitur amicitiam amicam esse inimicitiae, ac vicissim inimicitiam amicitiae? Ita vero etiam iustitia iniustitiae,

*) P. 214. E. – 215. C.

**) P. 2 5. D. – 216. A.

temperantia libidini, honestas improbitati amica foret. Hoc autem quum absurdum esse facile intelligatur, tum ne illud quidem ullo modo defendi poterit, quod modo statuimus, contraria contrariis esse amica *).

Patet vero hic quoque verba antegressa aliter accipi atque modo factum fuit. Nam antea contraria intelliguntur non absoluta, sed relativa et concreta. Nunc vero absoluta diversitas et oppositio cogitatur, qua necessario ita fit, ut alterum altero simpliciter tollatur neque mutua coniunctio ulla admittatur. Permutavit igitur disputator vaferrime res cognatas quidem, sed tamen item longe diversissimas, siquidem contraria et contrarietas in se spectata vel absoluta probe discernenda fuerunt. Sed pergamus ad proxima.

Postquam igitur evincere Socrates conatus est nec inter malos nec inter bonos locum habere amicitiam, neque recte affirmari aut similia similibus, aut contraria contrariis amica esse, deinceps ad aliam progreditur quaestionem, quae cum superioribus arctissime nexa est atque copulata. Videndum enim ait esse, ne forte id, quod nec bonum nec malum habeatur, cum bono amicitiae vinculo contineatur.

Et amicum quidem e veteri quodam proverbio colligit idem esse atque pulcrum: pulcrum autem atque bonum ait esse unum idemque. Ex quo effici vult, ut illud, quod nec bonum nec malum sit, pulcro atque bono (τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ) amicum putari oporteat.

Nimirum callide iam τὸ φίλον intelligit id, quod alicui placet atque grata sui specie delectat; ideoque illud cum ipso bono aequiparat. Nam quod placet, pulcrum habetur, pulcrum autem ex Socratica ratione idem est quod bonum; de quo v. Commentar. Itaque hic quoque ubi ponitur, id quod nec bonum nec malum sit, bono amicum esse, fraus conclusionis ducta est ex multiplici vocabuli φίλον significatione. Redarguitur autem haec ipsa sententia deinde hac argumentatione.

*) P. 216. A. — C.

Tria, inquit, rerum genera diligenter discernenda sunt, unum boni, alterum mali, tertium eius, quod nec bonum nec malum est. Iam vero ex iis, quae adhuc disputavimus, efficitur nec bonum bono, nec malum malo, nec bonum malo aut malum bono esse amicum. Relinquitur igitur tertium genus eius, quod nec bonum nec malum est. Hoc autem quoniam sponte apparet cum malo non posse conciliari, aut sibimet ipsi aut bono amicum erit. At vero sibimet ipsi non poterit amicum haberi propterea, quod ne simile quidem simili amicum esse antea demonstratum est. Ex quo consequitur, ut statuendum sit illud, quod nec bonum nec malum est, bono tantummodo amicum esse posse *). Cavendum est tamen, inquit, ne hanc sententiam continuo probemus. Nam quod nec bonum nec malum est, bono haudquaquam indiget, prorsus ut sanum corpus non indiget artis medicae ope. Potest autem hoc ipsum exemplum nos eo perducere, ut veram rei rationem perspiciamus. Nam corpus per se spectatum nec bonum nec malum est. Quocirca ita demum artis medicae opem desiderat, si morbo aliquo tentatum et affectum sit. Itaque sic potius erit statuendum, illud, quod in se nec bonum nec malum sit, propter mali alicuius accessionem bono amicum fieri. Quamquam ne hoc quidem sufficit. Quum enim ita illud, quod per se nec bonum nec malum est, malum evadere videatur, praeterea est tenendum neutiquam omnia, quibus aliud quid accedit, continuo talia exsistere, quale est illud ipsum, quod iis adiungitur. Veluti capilli rufi quum albo colore oblinuntur, non ipsi mutantur, sed manent tales, quales antea fuerunt, licet alieno colore obducti sint. Itaque sic potius statuendum erit, illud, quod nec bonum nec malum sit, malo aliquo ita accedente, ut non tollatur illius vis et natura, boni desiderio moveri eique fieri amicum. Et hoc quidem de corpore pariter atque animo ita iudicandum videtur. Etenim neque is, qui perfecte sapiens evasit, nec ille, qui omnino est stupidus atque ve-

*) P. 216. C. — F.

cors, amicus sapientiae esse solet, sed ille demum philosophiae studio et amore incenditur, qui quod neque sapiens neque insipiens evasit, veri cognoscendi amore repletur *).

Hanc vero sententiam Menexenus atque Lysis tanta assensione amplectuntur, ut nunc demum verum investigatum esse penitus sibi persuadeant. Nec vero negari potest, id quod argumentando denique effectum est, omnes habere veritatis numeros, licet ipsa argumentio plena sit argutiarum sophisticarum imprimisque etiam easdem referat amphiboliae fallacias, quas in superioribus notavimus. Sed haec quidem ut captiose disputata sint, tamen quod postremo ponitur, id quod nec bonum nec malum sit natura sua amicitiam expetere, quemadmodum id quod natura sua nec sapiens nec insipiens sit, philosophiam vel sapientiam appetat, verissime iudicatum videtur, quamquam illud sic statuitur a Socrate, ut veritatis ratio significetur magis quam confirmetur. Quippe significatur isto modo, hominum naturam inopiae quodam atque indigentiae sensu ad colendam amicitiam duci ac moveri; in quo doctrinae Socraticae vestigia agnoscimus, quae legit philosophus etiam Sympos. p. 204. A. Legg. p. 837. A. sqq. quamquam ibi magistri doctrinam aliquanto provexit altius. Verum haec quidem satis de loco paullo intricatiore; redimus iam ad ipsam Socratis disputationem.

Is vero licet sententiam propositam neutiquam impugnet, tamen eam aliter iam adoritur. Negat enim ea, quae modo de amicitiae caussa exposita sint, eiusmodi esse, ut iis acquiescendum sit, quandoquidem etiam finis, cuius caussa colatur amicitia, ratio sit ducenda. Disputat igitur deinceps fere sic. Quicunque, inquit, alteri est amicus, is necesse est etiam finem aliquem ea in re ob oculos habeat, ad quem tendat. Veluti aegrotus propter morbum medico est amicus eo fine et consilio, ut amissam recuperet valetudinem, quum corpus per se solum nec sanum sit nec aegrotum. Unde perspicuum fit illud, quod nec bonum nec malum est, propter mali alicuius accessionem id appetere, quod bo-

*) P. 217. A. — 218. B.

num est, ideoque naturam amicitiae positam esse in eo, ut quis amicus sit alteri amicae alicuius atque carae rei gratia propter aliud quid, quod nobis sit inimicum *). Sed ne haec quidem rei definitio Socrati satisfacit. Qui cum se profiteatur urgere nolle, quod ita amicum amico, hoc est simile simili, sit conciliatum, quod per superiora fieri nullo modo possit, tum aliam movet dubitationem, ab ipso amicitiae fine repetitam. Nam arti medicae, inquit, homines diximus amicos esse eo fine, ut valetudinem tueantur. Quocirca illi non modo arti salutari, sed etiam valetudini amici sunt. Huius autem rei rursus alia caussa reperiatur necesse est, quae nobis cara et iucunda sit. Ex quo apparet longissimam emergere causarum seriem, ob quas quid nobis iucundum carumque sit, singulas autem rursus et ipsas nobis esse amicas. Istud vero quum non possit ita procedere in infinitum, prorsus necesse est extremus aliquis atque summus finis reperiatur, ad quem omnis amor et amicitia pertineat. Quanquam enim ea ipsa, quae nobis propter aliud quid cara sunt, utique amamus, tamen, si rem diligenter aestimes, omne studium nostrum denique refertur ad illud, cuius causa reliqua omnia expetimus. Quod ipsum etiam de amico ita iudicandum est. Quum enim nos alicui amicos esse profitemur cuiuscunque rei gratia, videmur loqui improprie; nam revera uni illi amici sumus, in quo omnis cernitur amicitiae finis, quodque ipsum non aliorsum refertur, ideoque propter semet ipsum amatur. Hoc autem nihil aliud esse potest quam bonum, in quo omnis studiorum finis cernitur. Igitur finis amicitiae ultimus positus est in bono **).

Haec igitur Socrates de supremo amicitiae fine. Quem quidem patet intelligi plane absolutum, quo celsior ac sublimior nullus cogitari possit. Nec vero diffitendum est, probabiliter haec esse ita disputata, ut plane videantur mentem ac sententiam Platonis

*) P. 218. C. — 219. B.

**) P. 219. C. — 220. B.

aperire, qualem aperte declaravit philosophus Symp. 210. E. Nam Socrates quidem quum amicitiam ad vitae commoda et utilitates retulerit, tum Plato in ea colenda utique altius quiddam spectandum iudicavit. Ceterum de boni notione relativa eiusque summo apice et fastigio philosophus similiter disputavit etiam Charmid. p. 174. A. sqq. Sed his expositis deinceps porro disputantur haec.

Vidimus antea nos *bono amicos* esse. Amabamus autem illud propter malum, siquidem malis sublatis ne bonum quidem expeteretur. Istud autem vide quam vehementer pugnet cum eo, quod nunc ipsum de summo amicitiae fine disseruimus. Quocirca ita statuendum videtur, ut *bonum dicatur non propter malum a nobis amari.* Nec vero malum potest causa esse amoris et cupiditatis. Nam si vel maxime mala essent e medio sublata, tamen ne sic quidem fame aut siti careremus, ut clarissime appareat mala non esse cupiditatum nostrarum fontem. Et cupimus saepenumero etiam ea, unde nobis non commoda, sed damna et detrimenta nascuntur. Itaque certum est atque exploratum *malum non posse amoris causam esse, quandoquidem vel malis sublatis cupiditates, quae in se nec bonae nec malae sunt, semper duraturae sunt* *).

Praeclara sunt quae hic a Socrate disputata legimus. Nam etsi his quoque nonnihil admixtum est argutiarum, quandoquidem inter alia summi et relativi boni notio argute confunditur, tamen quorsum totius disputationis summa redeat, nemini erit obscurum. Apparet enim illud ab eo demonstrari, primum quidem extremum aliquem esse oportere amicitiae finem; deinde causam amicitiae non in malis, quibus homines laborent, esse quaerendam, sed in ipsa cupiditatis vi et natura nobis ingenerata, quae in se nec bona nec mala sit. Sed ne dubii haereamus, haec omnia quid significent aut quorsum referantur, age, continuo etiam proximam lustremus disputationis particulam.

---

*) P. 219. C. — 221. C.

Convenit igitur inter nos, inquit Socrates, eum, qui alicui rei amicus sit, eandem etiam appetere et amare, et quidem propter aliud quid. Falso autem antea putabamus malum esse amoris causam. Nunc enim apparuit cupiditatem esse, in qua omnis amoris fons quaerendus videatur. Iam vero qui quid cupit, is appetit id, quod sibi ipsi deest. Ex quo efficitur, ut cui aliquid defuerit, ei id ipsum, quod ipsi deest, amicum putari debeat. Deest autem cuique id, quod proprie ad ipsum pertinet eique est tamquam propinquum. Ergo omnis amor atque amicitia ad id, quod cuique proprium est, refertur, ita ut amicus amico natura tanquam proprius esse videatur. Atque hoc si vere iudicavimus, amans ab amato ut redametur, prorsus est necessarium *).

En habes iam etiam non quidem supremum illum, sed ipsi vitae veritati consentaneum amicitiae finem, quem in eo positum censuit philosophus, ut quis amicum sui instar amplectatur atque colat, naturali quodam impulsus desiderio. Nec vero dubitamus, quin haec vera ipsius Platonis mens sit. Certe quae in Phaedro p. 241. E. — 257. A. ab eo exposita sunt, ea, quanquam aliorsum spectant, tamen ab eadem sententia proficisci adeo est perspicuum, ut nulla prorsus egere videatur demonstratione.

Nihilominus autem philosophus Socratem fecit hanc ipsam sententiam denuo impugnantem. Perturbaturus enim is adolescentulos, iam verum indagatum esse ne suspicantes quidem, id quod modo posuerat hac argumentatione labefactare instituit. Proprium sive *τὸ οἰκεῖον*, inquit, necesse est utrinque sibi simile sit. Itaque inutilis futura amicitia est, quoniam alter alteri nihil poterit afferre utilitatis atque commodi. Sin proprium a simili diversum esse statuatur, futurum est, ut bonus bono, malus malo, et ei, qui nec malus nec bonus est, is, qui item a neutra parte stat, tanquam proprius esse iudicandus sit. Ita autem consequitur, quod antea tanquam falsum a nobis repudiatum est, ut iniustus iniusto et

*) P. 221. D. — 222. A.

malus malo non minus amicus putari debeat quam bonus bono. Denique si quis bonum et proprium unum idemque esse arbitretur, nemo nisi bonus bono erit amicus, quod item antea refutavimus *).

Et hae quidem dubitationes quum ex iis, quae supra exposuimus, facile intelligatur quomodo diluendae et removendae sint, non est cur nunc singulatim a nobis expendantur. Nec vero Plato ipse ullam earum removendarum viam et rationem significavit, nimirum quia eas videbat ab iis, qui superiora diligentius examinavissent, facili negotio remotum iri.

Fecit enim iam repente advenientes Lysidis et Menexeni paedagogos, qui saevo imperio adolescentes iubent una cum ipsis domum reverti. Ita sermoni praeter omnem exspectationem finis imponitur. Socrates autem non sine urbana irrisione turpissimum esse admonet, quod Lysis, Menexenus atque ipse senex, quum amici esse velint, tamen in quo vis et natura amicitiae cernatur plane ignorare videantur **).

Enarravimus sermonis argumentum paullo copiosius, quo facilius perspiciatur, quid tandem illud sit, quod Plato hoc libro scribendo efficere voluerit. Fuit autem, si quid iudicare possumus, philosopho hoc propositum, ut locum de amicitia antilogicorum more exploraret, eaque ratione quum argutam istam artem, viva imagine depictam, rideret et exploderet, tum etiam mentes et ingenia ad verum inveniendum exerceret et institueret, eo quidem modo, ut et verae rationis vestigia quaedam monstrarentur et cognatae veris atque similes notiones lusu dialectico in medium afferrentur. Qua ratione sollertissime cum irrisione antilogicorum, quorum auctor atque parens Protagoras fuisse perhibetur (v. Diog. Laert. IX. 51. Cresoll. Theatr. Rhetor. II. 3. sqq.), gravissimi loci, qui est de amicitia, tamquam designationem exhibuit. De qua utraque re pauca quaedam admonuisse non

---

*) P. 222. A. — E.

**) P. 222. E. usque ad finem.

erit inutile, praesertim quum nuper extiterint, qui irridendi consilio plane neglecto in hoc libro nescio quam profundam sapientiam quaesiverunt.

Itaque primum quidem censemus eristicam disserendi rationem, quae omnia captiosis cavillationibus vexabat et in utramque partem disputando etiam ea, quae certa et explorata essent, dubia et controversa reddebat, artificiosa imitatione rideri et legentium tamquam exposui ludibrio *). Quod etsi nuper fuerunt qui ita esse negarent, tamen vel levis universi libri consideratio Platoni id ipsum fuisse propositum luculentissime docebit. Etenim primum quidem scriptor ipse hoc consilium suum satis clare indicavit, veluti p. 211. B. ubi Menexenus, ut a Ctesippo eristico institutus, is esse dicitur, qui instantem disputationem eristicorum more dextre peracturus sit, et p. 216. A. 218. D. quibus locis antilogicorum non sine cavillatione facta est mentio. Deinde apertum est per universum fere sermonem non Socraticum, sed potius eristicum regnare disputandi genus, quandoquidem captiosis conclusiunculis vel ex verborum ambiguitate vel ex arguta notorum dictorum interpretatione vel ex aliis similibus calumniis repetitis quidquid pro certo positum est, id rursus labefactatur, convellitur, et inanibus argutiis atque tricis obscuratur atque in dubitationem vocatur, ita ut perpetuam sophismatum seriem contextam videamus aranearum telis haud sane absimilem. Quid vero? quamnam tandem caussam dicemus esse, cur philosophus hanc disserendi rationem adhibuerit? Enimvero tantum abest ut eam propaedeuticam et elementarem putare liceat, quae ipsius philosophi, utpote adhuc iuvenis, animi fluctuationem atque inscientiam arguat, sicuti nuper doctus quidam criticus voluit, ut longe aliter

*) Videtur philosophus antilogicam sive eristicam Protagoreorum, non Eleaticorum, quorum alia fuit ratio, ob oculos habuisse. Platonis iudicia de eristica vel antilogica v. De Rep. p. 453. E. ibique ann. Sophist. p. 225. C. Phaedr. p. 261. D. Phaedon. p. 90. C. 101. E. Isocrat. De Permut. §. 45. ἄλλοι δέ τινες περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις γεγόνασιν, οὓς ἀντιλογικοὺς καλοῦσι. Plato vocat etiam ἀμφισβητητικούς, τοὺς περὶ τὰς ἔριδας σπουδάζοντας, ἀδολέσχας.

ea de re existimandum sit. Nam unam ingenii exercitationem dialecticam si spectasset philosophus, sine dubio usurus erat potius ratione disserendi Socratica, cui uni certe hoc quoque in genere plurimum tribuisse reperitur. Nunc autem quum artes antilogicorum expresserit et tantum non aemulatus sit, certe simile quid sequutus esse existimandus est, atque posteriore tempore in Euthydemo et quodammodo etiam in Cratylo fecit. Quippe risit sine dubio disputatores eristicos, dum eorum artes vivida imagine ita depinxit et tantum non ob oculos posuit, ut veritatis scientiam et cognitionem arte longe celebratissima non adiuvari, sed potius impediri adeoque de medio tolli intelligeretur. Quod quidem cur ita fecerit, caussae satis apertae sunt. Nam quum eristica ista omnino a plurimis propter acuminis speciem mirum quantum stuperetur, tum eadem imprimis etiam expetita est ab adolescentibus istiusmodi tricarum amantissississimis, quippe quum et acuminis ingenii laudem inde captarent et vero etiam argute disputandi facultate mire superbirent. De quibus adolescentium studiis v. Protagor. p. 313. A. 316. C. Hipp. mai. p. 296. A. Men. p. 73. C. De Rep. VIII. p. 539. B C. Phileb. p. 15. D. E. Sophist. p. 251. B. C. al. Itaque Plato hac in re exemplum et auctoritatem Socratis sequutus est, quem legimus iuvenes ab ista sophistarum disciplina sedulo avocavisse, quippe quum teste **Plutarcho** Quaest. Platonn. p. 999. E. existimaret, *ὅτι (οἱ νεανίαι) οἰήματος ἐπληροῦντο καὶ δοξοσοφίας καὶ λόγων ἐζήλουν σχολὴν καὶ διατριβὰς ἀπράκτους ἐν ἔρισι καὶ φιλοτιμίαις.* Traduxit igitur atque exagitavit gloriosissimos istos disserendi artifices, et quam parum utilis et fructuosa ad explicandam rerum veritatem eorum disciplina esset, ita ostendit, ut Socratem more eristico cum adolescentulis iam ad eristicam artem institutis atque exercitatis sic disserentem induxerit, ut, licet ipse subinde veri vestigia monstret, tamen per contentiosam istam disputandi artem ad veri rectique perspicientiam nihil quidquam proficiatur, quandoquidem de omnibus ab initio fere usque ad finem sermonis in utramque partem disputatur.

Neque tamen existimandum est, Platonem, dum sophistas propter vanas disserendi argutias risit atque

perstrinxit, nihil plane in medium attulisse, quod ad eum doctrinae locum, in quo disputationem dialecticam versari iussit, illustrandum faceret. Enimvero prudenti consilio philosophus amicitiam delegit, de qua Socrates sermonem instituerat. Quod quidem argumentum sicuti captui adolescentulorum, quibuscum ille colloquitur, fuit accommodatissimum, ita etiam ad prodendas graviores quasdam de amicitiae et amoris natura, fonte, dignitate, fine denique, sententias videri debuit opportunissimum. Quippe callidissimo artificio scriptor ita instituit, ut dum explosit eristicorum artes, eadem opera etiam significaverit, quid de re in disceptationem vocata revera sentiret. Quod quidem duplici modo fecit. Primum enim passim ultro posuit atque enuntiavit, quae, etiamsi argute vellicentur atque labefactentur, tamen veram ipsius sententiam prodere facile sentias, praesertim quum maximam partem doctrinae Socraticae convenientia sint, cuius generis nonnulla antea in argumenti enarratione commemoravimus. Deinde etiam in iis, quae altercandi ac dubitandi caussa afferuntur, bene multa insunt, quae valent ad varias rerum cognatarum quidem, sed tamen item diversarum notiones subtilius distinguendas atque discriminandas, ita ut adeo ea, quae prima specie mere ad nectendas fraudes dialecticas comparata videantur, rebus omnibus rite perpensis ad veri cognitionem conferant. At nimirum ista quidem non eristicae, sed Socraticae debentur dialecticae, quae illi ex occulto quasi subministrat, quod res disceptatas bene perpendentibus commodum sit. Quae res sicuti ad artem plane est admirabilis, ita ad doctrinae scientiam sanequam est uberrima. Quamquam enim minime assentimur iis, qui sibi visi sunt celsioris cuiusdam sapientiae thesaurum plane inaestimabilem in Lyside deprehendisse, quandoquidem Fr. Schleiermacherus Praef. ad. Lysid. T. I. P. I. p. 174. sqq. hunc librum Phaedro tamquam appendicis loco subiunctum esse putavit, ut quae in hoc opere fabulose essent exposita, illustrarentur dialectice, contra quam sententiam verissime disputarunt Fr. Astius De Vita et Scriptis Plat. p. 433. Ios. Socher De Scriptis Plat. p. 141. C. Fr. Hermann. Hist. Philos. Plat. I. p. 383. 448. 612. alii; Carolus porro Stein-

hartus Opp. Plat. Germ. ed. Hier. Müller et Steinhart. Vol. I. p. 223. eum censuit amicitiae caussam physicam ethicamque naturam, quarum illa in amore, haec autem in communi summi boni adipiscendi studio sita sit, ostendere ac patefacere; denique Franc. Susemihl. Genet. Expl. Phil. Plat. I. p. 23. eum ad illustrandum philosophiae finem pertinere arbitratus est, quandoquidem haec ibi scripsit; „Die Absicht des Ganzen ist Trieb u. Gegenstand oder Zweck der Philosophie, d. i. Liebe u. höchstes Gut, sodann das Mittel, wodurch jene dieses erreicht, d. h. die Freundschaft, u. endlich die praktische Anwendung dieses Mittels, d. h. die Methode in vorbereitender Weise (intellexit igitur propaedeuticam illam et elementarem disserendi methodum, cuius supra mentionem fecimus!) und zwar mit Andeutung der Folien, darzustellen;" quae aperte fatemur magnam certe partem ipsius Platonis disputatione nobis videri multo etiam intricatiora esse atque perplexiora; quamquam igitur neutiquam celsam illam atque sublimem sapientiam, quam Plato maturiore aetate scriptis suis prodidit, in hoc dialogo reperiri existimamus, tamen quae de amicitia, multum sane illa ab amore in Phaedro et Symposio illustrato diversa, exponuntur vel potius significantur, eiusmodi esse putamus, quae iuvenem philosophum ex disciplina Socratica nondum egressum et ad maiora atque ampliora eluctantem haudquaquam dedeceant. Quae quidem qualia sint, post ea, quae antea de argumento libri exposuimus, paucis iam complecti licebit.

Redit autem summa disputationis eo, ut primum quidem caussa externa sive efficiens, propter quam amicitia iungatur, designetur; deinde naturam ipsius in mutua caritate quaerendam esse ostendatur; tum fons ac principium, unde ipsa oriatur, significetur; denique etiam finis, ad quem tendat, isque duplex, vel remotior vel propior, indicetur. Quae tamen omnia, ut diximus, tricis dialecticis adeo fere sunt involuta atque obtecta, ut primo saltem obtutu plane dubia maneant atque controversa. Quamobrem iuvabit, praestigiis istis aliquando sepositis, quid philosophus significaverit, simpliciter indicavisse, legen-

tibus hoc uno relicto negotio, ut qua ratione ista omnia ex subtilissima disputatione consequantur, ipsi exquirant accuratius. Et in exordio quidem libri elegantissima descriptione morum et ingeniorum, quibus adolescentuli praediti sunt, luculente ostenditur, variam esse germanam indolem et naturam amicorum, quandoquidem Hippothalis et Menexemi potissimum exemplo declaratur, alios amare mollius ac tenerius, ut plane intimo pectore sentiant amici desiderium, ut Hippothales *), qui Lysidem ita ardere arguitur, ut vel ad effeminatam quandam mollitiem proclivis videatur; alios in diligendo esse temperatiores, prudentiores atque constantiores, qualis est Menexenus, germanus ille Lysidis amicus et familiaris **). Quo quidem ingeniorum discrimine constituto ad ipsam proceditur amicitiam. Et primum quidem ostenditur populariter, caussam, propter quam alios caritate et benevolentia prosequamur, positam esse maxime in virtutis et sapientiae laude, cuius studium etiam inanem fastum ac superbiam reprimat ***). Quo facto ad subtiliorem acceditur de natura ac vi deque fonte ac principio amicitiae quaestionem, ut hinc potissimum exordiatur disceptatio dialectica subtilior et intricatior alternis fere vicibus deinceps cum Menexeno atque Lyside vel etiam cum utroque simul a Socrate instituta. Quaeritur igitur ante omnia, num ad amicitiam mutua caritas et benevolentiae reciprocae coniunctio requiratur, an satis sit, ut alteruter alterutrum amet. Ex quibus non obscure significatur prius vere recteque statui, siquidem rerum tantum inanimatarum rationes aliter comparatas esse ita ostenditur, ut hinc potissimum argutae atque captiosae repetantur conclusiunculae †). Nimirum isto quidem modo legentes sollertissime ad varium nominis φίλον usum attendere coguntur. His vero de vi et natura amicitiae in mutua caritate et benevolentia, propter virtutis et sapientiae laudes animo

*) P. 203. — 206. coll. p. 222. A.

**) l. c.

***) P. 206. C. — 210. E.

†) P. 212 A. — 213. D.

concepta positae disceptatis transitur ad fontem ac principium illius considerandum. Qui locus licet plane refertus videatur argutis ac spinosis cavillationibus, quibus vix aliquid veri subsit, tamen egregias complectitur de fontibus atque caussis amicitiae sententias. Nam ostenditur, ubi rem accuratius perpenderis, sine dubio hoc, fontem ac principium amicitiae, quae quidem inter bonos locum habeat, primum quidem in animorum similitudine quaerendum esse, a qua tamen probe distinguenda sit perfecta aequalitas, unde amicitia nulla nascatur *); deinde cerni item in ingeniorum diversitate, quae tamen non temere confundenda sit cum absoluta illa diversitate ac naturarum disiunctione, qua alterum altero penitus tollatur atque auferatur **); denique positum esse in mediocritate et imperfectione naturae nostrae, qua ita fiat, ut mali arcendi ac depellendi caussa bonum appetamus ***). Iam vero his omnibus discussis denique etiam ad finem amicitiae abumbrandum acceditur. Quo quidem loco significatur, distinguendum esse inter finem summum vel absolutum, atque propiorem vel relativum. Et summus quidem ultimusque finis is informatur, quo celsior nullus reperiatur, et cuius caussa denique reliqua omnia adamentur, (τὸ πρῶτον p. 219. D.), ut omnes amicitiae denique ad eum referantur (p. 220. B.). Quod omnino est bonum per se absolutum neque aliunde suspensum †). Ab hoc autem distinguitur bonum, quod antea dicebatur mali depellendi atque arcendi caussa appeti (p. 220. D. E.). Ex quo finis amicitiae proximus repetitur in humana natura positus. Significatur enim vel nullo malo aut bono proposito tamen manere semper interius quoddam pectoris desiderium, quod quia ad aliquid referatur necesse sit, siquidem desiderium et cupiditas sibi aliquid semper obiectum et propositum habeat, non possit aliorsum referri, nisi ad id quod

---

*) P. 214. E. — 215. C.
**) P. 215. C. — 216. C.
***) P. 216. C. — 218. B.
†) P. 218. C. — 220. D.

cuique ipsi proprium sit atque suum (τὸ οἰκεῖον) quodque ipsi desit. Itaque finis amicitiae proximus (p. 222. A.) praeclare sic indicatur, ut quis amato tamquam proprius sit vel animo vel ingenio vel moribus vel omnino specie *). Quae tamen propinquitas neque cum eo, quod perfecte aequale atque par sit, neque cum absoluto bono aut malo confundi oportere ita iudicatur, ut res rursus per verborum ambiguitates tamquam aenigmate quodam significetur **). Haec igitur sunt quae in hoc libro de amicitia non tam traduntur atque exponuntur, quam potius per opportunitatem eristicarum disceptationum significantur, ita ut mentes legentium quum conclusiunculis acutis et fallacibus usque perturbantur, ad quaerendam sententiarum veritatem pervestigandasque varias rerum notiones mirifice excitentur.

Atque haec quidem omnia si probabiliter a nobis exposita sunt, certe nemo iam amplius dubitabit, quin verum sit quod antea de operis fine atque consilio iudicavimus. Disputavit enim Plato de amicitia more antilogico et eristico sic, ut simul eristicorum artes facete et urbane deluserit et quam eae nihil ad veritatis scientiam iuvandam atque promovendam valerent demonstraverit, eadem autem opera sollertissime quid de amicitiae caussa, natura, fonte ac principio, fine denique, sentiendum esset, prodiderit ac significaverit.

Atque haec si probabiliter a nobis explicata sunt, facile erit ad diiudicandum, ecquid veri viderint Astius et Socherus, viri laudatissimi, qui hunc librum Platonis ingenio prorsus indignum esse censuerunt, ut in quo nihil reperiatur nisi mera sophismata, quae verborum ambiguitate legentes ludificent, ad verum exquirendum nihil conferant. Enimvero optimi viri animum ad ea tantum advertentes, quae ludibrii caussa disseruntur, non viderunt veram Platonis sententiam pro totius scriptionis consilio artificiose esse occultatam, nec tamen ita absconditam et

*) P. 220. D. — 222. B.

**) P. 222. B. — 223. B.

retrusam, ut ab legentibns non possit cognosci et intelligi.

Quod vero argumentum tractatur populariter, est hoc eiusmodi, ut inde verisimiliter coniicere liceat sermonem hunc a Platone literis esse consignatum, quo tempore adhuc deditus erat disciplinae Socraticae, necdum suam ipsius rationem ad eam sublimitatis et perfectionis praestantiam excoluerat, quam in Symposio, Phaedro, Republica, aliis eius scriptis, admiramur. Nam ipsa disserendi ratio atque forma multo propius accedit ad Socraticam illam simplicitatem, qualis in Xenophontis scriptis expressa est, quam ad Platonis vim et ubertatem in posterioribus viri sermonibus conspicuam. Inducitur enim Socrates ita loquens, ut se ad eorum, cum quibus agit, ingenia plane accommodet, et quamvis alias ex aliis nectens conclusiunculas, tamen singulari cum ironia sese nihil simulet scire, sed cum illis communiter verum indagare: nusquam ad altiora ac sublimiora assurgit, aut dicendi varietatem et vigorem cum sententiarum audacia et granditate copulat, sed amicitiae vim ita exquirit, ut vitae communis potius sententias quam subtilioris philosophiae rationes sequi videatur, id agens unice, ut, dum aliorum errores exaggerat atque urget, passim quasi quaedam veri semina spargat. Quum vero ratio disserendi, licet sit eristica, tamen Socraticum quid habeat, tum ipsa placita, quae illustrantur, magnam certe partem tantum habent cum Socratis de amicitia sententia, quae apud Xenophontem exponitur, similitudinem et necessitudinem, ut paene inviti in eam suspicionem deducamur, iuvenem Platonem a magistri disciplina profectum in hoc sermone locum de amicitia subtilius adumbrare constituisse. Qua de re quae supra notavimus, ea non est cur hoc loco denuo commemoremus: hoc unum placet adiicere, ne in caussa quidem amicitiae definienda nullam esse habitam rationem sententiae Socraticae. Negari enim non potest Socratem amicitiam utilitatis gratia colendam censuisse. Nam in iis quidem, quae apud Xenoph. Mem. II. 4. 5. disputat, omnem illius laudem eo vult redire, quod amicorum ope et consilio plurimum adiuvemur, pericula atque damna facilius propulsemus, denique commoda et utilitates adipiscamur. Ab hac vero sen-

8 *

tentia etiam Platonem vidimus *) disputandi exordium duxisse, quanquam is neutiquam in ea substitit, sed hinc profectus naturam atque vim amicitiae multo accuratius indagavit. Atque haec quum ita sint, etiamsi diffitendum non est reperiri in hoc sermone veluti initia quaedam atque stamina eorum placitorum, quae in Symposio et Phaedro illustrantur, tamen in istis libris locus de amore multo et subtilius et copiosius pertractatur. In his enim ostenditur suprema caussa illius ipsius desiderii, quo, philosophi iudicio, ad amicitiam colendam adducimur, quandoquidem amor refertur ad rerum divinarum contemplationem, qua animi nostri in vita superiore gavisi sint, ideoque cum aeternae veritatis cognitione aretissime copulatur. Tantum igitur abest, ut illorum librorum argumentum in Lyside accuratius illustretur, sicuti Schleiermachero visum est, ut placita in eo exposita ibidem perficiantur et ad summa principia evehantur. Quippe Lysis quo tempore scriptus est, iuvenis philosophus doctrinam suam de ideis nondum ita excultam perfectamque habuit, ut posset sententiae suae rationes eo referre: unde illud facillimam habet explicationem, quod in sermonibus illis, quos iuvenili eius aetati tribuendos iudicavimus, vix tenuia quaedam eius vestigia deprehenduntur. Et ne in Lyside quidem idearum mentio usquam iniicitur, id quod maxime etiam perspicitur ex eo loco, ubi supremus amicitiae finis in ipso bono ponitur. Ibi enim quum ideae boni mentionem faciendi maxima esset opportunitas, tamen ne verbo quidem eius fit significatio, quandoquidem bonum tantummodo tamquam supremum quiddam informatur, ad quod denique unusquisque finis amicitiae referatur et ad quod postremo pertineat.

Iam vero quod antea ex ipso libri argumento atque forma collegimus, scriptum eum esse a Platone, quo tempore adhuc deditus maxime fuerit Socratis disciplinae, necdum suae ipsius rationis altiora iecerit fundamenta, id egregie confirmatur narratione illa, quam memoriae prodidit Diogen. Laërt. III. 35. φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιν ἀνα-

---

*) P. 211. A. sqq.

γιγνώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλεις, εἰπεῖν, ὡς πολλά μου καταψεύδεται ὁ νεανίσκος. Cuius fidem qui nuper suspectam reddere conati sunt, ii non aliam huius iudicii habuerunt causam, quam suorum decretorum amorem, quibus eam repugnare intelligebant. At nobis quidem narratio illa non modo non ficta et ementita videtur, sed etiam talis, quae quum Lysidi multum lucis affundat, tum ipso eius argumento egregie confirmetur. Quod enim Socrates narratur exclamavisse ὡς πολλά μου καταψεύδεται ὁ νεανίσκος, id ipsum docet nonnulla certe placita sua ei visa esse in hoc sermone expressa exstare; plurima autem ita disputata esse, ut ab ipsius sententia abhorrerent. Atque hoc ita se habere ex iis, quae antea in argumenti enarratione exposuimus, perspicuum fore speramus. Ceterum in tractatione et modo disputationis multum similitudinis cum Charmide cerni neminem vel mediocriter attentum praeteribit.

Dialogum hunc Aristoteli ob oculos versatum esse Schleiermacherus collegit ex Ethic. Nicom. VIII. c. 1. 2. 10. = p. 59. A. D. p. 63. B. Magn. Moral. II. c. 11. = p. 111. E. p. 112. C. Eudem. VII. 2. 5. = p. 162. B. C. p. 165. B. ed. Casaub. 1590. Astius tamen eorum locorum auctoritatem atque vim ad hunc sermonem Platoni vindicandum l. c. p. 434. ita elevare studet, ut Stagiritam dicat ad doctrinam Platonis ore divulgatam respexisse. Quod equidem non video qui fieri potuerit, siquidem quae in Lyside de amicitia disputantur, ab Aristotele ita sunt respectata, ut eum hunc ipsum Platonis libellum ob oculos habuisse manifestum sit.

Haec fere fuerunt, quae de huius libri argumento et instituto dissererem. Nam quae praeterea ab Astio et Sochero sunt allata ad labefactandam eius fidem et auctoritatem, ea vel silentio praeterire lubet *), vel alio loco commemorabimus. Verendum

*) Ut exemplo aliquo constet, qualia sint quae silentio transmiserimus, attulisse iuvabit Astii verba haec: „Endlich setzt die Nachahmung des Phaedrus, wie p. 203. B. s. Phaedr. Anf.; p. 207. C. Phaedr. Schluss; p. 211. D. Phaed. p. 227. B.; 214. C. Phaedr. 255. B. und vorzüglich des Symposium's, wie p. 210. B. C. s.

enim mihi est, ne vel sic iustos praefationis fines transgressus esse videar, ut omnino vela sint contrahenda, etiamsi existimemur disputationem susceptam non usque ad finem perduxisse atque penitus profligasse.

CODICES.

Bodleianus s. Clarkianus. Coislin. Γ. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Paris. BCE. Angel. u. Barberin. η. Palat. e. Urbin. (f.) Vat. r. Vindob. I. Florent. a. b. c. d. o. Codice Par. E. Stephanus videtur usus esse.

Commentariis hunc dialogum illustravit Heindorfius Dialogg. Select. Vol. I. Alii num quid in eum sint commentati, nos ignorare fatemur. Nam quae annotata sunt in libro: Platons Lysis. griech. u. deutsch, mit krit. u. erklär. Anmerk. Lips. 1849. 8. ea nec nova nec magni momenti sunt.

Germanice nuper libellum interpretati sunt Fr. Schleiermacher. Opp. Plat. Vol. I. P. I. p. 174. sqq. et Hieron. Müller. Opp. Plat. Vol. I. p. 217. sqq. cuius interpretationi C. Steinhart doctam et elegantem disputationem de libri argumento et consilio praemisit; de qua re nuper etiam egit Fr. Susemihl. Genet. Entwickel. der Platon. Philosoph. I. p. 17 — 23., ut iam supra indicavimus. De scripti auctoritate optime disseruit Car. Fr. Hermann Hist. Phil. Plat. p. 431. sqq.

Sympos. 205. E.; 214. A. B. Sympos. 195. B.; 215. E. Sympos. 186. D. ff. 188. A.; 216. C. D. Sympos. 195. D. 196. A.; 218. A. Sympos. p. 204. A. die Unächtheit des Lysis ausser allen Zweifel." Quae posuisse est explosisse.

Λ Υ Σ Ι Σ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΠΠΟΘΑΛΗΣ, ΚΤΗΣΙΠΠΟΣ, ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ, ΛΥΣΙΣ.

Cap. I. Ἐπορευόμην μὲν ἐξ Ἀκαδημίας εὐθὺ 203
Λυκείου τὴν ἔξω τείχους ὑπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος· ἐπειδὴ δ' ἐγενόμην κατὰ τὴν πυλίδα, ᾗ ἡ Πάνοπος κρήνη,

P. 203. ἐξ Ἀκαδημίας] Bodl. a pr. m. hic et mox Ἀκαδημείας. Nec vero dubitari potest quin penultima nominis syllaba ubique producatur, sicuti demonstrarunt intpp. ad Aristoph. Nubb. v. 1005. Vulgaris scriptura inde nata videtur quod ει diphthongus a scribis per iota μακρὸν scribi consuevit. Itaque vulgarem orthographiam, utpote longo usu sancitam, noluimus unius libri auctoritate confisi deserere; illud unum tenendum putamus, quod Dindorf. ad Arist. l. c. luculentissimis exemplis demonstravit, penultimam vocabuli syllabam longam esse.

ἐπειδὴ δ' ἐγενόμην] V. ἐπεὶ δ' ἐγ., quod e Bodl. Coisl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Vind. Flor. d. mutatum.

P. 203. A. ἐξ Ἀκαδημίας εὐθὺ Λυκείου —] Quum Socrates dicat se ex Academia recta ad Lyceum contendisse atque extra urbem iuxta ipsum murum perrexisse, ambulavit meridionalem versus urbis partem via ad portam Acharnensem atque Diomeiam et deinceps ad portulam istam ducente, quae erat ad fontem Panopis in vicinia Lycei, hoc est in orientali Atheniarum parte. De Academia v. Pausan. Attic. 29 sq.; unde quod Plato Socratem fecit vehientem, frustra quis exinde suspicetur, sermonem hunc eo tempore literis consignatum esse, quo ipse in Academia scholas suas iam aperuerat. Lyceum describit Pausan. I, 19. Fuit autem quum ambulationibus, tum corporis exercitationibus destinatum, ut facile intelligatur, cur Socrates eo se contulerit. v. Aristoph. Pac. v. 353. ibique Schol. Hesych. Suidas et Harpocrat. s. v. Λύκειον. In eius vicinia fuit ἡ Πάνοπος κρήνη, qua horti Lycei irrigabantur. v. Strabo IX, 397 ed. Almel. Theophrast. Hist. Plant. I, 11. Hesychius s. v. Πάνωψ. Atque ibidem portula illa erat, cuius hoc loco mentio fit; quam cavendum est ne cum porta Diocharis confundamus, quod praeter Meursium Athen. Att. II, 3. etiam aliis accidisse novimus. De situ locorum omnino v. Leake Topograph. Athenar. p. 14.

ἐνταῦθα συνέτυχον Ἱπποθάλει τε τῷ Ἱερωνύμου καὶ Κτησίππῳ τῷ Παιανιεῖ καὶ ἄλλοις μετὰ τούτων νεανίσκοις ἀθρόοις συνεστῶσι. καί με προςιόντα ὁ Ἱπποθάλης ἰδὼν Ὦ Σώκρατες, ἔφη, ποῖ δὴ πορεύει
B *καὶ πόθεν; Ἐξ Ἀκαδημίας, ἦν δ' ἐγώ, πορεύομαι εὐθὺ Λυκείου. Δεῦρο δή, ἦ δ' ὅς, εὐθὺ ἡμῶν. οὐ παραβάλλεις; ἄξιον μέντοι. Ποῖ, ἔφην ἐγώ, λέγεις, καὶ παρὰ τίνας τοὺς ὑμᾶς; Δεῦρο, ἔφη, δείξας μοι ἐν τῷ καταντικρὺ τοῦ τείχους περίβολόν τέ τινα καὶ θύραν ἀνεῳγμένην. διατρίβομεν δέ, ἦ δ' ὅς, αὐτόθι,*

B. *εὐθὺ ἡμῶν*] V. *εὐθύς*. quod e Vat. Θ r. et corr Bodl. Vind. mutatum. v. Ruhuk. ad Tim. p. 126. Lobeck. ad Phryn. p. 144.

P. 204. *Καλῶς γε, ἦν δ' ἐγώ, π.*] V. *γε* deest, praeter loquendi consuetudinem. Verum praebuerunt Vind. Flor. d. e. Coisl. Vat. r. In reliquis codd. etiam Bodl. praeter Par. E. scri-

97. et 202. ed. Germ. Bait. et Ssupp. — De **Hippothale**, Hieronymi filio, nihil constat aliunde. Ex ipso autem hoc dialogo perspicuum est fingi eum amicum amantem mollius ac tenerius, ut eius amicitia opponatur ei, quam Lysis et Menexenus saniore sensu inter se mutuo colunt. Hinc infra p. 222. A. ubi Socrates ostendit amicum amico tanquam propinquum esse, prae gaudio exsultat et pudore suffunditur, quum Lysis et Menexenus vix annuant. **Ctesippus**, frater patruelis Menexeni, in Euthydemo p. 273. A. disserens inducitur, ita quidem, ut, etsi adolescens boni ingenii esse videatur, tamen magna cum protervitate dicteria quaedam in alios coniiciat. Affuit etiam Socrati morienti una cum Menexeno. v. Phaedon. p. 59. A. Hunc Menexenum praeter ceteros e condiscipulis praecipue diligebat **Lysis**, adolescens patris **Democratis**, avi **Lysidis**, omniumque maiorum suorum opibus et auctoritate florentissimus, et ut visu pulcherrimus, ita etiam animo et virtute praestantissimus. conf. 205. C. 207. A. 213. D. coll. **Groen van Prinster**. Prosopograph. **Platon.** p. 218 sq.

B. *ποῖ δὴ πορεύει* —] V. ad Phaedrum p. 227. A. **Hirschig** invitis codd. *πορεύει* delevit. At nimirum *ποῖ δὴ καὶ πόθεν;* omisso verbo interrogat alacrius.

δεῦρο δή, ἦ δ' ὅς, εὐθὺ ἡμῶν] **Ades dum recta ad nos.** **Bekker.** Anecdot. I. p. 88. *Δεῦρο· ἀντὶ τοῦ ἔρχου.* Charmid. p. 153. C: *δεῦρο δή, ἔφη, καθεζόμενος ἡμῖν διήγησαι.* De Rep. IV. p. 445. C: *δεῦρο νῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἵνα καὶ ἴδῃς ὅσα καὶ εἴδη ἔχει ἡ κακία.* Ibid. v. p. 477. D: *δεῦρο δὴ πάλιν, ὦ ἄριστε.* Apolog. Socrat. p. 24. C: *καί μοι δεῦρο, ὦ Μέλητε.* **Aristoph.** Eccles. v. 989: *δεῦρο δή, δεῦρο δή, φίλον ἐμόν, πρόςελθε.* — Dein *οὐ παραβάλλεις* habet vim iubendi, ut alibi *οὐ* cum futuro in interrogationibus iunctum, de quo v. ad Sympos. p. 172. A. coll. **Rost.** Gr. §. 124. not. 2. Nam prouti lenius aut severius iubetur, vel

ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ καὶ καλοί.
Ἔστι δὲ δὴ τί τοῦτο, καὶ τίς ἡ διατριβή; Παλαίστρα, 204
ἔφη, νεωστὶ ᾠκοδομημένη· ἡ δὲ διατριβὴ τὰ πολλὰ
ἐν λόγοις, ὧν ἡδέως ἄν σοι μεταδιδοῖμεν. Καλῶς γε,
ἦν δ' ἐγώ, ποιοῦντες. διδάσκει δὲ τίς αὐτόθι; Σὸς
ἑταῖρός τε, ἦ δ' ὅς, καὶ ἐπαινέτης, Μίκκος. Μὰ
Δί', ἦν δ' ἐγώ, οὐ φαῦλός γε ἀνήρ, ἀλλ' ἱκανὸς
σοφιστής. Βούλει οὖν ἕπεσθαι, ἔφη, ἵνα καὶ ἴδῃς
τοὺς ὄντας αὐτόθι; Αὐτοῦ πρῶτον ἡδέως ἀκούσαιμ' B
ἄν, ἐπὶ τῷ καὶ εἴςειμι καὶ τίς ὁ καλός. Ἄλλος, ἔφη,

bitur *καλῶς δὲ ἦν δ' ἐγώ*, quod suscepit Hermann., probavit Winckelm. ad Euthyd. p. 38. sed conf. ad Symp. p. 174 E. Charmid. p. 156. A. ad Remp. V. p. 474. A. Wyttenb. Ep. Crit. p. 26 sqq.

ἑταῖρός τε] V. *γε*, quod e Coisl. Vat. Θ. r. Vind. Flor. d. mutatum, ab Hermanno servatum.

futurum vel praesens tempus adhibetur, quanquam illud multo est frequentius atque usitatius. Nec tamen huius desunt exempla. Aristoph. Vesp. v 458: *οὐχὶ σοῦσθ', οὐκ ἐς κόρακας;* quibus deinde fortius etiam additur: *οὐκ ἄπιτε;* Avv. v. 1212: *οὐ λέγεις; σφραγῖδ' ἔχεις παρὰ τῶν πελαργῶν;* Itaque non probamus Hirschigii consilium, qui praeter fidem codicum *παραβαλεῖς* edidit. *Παραβάλλειν* accedendi vi et significatione positum, ut Reip. VIII. p. 556. C., ubi v. ann. Usum vocabuli *εὐθὺ* abunde illustrarunt Valcken. ad Ammon. p. 90. Wesseling. ad Diod. Sic. II, 12. Toup. Emend. I. p. 201. Ruhnken. ad Tim. p. 126., qui nec huius loci immemor fuit. Lobeck. ad Phryn. p. 144 sq.

παρὰ τίνας τοὺς ὑμᾶς] h. e. *καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι, οὓς λέγεις ὑμᾶς.* Nam ita articuli vis declaranda est, quae clarius etiam cernitur in talibus: Gorg. p. 520. E: *ἐπὶ ποτέραν οὖν με παρακαλεῖς τὴν θεραπείαν.* Phileb. p. 11. A: *πρὸς τίνα τὸν παρ' ἡμῖν (λόγον) ἀμφισβητεῖν* (*μέλλεις*); Euthyphr. p. 14. E: *τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὖσα ἀπὸ τῶν δώρων.* conf. Matthiae Gr. §. 265. 4. ann.

ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι —] Hoc genus appositionis illustravit Reisig. ad Sophocl. Oed. Colon p. 313., qui recte statuit post *αὐτόθι* commate esse distinguendum. Platonica habes Apolog. Socr. p. 42. A. Criton. p. 50. E. Sympos. p. 173. A. Ibid. p. 221. D. E. Reipubl. III. p. 414. D. VIII. p. 550. D. p. 568. B., ubi est: *καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι.* Negantem formulam legimus De Rep. VI. p. 508. A: *οὐκ ἔστιν ἥλιος ἡ ὄψις, οὔτε αὐτὴ οὔτε ἐν ᾧ ἐγγίγνεται, ὃ δὴ καλοῦμεν ὄμμα.*

P. 204. *νεωστὶ ᾠκοδ.*] Fuit igitur haec palaestra recens exstructa e regione muri, ita ut extra Lyceum sita esset. Mox *γε* post *καλῶς* ut abesset, vix permisit, opinor, loquendi consuetudo, de qua v. quae supra adscripsimus, *ἱκανὸς σοφιστής*, doctor sapientiae, sc. palaestricae.

B. *Αὐτοῦ πρῶτον — τίς ὁ καλός*] Non assentior Heus-

ἄλλῳ ἡμῶν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. Σοὶ δὲ δὴ τίς, ὦ
Ἱππόθαλες; τοῦτό μοι εἰπέ. Καὶ ὃς ἐρωτηθεὶς ἠρυ-
θρίασε. Καὶ ἐγὼ εἶπον· Ὦ παῖ Ἱερωνύμου Ἱππό-
θαλες, τοῦτο μὲν μηκέτ' εἴπῃς, εἴτε ἐρᾷς του, εἴτε
μή. οἶδα γάρ, ὅτι οὐ μόνον ἐρᾷς, ἀλλὰ καὶ πόῤῥω
ἤδη εἶ πορευόμενος τοῦ ἔρωτος. εἰμὶ δ' ἐγὼ τὰ μὲν
ἄλλα φαῦλος καὶ ἄχρηστος, τοῦτο δέ μοί πως ἐκ
C θεοῦ δέδοται, ταχὺ οἵῳ τ' εἶναι γνῶναι ἐρῶντά τε
καὶ ἐρώμενον. Καὶ ὃς ἀκούσας πολὺ ἔτι μᾶλλον ἠρυ-
θρίασεν. Ὁ οὖν Κτήσιππος, Ἀστεῖόν γε, ἦ δ' ὅς,

C. ἡμῶν γοῦν, ὦ Σ.] ἡμῖν coni. Hirschig.
D. οὐ πάνυ τι δεινά] V. τοι, quod correxit Schaef. ad dio Specim. Crit. p. 96. αὐτοῦ pro σοῦ positum putanti, quanquam ea in re etiam Heindorfium ad Sophist. p. 437. assentientem habuit. Nam id, quod Socrates ante omnia scire avet et quod sua plurimum interesse simulat, hoc est, quod audire vult, quisnam adolescentium sit simpliciter ὁ καλός. Itaque αὐτὸ est id quod caput rei atque summum est. Charmid. p. 166. B: ἐπ' αὐτὸ ἥκεις ἐρευνῶν, ὅτῳ διαφέρει πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἡ σωφροσύνη. De Rep. II. p. 362. D: αὐτὸ — οὐκ εἴρηται, ὃ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι. Quidnam autem illud sit, in quo summa rei cernatur, declaratur verbis proximis: ἐπὶ τῷ καὶ εἴςειμι καὶ τίς ὁ καλός; sub quanam ingrediar conditione et quisnam est pulcher ille? Sed haeret tamen labes aliqua in isto αὐτοῦ. Quippe requiritur utique αὐτό, quod etiam Astius restituendum censuit. Alii αὐτοῦ cum Schleiermachero interpretantur: illico. Quod fieri nullo pacto potest, quum ita verbum ἀκούσαιμι ἂν casu obiecti cariturum esset, qui tanto minus abesse potest, quod deinde ἐπὶ τῷ et τίς nec vero ἐφ' ὅτῳ et ὅςτις scriptum est. Nec vero placet quod Hirschig. edidit πρότερον. Meminisse debebat vir doctus, πρῶτον significare ante omnia.

μηκέτ' εἴπῃς] non iam dicas. Reip. IV. p. 430. D: μηκέτι πραγματευώμεθα περὶ σωφροσύνης. Loquutio πόῤῥω ἥκειν, ἐλαύνειν, πορεύεσθαι τινος, satis trita. v. Euthyphr. p. 4. B. Cratyl. p. 410. E. a. Nec haerendum in isto εἶ πορευόμενος. Aristoph. Ran. v. 35 sq. καὶ γὰρ ἐγγὺς τῆς θύρας ἤδη βαδίζων εἰμί, ubi quod vulgo circumferunt εἶμι ideo ferri non potest, quia id futuri vim et potestatem habet.

γνῶναι ἐρῶντά τε καὶ ἐρ.] Hanc Socratis sententiam tractavit Themistius Orat. XIII. p. 198 sqq. Dind. Sympos. p. 177. D: ὃς οὐδέν φημι ἄλλο ἐπίστασθαι ἢ τὰ ἐρωτικά. Ibid. p. 212. B. Phaedr. p. 227. C. Xenoph. Symp. III, 3. Mem. II, 6, 28. Praegressum illud πως interpreteris nescio quo modo.

C. ἀστεῖόν γε, —] lepidum sane est.

παρατα θήσεται — λέγοντος] Timaeus Gloss. p. 206. Παρατενεῖς· ἀπολεῖς, ἐπιπλέον παρελκύσεις. Verbum distendendi, fatigandi, enecan-

ὅτι ἐρυθριᾷς, ὦ Ἱππόθαλες, καὶ ὀκνεῖς εἰπεῖν Σωκράτει τοὔνομα· ἐὰν δ' οὗτος καὶ σμικρὸν χρόνον συνδιατρίψῃ σοι, παρατεθνήσεται ὑπὸ σοῦ ἀκούων θαμὰ λέγοντος. ἡμῶν γοῦν, ὦ Σώκρατες, ἐκκεκώφωκε τὰ ὦτα καὶ ἐμπέπληκε Λύσιδος· ἂν μὲν δὴ καὶ ὑποπίῃ, εὐμάρεια ἡμῖν ἐστι καὶ ἐξ ὕπνου ἐγρομένοις Λύσιδος οἴεσθαι τοὔνομα ἀκούειν. καὶ ἃ μὲν καταλογάδην διηγεῖται, δεινὰ ὄντα οὐ πάνυ τι δεινά ἐστιν· ἀλλ' ἐπειδὰν τὰ ποιήματα ἡμῶν ἐπιχειρήσῃ καταντλεῖν καὶ συγγράμματα. καὶ ὃ ἐστι τούτων δεινότερον, ὅτι D

Greg. Cor. p. 938. suffragantibus Bodl. Vind. Flor. a. b. c. o. et ceteris omnibus praeter Par. E. Vat. r.

di notione usitatum, sed in activo nusquam reperitur apud Platonem, raro apud alios, veluti apud Xenophont. Cyrop. I, 3, 11. Passivi exempla notarunt Ruhnk. ad Tim. l. c. Valcken. ad Eurip. Phoen. v. 1691.

ἐκκεκώφωκε τὰ ὦτα] Grammaticus apud Schaeferum in Add. ad Gregor. Corinth. p. 909. Λέγεται δὲ καὶ ἐκκεκώφωμαι, καὶ ἐκκεκώφωκεν, ἐνεργητικῶς ἀντὶ τοῦ κωφεύειν ἐποίησεν. ἡμῶν οὖν, ὦ Σωκρ., ἐκκεκώφωκε τὰ ὦτα καὶ ἐμπέπληκε Λύσιδος. καὶ ἔτι κεκώφωνται χωρὶς τοῦ ἐκ, ἀφ' οὗ καὶ ἀόριστος ἐκωφώθην, ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πάλιν αὐτὰ θέματος ἀχρήστου, τοῦ κωφύω κωφῶ. τὸ δὲ πρᾶγμα κωφότης λέγεται, ὡς χωλότης καὶ τυφλότης. λέγεται καὶ κώφωσις.

ἂν μὲν δὴ καὶ ὑποπίῃ] iam si adeo se paullulum inebriaverit. conf. p. 223. B. Nam μὲν δὴ facit ad augendam sententiam poniturque sic, ut μέν sit ἀνανταπόδοτον. v. Klotz. ad Devar. Vol. II. p. 661. Proxima sic intelligas: nobis facile contingit, ut adeo e somno excitati videamur Lysidis nomen audire. Hesychius: εὐμάρεια· εὐχέρεια. Suidas: εὐμάρεια· ἡ εὐκολία. Eustath. ad Iliad. ξ, 228: Μάρπτειν δὲ εὖ καὶ νῦν ἐπὶ ἀφῆς τῆς διὰ ποδῶν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ ἐπὶ χειρῶν. ὅθεν καὶ εὐμάρεια κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ εὐχέρεια, ἡ ῥᾳστώνη.

οὐ πάνυ τι δεινά ἐστιν] si comparentur ad ea, de quibus iamiam dicturus sum. De οὐ πάνυ τι conf. Phaedon. in. οὐδεὶς πάνυ τι. Theaet. p. 150. C. 176. B. et quae monuit Schaeferus ad Gregor. Corinth. p. 937 sq. Dictionem ποιήματα ἡμῶν καταντλεῖν, carminibus nos perfundere et obruere, illustravit Heusdius Specim. Crit. p. 16 sqq. Conf. De Rep. I. p. 344. D. III. p. 411. A. Post καὶ συγγράμματα per mimesin quandam sermonis quotidiani intelligendum relinquitur ταῦτα δὴ δεινά ἐστιν. Nec insolens illud est, quod post ὅ ἐστι τούτων δεινότερον ante ὅτι intelligi licet τοῦτό ἐστιν, de quo loquendi genere explicavit Wolf. ad Demosth. Leptin. §. 131. Matthiae Gr. §. 432. 5. Euthydem. p. 304. C: ὃ δὲ καὶ σοὶ μάλιστα προσήκει ἀκοῦσαι, ὅτι οὐδὲ τὸ χρηματίζεσθαι φασὶν διακωλύειν οὐδέν. De Rep. VI. p. 491. B. Phaedr. p. 248.

καὶ ᾄδει εἰς τὰ παιδικὰ φωνῇ θαυμασίᾳ, ἣν ἡμᾶς δεῖ ἀκούοντας ἀνέχεσθαι. νῦν δὲ ἐρωτώμενος ὑπὸ σοῦ ἐρυθριᾷ. Ἔστι δέ, ἦν δ' ἐγώ, ὁ Λύσις νέος τις, ὡς
E ἔοικε. τεκμαίρομαι δέ, ὅτι ἀκούσας τοὔνομα οὐκ ἔγνων. Οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τὶ αὐτοῦ τοὔνομα λέγουσιν, ἀλλ' ἔτι πατρόθεν ἐπονομάζεται διὰ τὸ σφόδρα τὸν πατέρα γιγνώσκεσθαι αὐτοῦ. ἐπεὶ εὖ οἶδ', ὅτι πολλοῦ δεῖς τὸ εἶδος ἀγνοεῖν τοῦ παιδός· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀπὸ μόνου τούτου γιγνώσκεσθαι. Λεγέσθω, ἦν δ' ἐγώ, οὗτινος ἔστι. Δημοκράτους, ἔφη, τοῦ Αἰξωνέως ὁ πρεσβύτατος υἱός. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἱππόθαλες, ὡς γενναῖον καὶ νεανικὸν τοῦτον τὸν ἔρωτα πανταχῇ ἀνεῦρες! καί μοι ἴθι ἐπίδειξαι ἃ καὶ τοῖσδε ἐπι-

E. ὅτι πολλοῦ δεῖς το εἶδος] Sic mus Vind. In Bodl. est πολλοῦ δεῖς σε τὸ εἶδος. Pronomen σε om. Vat. Θr. Ceterae editt. δεῖ σε τὸ εἶδος.

B. Aristoph. Rann. v. 108. Infinitivum post eandem formulam posuit Lysias pro bonis Aristoph. p. 217. ed. Brem.: ὃ δὲ πάντων δεινότατον, τὴν ἀδελφὴν ὑποδέξασθαι παιδία ἔχουσαν πολλὰ καὶ ταῦτα τρέφειν κ. τ. λ., cuius generis exempla Grammatici nostri fere neglexerunt.

E. Οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τὶ αὐτοῦ τ.] De πάνυ τι ita interiecta aliqua voce distracto v. ad Protagor. p. 327. B. Mox ἀπὸ μόνου τούτου γιγνώσκεσθαι dictum, ut Gorg. p. 477. D. Phaedr. p. 230. B: ἱερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. Praeterea observea ἱκανός ἐστι — γιγνώσκεσθαι dictum esse pro ἱκανόν ἐστιν — γιγνώσκεσθαι: nam sufficit eum vel ex hoc uno cognosci. Nam latius sane genus hoc loquendi patet, de quo v. Matthiae Gr. §. 297.

τοῦ Αἰξωνέως] Αἰξωνὴ pagus fuit tribus Cecropidis, de quo praeter Harpocrationem, Suidam, Stephan. Byz., Zonaram, Timaeum et Lexic. Seguer. T. I. p. 358. v. Corpus Inscriptionum n. 172. 185. et 275.

γενναῖον καὶ νεανικόν] generosum et excellentem. De hac τοῦ νεανικοῦ significatione v. ad Remp. VI. p. 491. E. IV. p. 425. C: φαῖμεν ἂν εἰς ἕν τι τέλεον καὶ νεανικὸν ἀποβαίνειν αὐτό.

P. 205. Πρὸς αὐτόν] sc. τὰ παιδικά. v. Phaedon. p. 73. D. Phaedr. p. 239. A. et 240. A. ibique annot.

τούτων δέ τι στ. —] Horumne vero aliquid, inquit, pensi habes, o Socrate?

καὶ τὸ ἐρᾶν ἔξαρνος εἶ] De structura verbi ἔξαρνον εἶναι dixit etiam Erfurdt. ad Sophocl. Antig. v. 783. Themist. Orat. XIII. p. 198. ed. Dind.: Σωκράτης τὴν μὲν ἄλλην σοφίαν ἔξαρνος ἦν. Post ἀλλὰ denuo repetendum ἔξαρνός εἰμι, ex quo deinceps aptum nexumque est μὴ ποιεῖν. Quippe negans par-

δείκνυσαι, ἵν' εἰδῶ, εἰ ἐπίστασαι ἃ χρὴ ἐραστὴν πε- 205
ρὶ παιδικῶν πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς ἄλλους λέγειν. Τούτων δέ τι, ἔφη, σταθμᾷ, ὦ Σώκρατες, ὧν ὅδε λέγει; Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ ἐρᾶν ἔξαρνος εἶ οὗ λέγει ὅδε; Οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἀλλὰ μὴ ποιεῖν εἰς τὰ παιδικὰ μηδὲ συγγράφειν. Οὐχ ὑγιαίνει, ἔφη ὁ Κτήσιππος, ἀλλὰ ληρεῖ τε καὶ μαίνεται. Cap. II. Καὶ ἐγὼ εἶπον· Ὦ Ἱππόθαλες, οὔ τι τῶν μέτρων δέομαι ἀκοῦσαι, οὐδὲ μέλος, εἴ τι πεποίηκας εἰς τὸν νεανί- B
σκον, ἀλλὰ τῆς διανοίας, ἵν' εἰδῶ, τίνα τρόπον προςφέρει πρὸς τὰ παιδικά. Ὅδε δήπου σοι, ἔφη, ἐρεῖ· ἀκριβῶς γὰρ ἐπίσταται καὶ μέμνηται, εἴπερ, ὡς λέγει, ὑπ' ἐμοῦ ἀεὶ ἀκούων διατεθρύληται. Νὴ τοὺς θεούς,

P. 205. ὧν ὅδε λέγει] ὅδε om. Bodl. Vat. Θ.
B. διατεθρύληται] Sic Vat. Θ. Ven. Ξ. Angel. Vulgo διατεθρύλληται, de qua discrepantia alibi dictum est.

ticula hic interposita est usu illo, de quo vid. annot. ad Phaedr. p. 251. B. Hermann. ad Viger. p. 810 sq. Hipp. Mai. p. 288. C: πῶς γὰρ ἂν τολμῷμεν ἔξαρνοι εἶναι τὸ καλὸν μὴ καλὸν εἶναι; Ceterum ποιεῖν simpliciter positum saepenumero est carmina facere, ut Phaedon. p. 60. D. ubi v. annot., cui opponitur συγγράφειν, sermone pedestri scribere, quemadmodum paullo ante συγγράμματα carminibus erant opposita. v. ad Phaedr. p. 235. B.

Οὐχ ὑγιαίνει —] Ctesippum, utpote dicacem et protervum adolescentem, haec minime dedecent: fuit enim ὑβριστὴς διὰ τὸ νέος εἶναι, ut est Euthydem. p. 273. A. Monuit ea de re iam Heindorfius, qui recte confutavit Cornarium haec deleto ἔφη Hippothali tribuentem.

B. ἀλλὰ τῆς διανοίας —] sed sententiam (tuorum sermonum atque carminum) audire cupio, ut cognoscam, quo pacto cum puero agas. De usu voc. διάνοιαν ad Phaedr. p. 228. D. et Heindorf. ad h. l. Eandem locutionem habes Phaedr. p. 252. D: τούτῳ τῷ τρόπῳ πρός τε τοὺς ἐρωμένους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὁμιλεῖ τε καὶ προσφέρεται. Theaet. p. 151. B: προσφέρου οὖν πρὸς ἐμὲ ὡς πρὸς μαίας υἱόν. Charmid. p. 165. B. De Republ. V. p. 471. B: ὁμολογῶ οὕτω δεῖν πρὸς τοὺς ἐναντίους τοὺς ἡμετέρους πολίτας προσφέρεσθαι. al.

Ὅδε δήπου σοι, ἔφη, ἐρεῖ·] In his δήπου irrisionem loquentis significat, ut Lat. nimirum. Quippe δὴ istud βεβαιωτικὸν iam per se saepe inservit irrisioni, de quo usu v. Valcken. ad Herodot. V, 20.; ea vero nunc etiam clarius emergit accedente που στοχαστικῷ.

εἴπερ — διατεθρύληται] si quidem, ut ait, aures ipsi a me semper obtusae sunt. Apte contulit Heindorf. De Rep. II. p. 358. C: ἀπορῶ μέντοι διατεθρυλημένος τὰ ὦτα ἀκούων, ubi eadem est

ἔφη ὁ Κτήσιππος, πάνυ γε. καὶ γάρ ἐστι καταγέλαστα, ὦ Σώκρατες. τὸ γὰρ ἐραστὴν ὄντα καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων τὸν νοῦν προςέχοντα τῷ παιδὶ ἴδιον μὲν μηδὲν ἔχειν λέγειν, ὃ οὐχὶ κἂν παῖς εἴποι,
C πῶς οὐχὶ καταγέλαστον; ἃ δὲ ἡ πόλις ὅλη ᾄδει περὶ Δημοκράτους καὶ Λύσιδος τοῦ πάππου τοῦ παιδὸς καὶ πάντων περὶ τῶν προγόνων, πλούτους τε καὶ ἱπποτροφίας καὶ νίκας Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ τεθρίπποις τε καὶ κέλησι, ταῦτα ποιεῖ τε καὶ λέγει, πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τούτων κρονικώτερα. τὸν γὰρ τοῦ Ἡρακλέους ξενισμὸν πρώην ἡμῖν ἐν ποιήματί τινι διῄει, ὡς διὰ τὴν τοῦ Ἡρακλέους ξυγγένειαν ὁ πρό-
D γονος αὐτῶν ὑποδέξαιτο τὸν Ἡρακλέα, γεγονὼς αὐτὸς ἐκ Διός τε καὶ τῆς τοῦ δήμου ἀρχηγέτου θυγατρός, ἅπερ αἱ γραῖαι ᾄδουσι, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες. ταῦτ' ἐστίν, ἃ οὗτος λέγων τε καὶ ᾄδων ἀναγκάζει καὶ ἡμᾶς ἀκροᾶσθαι. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας εἶπον· Ὦ καταγέλαστε Ἱππόθαλες, πρὶν νενικηκέναι ποιεῖς τε καὶ ᾄδεις εἰς σαυτὸν ἐγκώμιον;

D. ᾄδεις εἰς σαυτὸν] V. αὐτόν, quod praeter Vat. Vind. et Par. E nullus codex tuetur.

P. 206. A. φρ. ἐμπίπλανται] Hirschig. ex uno cod. Bodl. ἐμπίμπλανται. Sed v. Lobeck. ad Phryn. p. 96. unde disces criticum restituisse quod ab usu loquendi est alienius.

δοκοῖ θηρευτὴς εἶναι] V. δοκῇ, quod e Bodl. Coisl.

verbi structura et significatio. — διαφερόντως τῶν ἄλλων, praeter ceteros.

C. ἃ δὲ ἡ πόλις — ποιεῖ τε καὶ λέγει] Quum praecedat: πῶς οὐχὶ καταγέλαστον ἴδιον μὲν μηδὲν ἔχειν λέγειν, legitima ratio postulabat, ut nunc ποιεῖν τε καὶ λέγειν diceretur. Sed inflexa est verborum structura propterea, quod πῶς οὐχὶ καταγέλαστον in clausula prioris incisi positum nec post ποιεῖν τε καὶ λέγειν demum additum est. Usum numeri pluralis πλούτους τε καὶ ἱπποτροφίας abunde illustrant Schaefer. ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 365. Iacob. ad Lucian. Toxar. p. 13?. intpp. ad Isocrat. Panegyr. c. 17. extr. Conf. Rost. §. 96. 3. b. ββ. — ποιεῖ τε καὶ λέγει, ut paullo post λέγων τε καὶ ᾄδων ita dicitur, ut alterum ad carmina, alterum ad scriptiones et sermones referendum sit. — κρονικώτερα, h. e. absurdiora. conf. Spanhem. ad Aristoph. Plut. 581. ad Callim. in Pall. 100.

D. καὶ τῆς τοῦ δήμου ἀρχηγέτου θυγατρός] h. e. καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχηγέτου τοῦ δήμου, ut adeo scribendum fuisse videatur καὶ τῆς τοῦ τοῦ δήμου ἀρχ. θ. Sed Graeci non

Ἀλλ' οὐκ εἰς ἐμαυτόν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὔτε ποιῶ οὔτε ᾄδω. Οὐκ οἴει γε, ἦν δ' ἐγώ. Τὸ δὲ πῶς ἔχει; ἔφη. Πάντων μάλιστ', εἶπον, εἰς σὲ τείνουσιν αὗται E
αἱ ᾠδαί. ἐὰν μὲν γὰρ ἕλῃς τὰ παιδικὰ τοιαῦτα ὄντα, κόσμος σοι ἔσται τὰ λεχθέντα καὶ ᾀσθέντα καὶ τῷ ὄντι ἐγκώμια ὥςπερ νενικηκότι, ὅτι τοιούτων παιδικῶν ἔτυχες· ἐὰν δέ σε διαφύγῃ, ὅσῳ ἂν μείζω σοι εἰρημένα ᾖ ἐγκώμια περὶ τῶν παιδικῶν, τοσούτῳ μειζόνων δόξεις καλῶν τε κἀγαθῶν ἐστερημένος καταγέλαστος εἶναι. ὅςτις οὖν τὰ ἐρωτικά, ὦ φίλε, σοφός, 206
οὐκ ἐπαινεῖ τὸν ἐρώμενον, πρὶν ἂν ἕλῃ, δεδιὼς τὸ μέλλον ὅπῃ ἀποβήσεται. καὶ ἅμα οἱ καλοί, ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐπαινῇ καὶ αὔξῃ, φρονήματος ἐμπίπλανται καὶ μεγαλαυχίας. ἢ οὐκ οἴει; Ἔγωγε, ἔφη. Οὐκοῦν ὅσῳ ἂν μεγαλαυχότεροι ὦσι, δυςαλωτότεροι γίγνονται; Εἰκός γε. Ποῖός τις οὖν ἂν σοι δοκοῖ θηρευτὴς εἶναι, εἰ ἀνασοβοῖ θηρεύων καὶ δυςαλωτοτέραν τὴν ἄγραν ποιοῖ; Δῆλον, ὅτι φαῦλος. Καὶ μὲν δὴ λόγοις τε καὶ ᾠδαῖς μὴ κηλεῖν, ἀλλ' ἐξαγριαίνειν, πολ-

Vat. Ven. Ξ. Barberin. Vind. correctum. Heindorfius δοκεῖ coni., quod est in aliquot libris, et Hirschig. edidit. Sed praestat optativus.

B. Δῆλον, ὅτι φαῦλος] Vulgo haec Socrati continuantur, quum sint Hippothalis; quae ratio etiam in Vind. Coisl. Vat. aliis observata.

solent ita eandem articuli formam geminare, unde Plato eum maluit ante δήμου omittere. v. ad Rempubl. I. p. 332. C. X. p. 598. B. al. Ἀρχηγέτης intelligendum est de pagi Αἰξωνῆς auctore et conditore, quemadmodum apud Sophocl. Oedip. Col. v. 58. ἀρχηγὸς dicitur. Verbis ἅπερ αἱ γραῖαι ᾄδουσι respicitur sine dubio ad proverbium γραῶν ὕθλος s. μῦθος, de quo v. Gorg. p. 527. A. Theaet. p. 176. B. et Paroemiograph. s. v.

E. ἕλῃς τὰ παιδικὰ —] Imago a venatione petita, ut perspicue intelligitur e sequente διαφύγῃ et verbis p. 206. A. Solent enim venatoria vocabula ad amorem transferri, de quo loquendi usu exposuit Wyttenbach. Epistol. Crit. p. 51. conf. Phaedr. 253. C. Metaphoram Platonicis usus flosculis copiosius exornavit Themistius Orat. XXII. p. 330 sq. ed. Dind.

P. 206. ὅπῃ ἀποβήσεται] Euthyphr. p. 3. E: τοῦτ' ἤδη ὅπῃ ἀποβήσεται ἄδηλον, ubi unus Zittav. ὅποι. Herodot. VIII, 67: ἐκαραδόκεον τὸν πόλεμον κῇ ἀποβήσεται. VII, 163: παραδοκήσαντα τὴν μάχην ᾗ πεσέεται. — αὐτοὺς — αὔξῃ,

λὴ ἀμουσία. ἦ γάρ; Δοκεῖ μοι. Σκόπει δή, ὦ Ἱπ-
πόθαλες, ὅπως μὴ πᾶσι τούτοις ἔνοχον σαυτὸν ποιή-
σῃς διὰ τὴν ποίησιν. καίτοι οἶμαι ἐγὼ ἄνδρα, ποιή-
σει βλάπτοντα ἑαυτόν, οὐκ ἄν σε ἐθέλειν ὁμολογῆ-
σαι ὡς ἀγαθός ποτ' ἐστὶ ποιητής, βλαβερὸς ὢν ἑαυ-
τῷ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη· πολλὴ γὰρ ἂν ἀλογία
εἴη. ἀλλὰ διὰ ταῦτα δή σοι, ὦ Σώκρατες, ἀνακοι-
C νοῦμαι, καὶ εἴ τι ἄλλο ἔχεις, συμβούλευε, τίνα ἄν
τις λόγον διαλεγόμενος ἢ τί πράττων προςφιλὴς παι-
δικοῖς γένοιτο. Cap. III. Οὐ ῥᾴδιον, ἦν δ' ἐγώ,
εἰπεῖν, ἀλλ' εἴ μοι ἐθελήσαις αὐτὸν ποιῆσαι εἰς λό-
γους ἐλθεῖν, ἴσως ἂν δυναίμην σοι ἐπιδεῖξαι ἃ χρὴ
αὐτῷ διαλέγεσθαι ἀντὶ τούτων, ὧν οὗτοι λέγειν τε

Δοκεῖ μοι] Bodl. Vat. Θ. *Δοκ. γάρ μοι*, probante Herm. *ὅπως μὴ — ποιήσῃς*] Bekkerus Hirschigio probante ex uno Ven. Ξ. *ποιήσεις* dedit, cum Heindorfio obsecutus decreto Dawesiano. Dein Hirschig. edidit: *ἔγωγ' ἄνδρα* ex uno cod.?
C. *οὗτοι λέγειν τε*] V. *λέγειν οὗτοι*, quod solus Par. E.

h. e. honoribus auget. — Ante *δυςαλωτότεροι γίγνονται* intell. *τοσούτῳ*, quae ratio non infrequens. v. Apolog. Socr. p. 30. A. Gorg. p. 458. A. De Rep. VIII. p. 568. C. al. Nec Latini hoc loquendi genere non sunt usi. Ovid. Epist. IV, 19. Venit amor gravius, quo serius. v. Ruddimann. Institutt. T. II. p. 174.

B. *ἄνδρα — βλάπτοντα ἑαυτὸν — ποιητής*] h. e. *ὡς ἀνὴρ π. βλάπτων ἑαυτὸν ἀγαθός ποτ' ἐστὶ ποιητής*. Notissimum attractionis genus, quod nec Latinis incognitum. Plautus in Rudente: Eam veretur ne perierit. v. Cortius ad Sallust. Iugurth. c. XIV, 11. Oudendorp. ad Hirt. Bell. Afric. c. 20. et de Graecis Matth. Gr. §. 295. Rost. §. 123. b 9. c. §. 122. not. 8, 3. Illud singulare est, quod hoc loco post *ἄνδρα π. βλάπτοντα ἑαυτόν* deinceps denuo infertur *βλαβερὸς ὢν ἑαυτῷ*. Nec tamen quidquam sollicitandum, quandoquidem eadem sententia cum vi quadam et gravitate iteratur, ut si Germanice dicas: demjenigen, der durch seine Dichtung sich selbst schadet, würdest du nicht zugestehen wollen, dass er ein guter Dichter sei, da er sich selbst zum Schaden ist.

σοὶ — ἀνακοινοῦμαι] tecum rem meam communico. — *συμβούλευε*, consilium da. v. ad Menex. p. 234. B.

C. *αὐτὸν ποιῆσαι —*] int. *τὰ σὰ παιδικά*, sive Lysidem. Mox dictum *ἐπιδεῖξαι*, non *ἐπιδείξασθαι*. Nam *ἐπιδεικνύναι* est specimen alicuius rei proponere, aliquid ostendere alteri, ut is rem intelligat, discat, imitetur. Sed *ἐπιδείκνυσθαι* dicuntur qui sua ipsorum causa et se ostentandi gratia aliquod specimem exhibent, ex quo sophistarum *ἐπιδείξεις* nomen acceperunt. Vult autem Socrates hoc loco ostendere

καὶ ᾄδειν φασὶ σέ. Ἀλλ' οὐδέν, ἔφη, χαλεπόν. ἂν
γὰρ εἰςέλθῃς μετὰ Κτησίππου τοῦδε καὶ καθεζόμενος
διαλέγῃ, οἶμαι μέν, καὶ αὐτός σοι πρόςεισι· φιλήκοος
γάρ, ὦ Σώκρατες, διαφερόντως ἐστί, καὶ ἅμα, ὡς D
Ἑρμαῖα ἄγουσιν, ἀναμεμιγμένοι ἐν ταὐτῷ εἰσιν οἵ τε
νεανίσκοι καὶ οἱ παῖδες. πρόςεισιν οὖν σοι. εἰ δὲ μή,
Κτησίππῳ συνήθης ἐστὶ διὰ τὸν τούτου ἀνεψιὸν Με-
νέξενον· Μενεξένῳ μὲν γὰρ δὴ πάντων μάλισθ' ἑταῖ-
ρος ὢν τυγχάνει. καλεσάτω οὖν οὗτος αὐτόν, ἐὰν ἄρα
μὴ προςίῃ αὐτός. Ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, χρὴ ποιεῖν.
Καὶ ἅμα λαβὼν τὸν Κτήσιππον προςῄειν εἰς τὴν πα- E
λαίστραν· οἱ δ' ἄλλοι ὕστεροι ἡμῶν ᾔεσαν.
Εἰςελθόντες δὲ κατελάβομεν αὐτόθι τεθυκότας τε

habet, quo Stephanum usum esse suspicamur.

καὶ αὐτός σοι πρ.] *σοι* om. Steph. cum Par. E.

D. *Μενεξένῳ μὲν γὰρ*] Steph. cum Par. E. *μὲν* om., videlicet quia *δὲ* non subsequi animadvertebat. Sed nihil hoc usu frequentius.

Hippothali, quomodo cum pueris sermones instituendi sint, ut is exemplo aliquo rem intelligat atque discat. Apolog. p. 40. A: *ὑμῖν γὰρ ὡς φίλοις οὖσιν ἐπιδεῖξαι ἐθέλω τὸ νυνί μοι ξυμβεβηκὸς τί ποτε νοεῖ*, ubi qui *ἀποδεῖξαι* maluit, non meminit in eodem libro p. 24. C. legi: *ὡς δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, πειράσομαι καὶ ὑμῖν ἐπιδεῖξαι.* Euthyd. p. 274. A: *ἐπ' αὐτό γε τοῦτο πάρεσμεν, ὡς ἐπιδείξοντε καὶ διδάξοντε.* Ibid. 274. C. al. — *οὗτοι*, Ctesippus eiusque amici ac familiares, qui huic colloquio intersunt.

οἶμαι μέν, καὶ αὐτὸς πρόςεισι] *Οἶμαι μὲν* et *οἶμαι δὲ* rectae praemissum orationi ad Gorg. p. 460. A. Rempubl. VI. p. 507. D. exemplis illustravimus. — *ὡς Ἑρμαῖα ἄγουσιν*, nam s. quippe Hermaea celebrant. Hermaea Mercurio, rei gymnasticae praesidi, sacra fuerunt et a pueris et adolescentibus celebrabantur. v. Hermann. Antiqq. Sacr. Graec. §. 51. 22. Locum ego sic puto intelligendum esse: „quum Lysis sermonum audiendorum sit admodum cupidus, ubi te videbit disserentem, vel sua sponte ad te accedet, ac praeterea pueri atque adolescentuli, ut in Hermaeorum festa celebratione fieri assolet, non diversis in regionibus versantur, sed in uno mixti sunt loco, ut in hac eorum turba verisimile sit eum sponte tibi esse appropinquaturum. Sin minus, certe Ctesippus, cui est familiaris propter huius patruelem Menexenum, eum huc vocabit.“ Itaque nullam hic video sententiarum perturbationem, qualem notavit Heindorfius: imo omnia recte ac perspicue sunt explicata. De *ἐν ταὐτῷ*, uno loco, vid. quae collegit Fritsch. Quaest. Lucian. Praef. p. XI. Ceterum quum lege illa, quae exstat apud Aeschin. adv. Tim. T. III. p. 38 ed. Reisk., cautum esset, ne gymnasiarchae inter Hermaea quemquam adultum

τοὺς παῖδας καὶ τὰ περὶ τὰ ἱερεῖα σχεδόν τι ἤδη πεποιημένα, ἀστραγαλίζοντάς τε δὴ καὶ κεκοσμημένους ἅπαντας. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ ἐν τῇ αὐλῇ ἔπαιζον ἔξω, οἱ δέ τινες τοῦ ἀποδυτηρίου ἐν γωνίᾳ ἠρτίαζον ἀστραγάλοις παμπόλλοις, ἐκ φορμίσκων τινῶν προαιρούμενοι· τούτους δὲ περιέστασαν ἄλλοι θεωροῦντες, ὧν δὴ καὶ ὁ Λύσις ἦν· καὶ εἱστήκει ἐν τοῖς παισί τε
207 καὶ νεανίσκοις ἐστεφανωμένος καὶ τὴν ὄψιν διαφέρων, οὐ τὸ καλὸς εἶναι μόνον ἄξιος ἀκοῦσαι, ἀλλ' ὅτι καλός τε κἀγαθός. καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ καταντικρὺ ἀποχωρήσαντες ἐκαθεζόμεθα — ἦν γὰρ αὐτόθι ἡσυχία — καί τι ἀλλήλοις διελεγόμεθα. περιστρεφόμενος οὖν ὁ Λύσις θαμὰ ἐπεσκοπεῖτο ἡμᾶς καὶ δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν προσελθεῖν. τέως μὲν οὖν ἠπόρει τε καὶ ὤκνει μόνος προσιέναι· ἔπειτα ὁ Μενέξενος ἐκ τῆς αὐλῆς
B μεταξὺ παίζων εἰσέρχεται, καὶ ὡς εἶδεν ἐμέ τε καὶ τὸν Κτήσιππον, ᾔει παρακαθιζησόμενος. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Λύσις ἕσπετο καὶ συμπαρεκαθέζετο μετὰ τοῦ

P. 207. *οὐ τὸ καλὸς εἶναι μ.*] Steph. corr. τῷ.
B. *ἕσπετο καὶ σ.*] εἵπετο Vat. Par. C. Barb. Urb. Vat. r. et corr. Par. B.
ὁ Ἱπποθάλης] ὑποθαλῆς Bodl. et Vat. hic et alibi, qui etiam ὑποθαλεῖ κτλ. scriptum exhibent.

in gymnasia ingredi paterentur, dubitari potest, qui fieri potuerit, ut Socrati una cum Ctesippo et aliis in hanc palaestram introire liceret. De qua re disputavit Schleiermacherus ad h. l. p. 397 sq. Nimirum adultiores a puerorum turba secreti fuerunt, ut h. l.

E. *ἀστραγαλίζοντάς τε δὴ καὶ κ.*] iamque talis ludentes et ornatos omnes. De talorum lusu v. Casaubon. ad Sueton. Aug. 71. et Ernesti Clav. Cic. s. v. Talus. Quod autem pueri dicuntur adhuc fuisse *κεκοσμημένοι*, de veste candida s. *λαμπρᾷ* cogitandum est. Nam ut apud Romanos, sic etiam apud Athenienses qui rem divinam faciebant veste candida erant amicti. v. Casaub. ad Theophr. p. 212. ed. Fisch. et Spanhem. ad Callim. p. 545. De *ἀποδυτηρίῳ* dixit Spanhem. ad Iulian. Orat. I. p. 17. 6. *Ἀρτιάζειν* est ludere par impar, ut loquuntur Latini. v. Sueton. August. c. 71. Horat. Serm. II. Sat. 3. v. 248. Descripsit hunc lusum praeter Scholiastam ad h. l. Pollux libr. IX. cap. ult., ubi hunc locum ob oculos habuit aliam secutus scripturam. Unde Hemsterhus. putabat hic restituendum esse: *ἀστραγάλους παμπόλλους ἐκ φορμ. τινῶν προαιρούμενοι* s. *καθαιρούμενοι*. Et inventus est accusativus in uno Vat. r. Nec tamen puto quidquam esse novandum. nam ad *προαιρούμενοι* facile intelligitur *αὐτούς*; nec dicitur

Μενεξένου. προςῆλθον δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ δὴ καὶ ὁ Ἱπποθάλης, ἐπειδὴ πλείους ἑώρα ἐφισταμένους, τούτους ἐπηλυγισάμενος προςέστη ᾗ μὴ ᾤετο κατόψεσθαι τὸν Λύσιν, δεδιὼς μὴ αὐτῷ ἀπεχθάνοιτο· καὶ οὕτω προςεστὼς ἠκροᾶτο.

Καὶ ἐγὼ πρὸς τὸν Μενέξενον ἀποβλέψας, Ὦ παῖ
Δημοφῶντος, ἦν δ' ἐγώ, πότερος ὑμῶν πρεσβύτερος; C
Ἀμφισβητοῦμεν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ὁπότερος γενναιότερος, ἐρίζοιτ' ἄν; ἦν δ' ἐγώ. Πάνυ γε, ἔφη. Καὶ μὴν ὁπότερός γε καλλίων, ὡςαύτως. Ἐγελασάτην οὖν ἄμφω. Οὐ μὴν ὁπότερός γε, ἔφην, πλουσιώτερος ὑμῶν, οὐκ ἐρήσομαι· φίλω γάρ ἐστον. ἢ γάρ; Πάνυ γ', ἐφάτην. Οὐκοῦν κοινὰ τά γε φίλων λέγεται, ὥςτε τούτῳ γε οὐδὲν διοίσετον, εἴπερ ἀληθῆ περὶ τῆς φιλίας λέγετον. Συνεφάτην.

Cap. IV. *Ἐπεχείρουν δὴ μετὰ τοῦτο ἐρωτᾶν,* D
ὁπότερος δικαιότερος καὶ σοφώτερος αὐτῶν εἴη. μεταξὺ οὖν τις προςελθὼν ἀνέστησε τὸν Μενέξενον, φά-

ἐπηλυγισάμενος] Ita Bodl. Vind. Flor. a. b. d. o. Coisl. Vat. Ven. Ξ. Angel. Pal. Vulgo *ἐπηλυγασάμενος*. Dein codd. *προέστη*, quod Steph. in Adnott. p. 17. Dorvill. ad Charit. p. 145. Ruhnk. ad Tim. p. 117. emendarunt.

simpliciter *ἠρτίαζον ἀστραγάλοις*, sed additur *παμπόλλοις*, in quo vis sententiae iuest. Ceterum Schol. ad h. l. *φορμίσκων· καλαθίσκων. πλεκτῶν ἀγγείων ἤτοι σπυρίδων. φορμίον δὲ πλέγμα τι ψιαθῶδες παρ' Ἱππώνακτι.* — *ἐστεφανωμένος*, ut die festo et recens a sacrificio. v. Dorvill. ad Charit. p. 349 ed. Lips. Visconti Mus. Pio-Clementin. T. III. p. 25.

P. 207. *οὐ τὸ καλὸς εἶναι μ. ἄ. ἀκοῦσαι*] Iunge: *οὐ μόνον ἄξιος ἀκοῦσαι τὸ καλὸς εἶναι*, dignus non solum qui pulcher diceretur: ut Stephanus frustra correxerit *οὐ τῷ κ.* quod ue Graecum quidem.

ἔπειτα ὁ Μενέξενος] In his post *ἔπειτα* ne quis *δὲ* excidisse opinetur, legantur quae scripsimus ad Phaedon. p. 86. E. Protag. p. 310. B. Eodem modo *τέως μὲν οὖν* — *ἔπειτα* positum Hipparch. p. 229. D. Aristoph. Nubb. v. 66: *τέως μὲν οὖν ἐκρίνομεθ'· εἶτα τῷ χρόνῳ κοινῇ ξυνέβημεν.* Dionys. Hal. I. p. 49, 38. 65, 19. III. p. 155, 2. 202, 39 ed. Sylb.

B. *τούτους ἐπηλ.*] Schol. *ἐπισκιασάμενος, ἐπικρυψάμενος. λύγη γὰρ ἡ σκιά.* Eadem habet Tim. Gloss. p. 117. conf. Eustath. ad Iliad. κ. p. 809., qui huius loci meminit. Ab *ἠλύγη* autem est *ἠλυγάζω, ἐπηλυγάζω, ἐπηλυγίζω.* v. Pierson. ad Moer. p. 163. Ruhnk. ad Tim. p. 118 sq. Hoc loco optimi codd. *ἐπηλυγισάμενος* praebuerunt pro vulgari *ἐπηλυγασάμενος*.

σκων καλεῖν τὸν παιδοτρίβην· ἐδόκει γάρ μοι ἱερο-
ποιῶν τυγχάνειν· ἐκεῖνος μὲν οὖν ᾤχετο· ἐγὼ δὲ τὸν
Λύσιν ἠρόμην, Ἦ που, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι, σφό-
δρα φιλεῖ σε ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ. Πάνυ γε, ἦ δ'
ὅς. Οὐκοῦν βούλοιντο ἄν σε ὡς εὐδαιμονέστατον
E *εἶναι. Πῶς γὰρ οὔ; Δοκεῖ δέ σοι εὐδαίμων εἶναι*
ἄνθρωπος δουλεύων τε καὶ ᾧ μηδὲν ἐξείη ποιεῖν ὧν
ἐπιθυμοῖ; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἔφη. Οὐκοῦν εἴ σε
φιλεῖ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ εὐδαίμονά σε ἐπι-
θυμοῦσι γενέσθαι, τοῦτο παντὶ τρόπῳ δῆλον, ὅτι
προθυμοῦνται, ὅπως ἂν εὐδαιμονοίης. Πῶς γὰρ
οὐχί; ἔφη. Ἐῶσιν ἄρα σε ἃ βούλει ποιεῖν καὶ οὐ-
δὲν ἐπιπλήττουσιν, οὐδὲ διακωλύουσι ποιεῖν ὧν ἂν
ἐπιθυμῇς; Ναὶ μὰ Δί' ἐμέ γε, ὦ Σώκρατες, καὶ
μάλα γε πολλὰ κωλύουσι. Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ.
208 *βουλόμενοί σε μακάριον εἶναι διακωλύουσι τοῦτο ποι-*
εῖν, ὃ ἂν βούλῃ; ὧδε δέ μοι λέγε. ἢν ἐπιθυμήσῃς ἐπὶ

E. *ὧν ἐπιθυμοῖ;*] *ἐπιθυμεῖ* Steph. cum Par. E. Vind. Pal. Urb. Vat. r.

οὐδὲ διακωλύουσι] V. *κωλύουσι* cum Par. E. Urb. Vat. v. Vind.

P. 208. *μισθωτῷ μᾶλλον*] *μισθωτῇ* Bodl. Vat. Θ.

C. *Ἀμφισβητοῦμεν, ἔφη*] Recte Heind. „Pari fere aetate sumus, ut propemodum sit nmbiguum. De proverbio Pythagorico: *κοινὰ τὰ φίλων* v. ad Remp. p. 424. A. Adde Menag. ad. Diog. VIII. 10. Beier. ad Cic. Offic. I, 17, 56. p. 134.

D. *ἐδόκει γάρ μοι ἱεροποιῶν τ.*] videbatur enim mihi forte sacra procurare. Ulpiau. ad Midian. p. 367. iam ab Heiudorfio laudatus: *ἱερoτοιός, ὁ ἐπισκοπῶν τὰ θύματα, μὴ ἀδόκιμα καὶ πηρά.* Verbum *ἱεροποιεῖν* ita positum ap. Demosthen. in Midiam c. 31: *εἰσιτήρια ὑπὲρ τῆς βουλῆς ἱεροποιῆσαι καὶ θῦσαι καὶ κατάρξασθαι τῶν ἱερῶν ὑπὲρ ὑμῶν.*

Ἦ που, ἦν δ' ἐγώ] Editt. omnes post *μήτηρ* interrogationis signum exhibent. Quod tollendum iudicavi secutus rationem Elmsleii ad Eurip. Med. v. 1275. Nam particulae *ἦ που*, i. e. *ὄντως που*, nil aliud significant nisi eius, qui loquitur, de re aliqua coniecturam cum asseveratione coniunctam. conf. De Rep. X. p. 595. C. Euthyphr. p. 4. A. Politic. p. 285. D. ibique schol. Germanice dixeris: Gewiss, Lysis, dein Vater und deine Mutter lieben dich wohl sehr.

E. *προμηθοῦνται, ὅπως ἂν εὐδαιμονοίης*] promto paratoque animo curant, quo modo possis beatus esse. Xenoph. Cyrop. I, 2, 5. *ἐπιμέλονται, ὡς ἂν βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται.* Ibid. I, 2, 10. *ἐπιμε-*

τινος τῶν τοῦ πατρὸς ἁρμάτων ὀχεῖσθαι λαβὼν τὰς ἡνίας, ὅταν ἁμιλλᾶται, οὐκ ἂν ἐῷέν σε, ἀλλὰ διακωλύοιεν; Μὰ Δί', οὐ μέντοι ἄν, ἔφη, ἐῷεν. Ἀλλὰ τίνα μήν; Ἔστι τις ἡνίοχος παρὰ τοῦ πατρὸς μισθὸν φέρων. Πῶς λέγεις; μισθωτῷ μᾶλλον ἐπιτρέπουσιν ἢ σοὶ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούληται περὶ τοὺς ἵππους, καὶ προσέτι αὐτοῦ τούτου ἀργύριον τελοῦσιν; Ἀλλὰ τί μήν; ἔφη. Ἀλλὰ τοῦ ὀρικοῦ ζεύγους, οἶμαι, ἐπι- B
τρέπουσί σοι ἄρχειν, κἂν εἰ βούλοιο λαβὼν τὴν μάστιγα τύπτειν, ἐῷεν ἄν. Πόθεν, ἦ δ' ὅς, ἐῷεν; Τί δέ; ἦν δ' ἐγώ· οὐδενὶ ἔξεστιν αὐτοὺς τύπτειν; Καὶ μάλ', ἔφη, τῷ ὀρεοκόμῳ. Δούλῳ ὄντι ἢ ἐλευθέρῳ; Δούλῳ, ἔφη. Καὶ δοῦλον, ὡς ἔοικεν, ἡγοῦνται περὶ πλείονος ἢ σὲ τὸν υἱόν, καὶ ἐπιτρέπουσι τὰ ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ σοί, καὶ ἐῶσι ποιεῖν ὅ τι βούλεται, σὲ δὲ διακωλύουσι. καί μοι ἔτι τόδε εἰπέ. σὲ αὐτὸν C
ἐῶσιν ἄρχειν σεαυτοῦ, ἢ οὐδὲ τοῦτο ἐπιτρέπουσί σοι;

B. τῷ ὀρεοκόμῳ] Cois. Ven. Σ. ὀρεωκόμῳ, quod dedit Bekker, iudicium Piersoni ad Ael. Herodian. p. 449. secutus. Conf. Lobeck. ad Phryn. p. 696., qui aliter statuit, quanquam huius sententiae, iudice Buttmanno, obstat locus Aristoph. Thesm. 493.

λεῖται, ὅπως ἂν θηρῷεν. Ibid. II, 1, 4. βουλευσόμεθα, ὅπως ἂν ἄριστα ἀγωνιζοίμεθα. Oeconom. II, 9. κελεύεις με — ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἂν μὴ παντάπασιν ἀληθῶς πένης γένοιο.

ἐμέ γε — καὶ μάλα γε πολλά] Repetitum γε ne quem moretur, licet in eodem orationis membro collocatum sit, tamen utroque loao vim suam servat. v. Heindorf. ad Euthyd. p. 277. A. Hermann. ad Viger. p. 827. Quippe καὶ ante μάλα γε nunc non copulat, sed habet vim augendi et intendendi, ut sexcenties. De verbo κωλύειν cum duplici accusativo constructo v. Matthiae Gr. §. 421. ann. 1., quanquam tenendum accusativum rei ita tantum poni consnevisse, si neutrum vel pronominum vel adiectivorum verbo adiectum esset. Cf. Rost. §. 104. not. 7.

P. 208. μισθὸν φέρων] Qui pactam mercedem accipit, is μισθὸν φέρειν et φέρεσθαι dicitur: Lohn bekommen; sed qui suam sibi aufert mercedem, is μισθὸν φέρεται. v. Reisig. Enarrat. Oedipl Colon. p. XXVII.

B. τοῦ ὀρικοῦ ζεύγους] Schol. τοῦ ἡμιονικοῦ· ὀρεὺς γὰρ ὁ ἡμίονος. Mox πόθεν — ἐῷεν; habet vim negandi, ut Gorg. p. 471. D. Symp. 172. C. Infra p. 211. C. al. Quod vero ἂν non est repetitum, fit hoc, sicubi utrumque orationis membrum ad commune quiddam refertur. v. Hermann. de Particula ἂν p. 192. Quanquam ne opus quidem est ἂν e superioribus intelligere, si verba Lysidis interpretamur sic: Wie möchten sie es

Πῶς γάρ, ἔφη, ἐπιτρέπουσιν; Ἀλλ' ἄρχει τίς σου; Ὅδε παιδαγωγός, ἔφη. Μῶν δοῦλος ὤν; Ἀλλὰ τί μήν; ἡμέτερός γε, ἔφη. Ἦ δεινόν, ἦν δ' ἐγώ, ἐλεύθερον ὄντα ὑπὸ δούλου ἄρχεσθαι. τί δὲ ποιῶν αὖ οὗτος ὁ παιδαγωγός σου ἄρχει; Ἄγων δήπου, ἔφη, εἰς διδασκάλου. Μῶν μὴ καὶ οὗτοί σου ἄρχουσιν,
D *οἱ διδάσκαλοι; Πάντως δήπου. Παμπόλλους ἄρα σοι δεσπότας καὶ ἄρχοντας ἑκὼν ὁ πατὴρ ἐφίστησιν. ἀλλ'*

D. *ὅ τι ἂν βούλῃ*] Steph. cum uno Par. E. *βούλοιο.*

wohl zulassen? Lachet. p. 190. C: *τίνα τρόπον τούτου σύμβουλοι γενοίμεθα;* ubi Bekkerus *ἂν* interposuit. Gorg. p. 492. B. Legg. X. p. 894. C. al. Hirschig. istud *ἐῷεν;* exterminandum censet.

C. *σὲ αὐτὸν ἐῶσιν ἄρχειν—*] h. e. *σὲ ἐῶσιν ἄρχειν αὐτὸν σεαυτοῦ:* ex quo clarum est, cur *σὲ αὐτὸν* scriptum sit, non *σεαυτόν.* Nam *αὐτὸν* vi et gravitate sua eminet. Optime de hac re exposuit Matthiae Gr. §. 148. 2.

Μῶν μὴ καὶ οὗτοι —] Paullo ante dicebat: *μῶν δοῦλος ὤν;* nunc *μῶν μὴ* ponit; quod cave credas temere factum esse. Nam *μῶν* etsi dubitari non potest quin ex *μὴ οὖν* sit conflatum, tamen ab *μῶν μὴ* usu et significatione sua aliquantum discrepat. Etenim *μὴ* simplex quum ita interroget, ut eum, qui loquitur, significet aliquid nolle optare, ideoque interrogantis suspicionem quandam cum metu coniunctam prodat, ut Protagor. p. 310. B: *μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις;* du bringst doch nicht etwa eine schlimme Nachricht? tum accessit *οὖν* atque cum *μὴ* coaluit, ubi id, quod interroganti metuendum videretur, ex quapiam re vel dicto alterius colligi posset. Ita *μὴ οὖν* s. *μῶν τι νεώτερον ἀγγέλλεις;* significat: du bringst doch also nicht eine schlimme Nachricht? Sed usu et consuetudine factum est, ut vis negationis vehementer imminueretur, plurimumque ponderis alteri vocabuli parti accederet, quo ipso evenit, ut *μῶν* paene nihil esset nisi particula interrogandi, quae in negantibus quidem enuntiationibus poneretur, sed ita tamen, ut iam vix ulla negandi vis in ea contineri videretur. Atque ex his primum quidem clarum est, quid *μὴ* et *μῶν* differant. Deinde etiam illud intelligitur, qui fieri potuerit, ut post *μῶν* negandi vocula *μὴ* denuo repeteretur. Factum enim hoc apparet esse propterea, quod vis negationis in solo *μῶν* nimis esset exilis ac paene nulla. Itaque hoc loco Socrates pereleganter primum utitur leniore interrogationis forma *μῶν δοῦλος ὤν;* also wohl ein Sclav?, quanquam se rem negari velle item significat: deinde autem progreditur ad fortiorem apertioremque interrogationem, *μῶν μὴ* dicens. Idem discrimen observandum est in iis, quae paullo post E. legimus: *μῶν μή τι ἠδίκηκας τὸν πατέρα:* du hast doch dem Vater kein Unrecht zugefügt? et in loco Protagor. p. 310. D: *μῶν τί σε ἀδικεῖ Πρωταγόρας;* ex quibus alterum lenius dictum. Eandem prorsus

ἆρ' ἐπειδὰν οἴκαδε ἔλθῃς παρὰ τὴν μητέρα, ἐκείνη σὲ ἐᾷ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλῃ, ἵν' αὐτῇ μακάριος ᾖς, ἢ περὶ τὰ ἔρια ἢ περὶ τὸν ἱστόν, ὅταν ὑφαίνῃ; οὔ τι γάρ που διακωλύει σε ἢ τῆς σπάθης ἢ τῆς κερκίδος ἢ ἄλλου του τῶν περὶ ταλασιουργίαν ὀργάνων ἅπτεσθαι. Καὶ ὃς γελάσας, Μὰ Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ μόνον γε διακωλύει, ἀλλὰ καὶ τυπτοίμην E ἄν, εἰ ἁπτοίμην. Ἡράκλεις, ἦν δ' ἐγώ, μῶν μή τι

E. *οὐ μόνον γε διακωλύει*] Hirschig. *διακωλύει* uncis seclusit.

rationem patet esse vocabuli *οὐκοῦν*, cuius altera pars ita praevaluit, ut non modo accentus in ea poneretur, de quo acute exposuit Buttmannus, sed etiam ita usurparetur, ut sublata interrogationis vi totum vocabulum igitur, itaque, significaret. Ex quo talis habent explicationem, quale est Phaedon. p. 68. C: *οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη — ἆρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει;* Denique iam ne illud quidem cuiquam mirum videbitur, quod post *μῶν* etiam *οὖν* iterari solet, cuius generis exempla collegit Astius ad Legg. p. 7. Quippe quum *μῶν* paullatim in particulam interrogandi abiisset, ne colligendi quidem vis in ea adeo mansit perspicua, ut voculae *οὖν* adiectio plane supervacanea videri posset. Quod autem diximus, *μή*, *μῶν*, *μῶν μή* ita usurpari, ut negans exspectetur responsio, id ne quis putet eiusmodi locis posse confutari, qualis hic est, in quo ter subiecta est contrarii affirmatio; diligenter observari oportet, saepenumero eam interrogandi formam cum quadam simulatione vel dissimulatione ab loquentibus adhiberi, ideoque ab iis ita interrogari, ac si quid esse nolint, quum tamen contrarium locum habere praevideant. Quod quidem in hunc locum convenit, in quo Socrates puerum sic interrogat, ut quum simulet nolle se id, quod quaerat, tamen contrarium affirmatum iri non potest non praevidere. Sed aliae quoque caussae possunt esse, cur quum is, qui interrogat, nolle se aliquid fieri significet, tamen ab altero contrarium affirmetur. Quippe fieri sane potest, ut quid praeter interrogantis voluntatem vel exspectationem asseveretur. Ita Crito in cognomine dialogo p. 44. E. Socratem interrogat sic: *ἆρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθεῖ;* cui hic: *καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά.* Quo loco videmus illum ita loquentem induci, ut vereatur, ne amicus istarum, quas memorat, rerum cura sollicitetur: Socrates autem libere profitetur se utique cura ista et sollicitudine minime vacare.

D. *ἵν' αὐτῇ μακάριος ᾖς*] De Rep. I. p. 343. A: *ὅς γε αὐτῇ οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις.* Ibid. III. p. 389. D. p. 391. D. al. v. Matthiae Gr. §. 389.

ἢ τῆς σπάθης ἢ τῆς κερκίδος] Hesychius: *Σπαθατὸν τὸ ὄρθιον ὕφος σπάθῃ κεκρουμένον, οὐ κτενί.* Itaque significat textrices olim in tela recta stantes usas fuisse spatha; contra in tela plana pectine (*κτενὶ*) stamina percussisse atque condensavisse. v. Schneider. In-

ἠδίκηκας τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα; Μὰ Δί' οὐκ
ἔγωγε, ἔφη. Cap. V. Ἀλλ' ἀντὶ τίνος μὴν οὕτω
σε δεινῶς διακωλύουσιν εὐδαίμονα εἶναι καὶ ποιεῖν ὅ
τι ἂν βούλῃ, καὶ δι' ἡμέρας ὅλης τρέφουσί σε ἀεί
τῳ δουλεύοντα καὶ ἑνὶ λόγῳ ὀλίγου ὧν ἐπιθυμεῖς οὐ-
δὲν ποιοῦντα; ὥςτε σοι, ὡς ἔοικεν, οὔτε τῶν χρη-
μάτων τοσούτων ὄντων οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ πάντες
209 αὐτῶν μᾶλλον ἄρχουσιν ἢ σύ, οὔτε τοῦ σώματος οὕ-
τω γενναίου ὄντος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄλλος ποιμαίνει
καὶ θεραπεύει· σὺ δὲ ἄρχεις οὐδενός, ὦ Λύσι, οὐδὲ
ποιεῖς οὐδὲν ὧν ἐπιθυμεῖς. Οὐ γάρ πω, ἔφη, ἡλι-
κίαν ἔχω, ὦ Σώκρατες. Μὴ οὐ τοῦτό σε, ὦ παῖ Δη-
μοκράτους, κωλύῃ. ἐπεὶ τό γε τοσόνδε, ὡς ἐγῷμαι,
καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σοι ἐπιτρέπουσι καὶ οὐκ
ἀναμένουσιν, ἕως ἂν ἡλικίαν ἔχῃς. ὅταν γὰρ βούλων-
ται αὐτοῖς τινα ἀναγνωσθῆναι ἢ γραφῆναι, σέ, ὡς
B ἐγῷμαι, πρῶτον τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπὶ τοῦτο τάττου-
σιν. ἦ γάρ; Πάνυ γ', ἔφη. Οὐκοῦν ἔξεστί σοι ἐν-
ταῦθ' ὅ τι ἂν βούλῃ πρῶτον τῶν γραμμάτων γρά-
φειν καὶ ὅ τι ἂν δεύτερον· καὶ ἀναγιγνώσκειν ὡςαύ-

P. 209. *Οὐ γάρ πω — ἡλικίαν ἔχω*] Sic Ven. Ξ. Urbin. et corr. Coisl. Flor. d. Vulgo *που*.

αὐτοῖς τινα ἀναγνωσθῆναι] Non opus est coniectura Heindorfi, scribendum iudicantis *αὐτοῖς τι ἀναγνωσθῆναι*. v. Protagor. p. 328. B., ubi vir doctus ipse sententiam suam retractavit comparato etiam loco Reipubl. VII. p. 523. E.

C. *ἄρτι ἐλέγομεν, κωλύουσιν;*] Magnam habet vim eiusdem verbi repetitio; nec tamen poenitet consilii, quo olim cum Bodl. Flor. a b. c. dedimus *κωλύουσιν*, quod idem habent libri

dic. ad Scriptor. R. R. p. 371. — *κερκὶς* est pecten, quo tela plauditur et percutitur.

P. 209. *Οὐ γάρ πω, ἔφη, ἡλ.*] Dicens *πού* dubitanter loquitur puerulus, ita quidem, ut colloquentis assensionem exspectare videatur. Quod si e quattuor codd. *πω* receperis, simpliciter affirmabit se nondum ad iustam aetatis pervenisse maturitatem. Nam *ἡλικία*, ut Lat. aetas, dicitur de adultis, qui ad maturiores annos pervenerunt. v. Wesseling. ad Diod Sic. XIX. 341. Dorvill. ad Charit. p. 275. Heindorf. ad Charm. §. 4. Wyttenbach. ad Plut. Mor. T. XII. p. 83. Anecdot. Bekk. T. I. p. 3. Phrynich. p. 84. Ernesti Gloss. Liv. p. 31.

B *καὶ ψῆλαι*] Schol. *ψῆλαι. τὸ ἄνευ πλήκτρου τῷ δακτύλῳ τὰς χορδὰς ἐπαφᾶσθαι.*

C. *ὅτι ἐνταῦθα μὲν οὐ διακωλύουσιν, ἐν οἷς δὲ — κωλύουσιν;*] Sic etiam Latini. Cic. pro Sulla c. 7: an tum in tanto imperio, tanta

τως ἔξεστι. καὶ ἐπειδάν, ὡς ἐγῷμαι, τὴν λύραν λάβῃς,
οὐ διακωλύουσί σε οὔθ' ὁ πατὴρ οὔθ' ἡ μήτηρ ἐπι-
τεῖναί τε καὶ ἀνεῖναι ἣν ἂν βούλῃ τῶν χορδῶν, καὶ
ψῆλαι καὶ κρούειν τῷ πλήκτρῳ. ἢ διακωλύουσιν; Οὐ
δῆτα. Τί ποτ' ἂν οὖν εἴη, ὦ Λύσι, τὸ αἴτιον, ὅτι
ἐνταῦθα μὲν οὐ διακωλύουσιν, ἐν οἷς δὲ ἄρτι ἐλέ- C
γομεν κωλύουσιν; Ὅτι, οἶμαι, ἔφη, ταῦτα μὲν ἐπί-
σταμαι, ἐκεῖνα δ' οὔ. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἄριστε.
οὐκ ἄρα τὴν ἡλικίαν σου περιμένει ὁ πατὴρ ἐπιτρέ-
πειν πάντα, ἀλλ' ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἡγήσηταί σε βέλτιον
αὑτοῦ φρονεῖν, ταύτῃ ἐπιτρέψει σοι καὶ αὑτὸν καὶ
τὰ αὑτοῦ. Οἶμαι ἔγωγε, ἔφη. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. τί
δέ; τῷ γείτονι ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος ὥςπερ τῷ πα-
τρὶ περὶ σοῦ; πότερον οἴει αὐτὸν ἐπιτρέψειν σοι τὴν D
αὑτοῦ οἰκίαν οἰκονομεῖν, ὅταν σε ἡγήσηται βέλτιον
περὶ οἰκονομίας ἑαυτοῦ φρονεῖν, ἢ αὐτὸν ἐπιστατή-
σειν; Ἐμοὶ ἐπιτρέψειν οἶμαι. Τί δ'; Ἀθηναίους οἴει
σοι οὐκ ἐπιτρέψειν τὰ αὑτῶν, ὅταν αἰσθάνωνται, ὅτι
ἱκανῶς φρονεῖς; Ἔγωγε. Πρὸς Διός, ἦν δ' ἐγώ, τί
ἄρα ὁ μέγας βασιλεύς; πότερον τῷ πρεσβυτάτῳ υἱεῖ,

Bekker. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. B. C. Angel. Barberin. Pal. Urbin. Vat. r. Nam post composita saepe ita simplicia verba inferuntur. v. ad Phaedon. in.

ὁ αὐτὸς ὅρος ὥςπερ τῷ π.] E Bekkeri libris soli Angel. et Barber. ὥςπερ; ceteri ὅςπερ. E nostris nihil enotatum, nec Gaisfordius in Bodl. quidquam diversitatis repperit. Itaque vulgata retinenda, quamquam nuper fuit qui vel monitus verum praecipitato iudicio ὅςπερ reponeret. Istum vero rursus amandamus ad ea, quae ad Phaedon. p. 86. A. exposuimus.

potestate, non dicis fuisse regem, nunc privatum regnare dicis? Ibid. c. 1. §. 3: quid enim est, quamobrem abs te Q. Hortensii factum — non reprehendatur, reprehendatur meum? De Orator. I. c. 17. §. 79: etiamsi ingenium, ut tu putas, non maxime defuit, doctrina certe et otium — defuit. Pro Milon. c. 9. §. 26: consulatum eripi non posse, vitam posse: ad quem locum v. Matthiae. Criton. p. 54. A: πότερον ἐὰν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπιμελήσονται· ἐὰν δὲ εἰς Ἅιδου, οὐχὶ ἐπιμελήσονται; Gorg. p. 525. C: αὐτοὶ μὲν οὐκέτι ὀνίνανται οὐδέν, ἄλλοι δὲ ὀνίνανται. Sophocl. Oed. Tyr. v. 770: πρίν μοι τύχη τοιάδ' ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἀξία, σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία.

ἐπιτρέπειν πάντα] h. e. ὥςτε σοι ἐπ. πάντα.

ὁ αὐτὸς ὅρος ὥςπερ —] Boeckhius in Min. p. 170. corrigebat ὅςπερ. frustra. v. ad Phaedon. p. 86. A. Eodem pertinet

οὐ ἡ τῆς Ἀσίας ἀρχὴ γίγνεται, μᾶλλον ἂν ἐπιτρέψειεν ἑψομένων κρεῶν [ἐμβάλλειν] ὅ τι ἂν βούληται
E ἐμβαλεῖν εἰς τὸν ζωμόν, ἢ ἡμῖν, εἰ ἀφικόμενοι παρ' ἐκεῖνον ἐνδειξαίμεθα αὐτῷ, ὅτι ἡμεῖς κάλλιον φρονοῦμεν ἢ ὁ υἱὸς αὐτοῦ περὶ ὄψου σκευασίας; Ἡμῖν δῆλον ὅτι, ἔφη. Καὶ τὸν μέν γε οὐδ' ἂν σμικρὸν ἐάσειεν ἐμβαλεῖν· ἡμᾶς δέ, κἂν εἰ βουλοίμεθα δραξάμενοι τῶν ἁλῶν, ἐῴη ἂν ἐμβαλεῖν. Πῶς γὰρ οὔ; Τί δ' εἰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀσθενοῖ, ἆρ' ἐῴη ἂν αὐτὸν ἅπτεσθαι τῶν ἑαυτοῦ ὀφθαλμῶν, μὴ
210 ἰατρικὸν ἡγούμενος, ἢ κωλύοι ἄν; Κωλύοι ἄν. Ἡμᾶς δέ γε εἰ ὑπολαμβάνοι ἰατρικοὺς εἶναι, κἂν εἰ βουλοίμεθα διανοίγοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπάσαι τῆς τέφρας, οἶμαι, οὐκ ἂν κωλύσειεν, ἡγούμενος ὀρθῶς φρονεῖν. Ἀληθῆ λέγεις. Ἆρ' οὖν καὶ τἆλλα πάντα ἡμῖν ἐπιτρέποι ἂν μᾶλλον ἢ ἑαυτῷ καὶ τῷ υἱεῖ, περὶ ὅσων ἂν δόξωμεν αὐτῷ σοφώτεροι ἐκείνων εἶναι; Ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Cap. VI. Οὕτως ἄρα ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, ὦ φίλε Λύσι. εἰς μὲν ταῦτα, ἃ ἂν
B φρόνιμοι γενώμεθα, ἅπαντες ἡμῖν ἐπιτρέψουσιν, Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποιή-

D. ἐπιτρέψειεν ἑψομένων] V. ἐνεψομένων, praeter fidem et auctoritatem codicum, praeter Barb. Palat. Urbin. qui habent ἐν ἑψομένων.
E. μὴ ἰατρικὸν ἡγούμενος] Sic Coisl. Vindob. pro vulg. μὴ ἰατρὸν ἡγ. Mox διαγαγόντες Bodl. Vat. Θ.
P. 210. A. οὕτως ἄρ' ἔχει] ἔχοι Bodl. Vat. Ven. Σ. Par.

Sympos. p. 181. E: χρῆν — τοὺς πανδήμους ἐραστὰς προσαναγκάζειν τὸ τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ κτλ. Sententia haec est: vicinus tuus nonne eandem sequitur regulam atque normam in iudicio de te suo, quam pater tenet?
D. κρεῶν (ἐμβάλλειν) ὅ τι ἂν β.] Quod uncis seclusi ἐμβάλλειν, merito ab Heindorfio in fraudis suspicionem vocatum est. Nec molestia, quam affert, multum levitur, si cum Bekkero reponas ἐμβαλεῖν e Paris. C., qui habet ἐμβάλειν. Ceterum Astius De Vit. et Script. Plat. p. 432. cur hoc exemplum a Socratica ratione alienum putaverit, equidem non exputo.
E. κἂν εἰ βουλοίμεθα —, ἐῴη ἂν ἐμβαλεῖν] V. ad Menex. p. 236. D. Verbum δράττεσθαι interpretatur Eustath. ad Iliad. p. 939. 21 ed. Rom. per ἀπρὶξ ἔχεσθαι.
P. 210. σοφώτεροι ἐκείνων εἶναι;] sc. αὐτοῦ τε καὶ τοῦ υἱοῦ. Sic ἐκεῖνος saepius

σομέν τε ἐν τούτοις ὅ τι ἂν βουλώμεθα, καὶ οὐδεὶς
ἡμᾶς ἑκὼν εἶναι ἐμποδιεῖ, ἀλλ' αὐτοί τε ἐλεύθεροι
ἐσόμεθα ἐν αὐτοῖς καὶ ἄλλων ἄρχοντες, ἡμέτερά τε
ταῦτα ἔσται· ὀνησόμεθα γὰρ ἀπ' αὐτῶν. εἰς ἃ δ'
ἂν νοῦν μὴ κτησώμεθα, οὔτε τις ἡμῖν ἐπιτρέψει περὶ
αὐτὰ ποιεῖν τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ἐμποδιοῦσι πάν-
τες καθ' ὅ τι ἂν δύνωνται, οὐ μόνον οἱ ἀλλότριοι, C
ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ εἴ τι τούτων οἰ-
κειότερόν ἐστιν, αὐτοί τε ἐν αὐτοῖς ἐσόμεθα ἄλλων
ὑπήκοοι, καὶ ἡμῖν ἔσται ἀλλότρια· οὐδὲν γὰρ ἀπ'
αὐτῶν ὀνησόμεθα. συγχωρεῖς οὕτως ἔχειν; Συγχωρῶ.
Ἆρ' οὖν τῳ φίλοι ἐσόμεθα καί τις ἡμᾶς φιλήσει ἐν
τούτοις, ἐν οἷς ἂν ὦμεν ἀνωφελεῖς; Οὐ δῆτα, ἔφη.
Νῦν ἄρα οὐδὲ σὲ ὁ πατὴρ οὐδὲ ἄλλος ἄλλον οὐδένα
φιλεῖ, καθ' ὅσον ἂν ᾖ ἄχρηστος. Οὐκ ἔοικεν, ἔφη.
Ἐὰν μὲν ἄρα σοφὸς γένῃ, ὦ παῖ, πάντες σοι φίλοι D
καὶ πάντες σοι οἰκεῖοι ἔσονται· χρήσιμος γὰρ καὶ ἀγα-
θὸς ἔσει· εἰ δὲ μή, σοὶ οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὔθ' ὁ
πατὴρ φίλος ἔσται οὔθ' ἡ μήτηρ οὔθ' οἱ οἰκεῖοι.
οἷόν τε οὖν ἐπὶ τούτοις, ὦ Λύσι, μέγα φρονεῖν, ἐν
οἷς τις μήπω φρόνιμος; Καὶ πῶς ἄν; ἔφη. Εἰ δ' ἄρα

BC. al. Barb. Num scribendum: ἄρ' ἂν ἔχοι?

B. ἐπιτρέψει περὶ αὐτὰ π.] ταῦτα de coni. Hirschig.

C. ἡμᾶς φιλήσει] Ita Flor. d. pro vulg. φιλήσειε, quod ism Heindorf. correxit.

D. μήπω φρόνιμος] Sic Bodl. Vat. Θ. v. Editt. omnes μήπω φρονεῖ.

vice fungitur pronominis αὐτός. v. Schaefer. ad Demosthen. Apparat. T. II. p. 215. et quae adscripsi ad Phaedon. p. 106. B. Protagor. p. 311. D.

B. εἰς μὲν ταῦτα, ἃ ἂν φρόνιμοι γ.] Ita concinnitatis causa dixit, quia opponitur deinceps: εἰς ἃ δ' ἂν νοῦν μὴ κτησώμεθα. Nam εἰς μὲν ταῦτα absolute dictum: quod ad illa attinet.

D. Ἐὰν μὲν ἄρα — εἰ δὲ μή] Charm. p. 257. C: ἐὰν σὺ μὲν βούλῃ, — εἰ δὲ μή. Gorg. p. 470. A: ἐὰν μὲν ἕπηται —, εἰ δὲ μή. De Rep. VII. p. 540. C: ἐὰν καὶ ἡ Πυθία ξυναναιρῇ ὡς δαίμοσιν, εἰ δὲ μή, ὡς εὐδαίμοσιν. Phaedon. p. 93. B: ἂν μὲν μᾶλλον ἁρμοσθῇ —, εἰ δὲ ἧττον κτλ., ubi v. ann., unde disces etiam vicissim post εἰ μὲν in altero membro ἐὰν δὲ inferri. Alia ratio est infra p. 217. E: ἢ ἐὰν μὲν κατά τινα τρόπον παρῇ, ἔσται· ἐὰν δὲ μή, οὔ. In his enim non est talis conditionis oppositio, sed utrumque orationis membrum ita enuntiatur, ut omnia

σὺ διδασκάλου δέει, οὔπω φρονεῖς. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα μεγαλόφρων εἶ, εἴπερ ἄφρων ἔτι. Μὰ Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὔ μοι δοκεῖ.

Cap. VII. *Καὶ ἐγὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἀπέβλεψα*
E *πρὸς τὸν Ἱπποθάλη, καὶ ὀλίγου ἐξήμαρτον· ἐπῆλθε γάρ μοι εἰπεῖν, ὅτι Οὕτω χρή, ὦ Ἱππόθαλες, τοῖς παιδικοῖς διαλέγεσθαι, ταπεινοῦντα καὶ συστέλλοντα, ἀλλὰ μὴ ὥςπερ σὺ χαυνοῦντα καὶ διαθρύπτοντα. κατιδὼν οὖν αὐτὸν ἀγωνιῶντα καὶ τεθορυβημένον ὑπὸ τῶν λεγομένων, ἀνεμνήσθην, ὅτι καὶ προσεστὼς λανθάνειν τὸν Λύσιν ἐβούλετο· ἀνέλαβον οὖν ἐμαυτὸν καὶ ἐπέσχον τοῦ λόγου.*

211 *Καὶ ἐν τούτῳ ὁ Μενέξενος πάλιν ἧκε, καὶ ἐκαθέζετο παρὰ τὸν Λύσιν, ὅθεν καὶ ἐξανέστη. ὁ οὖν Λύσις μάλα παιδικῶς καὶ φιλικῶς, λάθρᾳ τοῦ Μενεξένου, σμικρὸν πρός με λέγων ἔφη, Ὦ Σώκρατες, ἅπερ καὶ ἐμοὶ λέγεις, εἰπὲ καὶ Μενεξένῳ. Καὶ ἐγὼ εἶπον, Ταῦτα μὲν σὺ αὐτῷ ἐρεῖς, ὦ Λύσι· πάντως γὰρ προσεῖχες τὸν νοῦν. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πειρῶ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἀπομνημονεῦσαι αὐτὰ ὅ τι μά-*
B *λιστα, ἵνα τούτῳ σαφῶς πάντ' εἴπῃς· ἐὰν δέ τι αὐτῶν ἐπιλάθῃ, αὖθίς με ἀνερέσθαι, ὅταν ἐντύχῃς πρῶτον. Ἀλλὰ ποιήσω, ἔφη, ταῦτα, ὦ Σώκρατες, πάνυ σφόδρα, εὖ ἴσθι. ἀλλά τι ἄλλο αὐτῷ λέγε, ἵνα*

P. 211. *σμικρὸν πρός με λέγων*] Heind. corr. *πρὸς ἐμέ.* Non opus. v. ad Protag. p. 335. A. Dein Bekk. ex uno Θ. *ἔφη λέγων.*

B. *ποιήσω, ἔφη, ταῦτα*] V. *ποιήσω ταῦτα, ἔφη,* quod e

e rerum statu suspensa esse cogitentur, nihil sola mentis cogitatione contineatur.

E. *ὀλίγου ἐξήμαρτον*] V. ad Menex. p. 236. B.

ἀνέλαβον οὖν ἐμαυτόν] recipiebam s. colligebam me ipsum. Locutionem illustrat Fritsch. ad Lucian. Alexandr. p. 236.

P. 211. *ἅπερ καὶ ἐμοὶ λέγεις, εἰπὲ καὶ M.*] De geminato *καὶ* dictum ad Apolog. p. 22. D. Phaedon. p. 64. C. p. 76. E. Gorg. p. 457. E.

σὺ αὐτῷ ἐρεῖς] Futurum loco imperativi. Aristoph. Equitt. v. 488. *νυνὶ διδάξεις, εἴπερ ἀπεκρύψω ποτέ.* Plat. Protag. p. 338. A. *ὧς οὖν ποιήσετε, καὶ πείθεσθέ μοι,* ubi futurum cum imperativo iunctum.

B. *αὖθίς με ἀνερέσθαι*] Infinitivus nisi loco imperativi

καὶ ἐγὼ ἀκούω, ἕως ἂν οἴκαδε ὥρα ᾖ ἀπιέναι. Ἀλλὰ
χρὴ ποιεῖν ταῦτα, ἦν δ' ἐγώ, ἐπειδή γε καὶ σὺ κε-
λεύεις. ἀλλ' ὅρα, ὅπως ἐπικουρήσῃς μοι, ἐάν με ἐλέγ-
χειν ἐπιχειρῇ ὁ Μενέξενος. ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι ἐριστι-
κός ἐστι; Ναὶ μὰ Δία, ἔφη, σφόδρα γε. διὰ ταῦτά C
τοι καὶ βούλομαι σὲ αὐτῷ διαλέγεσθαι. Ἵνα, ἦν δ'
ἐγώ, καταγέλαστος γένωμαι; Οὐ μὰ Δία, ἔφη, ἀλλ'
ἵν' αὐτὸν κολάσῃς. Πόθεν; ἦν δ' ἐγώ. οὐ ῥᾴδιον·
δεινὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος, Κτησίππου μαθητής. πάρε-
στι δέ τοι αὐτός — οὐχ ὁρᾷς;— Κτήσιππος. Μη-
δενός σοι, ἔφη, μελέτω, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἴθι δια-
λέγου αὐτῷ. Διαλεκτέον, ἦν δ' ἐγώ.

Cap. VIII. *Ταῦτ' οὖν ἡμῶν λεγόντων πρὸς*
ἡμᾶς αὐτούς, Τί ὑμεῖς, ἔφη ὁ Κτήσιππος, αὐτὼ μόνω
ἑστιᾶσθον, ἡμῖν δὲ οὐ μεταδίδοτον τῶν λόγων; Ἀλ- D
λὰ μήν, ἦν δ' ἐγώ, μεταδοτέον. ὅδε γάρ τι ὧν λέγω
οὐ μανθάνει, ἀλλά φησιν οἴεσθαι Μενέξενον εἰδέναι,
καὶ κελεύει τοῦτον ἐρωτᾶν. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, οὐκ
ἐρωτᾷς; Ἀλλ' ἐρήσομαι, ἦν δ' ἐγώ. καί μοι εἰπέ, ὦ
Μενέξενε, ὃ ἄν σε ἔρωμαι. τυγχάνω γὰρ ἐκ παιδὸς
ἐπιθυμῶν κτήματός του, ὥσπερ ἄλλος ἄλλου. ὁ μὲν
γάρ τις ἵππους ἐπιθυμεῖ κτᾶσθαι, ὁ δὲ κύνας, ὁ δὲ E
χρυσίον, ὁ δὲ τιμάς· ἐγὼ δὲ πρὸς μὲν ταῦτα πράως
ἔχω, πρὸς δὲ τὴν τῶν φίλων κτῆσιν πάνυ ἐρωτικῶς,

Bodl. Flor. d. Coisl. Vat. Θ. Ven. Ξ. mutatum. Tum vulg. *αὐτῷ ἄλλο* e Bodl. Coisl. Vat. Θ. r. Ven. Σ. Urbin. Vind. correctum.
ὅπως ἐπικουρήσῃς] Coisl. Ven. Ξ. Par. C. Angel. Barb. Palat. Flor. d. c. *ἐπικουρήσεις*. v. ann. ad p. 206. B.

positus est, de quo loquendi genere v. ad Remp. V. p. 473. A., e *πειρῶ* aptus nexusque esse videri poterit.

C. *Πόθεν; ἦν δ' ἐγώ*] Recte Heindorf. interpretatur: nihil minus. v. ad p. 208. B. Mox *οὐχ ὁρᾷς* reliquae orationi interpositum, ut alibi *ὁρᾷς*. v. Heindorf. ad Protag. p. 336. B.

αὐτὼ μόνω ἑστιᾶσθον] De hac metaphora, qua sermones cum epulis comparantur, egimus ad Remp. I. 354. A. IX. 571. E. Phaedr. 227. B.

D. *Τί οὖν — οὐκ ἐρωτᾷς;*] Praesentis temporis in hac formula usum notavimus ad Protag. p. 310. E. Multo frequentior est aoristus.

ὁ μὲν γάρ τις ἵππους] Conf. Xenoph. Mem. I. 6, 14.

καὶ βουλοίμην ἄν μοι φίλον ἀγαθὸν γενέσθαι μᾶλ-
λον ἢ τὸ ἄριστον ἐν ἀνθρώποις ὄρτυγα ἢ ἀλεκτρυό-
να, καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε μᾶλλον ἢ ἵππον τε καὶ
κύνα· οἶμαι δέ, νὴ τὸν κύνα, μᾶλλον ἢ τὸ Δαρείου
χρυσίον κτήσασθαι δεξαίμην πολὺ πρότερον ἑταῖρον,
μᾶλλον ἢ αὐτὸν Δαρεῖον. οὕτως ἐγὼ φιλέταιρός τίς
212 *εἰμι. ὑμᾶς οὖν ὁρῶν, σέ τε καὶ Λύσιν, ἐκπέπληγμαι*
καὶ εὐδαιμονίζω, ὅτι οὕτω νέοι ὄντες οἷοί τ' ἐστὸν
τοῦτο τὸ κτῆμα ταχὺ καὶ ῥᾳδίως κτᾶσθαι, καὶ σύ
τε τοῦτον οὕτω φίλον ἐκτήσω ταχύ τε καὶ σφόδρα,
καὶ αὖ οὗτος σέ· ἐγὼ δὲ οὕτω πόῤῥω εἰμὶ τοῦ κτή-
ματος, ὥστε οὐδ' ὅντινα τρόπον γίγνεται φίλος ἕτε-
ρος ἑτέρου οἶδα, ἀλλὰ ταῦτα δὴ αὐτά σε βούλομαι
ἐρέσθαι, ἅτε ἔμπειρον. Cap. IX. *Καί μοι εἰπέ·*

P. 212. *καὶ σύ τε τοῦτον*] *τε* Heindorfius et Bekkerus. Libri *καὶ σὺ δὲ τ.*

πότερος ποτέρου φίλος γίγν.] Sic Bodl. Vind. Florr. a. b. c. d. o. et reliqui omnes. Stephanus *φίλος* omisit, errore, ut videtur.

ἐὰν μόνος ὁ ἕτερος] Vulgo *μόνον*, quod e Bodl. Coisl.

E. *τὸν ἄριστον ἐν ἀνθρώποις*] „*ἐν ἀνθρώποις* est nostrum in der Welt.“ Heindorf., qui exempla huius usus collegit. Adde Abresch. ad Aeschyl. T. I. p. 140. et 650. intpp. ad Thom. Mag. p 359. De insano Atheniensium studio horum animalium in usum certaminum et ludorum alendorum v. praeter Plat. Legg. VII. p. 789. B. intpp. ad Aristoph. Avv. v. 1297. Meurs. in Themid. Attic. II, 25. et de Lud. Graecor. in Gronov. Thes. Ant. Gr. T. VII. p. 979. Becker. Charicl. I. p. 38. sqq.

οἶμαι δέ, νὴ τὸν κύνα,— Δαρεῖον] arbitror autem, per canem, me multo potius amicum praeoptaturum esse Darii auro, imo etiam ipsi Dario. Nota est formula *μᾶλλον δέχεσθαι*, malle, praeferre; v. de Rep. VII. p. 516. D. Itaque verba sic iungenda: *πολὺ πρότερον μᾶλλον δεξαίμην (ἂν) κτήσασθαι ἑταῖρον ἢ τὸ Δαρείου χρυσίον.* Sed difficultatem habet postremum istud *μᾶλλον.* Quam ita tollendam cum Buttmanno arbitror, ut scribatur *μᾶλλον δὲ ἢ αὐτὸν Δαρεῖον.* Ita Socrates illud suum *ἢ τὸ Δαρείου χρυσίον* corrigit, et eo quidem modo, ut risum captare videatur. Nec iam quisquam quaerendum putabit, qua ratione tandem quis velit Darium possidere. Aristides T. II. p. 135: *δεξαίμην ἂν δύνασθαι λέγειν—μᾶλλον ἢ μυριάκις Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου γενέσθαι.* Totum hunc locum imitatione expressit Themistius Orat. XXII. p. 324 sq. ed. Dind.

P. 212. *οὕτω πόῤῥω εἰμὶ τοῦ κτήματος*] tam longe absum ab ea possessione. v. ad Phaedon. p. 96. E. Reip. I. p. 343. C. Heind. ad h. l. Contrariam significationem ha-

ἐπειδάν τίς τινα φιλῇ, πότερος ποτέρου φίλος γίγνε-
ται, ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου, ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ B
φιλοῦντος; ἢ οὐδὲν διαφέρει; Οὐδέν, ἔφη, ἔμοιγε δο-
κεῖ διαφέρειν. Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ. ἀμφότεροι
ἄρ' ἀλλήλων φίλοι γίγνονται, ἐὰν μόνος ὁ ἕτερος τὸν
ἕτερον φιλῇ; Ἔμοιγε, ἔφη, δοκεῖ. Τί δαί; οὐκ ἔστι
φιλοῦντα μὴ ἀντιφιλεῖσθαι ὑπὸ τούτου, ὃν ἂν φιλῇ;
Ἔστιν. Τί δέ; ἆρα ἔστι καὶ μισεῖσθαι φιλοῦντα;
οἷόν που ἐνίοτε δοκοῦσι καὶ οἱ ἐρασταὶ πάσχειν πρὸς
τὰ παιδικά· φιλοῦντες γὰρ ὡς οἷόν τε μάλιστα οἱ
μὲν οἴονται οὐκ ἀντιφιλεῖσθαι, οἱ δὲ καὶ μισεῖσθαι. C
ἢ οὐκ ἀληθὲς δοκεῖ σοι τοῦτο; Σφόδρα γε, ἔφη,
ἀληθές. Οὐκοῦν ἐν τῷ τοιούτῳ, ἦν δ' ἐγώ, ὁ μὲν
φιλεῖ, ὁ δὲ φιλεῖται. Ναί. Ὁπότερος οὖν αὐτῶν

Ven. Σ. Par. C. E. Ang. Bar. Pal. Urb. Vat. r. Flor. c. d. mutatum.

οἱ μὲν οἴονται] Codd. mss. et vett editt. *οἰόμενοι οἴονται*. Correxit Heusdius, adstipulantibus Heindorfio, Bekkero, Herm. aliis.

C. *ἢ οὐκ ἀληθὲς φοκεῖ σοι*] Steph. ἤ.

bent formulae supra ad p. 204. B. notatae.

B. *οὐκ ἔστι φιλοῦντα μὴ ἀντιφιλεῖσθαι — ὃν ἂν φιλῇ;*] Ad *φιλῇ* intelligi potest *τις*, quod tamen inest iam in praecedentibus, ut facile appareat, cur a Platone non sit adiectum. v. Apol. Socr. p. 29. A. Criton. p. 49. D. Reip. VI. p. 506. C. X. p. 611. C. p. 619. A. Charmid. p. 167. B. al.

πάσχειν πρὸς τὰ παιδικά] Negat Heindorfius eum, qui alteri odio sit, recte dici *πάσχειν τι πρὸς αὐτόν*, quum ea formula activam habeat vim et potestatem, ut sit amare vel odisse aliquem. Sed *πρὸς* in talibus tum active tum passive usurpari docuit Bremius ad Demosth. Philipp. II. p. 66. v. 10 ed. Reisk., ubi est *διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν*, ne vobis odio sim. Pro Coron. p. 237: *καὶ ἔτι πρὸς τούτοις (συνέβη) τὴν μὲν ἀπέχθειαν τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι, τὴν δὲ χάριν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων Φιλίππῳ.*

C. *Ὁπότερος οὖν αὐτῶν —*] Non assentior Heindorfio *ὁπότερος* pro *πότερος* usurpari affirmanti. Imo oratio in talibus locis mimicam speciem prae se fert, ut aliquid intelligendum relinquatur, unde relativum suspensum sit. v. ad Menon. p. 74. D. Germanice idem dixeris: Wer nun wohl von Ihnen des andern Freund ist s. sein mag? ad quae facile supplemus quaerere s. ambigere licet. Hermann. seiunctim scripsit *ὁ πότερος*, quod recte ita dici non videtur. Hirschigius *Πότερος* dedit. Mox quod dicitur *ἐάν τε καὶ — ἐάν τε καί*, exempla huius usus ad Remp. VIII. p. 557. A. collegimus. Hier. Müllerus scribendum censet *ἐάν τε μὴ ἀντι-*

ποτέρου φίλος ἐστίν; ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου, ἐάν
τε καὶ ἀντιφιλῆται ἐάν τε καὶ μισῆται, ἢ ὁ φιλού-
μενος τοῦ φιλοῦντος; ἢ οὐδέτερος αὖ ἐν τῷ τοιούτῳ
οὐδετέρου φίλος ἐστίν, ἂν μὴ ἀμφότεροι ἀλλήλους
φιλῶσιν; Ἔοικε γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἀλλοίως ἄρα νῦν
D *ἡμῖν δοκεῖ ἢ πρότερον ἔδοξε. τότε μὲν γάρ, εἰ ὁ ἕτε-*
ρος φιλοῖ, φίλω εἶναι ἄμφω· νῦν δέ, ἂν μὴ ἀμφό-
τεροι φιλῶσιν, οὐδέτερος φίλος. Κινδυνεύει, ἔφη.
Οὐκ ἄρ' ἐστὶ φίλον τῷ φιλοῦντι οὐδὲν μὴ οὐκ ἀν-
τιφιλοῦν. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα φίλιπποί εἰσιν, οὓς
ἂν οἱ ἵπποι μὴ ἀντιφιλῶσιν, οὐδὲ φιλόρτυγες, οὐδ'
αὖ φιλόκυνές γε καὶ φίλοινοι καὶ φιλογυμνασταὶ καὶ
φιλόσοφοι, ἂν μὴ ἡ σοφία αὐτοὺς ἀντιφιλῇ. ἢ φι-
E *λοῦσι μὲν ταῦθ' ἕκαστοι, οὐ μέντοι φίλα ὄντα, ἀλλὰ*
ψεύδεθ' ὁ ποιητής, ὃς ἔφη

ὄλβιος, ᾧ παῖδές τε φίλοι καὶ μώνυχες ἵπποι
καὶ κύνες ἀγρευταὶ καὶ ξένος ἀλλοδαπός.

Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἦ δ' ὅς. Ἀλλ' ἀληθῆ δοκεῖ λέ-
γειν σοι; Ναί. Τὸ φιλούμενον ἄρα τῷ φιλοῦντι φί-
λον ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὦ Μενέξενε, ἐάν τε φιλῇ, ἐάν
τε καὶ μισῇ· οἷον καὶ τὰ νεωστὶ γεγονότα παιδία, τὰ
213 *μὲν οὐδέπω φιλοῦντα, τὰ δὲ καὶ μισοῦντα, ὅταν κο-*

D. *εἰ ὁ ἕτερος φιλοῖ*] Steph. *φιλεῖ*, qnod est iu Par. E. et aliis quibusdam codd. Recte plurimi optimique optativum tneutur.

ἂν μὴ ἀμφότεροι φιλῶσιν] Steph. *ἂν μὴ ἀμφότεροι ἀλλήλους φιλῶσιν*, quod repertum est in uno Ven. Ξ.

P. 213. C. *ὅταν ἢ μὴ μισοῦν τις φιλῇ*] V. *μὴ* om., quod iam Cornarius restitueudum vidit. Exstat in Flor. a. b. Ven.

φιλῆται κ. τ. λ. Nos quidem uegandi particula uou putamus opus esse.

D. *φίλον τῷ φιλοῦντι οὐδέν*] Neutro utitur genere, qnia alia exempla est allaturus, ita ut etiam animalinm atque rerum mentiouem faciat.

E. *ψεύδεθ' ὁ ποιητής*] Solonem horum versiculorum auctorem habitum esse ex iis patet, qnae scripsit Rnhnken. ad Callimach. Fragm. p. 421 ed. Ern. couf. Solon. Fr. 12. p. 27 ed. Schueidew. Recte vero Heindorf. observavit praeter mentem ipsius poëtae *φίλοι* etiam ad *ἵπποι* et *κύνες* referri, quasi dixerit: *ᾧ παῖδές τε καὶ ἵπποι καὶ κύνες καὶ ξένοι φίλοι.* Talia ingeuiosi vel protervi lusus exempla in Platonis sermonibus multa iuveniuutur, ut mi-

λάζηται ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ ὑπὸ τοῦ πατρός, ὅμως
καὶ μισοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ πάντων μάλιστά
ἐστι τοῖς γονεῦσι φίλτατα. Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, οὕ-
τως ἔχειν. Οὐκ ἄρα ὁ φιλῶν φίλος ἐκ τούτου τοῦ
λόγου, ἀλλ' ὁ φιλούμενος. Ἔοικε. Καὶ ὁ μισούμε-
νος ἐχθρὸς ἄρα, ἀλλ' οὐχ ὁ μισῶν. Φαίνεται. Πολ-
λοὶ ἄρα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν φιλοῦνται, ὑπὸ δὲ τῶν
φίλων μισοῦνται, καὶ τοῖς μὲν ἐχθροῖς φίλοι εἰσί,
τοῖς δὲ φίλοις ἐχθροί, εἰ τὸ φιλούμενον φίλον ἐστίν, B
ἀλλὰ μὴ τὸ φιλοῦν. καίτοι πολλὴ ἀλογία, ὦ φίλε
ἑταῖρε, μᾶλλον δέ, οἶμαι, καὶ ἀδύνατον τῷ τε φίλῳ
ἐχθρὸν καὶ τῷ ἐχθρῷ φίλον εἶναι. Ἀληθῆ, ἔφη,
ἔοικας λέγειν, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν εἰ τοῦτ' ἀδύ-
νατον, τὸ φιλοῦν ἂν εἴη φίλον τοῦ φιλουμένου.
Φαίνεται. Τὸ μισοῦν ἄρα πάλιν ἐχθρὸν τοῦ μισου-
μένου. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ταὐτὰ ἡμῖν συμβήσεται
ἀναγκαῖον εἶναι ὁμολογεῖν, ἅπερ ἐπὶ τῶν πρότερον,
πολλάκις φίλον εἶναι μὴ φίλου, πολλάκις δὲ καὶ C
ἐχθροῦ, ὅταν ἢ μὴ φιλοῦν τις φιλῇ ἢ καὶ μισοῦν
φιλῇ· πολλάκις δ' ἐχθρὸν εἶναι μὴ ἐχθροῦ ἢ καὶ
φίλου, ὅταν ἢ μὴ μισοῦν τις μισῇ ἢ καὶ φιλοῦν
μισῇ. Κινδυνεύει, ἔφη. Τί οὖν δὴ χρησώμεθα, ἣν

Ξ. Urb. Par. BC. Angel. et marg. Par. Σ., quanquam hi libri ἢ omittunt.

Τί οὖν δὴ χρησώμεθα] Steph. cum Vat. r. Flor. b. d. χρησόμεθα.

C. ἢ μὴ μισοῦν τις μισῇ] Sic cum Turic. dedi e Ven. Ξ. Pal. Ven. Σ. marg. Par. BC. Angel.

remnr **Astium** l. c. p. 432. in ea re haesisse.

P. 213. *ὅμως καὶ μισοῦντα* —] Sic ὅμως saepe participio praemissum. v. ad Phaedon. p. 91. D. Addss **Xenoph.** Cyrop. VIII, 2, 21. Oecon. 14, 8. Memor. I, 2, 20. **Terent.** Eun. I, 2, 90. **tamen contemptus abs te. haec habui in memoria.** Fieri autem hoc ita solet, ut adversativae sententiae parti aliquantum ponderis attribuatur. Et hinc origo explicanda Latini **tametsi**, sequente deinceps **tamen**.

ἐχθρὸς ἄρα] Ἄρα extremo loco positum, ut Phileb. p. 41. C. Protag. p. 355. B. Sophist. p. 224. E. p. 229. C. al.

B. *μᾶλλον δέ*] vel **potius**, ut sexcenties.

δ' ἐγώ, εἰ μήτε οἱ φιλοῦντες φίλοι ἔσονται μήθ' οἱ
φιλούμενοι μήθ' οἱ φιλοῦντές τε καὶ φιλούμενοι, ἀλ-
λὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἄλλους τινὰς ἔτι φήσομεν εἶναι
φίλους ἀλλήλοις γιγνομένους; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἔφη,
D ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ εὐπορῶ ἔγωγε. Ἆρα μή, ἦν
δ' ἐγώ, ὦ Μενέξενε, τὸ παράπαν οὐκ ὀρθῶς ἐζη-
τοῦμεν; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Λύσις.
καὶ ἅμα εἰπὼν ἠρυθρίασεν· ἐδόκει γάρ μοι ἄκοντ'
αὐτὸν ἐκφεύγειν τὸ λεχθὲν διὰ τὸ σφόδρα προσέχειν
τὸν νοῦν τοῖς λεγομένοις. δῆλος δ' ἦν καὶ ὅτε ἠκροᾶτο
οὕτως ἔχων.

Cap. X. Ἐγὼ οὖν βουλόμενος τόν τε Μενέξενον
ἀναπαῦσαι καὶ ἐκείνου ἡσθεὶς τῇ φιλοσοφίᾳ, οὕτω
μεταβαλὼν πρὸς τὸν Λύσιν ἐποιούμην τοὺς λόγους,
E καὶ εἶπον· Ὦ Λύσι, ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, ὅτι, εἰ

D. οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ] οὐκ om. Steph. cum. Vat. Θ. Par. F. Deinde ἔφη istud post δοκεῖ vett. editt. omittunt. Restituendum vidit Cornarius. Post Σώκρατες infert Vat. r. Sed malui interponere cum Heindorfio ante ὦ Σώκρατες, de quo positu conf. Euthyd. p. 287. B. p. 293. E. al.

C. ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα —] Cornarius corrigi volebat ἆρα καὶ π. τ. Non male. Defendit tamen Heindorf. vulgatum ita, ut censeat Platonem sic fere scripturum: ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἄλλοι εἰσὶ κ. τ. λ. verba in interrogationem deflexisse. Et in ea ratione equidem puto acquiescendum esse.

D. Ἆρα μὴ — οὐκ ὀρθῶς ἐζητοῦμεν;] In his οὐκ cum ὀρθῶς nectendum: ἆρα μὴ autem est num, doch nicht etwa. Num forte, inquit, o Menexene, omnino non recte disseruimus? Menon. p. 89. C: ἀλλὰ μὴ τοῦτο οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν;

ἠκροᾶτο οὕτως ἔχων] Sc. σφόδρα προσέχων τὸν νοῦν τοῖς λεγομένοις.

E. σκοποῦντα [τὰ] κατὰ τοὺς π.] Iure Heindorfius τὰ inducendum censuit. Sed aliud quid est, quod magnam offensionem habeat. Quum enim Socrates non in universum loquatur, sed de sua ipsius et familiarium disputatione, non iam σκοποῦντα dicere potuit, quod ad infinitivum τινὰ in λέγειν comprehensum referretur, sed debuit ponere σκοποῦντας. Itaque hoc revocandum olim censuimus, in quo nobis adstipulati sunt Hermannus, Hirschigius, alii. Quippe articulus natus est e ς finali male obliterato. Similis error foedissime corrupit locum Gorg. p. 465. B: καὶ λειότησι καὶ αἰσθήσει ἀπατῶσα, ubi procul dubio scribendum: καὶ λειότησι τὰς αἰσθήσεις ἀπατῶσα. Ceterum respicit Socrates locum p. 212. E.

P. 214. λέγουσι δὲ δήπου

ὀρθῶς ἡμεῖς ἐσκοποῦμεν, οὐκ ἄν ποτε οὕτως ἐπλα-
νώμεθα. ἀλλὰ ταύτῃ μὲν μηκέτι ἴωμεν — καὶ γάρ
χαλεπή τίς μοι φαίνεται ὥσπερ ὁδὸς ἡ σκέψις —, ᾗ
δὲ ἐτράπημεν, δοκεῖ μοι χρῆναι ἰέναι, σκοποῦντα [τὰ]
κατὰ τοὺς ποιητάς· οὗτοι γὰρ ἡμῖν ὥσπερ πατέρες 214
τῆς σοφίας εἰσὶ καὶ ἡγεμόνες. λέγουσι δὲ δήπου οὐ
φαύλως ἀποφαινόμενοι περὶ τῶν φίλων, οἳ τυγχάνου-
σιν ὄντες, ἀλλὰ τὸν θεὸν αὐτόν φασι ποιεῖν φίλους
αὐτούς, ἄγοντα παρ' ἀλλήλους. λέγουσι δέ πως ταῦτα,
ὡς ἐγῷμαι, ὡδί·

αἰεί τοι τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον

καὶ ποιεῖ γνώριμον. ἢ οὐκ ἐντετύχηκας τούτοις τοῖς B
ἔπεσιν; Ἔγωγε, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τοῖς τῶν σοφωτά-
των συγγράμμασιν ἐντετύχηκας ταῦτ' αὐτὰ λέγουσιν,

ὅτε ἠκροᾶτο οὕτως ἔχων] Steph. οὐχ οὕτως ἔχων, quod cum aliis nonnullis habet Paris. E., quo Stephanum usum esse suspicamur. Negationem delendam vidit Heindorf.

P. 214. B. ταῦτ' αὐτὰ λέγουσιν] V. ταῦτα ταὐτὰ, ἃ λέγουσιν, quod habet Par. E. cum Urbin. Pro ταῦτα ταὐτὰ Vind. Flor. a. b. c. o. recte ταῦτα αὐτά.

—] Sententia scriptoris haec est: Loquuntur autem, opinor, ita, ut non leviter et humiliter de iis pronuntient, si qui forte amici sint, sed ipsum deum dicunt ipsos reddere amicos, qui alterum ad alterum ducat. Dicunt autem fere haec etc. Ita nihil est, cur in hoc loco haeresmus, aut cum Heindorfio immutemus verborum interpunctionem. Versiculi sunt Odyss. XVII, 218. — ἔπη, ut saepe, sunt versus heroi. v. ad Phaedr. p. 241. D.

B. τῶν σοφωτάτων] philosophorum. Non potest Empedocles intelligi, ut Heindorf. opinabatur. Is enim quum rerum materiam fecisset quadruplicem, his rerum elementis praefecit duas causas efficientes, φιλίαν et νεῖκος, quarum vi omnia orta esse arbitratus est. v. Sext. Emp. adv. Math. VIII. 115. — 121. IX, 10. X, 317. Ego si quid video, de Anaxagora eiusque assectatoribus est cogitandum. Docebat enim Clazomenius mentem divinam homoeomeriarum congeriem sive materiam primariam ita digessisse, ut similia similibus essent coniuncta, quanquam nihilominus statuit vel in minima materiae particula adhuc omnia comprehendi, quae olim fuissent secreta. v. Schaubach. De Anaxagor. p. 150 sq. Audias praeterea Boeckhium Ann. Heidelb. a. 1808. p. 118. ita disputantem: „Es muss auch hier ein populärer Denker gemeint seiu, welchen man aus *mündlichen* Mittheilungen kannte; denn nicht unbedachtsam

ὅτι τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἀνάγκη ἀεὶ φίλον εἶναι; εἰσὶ δέ που οὗτοι οἱ περὶ φύσεώς τε καὶ τοῦ ὅλου διαλεγόμενοι καὶ γράφοντες. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἆρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, εὖ λέγουσιν; Ἴσως, ἔφη. Ἴσως, ἦν δ' ἐγώ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ πᾶν. ἀλλ' ἡμεῖς οὐ συνίεμεν. δοκεῖ γὰρ ἡμῖν ὅ γε πονηρὸς τῷ
C πονηρῷ, ὅσῳ ἂν ἐγγυτέρω προςίῃ καὶ μᾶλλον ὁμιλῇ, τοσούτῳ ἐχθίων γίγνεσθαι. ἀδικεῖ γάρ· ἀδικοῦντας δὲ καὶ ἀδικουμένους ἀδύνατόν που φίλους εἶναι. οὐχ οὕτω; Ναί, ἦ δ' ὅς. Ταύτῃ μὲν ἂν τοίνυν τοῦ λεγομένου τὸ ἥμισυ οὐκ ἀληθὲς εἴη, εἴπερ οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι. Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλά μοι δοκοῦσι λέγειν τοὺς ἀγαθοὺς ὁμοίους εἶναι ἀλλήλοις καὶ φίλους, τοὺς δὲ κακούς, ὅπερ καὶ λέγεται περὶ αὐτῶν, μηδέποθ' ὁμοίους μηδ' αὐτοὺς αὐτοῖς εἶναι, ἀλλ'
D ἐμπλήκτους τε καὶ ἀσταθμήτους. ὃ δὲ αὐτὸ αὑτῷ ἀνόμοιον εἴη καὶ διάφορον, σχολῇ γέ πού τῳ ἄλλῳ

D. *ἀνόμοιον εἴη*] ἀνόμοιον ἂν εἴη Bodl. Vat. Θ.
σχολῇ γέ πού τῳ ἄλλῳ] Sic Ven. Σ. Par. C. Barberin. Palat. Flor. a. b. c. o. et pr. m. Par. B. Vulgo που deerat. Bekkerus adstipnlante Hirschigio dedit: σχολῇ γ' ἄν τῳ ἄλλῳ, nescimus unde. V. annot.
ὡς ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ] V. ὁ om. Recte codd. optimi

hat Plato die Kenntniss der weisen Männer dem iungen Lysis zugemuthet, sondern grade zn verstehen gegeben, dass *keiner* iener wahren Weisen, sondern die spottweise so genannten, die Sophisten, gemeint seien.“ Cui assentitur C. Fr. Hermann. Hist. Phil. Plat. I. p. 569. ann. 7. qui collato loco Protagorae p. 337. D. de Hippia cogitandum censet. Ceterum conferas Sympos. p. 195. B. Legg. VI. p. 773. B. Gorg. 510. B.

C. *ἐμπλήκτους τε καὶ ἀστ.*] Ἔμπληκτος, inquit Eustath. ad Odyss. Υ. p. 1886. 40 ed. Rom., ὁ ἄστατος καὶ οἱονεὶ ἔσω πεπληγμένος καὶ οὐ κατὰ φύσιν φρονῶν, ὥςπερ ἐκπληκτος ὁ ἔξωθεν πεπληγμένος κατὰ τοὺς ἐμβροντήτους. Suidas: Ἔμπληκτοι· κοῦφοι, εὐμετάβλητοι, οἱ μὴ ἐμμένοντες τῇ ἀρχαίᾳ φιλίᾳ καὶ ἀρετῇ. Conf. Lobeck. ad Aiac. p. 414. et quae scripsimus ad Gorg. p. 482. A. — Bekkeri Anecdot. Vol. I. p. 455. ἀσταθμητότατον· περὶ οὗ οὐδεὶς ἂν δύναιτο τεκμήρασθαι οὐδὲ σταθμήσασθαι, τί ποτε διανοεῖται ἢ τί πράξει. Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας, quae totidem verbis leguntur apud Harpocrationem, ad quem v. Vales.

D. *σχολῇ γέ πού τῳ ἄλλῳ ὅμοιον ἢ φίλον γένοιτο*] Vulgo πού deerat. Bekkerus sine codd. auctoritate scripsit: σχολῇ γε ἄν τῳ ἄλλῳ. Sed audias Hermannum De Part. ἄν p. 160., qui nudo optativo opinionem sine conditione, opta-

ὅμοιον ἢ φίλον γένοιτο. ἢ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως; Ἔμοιγε, ἔφη. Τοῦτο τοίνυν αἰνίττονται, ὡς ἐμοὶ δοκοῦσιν, ὦ ἑταῖρε, οἱ τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον λέγοντες, ὡς ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος, ὁ δὲ κακὸς οὔτ' ἀγαθῷ οὔτε κακῷ οὐδέποτε εἰς ἀληθῆ φιλίαν ἔρχεται. συνδοκεῖ σοι; Κατένευσεν. Ἔχομεν ἄρ' ἤδη, τίνες εἰσὶν οἱ φίλοι· ὁ γὰρ λόγος ἡμῖν σημαίνει, ὅτι οἳ ἂν ὦσιν ἀγαθοί. Πάνυ γε, E
ἔφη, δοκεῖ. Cap. XI. Καὶ ἐμοί, ἦν δ' ἐγώ. καίτοι δυςχεραίνω τί γε ἐν αὐτῷ. φέρε οὖν, ὦ πρὸς Διός, ἴδωμεν, τί καὶ ὑποπτεύω. ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ, καθ' ὅσον ὅμοιος, φίλος, καὶ ἔστι χρήσιμος ὁ τοιοῦτος τῷ τοιούτῳ; μᾶλλον δὲ ὧδε· ὁτιοῦν ὅμοιον ὁτῳοῦν ὁμοίῳ τίν' ὠφέλειαν ἔχειν ἢ τίνα βλάβην ἂν ποιῆσαι δύναιτο, ὃ μὴ καὶ αὐτὸ αὑτῷ; ἢ τί ἂν παθεῖν, ὃ μὴ καὶ ὑφ' αὑτοῦ πάθοι; τὰ δὴ τοιαῦτα 215

et plurimi.

E. *τίν' ὠφέλειαν ἔχειν*] Sic Bodl. Vat. Θ. Vett. editt. ἔχει. Praeterea *ὠφελίαν* Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. B C E. Sed recte alii cum Ven. Σ. *ὠφέλειαν*, ut iam Steph. edidit. Infra p. 217. A. soli Bodl. Ang. Barb. Pal. *ὠφελίας*, ceteri omnes *ὠφελείας* atque eodem modo p. 220. C.

tivo cum particula *ἂν* autem suspensam ex conditione aliqua opinionem significari censet. Et opinionem quidem putamus hoc loco clarius etiam significari addito *πού*, quod non de nihilo ortum est. Eadem ratio Eurip. Iphig. Taur. v. 1025: *τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς.* Supplic. v. 735: *ἴσως γὰρ ἢ κῆρυξ τις ἢ πρέσβυς μόλοι, ἄγειν θέλοντες.* Neque obstat huic sententiae, quod *ὃ δὲ ἀνόμοιον εἴη* dictum est pro *εἰ δὲ ἀνόμοιον εἴη.* v. ad Phaedr. p. 276. B. Nam quid impedit, quominus quis suam opinionem, etiamsi conditionis mentionem faciat, tamen ita eloquatur, ut ea non exinde suspensa sit? Aliud rei exemplum attulit Hermannus ex Aristoph. Equitt. v. 1057: *ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο· χέσαιτο γάρ, εἰ μαχέσαιτο.*

E. *δυςχεραίνω τί γε ἐν αὐτῷ*] Gorg. p. 450. E: *εἰ βούλοιτο δυςχεραίνειν ἐν τοῖς λόγοις.*

ὁτιοῦν ὅμοιον—πάθοι;] quidvis simile cuivis simili quam utilitatem afferre vel quodnam damnum importare poterit, quod non sibi ipsum? aut quid pati, quod non item a se ipso patiatur? Paullo ante Schleiermacherus legendum censet: *καὶ εἰς τί χρήσιμος ὁ τοιοῦτος.* Ceterum proxima argumentatio nititur eo, quod *ὅμοιον* callide per amphiboliam non iam intelligitur simile, sed omni ex parte par et aequale; *ἀγαθόν* autem dicitur id, quod in se perfectum planeque absolutum est.

πῶς ἂν ὑπ' ἀλλήλων ἀγαπηθείη, μηδεμίαν ἐπικου-
ρίαν ἀλλήλοις ἔχοντα; ἔστιν ὅπως; Οὐκ ἔστιν. Ὁ δὲ
μὴ ἀγαπῷτο, πῶς φίλον; Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ δὴ ὁ μὲν
ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ οὐ φίλος· ὁ δὲ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ,
καθ' ὅσον ἀγαθός, οὐ καθ' ὅσον ὅμοιος, φίλος ἂν
εἴη; Ἴσως. Τί δέ; οὐχ ὁ ἀγαθός, καθ' ὅσον ἀγα-
θός, κατὰ τοσοῦτον ἱκανὸς ἂν εἴη αὑτῷ; Ναί. Ὁ
δέ γε ἱκανὸς οὐδενὸς δεόμενος κατὰ τὴν ἱκανότητα.
B Πῶς γὰρ οὔ; Ὁ δὲ μή του δεόμενος οὐδέ τι ἀγα-
πῴη ἄν. Οὐ γὰρ οὖν. Ὁ δὲ μὴ ἀγαπῴη, οὐδ' ἂν
φιλοῖ. Οὐ δῆτα. Ὁ δὲ μὴ φιλῶν γε οὐ φίλος. Οὐ
φαίνεται. Πῶς οὖν οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἡμῖν
φίλοι ἔσονται τὴν ἀρχήν, οἳ μήτε ἀπόντες ποθεινοὶ
ἀλλήλοις — ἱκανοὶ γὰρ ἑαυτοῖς καὶ χωρὶς ὄντες —
μήτε παρόντες χρείαν αὑτῶν ἔχουσι; τοὺς δὴ τοιού-
τους τίς μηχανὴ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι ἀλλήλους;
C Οὐδεμία, ἔφη. Φίλοι δέ γε οὐκ ἂν εἶεν μὴ περὶ
πολλοῦ ποιούμενοι ἑαυτούς. Ἀληθῆ. Cap. XII.
Ἄθρει δή, ὦ Λύσι, πῇ παρακρουόμεθα. ἆρά γε ὅλῳ
τινὶ ἐξαπατώμεθα; Πῶς δή; ἔφη. Ἤδη ποτὲ του
ἤκουσα λέγοντος, καὶ ἄρτι ἀναμιμνήσκομαι, ὅτι τὸ
μὲν ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ καὶ οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς

P. 215. B. *χρείαν αὑτῶν ἔχουσι;*] Sic Coisl. Vat. Θ., ut coniecerat Heind. Vulgo *αὐτῶν*.

D. *οὕτως ἔφη ἀναγκαῖον*] Sic Bodl. Vat. Θ. r. Vind. Inepte vulgo *ἐφάνη*. Dein *πρὸς* ante *ἄλληλα* e Flor. d. et Coisl.

P. 215. B. *Ὁ δὲ μὴ ἀγαπῴη, οὐδ' ἂν φιλοῖ*] „Concinnius sane legeris *ἀγαπῶν* ex Schleiermacheri coniectura.“ Heind. — *τὴν ἀρχήν*, omnino.

χρείαν αὑτῶν ἔχουσι;] Suidas: *Ἑαυτοὺς ἀντὶ τοῦ ἀλλήλους οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν.* Hesych. T. I. p. 1059. *Ἑαυτούς· ἀλλήλους.* Eustath. ad Odyss. p. 1547: *Μένανδρος οὖν, φασίν, ἁμαρτάνει λέγων· Οὐκ ἠρκέσαμεν ἑαυτοῖς. ἐχρῆν γὰρ ἀλλήλους εἰπεῖν.* quam grammaticorum sententiam satis refutavit Meinekius ad Fragm. Menandr. p. 276. Demosthen. Philipp. I. p. 43. ed. R.: *ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες αὑτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν· λέγεταί τι καινόν;* De Coron. §. 19: *πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὑτοὺς ἐτάραττεν.* Xenoph. Mem. III, 5, 16: *καὶ φθονοῦσιν ἑαυτοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις.* Videlicet ponitur ita reflexivum, ubi qui sibi invicem aliquid fa-

πολεμιώτατοι εἶεν. καὶ δὴ καὶ τὸν Ἡσίοδον ἐπήγετο μάρτυρα, λέγων, ὡς ἄρα

καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ
καὶ πτωχὸς πτωχῷ. D

καὶ τἆλλα δὴ πάντα οὕτως ἔφη ἀναγκαῖον εἶναι μάλιστα τὰ ὁμοιότατα πρὸς ἄλληλα φθόνου τε καὶ φιλονεικίας καὶ ἔχθρας ἐμπίπλασθαι, τὰ δ' ἀνομοιότατα φιλίας. τὸν γὰρ πένητα τῷ πλουσίῳ ἀναγκάζεσθαι φίλον εἶναι καὶ τὸν ἀσθενῆ τῷ ἰσχυρῷ τῆς ἐπικουρίας ἕνεκα, καὶ τὸν κάμνοντα τῷ ἰατρῷ· καὶ πάντα δὴ τὸν μὴ εἰδότα ἀγαπᾶν τὸν εἰδότα καὶ φιλεῖν. E καὶ δὴ καὶ ἔτι ἐπεξῄει τῷ λόγῳ μεγαλοπρεπέστερον, λέγων, ὡς ἄρα παντὸς δέοι τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον εἶναι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντίον εἴη τούτου· τὸ γὰρ ἐναντιώτατον τῷ ἐναντιωτάτῳ εἶναι μάλιστα φίλον. ἐπιθυμεῖν γὰρ τοῦ τοιούτου ἕκαστον, ἀλλ' οὐ τοῦ ὁμοίου· τὸ μὲν γὰρ ξηρὸν ὑγροῦ, τὸ δὲ ψυχρὸν θερμοῦ, τὸ δὲ πικρὸν γλυκέος, τὸ δὲ ὀξὺ ἀμβλέος, τὸ δὲ κενὸν πληρώσεως, καὶ τὸ πλῆρες δὲ κενώσεως· καὶ τἆλλα οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. τροφὴν γὰρ εἶναι τὸ ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ· τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου οὐδὲν ἂν ἀπολαῦσαι. καὶ μέντοι, ὦ ἑταῖρε,

rec. m. additum. Praeterea Flor. d. ἀναπίμπλασθαι. Stephanus coni. ἀλλήλοις. Heind. malebat ἐμπιπλάναι.

E. ἐπιθυμεῖν γαρ —] Bodl. Vat. Θ. Ven. Σ. pr. ἐπιθυμεῖ. male.

ciunt, simul ipsi per se et ab aliis seiuncti esse cogitantur.

C. πῇ παρακρουόμεθα] qua ratione decipiamur. Activum habes Criton. p. 47. A: καὶ οὐκ ἄν σε παρακρούοι ἡ παροῦσα ξυμφορά. — ὅλῳ τινί, quia p. 214. B. dicebat τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ πᾶν (εὖ λέγουσιν).

ἤκουσα λέγοντος —] Significat Heracliteos. Heracliti παλίντονον ἁρμονίαν tetigimus ad Sympos. p. 187. A. Similiter etiam Diogenes Apolloniates, de quo v. Panzerbieter p. 101 — 106. Versus Hesiodi sunt Opp. et DD. 25 sqq.

E. ἐπεξῄει τῷ λόγῳ μεγαλοπρεπέστερον] praeterea rem etiam magnificentius et iactantius persequebatur. Nam recte Heind. μεγαλοπρ., vulgo cum λέγων iunctum, retulit ad ἐπεξῄει.

ἐπιθυμεῖν γὰρ τοῦ τοιούτου] sc. ἐναντίου.

216 *καὶ κομψὸς ἐδόκει εἶναι ταῦτα λέγων· εὖ γὰρ ἔλεγεν.
ὑμῖν δέ, ἦν δ' ἐγώ, πῶς δοκεῖ λέγειν; Εὖ γε, ἔφη ὁ
Μενέξενος, ὥς γε οὑτωσὶ ἀκοῦσαι. Φῶμεν ἄρα τὸ
ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ μάλιστα φίλον εἶναι; Πάνυ γε.
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· οὐκ ἀλλοκότως, ὦ Μενέξενε, καὶ
ἡμῖν εὐθὺς ἄσμενοι ἐπιπηδήσονται οὗτοι οἱ πάνσο-
φοι ἄνδρες, οἱ ἀντιλογικοί, καὶ ἐρήσονται, εἰ οὐκ*
B *ἐναντιώτατον ἔχθρα φιλία; οἷς τί ἀποκρινούμεθα; ἢ
οὐκ ἀνάγκη ὁμολογεῖν, ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν; Ἀνάγκη.
Ἆρ' οὖν, φήσουσι, τὸ ἐχθρὸν τῷ φίλῳ φίλον ἢ τὸ
φίλον τῷ ἐχθρῷ; Οὐδέτερα, ἔφη. Ἀλλὰ τὸ δίκαιον
τῷ ἀδίκῳ, ἢ τὸ σῶφρον τῷ ἀκολάστῳ, ἢ τὸ ἀγαθὸν
τῷ κακῷ; Οὐκ ἄν μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Ἀλλὰ μέν-
τοι, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ γε κατὰ τὴν ἐναντιότητά τί
τῳ [φίλῳ] φίλον ἐστίν, ἀνάγκη καὶ ταῦτα φίλα εἶναι.
Ἀνάγκη. Οὔτε ἄρα τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ οὔτε τὸ
ἐναντίον τῷ ἐναντίῳ φίλον. Οὐκ ἔοικεν.* Cap. XIII.
C *Ἔτι δὲ καὶ τόδε σκεψώμεθα, μὴ ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς λαν-*

P. 216. *οὐκ ἀλλοκότως*] *ἀλλοκότων* Bodl. Vat. Θ. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. C. Pal. Urbin. al. Winckelmannus legendum censet: *ἔοικεν ἀλλοκότῳ*. Baiterus coni. *οὐκ ἀλλόκοτον*. Ficinus: nonne alienum hoc et extraneum. Sed v. explicatt.

ἔχθρᾳ φιλία] *ἔχθρα φιλίᾳ* Bodl.

B. *Οὐκ ἄν μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν*] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. E. Palat. Coisl. Flor. d. Vulgo soloece *δοκῇ*.

P. 216. *κομψὸς ἐδόκει*] Non sine aliqua irrisione hominem vocat *κομψόν*. v. Ruhnk. ad Tim. p. 162. — *ὥς γε οὑτωσὶ ἀκοῦσαι*, wenn man es nur so hört. v. Hermann. ad Viger. p. 744.

οὐκ ἀλλοκότως, ὦ M. —] nonne insolenter hoc dicemus (nam id ex antegresso *Φῶμεν* nullo negotio intelligitur), o Menexene, statimque in nos cupide insilient isti homines etc. *Ἀντιλογικοί*, qui argute in utramque partem disputabant argumentationibus maxime ex varia ac diversa vocabulorum significatione ductis, crebro a Platone ridentur vel reprehenduntur, velut Phaedr. p. 261. D. De Rep. V. p. 454. A. Theaet. p. 197. A. Sophist. p. 232. B. Phaed. p. 90. C. 101. E. conf. Aristot. Elench. Sophist. c. XXXIV. p. 539 ed. Bekk. Isocrat. De Permut. §. 45. Auctor huius antilogices extitit maxime Protagoras; v. Diog. Laert. IX. 51. fuitque ea diversa ab eristica Eleaticorum, quam postea Megarici potissimum excoluerunt. Haec enim ad *τὸ ὄν* pertinebat eratque generis metaphysici.

C. *μὴ ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς λανθάνει*] numquid magis etiam nos fugiat, amicum

θάνει τὸ φίλον ὡς ἀληθῶς οὐδὲν τούτων ὄν, ἀλλὰ
τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν φίλον οὕτω ποτὲ γιγνό-
μενον τοῦ ἀγαθοῦ. Πῶς, ἦ δ' ὅς, λέγεις; Ἀλλὰ μὰ
Δία, ἦν δ' ἐγώ, οὐκ οἶδα, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτὸς ἰλιγ-
γιῶ ὑπὸ τῆς τοῦ λόγου ἀπορίας. καὶ κινδυνεύει κατὰ
τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν τὸ καλὸν φίλον εἶναι. ἔοικε
γοῦν μαλακῷ τινι καὶ λείῳ καὶ λιπαρῷ· διὸ καὶ ἴσως
ῥᾳδίως διολισθαίνει καὶ διαδύεται ἡμᾶς, ἅτε τοιοῦ- D
τον ὄν. λέγω γὰρ τἀγαθὸν καλὸν εἶναι. σὺ δ' οὐκ
οἴει; Ἔγωγε. Λέγω τοίνυν ἀπομαντευόμενος τοῦ κα-
λοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι τὸ μήτ' ἀγαθὸν μήτε
κακόν. πρὸς ἃ δὲ λέγων μαντεύομαι, ἄκουσον. δοκεῖ
μοι ὡςπερεὶ τρία ἄττα εἶναι γένη, τὸ μὲν ἀγαθόν,
τὸ δὲ κακόν, τὸ δ' οὔτ' ἀγαθὸν οὔτε κακόν. τί δὲ
σοί; Καὶ ἐμοί, ἔφη. Καὶ οὔτε τἀγαθὸν τἀγαθῷ
οὔτε τὸ κακὸν τῷ κακῷ οὔτε τἀγαθὸν τῷ κακῷ φί-
λον εἶναι, ὥςπερ οὐδ' ὁ ἔμπροσθεν λόγος ἐᾷ. λείπε- E
ται δή, εἴπερ τῴ τί ἐστι φίλον, τὸ μήτ' ἀγαθὸν μήτε

τί τῳ [φίλῳ] φίλον ἐστίν] Vere Cornarins et Heindorfius istud φίλῳ errore ortum esse censuerunt. Nec agnoscit Ficinus.

C. ἔτι μᾶλλον — λανθάνει] Sic Bodl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Par. BC. Flor. a. o. alii pro vulg. λανθάνῃ. Sed ἔτι μᾶλλον om. Bodl. Vat. Θ.

E. λείπεται δή] Mss. et editt. δ'. Correxit Heindorf.

revera horum omninm nihil esse, aed illud, quod ueque bonum neque malnm sit, ita quandoque existere bono amicum. Istud ἔτι μᾶλλον, quod cod. Clark. et Vat. omittit, fortaaae delendum: quanquam habet quo defendatur. — οὕτω ποτέ, eat nostrum: so manchmal, so zuweilen, quam in rem Heindorf. comparat Aristoph. Veap. v. 1177. iblque Schol.

τὸ καλὸν φίλον εἶναι] Rursns argumentationem petit ex amphibolia voc. φίλον, de qno v. Prolegg. De proverbio: pulcrnm placere, dixerunt Muret. Varr. Lectt. IV, 4. Barth. Advers. XV, 4. Valcken. ad Phoen. v. 828. Theognis v. 17: ὅττι καλόν, φίλον ἐστί· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστίν. De pulcro eodem atque bono v. ad Hipp. maior. p. 297. B.

D. πρὸς ἃ δὲ λέγων μαντεύομαι] Dictionem λέγειν πρός τι illustravit Heind. ad h. l. De verbo μαντεύεσθαι suspicandi et coniiciendi vi a Platone usurpato monuimua ad Remp. I. p. 349. A.

οὐδ' ὁ ἔμπροσθεν λόγος] P. 214. C. D.

κακὸν φίλον εἶναι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ τοιούτου,
οἷον αὐτό ἐστιν. οὐ γὰρ ἄν που τῷ κακῷ φίλον ἄν
τι γένοιτο. Ἀληθῆ. Οὐδὲ μὴν τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ
ἔφαμεν ἄρτι. ἢ γάρ; Ναί. Οὐκ ἄρ' ἔσται τῷ μήτ'
ἀγαθῷ μήτε κακῷ τὸ τοιοῦτον φίλον οἷον αὐτό. Οὐ
φαίνεται. Τῷ ἀγαθῷ ἄρα τὸ μήτ' ἀγαθὸν μήτε
217 κακὸν μόνῳ μόνον συμβαίνει γίγνεσθαι φίλον. Ἀνάγ-
κη, ὡς ἔοικεν. Cap. XIV. Ἆρ' οὖν καὶ καλῶς,
ἦν δ' ἐγώ, ὦ παῖδες, ὑφηγεῖται ἡμῖν τὸ νῦν λεγό-
μενον; εἰ γοῦν θέλοιμεν ἐννοῆσαι, τὸ ὑγιαῖνον σῶμα
οὐδὲν ἰατρικῆς δεῖται οὐδ' ὠφελείας· ἱκανῶς γὰρ ἔχει,
ὥςτε ὑγιαίνων οὐδεὶς ἰατρῷ φίλος διὰ τὴν ὑγίειαν.
ἢ γάρ; Οὐδείς. Ἀλλ' ὁ κάμνων, οἶμαι, διὰ τὴν νό-
σον. Πῶς γὰρ οὔ; Νόσος μὲν δὴ κακόν, ἰατρικὴ
B δὲ ὠφέλιμον καὶ ἀγαθόν. Ναί. Σῶμα δέ γε που
κατὰ τὸ σῶμα εἶναι οὔτ' ἀγαθὸν οὔτε κακόν. Οὔ-

φίλον εἶναι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ] V. *ἢ οὐ τοῦ τοιούτου*, quod iam Cornarius, Steph. aliique emendarunt. Nec dissentiunt a nostra ratione meliores codices.

P. 217. *γίγνεσθαι φίλον*] *φίλον* om. Bod¹. Vat. Θ.

εἰ γοῦν θέλοιμεν ἐννοῆσαι] Ven. Σ. *θέλομεν*.

B. *ἔτι ἂν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπ.*] Vulgo: *ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ, οὗ ἐπιθυμεῖ, καὶ φίλον εἴη.* in quibus Steph. *ἐπιθυμοῖ* reponendum vidit, quod repertum est in Bodl., Vindob. Flor. a. b. c. d. e. Paris. E. al., reliqua menda non animadvertit. Ea vero

P. 217. *συμβαίνει γίγνεσθαι*] consequitur, ut id tantum, quod nec bonum nec malum est, bono amicum sit. Nam ita *συμβαίνει* dialectico sensu accipiendum; v. ad Phaedon. p. 80. A.

Ἆρ' οὖν καὶ καλῶς —] num vero etiam istud, quod nunc affirmamus et contendimus, recte nos ducit, sc. ut perveniamus ad veram certamque rei intelligentiam. In his non video, cur *καὶ* post *ἆρ' οὖν* illatum Heindorfio ad Cratyl. p. 19. adeo displicuerit, ut illud vocaverit in fraudis suspicionem. Nec magis probandum videtur, quod idem vir doctus verba *εἰ γοῦν θέλοιμεν* ad Phaedon. p. 56. ita mutanda censuit, ut *εἰ γοῦν ἐθέλομεν* scribatur. Infra p. 217. E: *ὥςπερ εἰ ἐθέλοι τις χρώματί τῳ ὁτιοῦν ἀλεῖψαι, πάρεστί που τῷ ἀλειφθέντι τὸ ἐπαλειφθέν.*

B. *ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν*] Ita haec iunxit Plato etiam De Rep. V. p. 479. E. X. p. 607. A. Legg. III. p. 689. B. Apolog. Socr. p. 29. C.

οὐ γὰρ δή γε κακὸν γεγονὸς ἔτι —] Vulgo *γεγονός ἐστιν ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ οὗ ἐπιθυμεῖ.* Pro *ἐστιν* Salvinius Obss. Misc. V. II. T. II. p. 276. legendum vidit *ἔτι*, quod quum sensu flagitetur, non dubitavimus cum Bekkero aliisque vel

τως. Ἀναγκάζεται δέ γε σῶμα διὰ νόσον ἰατρικὴν
ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν. Δοκεῖ μοι. Τὸ μήτε κακὸν
ἄρα μήτ' ἀγαθὸν φίλον γίγνεται τοῦ ἀγαθοῦ διὰ
κακοῦ παρουσίαν. Ἔοικε. Δῆλον δέ γε, ὅτι πρὶν γε-
νέσθαι αὐτὸ κακὸν ὑπὸ τοῦ κακοῦ οὗ ἔχει. οὐ γὰρ
δή γε κακὸν γεγονὸς ἔτι ἂν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιθυμοῖ καὶ
φίλον εἴη· ἀδύνατον γὰρ ἔφαμεν κακὸν ἀγαθῷ φίλον C
εἶναι. Ἀδύνατον γάρ. Σκέψασθε δὴ ὃ λέγω. λέγω
γάρ, ὅτι ἔνια μέν, οἷον ἂν ᾖ τὸ παρόν, τοιαῦτά
ἐστι καὶ αὐτά, ἔνια δὲ οὔ. ὥςπερ εἰ ἐθέλοι τις χρώ-
ματί τῳ ὁτιοῦν ἀλεῖψαι, πάρεστί που τῷ ἀλειφθέντι
τὸ ἐπαλειφθέν. Πάνυ γε. Ἆρ' οὖν καὶ ἔστι τότε
τοιοῦτον τὴν χρόαν τὸ ἀλειφθέν, οἷον τὸ ἐπόν; Οὐ
μανθάνω, ἦ δ' ὅς. Ἀλλ' ὧδε, ἦν δ' ἐγώ. εἴ τίς D
σου ξανθὰς οὔσας τὰς τρίχας ψιμυθίῳ ἀλείψειε, πό-
τερον τότε λευκαὶ εἶεν ἢ φαίνοιντ' ἄν; Φαίνοιντ'

sustulerunt Salvinius Obss. Misc. Vol. II. T. II. p. 276. et Heindorf.

C. *Πάνυ γε. Ἆρ' οὖν*] *Πάνυ γε* om. Cols'. Ven. ΞΣ. Par. BCE. Ang. Pal. Urb. Barb.

τὴν χρόαν τὸ ἀλειφθέν] Sic Heindorf. correxit. Libri mss. et editt. *ἐπαλειφθέν*. Idem vir doctus deinde restituit *οἷον τὸ ἐπόν*, pro quo Stephan Bas. 2. et plerique codd. *οἷον τὸ ἔτι ὄν*, et Ald. Bas. 1. cum nonnullis mss. *οἷον τὸ αἴτιον* habent.

invitis codicibus in locum suum restituere. Istud *ἀντὶ* de sententia Heindorfi in *ἂν* mutavimus. Idem vir doctus *οὗ* vulgo post *ἀγαθοῦ* intrusum delendum vidit, idque Salvinius quoque voluit. Et deest *οὗ* in tribus codd. a Bekkero excussis. Optativum denique, quem iam Stephanus vidit esse reponendum, codices longe plurimi optimique suppeditarunt.

C. *τὴν χρόαν τὸ ἀλειφθέν, οἷον τὸ ἐπόν;*] Quum in praegressis opponantur *τὸ ἀλειφθὲν* et *τὸ ἐπαλειφθέν*, dubitari non potest, quin codd. omnium scriptura, *τὴν χρόαν τὸ ἐπαλειφθέν*, errore orta sit. Verum restituit Heindorfius. Eidem debetur *τὸ ἐπόν*, pro quo libri vel *τὸ ἔτι ὄν*, vel *τὸ αἴτιον* scriptum exhibent.

D. *ψιμυθίῳ ἀλείψειε*] Hanc scripturam quum libri mss. melioris notae commendent, nunc revocare non dubitavimus. v. quae ea de re disputarunt Pierson. ad Moer. p. 414. Hemsterh. ad Arist. Plut. p. 344. Schneider. ad Nicandr. Alexiph. p. 103. et ad Xenoph. Oecon. X, 2. Spanhem. ad Callim. p. 511. ed. Ern. et De Usu ac Praest. Num T. I. p. 322. Utebantur veteres *ψιμυθίῳ* sive cerussa (Bleiweiss), ut cuti candorem conciliarent, v. Plin. H. N. XXXIV, 54. Hoc autem loco de fuco capilli

ἄν, ἦ δ' ὅς. Καὶ μὴν παρείη γ' ἂν αὐταῖς λευκό-
της. Ναί. Ἀλλ' ὅμως οὐδέν τι μᾶλλον ἂν εἶεν λευ-
καί πω, ἀλλὰ παρούσης λευκότητος οὔτε τι λευκαὶ
οὔτε μέλαιναί εἰσιν. Ἀληθῆ. Ἀλλ' ὅταν δή, ὦ φίλε,
E τὸ γῆρας αὐταῖς ταὐτὸν τοῦτο χρῶμα ἐπαγάγῃ, τότε
ἐγένοντο οἷόνπερ τὸ παρόν, λευκοῦ παρουσίᾳ λευκαί.
Πῶς γὰρ οὔ; Τοῦτο τοίνυν ἐρωτῶ δή, εἰ ᾧ ἄν τι παρῇ,
τοιοῦτον ἔσται τὸ ἔχον, οἷον τὸ παρόν· ἢ ἐὰν μὲν κατά
τινα τρόπον παρῇ, ἔσται, ἐὰν δὲ μή, οὔ. Οὕτω μᾶλλον,
ἔφη. Καὶ τὸ μήτε κακὸν ἄρα μήτ' ἀγαθὸν ἐνίοτε
κακοῦ παρόντος οὔπω κακόν ἐστιν, ἔστι δ' ὅτε ἤδη
τὸ τοιοῦτον γέγονε. Πάνυ γε. Οὐκοῦν ὅταν μήπω
κακὸν ᾖ κακοῦ παρόντος, αὕτη μὲν ἡ παρουσία ἀγα-
θοῦ αὐτὸ ποιεῖ ἐπιθυμεῖν, ἡ δὲ κακὸν ποιοῦσα ἀπο-
στερεῖ αὐτὸ τῆς τ' ἐπιθυμίας ἅμα καὶ τῆς φιλίας
218 τἀγαθοῦ. οὐ γὰρ ἔτι ἐστὶν οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν,
ἀλλὰ κακόν· φίλον δὲ ἀγαθὸν κακῷ οὐκ ἦν. Οὐ

D. *ψιμυθίῳ ἀλείψειε*] V. *ψιμμυθίῳ*, quod e Bodl. Vat. Θ. Par. B E. Angel. mutatum. Nonnulli codd. *ψιμμιθίῳ*. Dein libri *ποτε*, cuius in locum Heindorf. de coniectura substituit *τότε*, quod unice verum putamus.

ταὐτὸν τοῦτο χρῶμα] Sic Bodl. Vat. Θ. Vulgo *τ. τοῦτο τὸ χρῶμα*. Deinde Heind. malebat *τότε γένοιντο*, quo non opus.

sermo est, non quo capilli eo fuerint infucati, sed ut omnino adsciticius aliquis eorum color significetur. Ceterum de more veterum Graecorum capillos coloribus oblinendi v. Becker. Charicl. II. p. 386 sqq.

E. *ἢ ἐὰν μὲν — παρῇ, ἔσται· ἐὰν δὲ μή*] V. ad p. 210. D. Non dixit *εἰ δὲ μή*, propterea, quod utrumque pendet ex ipso rerum statu et conditione, neque alterum tanquam aliquid, quod sola mentis cogitatione contineatur, alteri opponitur.

P. 218. *φίλον δὲ ἀγαθὸν κακῷ οὐκ ἦν*] Imperfecto utitur, quia respicit ad p. 216. E: *λείπεται δή, εἴπερ τῳ τί ἐστι φίλον, τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν φίλον εἶναι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ τοιούτου, οἷον αὐτό ἐστιν. οὐ γὰρ ἄν που τῷ κακῷ φίλον ἄν τι γένοιτο.* Ex quo loco defendimus librorum scripturam, quam Heindorf. in *ἀγαθῷ κακὸν οὐκ ἦν* mutandum censuit, quod eius consilium Bekk. secutus est. Nempe etiamsi argumentationis tenor hoc postulare videatur, tamen, si rem diligenter perpenderis, ne vulgata quidem lectio absurda videbitur. Eodem enim res redit, sive bonum dicas non posse cum malo consociari, sive malum non cum bono.

τοὺς ἤδη σοφοὺς μηκέτι φιλοσοφεῖν] Sympos. p. 204. A: *θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ, οὐδ'*

γὰρ οὖν. Διὰ ταῦτα δὴ φαῖμεν ἂν καὶ τοὺς ἤδη
σοφοὺς μηκέτι φιλοσοφεῖν, εἴτε θεοὶ εἴτε ἄνθρωποί
εἰσιν οὗτοι· οὐδ' αὖ ἐκείνους φιλοσοφεῖν τοὺς οὕτως
ἄγνοιαν ἔχοντας, ὥςτε κακοὺς εἶναι· κακὸν γὰρ καὶ
ἀμαθῆ οὐδένα φιλοσοφεῖν. λείπονται δὴ οἱ ἔχοντες
μὲν τὸ κακὸν τοῦτο, τὴν ἄγνοιαν, μήπω δὲ ὑπ'
αὐτοῦ ὄντες ἀγνώμονες μηδ' ἀμαθεῖς, ἀλλ' ἔτι ἡγού-
μενοι μὴ εἰδέναι ἃ μὴ ἴσασι. διὸ δὴ καὶ φιλοσοφοῦσιν B
οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοί πω ὄντες. ὅσοι δὲ κακοί,
οὐ φιλοσοφοῦσιν, οὐδὲ οἱ ἀγαθοί· οὔτε γὰρ τὸ ἐναν-
τίον τοῦ ἐναντίου οὔτε τὸ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου φίλον
ἡμῖν ἐφάνη ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις. ἢ οὐ μέμνη-
σθε; Πάνυ γε, ἐφάτην. Νῦν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ
Λύσι τε καὶ Μενέξενε, παντὸς μᾶλλον ἐξευρήκαμεν ὃ
ἔστι τὸ φίλον καὶ οὔ. φαμὲν γὰρ αὐτό, καὶ κατὰ
τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ πανταχοῦ, τὸ μή-
τε κακὸν μήτ' ἀγαθὸν διὰ κακοῦ παρουσίαν τοῦ ἀγα- C

P. 218. *ἀγαθὸν κακῷ*] Heindorf. coni. *ἀγαθῷ κακόν*, quod recepit Bekker. Libri tuentur vulgatum.

B. *διὸ δὴ καὶ φιλοσοφοῦσιν*] *καὶ* om. Vat. Θ. et delevit Bekker.

Νῦν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι] Sic Bodl. Vat. Θ. Vulgo erat: *Ἆρα, ἦν δ' ἐγώ.*

ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι· ἔστι γάρ· οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ. οὐδ' αὖ οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν, οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ ὄντα καλὸν κἀγαθὸν μηδὲ φρόνιμον δοκεῖν αὑτῷ εἶναι ἱκανόν, ubi v. ann. Hinc expendas Astii de hoc loco iudicium, qui de Vit. et Script. Plat. p. 432. absurdum vocat et ineptum, quod boni dicantur non philosophari. Ceterum male Valckenar. ad Phoeniss. v. 364. et Heindorf. atque Bekker. invitis libris scripserunt *τοὺς οὕτως ἀγνοίας ἔχοντας*, quos nuper imitatus est etiam Hirchigius. Nam *ἄγνοιαν ἔχειν* dictum est ut Legg. V. p. 731. D: *ὁ τὰ κακὰ ἔχων*. Ibid. X. 888. B: *ταύτην τὴν νόσον ἔχοντες*. De Rep. IX. p. 591. D: *ἀπέραντα κακὰ ἔχων*. Ibid. IX. p. 575. A: *τὸν ἔχοντα — αὐτὸν (τὸν ἔρωτα) ὥςπερ πόλιν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν*. Vulgatam lectionem egregie tutatus est Schleiermach. p. 402. qui recte vertit: welche den Unverstand so an sich haben. Etenim *οὕτως* nunc non est adeo, sed potius *κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον*, ut patet e pag. 217. E: *ἐὰν μὲν κατά τινα τρόπον παρῇ, ἔσται· ἐὰν δὲ μή, οὔ*. Quocirca non potuit genitivum in suam recipere societatem.

B. *ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις*] P. 216. B.

θοῦ φίλον εἶναι. Παντάπασιν ἐφάτην τε καὶ συνεχωρείτην οὕτω τοῦτ' ἔχειν.

Cap. XV. Καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ἐγὼ πάνυ ἔχαιρον, ὥςπερ θηρευτής τις, ἔχων ἀγαπητῶς ὃ ἐθηρευόμην. κἄπειτ' οὐκ οἶδ' ὁπόθεν μοι ἀτοπωτάτη τις ὑποψία εἰςῆλθεν, ὡς οὐκ ἀληθῆ εἴη τὰ ὡμολογημένα ἡμῖν. καὶ εὐθὺς ἀχθεσθεὶς εἶπον· Βαβαί, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, κινδυνεύομεν ὄναρ πεπλουτηκέναι. Τί μάλιστ'; ἔφη ὁ Μενέξενος. Φοβοῦμαι, ἦν δ' ἐγώ, μὴ
D ὥςπερ ἀνθρώποις ἀλαζόσι λόγοις τισὶ τοιούτοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν περὶ τοῦ φίλου. Πῶς δή; ἔφη. Ὧδε, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶμεν· φίλος ὃς ἂν εἴη, πότερόν ἐστί τῳ φίλος, ἢ οὔ; Ἀνάγκη, ἔφη. Πότερον

E. ὁ κάμνων, νῦν δὴ ἔφαμεν] Libri φαμέν, quod praeeunte Heindorfio et Bekkero correxi.

φαμὲν γὰρ αὐτό —] In his quia αὐτὸ moleste redundare videtur, Heindorf. olim locum ita refingendum putabat: φαμὲν γὰρ αὐτὸ τὸ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ πανταχοῦ μήτε κακὸν μήτε ἀγ. Sed postea abiecta hac sententia verba hoc modo nectenda censuit: φαμὲν γὰρ αὐτὸ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθὸν καὶ κατὰ τὴν ψ. καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ πανταχοῦ διὰ κακοῦ παρουσίαν τοῦ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι. Et in hac ratione acquiescendum.

C. ἔχων ἀγαπητῶς ὃ ἐθηρευόμην] vix s. aegre tenens. v. intpp. ad Alciphr. Ep. I, 13. p. 80. T. I. ed. Wagn. Reitz. ad Lucian. Amor. T. V. p. 582. ed. Bip. Iacobs Add. Animadvers. in Athen. p. 259. Videlicet proprie est ita ut acquiescere liceat. Nam ἀγαπητὸν dicitur quo contenti esse possumus. Hipp. Mai. p. 302. B: ἀγαπητὰ γὰρ καὶ ταῦτα. De Rep. IV. p. 435. D: οὐκ ἀγαπητόν; De proverbiali locutione Heindorfius conferri iussit Theaet. p. 208. B. et intpp. ad Lucian. Somn. §. 32.

D. Φοβοῦμαι.— ἐντετυχήκαμεν] Ita loquitur, qui suspicatur factum esse revera quod metuit. Vide Rost. §. 122. II. c. et ad Menon. p. 89. C. Quod sequitur ψευδέσι post τοιούτοις, commode tuetur Heindorf ad Gorg. p. 493. B: καὶ φοροῖεν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρῳ τοιούτῳ τετρημένῳ κοσκίνῳ. Ceterum Timaeus Gloss. p. 22: ἀλαζών· ψευδής: ubi v. Ruhnk. et Hemsterh. ad Lucian. Dial. Mort. 38. p. 447.

D. φίλος ὃς ἂν εἴη, πότερον] In his verbis miramur neminem adhuc offendisse. Ego enim si quid video, labes aliqua inest in his: φίλος ὃς ἂν εἴη, quae quum conditionem significent, aut ἂν omitti debuit, ut idem fere sint, quod εἴ τις φίλος εἴη; aut scriptum oportuit φίλος ὃς ἂν ᾖ, quod valet ἐάν τις φίλος ᾖ. Et hoc quidem non dubitamus quin de coniectura restituendum sit. Ceterum hic quoque et in sequenti disputatione tenendum est φίλον lusu quodam arguto ita dici, ut

οὖν οὐδενὸς ἕνεκα καὶ δι' οὐδέν, ἢ ἕνεκά του καὶ
διά τι; Ἕνεκά του καὶ διά τι. Πότερον φίλου ὄν-
τος ἐκείνου τοῦ πράγματος, οὗ ἕνεκα φίλος ὁ φίλος
τῷ φίλῳ, ἢ οὔτε φίλου οὔτε ἐχθροῦ; Οὐ πάνυ, ἔφη, E
ἕπομαι. Εἰκότως γε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὧδε ἴσως ἀκο-
λουθήσεις, οἶμαι δὲ καὶ ἐγὼ μᾶλλον εἴσομαι ὅ τι λέ-
γω· ὁ κάμνων, νῦν δὴ ἔφαμεν, τοῦ ἰατροῦ φίλος.
οὐχ οὕτως; Ναί. Οὐκοῦν διὰ νόσον ἕνεκα ὑγιείας
τοῦ ἰατροῦ φίλος; Ναί. Ἡ δέ γε νόσος κακόν.
Πῶς δ' οὔ; Τί δὲ ὑγίεια; ἦν δ' ἐγώ· ἀγαθόν, ἢ
κακόν, ἢ οὐδέτερα; Ἀγαθόν, ἔφη. Ἐλέγομεν δ' ἄρα, 219
ὡς ἔοικεν, ὅτι τὸ σῶμα, οὔτ' ἀγαθὸν οὔτε κακόν,
διὰ τὴν νόσον, τοῦτο δὲ διὰ τὸ κακόν, τῆς ἰατρικῆς
φίλον ἐστίν· ἀγαθὸν δὲ ἰατρική. ἕνεκα δὲ τῆς ὑγιείας

modo activa, modo passiva significatione accipiendum ait. Ita mox in his: πότερον φίλου ὄντος ἐκείνου, φίλον est carum, quod a nobis amatur et magni aestimatur: sed statim post est amicum. Eadem ambiguitas est τοῦ ἐχθροῦ.

E. οἶμαι δὲ καὶ ἐγὼ μᾶλλον εἴσομαι] V. ad p. 206. C. Mox νῦν δὴ ἔφαμεν referas ad p. 217. B.

ἢ οὐδέτερα] V. Phaedr. p. 228. A. Reip. I. p. 349. D. VIII. p. 555. D. Apolog. p. 22. E. Protag. p. 334. A. al. Nam centenis locis ἀμφότερα et οὐδέτερα ita positum.

P. 219. τοῦτο δὲ διὰ τὸ κακόν] id est propter malum. Nec tamen opus, ut Heindorfio auctore scribatur τοῦτό δέ ἐστι διὰ τὸ κακόν. Multo minus probamus quod Astius legendum proposuit, τοῦτο δὲ κακόν. Post οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν autem magnopere vereor ne vere Heindorf. animadverterit participium ὂν intercidisse, quod de suo nuper addidit Hirschig.

ἀγαθὸν δὲ ἰατρική] Ante artium nomina in ικη terminata articulum saepe omitti solere, exemplis demonstrarunt Schaefer. Melett. p. 5. et Heindorf. ad Sophist. p. 265. A. Fit autem hoc ea lege et conditione, ut ne ea ars, quae commemoratur, alii cuipiam definite opponatur, ut omnis eius ambitus distincte mente comprehendendus sit. Ita recte dixeris μουσικὴν ἐδιδάχθη de eo, qui artis musicae peritiam habet; minus recte, μουσικὴν διδαχθείς, οὐ γυμναστικήν: nam oppositionis ratio flagitat, ut hoc definite enuntietur. Nec de eo, qui se totum uni artis musicae studio dedit, Graecos putamus ita loquutos esse, ut articulum negligerent. Nam si quem indicamus uni alicui studio praecipue esse deditum, facimus id ipsum sic, ut eam, quam ille tractet, artem aliis studiorum generibus opponamus ideoque certo definiamus. Eandem normam etiam nostrates sequuntur, qui probe distinguere solent inter formulas: er treibt Musik, et er treibt die Musik.

τὴν φιλίαν ἡ ἰατρικὴ ἐπανήρηται· ἡ δὲ ὑγίεια ἀγα-
θόν. ἦ γάρ; Ναί. Φίλον δὲ ἢ οὐ φίλον ἡ ὑγίεια;
Φίλον. Ἡ δὲ νόσος ἐχθρόν. Πάνυ γε. Τὸ οὔτε κα-
B κὸν οὔτε ἀγαθὸν ἄρα διὰ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἐχθρὸν
τοῦ ἀγαθοῦ φίλον ἐστὶν ἕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φί-
λου. Φαίνεται. Ἕνεκ' ἄρα τοῦ φίλου τὸ φίλον φί-
λον διὰ τὸ ἐχθρόν. Ἔοικεν. Cap. XVI. Εἶεν, ἦν
δ' ἐγώ· ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἥκομεν, ὦ παῖδες, πρόςσχω-
μεν τὸν νοῦν, μὴ ἐξαπατηθῶμεν. ὅτι μὲν γὰρ φίλον
τοῦ φίλου τὸ φίλον γέγονεν, ἐῶ χαίρειν, καὶ τοῦ
ὁμοίου γε τὸ ὅμοιον φίλον γίγνεται, ὅ ἔφαμεν ἀδύ-
νατον εἶναι· ἀλλ' ὅμως τόδε σκεψώμεθα, μὴ ἡμᾶς
C ἐξαπατήσῃ τὸ νῦν λεγόμενον· ἡ ἰατρική, φαμέν, ἕνε-
κα τῆς ὑγιείας φίλον. Ναί. Οὐκοῦν καὶ ἡ ὑγίεια
φίλον; Πάνυ γε. Εἰ ἄρα φίλον, ἕνεκά του. Ναί.
Φίλου γέ τινος δή, εἴπερ ἀκολουθήσει τῇ πρόσθεν

P. 219. B. *τὸ φίλον φίλον διὰ τ.*] Herm. de suo dedit *τὸ φίλον, τοῦ φίλου φίλον διὰ τὸ ἐχθρόν.*

πρόςσχωμεν τὸν νοῦν] Sic Angel. Vulgo *πρόσχωμεν.*

C. *καὶ ἡ ὑγίεια φίλον;*] Steph. om. *ἡ* cum Vat. r. Vind. et pr. Ven. Ξ.

Φίλου γέ τινος δή] Codd. *δεῖ*, male. Verum tamen tuentur Ven. Ξ. et Vat. r.

B. *διὰ τὸ κακὸν — ἕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ —*] En discrimen inter *διά*, quod causam, et *ἕνεκα*, quod finem significat.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ· ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἥκομεν —] Heindorfium mireris *ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα ἥκομεν* coniicientem. Germanice item dicere licebit: Wohl denn, sprach ich: weil wir darauf gekommen sind, so lasst uns aufmerken, dass wir nicht getäuscht werden. Idem Heindorf. olim legendum putabat *προςσχῶμεν*. Sed audias Grammaticum apud Bast. Epistol. Crit. p. 39 sq. ed. Lips. *κατάσχωμεν, οὐ κατασχῶμεν λέγομεν, ἐπειδὴ πᾶς ὑποτακτικὸς χρόνος μονοσύλλαβος εἰς ω λήγων, ἔχων τὴν μετοχὴν εἰς ς ὀξύτονον, τὸν αὐτὸν τόνον καὶ ἐν τῇ συνθέσει φυλάττει· βῶ ἀναβῶ, θῶ ἀναθῶ, δῶ ἀναδῶ. εἰ δὲ μὴ εἰς ς ὀξύτονον ἔχει τὴν μετοχήν, ἀλλ' εἰς ν, οὐκ ἔχει τὸν αὐτὸν τόνον, οἷον σχῶ κατάσχω καὶ κατάσχωμεν, ἡ μετοχὴ γὰρ σχών.* De σ geminato v. Schaefer. ad Iulian. Praef. p. XXII.

ὅτι μὲν γὰρ φίλον — ἀδύνατον εἶναι] Sententia haec est: etenim hoc, quod amicum amico amicum evadit et vero etiam simile simili fit amicum, quod diximus fieri non posse, equidem missum facio. In quibus perspicuitatis gratia vellem scriptum esset: *καὶ τοῦ*

ὁμολογίᾳ. Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ ἐκεῖνο φίλον αὖ
ἔσται ἕνεκα φίλου; Ναί. Ἆρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη ἀπει-
πεῖν ἡμᾶς οὕτως ἰόντας, καὶ ἀφικέσθαι ἐπί τινα ἀρ-
χήν, ἣ οὐκέτ' ἐπανοίσει ἐπ' ἄλλο φίλον, ἀλλ' ἥξει
ἐπ' ἐκεῖνο, ὅ ἐστι πρῶτον φίλον, οὗ ἕνεκα καὶ τἆλ- D
λά φαμεν πάντα φίλα εἶναι; Ἀνάγκη. Τοῦτο δή
ἐστιν ὃ λέγω, μὴ ἡμᾶς τἆλλα πάντα, ἃ εἴπομεν ἐκεί-
νου ἕνεκα φίλα εἶναι, ὥςπερ εἴδωλα ἄττα ὄντα αὐ-
τοῦ, ἐξαπατᾷ, ᾖ δ' ἐκεῖνο τὸ πρῶτον, ὃ ὡς ἀληθῶς
ἐστὶ φίλον. ἐννοήσωμεν γὰρ οὑτωσί. ἐάν τίς τι περὶ
πολλοῦ ποιῆται, οἷόνπερ ἐνίοτε πατὴρ υἱὸν ἀντὶ πάν-
των τῶν ἄλλων χρημάτων προτιμᾷ, — ὁ δὴ τοιοῦ-
τος ἕνεκα τοῦ τὸν υἱὸν περὶ παντὸς ἡγεῖσθαι ἆρα
καὶ ἄλλο τι ἂν περὶ πολλοῦ ποιοῖτο; οἷον εἰ αἰσθά- E
νοιτο αὐτὸν κώνειον πεπωκότα, ἆρα περὶ πολλοῦ ποι-
οῖτ' ἂν οἶνον, εἴπερ τοῦτο ἡγοῖτο τὸν υἱὸν σώσειν;

ἐπ' ἄλλο φίλον] Libri mss. fere omnes ἄλλον, male. Verum tenet Urbin. cum Steph. Dein Heind. malebat: ὅ ἐστι τὸ πρῶτον φίλον. Angel. φίλον ponit ante ἐπ' ἄλλο.

D. μὴ ἡμᾶς τἄλλα π.] μάλιστα ἄλλα Bodl. Vat. Θ. r.

ἐάν τίς τι περὶ πολλοῦ π.] Vett. editt. ὃ ἄν τίς τι. Emendavit Bekkerus, secutus vestigia codicis Vat. r., quocum consentit Vindob. noster, in quo extat: εἰ ὃ ἄν τίς τι π. π. π. Baiterus coni. ὅταν τίς τι π. π.

ὁμοίου γε τὸ ὅμοιον ὅτι φίλον γίγνεται. Ita enim hic verborum ordo minus habebit offensionis.

C. εἴπερ ἀκολουθήσει —] int. τοῦτο.

Ἆρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη ἀπειπεῖν —] Erat quum scribendum suspicaremur: ἰόντας, πρὶν καὶ ἀφικέσθαι. Sed nihil mutandum. Nonne, inquit, necesse est nos defatigari ita progredientes pervenireque ad principium aliquod, quod iam non referatur ad aliud amicum, sed ad illud pertineat, quod primum sit amicum, cuius causa reliqua dicamus omnia amica esse? Phaedr. p. 228. B: καὶ τοῦτο δρῶν — ἀπειπὼν (defatigatus) εἰς περίπατον ᾔει. Sed pervulgatus est hic usus loquendi. Minus vulgare illud est, quod ἀναφέρειν et ἐπαναφέρειν intransitive ponitur ea vi et potestate, ut ait referri: quanquam ne huius quidem rei apud Platonem adeo rara exempla sunt. v. ad Phaedr. p. 237. D. Quod autem dicitur: ἀλλ' ἥξει ἐπ' ἐκεῖνο ὅ ἐστι πρῶτον φίλον, ineptum hoc utique est et absurdum. Verissime enim Heindorf. iudicavit, quum ἀρχὴ haec ipsa sit πρῶτον illud φίλον, cuius causa cetera omnia sunt φίλα, eam non potuisse iam dici ἥξειν ἐπ' ἐκεῖνο. Nihil offenderet, si scriptum legeremus: ἀλλ' ἔσται αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅ ἐστι πρ. φ. Sed

Τί μήν; ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ὁ οἶνος ἐνείη; Πάνυ γε. Ἆρ' οὖν τότε οὐδὲν περὶ πλείονος ποιεῖται, κύλικα κεραμέαν ἢ τὸν υἱὸν τὸν αὑτοῦ, οὐδὲ τρεῖς κοτύλας οἴνου ἢ τὸν υἱόν; ἢ ὧδέ πως ἔχει· πᾶσα ἡ τοιαύτη σπουδὴ οὐκ ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ἐσπουδασμένη, ἐπὶ τοῖς ἕνεκά του παρασκευαζομένοις, ἀλλ'
220 ἐπ' ἐκείνῳ, οὗ ἕνεκα πάντα τὰ τοιαῦτα παρασκευάζεται. οὐχ ὅτι πολλάκις λέγομεν, ὡς περὶ πολλοῦ ποιούμεθα χρυσίον καὶ ἀργύριον· ἀλλὰ μὴ οὐδέν τι μᾶλλον οὕτω τό γε ἀληθὲς ἔχῃ· ἀλλ' ἐκεῖνό ἐστιν, ὃ περὶ παντὸς ποιούμεθα, ὃ ἂν φανῇ ὄν, ὅτου ἕνεκα καὶ χρυσίον καὶ πάντα τὰ παρασκευαζόμενα παρασκευάζεται. ἆρ' οὕτω φήσομεν; Πάνυ γε. Οὐκοῦν
B καὶ περὶ τοῦ φίλου ὁ αὐτὸς λόγος; ὅσα γάρ φαμεν φίλα εἶναι ἡμῖν ἕνεκα φίλου τινός, ἑτέρῳ ῥήματι φαι-

E. *κύλικα κεραμέαν*] Sic Ven. ΞΣ. Par. BC. Angel. Pal. Urb. Vat. r. Vind. Flor. a. b. e. o. Vulgo erat *κεραμίαν*. cfr. Lobeck. ad Phrynich. p. 147. Bodl. Coisl. Vat. Θ. Flor. d. *κεραμέα*.

quid a Platone profectum sit, ego non decernam.

E. *Ἆρ' οὖν τότε οὐδὲν περὶ πλείονος* —] Haec quomodo interpretanda sint, primus perspexit Buttmannus. Quum enim Graeci dicant, *οὐδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, βίον ἢ θάνατον, ὑγίειαν ἢ νόσον*, vitam et mortem, bonam valetudinem atque malam, in nullo discrimine ponere, apparet totius loci sententiam hanc esse: Igiturne tum eodem loco habebit calicem fictilem atque filium suum, aut tres vini heminas atque filium? an res sic fere se habet: omne huiusmodi studium non ad ea refertur, quae alicuius rei causa comparantur, sed ad id potius, cuius causa omnia istius modi parantur. Quanquam saepe dicimus, magni nos facere aurum et argentum. Sed videndum est, ne verum nihilo magis sic se habeat (quanquam ita dicere solemus): imo illud est quod plurimi facimus quidquid tandem est, cuius causa et aurum et reliqua id genus omnia paramus. De *οὐχ ὅτι* v. Buttmann. Gr. §. 150. Hermann. ad Viger. p. 804 sq. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 775 sq. Matthiae Gr. Ampl. p. 1271 sq.

P. 220. B. *ἑτέρῳ ῥήματι φαινόμεθα λέγοντες αὐτό· φίλον δὲ* —] Cod. Γe corr. scriptum exhibet *αὐτά*. Non opus. Prorsus ad eundem modum Phaedon. p. 70. E: *ἆρα ἀναγκαῖον, ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μηδαμόθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίγνεσθαι*. Legg. II. p. 667. B: *ὅσοις συμπαρέπεταί τις χάρις, — αὐτοῦ τὸ σπουδαιότατον εἶναι*.

νόμεθα λέγοντες αὐτό· φίλον δὲ τῷ ὄντι κινδυνεύει ἐκεῖνο αὐτὸ εἶναι, εἰς ὃ πᾶσαι αὗται αἱ λεγόμεναι φιλίαι τελευτῶσιν. Κινδυνεύει οὕτως, ἔφη, ἔχειν. Οὐκοῦν τό γε τῷ ὄντι φίλον οὐ φίλου τινὸς ἕνεκα φίλον ἐστίν; Ἀληθῆ. Cap. XVII. Τοῦτο μὲν δὴ ἀπήλλακται, μὴ φίλου τινὸς ἕνεκα τὸ φίλον φίλον εἶναι. ἀλλ' ἆρα τὸ ἀγαθόν ἐστι φίλον; Ἔμοιγε δοκεῖ. Ἆρ' οὖν διὰ τὸ κακὸν τὸ ἀγαθὸν φιλεῖται, καὶ ἔχει ὧδε· C
εἰ τριῶν ὄντων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ μήτ' ἀγαθοῦ μήτε κακοῦ, τὰ δύο λειφθείη, τὸ δὲ κακὸν ἐκποδὼν ἀπέλθοι καὶ μηδενὸς ἐφάπτοιτο μήτε σώματος μήτε ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων, ἃ δή φαμεν αὐτὰ καθ' αὑτὰ οὔτε κακὰ εἶναι οὔτ' ἀγαθά, ἆρα τότε οὐδὲν ἂν ἡμῖν χρήσιμον εἴη τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' ἄχρηστον ἂν γεγονὸς εἴη; εἰ γὰρ μηδὲν

Parisinum E., in quo quid legatur Bekkerus non liquere ait, Stephani scripturam exhibere suspicamur, quam habet etiam Barberin.
P. 220. C. *τὰ δύο λειφθείη*] Libri *ληφθείη*, quod emendavit Heindorf.

Sed vide an legendum sit: *φαινόμεθα λέγοντες· αὐτὸ τὸ φίλον δὲ τῷ ὄντι κινδυνεύει ἐκεῖνο αὐτὸ εἶναι*, hoc sensu: quaecunque enim dicimus nobis amica (cara) esse nobis amicae alicuius rei causa, ea videmur alieno appellare nomine; ipsum amicum autem revera videtur illud solum esse, ad quod omnes illae, quae vocantur, amicitiae tanquam ad finem referentur. Ita *αὐτὸ τὸ φίλον* intelligitur *ἡ ἀρχή, ἣ οὐκ ἐπαναφέρει ἐπ' ἄλλο φίλον*, sive *τὸ πρῶτον φίλον, οὗ ἕνεκα καὶ τὰ ἄλλα πάντα φίλα ἐστίν*. — *ἑτέρῳ ῥήματι* dictum, ut Phileb. p. 13. A: *προσαγορεύεις αὐτὰ ἀνόμοια ὄντα ἑτέρῳ, φήσομεν ὀνόματι*, quem locum Heindorf. comparavit. Hermannus de coniectura sua dedit *ἑτέρου*.

Τοῦτο μὲν δὴ ἀπήλλακται —] Verba *μὴ φίλου — φίλον εἶναι* epexegesin continent pronominis *τοῦτο*. Etenim hoc dicit: istud igitur satis demonstratum est, videlicet non amicae alicuius rei causa amicum esse amicum. Eleganter Schleiermach.: Dieses also ist abgemacht, wem wir Freund sind, sind wir es nicht um eines andern willen, dem wir es auch sind.

C. *ἆρα τότε οὐδὲν ἂν ἡμῖν χρήσιμον εἴη*] h. e. ad nihil utile. Charmid. p. 165. D: *ἰατρική — τί ἡμῖν χρησίμη ἐστὶ καὶ τί ἀπεργάζεται;* De Rep. II. p. 382. C: *πότε καὶ τί χρήσιμον τὸ ψεῦδος;* Aristoph. Nubb. v. 203. Str. *τουτὶ δὲ τί;* Disc. *γεωμετρία*. Str. *τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον;* ubi nihil mutandum.

ἡμᾶς ἔτι βλάπτοι, οὐδὲν ἂν οὐδεμιᾶς ὠφελείας δεοί-
D μεθα. καὶ οὕτω δὴ ἂν τότε γένοιτο κατάδηλον, ὅτι διὰ τὸ κακὸν τἀγαθὸν ἠγαπῶμεν καὶ ἐφιλοῦμεν, ὡς φάρμακον ὂν τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν, τὸ δὲ κακὸν νόσημα· νοσήματος δὲ μὴ ὄντος, οὐδὲν δεῖ φαρμάκου. ἆρ' οὕτω πέφυκέ τε καὶ φιλεῖται τἀγαθὸν διὰ τὸ κακὸν ὑφ' ἡμῶν, τῶν μεταξὺ ὄντων τοῦ κακοῦ τε καὶ τἀγαθοῦ, αὐτὸ δὲ ἑαυτοῦ ἕνεκα οὐδεμίαν χρείαν ἔχει; Ἔοικεν, ἦ δ' ὅς, οὕτως ἔχειν. Τὸ ἄρα φίλον
E ἡμῖν ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐτελεύτα πάντα τἆλλα, ἃ ἕνεκα ἑτέρου φίλου φίλα ἔφαμεν εἶναι [ἐκεῖνα], οὐδὲν δὲ τούτοις ἔοικε. ταῦτα μὲν γὰρ φίλου ἕνεκα φίλα κέκληται, τὸ δὲ τῷ ὄντι φίλον πᾶν τοὐναντίον τούτου φαίνεται πεφυκός. φίλον γὰρ ἡμῖν ἀνεφάνη ὂν ἐχθροῦ ἕνεκα· εἰ δὲ τὸ ἐχθρὸν ἀπέλθοι, οὐκέτι, ὡς ἔοικ', ἔσθ' ἡμῖν φίλον. Οὔ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὥς γε νῦν λέγεται. Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς Διός, ἐὰν τὸ κακὸν ἀπόληται, οὐδὲ πεινῆν ἔτι ἔσται οὐδὲ διψῆν
221 οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων; ἢ πείνη μὲν ἔσται, ἐάν περ ἄνθρωποί τε καὶ τἆλλα ζῶα ᾖ, οὐ μέντοι βλαβερά γε; καὶ δίψα δὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι,

D. *αὐτὸ δὲ ἑαυτοῦ ἕν.*] Sic Bodl. Vulgo *δὲ αὐτοῦ.*

E. *πάντα τἆλλα, ἃ ἕνεκα*] V. *τἆλλα, ἕνεκα.* Correxit Bekker.

P. 221. B. *ἅ γε μὴ τυγχάνει ὄντα*] V. *τυγχάνῃ*, quod e

D. *ἠγαπῶμεν καὶ ἐφιλοῦμεν*] *Ἀγαπᾶν* est magni aestimare, ut Phaedon. p. 110. E. De Rep. I. p. 334. A.

Τὸ ἄρα φίλον ἡμῖν ἐκεῖνο —] Ergo *τὸ φίλον* nobis est illud, ad quod reliqua omnia, quae alius rei amicae causa amica diximus esse, referuntur: istis vero nulla ex parte simile est. Ita haec explicanda arbitramur, in quibus recte vidit Cornar. *ἐκεῖνα* e glossemate natum esse. Sed quod Heindorf. *οὐδὲν δὴ* scripsit, non videtur id necessarium, quandoquidem post *ἐκεῖνο* intelligendum relinquitur *ἐστίν.* — *πᾶν τοὐναντίον τούτου — πεφυκός*, h. e. quum id, quod vere amicum est, quia non pendet extrinsecus, natura sua plane contrarium esse videatur.

P. 221. B. *ἅ γε μὴ τυγχάνει — συναπόλλυσθαι;*] quid iis, quae non sunt mala, accidat ut una cum malis intereant?

τούτου οὗ ἐπιθυμεῖ] Attractio inversa. Stephanus

ἀλλ᾽ οὐ κακαί, ἅτε τοῦ κακοῦ ἀπολωλότος; ἢ γελοῖον τὸ ἐρώτημα, ὅ τί ποτ᾽ ἔσται τότε ἢ μὴ ἔσται; τίς γὰρ οἶδεν; ἀλλ᾽ οὖν τόδε γε ἴσμεν, ὅτι καὶ νῦν ἔστι πεινῶντα βλάπτεσθαι, ἔστι δὲ καὶ ὠφελεῖσθαι. ἢ γάρ; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ διψῶντα καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων πάντων ἐπιθυμοῦντα ἔστιν ἐνίοτε B μὲν ὠφελίμως ἐπιθυμεῖν, ἐνίοτε δὲ βλαβερῶς, ἐνίοτε δὲ μηδέτερα. Σφόδρα γε. Οὐκοῦν ἐὰν ἀπολλύηται τὰ κακά, ἅ γε μὴ τυγχάνει ὄντα κακά, τί προσήκει τοῖς κακοῖς συναπόλλυσθαι; Οὐδέν. Ἔσονται ἄρα αἱ μήτ᾽ ἀγαθαὶ μήτε κακαὶ ἐπιθυμίαι, καὶ ἐὰν ἀπόληται τὰ κακά. Φαίνεται. Οἷόν τε οὖν ἐστιν ἐπιθυμοῦντα καὶ ἐρῶντα τούτου οὗ ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρᾷ μὴ φιλεῖν; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Ἔσται ἄρα καὶ τῶν κακῶν ἀπολομένων, ὡς ἔοικε, φίλ᾽ ἄττα. Ναί. Οὐκ C ἄν, εἴ γε τὸ κακὸν αἴτιον ἦν τοῦ φίλον τι εἶναι, οὐκ ἂν ἦν τούτου ἀπολομένου φίλον ἕτερον ἑτέρῳ. αἰτίας γὰρ ἀπολομένης ἀδύνατόν που ἦν ἔτ᾽ ἐκεῖνο εἶναι, οὗ ἦν αὕτη ἡ αἰτία. Ὀρθῶς λέγεις. Οὐκοῦν ὡμολόγηται ἡμῖν τὸ φίλον φιλεῖν τι καὶ διά τι· καὶ ᾠήθημεν τότε γε διὰ τὸ κακὸν τὸ μήτ᾽ ἀγαθὸν μήτε

Ven. Ξ. Barber. Pal. Urb. Vat. r. Flor. o. et corr. Coisl. correctum.

καὶ ἐὰν ἀπόληται τὰ κακὰ] ἀπόλληται Bodl. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BCE. Ang. Barb.

requirebat τοῦτο. Sed apte comparat Heindorf. Menon. p. 96. A. et C. v. Matth. Gorg. §. 474. C Buttm. §. 151. 4. Rost. §. 123. 5. Addimus Herodot. II, 106: *τὰς δὲ στήλας τὰς ἵστα κατὰ τὰς χώρας ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς Σέσωστρις, αἱ μὲν πλεῦνες οὐκέτι φαίνονται περιεοῦσαι.* Xenoph. Hellen. 1, 4, 2: *ὅτι Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως.* Id. De Venat. 1. §. 10: *Μελέαγρος δὲ τὰς μὲν τιμὰς ἃς ἔλαβε, φανεραί.* Aristoph. Lysistr. v. 409: *τὸν ὅρμον ὃν ἐσκεύασας, ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν.* Et notum est illud Virgilianum: Urbem quam statuo, vestra est.

C. *Οὐκ ἄν, εἴ γε τὸ κακὸν —*] Ad *Οὐκ ἂν* liquet intelligendum relinqui *φίλ᾽ ἄττα ἦν.* Nam sensus verborum hic est: Minime vero; certe si malum esset causa, quamobrem quid alteri esset amicum, hoc sublato non futurum esset, ut quidquam alteri esset amicum.

κακὸν τὸ ἀγαθὸν φιλεῖν; Ἀληθῆ. Νῦν δέ γε, ὡς
D *ἔοικε, φαίνεται ἄλλη τις αἰτία τοῦ φιλεῖν τε καὶ φιλεῖσθαι. Ἔοικεν. Ἆρ' οὖν τῷ ὄντι, ὥςπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ἡ ἐπιθυμία τῆς φιλίας αἰτία, καὶ τὸ ἐπιθυμοῦν φίλον ἐστὶ τούτῳ, οὗ ἐπιθυμεῖ, καὶ τότε, ὅταν ἐπιθυμῇ, ὃ δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν φίλον εἶναι, ὕθλος τις ἦν, ὥςπερ ποίημα μακρὸν συγκείμενον; Κινδυνεύει, ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι, ἦν δ' ἐγώ, τό γε ἐπιθυμοῦν, οὗ ἂν ἐνδεὲς ᾖ, τούτου*
E *ἐπιθυμεῖ. ἢ γάρ; Ναί. Τὸ δ' ἐνδεὲς ἄρα φίλον ἐκείνου, οὗ ἂν ἐνδεὲς ᾖ; Δοκεῖ μοι. Ἐνδεὲς δὲ γίγνεται οὗ ἄν τις ἀφαιρῆται. Πῶς δ' οὔ; Τοῦ οἰκείου δή, ὡς ἔοικεν, ὅ τε ἔρως καὶ ἡ φιλία καὶ ἡ ἐπιθυμία τυγχάνει οὖσα, ὡς φαίνεται, ὦ Μενέξενέ τε καὶ Λύσι. Συνεφάτην. Ὑμεῖς ἄρα εἰ φίλοι ἐστὸν ἀλλήλοις, φύσει πῃ οἰκεῖοί ἐσθ' ὑμῖν αὐτοῖς. Κομιδῇ, ἐφάτην. Καὶ εἰ ἄρα τις ἕτερος ἑτέρου ἐπιθυμεῖ,*
222 *ἦν δ' ἐγώ, ὦ παῖδες, ἢ ἐρᾷ, οὐκ ἄν ποτε ἐπεθύμει οὐδὲ ἤρα οὐδὲ ἐφίλει, εἰ μὴ οἰκεῖός πῃ τῷ ἐρωμένῳ ἐτύγχανεν ὢν ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν ἢ κατά τι τῆς ψυ-*

D. *ὥςπερ ἄρτι ἐλέγομεν*] Sic codd. fere omnes. Vulgo *ὥςπερ ἄρα ἐλέγομεν*.
φίλον ἐστὶ τούτῳ, οὗ ἐπ.] Steph. cum uno Par. E. *τούτου*.
E. *οὗ ἂν τις ἀφαιρῆται*] Sic Coisl. Vat. Θ. r. Vind. Vulgo *ἀφήρηται*.
P. 222. B. *ἠφίει χρώματα*] Bekker. sine librorum aucto-

D. *ὥςπερ ποίημα μακρὸν συγκείμενον;*] Non in eo tantum ὁ ὕθλος cernitur, ut quid longum sit et copiosum, sed in illo maxime, ut sit temere dictum ac sine ratione compositum. Quocirca vide, ne Astius vere coniecerit *ποίημα μάτην συγκείμενον*. Quanquam illud ipsum *μάτην* nescio quo modo displicet, ut adeo legi malim: *ὥςπερ ποίημα μακρὸν μάτην συγκείμενον*. De *συγκείμενον* v. Hipp. mai. p. 286. A. Hipp. min. p. 368. D.
E. *Ἐνδεὲς δὲ γίγνεται οὗ ἄν τις ἀφηρῆται*] Aut *ἐνδεὴς* aut *τι* legendum esse, recte censuit Heindorfius. Codices tamen manuscripti ne tantillum quidem a vulgata lectione recedunt.
Τοῦ οἰκείου δή, ὡς ἔοικεν, — τυγχάνει οὖσα, ὡς φαίνεται] In his post *ὡς ἔοικεν* deinde *ὡς φαίνεται* subiicitur per quandam orationis redundantiam. Lachet. p. 190. C: *τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε φαίνεται, ὅτι οὐ πᾶσά γε, ὡς ἐγᾦμαι, καρτερία ἀνδρεία σοι φαίνεται*. Phileb. p. 32. C: *οἶμαι*,

χῆς ἦθος ἢ τρόπους ἢ εἶδος. Πάνυ γε, ἔφη ὁ Με-
νέξενος· ὁ δὲ Λύσις ἐσίγησεν. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. τὸ
μὲν δὴ φύσει οἰκεῖον ἀναγκαῖον ἡμῖν πέφανται φι-
λεῖν. Ἔοικεν, ἔφη. Ἀναγκαῖον ἄρα τῷ γνησίῳ ἐρα-
στῇ καὶ μὴ προσποιήτῳ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν παιδι-
κῶν. Ὁ μὲν οὖν Λύσις καὶ ὁ Μενέξενος μόγις πως B
ἐπενευσάτην, ὁ δὲ Ἱπποθάλης ὑπὸ τῆς ἡδονῆς παν-
τοδαπὰ ἠφίει χρώματα.

Cap. XVIII. Καὶ ἐγὼ εἶπον βουλόμενος τὸν
λόγον ἐπισκέψασθαι, Εἰ μέν τι τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁμοίου
διαφέρει, λέγοιμεν ἄν τι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Λύσι τε
καὶ Μενέξενε, περὶ φίλου, ὃ ἔστιν· εἰ δὲ ταὐτὸν τυγχά-
νει ὂν ὅμοιόν τε καὶ οἰκεῖον, οὐ ῥᾴδιον ἀποβαλεῖν
τὸν πρόσθεν λόγον, ὡς οὐ τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ κα-
τὰ τὴν ὁμοιότητα ἄχρηστον· τὸ δὲ ἄχρηστον φίλον
ὁμολογεῖν πλημμελές. βούλεσθ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ἐπει- C
δὴ ὥςπερ μεθύομεν ὑπὸ τοῦ λόγου, συγχωρήσωμεν
καὶ φῶμεν ἕτερόν τι εἶναι τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁμοίου;
Πάνυ γε. Πότερον οὖν καὶ τἀγαθὸν οἰκεῖον θήσο-
μεν παντί, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον εἶναι; ἢ τὸ μὲν

ritate ἠφίη dedit. Sed Matthiae Gr. Ampl. §. 210. 1. coll. 211. II. 1. coll. Plat. De Rep. VI. p. 497. D. VII. 528. D. ibique Schneider. Menex. p 236. B.

ἀποβαλεῖν τὸν πρ. λόγον] ἀπολιπεῖν Bodl. Vat. Θ.

C. ὥςπερ μεθύομεν] μυθεύομεν Bodl. Vat. Par. E. Angel. Urb. Vat. r. al. prave.

κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν — ἐμφανὴς ἔσεσθαι. Aristoph. Plut. v. 827: δῆλον ὅτι τῶν χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.

P. 222. B. παντοδαπὰ ἠφίει χρώματα] Dictionem illustrarunt interpretes ad Aristaen. I, 12. p. 396 ed. Boisson.

λέγοιμεν ἄν τι] dicamus aliquid, quod non prorsus absurdum sit aut a vero abhorreat.

οὐ ῥᾴδιον ἀποβαλεῖν —] haud facile est superiorem repudiare orationem, quae statuebat simile simili propter similitudinem esse inutile. Itaque verba ὡς οὐ τὸ ὅμοιον κ. τ. λ. ex uno τὸν πρόσθεν λόγον apta nexaque sunt. Aliter haec explicavit Heindorf., cui me fateor minime assentiri. — τὸν πρόσθεν λόγον intellige Cap. X. et XI.

C. ὥςπερ μεθύομεν ὑπὸ τοῦ λόγου] Sic ὥςπερ in comparatione additur leniendae metaphorae gratia v. ad Remp. VIII. p. 544. E.

*κακὸν τῷ κακῷ οἰκεῖον, τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ ἀγαθόν,
τῷ δὲ μήτε ἀγαθῷ μήτε κακῷ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε
κακόν; Οὕτως ἐφάτην δοκεῖν σφίσιν ἕκαστον ἑκάστῳ*
D *οἰκεῖον εἶναι. Πάλιν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὦ παῖδες, οὓς
τὸ πρῶτον λόγους ἀπεβαλόμεθα περὶ φιλίας, εἰς τού-
τους εἰςπεπτώκαμεν. ὁ γὰρ ἄδικος τῷ ἀδίκῳ καὶ ὁ
κακὸς τῷ κακῷ οὐδὲν ἧττον φίλος ἔσται ἢ ὁ ἀγαθὸς
τῷ ἀγαθῷ. Ἔοικεν, ἔφη. Τί δέ; τὸ ἀγαθὸν καὶ
τὸ οἰκεῖον ἂν ταὐτὸν φῶμεν εἶναι, ἄλλο τι ἢ ὁ
ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνον φίλος; Πάνυ γε. Ἀλλὰ
μὴν καὶ τοῦτό γε ᾠόμεθα ἐξελέγξαι ἡμᾶς αὐτούς. ἢ
οὐ μέμνησθε; Μεμνήμεθα. Τί οὖν ἂν ἔτι χρησαί-*
E *μεθα τῷ λόγῳ; ἢ δῆλον, ὅτι οὐδέν; δέομαι οὖν, ὥς-
περ οἱ σοφοὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, τὰ εἰρημένα ἅπαν-
τα ἀναπεμπάσασθαι. εἰ γὰρ μήτε οἱ φιλούμενοι μήτε*

D. *εἰς τούτους εἰςπεπτώκαμεν*] Steph. cum uno Par. E. *πεπτώκαμεν*.

ἄλλο τι ἢ ὁ ἀγαθός] Bekkerus invitis libris omnibus *ἢ* extrusit, ut solet in hac formula.

D. *ἄλλο τι ἢ ὁ ἀγαθὸς —*] Hic quoque Bekker. invitis codicibus omnibus *ἢ* delevit: cui voculae nescimus sane cur adeo fuerit infestus. Etenim quum Graeci cum alacritate interrogantes *ἄλλο τι* ita ponere soleant, ut omisso *ἢ* vel *ἢ ὅτι* statim ipsam sententiam subiungant, tamen in sermone sedatiore quid *ἢ* habeat offensionis, equidem non perspicio. v. ad Euthyphron. p. 15. C. et quae ibi exempla collegimus. Quod hic Bekker. professus est delevisse se voculam praeter librorum auctoritatem, idem etiam alibi fecit, veluti Commentar. Critt. T. I. p. 186. Proxima sic intelligas: Atqui in hac quoque re putabamus nosmet ipsos redarguisse. Nam quum dicatur *ἐλέγχειν τινά*, aliquem refutare, et *ἐλέγχειν τι*, aliquid redarguere, Graeci utraque constructione in unum conflata dixerunt etiam *ἐλέγχειν τινά τι*, cuius structurae alia exempla Heindorf. attulit ex Apolog. Socrat. p. 23. A. Hipp. mai. p. 283. A.

E. *ὥςπερ οἱ σοφοὶ ἐν τ. δ.*] rhetores; quos cum irrisione hoc loco commemorari praeter nomen *τῶν σοφῶν* etiam verbum *ἀναπεμπάσασθαι* argumento est. Huius enim prima et propria significatio est: cibos ad rumen revocare: hoc autem loco valet *ἐπαναλαμβάνειν κεφαλαιωδέστερον τὰ εἰρημένα*, ut recte interpretatur Timaeus Gloss. p. 33., ubi v. Ruhnken.

ἀλλ' εἰ μηδὲν τούτων φ.] *Ἀλλά*, ut Lat. sed, ponitur, ubi quid post verba interposita ex abundanti repetitur.

P. 223. *ἄλλον ἤδη τινὰ τ. πρ. κινεῖν*] ad disputandum excitare. Quam in

οἱ φιλοῦντες, μήτε οἱ ὅμοιοι μήτε οἱ ἀνόμοιοι, μήτε οἱ ἀγαθοὶ μήτε οἱ οἰκεῖοι, μήτε τἆλλα ὅσα διεληλύθαμεν — οὐ γὰρ ἔγωγε ἔτι μέμνημαι ὑπὸ τοῦ πλήθους —, ἀλλ' εἰ μηδὲν τούτων φίλον ἐστίν, ἐγὼ μὲν οὐκέτι ἔχω τί λέγω.

Ταῦτα δ' εἰπὼν ἐν νῷ εἶχον ἄλλον ἤδη τινὰ τῶν 223 πρεσβυτέρων κινεῖν. κᾆτα, ὥςπερ δαίμονές τινες προςελθόντες οἱ παιδαγωγοί, ὅ τε τοῦ Μενεξένου καὶ ὁ τοῦ Λύσιδος, ἔχοντες αὐτῶν τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλουν καὶ ἐκέλευον αὐτοὺς οἴκαδ' ἀπιέναι· ἤδη γὰρ ἦν ὀψέ. τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ περιεστῶτες αὐτοὺς ἀπηλαύνομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἐφρόντιζον ἡμῶν, ἀλλ' ὑποβαρβαρίζοντες ἠγανάκτουν τε καὶ οὐδὲν ἧττον ἐκάλουν, ἀλλ' ἐδόκουν ἡμῖν ὑποπεπωκότες ἐν τοῖς Ἑρμαίοις ἄποροι εἶναι προςφέρεσθαι, B ἡττηθέντες οὖν αὐτῶν διελύσαμεν τὴν συνουσίαν.

P. 223. B. ἡμῖν ὑποπεπωκότες] Sic Vat. Θ. Bodlei., ut Stephanus coniecerat. V. ὑποπεπτωκότες.

rem comparat Heindorf. Illa De Rep. I. p. 329. D: βουλόμενος ἔτι λέγειν αὐτὸν ἐκίνουν καὶ εἶπον. Deinde ne cum Schleiermachero de malis geniis cogites, apud Hellenistas demum hic usus loquendi iuvaluit, ut δαίμονες mali genii appellarentur, erratque Elsnerus in Obss. ad Matth. IX, 34. Veteres Graeci ita vocarunt vel ipsos deos superos, vel numina ordinis inferioris, media illa inter deos et heroas. Significatur subitus et terribilis hominum adventus.

ἀλλ' ὑποβαρβαρίζοντες] Fuerunt igitur servi non bene et eleganter eruditi.

B. ἀλλ' ἐδόκουν ἡμῖν —] Sententiae autecedenti per ἀλλὰ superioribus oppositae nunc alia adiungitur, quae huic ipsi denuo adversatur. Quo in loquendi genere non erat cur Stephanus tam graviter offenderet. v. ad Phaedon. p. 63. E. ubique Wyttenbachium p. 142. — ἄποροι εἶναι προςφέρεσθαι, h. e. tales esse, quibuscum non possemus facile agere et colloqui. Verbum προςφέρεσθαι ad p. 205. B. illustravimus. Ἄποροι ita positum Apolog. Socr. p. 18. D: οὗτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν, h. e. qui minime possint a me oppugnari. Thucyd. IV, 32: καὶ οἱ ἀπορώτατοι τοξεύματι καὶ ἀκοντίοις, ubi v. Schol. Respondet nostrum unzugänglich, quod item de hominibus dicitur, quibuscum difficile est agere. Huno vocabuli usum Lexicographi nostri nondum notarunt.

ἡττηθέντες οὖν —] Etsi in apodosi voculae οὖν nullus locus est, tamen ea h. l. propter longiores protasis ambages interponitur. De οὖν in epanalepsi usurpato v. Protagor. p. 341. B. Apol. p. 29. C. p. 40,

ὅμως δ' ἔγωγε ἤδη ἀπιόντων αὐτῶν, Νῦν μέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι τε καὶ Μενέξενε, καταγέλαστοι γεγόναμεν ἐγώ τε, γέρων ἀνήρ, καὶ ὑμεῖς. ἐροῦσι γὰρ οἵδε ἀπιόντες, ὡς οἰόμεθα ἡμεῖς ἀλλήλων φίλοι εἶναι — καὶ ἐμὲ γὰρ ἐν ὑμῖν τίθημι —, οὔπω δὲ ὅ τι ἐστὶν ὁ φίλος οἷοί τε ἐγενόμεθα ἐξευρεῖν.

ὅμως δ' ἔγωγε ἤδη] Voc. δ' e Bodl. Flor. d. Vind. Coisl. Vat. Θ. Ven. Ξ. al. restituta.

Νῦν μέν, ἦν δ' ἐγώ] Sic libri optimi et plurimi loco vulg. *Νῦν δέ, ἦν δ' ἐγώ.*

D. Sympos. p. 201. D. al. Multa id genus collegit Hoogeven. Doctr. Part. p. 1010.

ἀπιόντων αὐτῶν] quum iamiam discedere vellent, quum discessum a nobis pararent. Mox Ficinus: In praesentia ridiculi ineptique evasisse videmur, tam ipse grandis natu, quam vos pueri. Unde Heusd. Spec. Crit. p. 128. legendum censet: *καὶ ὑμεῖς νέοι.* Elegans sane coniectura, quam vellem codices confirmassent. Nec tamen iis invitis quidquam mutaverim, quum vel ex opposito *γέρων ἀνήρ* sequatur, ut *ὑμεῖς* sit idem quod *ὑμεῖς νέοι.* Pronomen *οἵδε* positum *δεικτικῶς* accipiendum de iis, qui huic sermoni interfuerunt.

PLATONIS

HIPPIAS MAIOR.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS
INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO ALTERA PLURIMUM EMENDATA ET
LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE,
SUMTIBUS HENNINGS.
MDCCCLVII.

PROLEGOMENA

ad

MAIOREM HIPPIAM.

Hippias Eleus etsi pleraque omnia cum aliis sophistis aetatis suae communia habuit, tamen hoc sibi veluti proprium vindicat et peculiare, quod summam sapientiae laudem in maxima rerum, quas sciret, copia, et varietate posuit. Complexus est enim omnem fere artium ac disciplinarum ambitum, ut Themistius Orat. XXIX. pag. 345. D. eum veluti σωρὸν quendam καὶ ἑσμὸν σοφίας tenuisse dicat, maximeque versatus est in iis studiis, quae cum elegantia et venustate arctissime coniuncta essent atque copulata. Nam apud Platonem quidem praeter artem rhetoricam et civilem, qua ipse magnopere gloriatur, etiam arithmeticam, geometriam, astronomiam, grammaticam et musicam novisse narratur *), adeoque tenuisse ea, quae non ingenii sollertia, sed manuum artificio exercerentur. Nec illud a verisimilitudine abhorret, quod narrant Philostratus, Suidas, alii **), etiam

*) V. Protag. p. 315. B.

**) Vit. Sophist. p. 495. sq. Plat. Hipp. Min. init. cf. Suid. s. v. Themist. Orat. XXIX. p. 345. D. Dio Chrysostom. Orat. LXXI. init. Cicer. de Orat. III., 32. De eius scriptis v. Fabricii Biblioth. G. T. I. 818. et Geelius Act. Trai. Nov. T. II. p. 190. sq.

picturae, statuariae, poësi, eum operam dedisse, ut scilicet in omni genere artium versatus esse videretur. Quum vero nihil magis quam doctrinae et eruditionis varietatem atque venustatem expeteret, factum est, ut hominem vere eruditum elegantemque existimaret prorsus dedecere haerere in singulis, neque unice veluti summa rerum intueri atque considerare *). Quocirca subtilitatem illam, quae omnia diligenter persequitur et exquirit, arti illi declamatoriae deditus, pusilli angustique animi esse iudicavit, qui ad universa contuenda nunquam eveheretur; ideoque a Socratica veri exquirendi ratione omnino fuit alienus, unice rhetoricae illi deditus, quae splendidarum nugarum egregia est adiutrix atque ministra**). Simillimus igitur Hippias videtur fuisse iis nostrorum hominum, qui accuratam subtilemque doctrinam, qua videlicet ipsi carent, alto supercilio despicientes nullum non literarum genus attingunt, ac protenus altos spiritus sumentes sese praeter ceteros in intima doctrinae penetralia pervenisse gloriantur, dum interim magnificas iactantes ampullas ac sesquipedalia verba miscent quadrata rotundis. Quod autem talis ingenii homines plerumque facere solent, ut etiam corporis habitu et ornatu quandam affectent dignitatem atque gravitatem, idem etiam Hippias fecit, siquidem Platoni fides habenda est ***). Studiose enim ille vestimentorum pariter atque calceamentorum elegantiam sectatus est, voluitque externa quoque corporis specie videri pulcher atque bellus homo, quo vel figurae suae adspectus, quali esset ingenio, unumquemque certiorem faceret.

Itaque singularis profecto hominis vanitas fuit, quae satis multam largiretur cavillandi ridendique materiam. Sed multo etiam magis ridicula eius persona exstitit eo, quod cum ista iactautia et vanitate †) coniuncta in eo fuit admirabilis quaedam fatuitas stolidaque arrogantia. Splendidus enim nugator dum nescio quam doctrinae copiam et ubertatem iactabat

*) Hipp. mai. extr.

**) Ibid.

***) Hipp. mai. d. 291. A. Protag. p. 315. B.

†) Iactantiam hominis etiam Xenophon. adumbravit Memor. IV., 4.

sublimesque ac dithyrambicas declamitabat sententias, quam recte vereque ea, quae in medium afferebat, dicerentur, minime curabat, definiendique diligentiam adeo non habebat cognitam, ut mentem a singularum rerum observatione vix ac ne vix quidem ad communia rerum genera posset attollere *). Nihilominus autem eum alebat spiritum, ut sese rerum omnium praeter ceteros gnarum peritumque profiteretur, nec unquam moleste ferret, si confutatus ab aliis gravissimae inscitiae coargueretur. Nimirum tali superbia qui sunt inflati, praesertim ubi ingenio sunt obtusiore, non ita aegre ferunt, si vel acrius ab aliis pungantur. Consolantur enim acceptum dolorem magnitudinis et praestantiae suae conscientia, atque erroris convicti sese arbitrantur spatio ad deliberandum concesso verum ceteris omnibus melius fuisse perspecturos.

Hoc igitur quum esset sophistae celeberrimi ingenium atque hi mores, Plato, qui, quantum Socratica disserendi et docendi subtilitas ab istis ineptiis distaret, ipse usu cognoverat, faciendum putavit, ut stolidam hominis vanitatem et superbiam castigaret eoque simul omnem nationem eorum, qui multiplicem suam rerum plurimarum scientiam fastuose et ridicule iactarent, quum plane carerent subtiliore rerum cognitione, facete rideret atque corriperet. Quod quidem fecit sic, ut eadem opera locum de pulcro leviter perstrinxerit et illustraverit. Aptissime enim Hippiam, quem propter vanam variae et multiplicis doctrinae iactantiam cum insigni inscientia coniunctam derisit, cum Socrate de pulcro disputantem induxit. Nam, is quum semper et ubique elegantiam quandam doctrinae pariter atque vestitus prae se ferret, nihil profecto potuit excogitari, quod ad ridendi sophistae consilium aptius esset. Accedit, quod Hippias apud Platonem ipse profitetur se pulcram orationem de artium studiis adolescentibus necessariis, quam ante aliquod tempus Lacedaemone **) scilicet habuerat,

*) Hipp. mai. part. prior.

**) Habitus enim a sua civitate idoneus est gerendis negotiis publicis, ut saepius tum ad alias urbes tum Lacedaemonem legatus mitteretur. Et per hanc quidem opportunitatem doctrinam suam divenditabat. v. Hipp. mai. in.

Athenis esse recitaturum, ut non temere suspiceris philosophum in hoc sermone scribendo pulcram scilicet aliquam Hippiae declamationem ob oculos habuisse, ex eaque nonnihil nugarum in librum suum transtulisse, quo manifestior existeret irrisio. Locus autem de pulcro quam dignus fuerit ut tractaretur, nemo certe dubitabit, qui quantopere apud Graecos viguerit pulcritudinis sensus, vel leviter meminerit.

Est autem in hac scriptione petulans paene et proterva in Hippiam oratio, ita ut, si quis alius, Hippias certe omnium maxime a Platone castigatus dici queat. Tractatur enim locis compluribus paene subrustice et verbis increpatur gravissimis *). Quae quidem irrisionis acerbitas nec mitigatur eo, quod Socrates, quae sophistae opponit, ea sese fingit alius cuiusdam nomine regerere, quum tamen, Hippia id ne suspicante quidem, ex sua ipsius mente et animo loquatur. Nimirum subtiliter sane hoc usus est artificio Plato, ut ne Socrati ipsi ea tribuisse videretur, quae aut ab eius urbanitate aliena essent aut videri deberent Hippiam continuo vehementius exacerbasse ideoque omnem tollerent colloquii verisimilitudinem. Haec enim una est atque vera causa, cur Plato putandus est ista ratione usus esse, in qua explicanda miramur sane quod viri docti adeo se torserunt.

Quaerentibus autem nobis, quid tandem fuerit, cur philosophus Hippiam Eleum praeter ceteros tam acerbe perstrinxerit, etsi nulla in mentem venit probabilis eius rei illustrandae ratio, tamen nescio quomodo visum est clara sane iuvenilis cuiusdam protervitatis et petulantiae vestigia in hoc libro expressa exstare. Neque enim philosophum putamus aetate maturiore atque moderatiore de quoquam tam petulanter et acerbe scripturum fuisse, ne de sophistis quidem: quorum perversas opiniones atque arrogantiam etsi alibi quoque gravius subinde castigavit, tamen id longe alio modo atque in hoc libro ab eo institutum esse nemo diffitebitur. Itaque vel ex hac re probabiliter colligi censemus librum hunc a Pla-

*) Similiter quidem Euthyphro, vates atque Io rhapsodus propter inanem fastum in cognominibus dialogis castigantur, sed Hippia tamen paullo lenius.

tone adolescente scriptum esse, eo quidem tempore, quo Socratis disciplinae deditus fuit *).

Atque hanc coniecturam nostram etiam alia sunt, quae non mediocriter confirment atque muniant. Nam primum quidem ipsa disserendi ratio, quae per hunc sermonem regnat, plane habet simplicitatem illam Socraticam, qua rerum notionibus subtilius pervestigandis gravissimi errores acute deteguntur. Deinde nulla dum idearum doctrinae, qualem postea temporis informavit philosophus, vestigia in hoc libro deprehenduntur, siquidem quae huc primo adspectu referri posse videantur, ea aliter accipienda esse ostendimus in Commentar. ad p. 287. C. Quod nos quidem secus futurum fuisse putamus, si quo tempore haec scripta sunt ipsi philosopho iam omnia ita explorata fuissent, uti postea. Denique in iis, quae Socrates in medium affert, facile agnoscas germanae philosophiae Socraticae alumnum. Nam quae disputantur, ea quanquam negandum non est veluti initia quaedam continere eius sententiae, quam Plato in aliis scriptis copiose illustravit, tamen plerumque e media vita desumta sunt, ut prope in vulgaribus de pulcro opinionibus examinandis contineantur.

Quum vero philosophus in hoc libro non tam id egerit, ut suam ipsius de pulcri natura sententiam patefaceret, quam ut inertiam et fatuitatem eius sophistae, qui in omni vita pulcritudinem et elegantiam maxime prae se ferebat, hoc est, omnes omnino bellos ac fatuos encyclopaedistas, quos hodie appellant, exagitaret atque demonstraret, tamen, ut par erat, non neglexit rectam rei rationem aliquo modo significare. Nam et illud ostendit, non in rebus individuis atque singulis quaerendam esse pulcri vim et naturam sed commune ipsius genus investigari oportere; et cognatas quasdam notiones ab eo distinxit ac secrevit, quae quidem ab sophistis dialecticae subtilitatis expertibus eo facilius poterant commisceri temereque confundi, quo latius apud Graecos τοῦ καλοῦ notio

*) Hanc sententiam nostram vehementer laetati sumus plane probatam esse viro elegantis iudicii Car. Steinharto in Interpretat. Operum Platon. ab ipso et Hier. Müllero edit. Part. I. p. 50. Alii dialogi origines ad maturiorem Platonis aetatem retulerunt, ut Ios. Socher De Scriptis Plat. p. 225 et C. Frid. Hermann. Hist. Phil. Plat. p. 487.

patebat; et pulcro cum decoro, bono ac iucundo aliquam intercedere necessitudinem haud obscure indicavit, quanquam ea quibus rebus contineretur minime explicavit; et vero etiam significavit pulcrum contineri eo, quod nobis per auditum et visum innocentem voluptatem afferat molestia vacuam; quae sententia sane ad pulcri vim et naturam cognoscendam longe videtur gravissima.

Sed haec omnia quo facilius intelligatur quam vera sint, age totius libri argumentum brevi enarratione perlustremus: quo ipso illud simul consequemur, ut iis, qui eum lecturi sint, quasi filum aliquod tradidisse videamur, cuius ope anfractuosas disputationis ambages tutius perreptent atque ad exitum itineris certius perducantur.

Hippias igitur posteaquam in principio dialogi sophistarum artem sua aetate multum profecisse gloriatus est, quandoquidem iam et negotiis publicis fungantur, et scholis habendis faciant quaestum superiorum temporum sapientibus incognitum, lepide a Socrate interrogatur, num Lacedaemone etiam, ubi saepius sit commoratus, multum pecuniae confecerit. Negat sophista ita factum esse, quanquam per huius interrogationis opportunitatem sapientiam suam iactat impudentissime: Spartanos enim ait morum et institutorum pristinorum longe esse tenacissimos, neque adeo concedere, ut filii sui peregrinis artibus ac disciplinis erudiantur: qua in re eos multum a recta ratione deflectere haudquaquam negari posse. Roganti autem Socrati, de quibusnam potissimum rebus Spartani ipsum dicentem audiant lubentissime, respondet ille declamationes de astronomia, geometria, arithmetica, literis ac syllabis earumque numero et mensura iis minus probari, sed narrationes de rebus antiquitus gestis vel institutis, quas ipse videlicet propter ingentem memoriae vim optime teneat, placere vehementissime. Veruntamen nuper evenisse dicit, ut etiam in alio dicendi genere iis satisfecerit: habitam enim a se esse orationem de artibus ac disciplinis, in quas iuvenem incumbere deceat, verborum pariter atque sententiarum pulcritudine et venustate insignem. Hanc vero pollicetur una cum aliis sese propediem etiam Athenis in ludo Philostrati cuiusdam esse habiturum. Quibus auditis Socrates, Per-

opportune, inquit, pulcrae istius orationis mentionem fecisti. Nuper enim ab homine quodam ignoto de pulcri vi et natura interrogatus, quum non perspicerem quid rei esset, in maximam consilii inopiam coniectus sum. Promittit igitur ei Hippias sese rem ita velle explicare, ut omnis videri debeat sublata esse ambigendi dubitandique causa et opportunitas *). Quo facto Socrates hanc sibi ab eo expetit veniam, ut ignoti illius hominis personam agere liceat, ideoque etiam dubitationes in medium afferre, quas probabile sit ab illo rem communiter exquirenti in medium allatum iri. Atque his ita constitutis ipsa suscipitur de pulcro disputatio **).

Petit autem Socrates ante omnia ab Hippia, ut sibi pulcri vim et naturam patefaciat. Sed hic sophista responsione sua statim aperte prodit ignorare se, quid discriminis inter ipsam pulcritudinem atque res individuas, quae pulcrae vocantur, intercedat, adeoque omni definiendarum notionum scientia et facultate carere. Respondet enim primum quidem satis ridicule, pulcram puellam esse pulcrum. Nimirum hoc ex arte statuaria, quam tractabat, videri potest repetiisse, cuius homo meminit, quoniam haerens in rebus sensibus subiectis veritatis iudicium unice ex visis repetit. Itaque Socrates, incogniti illius hominis partibus susceptis, contra haec ait moneri posse etiam pulcram equam, pulcram lyram, pulcram ollam, alia plurima, pulcra videri. Etenim haec omnia ad alias res comparata, nec propter se ipsa, pulcra haberi atque dici solere, eamque ob causam etiam pulcram puellam ad deam collatam fortasse turpem iudicatum iri. Nec vero isto modo omnem pulcritudinis vim declaratam esse monet, quippe quae ita sit comparata, ut quaecunque pulcra dicantur, ea per illam pulcra evasisse iudicari oporteat ***).

Hic vero sophista continuo sibi aliquid animadvertisse videtur. Vix enim audivit ipsum pulcrum

---

*) Init. usque ad p. 286. E.

**) P. 287. A. — D.

***) P. 287 E. — 289. C.

iudicandum esse tale, quo pulcra omnia efficiantur, quum respondet aurum esse illud, quod pulcrum dicatur; inaurata enim omnia esse pulcherrima. Perridiculum hoc est hominis responsum, quo tangitur sine dubio auri sacra fames, quo flagrabat. Quod quidem Socrates rursus susceptis incogniti illius disputatoris partibus ita exagitat ac refellit, ut etiam eburnea, lapidea, lignea, alia, pulcra iudicari ostendat, siquidem iis rebus, in quibus reperiantur, prudenter sciteque accommodata sint. Neque habet Hippias, huic sententiae quid opponat. Itaque aliam continuo profert rei definitionem, qua simul declamatoria ipsius magniloquentia depingitur. Nam pulcrum in eo positum arbitratur, ut quis fruatur prospera valetudine, opibus ac divitiis abundet, omnibus afficiatur honoribus, parentibus honorifice sepultis ipse ad beatam perveniat senectutem, denique mortuus a filiis pie et magnifice sepeliatur. Quibus nugis magnificis auditis Socrates urbana cum irrisione fatetur hanc orationem splendidam quidem videri atque sublimem, sed eandem tamen praedicit denuo ab illo disputatore vexatum iri. Neque enim hanc pulcri definitionem satis late patere aut in omnia convenire: ex quo consequi certissime, ut ipsius pulcritudinis natura nondum patefacta esse iudicare debeat *).

Apparet igitur ex his clarissime sophistam in rebus singulis atque sub sensus subiectis subsistentem ad informandas generaliores notiones non assuefactum esse omnisque definiendi sollertiae expertem. Quippe totus homo adeo deditus est sensibus, ut omnia potius ad aurium vel oculorum iudicium quam ad mentis rationisque contemplationem referat. Itaque Socrates posteaquam absurdas eius ridiculasque opiniones confutavit, ipse in se suscipit totius disputationis veluti moderamen, variasque pulcri proponit definitiones, quas tamen a sophista assensu suo comprobatas deinde rursus vexat et incertas reddit, do-

---

*) P. 289. D. — 293. D.

nec hic rei fastidio captus sermouem non sine vana sapientiae suae iactantia abrumpit et in medio relinquit. Qua ex re satis certo colligitur Platonem praeter Hippiae irrisionem etiam aliud quid in hoc libro scribendo spectavisse. Etenim ostendere philosophus sine dubio illud quoque voluit, qua via ad rectam veramque pulcritudinis notitiam comparandam esset incedendum, et quaenam notiones vel secernendae vel respiciendae essent, si quis in ea re explicanda vellet cum fructu elaborare. Fecit autem hoc eo modo, ut Socratis hac de re placitis usus rem provexerit ulterius, quamquam quid senserit, non tam clare exposuit, quam obscure significavit. Sed redeamus ad dialogi enarrationem, et quo quidquid loco in eo habendum sit, paucis exponamus.

Itaque Socrates, acerbissime explosa Hippiae inertia, quam tamen urbana quadam et faceta dissimulatione etiam sibimet ipsi attribuit, hominem illum incognitum narrat subinde misericordia commotum suam consilii inopiam ita levare, ut sibi significet ac veluti suggerat, quid sit respondendum. Huius igitur morem se iam imitari velle dicit atque eius nomine definitionis alicuius periculum facere. Nec renuit Hippias, qui se isto modo magna molestia liberatum iri confidit. Itaque Socrates eum videre iubet et considerare, num forte illud, quod *τὸ πρέπον* dicatur, habeaturque alicui rei aptum et commodum, pro pulcro ducendum sit. Hoc vero ille protenus assensu suo amplectitur, fateturque sibi iam pulcrum illo uno videri contineri, quod sit ad aliud quid aptum commodeque comparatum. Sed vix hoc ita pronuntiavit, quum Socrates hanc sententiam rursus convellere conatur. Utitur autem hanc in rem hac fere argumentatione. Quod *τὸ πρέπον* vocamus, inquit, id vel videtur pulcrum, vel revera est. Iam si speciem tantummodo pulcritudinis habet, neutiquam ipsum pulcrum est, de quo anquirimus, sed nihil nisi fallacem eius speciem atque imaginem exhibet. Sin autem illud rebus pulcritudinis et veritatem et speciem simul conciliare ponimus, huic sententiae illud mirifice adversatur, quod, quae revera sunt pulcra, saepenumero aliter comparata videntur. Huc accedit, quod veritas cum externa specie eaque inani nullo modo coniuncta esse potest.

Ex quibus omnibus efficitur, ut τὸ πρέπον non possit pro ipso pulcro haberi *).

Nimirum facile apparet Socratem arguta, quae verbo φαίνεσθαι inest, dilogia sophistam in fraudem inducere. Quod quum et apparendi habeat vim ac significationem et de inani specie dicatur, ille varium eius usum minime distinguens nullo negotio sibi persuaderi patitur externam τοῦ πρέποντος speciem non posse cum ipsa pulcri vi et natura conciliari. Itaque ex hoc ipso loco suspicari licet Platonem in hac sententia redarguenda non serio elaboravisse, adeoque suam ipsius sententiam isto modo prodidisse. Atque id ipsum etiam inde colligimus, quod tertiam sententiae illius rationem, qua pulcrum in τῷ πρέποντι contineri sumi poterat, omnino non tetigit, sed prudenti silentio transmisit. conf. Phileb. p. 64. E. Accedit ad haec, quod pulcrum, si verum quaerimus, utique cum τῷ πρέποντι, cuius finitionem dedit Cicero Orat. §. 21., arctiore quadam continetur necessitudine, quandoquidem illud non modo in apta ac decora singularum rerum in unum coniunctarum compositione cernitur, verum etiam in eo positum est, ut ubique modus quidam ac certi fines observentur, quos ultra citraque rectum consistere nequeat. Quod ipsum Plato sequutus etiam in Philebo est, ubi ad bonum et pulcrum etiam μετριότητα requiri iudicavit.

His vero explicatis ubi Socrates videt sophistam non habere quomodo illam sententiam tueatur, pulcritudinem contineri vult in utilitate, quandoquidem id, quod aliquem usum habeat afferatque utilitatem, vulgo pro pulcro haberi soleat **). Utile autem illud dicit esse, cui insit vis aliquid efficiendi; hac enim quidquid careat, id esse prorsus inutile. Quoniam autem homines ista vi efficiendi, qua polleant, saepenumero ad mala abutantur, apparere arbitratur ita demum eam pulcram fore, si ad bonum convertatur. Itaque illud demum dicit recte pro pulcro habitum iri, quod et utile sit, et boni quid efficiat, eamque ob causam etiam sapientiam,

*) P. 293. D. — 294. E.

**) P. 295. A. — E.

leges, instituta, in rebus pulcris numerari *). Sed ne hanc quidem sententiam veram esse stupenti sophistae hac fere argumentatione demonstrat. Ex iis, quae disputavimus, inquit, sponte consequitur utile boni causam esse ac veluti fontem. Itaque utile atque pulcrum si est unum idemque, pulcrum necesse est boni causa habeatur. Causam autem atque effectum nemo negabit inter se differre. Ex quo perspicuum est nec pulcrum bono nec bonum prò pulcro haberi licere. In quo nemo est quin protenus sentiat diversitatis ludi vocabulo. Verum istud ipsum posteaquam Hippias rursus amplexus est, nihilominus ille tanquam certissimum tenendum arbitratur intimam esse boni atque pulcri necessitudinem. Quibus ita positis magnam sane fatetur esse hanc dubitationem, in quam nunc inciderint, quandoquidem quum arctissimam esse sentiant pulcri et boni coniunctionem, tamen alterum ab altero diversum esse statuerint **).

Etiam in his Platonem putamus eam, quam Socrates proposuit, sententiam non serio impugnavisse, sed callida argumentatione lusisse, quo simul animos legentium ad accuratiorem veri pervestigationem excitaret. Nam Socratem certe novimus pulcrum voluisse utili contineri: id quod Xenophon Memor. III. 8. §. 4. sqq. et IV. 6. 9. liquido testatur. Iam vero eidem bonum quoque visum est ad utilitatem esse referendum, de qua re idem Xenophon exponit Mem. III., 8., 2 — 8. IV., 6. 8. 9. Ex quo apparet, cur ille necessario etiam inter pulcrum atque bonum maximam intercedere necessitudinem statuere coactus fuerit. Quocirca plane Socratica sententia est, quam Plato hic Socratem fecit primum explicantem, deinde argutis conclusiunculis redarguentem. Nec veridissimile putamus ipsum Platonem, quo tempore haec scripsit, eandem comprobavisse. Nam in Gorgiâ quidem, quem librum certum est non ita multo post Socratis mortem literis esse consignatum, p. 474. A. sqq. haud cunctanter affirmavit quaecunque pulcra sint, ea pro pulcris haberi vel propter

*) P. 296. A. — D.

**) P. 296. E. — 297. E.

voluptatem, quam afferant, vel propter utilitatem, vel propter utrumque; boni autem atque pulcri summam esse intimamque necessitudinem etiam Lysid. p. 216. C. sq. Alcibiad. I. p. 115. sq. docuit, quam sententiam postea subtilius persecutus est Phileb. p. 64. sq. *).

Nec profecto quisquam recte negaverit, utile atque bonum pulcri tamquam esse materiam, sine qua ipsum consistere haudquaquam possit. Est enim pulcritudo secundum Platonem nihil aliud nisi externa boni atque utilis species atque forma, qua illud sese tamquam conspiciendum praebet. Quam sententiam philosophus posteriore aetate ita exornavit, ut eam totam ad ideas retulerit atque pulcritudinem voluerit ideae boni atque veri tamquam formam quandam etiam in rebus adspectabilibus ducentem, quae sese sensui pariter atque intellectui cum voluptate spectandam exhibeat. At nimirum in Hippia etsi rem nondum eo provexit, ut cogitaverit de ideis, tamen illud certe ob oculos habuit, quod erat pervulgatum Socraticis, *τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν* arctissime esse coniunctum, siquidem alterum pulcritudinis materiam, alterum formam ac speciem complecteretur. Itaque hic quoque apertum esse putamus Platonem primum quidem significasse, quid esset de pulcri vi et natura existimandum; deinde autem hanc sententiam urbano lusu acutis conclusiunculis labefactasse, quae quum ad ridendam sophistae iactantiam tum ad cogitationem legentium excitandam comparatae essent. Sed pergimus ad proxima.

Denuo igitur in summam dubitationem coniectus Hippias, ne iam diutius desipere videatur, spatium deliberandi postulat, quo sibi concesso gloriatur omnia se ita enucleaturum, nihil ut difficultatis amplius remaneat. Verum Socrates ne nunc quidem superbum homuncionem dimittens ei continuo aliam proponit pulcri definitionem, quae tanto magis eum

*) Platonis sententiam, qua statuit ipsum pulcrum nihil aliud quam bonum ipsum esse, teste Clemente Alexandr. Strom. V. p. 705. ed Pott. peculiari scriptione illustraverat Antipater. conf. etiam Symp. p. 201. D. Tim. p. 87. C. Legg. IX. p. 859. D.

poterat allicere et paene placare, quod sophistae omnia ad sensum voluptatemque referebant. Arbitratur enim pulcrum nihil aliud esse nisi iucundum, quod visu audituque percipiatur. Quippe pulcra simulacra, toreumata, tabulas, adeoque pulcros sonorum concentus, pulcras orationes, pulcra carmina his solis sensibus ait percipi atque sentiri. Sed vix ea de re tulit Hippiae assensum, quum hanc quoque definitionem reprehendere instituit tanquam nimis angustam. Monet enim etiam pulcra consilia, pulcra studia, pulcra instituta reperiri, quae dubium sit, an sub visum auditumve cadere iudicari debeant. Praeterea contendit etiam multa alia iucunda esse, quae minime percipiantur visu audituve, sed aliis sensibus propria sint. Si igitur pulcrum dicatur in iucundo contineri, haudquaquam apparere, cur tandem illud ad unum visum et auditum referatur, quum etiam ceteri sensus suas habeant iucunditates. Quamquam huic ipsi sententiae monet utique esse quod non mediocriter officiat. Etenim neminem fore arbitratur, qui edere, olfacere, venerea voluptate frui, pulcrum malit dicere quam iucundum. Iam si pulcrum, inquit, iucundo visu et auditu contineri statuamus, ceterorum sensuum iucunditates pulcritudinis communione exclusae erunt. Sed quum iucundum a iucundo natura sua non possit esse diversum, illud, quod visu et auditu comprehenditur, non propter iucunditatem pulcrum efficere iudicandum erit, sed propter aliam quamcunque causam. Praeterea quoniam res sub visum et auditum subiectae inter se differunt, nec id, quod oculis cernitur, simul auribus quoque percipitur, necesse est commune quiddam reperiatur, propter quod rebus visu et auditu percipiendis pulcritudo attribuenda videatur. Hoc autem in iucunditate nullo pacto inesse potest: quae si pulcritudinem efficeret, etiam ceterorum sensuum iucunditates eandem essent habiturae. Relinquitur ergo, ut dicendum sit iucundum, quod oculis et auribus percipitur, ideo esse pulcrum, quia quae his sensibus afferuntur iucunditates atque voluptates minime noxiae atque longe utilissimae sint. Ex quo efficitur pulcrum contineri utili et innoxia voluptate *). Subtilis-

*) P. 297. E. — 303. D.

sima haec disputatio Hippiae rursus plane probatur. Quod ubi animadvertit Socrates, in ea nihil veri inesse proteuus evincere conatur. Nam utile quoniam apparuerit esse boni causam, causa autem ab effectu differat plurimum; eandem iam dubitationem ait oboriri, in quam inciderint antea. Neque enim bono pulcrum contineri neque vicissim pulcro bonum, sed alterum ab altero esse diversum *).

Et cavillatio quidem haec, postremo memorata, quam nullam vim habeat, facile ex iis, quae paullo ante exposuimus, intelligitur. Quocirca ne hic quidem nulla extant verae Platonis sententiae vestigia. Quae qualis fuerit, non tantum e Gorgia p. 475. A. et Philebo p. 51. sqq. perspicitur, quo loco copiose de pulcri et voluptatis necessitudine disseritur, simulque etiam illud explicatur, cur visus et auditus pro sensibus divinioribus sint habendi, verum ex eo quoque apparet, quod philosophus etiam alibi pulcrum uno maxime visu percipi statuit, de qua re nobilissimus est locus Phaedri p. 250. D. sqq. ubi unam pulcritudinem docetur hoc sibi habere proprium, ut cernatur oculis atque visui sit subiecta. Nimirum dubitari omnino non potest, quin Plato in Hippia sic statuerit, ut pulcrum voluerit esse id, quod voluptatem eamque innoxiam nobis per auditum atque visum praebeat, sicuti p. 297. E. 299. B. et 303. E. significatur, quamquam eam rationem ipse per quoddam ludibrium rursus incertam reddidit atque controversam. Neque vero haec sententia per se spectata ullo modo est improbabilis aut parum gravis atque ponderosa. Nam aperitur sane per eam pulcritudinis tamquam externa vis atque natura, siquidem intelligimus esse illius vim et efficaciam hanc, ut per visum atque auditum suaviter afficiamur nullo admixto molestiae sensu atque omni procul habita turpitudine. In quo animadvertendum imprimis etiam illud est, quod philosophus unum auditum atque visum memoravit, olfactum, tactum atque gustum tamquam sensus viliores et obscuriores non memoravit. Nempe ea in re quid secutus sit, exempla, quae p. 298. A. afferuntur, satis aperte declarant, ex

*) P. 303. E.

quibus *οἱ καλοὶ ἄνθρωποι καὶ τὰ ποικίλματα καὶ τὰ ζωγραφήματα καὶ τὰ πλάσματα* ad visum, *οἱ φθόγγοι* autem *οἱ καλοὶ καὶ ἡ μουσικὴ ξύμπασα καὶ οἱ λόγοι καὶ αἱ μυθολογίαι* sive confabulationes ad audiendi sensum referuntur. Quippe sensit omnino philosophus animum nostrum rerum formam, qua una pulcritudo, ubi nos afficit, manifesta fit, non aliter capere solere nisi per eos sensus, qui claram habent atque distinctam rerum cognitionem; per gustum autem, tactum atque olfactum, quorum perceptio est obscurior illius minus fieri participem *). Verum satis de his. Tempus est reliquam libri partem paucis exponere.

Itaque postrema definitione rursus a Socrate labefactata, Hippias ubi sese iam sentit denuo laqueis dialecticis constrictum, continuo maiore quodam spiritu assumto rursus revertitur ad pristinam suam iactantiam et magniloquentiam. Ista quidem, inquit, quae tu in medium attulisti, hominis sunt minuti et angusti: sunt enim nonnisi frustula quaedam totius eruditionis; sed viri vere sapientis et eruditi est cuncta atque universa uno quasi mentis obtutu posse contueri. Quippe illud demum est pulcrum quiddam atque magnum, ut quis in iudicio, in senatu, denique in omnibus conventibus publicis ita possit dicere, ut audientibus quaecunque velit penitus persuadeat, qua una arte maxime tum nostram ipsorum tum amicorum salutem tueri valemus. Itaque tu, o Socrate, missis istis nugis futilibus tandem aliquando sapere aude et ad maiora haec atque augustiora enitere! Quibus auditis Socrates egregia cum urbanitate beatum praedicat tantae sapientiae et eruditionis virum. Sibi autem singulari quodam fato narrat accidere, ut istam suam tenens disserendi rationem sapientibus displiceat; sectans vero pulcrarum ornatarumque orationum laudem quum ab aliis, tum

---

*) Eandem sententiam etiam recentiores quidam philosophi defenderunt, quorum agmen ducit Andreas Gallus Essai sur le beau T. I. p. 9. qui gustum, odoratum tactumque omnino seiunctos esse putat a nobili pulcri venustique cognitione. Ac fatemur nobismet ipsis quoque hanc sententiam unice probari.

ab homine illo, Hippiae ignoto, sibi autem coniunctissimo, maxime vituperetur et reprehendatur, qua reprehensione rursus effici, ut sibi turpe videatur, quid pulcrum sit ignorantem orationum pulcritudinem crepare semperque in ore habere. Denique profitetur se vel ex hoc colloquio cum Hippia instituto maxime intellexisse, quam vere dicatur in proverbio: χαλεπὰ τὰ καλά.

Ita sermo urbanissima sophistae irrisione absolvitur.

Verum haec quidem de argumento Hippiae sufficient. Quibus consideratis atque perpensis perspicuum fore speramus, quo iure supra statuerimus, summam dialogi denique eo redire, ut dum de pulcro in utramque partem disputetur et verae rationis passim quaedam prodantur indicia, eadem opera inanis Hippiae fastus castigetur, eiusque exemplo demonstretur, gloriosam variae ac multiplicis doctrinae ostentationem vanamque iactantiam tanto magis esse ineptam et ridiculam, quo longius a laude subtilioris scientiae, quae rerum notiones investiget ac pernoscere studeat, abesse soleat. Quocirca artificiosissime apparet duplicis argumenti tractationem arctius esse coniunctam, ut facile dubitaveris, utrum de duobus philosopho potius visum sit. At enim vero re diligentius considerata in hoc quoque dialogo, sicuti etiam in aliis, imprimis in Lyside atque Charmide, ita institutum esse iudicare debebimus, ut quae de pulcro sunt disputata, quoniam iis non tam certa quaedam definiuntur, quam dubia proponuntur, non primo sed secundo loco habenda sint, licet et ipsa ad scientiae et cognitionis fructum sint uberrima atque fecundissima. Verum de hac quidem rê utcunque statuerimus, tamen illud quidem pro certo et explorato habemus, dialogum et ad doctrinam de pulcro spectare et ad reprimendum fastum bellorum sophistarum multiplici doctrina importune superbientium comparatum esse.

Atque his ita disputatis, quid de fide et auctoritate libri existimari oporteat, aliquanto certius, opinor, diiudicari poterit, quam alioquin fieri possit. Multum enim veremur ne Fr. Schleiermacherus Praef ad Hipp. mai. II. P. 3. p. 399. sqq. — 405. sqq. ed. 2. et Frid. Astius De Vita et Script. Plat. p. 211. sqq. hunc dialo-

gum subditicium atque spurium iudicaverint, quippe qui neque ad philosophiae disciplinam ac rationem quidquam utilitatis habeat, et profectus videtur ab homine dialecticae imperito, qui artem Platonis in redarguendis aliorum opinionibus temere imitari conatus sit. Etenim argumentum libri, dummodo accurate perpensum fuerit, neutiquam adeo sterile aut inane iudicandum videtur, ut pro nihilo ducendum sit. Nec vero disserendi ratio sollertiae laude carere existimanda est, quae certe plane decet iuvenem philosophum more Socratico sophistas ita convincentem, ut protervo lusu etiam armis ipsorum contra opinatam eorum sapientiam utatur. Denique nec usquam in hoc libro Platonis ingenium recte desideraveris, etiamsi concedendum sit in ipso quoque, sicuti in ceteris id genus dialogis omnibus, iuvenile quiddam reperiri. Nec vero sententiae illi damnatoriae suffragati sunt qui nuper de Hippia dialogo copiosius disputaverunt Ios. Socherus De Scriptis Platon. p. 215. sqq. Car. Fr. Hermannus Histor. Philos. Platon. Vol. I. p. 487. sqq. et p. 618. sqq. Aug. Arnold Platons Werke einzeln erklärt u. in ihrem Zusammenhange dargestellt Part. I. Fas. 2. p. 266. sqq. Carl Steinhart in opere Platons Werke v. Hier. Müller u. C. Steinhart. Vol. I. p. 39. sqq. quorum omnium disputationes de Hippiae argumento, arte et consilio consuluisse non poenitebit. Ceterum ad auctoritatem atque fidem libri tuendam etiam illud non parum valet, quod quae Cicero De Orat. IV. 32. Quint. Inst. XII. 11, 21. Philostr. Vitt. Sophist. I. 11. Dio Chrysost. LXXI. p. 625. Themist. Orat. XXIX. p. 417. Suidas, alii, de Hippia memoriae prodiderunt, ea maximam partem uni Platoni debentur utpote ex cognomine dialogo philosophi repetita. Rationem disputationis in hoc libro agitatae habuit etiam Diog. Laert. III. 89.

CODICUM ELENCHUS.

Cois. Γ. Vat. Θ. Ven. ΞΣΥ. Paris. BCEF. Angel. v. Palat. b. Urb. l. Vat. r. Vindob. 1. 2. Flor. a. b. c. x. Ex his Angel. et Flor. x. plerumque consentiunt. Parisino E. etiam in hoc libro castigando Stephanus usus videtur.

Commentatus in hunc dialogum est Heindorfius Dialogg. Plat. Select. T. I. Berol. 1802. 8. ed. II. cur. a Buttmanno Ibid. 1827.

ΙΠΠΙΑΣ ΜΕΙΖΩΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΠΠΙΑΣ.

Ἱππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνου ἡμῖν 281
κατῆρας εἰς τὰς Ἀθήνας.

P. 281. *Ἱππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός*] Nominativi in eiusmodi locis pro vocativo positi ratio atque causa in eo cernitur, quod persona, quae compellatur, non subiective, ut ita dicam, sed obiective spectatur. Habet autem hic usus vel ibi locum, ubi vocativus revera praecessit, ut Protagor. p. 337. C: *ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες*, vel ita, ut e verbi sequentis persona idem casus intelligendus relinquatur. Quod quidem in hunc locum convenit, quem apparet ita explicandum esse: *ὦ σύ, ὃς εἶ Ἱππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός.* conf. ad Menex. in. et Symp. p. 172. A. — *Καλὸς* etsi vulgare fuit Atticae urbanitatis blandimentum, ut praeter Heindorfium ad h. l. docuerunt Boissonad. ad Philostrat. p. 306. Creuzer. ad Plotin. de Pulcrit. p. XVI. Dorvill. ad Chariton. p. 23., tamen fieri potest, ut simul ad Hippiae ornatum, de quo legas p. 291, A. Hipp. Min. p. 368. B., et vero etiam ad disputationem de pulcritudine deinde instituendam respiciatur. In qua ambiguitate nemo erit quin insum quendam agnoscat haud sane inficetum aut inelegantem, quum ita Hippiae vanitas statim a principio sermonis arguatur. — *ὡς διὰ χρόνου*, quam longum post temporis intervallum, ut Arist. Vesp. 1251. 1471. Eurip. El. 504. al. Nam *διὰ χρόνου* est interiecto tempore, monente Hermanno ad Viger. p. 856. Eodem sensu Homer. Odyss. XVII, 112: *χρόνιος ἐλθών.* Soph. Phil. 1432: *χρόνιος φανείς.* Theocr. XIV, 1: *ὡς χρόνιος.* Ibid. XV, 1: *Γοργὼ φίλα, ὡς χρόνῳ.* — *κατῆρας* non est simpliciter venisti, sed potius devenisti. Ad eundem modum Protagor. p. 316. C: *ξένον γὰρ ἄνδρα καὶ κατιόντα εἰς πόλεις μεγάλας — χρὴ εὐλαβεῖσθαι.* De usu verbi *καταίρειν* v. Hemsterh. ad Lucian. Iudic. Vocal. p. 83. Ruhnk. ad Tim. p. 152. — Pro *εἰς τὰς Ἀθήνας* Thom. Mag. p. 14. Gregor. Corinth. p. 165 sq. alii magis Attice dici arbitrantur *Ἀθήναζε.* In quo falli videntur, nisi forte id voluerunt pro magis Attico haberi, quod altero frequentius usurparetur. Ete-

III. Οὐ γὰρ σχολή, ὦ Σώκρατες. ἡ γὰρ Ἦλις
ὅταν τι δέηται διαπράξασθαι πρός τινα τῶν πόλεων,
ἀεὶ ἐπὶ πρῶτον ἐμὲ ἔρχεται τῶν πολιτῶν αἱρουμένη
πρεσβευτήν, ἡγουμένη δικαστὴν καὶ ἄγγελον ἱκανώ-
B τατον εἶναι τῶν λόγων, οἳ ἂν παρὰ τῶν πόλεων ἑκά-
στων λέγωνται. πολλάκις μὲν οὖν καὶ εἰς ἄλλας πό-
λεις ἐπρέσβευσα· πλεῖστα δὲ καὶ περὶ πλείστων καὶ
μεγίστων εἰς τὴν Λακεδαίμονα. διὸ δή, ὃ σὺ ἐρωτᾷς,
οὐ θαμίζω εἰς τούσδε τοὺς τόπους.

P. 281. B. πλεῖστα δὲ καὶ περὶ πλ.] καὶ ante περὶ om. Stephan. cum uno Paris. E., quo in hoc quoque libro recensendo usus est. Mox τὴν ante Λακεδ. om. Ξ. et scripsit unus Herm.

nim praepositio cum accusativo nominis iuncta suum sibi locum vindicat, ubi urbs cum maiore quadam vi et gravitate commemoratur. Etsi igitur Ἀθήναζε fatendum est frequentius reperiri, tamen alterum certe non minus Atticum habendum est. Cum toto hoc loco comparamus Xenoph. Memor. IV, 4, 5: διὰ χρόνου γὰρ ἀφικόμενος ὁ Ἱππίας Ἀθήναζε παρεγένετο τῷ Σωκράτει, unde suspicari licet hunc Platonis sermonem eodem fere tempore habitum fingi, quo colloquium Socratis cum Hippia apud Xenophontem institutum esse narratur.

ἡ γὰρ Ἦλις] Hippiae patria.

B. παρὰ τῶν πόλεων ἑκάστων λέγωνται] Nusquam legas ὁ ἕκαστος ἀνήρ, ἡ ἑκάστη πόλις, τὸ ἕκαστον βιβλίον, ut frustra sint qui articulum narrant etiam ante ἕκαστος poni solere. Semper dicitur aut ἕκαστος ὁ ἀνήρ, aut ὁ ἀνὴρ ἕκαστος. Pronominis postpositi vis haec est, ut verbi notionem afficiat, quare hoc loco ἑκάστων λέγωνται non multum differt ab ἑκάστοτε λέγωνται. De Rep. I. p. 339. C: πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἑκάσταις; Phaedr. p. 248. E: εἰς μὲν γὰρ τὸ αὐτό, ὅθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἑκάστη, οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων. Cf. Rost. Gr. §. 98. p. 439. Animadvertas autem Sophistae magniloquentiam et arrogantiam, quam Plato per totum hunc sermonem facete risit ac perstrinxit.

πλεῖστα δὲ καὶ περὶ πλ.] h. e. saepissime, sicuti etiam πολλὰ positum legitur Eurip. Alcest. v. 189: πολλὰ ἐπεστράφη. Plat. Phaedon. p. 61. C: πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί, ubi plura adscripsimus. Advertas praeterea sophisticam concinnitatem sermonis in his πλεῖστα καὶ περὶ πλείστων: quibus adiungitur καὶ μεγίστων i. e. et quidem de maximis. — Θαμίζειν, quod interprete Eustathio ad Odyss. p. 321. 2 ed. Rom. est ἔργῳ τινὶ συχνάκις παρεῖναι; hoc loco est ventitare, frequentare, ut Reipubl. I. p. 328. C. Iliad. XVIII. v. 386. et 425. al.

ἔτι πλείω ὠφελεῖν —] potes illis multo plus prodesse quam prosunt, i. e. quam pretio valent, ea, quae accipis; multo maioris pretii est utilitas, quam illis affers, quam pecunia ab illis impensa.

C. ἱκανὸς εὐεργετεῖν] Verbum hac in re proprium.

ΣΩ. Τοιοῦτον μέντοι, ὦ Ἱππία, ἔστι τὸ τῇ ἀληθείᾳ σοφόν τε καὶ τέλειον ἄνδρα εἶναι. σὺ γὰρ καὶ ἰδίᾳ ἱκανὸς εἶ παρὰ τῶν νέων πολλὰ χρήματα λαμβάνων ἔτι πλείω ὠφελεῖν ὧν λαμβάνεις, καὶ αὖ δημοσίᾳ τὴν σαυτοῦ πόλιν ἱκανὸς εὐεργετεῖν, ὥςπερ C χρὴ τὸν μέλλοντα μὴ καταφρονήσεσθαι, ἀλλ' εὐδοκιμήσειν ἐν τοῖς πολλοῖς. ἀτάρ, ὦ Ἱππία, τί ποτε τὸ αἴτιον, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι, ὧν ὀνόματα μεγάλα λέγεται ἐπὶ σοφίᾳ, Πιττακοῦ τε καὶ Βίαντος

ὃ σὺ ἐρωτᾷς] Steph. cum Par. E. ὃ καὶ σὺ ἐρ. Angel. omisso ὃ exhibet καὶ σύ. Flor. x. ἢ καὶ σὺ ἐρ.

Nam εὐεργέτης erat titulus honoris, qui iis tribuebatur, qui bene de patria meriti essent. Inde εὐεργέτην ἀναγράφεσθαι, formula solemnis. v. Dorvill. ad Chariton. p. 317. ed. Lips. et Meier De proxenia Atheniens. p. 10. et p. 15.

ἐν τοῖς πολλοῖς] callide hoc addit vulgi contemtor. Heindorf.

Πιττακοῦ τε καὶ Βίαντος] Appositio more loquendi non ita raro pronomini relativo accommodata, ut Reip. III. p. 402. C. VII. p. 533. C. Apolog. p. 41. A. Phaedon. p. 66. E. ubi v. ann. Deinde οἱ ἀμφὶ τὸν Μιλήσιον Θαλῆν num cum Heindorfio de uno Thalete intelligendum sit, propterea vehementer dubitamus, quod quae exempla ad hunc loquendi usum demonstrandum afferuntur, ea omnia e posterioris aetatis scriptoribus petita sunt: nam quae e Thucydide, Platone, Xenophonte, aliis allata videmus, ea aliam requirunt interpretationem atque viris doctis placuit. Et hoc quidem loco quid tandem causae esse dicamus, cur scriptor a simplici nomine transierit ad istius formulae usum? nisi forte temere ineptam sermonis varietatem aectatus est. Sed ne longi simus, Pittacum et Biantem simpliciter nomine proprio appellat, quia hi nullius exstiterunt disciplinae aut familiae principes; Thaletem autem illo modo designat, ut simul de iis cogitetur, qui eius rationem et doctrinam sequuti sunt, hoc est de philosophis Ionicis. In eandem sententiam etiam A. Matthiae Gr. ampl. §. 583. p. 1160. disputavisse video. — Post ὅτι propter longiorem orationis intercapedinem ante ἢ πάντες denuo infertur ὡς, quem usum loquendi praeter Heindorfium ad h. l. illustrarunt intpp. ad Xenoph. Cyrop. V, 3, 29. — Denique de re ipsa ne quis in errorem inducatur, prudenter Heindorf. monuit haec neutiquam ex re et veritate a Socrate ita dici, quandoquidem omnes ii, qui ab eo memorantur, vel maxime propter rerum civilium scientiam et administrationem sapientes et habiti et vocati sunt, sed comparata esse potius ad provocandam hominis vanissimi ambitionem et arrogantiam, qui omnia, quamvis falsissima, cupide arripit et in suam ipsius laudem interpretatur.

καὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Μιλήσιον Θαλῆν καὶ ἔτι τῶν ὕστερον μέχρι Ἀναξαγόρου, ὡς ἢ πάντες ἢ οἱ πολλοὶ αὐτῶν φαίνονται ἀπεχόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων;

ΙΠ. Τί δ' οἴει, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γε ἢ ἀδύ-
D νατοι ἦσαν καὶ οὐχ ἱκανοὶ ἐξικνεῖσθαι φρονήσει ἐπ' ἀμφότερα, τά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια;

ΣΩ. Ἆρ' οὖν πρὸς Διός, ὥσπερ αἱ ἄλλαι τέχναι ἐπιδεδώκασι καὶ εἰσὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς οἱ παλαιοὶ φαῦλοι, οὕτω καὶ τὴν ὑμετέραν τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην ἐπιδεδωκέναι φῶμεν καὶ εἶναι τῶν ἀρχαίων τοὺς περὶ τὴν σοφίαν φαύλους πρὸς ὑμᾶς;

ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς λέγεις.

ΣΩ. Εἰ ἄρα νῦν ἡμῖν, ὦ Ἱππία, ὁ Βίας ἀνα-

C. **μέχρι Ἀναξαγόρου**] V. μέχρις, quod pauci libri hoc loco tuentur. Non dubitandum, quin Plato ubique μέχρι scripserit.

D. **τὴν ὑμετέραν τὴν τῶν σοφιστῶν τ.**] Istud τὴν ante τῶν illatum Bekkerus cum Ven. Ξ. et pr. Ξ. delevit. Sed vide quae infra notavimus.

P. 282. **εἴωθα μέντοι ἔγωγε**] Post μέντοι quod vulgo

Τί δ' οἴει, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γε —] Postquam praecesserunt haec: τί ποτε τὸ αἴτιον, non absurde exspectes, ἢ ὅτι ἀδύνατοι. Sed nulla opus mutatione. Euthyd. p. 287. E: τί οὖν ἄρτι ἤρου ὅ τί μοι νοοῖ τὸ ῥῆμα; Τί ἄλλο γε, ἦν δ' ἐγώ, ἢ ἐξήμαρτον διὰ τὴν βλακείαν, ubi v. Heindorf. Aristoph. Eccles. 395: ἀτὰρ τί τὸ πρᾶγμ' ἦν, ὅτι τοσοῦτον χρῆμ' ὄχλου οὕτως ἐν ὥρᾳ ξυνελέγη; Chr. τί δ' ἄλλο γ' ἢ ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι περὶ σωτηρίας γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως; Ibid. 769. al.

D. **τὴν ὑμετέραν τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην**] h. e. τὴν ὑμετέραν, ἥ ἐστι τῶν σοφιστῶν, τέχνην, cuius generis exempla attuli ad Remp. IX. p. 590. A. Mox **Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς λέγεις** recte censuit Heindorf. non esse interpunctione divellendum. Gorg. p. 450. D: πάνυ μὲν οὖν καλῶς ὑπολαμβάνεις. Phaedon. p. 82. A: πάνυ μὲν οὖν εἰκὸς λέγεις. Menon. p. 76. C: πάνυ μὲν οὖν χάρισαι. Phileb. p. 41. A: πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον, ὦ Σ., εἴρηκας. Legg. I. p. 643. A: πάνυ μὲν οὖν δρῶμεν ταῦτα. Et sic centenis locis apud Platonem.

P. 282. **γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς**] ad vos comparatus. — **τοὔνομ' ἔσχε**, gloriam illam suam adeptus est. Ex quo intelligitur, quae sit articuli vis et significatio. Sic ἐν ὀνόματι εἶναι et ὄνομα ποιεῖν, gloriam comparare, dicitur. Mox nolim equidem corrigere πρότερόν τε καὶ μᾶλλον, quum προτέροις vel subsequente μᾶλλον satis commode dicatur.

βιῴη, γέλωτ' ἂν ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς, ὥςπερ καὶ τὸν 282
Δαίδαλόν φασιν οἱ ἀνδριαντοποιοί, νῦν εἰ γενόμενος
τοιαῦτ' ἐργάζοιτο, οἷα ἦν ἀφ' ὧν τοὔνομ' ἔσχε, καταγέλαστον ἂν εἶναι.

III. Ἔστι μὲν ταῦτα, ὦ Σώκρατες, οὕτως, ὡς σὺ λέγεις· εἴωθα μέντοι ἔγωγε τοὺς παλαιούς τε καὶ προτέρους ἡμῶν προτέρους τε καὶ μᾶλλον ἐγκωμιάζειν ἢ τοὺς νῦν, εὐλαβούμενος μὲν φθόνον τῶν ζώντων, φοβούμενος δὲ μῆνιν τῶν τετελευτηκότων.

ΣΩ. Καλῶς γε σύ, ὦ Ἱππία, νομίζων τε καὶ B
διανοούμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς. συμμαρτυρῆσαί δέ σοι ἔχω, ὅτι ἀληθῆ λέγεις, καὶ τῷ ὄντι ὑμῶν ἐπιδέδωκεν ἡ τέχνη πρὸς τὸ καὶ τὰ δημόσια πράττειν δύνασθαι μετὰ τῶν ἰδίων. Γοργίας τε γὰρ οὗτος ὁ Λεοντῖνος

intrusum erat *γε*, cum Ven. ΣΥ. Vat. r. Angel. Vind. 2. Flor. x. delevimus praeeunte Bekkero.

B. *νομίζων τε καὶ διαν.*] Vat. Θ. r. Par. BCE. Ang. Flor. a. b. c. x. Vind. 1. Pal. Urb. *ὀνομάζων τε*, quae lectio inde orta, quod utriusque verbi discrimen non perspectum est. Dein vulgo: *ὡς ἔμοιγε δοκεῖς*, quod e Vind. 1. 2. Flor. a. b. c. et reliquis praeter Ven. Ξ. omnibus mutatum est.

B. *Γοργίας τε γὰρ οὗτος ὁ Λ.*] In his οὗτος est clarus ille, ut mox sect. C. ubi v. ann. Gorgiae legatio quum teste Diodoro Sic. XII, 53. archonte Euclide facta sit, incidit in Olymp. LXXXVIII, 2. = 427. a. Chr. n., quo tempore sophista annos habuit fere sexaginta, siquidem Clintoni Chronolog. p. 69. ed. Krüg. fides habenda est. De honore ipsi Athenis habito nonnulla exposuimus ad Gorg. p. 447. A. Illud τὲ ante γὰρ οὗτος nihil habet in sequentibus quod ei respondeat. Quippe sermonis tenore paullulum immutato scriptor deinde pergit: *εἰ δὲ βούλει, ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος κ. τ. λ.*, quum accuratius sic esset dicendum: *καὶ δὴ καὶ ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος κ. τ. λ.* Sed nimirum pro *καὶ* deinde *εἰ δὲ βούλει* infertur, propterea quod haec formula haud raro inservit transitionibus, ut propemodum idem sit quod porro, iam vero, veluti infra p. 295. D. Protag. p. 320. A. Phaedr. p. 230. B. Sympos. p. 220. D. Nec vero rarum est illud *τέ*, cui deinde subiungitur aliquid, quod non tam ad grammaticam rationem, quam ad sensum eo referatur. Phaedon. p. 63. C: *νῦν δὲ εὖ ἴστε, ὅτι παρ' ἄνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξεσθαι ἀγαθούς· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διισχυρισαίμην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότας πάνυ ἀγαθοὺς ἥξειν*, ubi sequi debebat *καὶ δὴ καὶ παρὰ θεούς κ. τ. λ.* De Rep. VII. p. 522. B. VIII. p. 568. E. Phaedr. p. 265. D., ubi post *εἰς μίαν τε ἰδέαν — ἄγειν* dein dicitur *τὸ δὲ ἕτερον γένος κ. τ. λ.*

σοφιστὴς δεῦρο ἀφίκετο δημοσίᾳ οἴκοθεν πρεσβεύων,
ὡς ἱκανώτατος ὢν Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν,
καὶ ἔν τε τῷ δήμῳ ἔδοξεν ἄριστα εἰπεῖν καὶ ἰδίᾳ
ἐπιδείξεις ποιούμενος καὶ συνὼν τοῖς νέοις χρήματα
C πολλὰ εἰργάσατο καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως·
εἰ δὲ βούλει, ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Πρόδικος οὗτος
πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο, ἀτὰρ τὰ
τελευταῖα ἔναγχος ἀφικόμενος δημοσίᾳ ἐκ Κέω λέγων
τ' ἐν τῇ βουλῇ πάνυ εὐδοκίμησε καὶ ἰδίᾳ ἐπιδείξεις
ποιούμενος καὶ τοῖς νέοις συνὼν χρήματα ἔλαβε θαυ-
μαστὰ ὅσα. τῶν δὲ παλαιῶν ἐκείνων οὐδεὶς πώποτε
ἠξίωσεν ἀργύριον μισθὸν πράξασθαι, οὐδ' ἐπιδείξεις
D ποιήσασθαι ἐν παντοδαποῖς ἀνθρώποις τῆς ἑαυτοῦ
σοφίας· οὕτως ἦσαν εὐήθεις καὶ ἐλελήθει αὐτοὺς
ἀργύριον ὡς πολλοῦ ἄξιον εἴη. τούτων δ' ἑκάτερος

D. *πλέον ἀργύριον*] V. *ἀργυρίου*, quod e Flor. x. Angel. et pr. Σ. correctum.

ἀφ' ἧστινος τέχνης] *βούλει* post *ἧστινος* interponit Angel.

χρήματα πολλὰ εἰργάσατο] Exigebat enim, sicuti Protagoras, centenas minas a quoque discipulo (2500 Thaleros); v. Diodor. Sic. XII. 53. Suid. s. v.

C. *ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Πρόδικος*] Etiam Charm. p. 163. D. Protagor. p. 341. A. Cratyl. p. 384. C. Menon. p. 96. D. Socrates Prodicum ut familiarem atque adeo magistrum suum memorat. — *οὗτος*, ut paullo ante in verbis *Γοργίας οὗτος*, indicat notum aliquem, de quo loquendi genere conf. Menon. p. 76. A. p. 80. A. Phaedon. p. 69. C. ibique anu. Zeunius ad Xenoph. Anab. I, 5, 8. Prorsus eodem modo hic ab Latinis scriptoribus frequentari docuit Bentleius ad Terent. Adelph. V, 8, 23.

D. *οὕτως εὐήθεις —*] Voce: *εὐήθης*, *ἡδύς*, *χρηστός*, primum per ironiam, tum etiam sine irrisione de homine fatuo, inepto, stolido usurpata illustrat Ruhnken. ad Tim. Glossar. p. 131 sqq.

τούτων δ' ἑκάτερος —] De mercede veterum sophistarum nota sunt quae commentatus est Fr. A. Wolfius Miscell. Litt. p. 42 sqq. Idem argumentum breviter perstrinxit Boeckh. Oecon. Athen. T. I. p. 170 sqq. conf. Welcker. Mus. Philol. Rhen. a. 1832. P. I. p. 22 sqq. imprimis p. 26 sq. Protagoras autem quod hoc loco dicitur *ἔτι πρότερος τούτων* arte sophistica quaestum factitasse, cave exinde colligas fuisse eum item aetate Gorgia maiorem. Quippe primus fuit, qui a discipulis institutionis mercedem exigeret, de qua re v. Diog. L. IX, 52. ibique Menag. Quantum vero lucri professoria eius lingua fecerit, praeter Aristot. Eth. ad Nicom. X, 1. Gell. N. A. V, 3. inprimis docet locus Menon. p. 91. D.

πλέον ἀργύριον ἀπὸ σοφίας εἴργασται ἢ ἄλλος δημιουργὸς ἀφ᾽ ἧστινος τέχνης· καὶ ἔτι πρότερος τούτων Πρωταγόρας.

III. Οὐδὲν γάρ, ὦ Σώκρατες, οἶσθα τῶν καλῶν περὶ τοῦτο. εἰ γὰρ εἰδείης, ὅσον ἀργύριον εἴργασμαι ἐγώ, θαυμάσαις ἄν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ· ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, Πρωταγόρου αὐτόθι ἐπιδη- E
μοῦντος καὶ εὐδοκιμοῦντος καὶ πρεσβυτέρου ὄντος καὶ πολὺ νεώτερος ὢν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ πλέον ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μνᾶς εἰργασάμην, καὶ ἐξ ἑνός γε χωρίου πάνυ σμικροῦ, Ἰνυκοῦ, πλέον ἢ εἴκοσι μνᾶς. καὶ τοῦτο ἐλθὼν οἴκαδε φέρων τῷ πατρὶ ἔδωκα, ὥστε ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας θαυμάζειν τε καὶ ἐκπεπλῆχθαι. καὶ σχεδόν τι οἶμαι ἐμὲ πλείω

E. *καὶ πολὺ νεώτερος ὢν*] *καὶ* om. Ang. Flor. x. probante Buttmanno et Turr.

σμικροῦ, Ἰνυκοῦ] *Ἰνικοῦ* Ven. ΣΥ. Vind. 2. et hic et infra.

καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ] Eandem transitionis formulam habes Symp. p. 139. C.

E. *Πρωταγόρου αὐτόθι ἐπιδημοῦντος* —] Ex hoc loco discimus, quod nusquam alibi memoriae proditum est, Protagoram et Hippiam aliquando in Sicilia commoratos esse; nimirum ibi rhetoricae ac dialecticae studia illis temporibus maxime florebant. Ante *πολὺ νεώτερος* Buttmannus *καὶ* voluit duorum librorum auctoritate deleri. Sed quum reliqui codd. omnes illud tueantur, equidem vim augendi ei inesse censeo: obschon ich um gar vieles jünger war. Nam ita *καὶ* ante *πολὺ* usurpari constat, ut Menon. p. 99. C. De Rep. VI. p. 510. C. VIII. p. 562. C. Alia ex aliis scriptoribus collegit Elmslei. ad Eurip. Med. v. 871. Nec illud offendit magnopere, quod *καὶ* aliquoties est repetitum. In proximis *πάνυ* post *ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ* illatum est propterea, quoniam hoc cum vi et gravitate quadam pronuntiatur. Alia id genus exempla dedimus ad Phaedr. p. 256. E. et Menexen. p. 235. A.

Ἰνυκοῦ] Inycus, Siciliae oppidulum, in occidentali Siciliae plaga non procul a Lilybaeo situm; alias *Ἴνυξ* dicitur. v. Valck. ad Herod. VI, 23. — *φέρων τῷ πατρὶ ἔδωκα*, protenus patri dedi. v. Hermann. ad Viger. p. 777 sq.

οἶμαι ἐμὲ πλείω χρ.] Quum alterum orationis membrum gravius enuntiatur, etiamsi eadem sit verbi praecedentis atque subiecti persona, tamen accusativus cum infinitivo ponitur, quoniam ea constructione efficitur, ut pars enuntiati aliunde suspensa non adeo a primario membro attracta videatur. Ex quo perspicuum fit, cur haec ratio maxime in oppositione locum habeat, de qua re v. ad

χρήματα εἰργάσθαι ἢ ἄλλους σύνδυο οὕςτινας βούλει τῶν σοφιστῶν.

ΣΩ. Καλόν γε, ὦ Ἱππία, λέγεις καὶ μέγα τεκμή-
283 ριον σοφίας τῆς τε σεαυτοῦ καὶ τῶν νῦν ἀνθρώπων
πρὸς τοὺς ἀρχαίους ὅσον διαφέρουσι. τῶν γὰρ προ-
τέρων [περὶ Ἀναξαγόρου λέγεται] πολλὴ ἀμαθία κα-
τὰ τὸν σὸν λόγον. τοὐναντίον γὰρ Ἀναξαγόρᾳ φασὶ
συμβῆναι ἢ ὑμῖν· καταλειφθέντων γὰρ αὐτῷ πολλῶν
χρημάτων καταμελῆσαι καὶ ἀπολέσαι πάντα· οὕτως
αὐτὸν ἀνόητα σοφίζεσθαι. λέγουσι δὲ καὶ περὶ ἄλλων
τῶν παλαιῶν ἕτερα τοιαῦτα. τοῦτο μὲν οὖν μοι δο-
B κεῖς καλὸν τεκμήριον ἀποφαίνειν περὶ σοφίας τῶν νῦν

ἄλλους σύνδυο] Steph. *οὖν δύο*, praeter usum et librorum fidem.

P. 283. *ἀνόητα σοφίζεσθαι*] Par. F. *ἀνόνητα*. Sed vera

Sympos. p. 175. C. p. 220. E. p. 223. C. Dein *σύνδυο* est i e zwei zusammen, ut *σύντρεις*, *σύμπεντε*; quod cur coniunctim scribendum fuerit, disces e Matth. Gr. §. 141.

P. 283. *τῶν γὰρ προτέρων περὶ Ἀναξαγόρου λέγεται π.*] Sic libri mss. omnes. Nec tamen sincera loci lectio est. Recte enim Sydenhamus et Heindorfius in isto *Ἀναξαγόρου* haeserunt, quod dubitari non potest quin verissime pro glossemate habeatur. Sed haec medicina magnopere vereor ne ulceri sanando non sufficiat. Nec animum explet ratio Bekkeri, praeter nomen proprium etiam *περὶ* omittentis. Nimirum ne *λέγεται* quidem molestia vacat, quum deinceps adiiciatur *κατὰ τὸν σὸν λόγον*. Itaque ego totum hoc *περὶ Ἀναξαγόρου λέγεται* glossema esse puto, quod quam facile e nota margini adscripta oriri potuerit, neminem praeteribit. De re Diog. Laërt. II, 6. *οὗτος καὶ εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ διαφέρων ἦν, ἀλλὰ καὶ μεγαλοφροσύνῃ, ὅς γε τὰ πατρῷα παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις.* Valer. Max. VIII. 7. quum e diutina peregrinatione in patriam revertisset, possessionesque desertas vidisset, non essem, inquit, ego salvus, ni ista periissent. Similia veteres etiam de Democrito narrant. Praeterea in antecedentibus attendas traiectionem voculae *τε*. Nimirum plene dicendum fuit: *σοφίας τῆς τε σεαυτοῦ καὶ τῆς τῶν νῦν ἀνθρώπων*. Menex. p. 245. E: *τῶν τε ἐν Κορίνθῳ χρησαμένων δυςχωρίᾳ, καὶ ἐν Λεχαιῷ πρ.*, i. e. *καὶ τῶν ἐν Λ. πρ.* Xenoph. Sympos. 2, 21: *τήν τε τοῦ παιδὸς καὶ τῆς παιδὸς ὄρχησιν.*

***οὕτως αὐτὸν — σοφίζεσθαι*] adeo stolide eum sapientiae studuisse. Infinitivus praesentis de re praeterito tempore durante ideoque tunc quasi praesente non infrequens. v. ad Sympos. p. 172. B. Gorg. p. 489. C. coll. Matth. Gr. §. 499. Facete autem ad *τὸν νοῦν* Anaxagorae alludit.**

B. *αὐτὸν αὑτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶναι*] Comparant versiculum Euripidis: *μι-*

πρὸς τοὺς προτέρους, καὶ πολλοῖς συνδοκεῖ, ὅτι τὸν σοφὸν αὐτὸν αὑτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶναι. τούτου δ' ὅρος ἐστὶν ἄρα, ὃς ἂν πλεῖστον ἀργύριον ἐργάσηται. καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἐχέτω· τόδε δέ μοι εἰπέ, σὺ αὐτὸς πόθεν πλεῖστον ἀργύριον εἰργάσω τῶν πόλεων, εἰς ἃς ἀφικνεῖ; ἢ δῆλον, ὅτι ἐκ Λακεδαίμονος, οἷπερ καὶ πλειστάκις ἀφῖξαι;

ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς φῄς; ἀλλ' ἐλάχιστον;

ΙΠ. Οὐδὲν μὲν οὖν τὸ παράπαν πώποτε. C

ΣΩ. Τέρας λέγεις καὶ θαυμαστόν, ὦ Ἱππία.

est lectio vulgata, qua ad νοῦν illum Anaxagorae alluditur.
B. οἷπερ καὶ πλειστάκις] Libri οὗπερ. Correxit Heind.

σῶ σοφιστὴν ὅςτις οὐχ αὑτῷ σοφός, de quo Matthiae Fragment. Eurip. p. 388. Inde Ennius: Nequidquam sapere sapientem, qui ipse sibi prodesse non quiret; ad quae Cicero Offic. III. 15, 9. „Vere id quidem, si quid esset prodesse, mihi cum Ennio conveniret. Idem Cicero Epist. Fam. VII. 6. extr. Qui ipse sibi sapiens prodesse non quit, nequidquam sapit.

τούτου δ' ὅρος ἐστὶν ἄρα, ὃς ἂν πλεῖστον — ἐργάσηται] In his verba, ὃς ἂν ἐργάσηται, quoniam idem fere valent quod ἐάν τις ἐργάσηται, definitionem atque explicationem continere existimanda sunt, falliturque Heindorf. τοῦτον εἶναι σοφώτατον ratus intelligendum relinqui. Ipse tamen postea suum errorem correxit ad Sophist. p. 248. C. Theaet. p. 205. E. τοῦτ' ἄρα μὴ ἀποδεχώμεθα, ὃς ἂν λέγῃ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχεῖον δὲ τοὐναντίον, h. e. ἐάν τις. Phaedon. p. 68. B: οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρός, ὃν ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα — ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος; ubi v. ann. Demosthen. adv. Everg. p. 1151 ed. Reisk.: ἡ δ' αἰκία τοῦτ' ἐστίν, ὃς ἂν ἄρξῃ πρότερος χειρῶν ἀδίκων. Id. c. Neaer. p. 1386: τὸ γὰρ συνοικεῖν τοῦτ' ἐστίν, ὃς ἂν παιδοποιῆται. v. Schaefer. ad Eurip. Phoeniss. 519. ad Poët. Gnom. p. 186. ad Demosth. in Midiam p. 566. 10 ed. Reisk. Nec aliter Ennius ap. Gellium VII, 17: Ea libertas est, qui pectus purum et firmum gestitat. Plautus Menaechm. V, 6, 1: Spectamen bono servo id est, qui rem herilem procurat.

C. Οὐδὲν μὲν οὖν τὸ π.] Imo omnino nihil. v. ad Criton. p. 44. B.

Τέρας λέγεις] h. e. ἀδύνατον, ἄτοπον, παράδοξον. Infra p. 300. E: τέρατα αὖ ἀποκρινομένῳ ἔοικας, ὦ Σώκρατες, ἔτι μείζω. Theaet. p. 163. D: τέρας γὰρ ἂν εἴη ὃ λέγεις. Phileb. p. 14. E: τέρατα διηνάγκασται φάναι. Euthydem. p. 296. C. al. Quod additur καὶ θαυμαστόν, id suspectavit G. A. Hirschig. —

καί μοι εἰπέ, πότερον ἡ σοφία ἡ σὴ οὐχ οἵα τοὺς συνόντας αὐτῇ καὶ μανθάνοντας εἰς ἀρετὴν βελτίους ποιεῖν;

ΙΠ. Καὶ πολύ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ τοὺς μὲν Ἰνυκηνῶν υἱεῖς οἷός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἠδυνάτεις;

ΙΠ. Πολλοῦ γε δέω.

ΣΩ. Ἀλλὰ δῆτα Σικελιῶται μὲν ἐπιθυμοῦσιν ἀμείνους γίγνεσθαι, Λακεδαιμόνιοι δ' οὔ;

D ΙΠ. Πάντως που, ὦ Σώκρατες, καὶ Λακεδαιμόνιοι.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν χρημάτων ἐνδείᾳ ἔφευγον τὴν σὴν ὁμιλίαν;

ΙΠ. Οὐ δῆτα, ἐπεὶ ἱκανὰ αὐτοῖς ἐστί.

ΣΩ. Τί δῆτ' ἂν εἴη, ὅτι ἐπιθυμοῦντες καὶ ἔχοντες χρήματα, καὶ σοῦ δυναμένου τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὠφελεῖν, οὐ πλήρη σε ἀργυρίου ἀπέπεμψαν; ἀλλ' ἐκεῖνο, μῶν μὴ Λακεδαιμόνιοι σοῦ βέλτιον ἂν παιδεύσειαν τοὺς αὑτῶν παῖδας; ἢ τοῦτο φῶμεν οὕτω, καὶ σὺ συγχωρεῖς;

C. *πότερον ἡ σοφία*] πότερον Ven. Ξ et pauci alii om. probante Hermanno. Sed credibilius est vocem a librariis omissam esse quam additam. Igitur plurimis et partim optimis obtemperavimus.

Ἰνυκηνῶν υἱεῖς] V. Ἰνικινῶν. Ven. ΣΥ. Vind. Ἰννυκηνῶν Flor. x. ὑνικινῶν. Vind. 2. Vat. r. ἰνυκηνῶν. Bekkerus melius Ἰνυκίνων scribi suspicatur.

Καὶ πολύ γε, sc. βελτίους ποιεῖν οἷά τε ἐστίν.

Σικελιῶται μὲν ἐπ.] Σικελιῶται differunt a Σικελοῖς, ut Ἰταλιῶται ab Ἰταλοῖς. Nam Σικελοί sunt nativi incolae insulae; hi autem coloni Graeci, qui illuc migraverant.

D. *ὅτι ἐπιθυμοῦντες —*] Repetendum e superioribus ἀμείνους γίγνεσθαι, quod non perspiciens Heindorf. τῆς ὁμιλίας intelligendum censuit. Magnas autem divitias illis temporibus a Lacedaemoniis esse cumulatas praeter Platonem Alcibiad. I. p. 122. E. narrant Aristot. Polit. II, 7. Polyb. VI, 47 et 48.

ἀλλ' ἐκεῖνο, μῶν μὴ Λ.] at illud: numquid Lacedaemonii melius quam tu instituere filios suos possunt? Lucian. Paras. c. 9. ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπως καὶ ὅρον ἡμῖν τινα γενναῖον ἀποδῷς τῆς παρασιτικῆς. et, quem locum iam Heind. attulit, Nigrin. c. 8.

ΙΠ. Οὐδ' ὁπωςτιοῦν. E

ΣΩ. Πότερον οὖν τοὺς νέους οὐχ οἷός τ' ἦσθα πείθειν ἐν Λακεδαίμονι, ὡς σοὶ ξυνόντες πλέον ἂν εἰς ἀρετὴν ἐπιδιδοῖεν ἢ τοῖς ἑαυτῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων πατέρας ἠδυνάτεις πείθειν, ὅτι σοὶ χρὴ παραδιδόναι μᾶλλον ἢ αὐτοὺς ἐπιμελεῖσθαι, εἴπερ τι τῶν υἱῶν κήδονται; οὐ γάρ που ἐφθόνουν γε τοῖς ἑαυτῶν παισὶν ὡς βελτίστοις γενέσθαι.

ΙΠ. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε φθονεῖν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν εὔνομός γ' ἡ Λακεδαίμων.

ΙΠ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἐν δέ γε ταῖς εὐνόμοις πόλεσι τιμιώτατον ἡ ἀρετή. 284

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Σὺ δὲ ταύτην παραδιδόναι ἄλλῳ κάλλιστ' ἀνθρώπων ἐπίστασαι.

ΙΠ. Καὶ πολύ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ὁ οὖν κάλλιστ' ἐπιστάμενος ἱππικὴν παραδιδόναι ἆρ' οὐκ ἂν ἐν Θετταλίᾳ τῆς Ἑλλάδος μάλιστα τιμῷτο καὶ πλεῖστα χρήματα λαμβάνοι, καὶ ἄλλοθι ὅπου τοῦτο σπουδάζοιτο;

D. Πάντως που, ὦ Σ.] π. γέ που Fior. x. Angel. Hirschig. π. δήπου, ὦ Σ. de suo dedit.

ἢ τοῦτο φῶμεν]. Scripsi ἢ loco vulg. ἦ. Neque enim nova haec sententia est, sed superior interrogatio iteratur. Aliter sensit Herm.

E. ὡς βελτίστοις γενέσθαι] Sic codd. omnes praeter unum Urb., qui cum Steph. habet βελτίστους.

ἀλλ' ἐκεῖνο, ὦ ἑταῖρε, ἤδη τραγικοὺς — ἑώρακας ὑποκριτάς; ubi v. Hematerh., qui Latinos quoque At illud ita dixisse monet, laudans intpp. ad Plinii Paneg. c. 73.

E. παισὶν ὡς βελτίστοις γενέσθαι] Vulgatum βελτίστους frustra eramus in βελτίστοις mutaturi, nisi codicum auffragiis aliquid esset tribuendum. conf. Matth. Gr. 536. ann.

P. 284. Ἐν δέ γε ταῖς εὐν.] Auget δέ γε, atqui certe; v. Porson. ad Eur. Orest. v. 1234.

κάλλιστ' ἀνθρώπων] omnium optime. Legg. I. p. 636. E: κάλλιστ' ἀνθρώπων. Theaet. p. 148. B: ἄριστ' ἀνθρώπων. Euthyphr. p. 13. E. Infra p. 285. C: ἀκριβέστατ' ἀνθρώπων. Sed plurima exempla collegit Astius ad Legg. p. 24.

ἐν Θετταλίᾳ] Equi et equites Thessali saepe memorantur, ut Legg. I. p. 625. D. Menon. p. 70. A. Criton. c. 15. Athen.

ΙΠ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Ὁ δὴ δυνάμενος παραδιδόναι τὰ πλείστου
B ἄξια μαθήματα εἰς ἀρετὴν οὐκ ἐν Λακεδαίμονι μάλιστα τιμήσεται καὶ πλεῖστα ἐργάσεται χρήματα, ἂν βούληται, καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει ἥτις τῶν Ἑλληνίδων εὐνομεῖται, ἀλλ' ἐν Σικελίᾳ, ὦ ἑταῖρε, οἴει, μᾶλλον καὶ ἐν Ἰνυκῷ; ταῦτα πειθώμεθα, ὦ Ἱππία; ἐὰν γὰρ σὺ κελεύῃς, πειστέον.

ΙΠ. Οὐ γὰρ πάτριον, ὦ Σώκρατες, Λακεδαιμονίοις κινεῖν τοὺς νόμους, οὐδὲ παρὰ τὰ εἰωθότα παιδεύειν τοὺς υἱεῖς.

ΣΩ. Πῶς λέγεις; Λακεδαιμονίοις οὐ πάτριον
C ὀρθῶς πράττειν, ἀλλ' ἐξαμαρτάνειν;

ΙΠ. Οὐκ ἂν φαίην ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἂν πράττοιεν βέλτιον, ἀλλὰ μὴ χεῖρον παιδεύοντες τοὺς νέους;

ΙΠ. Ὀρθῶς. ἀλλὰ ξενικὴν παίδευσιν οὐ νόμιμον αὐτοῖς παιδεύειν· ἐπεὶ εὖ ἴσθι, εἴπερ τις ἄλλος ἐκεῖθεν χρήματα ἔλαβε πώποτε ἐπὶ παιδεύσει, καὶ ἐμὲ ἂν λαβεῖν πολὺ μάλιστα· χαίρουσι γοῦν ἀκούοντες ἐμοῦ καὶ ἐπαινοῦσιν. ἀλλ', ὃ λέγω, οὐ νόμος.

D *ΣΩ.* Νόμον δὲ λέγεις, ὦ Ἱππία, βλάβην πόλεως εἶναι, ἢ ὠφέλειαν;

P. 284. C. *ξενικὴν παίδευσιν*] *παιδείαν* Ven. Ξ. quod Herm. cupidius arripuit.

D. *ἄνθρωποι ὀνομάζειν*] *νομίζειν* Hirsch. de coni. Bur-

XII. p. 534. B. conf. Spanhem. ad Callim. Del. v. 104.

B. *ἀλλ' ἐν Σικελίᾳ*] „Luxurie dissolutisque moribus infamata regione." HEINDORF. Siculae enim dapes et Siculorum luxuria in proverbium abierunt; v. Athen. VII. 527. Epist. Plat. VIII. p. 326. B. — Mox *οἴει*, reliquae orationi interpositum, illustravimus ad pag. 290. A. Quod Sophista paullo post dicit: *ἐὰν γὰρ σὺ κελεύῃς, πειστέον*, non inepte contendas cum illis Menexen. p. 234. B: *ἐὰν σύ γε, ὦ Σώκρατες, ἐᾷς καὶ συμβουλεύῃς ἄρχειν, προθυμήσομαι.*

Λακεδαιμονίοις κινεῖν τοὺς νόμους] Rem copiosius persecutus est Meursius Misc. Lacon. II. c. 5.

οὐδὲ παρὰ τὰ εἰωθότα παιδεύειν] V. Xenoph. De Rep. Laced. c. II. Plutarch. Inst. Lacon. §. 12. Vit. Lycurg. c. 9: *οὐδ' ἐπέβαινε τῆς Λακωνικῆς οὐ σοφιστὴς λόγων, οὐ μάντις ἀγυρτικός, οὐχ ἑταιρῶν τροφεύς —, ἅτε δὴ νομίσματος οὐκ ὄντος.*

εἴπερ τις ἄλλος —] De for-

ΙΠ. Τίθεται μέν, οἶμαι, ὠφελείας ἕνεκα, ἐνίοτε δὲ καὶ βλάπτει, ἐὰν κακῶς τεθῇ, ὁ νόμος.

ΣΩ. Τί δέ; οὐχ ὡς ἀγαθὸν μέγιστον πόλει τίθενται τὸν νόμον οἱ τιθέμενοι, καὶ ἄνευ τούτου [μετὰ εὐνομίας] ἀδύνατον οἰκεῖν;

ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα ἀγαθοῦ ἁμάρτωσιν οἱ ἐπιχειροῦντες τοὺς νόμους τιθέναι, νομίμου τε καὶ νόμου ἡμαρτήκασιν. ἢ πῶς λέγεις;

ΙΠ. Τῷ μὲν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὦ Σώκρατες, οὕτως ἔχει, οὐ μέντοι εἰώθασιν ἄνθρωποι ὀνομάζειν οὕτω. E

ΣΩ. Πότερον, ὦ Ἱππία, οἱ εἰδότες, ἢ οἱ μὴ εἰδότες;

ΙΠ. Οἱ πολλοί.

ΣΩ. Εἰσὶ δ' οὗτοι οἱ εἰδότες τἀληθές, οἱ πολλοί;

ΙΠ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀλλὰ μήν που οἵ γ' εἰδότες τὸ ὠφελιμώτερον τοῦ ἀνωφελεστέρου νομιμώτερον ἡγοῦνται τῇ ἀληθείᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις. ἢ οὐ συγχωρεῖς;

ΙΠ. Ναί, συγχωρῶ, ὅτι γε τῇ ἀληθείᾳ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἔστι τε καὶ ἔχει οὕτως, ὡς οἱ εἰδότες ἡγοῦνται;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ges. Sed praecedit τῷ μὲν ἀκριβεῖ λόγῳ.

E. *Οὐκοῦν ἔστι τε καὶ ἔχει*] Sic Ang. et Flor. x. Ceterae editt. omnes ἔστι γε κ.

mulis εἴ τις ἄλλος, εἴπερ τις, εἴ τις ἕτερος, ὡς οὐδεὶς ἄλλος v. **Valcken.** ad Eur. Phoen. p. 537.

D, *ἀδύνατον οἰκεῖν;*] h. e. πολιτεύεσθαι, **in civitate vivere.** v. Indic. In proximis quod νόμους τιθέναι dicitur, quum tamen medium paullo ante praecesserit, audias **Moschopulum** περὶ σχεδῶν p. 10. *Θεῖναι λέγουσι τὸν νομοθέτην τὸν νόμον· θέσθαι δὲ τὸν δῆμον, ἤγουν δέξασθαι καὶ κυρῶσαι.* Non omni ex parte vera sunt quae disseruerunt intpp. ad **Xenoph.** Mem. IV, 4, 19. et **Matthiae** Gr. §. 492. p. 925., quum θεῖναι νόμον omnino dicatur is, qui legem rogat, etiamsi ipse, si perferatur, eidem obnoxius sit. Exempla collegit **Astius** ad Legg. I, p. 630. D. Cf. **Passov.** Lexic. Vol. II. p. 1896, b.

E. *εἰώθασιν ἄνθρωποι*] Facile quis corrigat οἱ ἄνθρωποι vel ἄνθρωποι. Sed conf. infra p. 301. C: οὐχ οἷα βούλεταί τις, φασὶν ἄνθρωποι. v. ad Protagor. p. 355. A. Infra tamen p. 299. A. casu dativo scriptum: ὅτι οὐ

ΣΩ. Ἔστι δέ γε Λακεδαιμονίοις, ὡς σὺ φής,
285 ὠφελιμώτερον τὴν ὑπὸ σοῦ παίδευσιν, ξενικὴν οὖσαν, παιδεύεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν ἐπιχωρίαν.

ΙΠ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ὅτι τὰ ὠφελιμώτερα νομιμώτερά ἐστι, καὶ τοῦτο λέγεις, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Εἶπον γάρ.

ΣΩ. Κατὰ τὸν σὸν ἄρα λόγον τοῖς Λακεδαιμονίων υἱέσιν ὑπὸ Ἱππίου παιδεύεσθαι νομιμώτερόν ἐστιν, ὑπὸ δὲ τῶν πατέρων ἀνομώτερον, εἴπερ τῷ ὄντι ὑπὸ σοῦ πλείω ὠφεληθήσονται.

ΙΠ. Ἀλλὰ μὴν ὠφεληθήσονται, ὦ Σώκρατες.

B ΣΩ. Παρανομοῦσιν ἄρα Λακεδαιμόνιοι οὐ διδόντες σοι χρυσίον καὶ ἐπιτρέποντες τοὺς αὐτῶν υἱεῖς.

ΙΠ. Συγχωρῶ ταῦτα· δοκεῖς γάρ μοι τὸν λόγον πρὸς ἐμοῦ λέγειν, καὶ οὐδέν με δεῖ αὐτῷ ἐναντιοῦσθαι.

P. 285. A. *ὠφεληθήσονται*] Hirschig. bis *ὠφελήσονται* invitis codd.

δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις. ubi deinceps pro *τοῖς ἀνθρώποις* item infertur *τοῖς πολλοῖς*. Conf. etiam ann. ad Phaedr. p. 268. C.

P. 285. *ὠφελιμώτερον — παιδεύεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν ἐπιχ.*] In talibus *μᾶλλον* post comparativum illatum non redundat, sed cum vi quadam subiicitur, ut eius vis denuo ingeratur et adaugeatur. Gorg. p. 487. A: *ἐνδεεστέρω δὲ παῤῥησίας καὶ αἰσχυντηροτέρω μᾶλλον τοῦ δέοντος.* Phaedon. p. 79. E: *παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον ἢ τῷ μή.* Xenoph. Sympos. I, 5: *οἶμαι οὖν πολὺ ἂν τὴν κατασκευήν μοι λαμπροτέραν φανῆναι — μᾶλλον ἢ εἰ στρατηγοῖς καὶ ἱππάρχοις.* Themist. Or. I. p. 15. Dind.: *βέλτιον ῥέπειν τῷ βασιλεῖ πρὸς τιμὴν μᾶλλον ἢ τιμωρίαν.* Ita *μᾶλλον* etiam post *μᾶλλον* iteratum est Legg. II. p. 665. E.

B. *πρὸς ἐμοῦ λέγειν*] e re mea. Notissima loquendi formula, de qua v. Matth. Gr. §. 590. 6. Hoc loco per amphiboliam quandam posita videtur.

τοὺς νομιμωτάτους δοκοῦντας εἶναι] Adtendas vim et gravitatem appositionis sic in clausula positae. Germanice dixeris: sie, die in dem Ansehen stehen, die gesetzmässigsten zu sein. Eandem orationis formam habes De Republ. V. p. 467. C. IX. p. 579. A. Usum verbi *δοκεῖν*, haberi, existimari, illustrarunt interpretes Eurip. ad Hecub. 299.

C. *τὰ περὶ τὰ ἄστρα*] Hippias quum se nihil non scire profiteretur, de qua eius iactantia legas Ciceron. De Orat. III, 32. Hipp. min. p. 363. D. Protagor. p. 318. E. coll. p. 315., quibus Protagorae locis item dicitur *περὶ φύσεώς τε καὶ*

ΣΩ. Παρανόμους μὲν δή, ὦ ἑταῖρε, τοὺς Λάκωνας εὑρίσκομεν, καὶ ταῦτ' εἰς τὰ μέγιστα, τοὺς νομιμωτάτους δοκοῦντας εἶναι. ἐπαινοῦσι δὲ δή σε πρὸς θεῶν, ὦ Ἱππία, καὶ χαίρουσιν ἀκούοντες ποῖα; ἢ δῆλον δή, ὅτι ἐκεῖνα, ἃ σὺ κάλλιστα ἐπίστασαι, τὰ C
περὶ τὰ ἄστρα τε καὶ τὰ οὐράνια πάθη;

ΙΠ. Οὐδ' ὁπωςτιοῦν· ταῦτά γε οὐδ' ἀνέχονται.

ΣΩ. Ἀλλὰ περὶ γεωμετρίας τι χαίρουσιν ἀκούοντες;

ΙΠ. Οὐδαμῶς, ἐπεὶ οὐδ' ἀριθμεῖν ἐκείνων γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πολλοὶ ἐπίστανται.

ΣΩ. Πολλοῦ ἄρα δέουσι περί γε λογισμῶν ἀνέχεσθαί σου ἐπιδεικνυμένου.

ΙΠ. Πολλοῦ μέντοι νὴ Δία.

ΣΩ. Ἀλλὰ δῆτα ἐκεῖνα, ἃ σὺ ἀκριβέστατα ἐπί-

C: *ταῦτά γε οὐδ' ἀνέχονται*] Bekkerus distinxit sic: *ταῦτά γε· οὐδ' ἀνέχονται.*

μετεώρων ἀστρονομικά τινα διερευνᾶν; prorsus egregie hic locus ad ridendam istam doctrinae copiam et ubertatem comparatus est, quandoquidem ipse sophista ingenue confitetur se ab Laconibus quidem certe nihil inde laudis vel utilitatis reportavisse.

οὐδ' ἀριθμεῖν — ἐπίστανται] Isocr. Panath. p. 544. de Lacedaemoniis: *τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσίν, ὥςτε οὐδὲ γράμματα μανθάνουσιν.* conf. Plat. Protag. p. 342. B., ubi item Cretibus et Lacedaemoniis maxima doctrinae et eruditionis inscitia et ignorantia exprobratur. Pluribus ea de re disputat Perizonius ad Aelian. Varr. Histor. XII. 50, 1.

ὡς ἔπος εἰπεῖν] Verissime iudicavit Heindorf. hanc formulam apud Platonem plerumque habere vim quandam restringendi atque mitigandi, ut sit propemodum, prope dixerim, ut h. l., ubi pertinet ad *οὐδ' ἀριθμεῖν*. Nec tamen hanc interpretationem in omnes locos convenire vel ex iis apparebit, quae de eius usu acute disputavit Clericus, cuius sententiam explicavit Weiskius De Pleonasm. p. 47. Diligentissime nuper hanc rem enucleavit Rückertus ad Sympos. p. 179. A. De re ipsa laudant Perizon. ad Ael. V. H. XII, 50.

ἀνέχεσθαί σου ἐπιδεικνυμένου] De Rep. VIII. p. 564. E: *οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα λέγοντος.* X. p. 613. C: *ἀνέξει ἄρα λέγοντος.* Gorg. p. 491. A. Apol. p. 31. B. al.

Ἀλλὰ δῆτα ἐκεῖνα —] Intell. *ἀνέξονταί σου ἐπιδεικνυμένου.* Istud *διαιρεῖν* et *διαιρεῖσθαι* disceptandi, definiendi, explicandi significatione positum non est infrequens. Char-

στασαι ἀνθρώπων διαιρεῖν, περί τε γραμμάτων δυνά-
D μεως καὶ συλλαβῶν καὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονιῶν;

ΙΠ. Περὶ ποίων, ὦ 'γαθέ, ἁρμονιῶν καὶ γραμμάτων;

ΣΩ. Ἀλλὰ τί μήν ἐστιν, ἃ ἡδέως σου ἀκροῶνται καὶ ἐπαινοῦσιν; αὐτός μοι εἰπέ, ἐπειδὴ ἐγὼ οὐχ εὑρίσκω.

ΙΠ. Περὶ τῶν γενῶν, ὦ Σώκρατες, τῶν τε ἡρώων καὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν κατοικίσεων, ὡς τὸ ἀρχαῖον ἐκτίσθησαν αἱ πόλεις, καὶ συλλήβδην πάσης τῆς ἀρχαιολογίας ἥδιστα ἀκροῶνται, ὥςτ' ἔγωγε
E δι' αὐτοὺς ἠνάγκασμαι ἐκμεμαθηκέναι τε καὶ ἐκμεμελετηκέναι πάντα τὰ τοιαῦτα.

ΣΩ. Ναὶ μὰ Δί', ὦ Ἱππία, εὐτύχηκάς γε, ὅτι

D. ῥυθμῶν καὶ ἁρμονιῶν] Steph. cum Par. E. ἁρμονιῶν καὶ ῥυθμῶν.

τί μήν ἐστιν, ἃ] Steph. cum Ven. Ξ. τίνα μήν, quod ex importuna ortum correctione. Decepit tamen Herm. qui in hoc libro uni Ven. Ξ. omnia tribuit.

καὶ τῶν κατοικίσεων] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. BC. Vind. 1. Flor. a. b. c. pro vulg. κατοικήσεων, quod vocabulum omnino dubium est num probum sit. v. intpp. ad Polluc. IX, 7.

mid. p. 164. D: καὶ γὰρ Προδίκου μυρία τινὰ ἀκήκοα περὶ ὀνομάτων διαιροῦντος. Charmid. p. 169. A: ὅςτις τοῦτο κατὰ πάντων ἱκανῶς διαιρήσεται. Ibid. οὐ πιστεύω ἐμαυτῷ ἱκανὸς εἶναι διελέσθαι. Ibid. C: ἀδύνατος εἶναι διελέσθαι. Grammaticea studio Hippiam fuisse deditum etiam Hipp. min. p. 368. D. narratur.

D. Περὶ ποίων — γραμμάτων;] Indignantis haec interrogatio est. Latine dixeris: Quas mihi narras s. crepas harmonias atque literas? Gorg. p. 490. D: ἀλλ' ἴσως ἱματίων —; Call. ποίων ἱματίων; Ibid. mox: ἀλλ' εἰς ὑποδήματα δῆλον ὅτι δεῖ πλεονεκτεῖν. Call. ποῖα ὑποδήματα φλυαρεῖς ἔχων; Charmid. p. 174. B: ποῖον, ἦ δ' ὅς, τὸ πεττευτικόν; ubi v. Heindorf. Theaet. p. 180. B. Erast. p. 132. B. Phileb. p. 63. D. Euthyd. p. 304. E. Xenoph. Cyrop. I, 4, 8. Aristoph. Lysistr. v. 730. v. 971. al. Plurima ex uno Aristophane collegit Car. Reisig. Coniectan. in Aristoph. p. 74 sq. Platonica collegit Heusdius Specim. p. 108. Mox quod post τί, numerum singularem, infertur ἅ, Phaedon. p. 57. A: τί οὖν δή ἐστιν, ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου; ubi v. ann. coll. quae scripsimus ad Euthyphron. p. 15. A.

Περὶ τῶν γενῶν —] Egregie depinguntur Spartanorum ingenia, qui quum essent veterum institutorum tenacissimi, tum rerum antiquarum narrationibus maxime delectabantur.

E. εἰ δὲ μή] ain res aliter haberet. Ponitur haec

γε Λακεδαιμόνιοι οὐ χαίρουσιν, ἄν τις αὐτοῖς ἀπὸ Σόλωνος τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἡμετέρους καταλέγῃ· εἰ δὲ μή, πράγματ' ἂν εἶχες ἐκμανθάνων.

ΙΠ. Πόθεν, ὦ Σώκρατες; ἅπαξ ἀκούσας πεντήκοντα ὀνόματα ἀπομνημονεύσω.

ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐνενόησα, ὅτι
τὸ μνημονικὸν ἔχεις, ὥςτ' ἐννοῶ, ὅτι εἰκότως σοι
χαίρουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἅτε πολλὰ εἰδότι, καὶ 286
χρῶνται ὥςπερ ταῖς πρεσβύτισιν οἱ παῖδες πρὸς τὸ
ἡδέως μυθολογῆσαι.

ΙΠ. Καὶ ναὶ μὰ Δί', ὦ Σώκρατες, περί γε ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ ἔναγχος αὐτόθι εὐδοκίμησα διεξιὼν ἃ χρὴ τὸν νέον ἐπιτηδεύειν. ἔστι γάρ μοι περὶ αὐτῶν πάγκαλος λόγος συγκείμενος, καὶ ἄλλως εὖ διακείμενος καὶ τοῖς ὀνόμασι. πρόσχημα δέ μοί

καὶ ἐκμεμελετηκέναι π.] Sic Coisl. Ven. ΞΣΥ. Ang. Pat. Vat. r. Flor. a. b. c. x. Vind. 1. 2. pro vulg. *καὶ μεμελετηκέναι.* conf. infra p. 286. D. p. 287. A.

E. *ὅτι γε Λακεδαιμόνιοι*] *γε* om. Coisl. Ven. ΞΥ. Ang. Vat. r. Flor. x., et eiecit Bekker. consentientibus Turr.

P. 286. A. *πάγκαλος λόγος*] Herm. ex uno Ven. Σ *παγκάλως* male.

formula etiam praecedente negatione, de qua ratione praeter Heindorfium ad h. l. ad Parmenid. p. 208. Sophist. p. 275. disputavit Hermann. ad Viger. p. 833. Buttmann. Gr. §. 135. ann. 10. Tum *πόθεν* est negantis, ut Gorg. p. 471. D. Symp. 172. C. centenis aliis locis.

ὅτι τὸ μνημονικὸν ἔχεις] te artificium memoriae tenere. De Hippia item Hipp. min. p. 368. D: *καίτοι τό γε μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου, ὡς ἔοικε, τέχνημα, ἐν ᾧ σὺ οἴει λαμπρότατος εἶναι.* In proximis acerbam inesse irrisionem omnes sentient.

P. 286. *καὶ ἔναγχος αὐτόθι εὐδ.*] Symp. p. 172. A: *καὶ μὴν καὶ ἔναγχός σε ἐζήτουν.* Protagor. p. 315. D: *καὶ μήν μοι καὶ πρώτην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο.* Hesychius: *ἔναγχος· πρώην, πρὸ σμικροῦ, ἀρτίως, νῦν, ἐγγύς, πρὸ βραχέως.* Poëtas Atticos hoc vocabulo nusquam usos esse, ac dixisse potius *νεωστί, ἀρτίως, προςφάτως*, Valckenarius ad Eurip. Phoen. v. 204. disputavit.

καὶ ἄλλως εὖ διακείμενος] Haec praegressis adduntur explicationis gratia. — *καὶ ἄλλως — καὶ ὀνόμασι*, tum aliis partibus — tum verbis. Haud dubie *καὶ ἄλλως* de sententiis intelligendum, quemadmodum alibi *ῥήματα καὶ ὀνόματα* coniunguntur. v. ad Apolog. Socr. p. 17. B. Verbum *συγκεῖσθαι* de composita oratione iam ad Lys. p. 221. D. notavimus.

πρόσχημα δέ μοί ἐστι] quasi praetextus, occasio orationis s. sermonis instituendi. Opportunitatem enim atque ini-

ἔστι καὶ ἀρχὴ τοιάδε τις τοῦ λόγου. ἐπειδὴ ἡ Τροία
B ἥλω, λέγει ὁ λόγος, ὅτι Νεοπτόλεμος Νέστορα ἔροιτο, ποῖά ἐστι καλὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ ἄν τις ἐπιτηδεύσας νέος ὢν εὐδοκιμώτατος γένοιτο· μετὰ ταῦτα δὴ λέγων ἐστὶν ὁ Νέστωρ καὶ ὑποτιθέμενος αὐτῷ πάμπολλα νόμιμα καὶ πάγκαλα. τοῦτον δὴ καὶ ἐκεῖ ἐπεδειξάμην, καὶ ἐνθάδε μέλλω ἐπιδεικνύναι εἰς τρίτην ἡμέραν ἐν τῷ Φειδοστράτου διδασκαλείῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄξια ἀκοῆς· ἐδεήθη γάρ μου Εὔδικος ὁ Ἀπημάντου.
C ἀλλ᾽ ὅπως παρέσει καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους ἄξεις, οἵτινες ἱκανοὶ ἀκούσαντες κρῖναι τὰ λεγόμενα.

ΣΩ. Ἀλλὰ ταῦτ᾽ ἔσται, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, ὦ Ἱππία. νυνὶ μέντοι βραχύ τί μοι περὶ αὐτοῦ ἀπόκριναι· καὶ γάρ με εἰς καλὸν ὑπέμνησας. ἔναγχος γάρ τις, ὦ ἄριστε, εἰς ἀπορίαν με κατέβαλεν ἐν λόγοις τισὶ τὰ μὲν ψέγοντα ὡς αἰσχρά, τὰ δ᾽ ἐπαινοῦντα ὡς καλά, οὕτω πως ἐρόμενος καὶ μάλα ὑβριστικῶς· Πόθεν δέ μοι σύ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οἶσθα, ὁποῖα καλὰ καὶ

E. *καὶ σμικρόν τί που τοῦτ᾽ ἂν εἴη*] Accessit τι e Bas. 2. Flor. a. b. c. x. Vind. 1. 2. Vat. Θ. Par. BC. Ang. Urb. Herm.

tium sumserat a bello Troiano. De hac oratione Philostrat. p. 495: *ἔστι δέ*, inquit, *αὐτῷ καὶ Τρωϊκὸς διάλογος, οὐ λόγος. Ὁ Νέστωρ ἐν Τροίᾳ ἁλούσῃ ὑποτίθεται Νεοπτολέμῳ τοῦ Ἀχιλλέως ἃ χρὴ ἐπιτηδεύοντ᾽ ἄνδρ᾽ ἀγαθὸν φαίνεσθαι.*

λέγει ὁ λόγος, ὅτι Νεοπτόλ.] Verba *λέγει ὁ λόγος* proprie per parenthesin sunt posita; nihilominus autem proxima: *ὅτι Νεοπτ.* inde suspenduntur perinde, ac si illa primariam efficiant orationis partem. Similis rationis exempla dedimus ad Phaedrum p. 272. D. Nisi forte malueris statuere hyperbaton, ut ordo verborum hic sit: *ὁ λόγος λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Τροία ἥλω, Νεοπτ. τὸν Ν. ἔροιτο, κτλ.*

B. *καὶ ἐνθάδε μέλλω ἐπιδεικνύναι*] En verbum activum, quum praecesserit *ἐπεδειξάμην*. Etenim Spartae dicit hanc orationem a se tanquam sapientiae suae et facundiae specimen esse propositam; nunc autem eandem vult Athenis habere ita, ut non tam sua causa id facere velle videatur, quam ut audientibus artis suae specimen exhibeatur. Nam *ἐπιδεικνύναι* dicitur sic, ut non tam ad eum ipsum, qui quid ostentat, quam ad eos, qui illum audiunt, respiciatur. Hinc Euthydem. p. 274. A: *ἐπ᾽ αὐτό γε τοῦτο πάρεσμεν, ὡς ἐπιδείξοντε καὶ διδάξοντε*, ubi vel additum istud *διδάξοντε* docet, cur *ἐπιδεικνύναι* activa forma positum sit. Menex. p. 237. A: *ἐπὶ δὲ τούτοις τὴν τῶν ἔργων πρᾶξιν ἐπιδείξωμεν.* Xenoph. Symp. III, 3: *ἔφη γὰρ δήπου, εἰ συνδειπνοῖμεν, ἐπιδείξειν τὴν αὐτοῦ*

αἰσχρά; ἐπεὶ φέρε, ἔχοις ἂν εἰπεῖν, τί ἐστι τὸ καλόν; D
Καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐμὴν φαυλότητα ἠπορούμην τε καὶ
οὐκ εἶχον αὐτῷ κατὰ τρόπον ἀποκρίνασθαι. ἀπιὼν
οὖν ἐκ τῆς συνουσίας ἐμαυτῷ τε ὠργιζόμην καὶ ὠνεί-
διζον, καὶ ἠπείλουν, ὁπότε πρῶτον ὑμῶν τῳ τῶν
σοφῶν ἐντύχοιμι, ἀκούσας καὶ μαθὼν καὶ ἐκμελετή-
σας ἰέναι πάλιν ἐπὶ τὸν ἐρωτήσαντα, ἀναμαχούμενος
τὸν λόγον. νῦν οὖν, ὃ λέγω, εἰς καλὸν ἥκεις, καί με
δίδαξον ἱκανῶς αὐτὸ τὸ καλὸν ὅ τι ἐστι, καὶ πειρῶ E
μοι ὅ τι μάλιστα ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀποκρινόμενος, μὴ
ἐξελεγχθεὶς τὸ δεύτερον αὖθις γέλωτα ὄφλω. οἶσθα
γὰρ δήπου σαφῶς, καὶ σμικρόν τί που τοῦτ' ἂν εἴη
μάθημα ὧν σὺ τῶν πολλῶν ἐπίστασαι.

ΙΠ. Σμικρὸν μέντοι νὴ Δί', ὦ Σώκρατες, καὶ οὐδενὸς ἄξιον, ὡς ἔπος εἰπεῖν.

ΣΩ. Ῥᾳδίως ἄρα μαθήσομαι, καὶ οὐδείς με ἐξελέγξει ἔτι.

revocavit *σμικρόν που* ex uno Ξ. iniuris.

σοφίαν, ubi Callias respondet: *καὶ ἐπιδείξω γε, ἐὰν καὶ ὑμεῖς ἅπαντες εἰς μέσον φέρητε ὅ τι ἕκαστος ἐπίστασθε ἀγαθόν.* Atque ex hac observatione apparet, quanta hic quoque cum iactantia sophista loquens introducatur. Ceterum conf. p. 287. B. — Eudicus fortasse Hippiam, quum Athenas venisset, excepit hospitio. Nec tamen hoc potest certo affirmari. Illud unum constat, eum etiam in Hippia minore loquentem, vel potius mutum propemodum, introduci, ut adeo cum Prinstererò Prosopogr. p. 94. suspicari liceat eum Hippiae forsitan nulla alia re gratum acceptumque fuisse, quam quod sophistam laute et opipare exciperet. — De invitandi formula *ὅπως παρέσει*, conf. Aristoph. Avv. 131: *πρὸς Διὸς τοὐλυμπίου, ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία λουσάμενα πρῴ· μέλλω γὰρ ἑστιᾶν γάμους.*

C. *εἰς καλὸν ὑπέμνησας*] opportune, ut Symp. 174. E. Men. p. 90. A. Theag. p. 222. A. Xenoph. Sympos. I, 4. al.

E. *ὧν σὺ τῶν πολλῶν ἐπίστασαι*] h. e. *τῶν πολλῶν, ὧν σὺ ἐπίστασαι.* Aristoph. Rann. v. 889: *ἕτεροι γάρ εἰσιν οἷσιν εὔχομαι θεοῖς*, ubi Brunckius sine causa *θεοὶ* correxit. Sed vide quae id genus alia collegerunt Schaefer. ad Eurip. Hecub. Porson. p. 94. ed. nov. et Lobeck. ad Aiac. p. 343 et 381. Paullo ante *ἀναμάχεσθαι τὸν λόγον* dicitur qui disputationis quasi certamen denuo suscipit alterum depugnaturus, quod genus loquendi a Spanhemio ad Iulian. p. 178. illustratum est.

ΙΠ. Οὐδείς μέντοι· φαῦλον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐμὸν
287 πρᾶγμα καὶ ἰδιωτικόν.

ΣΩ. Εὖ γε, νὴ τὴν Ἥραν, λέγεις, ὦ Ἱππία, εἰ χειρωσόμεθα τὸν ἄνδρα. Ἀτὰρ μή τι κωλύω μιμούμενος ἐγὼ ἐκεῖνον, ἐάν σου ἀποκρινομένου ἀντιλαμβάνωμαι τῶν λόγων, ἵν' ὅ τι μάλιστά με ἐκμελετήσῃς; σχεδὸν γάρ τι ἔμπειρός εἰμι τῶν ἀντιλήψεων. εἰ οὖν μή τί σοι διαφέρει, βούλομαι ἀντιλαμβάνεσθαι, ἵν' ἐῤῥωμενέστερον μάθω.

ΙΠ. Ἀλλ' ἀντιλαμβάνου. καὶ γάρ, ὃ νῦν δὴ εἶπον, οὐ μέγα ἐστὶ τὸ ἐρώτημα, ἀλλὰ καὶ πολὺ τούτου
B χαλεπώτερα ἂν ἀποκρίνασθαι ἐγώ σε διδάξαιμι, ὥστε μηδέν' ἀνθρώπων δύνασθαί σε ἐξελέγχειν.

ΣΩ. Φεῦ, ὡς εὖ λέγεις. ἀλλά, ἐπειδὴ καὶ σὺ κελεύεις, φέρε ὅ τι μάλιστ' ἐκεῖνος γενόμενος πειρῶμαί σε ἐρωτᾶν. Εἰ γὰρ δὴ αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον ἐπιδείξαις, ὃν φῄς, τὸν περὶ τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀκούσας, ἐπειδὴ παύσαιο λέγων, ἔροιτ' ἂν οὐ περὶ

P. 287. B. *χαλεπώτερα ἂν ἀποκρ.*] Sic Vat. Θ. Par. B. Ven. Ξ. Par. FC. Pal. Urb. Vat. Flor. a. b. c. Vind. 1. Vulgo *χαλεπώτερον.*

ἀλλά, ἐπειδὴ καὶ σὺ κελεύεις] V. *ἀλλ' ἄγε, ἐπειδὴ κ. σ. κ.* Heindorf. corr. *ἀλλά γε*, quod, etsi est in aliquot codicibus, ferri

τὸ ἐμὸν πρᾶγμα] Nota periphrasi pro ego et res meae. Gorg. p. 520. B: *μέμφεσθαι τούτῳ τῷ πράγματι*, h. e. populo. Criton. p. 53. D: *καὶ πῶς οὐκ οἴει ἄσχημον φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα;* cfr. Fischer. ad Weller. T. III. P. 1. p. 312 sq. Ad eundem modum *τὸ ἐμὸν* et *τὰ ἐμὰ* frequentantur, de quo usu dixit praeter alios Matth. Gr. p. 865.

P. 287. *Ἀτὰρ μή τι κωλύω* —] numquid ego, illum imitans, tibi impedimento futurus sum, si, dum tu respondentis partes agis, rationem tuam impugnavero, ut me quam maxime exerceas?

B. *χαλεπώτερα ἂν ἀποκρίνασθαι — διδάξαιμι*] Fallitur Heindorf., qui Stephanum *πρὸς* desiderantem refutaturus *χαλεπώτερα* statuit ex *ἀποκρίνασθαι* aptum nexumque esse. Nam etsi verum est *ἀποκρίνεσθαι* cum accusativo construi solere, ut indicetur illud, ad quod quis respondeat, tamen hic usus vereor ne tantummodo in pronomina neutrius generis et in nomina vel participia cum articulo neutrius generis coniuncta conveniat. Sed ut etiam adiectiva articulo carentia ita

ἄλλου πρότερον ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει, καὶ εἴποι ἄν, Ὦ ξένε Ἠλεῖε, ἆρ' οὐ δικαιοσύνῃ δίκαιοί εἰσιν οἱ δίκαιοι; Ἀπόκριναι δή, ὦ Ἱππία, ὡς ἐκείνου ἐρωτῶντος. C

ΙΠ. Ἀποκρινοῦμαι, ὅτι δικαιοσύνῃ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἔστι τι τοῦτο, ἡ δικαιοσύνη;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ σοφίᾳ οἱ σοφοί εἰσι σοφοί, καὶ τῷ ἀγαθῷ πάντα τἀγαθὰ ἀγαθά;

ΙΠ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Οὖσί γέ τισι τούτοις· οὐ γὰρ δήπου μὴ οὖσί γε.

ΙΠ. Οὖσι μέντοι.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὰ καλὰ πάντα τῷ καλῷ ἐστι καλά;

ΙΠ. Ναί, τῷ καλῷ. D

ΣΩ. Ὄντι γέ τινι τούτῳ;

tamen non potest. Scripsi ἀλλά, ἐπειδὴ κ. οὐ κ. e Flor. b. conf. ad Reip. I. p. 331. B.

τοῦτον ἐπιδείξαις] Ven. Ξ. ἐπιδείξαιο probante Bekkero et Herm. sed v. annot. ad p. 286. B.

usurpentur, tamen quoniam praecedit οὐ μέγα ἐστὶ τό ἐρώτημα, infinitivum putamus ex χαλεπώτερα pendere, hoc sensu: sed multo etiam difficiliores te edocebo quaestiones. Nam χαλεπὸν ἀποκρίνασθαι est id, ad quod quis cum difficultate respondere potest, schwer zu beantworten. Ceterum μέγα h. l., ut Lat. magna quaestio, pro difficili dicitur. Euthydem. p. 275. D. καὶ τὸ μειράκιον, ἅτε μεγάλου ὄντος τοῦ ἐρωτήματος, ἠρυθρίασεν. ubi Heind. praeter hunc locum comparavit etiam illa Phaedon. p. 62. B: ὁ λόγος — μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥᾴδιος διιδεῖν.

ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχει.] h. e. τοῦτο ἔχει ὡς ἔθος τι. Formula exstat etiam Sympos. p. 175. B.

οὖσί γέ τισι τούτοις] sc. τῇ δικαιοσύνῃ, τῇ σοφίᾳ, τῷ ἀγαθῷ, et quidem sic, ut haec omnia esse videantur; non enim, opinor, ita, ut non esse putentur. Cogitat Socrates de notionibus rerum, quae, quatenus mente informantur, et ipsae sunt. Non enim ideas Platonis per se vi sua constantes ac rerum vim et naturam in se complectentes intellexit.

ΙΠ. *Ὄντι· ἀλλὰ τί γὰρ μέλλει;*

ΣΩ. *Εἰπὲ δή, ὦ ξένε, φήσει, τί ἐστι τοῦτο τὸ καλόν;*

ΙΠ. *Ἄλλο τι οὖν, ὦ Σώκρατες, ὁ τοῦτο ἐρωτῶν δεῖται πυθέσθαι, τί ἐστι καλόν;*

ΣΩ. *Οὔ μοι δοκεῖ, ἀλλ' ὅ τι ἐστὶ τὸ καλόν, ὦ Ἱππία.*

ΙΠ. *Καὶ τί διαφέρει τοῦτ' ἐκείνου;*

ΣΩ. *Οὐδέν σοι δοκεῖ;*

ΙΠ. *Οὐδὲν γὰρ διαφέρει.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ μέντοι δῆλον, ὅτι σὺ κάλλιον οἶσθα. ὅμως δέ, ὦ 'γαθέ, ἄθρει. ἐρωτᾷ γάρ σε οὐ τί ἐστι*
E *καλόν, ἀλλ' ὅ τι ἐστὶ τὸ καλόν.*

ΙΠ. *Μανθάνω, ὦ 'γαθέ, καὶ ἀποκρινοῦμαί γε αὐτῷ, ὅ τι ἐστὶ τὸ καλόν, καὶ οὐ μή ποτε ἐλεγχθῶ. ἔστι γάρ, ὦ Σώκρατες, εὖ ἴσθι, εἰ δεῖ τἀληθὲς λέγειν, παρθένος καλὴ καλόν.*

ΣΩ. *Καλῶς γε, ὦ Ἱππία, νὴ τὸν κύνα, καὶ*

D. *πυθέσθαι, τί ἐστι καλόν;*] V. cum Ven. Ξ. *πυθέσθαι ἢ τί ἐστι κ.* Sed recte codd. plerique omnes *ἢ* omittunt. Revocavit tamen veterem lectionem Herm.

ἀλλ' ὅ τι ἐστὶ τὸ κ.] V. *ἀλλ' ὅτι τί ἐστι τὸ κ.*, quod correxit Cornarius, suffragante Flor. x. In Vat. Θ. Ven. ΣΥ. Parr.

Has enim quo tempore Hippias scriptus est, nondum invenerat.

D. *ἀλλὰ τί γὰρ μέλλει;*] h. e. *ἀλλὰ τί γὰρ ἄλλο μέλλει;* Est enim formula affirmantis, quam ad h. l. illustravit Heindorf.

ἀλλ' ὅ τι ἐστι τὸ καλόν] h. e. *τὸ τοῦ καλοῦ εἶδος, ᾧ καλὰ πάντα ἐστὶ καλά.* Hoc enim articulo significatur. Inducitur hoc loco Hippias ita disputans, ut rerum formas atque species, quibus singula comprehenduntur, non possit discernere ab iis, quae sensibus subiecta sunt. Haeret igitur vanissimus sapientiae ostentator in luto, nec animum potest attollere ad ea, quae, quoniam a sensuum perceptione remota sunt, una mentis cogitatione comprehenduntur.

ἀποκεκριμένος ἔσομαι] Infra p. 289. D: *ἆρ' οὐκ ἂν ὀρθῶς ἀπεκέκρισο;* Sententia haec est: Istuc si respondeam, ad id, quod interrogatur, respondero, et quidem recte, nec unquam redarguar.

P. 288. *πρὸς ἐμαυτὸν ἀναλάβω ὃ λέγεις*] h. e. diligentius mecum reputabo quod dicis.

Ἴθι μοι, ὦ Σώκρατες, — ταῦτ' ἂν εἴη καλά] Hic locus Sydenhamo, Heindorfio, Schleiermachero, aliis,

εὐδόξως ἀπεκρίνω. ἄλλο τι οὖν, ἂν ἐγὼ τοῦτο ἀποκρίνωμαι, τὸ ἐρωτώμενόν τε ἀποκεκριμένος ἔσομαι καὶ ὀρθῶς, καὶ οὐ μή ποτε ἐλεγχθῶ; 288

ΙΠ. Πῶς γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες, ἐλεγχθείης ὅ γε πᾶσι δοκεῖ, καὶ πάντες σοι μαρτυρήσουσιν οἱ ἀκούοντες, ὅτι ὀρθῶς λέγεις;

ΣΩ. Εἶεν, πάνυ μὲν οὖν. φέρε δή, ὦ Ἱππία, πρὸς ἐμαυτὸν ἀναλάβω ὃ λέγεις. ὁ μὲν ἐρήσεταί με οὑτωσί πως· Ἴθι μοι, ὦ Σώκρατες, ἀπόκριναι· ταῦτα πάντα, ἃ φῄς καλὰ εἶναι, εἴ τί ἐστιν αὐτὸ τὸ καλόν, ταῦτ' ἂν εἴη καλά; Ἐγὼ δὲ δὴ ἐρῶ, ὅτι, εἰ παρθένος καλὴ καλόν ἐστι. — δι' ὃ ταῦτ' ἂν εἴη καλά.

ΙΠ. Οἴει οὖν ἔτι αὐτὸν ἐπιχειρήσειν σε ἐλέγχειν, B ὡς οὐ καλόν ἐστιν ὃ λέγεις; ἢ ἐὰν ἐπιχειρήσῃ, οὐ καταγέλαστον ἔσεσθαι;

ΣΩ. Ὅτι μὲν ἐπιχειρήσει, ὦ θαυμάσιε, εὖ οἶδα· εἰ δ' ἐπιχειρήσας ἔσται καταγέλαστος, αὐτὸ δείξει. ἃ μέντοι ἐρεῖ, ἐθέλω σοι λέγειν.

BCEF. Ang. Urb. est ὅτι ἔστι τ. κ. Flor. abc. Vind. 1. 2. habent ἄλλο τι ἔστι τὸ κ., quod et ipsum confirmat receptam lectionem.
P. 288. καὶ οὐ μή ποτε ἐλεγχθῶ] Addidi ποτε e Flor. x. Angel., quod Hippiae magniloquentiam et iactantiam optime tangit.

visus est corruptela laborare. Mihi omnia videntur esse sanissima. Nam post εἰ παρθένος καλὴ καλόν ἐστιν, quae recta proferuntur oratione, intelligendum relinquitur: ταῦτα καλὰ ἔσται: istud additamentum autem, δι' ὃ ταῦτ' ἂν εἴη καλά, quod Herm. uncis inclusit, recte interpretatur Buttmannus: διὰ τοῦτο γὰρ ταῦτ' ἂν εἴη καλά. Nec in eo quidquam offensionis inest, quod Socrates dicit εἰ παρθένος καλὴ καλόν ἐστιν, neque τὸ καλὸν ponit. Repetit enim sophistae responsum, quo clarius eius perversitas et stultitia emergat. Praeterea conf. ann. ad p. 293. E. Ceterum post ταῦτα πάντα liquet abundanter iteratum esse ταῦτ' in verbis: ταῦτ' ἂν εἴη καλά.

B. ἐλέγχειν, ὡς οὐ κ.] h. e. coarguendo edocere, ut Gorg. p. 467. A. p. 482. A. p. 508. A. B. Theaet. p. 166. C. Phaedr. p. 273. B. Plura dabit Wyttenbach. ad Plut. Mor. II. p. 1170.

αὐτὸ δείξει] res ipsa declarabit, ut loquitur Terentius. Formulam illustrarunt intpp. ad Suid. T. I. p. 385. Valcken. ad Phoen. v. 626. Gatak. ad Anton. XI, 15. Heindorf. ad h. l. Boissonad. ad Nicet. Eugen. p. 363. Nonnulla habet etiam Scholiast. ad h. l.

ΙΠ. Λέγε δή.

ΣΩ. Ὡς γλυκὺς εἶ, φήσει, ὦ Σώκρατες. θήλεια δ' ἵππος καλὴ οὐ καλόν, ἣν καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ ἐπῄνεσε; Τί φήσομεν, ὦ Ἱππία; ἄλλο τι ἢ φῶ-
C μεν καὶ τὴν ἵππον καλὸν εἶναι, τήν γε καλήν; πῶς γὰρ ἂν τολμῷμεν ἔξαρνοι εἶναι τὸ καλὸν μὴ καλὸν εἶναι;

ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες, ἐπεί τοι καὶ ὀρθῶς αὐτὸ ὁ θεὸς εἶπε· πάγκαλαι γὰρ παρ' ἡμῖν ἵπποι γίγνονται.

ΣΩ. Εἶεν, φήσει δή· τί δέ; λύρα καλὴ οὐ καλόν; Φῶμεν, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἐρεῖ τοίνυν μετὰ τοῦτ' ἐκεῖνος, σχεδόν τι

B. ἄλλο τι ἢ φῶμεν] Hic quoque Bekk. invitis libris omnibus ἢ delevit. v. ad Lys. p. 222. D.

C. τὴν ἵππον καλὸν εἶναι] V. καλήν, quod correxi cum Cornario et Bekkero. Et in Par. F. καλὸν supra versum annotatum est.

Plene Aristoph. Lys. v. 375: τοὔργον τάχ' αὐτὸ δείξει.

Ὡς γλυκὺς εἶ] Ruhnk. ad Tim. p. 131. „Quicunque Atticorum urbaniores dici haberique volebant, quem stolidum et fatuum dicere verebantur, leni blandoque nomine ἡδύν, γλυκύν, εὐήθη, χρηστὸν appellabant. — Suavem hominem Graecorum imitatione dixit Terentius Phorm. II, 3, 64.“

ἣν καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ] Verisimilis Heindorfi aliorumque sententia est, respici existimantium ad nobilissimum illud oraculum Megarensibus datum, quod exstat apud Schol. Theocr. XIV, 48. et cuius hoc est initium: Γαίης μὲν πάσης τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἄμεινον, Ἵπποι Θρηΐκιαι, Λακεδαιμόνιαι δὲ γυναῖκες. Nam illud quidem nihil dubitationis habet, quod in his versiculis non pulcrae equae, sed bonae memorantur, quandoquidem Socrates deum simpliciter narrat equas laudibus ornavisse, eamque rem ad pulcritudinem quoque pertinere arbitratur.

C. μὴ καλὸν εἶναι] V. ad Phaedr. p. 251. B. Lys. p. 205. A.

ἐπεί τοι καὶ ὀρθῶς — εἶπε] Ne quis cum Stephano post τοι inserendum γε putet, Charm. p. 154. E: Καὶ πάνυ γε, ἔφη ὁ Κριτίας· ἐπεί τοι καί ἐστι φιλόσοφος. Ibid. p. 162. B: Ἥκιστά γε, ἔφη· ἐπεί τοι καὶ πάνυ ἐδόκει σοφὸς εἶναι. Theaet. p. 142. B: Καλόν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων· ἐπεί τοι καὶ νῦν ἤκουον. De Rep. IX. p. 567. E;

εὖ οἶδα ἐκ τοῦ τρόπου τεκμαιρόμενος, Ὦ βέλτιστε σύ, τί δέ; χύτρα καλὴ οὐ καλὸν ἄρα;

ΙΠ. Ὦ Σώκρατες, τίς δ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος; D ὡς ἀπαίδευτός τις, ὃς οὕτω φαῦλα ὀνόματα ὀνομάζειν τολμᾷ ἐν σεμνῷ πράγματι.

ΣΩ. Τοιοῦτός τις, ὦ Ἱππία, οὐ κομψός, ἀλλὰ συρφετός, οὐδὲν ἄλλο φροντίζων ἢ τὸ ἀληθές. ἀλλ' ὅμως ἀποκριτέον τῷ ἀνδρί, καὶ ἔγωγε προαποφαίνομαι· εἴπερ ἡ χύτρα κεκεραμευμένη εἴη ὑπ' ἀγαθοῦ κεραμέως λεία καὶ στρογγύλη καὶ καλῶς ὠπτημένη, οἷαι τῶν καλῶν χυτρῶν εἰσί τινες δίωτοι, τῶν ἓξ χόας χωρουσῶν, πάγκαλαι, εἰ τοιαύτην ἐρωτῴη χύτραν, καλὴν ὁμολογητέον εἶναι. πῶς γὰρ ἂν φαῖμεν E καλὸν ὂν μὴ καλὸν εἶναι;

μὴ καλὸν εἶναι] μὴ οὐ καλὸν εἶναι. Ven. Ξ. probante Herm. non opus.

ἐπεί τοι καὶ ὀρθῶς] Steph. cum Par. E. ἐπεί τοί γε καὶ ὀρ. v. infra. Dein Flor. x. πάγκαλοι, sed conf. Phaedr. p. 276. D. Reip. I. p. 338. A. Legg. IV. p. 722. C. Etiam infra D. Angel. et Flor. x. πάγκαλοι.

Σφόδρα γε, ἔφη· ἐπεί τοι καὶ πιστότατοι αὐτῷ οὗτοί εἰσιν. Aristoph. Ran. v. 510: ἐπεί τοι καὶ κρέα ἀνέβραττεν. His locis omnibus γε recte a libris abest, et facile concedimus Porsono ad Eurip. Med. v. 675. in hac quidem formula illud arbitranti nusquam post τοι insertum reperiri. conf. Schaefer. ad Poët. Gnom. p. 88. et Indic. p. 362. Erravit autem Elmsleius ad Med. 660. pleonasmum in hac formula inesse ratus. Est enim ἐπεί τοι καὶ nam profecto etiam; enimvero etiam. — παρ' ἡμῖν, in Elide.

ἐκ τοῦ τρόπου τεκμαιρόμενος] Int. αὐτό, quod tamen constanti et legitimo usu omissum est. v. ad Criton. p. 44. A. Reip. II. p. 368. A. Menex. p. 246. C. al.

D. ἀλλὰ συρφετός] unus ex vulgo. Theaet. p. 152. C: τοῦτο ἡμῖν ἠνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ. Lucian. Hermotim. 1: ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ. Plutarch. T. II. p. 6. B: τοῖς συρφετώδεσιν ὄχλοις.

τῶν ἓξ χόας χωρουσῶν] Plurali numero χόες, congii, utitur Plato Theaet. p. 127. D. Itaque erravit Heindorf. χοᾶς corrigens. v. Elmsl. ad Arist. Acharn. v. 1000. Cum Heindorfio facit Buttmann. Gr. Ampl. §. 58. p. 241., qui formam χοᾶς nescio quo auctore magis Atticam esse censet. Recte dici χόας, χοεῖς, χοΐας et χοᾶς docuit Lobeck. Paralip. p. 143 sqq. Dein πάγκαλαι insertum ad ridendum sophistam, qui de φαύλοις ὀνόμασιν erat conquestus.

ΙΠ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ χύτρα, φήσει, καλὴ καλόν; Ἀποκρίνου.

ΙΠ. Ἀλλ' οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἔχει, οἶμαι· καλὸν μὲν καὶ τοῦτο τὸ σκεῦός ἐστι καλῶς εἰργασμένον, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄξιον κρίνειν ὡς ὂν καλὸν πρὸς ἵππον τε καὶ παρθένον καὶ τἄλλα πάντα τὰ καλά.

289 *ΣΩ.* Εἶεν· μανθάνω, ὦ Ἱππία, ὡς ἄρα χρὴ ἀντιλέγειν πρὸς τὸν ταῦτα ἐρωτῶντα τάδε, Ὦ ἄνθρωπε, ἀγνοεῖς, ὅτι τὸ τοῦ Ἡρακλείτου εὖ ἔχει, ὡς ἄρα πιθήκων ὁ κάλλιστος αἰσχρὸς ἄλλῳ γένει συμβάλλειν; καὶ χυτρῶν ἡ καλλίστη αἰσχρὰ παρθένων γένει συμβάλλειν, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφός. Οὐχ οὕτως, ὦ Ἱππία;

E. καὶ τοῦτο τὸ σκεῦός ἐστι] Recte Angel. et Flor. x. τὸ addunt, quod in ceteris codd. et editt. vett. desideratur.

P. 289. αἰσχρὸς ἄλλῳ γένει συμβάλλειν] V. συμβαλεῖν, quod e Coisl. Vat. Θ. Ven. ΣΥ. Par. BCF. Ang. Urb. Flor. a. b. c. x. Vind 1. 2. al. correctum. Pro ἄλλῳ Bekkerus de coniectura Sydenhami dedit ἀνθρωπείῳ. In commentariis critt. tamen p. 464. ἀνθρώπων mavult. Bene; v. ann.

E. καλῶς εἰργασμένον] h. e. εἰ καλῶς εἴργασται. Nam εἴργασται passivo sensu positum non rari est usus. v. Aeschyl. Agam. 362. Eurip. Hec. 1085. Orest. 284. 599. al. Infra p. 291. C.

P. 289. αἰσχρὸς ἄλλῳ γένει συμβάλλειν] Illud ἄλλῳ, inquit Heindorf., adeo friget et fluctuat, ut vix digna exeat Heraclito sententia: pulcherrimam omnium simiam deformem esse, quando cum alio genere comparetur. Nam in sequentibus certa genera proferuntur. Recte vero. Memorantur enim deinceps χυτρῶν ἡ καλλίστη, τὸ τῶν παρθένων γένος, θεῶν γένος κ. τ. λ. Atque id ipsum tenentes facili negotio perspicimus Platonem non potuisse pro ἄλλῳ γένει scribere ἀνθρωπίνῳ vel ἀνθρωπείῳ γένει, quod Sydenhamo et Heindorfio placuit, sed debuisse potius dicere ἀνθρώπων γένει, quod Bekkerus in Commentariis criticis commendavit. Veruntamen haec mutatio nimis audax visa est Huschkio Analect. Literar. p. 309., qui legendum auspicatur ἀλωπέκων γένει vel etiam ἀλώπεκι, ut scilicet Heraclitus putetur ad fabulam Archilochi de Vulpe et Simia ab Huschkio illustratam respexisse. At primum quidem quam vir doctus dicit nimiam corrigendi auda-

ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, ὀρθῶς ἀπεκρίνω.

ΣΩ. Ἄκουε δή. μετὰ τοῦτο γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι φήσει· Τί δέ, ὦ Σώκρατες; τὸ τῶν παρθένων γένος θεῶν γένει ἄν τις συμβάλλῃ, οὐ ταὐτὸν πείσεται, B
ὅπερ τὸ τῶν χυτρῶν τῷ τῶν παρθένων συμβαλλόμενον; οὐχ ἡ καλλίστη παρθένος αἰσχρὰ φανεῖται; ἢ οὐ καὶ Ἡράκλειτος ταὐτὸν τοῦτο λέγει, ὃν σὺ ἐπάγει, ὅτι ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται καὶ σοφίᾳ καὶ κάλλει καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν; Ὁμολογήσωμεν, Ἱππία, τὴν καλλίστην παρθένον πρὸς θεῶν γένος αἰσχρὰν εἶναι;

ΙΠ. Τίς γὰρ ἂν ἀντείποι τούτῳ γε, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἂν τοίνυν ταῦτα ὁμολογήσωμεν, γελάσεταί C
τε καὶ ἐρεῖ· Ὦ Σώκρατες, μέμνησαι οὖν ὅ τι ἠρω-

Τί δέ, ὦ Σώκρατες;] ὦ, vulgo omissum, e plurimis codd. restitutum est.

B. Ὁμολογήσωμεν, Ἱππ.] V. ὁμολογήσομεν, quod e Ven. ΞΣΥ. Vind. 1. 2. mutatum. Ante Ἱππία Steph. cum aliquot codd., inter quos est Coisl., ὦ interponit.

ἀντείποι τούτῳ γε] Sic Coisl. Ven. ΣΞΥ. Ang. Pal. Vat. r. Flor. b. x. Vind. 1. 2. Vulgo γε τούτῳ. At significat Hippias se istud quidem largiri et probare, de aliis autem dubitare.

ciam; ea nulla videbitur reputantibus ἀνθρώπων in codd. mss. hoc scripturae compendio pingi solere: ἀνων, quod quam facile cum ἄλλωι permutari potuerit, nemo est quin videat. Deinde vulpem istam importune in hunc locum immitti et praeter ipsius Heracliti sententiam, manifesto arguunt quae mox inferuntur: ἢ οὐ καὶ Ἡράκλειτος ταὐτὸν τοῦτο λέγει κ. τ. λ. Haec enim qui paullo diligentius consideraverint, certe nullo modo dubitabunt Heraclitum ita fere esse argumentatum: Simia quamvis pulcherrimus; si ad hominum genus comparatur, turpis est ac deformis: sed hominum vel sapientissimus, si sapientiae, pulcritudinis et aliarum rerum habita ratione ad deum comparetur, non nisi simia quidam esse videbitur. Qua quidem argumentatione, ego si quid video, philosophus Ephesius efficí voluit sapientiam et virtutem humanam non esse in se absolutam et omni ex parte perfectam, sed potius talem, quae ad summae perfectionis speciem parva et exilis iudicanda sit. Ceterum simulat Socrates sese opitulari Hippiae sententiae, quum revera significet singularum rerum pulcritudinem admodum variam esse et multiplicem ac pro rerum diversitate diversam.

τήθης; Ἔγωγε, φήσω, ὅτι αὐτὸ τὸ καλὸν ὅ τι ποτ' ἐστίν. Ἔπειτα, φήσει, ἐρωτηθεὶς τὸ καλὸν ἀποκρίνει, ὃ τυγχάνει ὄν, ὡς αὐτὸς φῄς, οὐδὲν μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν; Ἔοικε, φήσω· ἢ τί μοι συμβουλεύεις, ὦ φίλε, φάναι;

ΙΠ. Τοῦτ' ἔγωγε. καὶ δὴ πρός γε θεοὺς ὅτι οὐ καλὸν τὸ ἀνθρώπειον γένος, ἀληθῆ ἐρεῖ.

ΣΩ. Εἰ δέ σε ἠρόμην, φήσει, ἐξ ἀρχῆς, τί ἐστι
D καλόν τε καὶ αἰσχρόν, εἴ μοι ἅπερ νῦν ἀπεκρίνω, ἆρ' οὐκ ἂν ὀρθῶς ἀπεκέκρισο; ἔτι δὲ καὶ δοκεῖ σοι αὐτὸ τὸ καλόν, ᾧ καὶ τἆλλα πάντα κοσμεῖται καὶ καλὰ φαίνεται, ἐπειδὰν προσγένηται ἐκεῖνο τὸ εἶδος, τοῦτ' εἶναι παρθένος ἢ ἵππος ἢ λύρα.

ΙΠ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, εἰ τοῦτό γε ζητεῖ, πάντων ῥᾷστον ἀποκρίνασθαι αὐτῷ, τί ἐστι

C. καὶ δὴ πρός γε] Angel. Flor. x. καὶ γὰρ δὴ πρός γε. Recte Ficinus: Quin etiam. Ceterum haec usque ad ἀληθῆ ἐρεῖ olim Socrati adscribebantur.

D. ὀρθῶς ἀπεκέκρισο;] Coisl. ἀποκέκρισο, quod recepit Bekker.

ἐπειδὰν προσγένηται] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF.

B. ἐπάγει] testem affers.

C. καὶ δὴ πρός γε θεοὺς ὅτι οὐ κ.] et iam ad deos quidem comparatum genus humanum non esse pulcrum vere dicet. Iliad. ο, 251: καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι. Soph. Aiac. 49: Οδ. ἦ καὶ παρέστη κἀπὶ τέρμ' ἀφίκετο; ΑΘ. καὶ δὴ ἐπὶ δισσαῖν ἦν στρατηγίσιν πύλαις.

Εἰ δέ σε ἠρόμην —] Astius scribendum censet: ἆρ' οὖν ἂν ὀρθῶς ἀποκέκρισο; Et Heindorf. quoque fatetur sibi hanc interrogationem aliquid incommodi habere videri. Ego vero locum sanissimum puto. Opponitur enim καλόν, quod ad res pulcras pertinet, et αὐτὸ τὸ καλόν, quod pulcritudinis speciem absolutam denotat. Quocirca sententia haec est: Si te ab initio interrogassem, quid pulcrum simul esset ac deforme, tuque mihi eadem, quae nunc, respondisses, sane haud inepte respondisses. Postremum vero per interrogationem effert sic: nonne recte respondisses: in quo nihil molestiae video. Sed his iam addit, quod merito sophistae vitio datur. Sed praeterea, inquit, tibi videtur etiam ipsum pulcrum per se spectatum, s. idea pulcritudinis, quo accedente reliqua omnia ornantur et pulcra evadunt, virgo esse vel equa vel lyra. Itaque hoc dicit Socrates: Si te de rebus pulcris pariter atque turpibus, h. e. quae eaedem et pulcrae et turpes essent, interrogassem, tuque ista, quae modo memorasti, enume-

*τὸ καλόν, ᾧ καὶ τἆλλα πάντα κοσμεῖται καὶ προς-
γενομένου αὐτοῦ καλὰ φαίνεται. εὐηθέστατος οὖν* E
ἐστιν ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐδὲν ἐπαΐει περὶ καλῶν κτημάτων. ἐὰν γὰρ αὐτῷ ἀποκρίνῃ, ὅτι τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐρωτᾷ τὸ καλὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ χρυσός, ἀπορήσει καὶ οὐκ ἐπιχειρήσει σε ἐλέγχειν. ἴσμεν γάρ που πάντες, ὅτι ὅπου ἂν τοῦτο προςγένηται, κἂν πρότερον αἰσχρὸν φαίνηται, καλὸν φανεῖται χρυσῷ γε κοσμηθέν.

ΣΩ. *Ἄπειρος εἶ τοῦ ἀνδρός, ὦ Ἱππία, ὡς σχέτλιός ἐστι καὶ οὐδὲν ῥᾳδίως ἀποδεχόμενος.*

ΙΠ. *Τί οὖν τοῦτο, ὦ Σώκρατες; τὸ γὰρ ὀρθῶς
λεγόμενον ἀνάγκη αὐτῷ ἀποδέχεσθαι, ἢ μὴ ἀποδε-* 290
χομένῳ καταγελάστῳ εἶναι.

ΣΩ. *Καὶ μὲν δὴ ταύτην γε τὴν ἀπόκρισιν, ὦ ἄριστε, οὐ μόνον οὐκ ἀποδέξεται, ἀλλὰ πάνυ με καὶ*

Ang. Urb. Flor. a. b c. x. Vind. 1. Vat. r. Vulgo erat ἐπειδάν τῳ πρ. ut habet Ven. Ξ. quem sectatus hic quoque Herm. est.

E. *ὃ ἐρωτᾷ*] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. B C E. Ang. Pal. Urb. Vat. r. Flor. a. b. c. x. Vind. 1. Vulgo ἐρωτᾷς, quod nollem Herm. ex Ξ. recepisset.

κἂν πρότερον αἰσχρ.] Multi libri καὶ pro κἄν.

ravisses, sane non inepte respondisses. Nunc vero etiam ipsam pulcritudinem vis in singulis istis rebus contineri, quod fieri nullo modo potest.

καὶ προςγενομένου αὐτοῦ κ. φ.] H. e. καὶ οὗ προςγενομένου. Deflexit enim oratio a relativo pronomine ad demonstrativum, ut saepe. v. ad Gorg. p. 452. D. Matthiae Gr. §. 469. Buttmann. §. 138. II. Rost. §. 123. n. 86. — Mox de dictione ἐπαΐειν περί τινος v. Criton. p. 48. A. Lachet. p. 186. D. Gorg. p. 464. D. Menon, p. 71. B. p. 92. C. De Rep. X. p. 598. C.

E. *οὐδὲν ἄλλο ἢ χρυσός*] En hominis stuporem prorsus admirabilem! Quum enim Socrates verbis: ᾧ καὶ τἆλλα πάντα κοσμεῖται — ἐπειδὰν προςγένηται ἐκεῖνο τὸ εἶδος, ipsam pulcritudinis vim in se spectatam significaverit, sophista ne nunc quidem a rebus individuis et sub sensus subiectis animum abducit aut de generali pulcritudinis notione informanda cogitat. Adeo ille a Socratica ratione alienus est, qua mens a rerum singularum observatione ad cognoscendam ipsam earum vim et naturam traducitur.

ὅτι ὅπου ἂν τ. προςγ.] H. e. ὅτι ᾧ ἂν τοῦτο προςγένηται. — *ὡς σχέτλιος*, quam difficilis: nam σχέτλιος primum est qui multa perfert et audet; deinde qui non facile cedit, ideoque morosus ac difficilis; apud Homerum etiam implacabilis.

P. 290. *Καὶ μὲν δὴ ταύτην γε* —] Et hanc quidem

τωθάσεται, καὶ ἐρεῖ· Ὦ τετυφωμένε σύ, Φειδίαν οἴει κακὸν εἶναι δημιουργόν; Καὶ ἐγώ, οἶμαι, ἐρῶ, ὅτι Οὐδ' ὁπωςτιοῦν.

ΙΠ. *Καὶ ὀρθῶς γ' ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ὀρθῶς μέντοι. τοιγάρτοι ἐκεῖνος, ἐπειδὰν ἐγὼ ὁμολογῶ ἀγαθὸν εἶναι δημιουργὸν τὸν Φειδίαν,*
B *Εἶτα, φήσει, οἴει, τοῦτο τὸ καλόν, ὃ σὺ λέγεις, ἠγνόει Φειδίας; Καὶ ἐγώ, Τί μάλιστα; φήσω. Ὅτι, ἐρεῖ, τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐ χρυσοῦς ἐποίησεν, οὐδὲ τὸ ἄλλο πρόσωπον οὐδὲ τοὺς πόδας οὐδὲ τὰς χεῖρας, εἴπερ χρυσοῦν γε δὴ ὂν κάλλιστον ἔμελλε φαίνεσθαι, ἀλλ' ἐλεφάντινον. δῆλον, ὅτι τοῦτο υπο ἀμα-*

P. 290. A. *ἀλλὰ πάνυ με καὶ*] Herm. ex uno Ξ. *ἀλλα καὶ πάνυ με τ.* Praestat sequi codd. reliquos fere omnes, praesertim quum ordo verbornm codicis Ξ. sit vulgaris et nsitatus.

B. *Ταῦτ' οὖν λέγοντι*] Steph. cnm Par. E. *λέγοντα*. Errore.

certe s. et hanc sane iam responsionem non modo non probabit, sed etiam valde mihi illudet etc. Vocularum nsum plane cognosces ex his locis. Gorg. p. 507. B: *καὶ μὲν δὴ καὶ ἀνδρεῖόν γε ἀνάγκη;* Theaet. p. 155. E: *καὶ μὲν δή, ὦ Σώκρατες, σκληρούς γε λέγεις.* De Repub. V. p. 464. B. VIII. p. 526. B. p. 528. D. — *τωθάσεται* Schol. ad h. l. interpretatur *σκώψει, λοιδορήσει, χλευάσει.* Moeris p. 366: *Τωθάζειν, Ἀττικῶς. σκώπτειν, Ἑλληνικῶς,* ubi v. Pierson. Plurn huius verbi exempla collegit Ruhnk. ad Tim. p. 261. — Photius: *Τετύφωμαι: ἀντὶ τοῦ ἐμβεβρόντημαι· ἔξω τῶν φρενῶν γέγονα· ἤτοι ἀπὸ τῆς βροντῆς, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τὸν Τυφῶνα καταφερομένων σκηπτῶν· ἢ ἀπὸ τῶν Τυφωνικῶν καλουμένων πνευμάτων, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ ἐξίστησιν ἀθρόως καταῤῥαγέντα. καὶ γὰρ Ἀλκαῖος φησί· Πάμπαν δ' ἐτύφωσ', ἐκ δ' ἕλετο φρένας.* Bekker. Anecdot. p. 308: *Τετύφωμαι: τὸ μαίνεσθαι σημαίνει ἡ λέξις, ἐπεὶ καὶ τὰ Τυφώνια πνεύματα μανίαν ἐμποιεῖ ἐμπεσόντα.* cfr. Hippocrat. Epidem. IV. p 315. E. — Phavorinus: *Ὁπωςοῦν, Ἕλληνες ἁπλῶς· ὁπωςτιοῦν, Ἀττικοί.*

Εἶτα, φήσει, οἴει, τοῦτο τὸ καλόν] *Οἴει* saepe reliqnis verbis interpositum, ut supra p. 284. B. Menon. p. 93. C. De Rep. VI. p. 486. C. VII. p. 520. D. IX. p. 590. C. X. p. 600. C. Theaet. p. 147. A., ubi v. Heind. Alia collegerunt Hemsterhus. ad Lucian. Necyom. §. 14. Fritsch. Quaest. Lucian. p. 80. — *εἶτα* est cum admiratione et indignatione interrogantis.

B. *Τί μάλιστα;*] Cur tandem? wie so in aller Welt?

τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς —] Phidias tres narratur Minervae statuas fecisse: colossum atheneum in templo Palladis positum e manubiis belli Per-

θίας ἐξήμαρτεν, ἀγνοῶν, ὅτι χρυσὸς ἄρ' ἐστὶν ὁ πάντα καλὰ ποιῶν, ὅπου ἂν προςγένηται. Ταῦτ' οὖν λέγοντι τί ἀποκρινώμεθα, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. *Οὐδὲν χαλεπόν· ἐροῦμεν γάρ, ὅτι ὀρθῶς* C *ἐποίησε. καὶ γὰρ τὸ ἐλεφάντινον, οἶμαι, καλόν ἐστι.*

ΣΩ. *Τοῦ οὖν ἕνεκα, φήσει, οὐ καὶ τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν ἐλεφάντινα εἰργάσατο, ἀλλὰ λίθινα, ὡς οἷόν τ' ἦν ὁμοιότητα τοῦ λίθου τῷ ἐλέφαντι ἐξευρών; ἢ καὶ ὁ λίθος ὁ καλὸς καλόν ἐστι; Φήσομεν, ὦ Ἱππία;*

ΙΠ. *Φήσομεν μέντοι, ὅταν γε πρέπων ᾖ.*

C. *τῷ ἐλέφαντι ἐξευρών*] V. *ἐλεφαντίνῳ*, quod est de corr. in Ven. Ξ.

Φήσομεν μέντοι] Sic Flor. x. Nam *μέντοι* in hac responsione utique requiritur. Fallitur Herm. Vulgo *τοι*. In praegressis *ὦ* ante *Ἱππία* om. Coisl. Ven. ΘΥ. BCEF. Urb. et pr. Σ. ut Turr. ediderunt.

sici primi; statuam paullo minorem ex aere, quae *καλλίμορφος* est appellata; denique statuam ex ebore et auro, positam in Partheno, quae eximie *ἡ πολιοῦχος* vel *ἡ πάρθενος* appellata est. Huius vestimentum ex auro, quod detrahi poterat, factum 44 talenta pondo, (= 786500 thaler.) habuisse narrant. Scutum, soleae, fimbria ipsius caelatis erant ornata imaginibus. De Phidia eiusque operibus v. Ottfr. Müller Archaeolog. §. 113 sqq. et §. 312. 2.

εἴπερ χρυσοῦν γε δὴ ὂν —] Exspectabas: *εἴπερ χρυσοῦ γε δὴ ὄντες κάλλιστοι ἔμελλον φαίνεσθαι, ἀλλ' ἐλεφαντίνους.* Sed constructio ad sensum conformata est, perinde, ac si praecessisset *τὸ τῆς Ἀθηνᾶς.* — *δῆλον ὅτι τοῦτο κ. τ.*, videlicet hoc prae inscitia peccavit, ironice.

C. *καὶ γὰρ τὸ ἐλεφάντινον*] nam eburneum quoque. Sic *καὶ γὰρ* sexcenties usurpatum apud Platonem, ut Theaet. p. 145. D. De Rep. V. p. 468. D. VII. p. 527. C. Gorg. p. 467. C. Apol. Socr. p. 18. E. Sympos. p. 176. B. al. Quid critici hoc in genere erraverint, vel ex iis intelliges quae scripsit Meineckius ad Menandri Fragm. p. 343 sq. Nimirum illi talibus in locis fere *καὶ γὰρ καὶ* desiderarunt.

ὡς οἷόν τ' ἦν — ἐξευρών] quam maxime lapidis exquirens cum ebore similitudinem. Nam *τῷ ἐλέφαντι* ex *ὁμοιότητα* pendet. Dabantur autem statuis aheneis atque eburneis ocelli ex gemmis, quos verisimile est factos esse a singularibus artificibus, qui fabri ocularii appellantur. Itaque Phidias, hoc more servato, *τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν*, i. e. pupillas vel ocellos, ex lapillis fecit, ceteras oculorum partes finxit eburneas. conf. Ottfr. Müller. Archaeolog. p. 419. ed. 2.

ΣΩ. Ὅταν δὲ μὴ πρέπων, αἰσχρόν; Ὁμολογῶ, ἢ μή;

ΙΠ. Ὁμολόγει, ὅταν γε μὴ πρέπῃ.

D ΣΩ. Τί δὲ δή; ὁ ἐλέφας καὶ ὁ χρυσός, φήσει, ὦ σοφὲ σύ, οὐχ ὅταν μὲν πρέπῃ, καλὰ ποιεῖ φαίνεσθαι, ὅταν δὲ μή, αἰσχρά; Ἔξαρνοι ἐσόμεθα, ἢ ὁμολογήσομεν αὐτῷ ὀρθῶς λέγειν αὐτόν;

ΙΠ. Ὁμολογήσομεν τοῦτό γε, ὅτι, ὃ ἂν πρέπῃ ἑκάστῳ, τοῦτο καλὸν ποιεῖ ἕκαστον.

ΣΩ. Πότερον οὖν πρέπει, φήσει, ὅταν τις τὴν χύτραν, ἣν ἄρτι ἐλέγομεν, τὴν καλήν, ἕψῃ ἔτνους καλοῦ μεστήν, χρυσῆ τορύνη αὐτῇ ἢ συκίνη;

ΙΠ. Ἡράκλεις, οἷον λέγεις ἄνθρωπον, ὦ Σώ-

E κρατες. οὐ βούλει μοι εἰπεῖν, τίς ἐστιν;

ΣΩ. Οὐ γὰρ ἂν γνοίης, εἴ σοι εἴποιμι τοὔνομα.

ΙΠ. Ἀλλὰ καὶ νῦν ἔγωγε γιγνώσκω, ὅτι ἀμαθής τίς ἐστι.

ΣΩ. Μέρμερος πάνυ ἐστίν, ὦ Ἱππία. ἀλλ' ὅμως τί φήσομεν; ποτέραν πρέπειν τοῖν τορύναιν τῷ ἔτνει

D. *Πότερον οὖν πρέπει*] οὖν ex Angel. et Flor. x. adieci.
E. *τοῖν τορύναιν*] V. *ταῖν*. Illud habent Coisl. Ven. Ξ. Ang. Flor. b. x. conf. p. 291. C.
ἄνευ ὄψου πάνυ] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Ang. Urb. Florentini. Vulgo ante *πάνυ* intrusum *ἄν*, quod Herm. cum Ven. Ξ. suo tuetur.

D. *ἔτνους καλοῦ μεστήν*] Schol. *ἔτνος· εἶδος ὀσπρίου, ὃ τινες καλοῦσι πισοάριον*. In pulte autem etiam color spectabatur, unde Cleon apud Aristoph. Equitt. 1171: *ἐγὼ δ' ἔτνος γ' πίσινον (ἔχω) εὔχρων καὶ καλόν· ἐτόρυνε δ' αὐτὴ Παλλὰς ἡ Πυλαιμάχος*. — *τορύνη* Schol. teste est *τὸ ταρακτήριον*, tudicula. Mox *ἀμαθὴς* est rudis, rusticus; et *καὶ νῦν*, vel nunc, quum mihi non significaveris, quis ille sit. — *μέρμερος*, Schol. *φροντίδος ἄξιος, ἢ χαλεπός*. Est potius tristis et morosus, cui aegre satisfacias, ut interpretatur Ruhnk. ad Tim. p. 178.

E. *ἄνευ ὄψου πάνυ γενναίου ποιήσειεν*] Sc. *ἑστιωμένους*. De Rep. II. p. 372. B: *μάζας γενναίας καὶ ἄρτους* Praeterea comparat Heind. ib. C: *ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὡς ἔοικε, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους*.

P. 291. *εἰ μή τι οὖ ἄλλο λέγεις*] Freqnens apud Platonem formula, cuius exempla collegimus ad Reip. IV. p. 430. B. conf. Phaedr. p. 235. A.

τοιούτων ὀνομάτων ἀναπίμπλασθαι] h. e. conta-

καὶ τῇ χύτρᾳ; ἢ δῆλον ὅτι τὴν συκίνην; εὐωδέστερον γάρ που τὸ ἔτνος ποιεῖ, καὶ ἅμα, ὦ ἑταῖρε, οὐκ ἂν συντρίψασα ἡμῖν τὴν χύτραν ἐκχέαι τὸ ἔτνος καὶ τὸ πῦρ ἀποσβέσειε καὶ τοὺς μέλλοντας ἑστιᾶσθαι ἄνευ ὄψου πάνυ γενναίου ποιήσειεν· ἡ δὲ χρυσῆ ἐκείνη πάντ᾽ ἂν ταῦτα ποιήσειεν, ὥστ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ τὴν 291
συκίνην ἡμᾶς μᾶλλον φάναι πρέπειν ἢ τὴν χρυσῆν, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις.

ΙΠ. Πρέπει μὲν γάρ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον· οὐ μέντ᾽ ἂν ἔγωγε τῷ ἀνθρώπῳ τοιαῦτ᾽ ἐρωτῶντι διαλεγοίμην.

ΣΩ. Ὀρθῶς γε, ὦ φίλε· σοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἂν πρέποι τοιούτων ὀνομάτων ἀναπίμπλασθαι, καλῶς μὲν οὑτωσὶ ἀμπεχομένῳ, καλῶς δὲ ὑποδεδεμένῳ, εὐδοκιμοῦντι δὲ ἐπὶ σοφίᾳ ἐν πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ᾽ ἐμοὶ οὐδὲν πρᾶγμα φύρεσθαι πρὸς τὸν ἄνθρωπον· B
ἐμὲ οὖν προδίδασκε καὶ ἐμὴν χάριν ἀποκρίνου. εἰ γὰρ δὴ πρέπει γε μᾶλλον ἡ συκίνη τῆς χρυσῆς, φήσει ὁ ἄνθρωπος, ἄλλο τι καὶ καλλίων ἂν εἴη, ἐπειδήπερ τὸ πρέπον, ὦ Σώκρατες, κάλλιον ὡμολόγη-

P. 291. B. *ἐπειδήπερ τὸ πρέπον — τοῦ μὴ πρέποντος*] Haec vulgo tribuuntur Hippiae, ut Socrates sermonem suum continuet inde a verbis: *Ἄλλο τι ὁμολογῶμεν κ. τ. λ.* Quam nos secuti sumus rationem, eam et Stephanus commendavit et amplexus est Bekkerus.

minari atque pollui; v. Ruhnk. ad Tim. p. 30 sq. Hinc mox infertur *φύρεσθαι πρὸς τὸν ἄνθρωπον*, cui formulae item adhaeret notio pollutionis, quae ex alterius consuetudine suscipitur.

B. *ἐμὲ οὖν προδίδασκε*] h. e. *πόῤῥω δίδασκε*, docere perge. Nam *προδιδάσκειν* est aliquem ita docere, ut in vero cognoscendo progrediatur, et quasi docendo aliquem provehere. Euthydem. p. 302. C: *εὐφήμει τε καὶ μὴ χαλεπῶς με προδίδασκε.* Gorg. p. 489. D: *πρᾳότερόν με προδίδασκε, ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω ἀπὸ σοῦ.* Sophocl. Aiac. 163: *ἀλλ᾽ οὐ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους τούτων γνώμας προδιδάσκειν.* Philoctet. 538: *ἐγὼ δ᾽ ἀνάγκῃ προὔμαθον στέργειν κακά*, h. e. paullatim didici.

εἰ γὰρ δὴ πρέπει — χρυσῆς εἶναι] Pessime vulgo haec: *ἐπειδήπερ τὸ πρέπον — τοῦ μὴ πρέποντος* Hippiae adscribebantur, quam rationem frustra tueri conatus est Heindorfius. Facta enim hac verborum distinctione quum e superioribus intelligendum sit *ἡ συκίνη τῆς χρυσῆς καλλίων ἔσται,*

σας εἶναι τοῦ μὴ πρέποντος; Ἄλλο τι ὁμολογῶμεν, ὦ Ἱππία, τὴν συκίνην καλλίω τῆς χρυσῆς εἶναι;

ΙΠ. Βούλει σοι εἴπω, ὦ Σώκρατες, ὃ εἰπὼν εἶναι τὸ καλὸν ἀπαλλάξεις αὐτὸν τῶν πολλῶν λόγων;

C ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν. μὴ μέντοι πρότερόν γε, πρὶν ἄν μοι εἴπῃς, ποτέραν ἀποκρίνωμαι οἶν ἄρτι ἔλεγον τοῖν τορύναιν πρέπουσάν τε καὶ καλλίω εἶναι.

ΙΠ. Ἀλλ', εἰ βούλει, αὐτῷ ἀπόκριναι, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συκῆς εἰργασμένη.

ΣΩ. Λέγε δὴ νυνὶ ὃ ἄρτι ἔμελλες λέγειν. ταύτῃ μὲν γὰρ τῇ ἀποκρίσει, ᾗ ἂν φῶ τὸ καλὸν χρυσὸν εἶναι, οὐδὲν ὡς ἔοικέ μοι ἀναφανήσεται κάλλιον ὂν

Ἄλλο τι ὁμ.] ἄλλο τι ἢ ὁμ. bis Ven. Ξ. probante Herm. v. ad Euthyphr. p. 15. C. et locos ibi citatos. Hic plurimorum certe codicum fidei fuit obtemperandum.

ἀπαλλάξεις αὐτόν] Vulgo αὐτόν. Heindorf. coni. σαυτόν, quod habet Coisl. ex corr. idque nuper editores omnea susceperunt. Sed Vind. 1. est αὐτόν, quod unice verum esse docebunt quae ad Alcibiad. II. p. 143. C. Phaedon. p. 91. C. et p. 101. D. annotavimus.

parum commode deinde Socrates subiiciet Ἄλλο τι καὶ καλλίων ἂν εἴη κ. τ. λ. Nunc recte haec denuo ingeruntur, quo magis homini extorqueatur assensio. Veram verborum descriptionem primus exhibuit Bekkerus, codicum vestigia secutus.

ἀπαλλάξεις αὐτὸν τῶν πολλῶν λόγων] Sic nunc scripsimus pro vulg. αὐτόν, quod alii iussu Heindorfii in σαυτόν mutarunt. Non est ferendum, quod libri habent, αὐτόν. Nam ἀπαλλάττειν τινά τινος non est simpliciter aliquem arcere s. prohibere ab aliqua re, sed dicitur plerumque de eo, qui alterum a re molesta odiosaque liberat, id quod scite observavit Heindorf. Exemplis a viro docto allatis addimus haec: De Rep. II. p. 357. A: ταῦτα εἰπὼν ᾤμην λόγου ἀπηλλάχθαι. Isocrat. Paneg. c. 1. §. 6: ὃς — καὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλήλους καὶ τῆς ταραχῆς τῆς παρούσης καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει. Sophocl. Ant. 765: τὰ δ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου. Quanquam quid plura cumulare attinet, quum Heindorfii emendationem per esse necessariam vel sic unicuique apparere debeat? Et in hoc ipso sermone p. 303. D. legimus: ἵνα καὶ ἀπαλλαγῶμεν πλείονος ζητήσεως. Ceterum animadvertas vim articuli in isto τῶν πολλῶν λόγων, quod significat, a multis istis sermonibus.

C. μὴ μέντοι πρότερόν γε] Int. τοῦτ' εἴπῃς.

ᾗ ἂν φῶ τὸ κ.] Herm. ᾗ seclusit, quia in ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει proxime antecedens potius responsum respiciatur, quo Hippias τὴν συκίνην τορύνην pulcriorem esse concesserit.

ἀναφανήσεται κάλλιον ὄν

χρυσὸς ἢ ξύλον σύκινον· τὸ δὲ νῦν τί αὖ λέγεις τὸ καλὸν εἶναι;

ΙΠ. *Ἐγώ σοι ἐρῶ. ζητεῖν γάρ μοι δοκεῖς τοιοῦ-* D
τόν τι τὸ καλὸν ἀποκρίνασθαι, ὃ μηδέποτε αἰσχρὸν μηδαμοῦ μηδενὶ φανεῖται.

ΣΩ. *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἱππία· καὶ καλῶς γε νῦν ὑπολαμβάνεις.*

ΙΠ. *Ἄκουε δή. πρὸς γὰρ τοῦτ', ἴσθι, ἐάν τις ἔχῃ ὅ τι ἀντείπῃ, φάναι ἐμὲ μηδ' ὁτιοῦν ἐπαΐειν.*

ΣΩ. *Λέγε δὴ ὡς τάχιστα πρὸς θεῶν.*

ΙΠ. *Λέγω τοίνυν ἀεὶ καὶ παντὶ καὶ πανταχοῦ κάλλιστον εἶναι ἀνδρί, πλουτοῦντι, ὑγιαίνοντι, τιμω-*

C. *τοῖν τορύναιν*] Vind. 1. 2. Ven. ΣV. *ταῖν.*
κάλλιον ὂν χρυσός] Steph. coni. *ὢν.* Non opus v. annot.
τί αὖ λέγεις τὸ κ. ε.] V. *τί ἂν λέγοις*, invitis codd.
D. *Ἄκουε δή. — ἐπαΐειν*] Haec verba vulgo Socrati adscripta recte Hippiae tribuit Muretus Varr. Lectt. V. 4. consentientibus codd. Florr. a. b. c. x. Vind. 1. 2. Praeterea vulg. *ἐπαινεῖν*, quod Muretus item vidit mutandum esse, ex Angel. et Flor. x. correximus.

χρυσός] Participium *ὂν* praedicato accommodatum tam male Stephanum habuit, ut *ὢν* scribi iuberet. Sed nihil hoc usu apud Platonem frequentius: de qua re post Heindorfium diximus ad Gorg. p. 463. E. Protagor. p. 354. C.

ζητεῖν γάρ μοι δοκεῖς] *ζητεῖν* est cupere, velle, ut Menon. p. 74. B: *οὐ γὰρ δύναμαί πω, ὦ Σ., ὡς σὺ ζητεῖς, μίαν ἀρετὴν λαβεῖν κατὰ πάντων.* De Rep. II. p. 375. E: *οὐ παρὰ φύσιν ζητοῦμεν τοιοῦτον εἶναι τὸν φύλακα.* Plura suppeditabit Heusd. Spec. Crit. p. 104. Videris, inquit, cupere, ut tale aliquod pulcrum indicem, quod nunquam cuiquam usquam turpe videatur. Ex quibus verbis quia colligit Socrates sophistam ipsius pulcri speciem in mente habere, respondet ei deinde: *Πάνυ μὲν οὖν, καὶ καλῶς γε νῦν ὑπολαμβάνεις.* Sed iste rursus in alia omnia discedit. De ipsa hac respondendi formula v. ad Phaedr. p. 275. C.

D. *ἴσθι — φάναι ἐμὲ μηδ' ὁτιοῦν ἐπαΐειν*] Adversus hoc si quis habeat quod respondeat, scito me fassurum ne tantillum quidem me intelligere omnique sapientia esse destitutum. Tractavit hunc locum Muret. Varr. Lectt. V. 4., qui primus eum et recte emendavit et subtiliter interpretatus est. Coniunctivum *ἀντείπῃ* post *ἐάν τις ἔχῃ ὅ τι* illatum firmavimus annotatione ad Sympos. p. 194. D. ed. 3. atque istud *μηδ' ὁτιοῦν* et *καὶ ὁτιοῦν* ad Apol. Socr. p. 35. B. illustravimus. — *Περιστέλλειν* de mortuorum sepultura frequentius dicitur, quam ut exemplis illustrandum videatur.

μένῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀφικομένῳ εἰς γῆρας, τοὺς
E *αὐτοῦ γονέας τελευτήσαντας καλῶς περιστείλαντι ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἐκγόνων καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ταφῆναι.*

ΣΩ. *Ἰοὺ ἰού, ὦ Ἱππία, ἦ θαυμασίως τε καὶ μεγαλείως καὶ ἀξίως σαυτοῦ εἴρηκας· καὶ νὴ τὴν Ἥραν ἄγαμαί σου, ὅτι μοι δοκεῖς εὐνοϊκῶς, καθ' ὅσον οἷός τ' εἶ, βοηθεῖν. ἀλλὰ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς οὐ τυγχάνομεν, ἀλλ' ἡμῶν δὴ νῦν καὶ πλεῖστον καταγελάσεται, εὖ ἴσθι.*

ΙΠ. *Πονηρόν γ', ὦ Σώκρατες, γέλωτα· ὅταν γὰρ πρὸς ταῦτα ἔχῃ μὲν μηδὲν ὅ τι λέγῃ, γελᾷ δέ,*
292 *αὐτοῦ καταγελάσεται καὶ ὑπὸ τῶν παρόντων αὐτὸς ἔσται καταγέλαστος.*

ΣΩ. *Ἴσως οὕτως ἔχει· ἴσως μέντοι ἐπί γε ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει, ὡς ἐγὼ μαντεύομαι, κινδυνεύσει οὐ μόνον μου καταγελᾶν.*

E. *ἦ θαυμασίως*] Steph. cum uno Par. E. *ὡς θαυμασίως*, omiss. *ἦ*. Deinde Ven. Y. Angel. Palat. Flor. 6. x. *καὶ μεγαλείως*, probante Bekkero Comment. Critt. p. 466. Vulgo erat *μεγάλως*.

E. *καὶ νὴ τὴν Ἥραν ἄγαμαί σου*] Plerumque foeminae, non viri, per Iunonem iurabant. Sed eo iureiurando Socrates apud Platonem utitur saepius, veluti Theaet. p. 154. D. Gorg. p. 449. D. Apol. Socr. p. 24. E. In Lachete p. 181. A. etiam Lysimachus ita iurat. Praeterea conf. Xenoph. Mem. I, 5, 5. III. 10. Oecon. X. 1. al. De *ἄγασθαι* cum genitivo constructo v. Matthiae Gr. §. 317. ann. Rost. §. 107 — 109. not. 18.

τοῦ ἀνδρὸς οὐ τυγχάνομεν] h. e. mentem et sententiam viri non assequimur; non perspicimus eius mentem. Similiter dicitur *διαμαρτάνειν τινός*, de qua loquutione v. Phaedr. p. 257. D. Formula *εὖ ἴσθι* saepe praemittitur reliquis verbis, veluti Criton. c. 17: *ἀλλ' ἴσθι*, — *ἐάν τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς.* Apolog. Socr. c. 5: *εὖ μέντοι ἴστε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ.* Xenoph. Hell. V. 1, 14: *εὖ ἴστε, ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὔχομαι κ. τ. λ.* Postposita, ut hoc loco, legitur Apol. Socr. c. 17: *ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε.* — Accusativum *Πονηρόν γε — γέλωτα* ne quis per exclamationem positum opinetur, pendet ille ex *γελάσεται*, iterum intelligendo.

P. 292. *Ἀλλὰ τί μήν;*] Interpellans sophista Socratis sermonem post *οὐ μόνον μου καταγελᾶν* recte pergit verbis: *Ἀλλὰ τί μήν;* h. e. Sed quid tandem praeterea faciet? Nam *τί μήν* fere semper ita dicitur, ut idem sit ac *τί μὴν ἄλλο*; unde fit, ut in responsionibus aientibus ponatur. Exempla rei sufficient ex uno Philebo

ΙΠ. Ἀλλὰ τί μήν;

ΣΩ. Ὅτι, ἂν τύχῃ βακτηρίαν ἔχων, ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων αὐτόν, εὖ μάλα μου ἐφικέσθαι πειράσεται.

ΙΠ. Πῶς λέγεις; δεσπότης τίς σου ὁ ἄνθρωπός ἐστι; καὶ τοῦτο ποιήσας οὐκ ἀχθήσεται καὶ δίκας ὀφλήσει; ἢ οὐκ ἔνδικος ὑμῖν ἡ πόλις ἐστίν, ἀλλ' ἐᾷ ἀδίκως τύπτειν ἀλλήλους τοὺς πολίτας; B

ΣΩ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐᾷ.

ΙΠ. Οὐκοῦν δώσει δίκην ἀδίκως γέ σε τύπτων.

ΣΩ. Οὔ μοι δοκεῖ, ὦ Ἱππία, οὔκ, εἰ ταῦτά γε ἀποκριναίμην, ἀλλὰ δικαίως, ἔμοιγε δοκεῖ.

ΙΠ. Καὶ ἐμοὶ τοίνυν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδήπερ γε αὐτὸς ταῦτα οἴει.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἴπω σοι καὶ ᾗ αὐτὸς οἴομαι δικαίως ἂν τύπτεσθαι ταῦτα ἀποκρινόμενος; ἢ καὶ σύ με ἄκριτον τυπτήσεις; ἢ δέξει λόγον;

P. 292. B. *ἐπειδήπερ γε αὐτὸς*] γε add. e. Coisl. Ven. Ξ N. Ang. Pal. Flor. b. x. Vind. 1.

congesta: p. 23. E. p. 26. A. p. 27. A. p. 33. A. E. p. 34. A. E. p. 38. D. p. 39. E. p. 40. B. p. 41. E. p. 43. B. p. 44. B. p. 48. C. D. p. 54. D. p. 57. D. p. 59. E.

ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων αὐτόν] Eurip. Phoen. 1231: ἢν μή με φεύγων ἐκφύγῃς πρὸς αἰθέρα. Similiterque φεύγων φυγῇ Sympos. p. 195. B. Epist. VIII. p. 354. C. — *ἐφικέσθαι* Schol. interpretatur καταλαβεῖν. Germanice dicimus: einem beikommen. — *οὐκ ἀχθήσεται*, non in iudicium rapietur? quod etiam plene dicitur εἰς δίκην ἄγειν, ut ap. Xenoph. Mem. II. 9, 1.

B. *Οὔ μοι δοκεῖ, ὦ Ἱππία, οὔκ, εἰ —*] Pulcherrima anadiplosis, ut Sympos. p. 199. A: οὐ γὰρ ἂν δυναίμην, οὐ μέντοι. Odyss. γ, 27: οὐ γὰρ ὀΐω, οὔ, σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι. Aristoph. Rann. 28: οὐ δῆθ' ὅ γ' ἔχω 'γὼ καὶ φέρω, μὰ τὸν Δί' οὔ. Sophocl. Oed. Col. 587: οὐ σμικρός, οὔκ, ἀγὼν ὅδε, ubi mireris Elmsleium οὐ σμικρὸς οὖν comprobantem. Aiac. v. 970: θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ. Demosth. Philipp. I. p. 147. 27 ed. Reisk.: οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος ἡμῶν, οὔ, ἀλλ' ὅλως ἀνελεῖν. Virgil. Aen. IX. v. 207: Nisus ad haec: Equidem de te nil tale verebar; nec fas; non.

καὶ ᾗ αὐτὸς οἴομαι] Videtur legendum esse: ἢ καὶ αὐτὸς οἴομαι, qua ratione et ipse putem.

με ἄκριτον τυπτήσεις;] me indicta causa verberabis? h. e. verberari sines.

C ΙΠ. Δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ δεχοίμην. ἀλλὰ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Ἐγώ σοι ἐρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ νῦν δή, μιμούμενος ἐκεῖνον, ἵνα μὴ πρὸς σὲ λέγω ῥήματα, οἷα ἐκεῖνος εἰς ἐμὲ ἐρεῖ, χαλεπά τε καὶ ἀλλόκοτα. εὖ γὰρ ἴσθι, Εἰπέ μοι, φήσει, ὦ Σώκρατες, οἴει ἂν ἀδίκως πληγὰς λαβεῖν, ὅστις διθύραμβον τοσουτονὶ ᾄσας οὕτως ἀμούσως πολὺ ἀπῇσας ἀπὸ τοῦ ἐρωτήματος; Πῶς δή; φήσω ἐγώ. Ὅπως, φήσει·
D οὐχ οἷός τ' εἶ μεμνῆσθαι, ὅτι τὸ καλὸν αὐτὸ ἠρώτων, ὃ παντί, ᾧ ἂν προσγένηται, ὑπάρχει ἐκείνῳ καλῷ εἶναι, καὶ λίθῳ καὶ ξύλῳ καὶ ἀνθρώπῳ καὶ θεῷ καὶ ἁπάσῃ πράξει καὶ παντὶ μαθήματι; αὐτὸ γὰρ ἔγωγε, ὦ ἄνθρωπε, κάλλος ἐρωτῶ ὅ τι ἐστί, καὶ οὐδέν σοι μᾶλλον γεγωνεῖν δύναμαι ἢ εἴ μοι παρεκάθησο λίθος, καὶ οὗτος μυλίας, μήτε ὦτα μήτ' ἐγκέφαλον ἔχων. Εἰ οὖν φοβηθεὶς εἴποιμι ἐγὼ ἐπὶ τούτοις τάδε, ἆρα οὐκ ἂν ἄχθοιο, ὦ Ἱππία; Ἀλλὰ μέν-

C. *Πῶς δή; φήσω ἐγώ*] V. *φράσω*, quod est in libris paucissimis.

D. *ἐγὼ ἐπὶ τούτοις τάδε*] V. *τούτους*. Ficinus: ad haec ita respondeam. Mutavimus e Ven. Ξ. Par. CEF. Vind. 1. Flor. a. b. c. x. et ed. Bas. 2.

C. *Ἐγώ σοι ἐρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ νῦν δή, μιμούμενος ἐκεῖνον*] h. e. Ego tibi dicam eodem modo, quo nunc ipsum utebar, videlicet ita, ut illum imiter, ut ne in te dicam qualia ille in me dicet, molesta et insolentia. Itaque *μιμούμενος ἐκεῖνον* per epexegesin additur praecedentibus *ἐγώ σοι ἐρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον*, in quo nihil frigidi video, ut mirum sit Heindorfium post *ἐρῶ* distinguere maluisse.

διθύραμβον τοσουτονὶ ᾄσας] h. e. qui, quum tam multa magnifice declamitaveris, tamen protuleris adeo absurda. Respiciuntur verba Hippiae p. 291. D. E: *Λέγω τοίνυν — ταφῆναι*. Comparatione hac Plato usus est saepissime. Protag. p. 333. A: *οὗτοι γὰρ οἱ λόγοι ἀμφότεροι οὐ πάνυ μουσικῶς λέγονται· οὐ γὰρ συνᾴδουσιν οὐδὲ συναρμόττουσιν ἀλλήλοις*. Gorg. p. 461. A: *ἡγησάμενος οὐ συνᾴδειν τὰ λεγόμενα*. Phaed. p. 92. C: *οὗτος οὖν σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς ξυνᾴσεται*. Theaet. p. 175. E. Soph. p. 261. D. al.

Ὅπως, φήσει] V. Matthiae Gr. §. 488.

D. *ὑπάρχει ἐκείνῳ καλῷ εἶναι*] *ἐκείνῳ* per redundantiam quandam illatum; v. Matth. Gr. §. 472. 1. Sed locus videtur labe affectus esse in antegressis.

τοι τόδε τὸ καλὸν εἶναι Ἱππίας ἔφη· καίτοι ἐγὼ αὐ- E
τὸν ἠρώτων οὕτως, ὥσπερ σὺ ἐμέ, ὃ πᾶσι καλὸν καὶ ἀεί ἐστι. Πῶς οὖν φής; οὐκ ἀχθέσει, ἂν εἴπω ταῦτα;

ΙΠ. Εὖ γ' οὖν οἶδα, ὦ Σώκρατες, ὅτι πᾶσι καλὸν τοῦτ' ἐστίν, ὃ ἐγὼ εἶπον, καὶ δόξει.

ΣΩ. Ἦ καὶ ἔσται; φήσει· ἀεὶ γάρ που καλὸν τό γε καλόν.

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἦν; φήσει.

ΙΠ. Καὶ ἦν.

ΣΩ. Ἦ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ, φήσει, ὁ ξένος ὁ Ἠλεῖος ἔφη καλὸν εἶναι ὑστέρῳ τῶν προγόνων ταφῆναι, καὶ τῷ πάππῳ αὐτοῦ Αἰακῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἐκ
θεῶν γεγόνασι, καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς; 293

ΙΠ. Τί τοῦτο; βάλλ' ἐς μακαρίαν! τοῦ ἀνθρώπου οὐδ' εὔφημα, ὦ Σώκρατες, ταῦτά γε τὰ ἐρωτήματα.

E. *Πῶς οὖν φής;*] Vat. Θ. Urb. *πῶς οὖν σὺ φής;* quod recepit Bekk. Dein vett. editt. *ἀχθήσει.* Angel. Flor. x. Vind. 1. *ἀχθέσει.* Bas. 2. et Flor. a. b. c. Ven. ΞΣ. *ἀχθεσθήσει*, probante Herm. conf. Pierson. ad Moer. p. 21., qui formam a nobis et a Bekkero restitutam magis Atticam esse docuit.

Quo modo enim expedies illud *ὃ παντί*? Aut igitur corrigendum *ᾧ*, h. e. per quod, aut refingendum *δι' ὃ παντί*, *ᾧ ἂν πρ.*

γεγωνεῖν δύναμαι] Schol. *μέγα φθέγγεσθαι.* Rhetor. Ms. apud Ruhnken. Auctar. in Hesych. I. p. 807. et Bekkeri Anecdot. T. I. p. 230: *γεγωνεῖν, τὸ μεγάλῃ φωνῇ καλεῖν καὶ φθέγγεσθαι.* Dicitur etiam *γεγώνω*, quod tragici frequentant, et *γεγωνίσκω.* Disputavit de hoc verbo copiosius Adr. Heringa Obss. Critt. p. 64. — *καὶ οὗτος μυλίας*, isque lapis molaris. Non urbane, sed rustice Hippiam hoc loco tractari non est diffitendum. In quo nos quidem agnoscimus iuvenilem quandam scriptoris protervitatem et petulantiam, qui Socratica sua arte notionum subtilius investigandarum mirifice superbiens sophistae inertiam nimium sane exaggerat. Ceterum etiam Lucian. T. III. p. 312. de homine stupido: *λίθος, οὐκ ἄνθρωπός ἐστιν.* Et notum est illud Aristippi: *λίθον ἐν λίθῳ καθῆσθαι.* Plura id genus suppeditabit Fr. Iacobs ad Achill. Tat. II. p. 815.

E. *ὅτι πᾶσι καλὸν τοῦτ' ἐστίν*] *πᾶσι* cum *καλὸν* nectendum, ut sit id, quod omnibus affert pulcritudinem. Ita recte Heindorf.

ΣΩ. Τί δαί; τὸ ἐρομένου ἑτέρου φάναι ταῦθ' οὕτως ἔχειν οὐ πάνυ δύςφημον;

ΙΠ. Ἴσως.

ΣΩ. Ἴσως τοίνυν σὺ εἶ οὗτος, φήσει, ὃς παντὶ φῂς καὶ ἀεὶ καλὸν εἶναι ὑπὸ μὲν τῶν ἐκγόνων ταφῆναι, τοὺς δὲ γονέας θάψαι. ἢ οὐχ εἷς τῶν ἁπάντων καὶ Ἡρακλῆς ἦν καὶ οὓς νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντες;

ΙΠ. Ἀλλ' οὐ τοῖς θεοῖς ἔγωγε ἔλεγον.

B ΣΩ. Οὐδὲ τοῖς ἥρωσιν, ὡς ἔοικας.

ΙΠ. Οὐχ ὅσοι γε θεῶν παῖδες ἦσαν.

ΣΩ. Ἀλλ' ὅσοι μή;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν κατὰ τὸν σὸν αὖ λόγον, ὡς φαίνεται, τῶν ἡρώων τῷ μὲν Ταντάλῳ καὶ τῷ Δαρδάνῳ καὶ τῷ Ζήθῳ δεινόν τε καὶ ἀνόσιον καὶ αἰσχρόν ἐστι, Πέλοπι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς οὕτω γεγονόσι καλόν.

ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

P. 293. τὸ ἐρομένου ἑτέρου φ.] Sic Heindorf. et Bekker., quod fortasse legit Ficinus. Libri: ἐρωτωμένου.

C. καὶ ἔτι γελοιοτέρως] Sic codd. fere omnes. Vulgo inepte: καίτοι γελοιοτέρως.

P. 293. βάλλ' ἐς μακαρίαν] De origine huius formulae nihil certo constat. v. Schol. ad h. l. et scholion in Creuzeri Melett. I. p. 115 sq. coll. Tim. Gloss. p. 59. ibique Ruhnk. Videtur εἰς μακαρίαν idem esse quod εἰς Ἅιδου, quia beati μακαρῖται. Alii de Macaria dictum putant, Herculis filia, quae pro salute fratrum mortem ultro oppetiit. Genitivum τοῦ ἀνθρώπου Stephanus male statuit e praecedenti τί τοῦτο; pendere, quum e seq. τὰ ἐρωτήματα suspensus sit, recte iudicante Heindorfio, qui „Latini quidem, inquit, dicunt: Quid hoc hominis? Graeci non item."

τὸ ἐρομένου ἑτέρου — δύςφημον] Recte Heindorf. et Bekker. duce Ficino scripserunt ἐρομένου pro vulg. ἐρωτωμένου. Ficini verba haec sunt: Percontante alio haec asserere, non valde profanum? Nimirum sententia loci utique haec est. Tu illas interrogationes censes esse impias et inauspicatas. Quid vero? nonne ille potius impius erit iudicandus, qui interrogante alio affirmat (affirmare cogitur), haec ita se habere? Iam vero tu inepta tua pulcri definitione utique cogeris concedere et affirmare id, quod quaeritur. Itaque non interrogatio ista, sed potius tua definitio impia est. Frustra olim librorum lectionem tueri conati sumus. — ταῦτα

ΣΩ. Σοὶ τοίνυν δοκεῖ, φήσει, ὃ ἄρτι οὐκ ἔφη-
σθα, τὸ θάψαντι τοὺς προγόνους ταφῆναι ὑπὸ τῶν
ἐκγόνων ἐνίοτε καὶ ἐνίοις αἰσχρὸν εἶναι· ἔτι δὲ μᾶλ- C
λον, ὡς ἔοικεν, ἀδύνατον πᾶσι τοῦτο γενέσθαι καὶ
εἶναι καλόν, ὥςτε τοῦτό γε, ὥςπερ καὶ τὰ ἔμπρό-
σθεν ἐκεῖνα, ἥ τε παρθένος καὶ ἡ χύτρα, ταὐτὸν
πέπονθε, καὶ ἔτι γελοιοτέρως τοῖς μέν ἐστι καλόν,
τοῖς δ' οὐ καλόν. καὶ οὐδέπω καὶ τήμερον, φήσει,
οἷός τ' εἶ, ὦ Σώκρατες, περὶ τοῦ καλοῦ ὅ τι ἐστὶ
τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι. Ταῦτά μοι καὶ τοι-
αῦτα ὀνειδιεῖ δικαίως, ἐὰν αὐτῷ οὕτως ἀποκρίνωμαι.

Τὰ μὲν οὖν πολλά, ὦ Ἱππία, σχεδόν τί μοι οὕτω D
διαλέγεται· ἐνίοτε δ' ὥςπερ ἐλεήσας μου τὴν ἀπει-
ρίαν καὶ ἀπαιδευσίαν αὐτός μοι προβάλλει ἐρωτῶν,
εἰ τοιόνδε μοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν, ἢ καὶ περὶ ἄλλου
ὅτου ἂν τύχῃ πυνθανόμενος καὶ περὶ οὗ ἂν λόγος ᾖ.

ΙΠ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγώ σοι φράσω. Ὦ δαιμόνιε, φησί, Σώ-

καὶ τοιαῦτα ὀνειδιεῖ] V. καὶ τὰ τοιαῦτα, invitis Coisl. Ven. ΞΣ. Par. C. Ang. Pal. Urb. Flor. a. b. c. x. Vind. 1.

D. ὅτου ἂν τύχῃ] Soloece Steph. cum Par. E. Ven. V. τύχοι. Dein Urb. Vat. v. περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ, addito articulo; quo non opus.

οὕτως ἔχειν, i. e. οὐκ εὔφημα εἶναι.

B. τῷ μὲν Ταντάλῳ — αἰσχρόν ἐστι] utpote divina stirpe oriundis.

τοῖς οὕτω γεγονόσι] qui sicut Pelops ab heroibus, non ab ipsis diis prognati sunt.

C. ὥςπερ καὶ τὰ ἔμπροσθεν] Ne quia malit ὅπερ, v. ad Phaedon. p. 86. A. Lysid. p. 209. C.

D. αὐτός μοι προβάλλει —] „Accusativus ad προβάλλει, si quo omnino est opus, latet in seqq. his ἐρωτῶν εἰ τοιόνδε etc., atque προβάλλει ἐρωτῶν idem est, q. d. προβάλλει ἐρωτήματα τοιαῦτα εἰ — non in universum me interrogat, quid sit pulcrum vel aliud quid, de quo agitur, sed ut fluctuantem me et hallucinantem aliquando in viam reducat, certa mihi quaedam proponit rerum genera, quaerens, an hoc illudve esse putem pulcritudinem vel aliud quid, veluti an sit τὸ καλὸν idem quod τὸ πρέπον.“ Heindorf. — Deinde ne cum Heindorfio et Bekkero corrigas περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ, articulo non opus esse docebunt quae notavi ad Euthyphron. p. 5. C. coll. Protag. p. 323. D. Legg. X. p. 907. D. ibique varr. lectt.

κρατες, τὰ μὲν τοιαῦτα ἀποκρινόμενος καὶ οὕτω παῦσαι. λίαν γάρ εὐήθη τε καὶ εὐεξέλεγκτά ἐστιν·
E ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σκόπει, εἴ σοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, οὗ καὶ νῦν δὴ ἐπελαβόμεθα ἐν τῇ ἀποκρίσει, ἡνίκ' ἔφαμεν τὸν χρυσόν, οἷς μὲν πρέπει, καλὸν εἶναι, οἷς δὲ μή, οὔ, καὶ τἄλλα πάντα, οἷς ἂν τοῦτο προςῇ. αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πρέπον καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ τοῦ πρέποντος σκόπει, εἰ τοῦτο τυγχάνει ὂν τὸ καλόν. Ἐγὼ μὲν οὖν εἴωθα συμφάναι τὰ τοιαῦθ' ἑκάστοτε· οὐ γὰρ ἔχω ὅ τι λέγω· σοὶ δ' οὖν δοκεῖ τὸ πρέπον καλὸν εἶναι;

ΙΠ. Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Σκοπώμεθα, μή πῃ ἄρ' ἐξαπατώμεθα.

ΙΠ. Ἀλλὰ χρὴ σκοπεῖν.

ΣΩ. Ὅρα τοίνυν. τὸ πρέπον ἆρα τοῦτο λέγο-
294 μεν, ὃ παραγενόμενον ποιεῖ ἕκαστα φαίνεσθαι καλὰ τούτων, οἷς ἂν παρῇ, ἢ ὃ εἶναι ποιεῖ, ἢ οὐδέτερα τούτων;

ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Πότερα ὃ ποιεῖ φαίνεσθαι καλά, ὥςπερ γε ἐπειδὰν ἱμάτιά τις λάβῃ ἢ ὑποδήματα ἁρμόττοντα, κἂν ᾖ γελοῖος, καλλίων φαίνεται; οὐκοῦν εἴπερ καλ-

E. καὶ τἄλλα πάντα] V. καὶ τἄλλα δὴ πάντα, invitis codd. plurimis atque optimis.

τὸ πρέπον ἆρα τοῦτο] Heindorf. totum locum sic refingendum putabat: Hipp. Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σ., τὸ πρότερον, ὃ ποιεῖ φαίνεσθαι καλά, ὥςπερ γε ἐπειδὰν — καλλίων φαίνεται. Socr. Οὐκοῦν εἴπερ κ. τ. λ.

E. εἴ σοι δοκεῖ καλὸν εἶναι] Verissime Heindorfius, quis de ipso pulcro s. de pulcritudinis idea quaeratur, exspectari posse ait δοκεῖ τὸ καλὸν εἶναι. Nec tamen opus est articulo. Ita paullo post: σοὶ δ' οὖν δοκεῖ τὸ πρέπον καλὸν εἶναι. A. p. 294. D. p. 295. C. E. Phileb. p. 11. A: Φίληβος μὲν τοίνυν ἀγαθὸν εἶναί φησι τὸ χαίρειν, ubi de summo bono agitur, De Rep. VI. p. 505. C: οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν ὁριζόμενοι, ubi praecessit ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν. Phaedon. p. 76. D. p. 77. A.

οἷς ἂν τοῦτο προςῇ] sc. τὸ πρέπειν. Sententia haec est: iubet me considerare, sitne illud pulcrum, cui τὸ πρέπον sit adiunctum.

P. 294. Ἱπ. Ἔμοιγε δοκεῖ] Responsio ad priorem interrogationis partem refertur, quae habet affirmationem. Itaque hoc dicit: Decorum mihi

λίω ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστι τὸ πρέπον, ἀπάτη τις ἂν εἴη περὶ τὸ καλὸν τὸ πρέπον, καὶ οὐκ ἂν εἴη τοῦτο, ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, ὦ Ἱππία· ἡμεῖς γάρ που ἐκεῖνο ἐζητοῦμεν, ᾧ πάντα τὰ καλὰ πράγματα καλά B ἐστιν, ὥςπερ ᾧ πάντα τὰ μεγάλα ἐστὶ μεγάλα, τῷ ὑπερέχοντι. τούτῳ γὰρ πάντα μεγάλα ἐστί, κἂν μὴ φαίνηται, ὑπερέχῃ δέ, ἀνάγκη αὐτοῖς μεγάλοις εἶναι. οὕτω δή, φαμέν, καὶ τὸ καλόν, ᾧ καλὰ πάντα ἐστίν, ἄν τ' οὖν φαίνηται ἄν τε μή, τί ἂν εἴη; τὸ μὲν γὰρ πρέπον οὐκ ἂν εἴη· καλλίω γὰρ ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστιν, ὡς ὁ σὸς λόγος, οἷα δ' ἔστιν οὐκ ἐᾷ φαίνεσθαι. τὸ δὲ ποιοῦν εἶναι καλά, ὅπερ νῦν δὴ εἶπον, ἐάν τε φαίνηται ἐάν τε μή, πειρατέον λέγειν τί ἐστι· C τοῦτο γὰρ ζητοῦμεν, εἴπερ τὸ καλὸν ζητοῦμεν.

ΙΠ. Ἀλλὰ τὸ πρέπον, ὦ Σώκρατες, καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ποιεῖ καλὰ παρόν.

ΣΩ. Ἀδύνατον ἄρα τῷ ὄντι καλὰ ὄντα μὴ φαίνεσθαι καλὰ εἶναι, παρόντος γε τοῦ ποιοῦντος φαίνεσθαι;

ΙΠ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Ὁμολογήσομεν οὖν τοῦτ', ὦ Ἱππία, πάντα τὰ τῷ ὄντι καλὰ καὶ νόμιμα καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ

P. 294. *ἐκεῖνο ἐζητοῦμεν*] ζητοῦμεν Par. E., quod desiderabat Heindorf., reposuit Bekker. Sed recte se habet imperfectum.

C. *Ὁμολογήσομεν οὖν*] Ὁμολογήσωμεν Ven. Ξ., quod dedit Bekker. probante Herm.

illud videtur esse, quod eam habet vim, ut unamquamque rem, cui adsit, pulcram videri faciat. Quod quidem ita esse, apparet ex consequentibus, ubi Socrates hanc responsionem urget sic, ut Hippiam ita sentire facile intelligatur. Responsi ita ad unam tantum partem interrogationis relati exempla alias notavimus.

ἡμεῖς γάρ που ἐκεῖνο ἐζητοῦμεν] Imperfecto utitur, quia respicit ad praecedentia illa p. 292. C. D. p. 289. C. al. Frustra igitur Heindorf. ζητοῦμεν corrigi iubebat.

ὥςπερ ᾧ πάντα τὰ μεγάλα —] h. e. ὥςπερ ἐκεῖνο ἐστίν, ᾧ πάντα τὰ μεγάλα ἐστὶ μεγάλα. Quibus deinde per epexegesin additur τῷ ὑπερέχοντι. v. ad Gorg. p. 483. A. Schleiermach. mavult ὥςπερεὶ πάντα. Verum perspexit Heindorf.

E. *φαίνεσθαι δὲ καὶ ποιεῖν εἶναι*] Assentior Heindorfio corrigendum putanti καὶ εἶ-

D δοξάζεσθαι καλὰ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ἀεὶ πᾶσιν, ἢ πᾶν τοὐναντίον ἀγνοεῖσθαι καὶ πάντων μάλιστα ἔριν καὶ μάχην περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ ἰδίᾳ ἑκάστοις καὶ δημοσίᾳ ταῖς πόλεσιν;

ΙΠ. Οὕτω μᾶλλον, ὦ Σώκρατες· ἀγνοεῖσθαι.

ΣΩ. Οὐκ ἄν, εἴ γέ που τὸ φαίνεσθαι αὐτοῖς προςῆν· προςῆν δ' ἄν, εἴπερ τὸ πρέπον καλὸν ἦν καὶ μὴ μόνον καλὰ ἐποίει εἶναι, ἀλλὰ καὶ φαίνεσθαι. ὥςτε τὸ πρέπον, εἰ μὲν τὸ καλὰ ποιοῦν ἐστιν εἶναι, τὸ μὲν καλὸν ἂν εἴη, ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, οὐ μέντοι τό E γε ποιοῦν φαίνεσθαι· εἰ δ' αὖ τὸ φαίνεσθαι ποιοῦν ἐστι τὸ πρέπον, οὐκ ἂν εἴη τὸ καλόν, ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν. εἶναι γὰρ ἐκεῖνό γε ποιεῖ, φαίνεσθαι δὲ καὶ ποιεῖν εἶναι οὐ μόνον καλὰ οὐκ ἄν ποτε δύναιτο τὸ αὐτό, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο ὁτιοῦν. ἑλώμεθα δή, πότερα δοκεῖ τὸ πρέπον εἶναι τὸ φαίνεσθαι καλὰ ποιοῦν, ἢ τὸ εἶναι.

ΙΠ. Τὸ φαίνεσθαι, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Βαβαί, οἴχεται ἄρ' ἡμᾶς διαπεφευγός, ὦ Ἱππία, τὸ καλὸν γνῶναι ὅ τι ποτ' ἐστίν, ἐπειδή γε τὸ πρέπον ἄλλο τι ἐφάνη ὂν ἢ καλόν.

D. *τὸ μὲν καλὸν ἂν εἴη*] Bekker. *μὲν* tanquam vitii suspectum uncis inclusit.

P. 295. *Πάντως δήπου*] V. *Πάντως γε δήπου*, invitis codd. fere omnibus. Mex *εὖ* ante *οἶδ' ὅτι* Stephan. cum Vat. Θ. Ang. Urb. omittit.

ναι ποιεῖν. Est enim verborum iunctura haec: *τὸ αὐτὸ οὐκ ἂν δύναιτο ποιεῖν φαίνεσθαι καὶ εἶναι οὐ μόνον καλά, ἀλλὰ οὐδὲ ἄλλο ὁτιοῦν*, fieri non potest, ut res una eademque *τὸ εἶναι* et *τὸ φαίνεσθαι* efficiat, non modo in rebus pulcris, sed etiam in re quacunque alia.

οἴχεται ἄρ' ἡμᾶς διαπ.] Sic De Rep. IV. p. 432. B: *μή πῃ διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα ἄδηλος γένηται.* Politic. p. 284. B: *ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο διέφυγεν ἡμᾶς ὁ λόγος.* Phaedon. p. 89. C: *εἴ με διαφύγοι ὁ λόγος.* Legg. p. 654. E: *εἰ δὲ ταῦθ' ἡμᾶς διαφυγόντα οἰχήσεται.* Theaet. p. 203. D: *ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται*, al. Sed usus est Plato hac dicendi ratione saepissime, etiam in iis dialogis, quos scripsit aetate minor. Sic etiam mox p. 295. D. *οἴχεται.*

P. 295. *ἀκριβέστερον — τῆς ἁπάσης ἀκριβείας*] Facetus verborum lusus. Apte comparat Heindorf. illud apud Suidam: *δίκης δικαιότερος.* Nec inepte comparaveris *χρυσῷ χρυ-*

ΙΠ. Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, καὶ μάλα ἔμοιγε ἀτόπως.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ ἑταῖρε, μήπω γε ἀνῶ- 295
μεν αὐτό· ἔτι γάρ τινα ἐλπίδα ἔχω ἐκφανήσεσθαι, τί ποτ᾽ ἐστὶ τὸ καλόν.

ΙΠ. Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες· οὐδὲ γὰρ χαλεπόν ἐστιν εὑρεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν εὖ οἶδ᾽ ὅτι, εἰ ὀλίγον χρόνον εἰς ἐρημίαν ἐλθὼν σκεψαίμην πρὸς ἐμαυτόν, ἀκριβέστερον ἂν αὐτό σοι εἴποιμι τῆς ἁπάσης ἀκριβείας.

ΣΩ. Ἃ μὴ μέγα, ὦ Ἱππία, λέγε. ὁρᾷς ὅσα πράγματα ἡμῖν ἤδη παρέσχηκε· μὴ καὶ ὀργισθὲν
ἡμῖν ἔτι μᾶλλον ἀποδρᾷ. καίτοι οὐδὲν λέγω· σὺ μὲν B
γάρ, οἶμαι, ῥᾳδίως αὐτὸ εὑρήσεις, ἐπειδὰν μόνος γένῃ. ἀλλὰ πρὸς θεῶν ἐμοῦ ἐναντίον αὐτὸ ἔξευρε, εἰ δὲ βούλει, ὥσπερ νῦν ἐμοὶ συζήτει. καὶ ἐὰν μὲν εὕρωμεν, κάλλιστα ἕξει· εἰ δὲ μή, στέρξω, οἶμαι, ἐγὼ τῇ ἐμῇ τύχῃ, σὺ δ᾽ ἀπελθὼν ῥᾳδίως εὑρήσεις. καὶ ἐὰν νῦν εὕρωμεν, ἀμέλει, οὐκ ὀχληρὸς ἔσομαί σοι πυνθανόμενος, ὅ τι ἦν ἐκεῖνο, ὃ κατὰ σαυτὸν ἐξεῦρες. νῦν δὲ θέασαι αὐτό, εἴ σοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν.

ἀκριβέστερον ἂν αὐτό] ἂν ex Angel. et Flor. x. restitutum.

μὴ καὶ ὀργισθὲν ἡμῖν] V. καὶ μή, quod invitis codd. editum est.

B. *θέασαι αὐτὸ*] Herm. de coniectura sua dedit αὖ τόδ᾽, εἴ σοι δ.

σοτέρα Sapph. ap. Demetr. de elocut. 162. Soph. Oed. T. v. 1304 ed. Br. μείζονα τῶν μακίστων. — Ἃ nunc est σχετλιαστικὸν ἀντὶ τοῦ φεῦ, ut recte observat Scholiastes, qui plura de voculae huius vi et significatione annotavit cognitu haud inutilia. — *μὴ μέγα λέγε*, ne gloriabundus te iactes. De isto ὁρᾷς reliquae orationi praemisso v. ad Protag. p. 336. B. Sympos. p. 202. D. Gorg. p. 475. E. — *ὀργισθὲν ἡμῖν*, sc. τοῦτο, ὃ ζητοῦμεν.

B. *εἰ δὲ βούλει*] nunc est aut si vis, quod monemus, ne quis ea, quae ad p. 282. C. disputavimus, etiam huc pertinere arbitretur.

νῦν δὲ θέασαι —] Oratio μιμικῶς interrupta. Nam post haec: εἴ σοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλὸν statim poterat adiicere ὃ ἂν χρήσιμον ᾖ. Nec vero causa est ulla, cur Heindorfium νῦν δὴ scribi iubentem audiamus. Hoc dicit: Nunc autem missa illa tu meditatione communiter mecum considera etc.

C λέγω δὴ αὐτὸ εἶναι — ἀλλὰ γὰρ ἐπισκόπει μοι πάνυ προςέχων τὸν νοῦν, μὴ παραληρήσω. τοῦτο γὰρ δὴ ἔστω ἡμῖν καλόν, ὃ ἂν χρήσιμον ᾖ. εἶπον δὲ ἐκ τῶνδε ἐννοούμενος. καλοί, φαμέν, οἱ ὀφθαλμοί εἰσιν, οὐχ οἳ ἂν δοκῶσι τοιοῦτοι εἶναι οἷοι μὴ δυνατοὶ ὁρᾶν, ἀλλ' οἳ ἂν δυνατοί τε καὶ χρήσιμοι πρὸς τὸ ἰδεῖν. ἢ γάρ;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον σῶμα οὕτω λέγομεν καλὸν εἶναι, τὸ μὲν πρὸς δρόμον, τὸ δὲ πρὸς πάλην, D καὶ αὖ τὰ ζῶα πάντα, ἵππον καλὸν καὶ ἀλεκτρυόνα καὶ ὄρτυγα, καὶ τὰ σκεύη πάντα καὶ τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖά τε καὶ τριήρεις, καὶ τά γε ὄργανα πάντα τά τε ὑπὸ τῇ μουσικῇ καὶ τὰ ὑπὸ ταῖς ἄλλαις τέχναις, εἰ δὲ βούλει, τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τοὺς νόμους, σχεδόν τι πάντα ταῦτα καλὰ προςαγορεύομεν τῷ αὐτῷ τρόπῳ· ἀποβλέποντες πρὸς ἕκαστον αὐτῶν, ᾗ πέφυκεν, ᾗ εἰργασται, ᾗ κεῖται, τὸ μὲν χρήσιμον καὶ ᾗ χρήσιμον

E καὶ πρὸς ὃ χρήσιμον καὶ ὁπότε χρήσιμον καλόν φαμεν εἶναι, τὸ δὲ ταύτῃ πάντῃ ἄχρηστον αἰσχρόν, ἆρ' οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτως, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Ἔμοιγε.

D. τὸ δὲ ταύτῃ πάντῃ] ταύτῃ e Bas. 2. et codd. longe plurimis restitutum.

E. ἆρ' οὐ καὶ σοὶ δ.] V. ἆρ' οὖν οὐ καὶ σοὶ δ., quod e Coisl. Ven. V. Ang. Pal. Vat. v. Flor. b. x. Vind. 1. 2. mutavi.

C. τὸ μὲν πρὸς δρόμον] Socraticam haec sapiunt disciplinam, ut e Xenoph. Mem. IV. 6, 9. intelligitur, quem locum iam Heind. comparavit.

D. καὶ ἀλεκτρυόνα καὶ ὄρτυγα] V. Lysid. p. 211. E.

καὶ τά γε ὄργανα] atque adeo instrumenta; sic enim γε in rerum complurium enumeratione accipiendum; v. ad Apol. Socr. p. 34. D. et mox p. 301. A.

τά τε ὑπὸ τῇ μουσικῇ —] quae musicae aliisque artibus subiecta sunt, i. e. in iis adhibentur. Symp. p. 205. C: αἱ ὑπὸ πάσαις τέχναις ἐργασίαι. De Rep. VII. p. 511. D: τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις.

ἀποβλέποντες πρὸς ἕκαστον — αἰσχρόν] Haec antecedentibus explicationis gratia subiiciuntur. Spectantes, inquit, quomodo quodque eorum natura comparatum

ΣΩ. Ὀρθῶς ἄρα νῦν λέγομεν, ὅτι τυγχάνει παντὸς ὂν μᾶλλον καλὸν τὸ χρήσιμον;

ΙΠ. Ὀρθῶς μέντοι, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ δυνατὸν ἕκαστον ἀπεργάζεσθαι, εἰς ὅπερ δυνατόν, εἰς τοῦτο καὶ χρήσιμον, τὸ δὲ ἀδύνατον ἄχρηστον;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Δύναμις μὲν ἄρα καλόν, ἀδυναμία δὲ αἰσχρόν;

ΙΠ. Σφόδρα γε. τά τε οὖν ἄλλα, ὦ Σώκρατες,
μαρτυρεῖ ἡμῖν, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀτὰρ οὖν καὶ 296
τὰ πολιτικά. ἐν γὰρ τοῖς πολιτικοῖς τε καὶ τῇ αὑτοῦ πόλει τὸ μὲν δυνατὸν εἶναι πάντων κάλλιστον, τὸ δὲ ἀδύνατον πάντων αἴσχιστον.

ΣΩ. Εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν πρὸς θεῶν, ὦ Ἱππία, διὰ ταῦτα καὶ ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον;

ΙΠ. Ἀλλὰ τί οἴει, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἔχε δὴ ἠρέμα, ὦ φίλε ἑταῖρε· ὡς φοβοῦμαι, τί ποτ' αὖ λέγομεν.

ΙΠ. Τί δ' αὖ φοβεῖ, ὦ Σώκρατες, ἐπεὶ νῦν γέ B
σοι ὁ λόγος παγκάλως προβέβηκε;

ΣΩ. Βουλοίμην ἄν, ἀλλά μοι τόδε συνεπίσκεψαι. ἆρ' ἄν τίς τι ποιήσειεν, ὃ μήτ' ἐπίσταιτο μήτε τὸ παράπαν δύναιτο;

P. 296. A. ὦ Ἱππία] ὦ om. ΓΘBCDEF. v. b. r. Quod ex compendio scripturae habet explicationem, ut dudum ostendimus. Nihilominus nuper fuerunt qui talibus in locis codicibus obsecuti ὦ continuo extruderent; parum quidem consulte.

sit; quomodo factum, quomodo situm, illud quod utile est pulcrum dicimus esse vel quatenus est utile, vel ad quid et quando: quod autem his rationibus omnibus inutile est, id turpe appellamus.

E. παντὸς ὂν μᾶλλον καλόν] Παντὸς μᾶλλον, pro quo etiam dicitur πάντων μᾶλλον, est omnium maxime. v. Criton. p. 49. B. Phaedon. p. 106. E. Euthyphr. p. 34. Cratyl. p. 394. E. p. 398. B. Charm. p. 162. B. 171. C. infra p. 304. A. al.

P. 296. ἐν γὰρ τοῖς πολιτικοῖς τε — αἴσχιστον] Eadem fere Polus in Gorgia p. 469. A sqq. affirman.

Ἀλλὰ τί οἴει, ὦ Σ.] At quid tandem aliud censes? Nam hic quoque τί idem significat quod τί ἄλλο: unde for-

ΙΠ. Οὐδαμῶς· πῶς γὰρ ἂν ὅ γε μὴ δύναιτο;

ΣΩ. Οἱ οὖν ἐξαμαρτάνοντες καὶ κακὰ ἐργαζόμενοί τε καὶ ποιοῦντες ἄκοντες, ἄλλο τι οὗτοι, εἰ μὴ ἐδύναντο ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν ποτε ἐποίουν;

ΙΠ. Δῆλον δή.

C ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι δυνάμει γε δύνανται οἱ δυνάμενοι· οὐ γάρ που ἀδυναμίᾳ γε.

ΙΠ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Δύνανται δέ γε πάντες ποιεῖν οἱ ποιοῦντες ἃ ποιοῦσι;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Κακὰ δέ γε πολὺ πλείω ποιοῦσιν ἢ ἀγαθὰ πάντες ἄνθρωποι, ἀρξάμενοι ἐκ παίδων, καὶ ἐξαμαρτάνουσιν ἄκοντες.

ΙΠ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Τί οὖν; ταύτην τὴν δύναμιν καὶ ταῦτα τὰ χρήσιμα, ἃ ἂν ᾖ ἐπὶ τὸ κακόν τι ἐργάζεσθαι χρήσιμα, ἆρα φήσομεν ταῦτα εἶναι καλά, ἢ πολλοῦ δεῖ;

D ΙΠ. Πολλοῦ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὦ Ἱππία, τὸ δυνατόν τε καὶ τὸ χρήσιμον ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ τὸ καλόν.

ΙΠ. Ἐάν γε, ὦ Σώκρατες, ἀγαθὰ δύνηται καὶ ἐπὶ τοιαῦτα χρήσιμον ᾖ.

ΣΩ. Ἐκεῖνο μὲν τοίνυν οἴχεται, τὸ δυνατόν τε καὶ χρήσιμον ἁπλῶς εἶναι καλόν. ἀλλ' ἆρα τοῦτ' ἦν ἐκεῖνο, ὦ Ἱππία, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν,

C. *οὐ γάρ που ἀδυναμίᾳ γε*] V. πω, quod e Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣΥ. Par. B.C. Aug. Urb. Vat. v. Flor. a. b. c. x. Vind. 2. correctum.

mulam affirmandi vim et potestatem habere intelligitur.

C. *ἀρξάμενοι ἐκ παίδων*] inde a pueris.

καὶ ἐξαμαρτάνουσιν ἄκοντες] Nobilissima haec Platonis sententia est, οὐδένα ἑκόντα κακὸν εἶναι. v. Protagor. p. 345. E. De Rep. IX. p. 589. C. Tim. p. 86. D. Legg. V. p. 731. C. p. 734. B.

D. *ἐκεῖνο μὲν τ. οἴχεται*] V. ad p. 294. E.

ἁπλῶς εἶναι καλόν] sic simpliciter, nulla facta exceptione aut restrictione, quae dicitur. Paullo ante *ἀγαθὰ δύνασθαι* est bona efficere posse. Menon. p. 787.

ὅτι τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δυνατὸν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοῦτ' ἐστὶ τὸ καλόν.

ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ. E

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὠφέλιμόν ἐστιν. ἢ οὔ;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὕτω δὴ καὶ τὰ καλὰ σώματα καὶ τὰ καλὰ νόμιμα καὶ ἡ σοφία καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντα καλά ἐστιν, ὅτι ὠφέλιμα.

ΙΠ. Δῆλον ὅτι.

ΣΩ. Τὸ ὠφέλιμον ἄρα ἔοικεν ἡμῖν εἶναι τὸ καλόν, ὦ Ἱππία.

ΙΠ. Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τό γε ὠφέλιμον τὸ ποιοῦν ἀγαθόν ἐστιν.

ΙΠ. Ἔστι γάρ.

ΣΩ. Τὸ ποιοῦν δέ γ' ἐστὶν οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ αἴτιον. ἦ γάρ;

ΙΠ. Οὕτως.

ΣΩ. Τοῦ ἀγαθοῦ ἄρ' αἴτιόν ἐστι τὸ καλόν.

ΙΠ. Ἔστι γάρ. 297

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τό γε αἴτιον, ὦ Ἱππία, καὶ οὗ ἂν αἴτιον ᾖ τὸ αἴτιον, ἄλλο ἐστίν· οὐ γάρ που τό γε αἴτιον αἰτίου αἴτιον ἂν εἴη. ὧδε δὲ σκόπει· οὐ τὸ αἴτιον ποιοῦν ἐφάνη;

ΙΠ. Πάνυ γε.

D. ἀλλ' ἄρα τοῦτ' ἦν] Bekk. ἀλλ' ἆρα τ., ut est in Flor. a. c. Non placet.

B: βούλεσθαί τε ἀγαθὰ καὶ δύνασθαι. De Rep. V. p. 478: ἕτερόν τι δυναμένη. II. p. 377. C: ταὐτὸν δύνασθαι. Gorg. p. 453. A. ibique annot.

ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν] De Rep. II. p. 365. A: τί οἰόμεθα ἀκούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν. Symp. p. 192. D: ἄλλο τι βουλομένη ἑκατέρου ἡ ψυχὴ δήλη ἐστίν, ὃ οὐ δύναται εἰπεῖν. Eurip. Hippol. 174: τί ποτ' ἐστὶ, μαθεῖν ἔραται ψυχή. Soph. Antig. 227: ψυχὴ γὰρ ηὔδα πολλά μοι μυθουμένη. Aristoph. Nubb. 319: ταῦτ' ἄρ' ἀκούσασα — ἡ ψυχή μου πεπότηται καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ. Horat. Sat. I. 4, 17: quod me finxerunt animi, raro et per-

ΣΩ. Οὐκοῦν ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος ποιεῖται οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' οὐ τὸ ποιοῦν;

ΙΠ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλο τι τὸ γιγνόμενον, ἄλλο δὲ τὸ ποιοῦν;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τό γ' αἴτιον αἴτιον αἰτίου ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ γιγνομένου ὑφ' ἑαυτοῦ.

B ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τὸ καλόν ἐστιν αἴτιον ἀγαθοῦ, γίγνοιτ' ἂν ὑπὸ τοῦ καλοῦ τὸ ἀγαθόν. καὶ διὰ ταῦθ', ὡς ἔοικε, σπουδάζομεν καὶ τὴν φρόνησιν καὶ τἆλλα πάντα τὰ καλά, ὅτι τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τὸ ἔκγονον σπουδαστόν ἐστι, τὸ ἀγαθόν, καὶ κινδυνεύει ἐξ ὧν εὑρίσκομεν ἐν πατρός τινος ἰδέᾳ εἶναι τὸ καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν· καλῶς γὰρ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

C ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε καλῶς λέγω, ὅτι οὔθ' ὁ πατὴρ υἱός ἐστιν, οὔθ' ὁ υἱὸς πατήρ;

ΙΠ. Καλῶς μέντοι.

ΣΩ. Οὐδέ γε τὸ αἴτιον γιγνόμενόν ἐστιν, οὐδὲ τὸ γιγνόμενον αὖ αἴτιον.

ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Μὰ Δί', ὦ ἄριστε, οὐδὲ ἄρα τὸ καλὸν

P. 297. B. ἐν πατρός τινος ἰδέᾳ εἶναι] Vulgo ἐν omissum et ἰδέα scriptum. Flor. x. ἐν πατρός τινος εἰ ἰδέᾳ εἶναι, unde restitui quod coniecit Heusd. Spec. Crit. p. 44. Cum Flor. x. consentit, ut solet, Angel.

pauca loquentis. Ibid. I. 2, 69: diceret haec animus.

καὶ τὸ δυνατὸν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν τι π.] h. e. εἰς τὸ ἀγαθόν τι ποιῆσαι, quod valeret ad boni quid efficiendum.

P. 297. Ἀλλὰ μὴν τό γε αἴτιον —] At vero causa, et id, cuius causa est causa, diversa sunt.

B. ὅτι τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τὸ ἔκγονον] De boni et pulcri intima necessitudine philosophus egit subtilius Phileb. p. 64. E. sqq. Cfr. etiam Lys. p. 216. D. Alcibiad. I. p. 115. A. sqq.

ἐν πατρός τινος ἰδέᾳ εἶναι] et videtur ex iis, quae exquisivimus, patris quasi speciem habere. De loquutione Heusdius Spec. Crit. p. 44. comparat. Legg. IX. p.

ἀγαθόν ἐστιν, οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν καλόν. ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἐκ τῶν προειρημένων;

ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δί', οὔ μοι φαίνεται.

ΣΩ. Ἀρέσκει οὖν ἡμῖν καὶ ἐθέλοιμεν ἂν λέγειν, ὡς τὸ καλὸν οὐκ ἀγαθόν, οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν καλόν;

ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δί', οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει.

ΣΩ. Ναὶ μὰ τὸν Δί', ὦ Ἱππία· ἐμοὶ δέ γε πάντων ἥκιστ' ἀρέσκει ὧν εἰρήκαμεν λόγων. D

ΙΠ. Ἔοικε γὰρ οὕτω.

ΣΩ. Κινδυνεύει ἄρ' ἡμῖν, οὐχ ὥσπερ ἄρτι ἐφαίνετο κάλλιστος εἶναι τῶν λόγων τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δυνατὸν ἀγαθόν τι ποιεῖν καλὸν εἶναι, οὐχ οὕτως ἔχειν, ἀλλ', εἰ οἷόν τ' ἐστίν, ἐκείνων εἶναι γελοιότερος τῶν πρώτων, ἐν οἷς τήν τε παρθένον ᾠόμεθ' εἶναι τὸ καλὸν καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ἔμπροσθεν λεχθέντων.

ΙΠ. Ἔοικε.

ΣΩ. Καὶ ἐγὼ μέν γε οὐκ ἔτι ἔχω, ὦ Ἱππία, ὅποι τράπωμαι, ἀλλ' ἀπορῶ· σὺ δὲ ἔχεις τι λέγειν;

ΙΠ. Οὐκ ἔν γε τῷ παρόντι, ἀλλ', ὥσπερ ἄρτι E ἔλεγον, σκεψάμενος εὖ οἶδ' ὅτι εὑρήσω.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐγώ μοι δοκῶ ὑπὸ ἐπιθυμίας τοῦ εἰδέναι οὐχ οἷός τε σὲ εἶναι περιμένειν μέλλοντα. καὶ γὰρ οὖν δή τι καὶ οἶμαι ἄρτι εὐπορηκέναι. ὅρα γάρ,

C. *ἐκ τῶν προειρημένων*] V. *εἰρημένων*, invitis codicibus. Paullo ante *εἶναι* deest in uno cod.

Ἀρέσκει οὖν ἡμῖν] V. *Ἀρέσκοι*, praeter fidem plurimorum codicum.

859. A. XI. p. 918. E. Menex. p. 249. A. Ibid. B.

D. *Κινδυνεύει ἄρ'* —] Videtur igitur nobis neutiquam, quemadmodum modo videbatur, illa definitio pulcerrima esse, qua statuebamus utile — pulcrum esse, ita etiam se habere. In his *οὐχ* propter orationis intercapedinem repetitum.

τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δ.] „Stephanus hic scribendum putabat *τὸ ὠφέλιμόν τε καὶ χρήσιμον καὶ τὸ δυνατόν*, quasi *τὸ ὠφέλιμον* et *τὸ χρήσιμον* eiusdem prorsus generis essent. Imo *χρήσιμον* aliquid esse poterat etiam *ἐπὶ τὸ κακόν τι ἐργάζεσθαι*; contra *ὠφέλιμον* erat *τὸ χρήσιμον καὶ τὸ δυνατὸν ἐπὶ τὸ ἀγαθόν τι ποιῆσαι*. p. 297. C. D.“ Heindorf.

εἰ ὃ ἂν χαίρειν ἡμᾶς ποιῇ; μήτι πάσας τὰς ἡδονάς,
ἀλλ' ὃ ἂν διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὄψεως, τοῦτο φαῖ-
298 μεν εἶναι καλόν, πῶς τί ἄρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα; οἵ τέ
γέ που καλοὶ ἄνθρωποι, ὦ Ἱππία, καὶ τὰ ποικίλ-
ματα πάντα καὶ τὰ ζωγραφήματα καὶ τὰ πλάσματα
τέρπει ἡμᾶς ὁρῶντας, ἃ ἂν καλὰ ᾖ· καὶ οἱ φθόγγοι
οἱ καλοὶ καὶ ἡ μουσικὴ ξύμπασα καὶ οἱ λόγοι καὶ αἱ
μυθολογίαι ταὐτὸν τοῦτο ἐργάζονται, ὥστ' εἰ ἀποκρι-
ναίμεθα τῷ θρασεῖ ἐκείνῳ ἀνθρώπῳ, ὅτι Ὦ γενναῖε,
τὸ καλόν ἐστι τὸ δι' ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως ἡδύ, οὐκ
ἄν, οἴει, αὐτὸν τοῦ θράσους ἐπίσχοιμεν;

ΙΠ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ νῦν, ὦ Σώκρατες, εὖ λέ-
B γεσθαι τὸ καλὸν ὃ ἔστι.

ΣΩ. Τί δ' ἄρα; τὰ ἐπιτηδεύματα τὰ καλὰ

E. εἶναι καλόν, πῶς τί ἄρ' ἂν ἀγ.] Vulgo ante πῶς plene interpungebatur. Errorem primus sustulit Bekker.

E. μήτι πάσας τὰς ἡδονάς, ἀλλ' ὃ ἂν δ. τ. ἀκ.] Mireris Heindorfium μή τοι corrigentem, quum isto μήτι et οὔτι (nicht etwa), maxime sequente ἀλλὰ vel δὲ in altera enuntiati parte, nihil sit usitatius. Phaedon. p. 81. D: οὔτι γε τὰς τῶν ἀγαθῶν ταύτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων. Phaedr. p. 242. E: οὔτι ὑπό γε Λυσίου. Theaet. p. 156. E: οὔτι ὄψις — ἀλλὰ κ. τ. λ. Ibid. p. 161. B: τοῦτο — πειράσομαι, οὔτι αὐτὸς εἰπεῖν. Cratyl. p. 393. B: οὔτι λέγω, ἀλλὰ κ. τ. λ. Alcibiad. I. extr.: οὔτι τῇ σῇ φύσει ἀπιστῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς πόλεως ὁρῶν ῥώμην. Tim. p. 19. D. Sophist. p. 224. B. Phileb. p. 13. C. De Rep. I. p. 331. B., ubi ex Par. A. reponendum οὔτι παντὶ ἀνδρί. Ibid. II. p. 373. E. IV. p. 438. E. al. Eurip. Phoen. v. 110: οὐ γάρ τι φαύλως ἦλθε Πολυνείκης χθόνα, ubi Valcken. alia congessit, in quibus metrum prohibet, quo minus τοι corrigere animum inducas.

πῶς τί ἄρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα;] Schaefer. Appar. ad Demosth. II p. 656. et Buttmann. ad h. l. in talibus ubique τι scribendum censent ut ἐγκλιτικόν. Sed quam Heindorf. ad h. l. ad Theaet. p. 208. E. ad Soph. p. 261. E. amplexatus est rationem, eam nuper acutissime defendit Hermann. Praef. ad Sophocl. Antigon. ed. 3. p. VI sqq. Coarctata est enim more Graeco duplex interrogatio, πῶς ἄρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα; quo argumento pugnabimus: et τί ἄρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα; h. e. quid erit quod contendamus. Etiam ordine inverso τί πῶς legi meminimus. Phileb. p. 58. A: σὺ δὲ τί πῶς — διακρίνοις ἄν; Eurip. Helen. 873: Ἑλένη, τί τἀμὰ πῶς ἔχει θεσπίσματα;

P. 298. καὶ τὰ ποικίλμα-

καὶ τοὺς νόμους, ὦ Ἱππία, δι' ἀκοῆς ἢ δι' ὄψεως φήσομεν ἡδέα ὄντα καλὰ εἶναι, ἢ ἄλλο τι εἶδος ἔχειν;

ΙΠ. Ταῦτα δ' ἴσως, ὦ Σώκρατες, κἂν παραλάθοι τὸν ἄνθρωπον.

ΣΩ. Μὰ τὸν κύνα, ὦ Ἱππία, οὐχ ὅν γ' ἂν ἐγὼ μάλιστ' αἰσχυνοίμην ληρῶν καὶ προσποιούμενός τι λέγειν μηδὲν λέγων.

ΙΠ. Τίνα τοῦτον;

ΣΩ. Σωκράτη τὸν Σωφρονίσκου, ὃς ἐμοὶ οὐδὲν ἂν μᾶλλον ταῦτα ἐπιτρέποι ἀνερεύνητα ὄντα ῥᾳδίως λέγειν ἢ ὡς εἰδότα ἃ μὴ οἶδα. C

ΙΠ. Ἀλλὰ μὴν ἔμοιγε καὶ αὐτῷ, ἐπειδὴ σὺ εἶπες, δοκεῖ τι ἄλλο εἶναι τοῦτο τὸ περὶ τοὺς νόμους.

P. 298. καὶ ὄψεως ἡδύ] V. καὶ δι' ὄψεως, quod ex aliquot codd. correctum.

τὰ πάντα] Intelligas de varietate colorum et imaginum in vestibus, stragulis, textis; v. Ruhnken. ad Tim. p. 219. et Schaefer. ad Dionys. De Comp. Verb. p. 24.

οὐκ ἄν, οἴει, αὐτὸν τοῦ θράσους ἐπισχοίμεν;] Eurip. Androm. 160: ὧν ἐπισχήσω σ' ἐγώ, ubi v. Pflugk. Aristoph. Lysistr. 380: σχήσω σ' ἐγὼ τῆς νῦν βοῆς. conf. Matth. §. 353. 3. Paullo ante quod ζωγραφήμασι et πλάσματα memorantur, eodem modo iungitur saepissime γραφικὴ cum πλαστικῇ, de quo dixit Iacobs. ad Philostrat. Imagg. p. 195. sq.

B. Ταῦτα — τὸν ἄνθρωπον] Detrectans sophista huius rei disputationem Ista vero, inquit, hominem fortasse latuerint. Nimirum falli ac decipi illum vult potius, quam verum investigari.

C. Ἱππ. Τίνα τοῦτον; ΣΩ. Σωκράτη — ἃ μὴ οἶδα] Schleiermacher. hunc locum censet esse longe ineptissimum, quoniam Socrates, postquam hic semetipsum intelligendum esse significavit, nihilominus deinceps usque ad sermonis exitum de homine illo tanquam ignoto aliquo loqui pergit. De quo nobis aliquanto videtur aliter. Scite enim et urbane Socrates iam semet ipsum pro ignoto illo homine memorat; qua ratione tandem prodit, ignotum illum disputatorem, quem hactenus finxit, non alium esse, quam semet ipsum, h. e. interiorem animi sui sensum. Eodem fere modo infra p. 304. D.

ὃς ἐμοὶ οὐδὲν ἂν μᾶλλον] — qui mihi non magis permiserit de his, quum non explorata sint, temere neque perpensis satis rei rationibus disputare quam ita dicere, quasi sciam ea, quae revera nesciam. Dictionem ῥᾳδίως λέγειν illustra-

ΣΩ. Ἔχ' ἡσυχῇ, ὦ Ἱππία· κινδυνεύομεν γάρ τοι, ἐν τῇ αὐτῇ ἐμπεπτωκότες ἀπορίᾳ περὶ τοῦ καλοῦ, ἐν ᾗπερ νῦν δή, οἴεσθαι ἐν ἄλλῃ τινὶ εὐπορίᾳ εἶναι.

ΙΠ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐγώ σοι φράσω ὅ γέ μοι καταφαίνεται, εἰ ἄρα τι λέγω. ταῦτα μὲν γὰρ τὰ περὶ τοὺς νόμους
D τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα τάχ' ἂν φανείη [οὐκ] ἐκτὸς
ὄντα τῆς αἰσθήσεως, ἢ διὰ τῆς ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως
ἡμῖν οὖσα τυγχάνει, ἀλλ' ὑπομείνωμεν τοῦτον τὸν
λόγον, τὸ διὰ τούτων ἡδὺ καλὸν εἶναι, μηδὲν τὸ
τῶν νόμων εἰς μέσον παράγοντες. ἀλλ' εἰ ἡμᾶς ἔροιτο
εἴθ' οὗτος, ὃν λέγω, εἴτε ἄλλος ὁστισοῦν, Τί δή, ὦ
Ἱππία τε καὶ Σώκρατες, ἀφωρίσατε τοῦ ἡδέος τὸ
ταύτῃ ἡδύ, ᾗ λέγετε, καλὸν εἶναι, τὸ δὲ κατὰ τὰς
E ἄλλας αἰσθήσεις σίτων τε καὶ ποτῶν καὶ τῶν περὶ

D. ταύτῃ ἡδύ, ᾗ λέγετε] Sic unus Flor. x. cum vett.

vit Heindorf. ad Charm. §. 44. p. 172. D. Ad ᾗ ὡς εἰδότα int. ἐπιτρέποι ἂν λέγειν. De accusativo post dativum illato v. ad Euthyphr. p. 5. A.

κινδυνεύομεν γάρ τοι — εὐπορίᾳ εἶναι] videmur enim profecto, quum in eandem inciderimus de pulcro difficultatem atque antea, existimare nos item aliam habere expediendae difficultatis rationem. Postrema recte vidit Heindorf. referenda esse ad illa p. 297. E: καὶ γὰρ οὖν δή τι καὶ οἶμαι ἄρτι εὐπορηκέναι. Pro τῇ αὐτῇ ἐμπεπτωκότες dixit ἐν τῇ αὐτῇ, concinnitatis gratia; sequitur enim: ἐν ἄλλῃ τινὶ εὐπορίᾳ εἶναι. Eadem structura est Euthydem. p. 293. A: ἐν ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ ἐνεπεπτώκη. Xenoph. Hell. IV. 5, 5. ἐν τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότες. Sophocl. Antig. v. 775: Ἔρως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις.

D. τάχ' ἂν φανείη [οὐκ] ἐκτὸς ὄντα] Turbat sententiae veritatem interpositum istud οὐκ, quod ex proxima syllaba ortum per errorem videtur. Eo eiecto omnia fiunt clara et perspicua. Leges et studia, inquit Socrates, fortasse apparent non sub sensus cadere visus et auditus; nihilominus tueamur definitionem, qua statuimus pulcrum his sensibus contineri, ita ut nullam ducamus rationem legum atque studiorum.

ἀλλ' ὑπομείνωμεν τοῦτον τὸν λόγον] sed hanc sententiam tueri audeamus. Nam ὑπομένειν τὸν λόγον non tantum est: impetum quasi alicuius sententiae sustinere, quo sensu formulam Heindorf. videtur accepisse, sed etiam discrimen eius defendendae audacter subire.

Τί δή, ὦ Ἱππία — καλὰ εἶναι;] Cur tandem, Hippia et Socrate, seiunxistis ab eo, quod iucundum

τἀφροδίσια καὶ τἆλλα πάντα τὰ τοιαῦτα οὔ φατε
καλὰ εἶναι; ἢ οὐδὲ ἡδέα, οὐδὲ ἡδονὰς τὸ παράπαν
ἐν τοῖς τοιούτοις φατὲ εἶναι, οὐδ' ἐν ἄλλῳ ἢ τῷ
ἰδεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι; τί φήσομεν, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Πάντως δήπου φήσομεν, ὦ Σώκρατες, καὶ
ἐν τοῖς ἄλλοις μεγάλας πάνυ ἡδονὰς εἶναι.

ΣΩ. Τί οὖν, φήσει, ἡδονὰς οὔσας οὐδὲν ἧττον
ἢ καὶ ἐκείνας ἀφαιρεῖσθε τοῦτο τοὔνομα καὶ ἀπο-
στερεῖτε τοῦ καλὰς εἶναι; Ὅτι, φήσομεν, καταγελῴη 299
ἂν ἡμῶν οὐδεὶς ὅςτις οὔ, εἰ φαῖμεν μὴ ἡδὺ εἶναι
φαγεῖν, ἀλλὰ καλόν, καὶ ὄζειν ἡδὺ μὴ ἡδύ, ἀλλὰ κα-
λόν. τὰ δέ που περὶ τὰ ἀφροδίσια πάντες ἂν ἡμῖν
μάχοιντο ὡς ἥδιστον ὄν, δεῖ δὲ αὐτό, ἐάν τις καὶ
πράττῃ, οὕτω πράττειν, ὥςτε μηδένα ὁρᾶν, ὡς αἴσχι-
στον ὂν ὁρᾶσθαι. Ταῦτα ἡμῶν λεγόντων, ὦ Ἱππία,
Μανθάνω, ἂν ἴσως φαίη, καὶ ἐγώ, ὅτι πάλαι αἰσχύ-

editt. Ceteri libri mss. λέγεται.

est, istud, quod eatenus est iucundum, quatenus pulcrum esse dicitis (i. e. τὸ διὰ τῆς ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως ἡδύ, in quo pulcrum vultis contineri), ceterorum vero sensuum iucunditates, veluti ciborum, potus, rerum venerearum, denique reliqua id genus omnia pulcra esse negatis? Genitivos σίτων καὶ ποτῶν κτλ. recte vidit Heindorf. ex αἰσθήσεις aptos nexoaque esse.

E. μεγάλας πάνυ ἡδονὰς εἶναι] Πάνυ ita postpositum attigimus ad p. 282. E.

οὐδὲν ἧττον ἢ καὶ ἐκείνας] Καὶ non magis hic molestum est quam in aliis comparationis formis, de quibus v. ad Apol. Socr. p. 22. D. Phaedon. p. 64. C. p. 76. E. Gorg. p. 457. E.

P. 299. τὰ δέ που περὶ τὰ ἀφροδίσια —] Cave ἥδιστα ὄντα et αὐτὰ scribendum putes. Nam quanquam exempla ad h. l. ab Heindorfio congesta disparis generis esse videantur; tamen habemus alia, quae omnem scrupulum eximant. Sympos. p. 192. C: οὐδὲ γὰρ ἂν δόξειε τοῦτ' εἶναι ἡ τῶν ἀφροδισίων συνουσία, ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα — χαίρει. De Rep. I. p. 329. C: πῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἔχεις πρὸς τἀφροδίσια; ἔτι οἷός τ' εἶ γυναικὶ συγγίγνεσθαι; καὶ ὅς, εὐφήμει, ἔφη, ὦ ἄνθρωπε· ἁσμεναίτατα μέντοι αὐτὸ ἀπέφυγον. Sed huc accedit utique, quod ὂν more pervulgato praedicato accommodatum est; de quo usu v. ad p. 291. C. De verbo πράττειν v. ad Phaedrum p. 232. D.

ἂν ἴσως φαίη] V. ad Phaed. p. 87. A: τί οὖν, ἂν φαίη ὁ λόγος. Criton. p. 52. D: Ἄλλο τι οὖν, ἂν φαῖεν. Arist. Pac. 137: Ἀλλ', ὦ μέλ', ἄν μοι σιτίων διπλῶν ἔδει. Demosth. Olynth. I. p. 14. R.: τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις; Talibus in locis parenthesis cum sententia primaria in unum coit.

ρεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς φάναι καλὰς εἶναι, ὅτι οὐ
B δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐγὼ οὐ τοῦτο ἠρώτων,
ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς καλὸν εἶναι, ἀλλ' ὅ τι ἔστιν.
Ἐροῦμεν δή, οἶμαι, ὅπερ ὑπεθέμεθα, ὅτι Τοῦθ'
ἡμεῖς γέ φαμεν τὸ μέρος τοῦ ἡδέος, τὸ ἐπὶ τῇ ὄψει
τε καὶ ἀκοῇ γιγνόμενον, καλὸν εἶναι. ἀλλὰ ἔχεις τι
χρῆσθαι τῷ λόγῳ; Ἢ τί καὶ ἄλλο ἐροῦμεν, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Ἀνάγκη πρός γε τὰ εἰρημένα, ὦ Σώκρατες, μὴ ἄλλ' ἄττα ἢ ταῦτα λέγειν.

ΣΩ. Καλῶς δὴ λέγετε, φήσει. οὐκοῦν εἴπερ τὸ
C δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν ἐστιν, ὃ μὴ τοῦτο
τυγχάνει ὂν τῶν ἡδέων, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν καλὸν εἴη;
Ὁμολογήσομεν;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἦ οὖν τὸ δι' ὄψεως ἡδύ, φήσει, δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἐστιν ἡδύ, ἢ τὸ δι' ἀκοῆς ἡδὺ δι' ἀκοῆς καὶ ὄψεώς ἐστιν ἡδύ; Οὐδαμῶς, φήσομεν, τὸ διὰ

P. 299. B. Ἢ τί καὶ ἄ.] Vulgo cum Ξ. ἤ τι καὶ ἄλλο.
C. δι' ἀμφοτέρων εἴη ἄν] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Flor. a. b. c. x. Vind. 1. ut Heind. coniecerat. Legebatur δι' ἀμφοτέρων εἶναι.

B. ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς] h. e. imperitae multitudini, philosophiae experti, quod modo dicebatur τοῖς ἀνθρώποις.

ἔχεις τι χρῆσθαι τῷ λόγῳ.] Kannst du etwas mit der Rede anfangen? i. e. habesne aliquid quod ei respondeas et opponas? Eodem modo Phaedon. p. 95. B: πάνυ ἐθαύμαζον, εἴ τι ἕξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ.

C. ὃ μὴ τοῦτο τυγχάνει ὄν] Iunge: ὃ τῶν ἡδέων μὴ τυγχάνει ὂν τοῦτο, i. e. ἡδὺ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς. Itaque τοῦτο vim et naturam rei significat, neque in τοιοῦτο mutandum est, quod Heindorf. suadebat.

τὸ διὰ τοῦ ἑτέρου ὂν τοῦτο δι' ἀμφοτέρων] Attendas τοῦτο post subiectum cum vi illatum.

D. ἡδὺ ἡδέος ὁτιοῦν ὁτουοῦν] h. e. ἡδὺ ὁτιοῦν ἡδέος ὁτουοῦν διαφέρει. Sed ita solent eiusdem stirpis vocabula a Graecis per annominationem consociari. Tim. p. 30. A: ὅλον ὅλου κάλλιον ἔσεσθαί ποτ' ἔργον. Ibid. 33. A: ἓν ὅλον ὅλων ἐξ ἁπάντων καὶ τελέων τέλεον ξυνέστησεν. Menex. p. 247. E. Phaed. p. 71. C: αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτοῖν μεταξὺ δύο δυοῖν ὄντοιν. Alia dabunt Lobeck. ad Aiac. 865. Elmsl. ad Med. 787. Krüger. ad Xenoph. Anab. 1. 9, 2. Huius consuetudinis gratia saepe verborum traiectiones admittuntur, de quo loquendi genere iam Eustathius monuit ad Iliad.

τοῦ ἑτέρου ὂν τοῦτο δι' ἀμφοτέρων εἴη ἄν· τοῦτο γὰρ δοκεῖς ἡμῖν λέγειν. ἀλλ' ἡμεῖς ἐλέγομεν, ὅτι καὶ ἑκάτερον τούτων αὐτὸ καθ' αὑτὸ τῶν ἡδέων καλὸν εἴη, καὶ ἀμφότερα. Οὐχ οὕτως ἀποκρινούμεθα;

ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν. D

ΣΩ. Ἆρ' οὖν, φήσει, ἡδὺ ἡδέος ὁτιοῦν ὁτουοῦν διαφέρει τούτῳ τῷ ἡδὺ εἶναι; μὴ γὰρ εἰ μείζων τις ἡδονὴ ἢ ἐλάττων ἢ μᾶλλον ἢ ἧττόν ἐστιν, ἀλλ' εἴ τις αὐτῷ τούτῳ διαφέρει, τῷ ἡ μὲν ἡδονὴ εἶναι, ἡ δὲ μὴ ἡδονή, τῶν ἡδονῶν. Οὐχ ἡμῖν γε δοκεῖ. Οὐ γάρ;

ΙΠ. Οὐ γὰρ οὖν δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν, φήσει, δι' ἄλλο τι ἢ ὅτι ἡδοναί εἰσι προείλεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς ἐκ τῶν ἄλλων ἡδονῶν, τοιοῦτόν τι ὁρῶντες ἐπ' ἀμφοῖν, ὅτι ἔχουσί E τι διάφορον τῶν ἄλλων, εἰς ὃ ἀποβλέποντες καλάς φατε αὐτὰς εἶναι. οὐ γάρ πω διὰ τοῦτο καλή ἐστιν

οὕτως ἀποκρινούμεθα] Sic Flor. x. Angel. pro vulg. ἀποκρινώμεθα.

E. οὐ γάρ πω διὰ τοῦτο] που corr. Hirschig.

Θ, 115. p. 702 extr. = p. 195. ed. Lips. et λ, v. 827. p. 886. fin. = p. 89. ed. Lips. Plat. Phileb. p. 60. C: χωρὶς ἑκάτερον ἑκατέρου θέντες. Homer. Odyss. ε, 154: ἰαύεσκεν παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ. Atque sic pro αὐτὸς ἐπ' αὐτῷ et ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ saepius reperias ἐπ' αὐτὸς αὐτῷ, ἐπ' ἄλλος ἄλλῳ. Aeschyl. Prom. v. 284: πρὸς ἄλλοτ' ἄλλον, i. e. ἄλλοτε πρὸς ἄλλον. Eurip. Heracl. v. 611: παρὰ δ' ἄλλον ἄλλα Μοῖρα διώκει.

μὴ γὰρ εἰ μείζων —] Recte comparavit Heindorf. pervulgatum illud μὴ ὅτι. Quemadmodum enim ad μὴ ὅτι et μὴ ὅπως intelligendum est ὑπολάβῃ τις aut tale quippiam, ita hoc loco post μὴ γὰρ facile animo addideris ὑπολάβῃς ἐμὲ ἐρωτᾶν, ut haec sit verborum sententia; ne putes me hoc quaerere et sciltari, num quà voluptas maior minorve sit. Dein μᾶλλον ἢ ἧττον est: im höhern oder geringern Maasse. Phileb. p. 41. C: τίς μᾶλλον καὶ τίς σφοδροτέρα λύπη, ubi v. ann. Protagor. p. 356. A: γιγνόμενα — πλείω καὶ ἐλάττω καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον. Thucyd. III, 82: μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαίτερα εἶναι.

οὐχ ἡμῖν γε δοκεῖ] Recte Ficinus: Nobis quidem non videri dicemus. Nam intelligendum relinquitur φήσομεν.

τοιοῦτόν τι ὁρῶντες] Explicatur hoc τοιοῦτόν τι verbis sequentibus ὅτι ἔχουσί τι διάφορον τῶν ἄλλων.

ἡδονὴ ἡ διὰ τῆς ὄψεως, ὅτι δι' ὄψεώς ἐστιν. εἰ γὰρ τοῦτο αὐτῇ ἦν τὸ αἴτιον καλῇ εἶναι, οὐκ ἄν ποτε ἦν ἡ ἑτέρα, ἡ διὰ τῆς ἀκοῆς, καλή· οὔκουν ἔστι γε δι' ὄψεως ἡδονή. Ἀληθῆ λέγεις, φήσομεν;

ΙΠ. Φήσομεν γάρ.

300 ΣΩ. Οὐδέ γ' αὖ ἡ δι' ἀκοῆς ἡδονή, ὅτι δι' ἀκοῆς ἐστί, διὰ ταῦτα τυγχάνει καλή. οὐ γὰρ ἄν ποτε αὖ ἡ διὰ τῆς ὄψεως καλὴ ἦν· οὔκουν ἔστι γε δι' ἀκοῆς ἡδονή. Ἀληθῆ φήσομεν, ὦ Ἱππία, λέγειν τὸν ἄνδρα ταῦτα λέγοντα;

ΙΠ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀμφότεραί γ' εἰσὶ καλαί, ὡς φατέ. Φαμὲν γάρ;

ΙΠ. Φαμέν.

ΣΩ. Ἔχουσιν ἄρα τι τὸ αὐτό, ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς εἶναι, τὸ κοινὸν τοῦτο, ὃ καὶ ἀμφοτέραις

B. αὐταῖς ἔπεστι κοινῇ καὶ ἑκατέρᾳ ἰδίᾳ· οὐ γὰρ ἄν που ἄλλως ἀμφότεραί τε καλαὶ ἦσαν καὶ ἑκατέρα. Ἀποκρίνου ἐμοὶ ὡς ἐκείνῳ.

αὐτῇ ἦν] *ἦν αὐτῇ* ex Ven. Ξ. dedit Herm. Nos ceterorum codd. reveremur auctoritatem.

οὔκουν ἔστι γε δι' ὄψεως] V. *ἔτι γε*, ut paullo post. Emendatum est e Viod. 1. Flor. a. b. c. x. et aliis plurimis.

E. *τὸ αἴτιον καλῇ εἶναι*] Ne quis corrigat *τοῦ καλῇ εἶναι*. Phaedon. p. 97. A: *αὕτη ἄρα αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δυοῖν γενέσθαι*, ubi v. ann. Sympos. p. 207. B: *τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι;*

οὔκουν ἔστι γε — ἡδονή] Elegans Heindorfi coniectura, qui pro vulg. *οὔκουν ἔτι γε* ctr. legendum putabat: *οὔκουν, ὅτι γε δι' ὄψεως, ἡδονή*. Nunc vero codicum lectione restituta sententiam hanc esse liquet: ergo auditus voluptas non est certe voluptas, quae visu percipitur. Eodem modo p. 300. A. *οὔκουν ἔστι γε δι' ἀκοῆς ἡδονή*, ubi vulgo item erat *οὔκουν ἔτι γε*.

P. 300. *Ἔχουσιν ἄρα τι τὸ αὐτό*] h. e. aliquid commune. — *ἄλλως*, rebus aliter comparatis, *εἰ ἄλλως εἶχεν*.

B. *τι τῶν ὄντων ὁτιοῦν*] aliquid, quodcunque demum. Nam *ὁτιοῦν* post *τι* per appositionem illatum. — *ἔπειτα*, tamen.

τῆς τῶν παρόντων λέξεως λόγων] Eadem verborum perplexio est Tim. p. 39. D: *πρὸς τὴν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως*. Ibid. p. 50. B: *περὶ τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως*. Legg. II. p. 657.

ΙΠ. *Ἀποκρίνομαι, καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔχειν ὡς λέγεις.*

ΣΩ. *Εἰ ἄρα τι αὗται αἱ ἡδοναὶ ἀμφότεραι πεπόνθασιν, ἑκατέρα δὲ μή, οὐκ ἂν τούτῳ γε τῷ παθήματι εἶεν καλαί.*

ΙΠ. *Καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτο, ὦ Σώκρατες, μηδετέρας πεπονθυίας τι τῶν ὄντων ὁτιοῦν, ἔπειτα τοῦτο τὸ πάθος, ὃ μηδετέρα πέπονθεν, ἀμφοτέρας πεπονθέναι;*

ΣΩ. *Οὐ δοκεῖ σοι;* C

ΙΠ. *Πολλὴ γὰρ ἄν μ' ἔχοι ἀπειρία καὶ τῆς τούτων φύσεως καὶ τῆς τῶν παρόντων λέξεως λόγων.*

ΣΩ. *Ἡδέως γε, ὦ Ἱππία, ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ ἴσως κινδυνεύω δοκεῖν μέν τι ὁρᾶν οὕτως ἔχον, ὡς σὺ φῂς ἀδύνατον εἶναι, ὁρῶ δ' οὐδέν.*

ΙΠ. *Οὐ κινδυνεύεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ πάνυ ἑτοίμως παρορᾷς.*

ΣΩ. *Καὶ μὴν πολλά γέ μοι προφαίνεται τοιαῦτα πρὸ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀπιστῶ αὐτοῖς, ὅτι σοὶ μὲν οὐ φαντάζεται, ἀνδρὶ πλεῖστον ἀργύριον εἰργασμένῳ* D

P. 300. A. *Ἀλλὰ μέντοι*] Ven. *Ἀλλὰ μὴν*, ut scripsit Herm. et Hirschig.

B. *ἔχειν ὡς λέγεις*] Steph. cum Angel. *λέγει*. Male.

C. *τοιαῦτα πρὸ τῆς ψυχῆς*] Verba *πρὸ τῆς ψυχῆς* ut suspecta notavit Hirschig.

A: *τὰ τὸν πολὺν σεσωσμένα χρόνον μέλη*. Ibid. III. p. 700. A: *τὴν τοῦ ἐλευθέρου λίαν ἐπίδοσιν βίου*. Ibid. VII. p. 824. A: *οὐδ' ἡ τῶν διαπαύματα πόνων ἔχουσα*. Politic. p. 277. B: *τὸ τῆς ἔμπροσθεν ἁμάρτημα διεξόδου*.

C. *Ἡδέως γε, ὦ Ἱππία*] Int. *λέγεις*: suaviter loqueris. Alias dicitur *ἡδὺς εἶ*, suavis es, lepidus es, quam formulam recte observavit Ruhnk. ad Tim. p. 131. lenem quandam et urbanam habere vituperandi significationem. Hoc loco reprehensionis vis adeo exigua, ut paene delituerit: in quo magna inest elegantia.

ὡς σὺ φῂς ἀδύνατον εἶναι] Int. *ἔχειν*. Mox ad *Οὐ κινδυνεύεις* intell. *οὐδὲν ὁρᾶν* vel potius ex seqq. *παρορᾶν*. Sententia haec est: non periclitaris nihil cernere, sed aperte veram rationem negligis. Nam *ἑτοίμως* est manifesto, ut in promtu est, falliturque Heindorf. *ἐτύμως* corrigendum ratus. Nam *ἕτοιμον* est interdum id quod in promtu est, i. e. certum, apertum, manifestum. Inde *ἐξ ἑτοίμου λαμβάνειν* est pro certo sumere, et *ἐν ἑτοίμῳ λέγειν*

ἡδονὴ ἡ διὰ τῆς ὄψεως, ὅτι δι' ὄψεώς ἐστιν. εἰ γὰρ τοῦτο αὐτῇ ἦν τὸ αἴτιον καλῇ εἶναι, οὐκ ἄν ποτε ἦν ἡ ἑτέρα, ἡ διὰ τῆς ἀκοῆς, καλή· οὔκουν ἔστι γε δι' ὄψεως ἡδονή. Ἀληθῆ λέγεις, φήσομεν;

ΙΠ. Φήσομεν γάρ.

300 ΣΩ. Οὐδέ γ' αὖ ἡ δι' ἀκοῆς ἡδονή, ὅτι δι' ἀκοῆς ἐστί, διὰ ταῦτα τυγχάνει καλή. οὐ γὰρ ἄν ποτε αὖ ἡ διὰ τῆς ὄψεως καλὴ ἦν· οὔκουν ἔστι γε δι' ἀκοῆς ἡδονή. Ἀληθῆ φήσομεν, ὦ Ἱππία, λέγειν τὸν ἄνδρα ταῦτα λέγοντα;

ΙΠ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀμφότεραί γ' εἰσὶ καλαί, ὡς φατέ. Φαμὲν γάρ;

ΙΠ. Φαμέν.

ΣΩ. Ἔχουσιν ἄρα τι τὸ αὐτό, ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς εἶναι, τὸ κοινὸν τοῦτο, ὃ καὶ ἀμφοτέραις
B αὐταῖς ἔπεστι κοινῇ καὶ ἑκατέρᾳ ἰδίᾳ. οὐ γὰρ ἄν που ἄλλως ἀμφότεραί τε καλαὶ ἦσαν καὶ ἑκατέρα. Ἀποκρίνου ἐμοὶ ὡς ἐκείνῳ.

αὐτῇ ἦν] ἦν αὐτῇ ex Ven. Ξ. dedit Herm. Nos ceterorum codd. reveremur auctoritatem.

οὔκουν ἔστι γε δι' ὄψεως] V. ἔτι γε, ut paullo post. Emendatum est e Vind. 1. Flor. a. b. c. x. et aliis plurimis.

E. τὸ αἴτιον καλῇ εἶναι] Ne quis corrigat τοῦ καλῇ εἶναι. Phaedon. p. 97. A: αὕτη ἄρα αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δυοῖν γενέσθαι, ubi v. ann. Sympos. p. 207. B: τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι;

οὔκουν ἔστι γε — ἡδονή] Elegans Heindorfi coniectura, qui pro vulg. οὔκουν ἔτι γε ctr. legendum putabat: οὔκουν, ὅτι γε δι' ὄψεως, ἡδονή. Nunc vero codicum lectione restituta sententiam hanc esse liquet: ergo auditus voluptas non est certe voluptas, quae visu percipitur. Eodem modo p. 300. A. οὔκουν ἔστι γε δι' ἀκοῆς ἡδονή, ubi vulgo item erat οὔκουν ἔτι γε.

P. 300. Ἔχουσιν ἄρα τι τὸ αὐτό] h. e. aliquid commune. — ἄλλως, rebus aliter comparatis, εἰ ἄλλως εἶχεν.

B. τι τῶν ὄντων ὁτιοῦν] aliquid, quodcunque demum. Nam ὁτιοῦν post τι per appositionem illatum. — ἔπειτα, tamen.

τῆς τῶν παρόντων λέξεως λόγων] Eadem verborum perplexio est Tim. p. 39. D: πρὸς τὴν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως. Ibid. p. 50. B: περὶ τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως. Legg. II. p. 657.

ΙΠ. Ἀποκρίνομαι, καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔχειν ὡς λέγεις.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τι αὗται αἱ ἡδοναὶ ἀμφότεραι πεπόνθασιν, ἑκατέρα δὲ μή, οὐκ ἂν τούτῳ γε τῷ παθήματι εἶεν καλαί.

ΙΠ. Καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτο, ὦ Σώκρατες, μηδετέρας πεπονθυίας τι τῶν ὄντων ὁτιοῦν, ἔπειτα τοῦτο τὸ πάθος, ὃ μηδετέρα πέπονθεν, ἀμφοτέρας πεπονθέναι;

ΣΩ. Οὐ δοκεῖ σοι; C

ΙΠ. Πολλὴ γὰρ ἄν μ' ἔχοι ἀπειρία καὶ τῆς τούτων φύσεως καὶ τῆς τῶν παρόντων λέξεως λόγων.

ΣΩ. Ἡδέως γε, ὦ Ἱππία. ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ ἴσως κινδυνεύω δοκεῖν μέν τι ὁρᾶν οὕτως ἔχον, ὡς σὺ φῂς ἀδύνατον εἶναι, ὁρῶ δ' οὐδέν.

ΙΠ. Οὐ κινδυνεύεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ πάνυ ἑτοίμως παρορᾷς.

ΣΩ. Καὶ μὴν πολλά γέ μοι προφαίνεται τοιαῦτα πρὸ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀπιστῶ αὐτοῖς, ὅτι σοὶ μὲν οὐ φαντάζεται, ἀνδρὶ πλεῖστον ἀργύριον εἰργασμένῳ D

P. 300. A. *Ἀλλὰ μέντοι*] Ven. *Ἀλλὰ μὴν*, ut scripsit Herm. et Hirschig.

B. *ἔχειν ὡς λέγεις*] Steph. cum Angel. *λέγει*. Male.

C. *τοιαῦτα πρὸ τῆς ψυχῆς*] Verba *πρὸ τῆς ψυχῆς* ut suspecta notavit Hirschig.

A: *τὰ τὸν πολὺν σεσωσμένα χρόνον μέλη*. Ibid. III. p. 700. A: *τὴν τοῦ ἐλευθέρου λίαν ἐπίδοσιν βίου*. Ibid. VII. p. 824. A: *οὐδ' ἡ τῶν διαπαύματα πόνων ἔχουσα*. Politic. p. 277. B: *τὸ τῆς ἔμπροσθεν ἁμάρτημα διεξόδου*.

C. *Ἡδέως γε, ὦ Ἱππία*] Int. *λέγεις*: suaviter loqueris. Alias dicitur *ἡδὺς εἶ*, suavis es, lepidus es, quam formulam recte observavit Ruhnk. ad Tim. p. 131. lenem quandam et urbanam habere vituperandi significationem. Hoc loco reprehensionis vis adeo exigua, ut paene delituerit: in quo magna inest elegantia.

ὡς σὺ φῂς ἀδύνατον εἶναι] Int. *ἔχειν*. Mox ad *Οὐ κινδυνεύεις* intell. *οὐδὲν ὁρᾶν* vel potius ex seqq. *παρορᾶν*. Sententia haec est: non periclitaris nihil cernere, sed aperte veram rationem negligis. Nam *ἑτοίμως* est manifesto, ut in promtu est, falliturque Heindorf. *ἐτύμως* corrigendum ratus. Nam *ἕτοιμον* est interdum id quod in promtu est, i. e. certum, apertum, manifestum. Inde *ἐξ ἑτοίμου λαμβάνειν* est pro certo sumere, et *ἐν ἑτοίμῳ λέγειν*

τῶν νῦν ἐπὶ σοφίᾳ, ἐμοὶ δέ, ὃς οὐδὲν πώποτε εἰργασάμην. καὶ ἐνθυμοῦμαι, ὦ ἑταῖρε, μὴ παίζῃς πρός με καὶ ἑκὼν ἐξαπατᾷς· οὕτω μοι σφόδρα καὶ πολλὰ καταφαίνεται.

ΙΠ. Οὐδείς σου, ὦ Σώκρατες, κάλλιον εἴσεται, εἴτε παίζω εἴτε μή, ἐὰν ἐπιχειρήσῃς λέγειν τὰ προφαινόμενά σοι ταῦτα· φανήσει γὰρ οὐδὲν λέγων. οὐ γὰρ μήποτε εὕρῃς, ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα μήτε σύ, τοῦτ' ἀμφοτέρους ἡμᾶς πεπονθότας.

E ΣΩ. Πῶς λέγεις, ὦ Ἱππία; ἴσως μέντοι τι λέγεις, ἐγὼ δ' οὐ μανθάνω. ἀλλά μου σαφέστερον ἄκουσον ὃ βούλομαι λέγειν. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται, ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα εἶναι μήτ' εἰμὶ μηδ' αὖ σὺ εἶ, τοῦτ' ἀμφοτέρους πεπονθέναι ἡμᾶς οἷόν τ' εἶναι· ἕτερα δ' αὖ, ἃ ἀμφότεροι πεπόνθαμεν εἶναι, ταῦτ' οὐδέτερον εἶναι ἡμῶν.

ΙΠ. Τέρατα αὖ ἀποκρινομένῳ ἔοικας, ὦ Σώκρατες, ἔτι μείζω ἢ ὀλίγον πρότερον ἀπεκρίνω. σκόπει

D. πολλὰ καταφαίνεται] φαίνεται Turr. ex Coisl. Vat. ΟΥ? BCE v. r. Oblitteratae sunt initiales syllabae vocabulo praecedenti.

E. ἴσως μέντοι] μέν τι ex Ven. Ξ. Herm. Sed recte libri ceteri. Ironice enim Socrates: Fortasse tamen aliquid dicis, quum ego non intelligam.

pro certo dicere, ita dicere ut res manifesta et in promtu sit. Ex quo liquet, quid sit ἑτοιμολογεῖν, quod interdum male confusum est cum ἐτυμολογεῖν. v. Schaefer. ad Dionys. De Comp. Verb. p. 24. et Toup. Emend. in Suid. II. p. 582. sq.

D. ἐνθυμοῦμαι — μὴ παίζῃς] Reputandi verbo quia metus notio adiuncta est, recte μὴ παίζῃς subsequitur. v. ad Remp. X. p. 609. C. Xenoph. Cyr. I. 1, 3: ἠναγκαζόμεθα μετανοεῖν, μὴ οὔτε τῶν ἀδυνάτων οὔτε τῶν χαλεπῶν ἔργων ᾖ. Pertinet huc etiam Soph. Oed. Tyr. 740: δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων ὁ μάντις ᾖ. De praecedentibus, ὃς οὐδὲν πώποτε εἰργασάμην, conferas Apol. p. 19. D. Euthyphr. p. 3. D. Xenoph. Mem. I. 2, 60. 6, 3. II. Conv. I. 5. Apol. 16., ubi item legimus Socratem nunquam a discipulis suis exegisse institutionis mercedem.

E. ἕτερα δ' αὖ, ἃ ἀμφότεροι — ἡμῶν] Eandem sententiam bis habes expressam, affirmando et negando; quod egregie comparatum est ad sophistam maiore etiam stupore replendum; unde hic continuo respondet: Τέρατα αὖ ἀποκρινομένῳ ἔοικας. Itaque huius ταυτολογίας causam et rationem videmus satis idoneam, neque assentior Sydenhamo, Heindorfio, Schleiermachero,

γάρ, πότερον, εἰ ἀμφότεροι δίκαιοί ἐσμεν, οὐ καὶ ἑκάτερος ἡμῶν εἴη ἄν, ἢ εἰ ἄδικος ἑκάτερος, οὐ καὶ 301
ἀμφότεροι αὖ, ἢ εἰ ὑγιαίνοντες, οὐ καὶ ἑκάτερος; ἢ εἰ κεκμηκώς τι ἢ τετρωμένος ἢ πεπληγμένος ἢ ἄλλ' ὁτιοῦν πεπονθὼς ἑκάτερος ἡμῶν εἴη, οὐ καὶ ἀμφότεροι αὖ ἂν τοῦτο πεπόνθοιμεν; ἔτι τοίνυν εἰ χρυσοῖ ἢ ἀργυροῖ ἢ ἐλεφάντινοι, εἰ δὲ βούλει, γενναῖοι ἢ σοφοὶ ἢ τίμιοι ἢ γέροντές γε ἢ νέοι ἢ ἄλλο ὅ τι βούλει τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀμφότεροι τύχοιμεν ὄντες, ἆρ' οὐ μεγάλη ἀνάγκη καὶ ἑκάτερον ἡμῶν τοῦτ' εἶναι;

ΣΩ. Πάντως γε δήπου. B

III. Ἀλλὰ γὰρ δὴ σύ, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ὅλα τῶν πραγμάτων οὐ σκοπεῖς, οὐδ' ἐκεῖνοι, οἷς σὺ εἴωθας διαλέγεσθαι, κρούετε δὲ ἀπολαμβάνοντες τὸ καλὸν καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων ἐν τοῖς λόγοις κατατέμνοντες. διὰ ταῦτα οὕτω μεγάλα ὑμᾶς λανθάνει καὶ διανεκῆ σώματα τῆς οὐσίας πεφυκότα. καὶ νῦν τοσοῦτόν σε λέληθεν, ὥςτε οἴει εἶναί τι ἢ πάθος ἢ οὐσίαν, ἢ περὶ

P. 301. A. *οὐ καὶ ἀμφότεροι αὖ*] αὖ om. ΓΘBCEFvðfr. Abiecerunt Turr. Sed Herm. αὖ ante ἂν τοῦτο πεπ. cum Ven. Ξ. sustulit.

εἰ χρυσοῖ ἢ ἀργυροῖ] Vett. editt. χρυσοῖ ἂν ἢ ἀργ., quod e plurimis libris correctum.

B. *διανεκῆ σώματα*] Sic Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. corrigentibus: ἕτερα δ' αὖ, ἃ μὴ ἀμφότεροι — ταῦτα ἑκάτερον εἶναι ἡμῶν. De verbis ἔοικας ἀποκρινομένῳ v. ann. ad Reip. VII. p. 527. D.

P. 301. *ἢ γέροντές γε*] Exempla vocabuli γε ut p. 395. D. et hic in plurium rerum enumeratione positi ad h. l. collegit Heindorf. Alia suppeditabunt Ernesti. ad Xenoph. Mem. I. 2, 27. A. Zeunius ad Cyrop. p. 184. Ponitur autem ita, sicubi vel vocabulum diversae notionis superioribus cum vi adiicitur vel aliquid prae ceteris notatur graviterque effertur, ut Xenoph. Hieron. II. I.

B. *κρούετε δὲ ἀπολαμβάνοντες*] Non intelligo Heindorfium κρούειν dicentem eodem modo hic adhibitum esse, quo Plato Menon. p. 79. A. dixerit κατάγνυναι et κερματίζειν τὴν ἀρετήν. Nam κρούειν nil aliud est nisi explorare, quo sensu ponitur metaphora plenius expressa Theaet. p. 179. D: σκεπτέον τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα, εἴτε ὑγιὲς εἴτε σαθρὸν φθέγγεται. Phileb. p. 55. D: μὴ τοίνυν ἡδονῆς μὲν πάντως ἐξέτασιν πᾶσαν ἐπιχειρῶμεν ποιήσασθαι, νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης οἷον φειδόμενοι σφόδρα φανῶμεν· γενναίως δέ, εἴ πῃ τι σαθρὸν ἔχει, πᾶν περικρούωμεν. conf. Suidas s. v. κροῦσις. intpp. ad Hesych. II. p. 336.

καὶ διανεκῆ σώματα] Quod

μὲν ἀμφότερα ταῦτα ἔστιν ἅμα, περὶ δὲ ἑκάτερον
C οὔ, ἢ αὖ περὶ μὲν ἑκάτερον, περὶ δὲ ἀμφότερα οὔ· οὕτως ἀλογίστως καὶ ἀσκέπτως καὶ εὐήθως καὶ ἀδιανοήτως διάκεισθε.

ΣΩ. Τοιαῦτα, ὦ Ἱππία, τὰ ἡμέτερά ἐστιν, οὐχ οἷα βούλεταί τις, φασὶν ἄνθρωποι ἑκάστοτε παροιμιαζόμενοι, ἀλλ' οἷα δύναται. ἀλλὰ σὺ ἡμᾶς ὀνίνης ἀεὶ νουθετῶν· ἐπεὶ καὶ νῦν, πρὶν ὑπὸ σοῦ ταῦτα νουθετηθῆναι, ὡς εὐήθως διεκείμεθα, ἔτι σοι μᾶλλον ἐγὼ
D ἐπιδείξω, εἰπὼν ἃ διανοούμεθα περὶ αὐτῶν· ἢ μὴ εἴπω;

ΙΠ. Εἰδότι μὲν ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες. οἶδα γὰρ ἑκάστους τῶν περὶ τοὺς λόγους ὡς διάκεινται· ὅμως δ' εἴ τί σοι ἥδιον, λέγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἥδιόν γε. ἡμεῖς γάρ, ὦ βέλτιστε, οὕτως ἀβέλτεροι ἦμεν, πρίν σε ταῦτ' εἰπεῖν, ὥστε δό-

BC. Urb. Vat. v. Flor. a. c. Vind. 1. qui in marg. notatum habet: διὰ παντὸς οὕτως Διογενιανός. Atque διανεκεῖ ex hoc libro p. 301. E. laudat Moeris p. 301., ubi v. Pierson. cfr. etiam Blomfield. ad Aeschyl. Agam. v. 310. Vulgo διηνεκῆ.

C. ἃ διανοούμεθα] διενοούμεθα Turr. ex uno Ang. non opus.

hic legebatur διηνεκῆ, ea Ionica vocabuli forma est, quam habes Odyss. IV, 836. Infra p. 301. E. item legebatur διηνεκεῖ λόγῳ, quod affert Moeris p. 129., recte ille διανεκεῖ scribens. Apud Aeschylum Agamemn. 310. loco vulgati διηνεκῶς θέλοιμ' ἂν Blomfield. διανεκῶς reposuit. Ceterum διανεκῆ σώματα sunt continuae partes rerum naturae, grosse und zusammenhängende Massen vom Wesen der Dinge; nostrates dixerint: es fehlt euch die Totalanschauung von dem Wesen der Dinge.

ἀμφότερα ταῦτα] quae antea memorabantur; cogitandum de ἡδοναῖς διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὄψεως, a quibus tota haec disputatio est profecta. Non est, cur cum Heindorfio scribendum putes ἀμφότερ' ἄττα vel ἀμφότερα τοιαῦτα.

C. οὐχ οἷα βούλεταί τις — ἀλλ' οἷα δύναται] „Ipsum proverbium hoc Suidas ita profert: Ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα· ἐπὶ τῶν μὴ κατὰ προαίρεσιν ζώντων. κέχρηται Πλάτων ἐν Ἱππίᾳ." HEIND. Praeterea audias schol. ad h. l.: παροιμία ἐπὶ τῶν λεγομένων ἢ πραττομένων κατὰ δύναμιν ὑφ' ἑκάστου λεγομένη· τὰ ἡμέτερα οὐχ οἷα βούλεταί τις, ἀλλ' οἷα δύναται. Saepe autem βούλεσθαι et δύνασθαι ita opponuntur. Xenoph. De Rep. I. 33: οἱ τῷ σώματι μὲν οὔτε βούλοιντ' ἂν οὔτε δύναιντ' ἂν ἐργάζεσθαι. Aristot. Pol. V. 5. 9: ὥστε καὶ βούλονται μᾶλλον καὶ δύνανται νεωτερίζειν. Lucian. II. Abd. 179: οὐ βούλομαι

ξαν εἴχομεν περὶ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, ὡς ἑκάτερος ἡμῶν
εἷς ἐστι, τοῦτο δέ, ὃ ἑκάτερος ἡμῶν εἴη, οὐκ ἄρα
εἴημεν ἀμφότεροι. οὐ γὰρ εἷς ἐσμεν, ἀλλὰ δύο. οὕτως
εὐηθικῶς εἴχομεν. νῦν δὲ παρὰ σοῦ ἤδη ἀνεδιδάχθη-
μεν, ὅτι εἰ μὲν δύο ἀμφότεροί ἐσμεν, δύο καὶ ἑκάτε- E
ρον ἡμῶν ἀνάγκη εἶναι, εἰ δὲ εἷς ἑκάτερος, ἕνα καὶ
ἀμφοτέρους ἀνάγκη· οὐ γὰρ οἷόν τε διανεκεῖ λόγῳ
τῆς οὐσίας κατὰ Ἱππίαν ἄλλως ἔχειν, ἀλλ' ὃ ἂν ἀμ-
φότερα ᾖ, τοῦτο καὶ ἑκάτερον, καὶ ὃ ἑκάτερον, ἀμ-
φότερα εἶναι. πεπεισμένος δὴ νῦν ἐγὼ ὑπὸ σοῦ ἐν-
θάδε κάθημαι. πρότερον μέντοι, ὦ Ἱππία, ὑπόμνη-
σόν με· πότερον εἷς ἐσμεν ἐγώ τε καὶ σύ, ἢ σύ τε
δύο κἀγὼ δύο;

ΙΠ. Τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ταῦτα ἅπερ λέγω· φοβοῦμαι γάρ [σε] σα-

E. *οἷόν τε διανεκεῖ λόγῳ*] V. *διηνεκεῖ*, quod item ex codd. multis emendatum.

ὃ ἂν ἀμφότερα ᾖ] V. *ἦν*. Verum praebuerunt Ven. ΞΥ. Pal. Vat. r. Vind. 1. et corr. Coisl.

ἢ σύ τε δύο κἀγὼ δ.] Insertum vulgo erat *εἰ* ante *κἀγώ*, quod cum Flor. a. c. Par. BCEF. Ang. Vat. Θ. delevimus. Revocavit *εἰ* Herm. ex Ven. Ξ. vereor ut recte.

δυνάμενος. Plura dabit Lennep. ad Phalar. Ep. XCVI. p. 272.

D. *οἶδα γὰρ ἑκάστους — διάκεινται*] novi enim quam nihil sciant ii, qui disserendo operam dant.

εἴ τί σοι ἥδιόν ἐστιν] si tibi volupe est. Herodot. II. 46: *οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν*, ubi comparativi ita positi exempla collegit Valcken. conf. Matthiae Gr. §. 457.

παρὰ σοῦ ἤδη ἀνεδιδάχθημεν] Ἀναδιδάσκεσθαι significare priora dedoceri vel dedocendum se praebere, docuit Valck. ad Herodot. VIII. 63. HEIND. Proxima ironice dici, sponte apparet.

E. *διανεκεῖ λόγῳ*] Carpit illa *διανεκῆ τῆς οὐσίας σώματα*, quorum mentionem sophista paullo ante faciebat.

πεπεισμένος — ἐνθάδε κάθημαι] tamquam otiosus hic sedeo, utpote redactus ad silentium. *Καθῆσθαι* de otiosis et nihil agentibus peculiariter usurpatum illustrat Wyttenbach. ad Plutarch. Moral. Vol. I. p. 42. D. Com. I. p. 363. sq. ed. Ox. Idem etiam dicitur de iis, qui tacite assident audientes, ut idem vir doctus ostendit.

φοβοῦμαι γάρ σε σαφῶς λέγειν] Heindorf. *σε* deleri et deinde pro *σαυτῷ λέγειν* scribi *σὺ αὐτὸς λέγειν* volebat. Buttmann. librorum lectionem defendit, locum sic interpretans: reverentia tui facit, quominus aperte loquar, quoniam mihi (aliter sentienti) succensere soles, quoties tibi ipsi recte sentire videris. Quamquam fateor mihi quoque illud *σε* molestum ac-

φῶς λέγειν, ὅτι μοι χαλεπαίνεις, ἐπειδάν τι δόξῃς
302 σαυτῷ λέγειν. ὅμως δ' ἔτι μοι εἰπέ· οὐχ εἷς ἡμῶν ἑκάτερός ἐστι καὶ πέπονθε τοῦτο, εἷς εἶναι;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἴπερ εἷς, καὶ περιττὸς ἂν εἴη ἑκάτερος ἡμῶν. ἢ οὐ τὸ ἓν περιττὸν ἡγεῖ;

ΙΠ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἦ καὶ ἀμφότεροι οὖν περιττοί ἐσμεν δύο ντες;

ΙΠ. Οὐκ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄρτιοί γε ἀμφότεροι. ἢ γάρ;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Μῶν οὖν, ὅτι ἀμφότεροι ἄρτιοι, τούτου ἕνεκεν καὶ ἑκάτερος ἄρτιος ἡμῶν ἐστίν;

ΙΠ. Οὐ δῆτα.

B ΣΩ. Οὐκ ἄρα πᾶσα ἀνάγκη, ὡς νῦν δὴ ἔλεγες, ἃ ἂν ἀμφότεροι καὶ ἑκάτερον, καὶ ἃ ἂν ἑκάτερος καὶ ἀμφοτέρους εἶναι.

ΙΠ. Οὐ τά γε τοιαῦτα, ἀλλ' οἷα ἐγὼ πρότερον ἔλεγον.

ΣΩ. Ἐξαρκεῖ, ὦ Ἱππία· ἀγαπητὰ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ τὰ μὲν οὕτω φαίνεται, τὰ δ' οὐχ οὕτως ἔχοντα. καὶ γὰρ ἐγὼ ἔλεγον, εἰ μέμνησαι ὅθεν οὗτος ὁ λόγος ἐλέχθη, ὅτι ἡ διὰ τῆς ὄψεως καὶ δι' ἀκοῆς ἡδονὴ οὐ τούτῳ εἶεν καλαί, ὅ τι τυγχάνοιεν
C ἑκατέρα μὲν αὐτῶν εἶναι πεπονθυῖα, ἀμφότεραι δὲ μή, ἢ ἀμφότεραι μέν, ἑκατέρα δὲ μή, ἀλλ' ἐκείνῳ, ᾧ

P. 302. B. ἃ ἂν ἑκάτερος] Sic Fior. a. b. c. et reliqui. Steph. cum Par. E. ἑκάτερον.
οὐ τούτῳ εἶεν καλαί] V. οὐ τούτῳ ἂν εἶεν καλαί, quod e

cidere. Num forte σοι refingendum? Ita certe commoda exierit sententia haec: vereor tibi aperte profiteri quid sentiam, quoniam mihi succenses, quoties tibi ipsi videris aliquid eximii proferre. Nam λέγειν τι ut Lat. aliquid dicere, est magnum quid, praeclarum quid dicere, de qua emphasi v. Hermann. ad Viger. p. 731. Matthiae Gr. §. 487. 5. Mox ne quis ante εἷς εἶναι cum Heindorfio articulum τὸ requirat, vide quae scripsimus ad Criton. p. 45. E. et Phaedon. p. 64. C.

P. 302. B. ἀγαπητὰ γὰρ καὶ ταῦτα] Apolog. Socr. p. 28. A: ἀλλ' ἱκανὰ καὶ ταῦτα. De

ἀμφότεραί τε καὶ ἑκατέρα, διότι συνεχώρεις ἀμφοτέρας
τε αὐτὰς εἶναι καλὰς καὶ ἑκατέραν. τούτου δὴ ἕνεκα
τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐπ' ἀμφότερα ἑπομένῃ ᾤμην, εἴπερ ἀμ-
φότερά ἐστι καλά, ταύτῃ δεῖν αὐτὰ καλὰ εἶναι, τῇ
δὲ κατὰ τὰ ἕτερα ἀπολειπομένῃ μή. καὶ ἔτι νῦν οἴο-
μαι. ἀλλά μοι λέγε, ὥςπερ ἐξ ἀρχῆς· ἡ δι' ὄψεως
ἡδονὴ καὶ ἡ δι' ἀκοῆς, εἴπερ ἀμφότεραί τ' εἰσὶ κα- D
λαὶ καὶ ἑκατέρα, ἆρ' ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς οὐχὶ καὶ
ἀμφοτέραις γε αὐταῖς ἕπεται καὶ ἑκατέρᾳ;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὅτι ἡδονὴ ἑκατέρα τ' ἐστὶ καὶ ἀμ-
φότεραι, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν καλαί; ἢ διὰ τοῦτο μὲν
καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι ἂν οὐδὲν τούτων ἧττον εἶεν καλαί;
οὐδὲν γὰρ ἧττον ἡδοναὶ ἐφάνησαν οὖσαι, εἰ μέμνησαι.

ΙΠ. Μέμνημαι.

ΣΩ. Ἀλλ' ὅτι γε δι' ὄψεώς καὶ ἀκοῆς αὗταί
εἰσι, διὰ τοῦτο ἐλέγετο καλὰς αὐτὰς εἶναι.

ΙΠ. Καὶ ἐῤῥήθη οὕτως. E

ΣΩ. Σκόπει δὲ, εἰ ἀληθῆ λέγω. ἐλέγετο γάρ,
ὡς ἐγὼ μνήμης ἔχω, τοῦτ' εἶναι καλὸν τὸ ἡδύ, οὐ
πᾶν, ἀλλ' ὃ ἂν δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ᾖ.

ΙΠ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε τὸ πάθος ἀμφοτέραις
μὲν ἕπεται, ἑκατέρᾳ δ' οὔ; οὐ γάρ που ἑκάτερόν γε
αὐτῶν, ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο, δι' ἀμφοτέρων
ἐστίν, ἀλλ' ἀμφότερα μὲν δι' ἀμφοῖν, ἑκάτερον δ'
οὔ. ἔστι ταῦτα;

Flor. a. b. c. x. Vind. 1. Vat. Θ, r. Coisl. Par. BCEF. Angel. Pal. Urb. correctum.

D. καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι] Solus Steph. αἱ om.

Rep. VI. p. 506. D: ἀρκέσει γὰρ ἡμῖν κἂν — οὕτω — διέλθῃς. Gorg. p. 498. A: ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ τοῦτο. Menex. p. 247. C. al.

ὅτι ἡ διὰ τῆς ὄψεως — εἶεν καλαί] Attendas ad numerum pluralem post singularem illatum, de qua ratione structurae ad Philebum p. 14. B. diximus; conf. Matthiae Gr. §. 293. p. 749. ed. 3. Vellem tamen repetito articulo scriptum esset: καὶ ἡ δι' ἀκοῆς.

C. τῇ δὲ κατὰ τὰ ἕτερα] h. e. alterutrum.

E. τοῦτό γε τὸ πάθος] τὸ δι' ὄψεώς τε καὶ ἀκοῆς καλον εἶναι.

ὃ μὴ ἕπεται ἑκατέρῳ] quod,

ΙΠ. Ἔστιν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τούτῳ γε ἑκάτερον αὐτῶν ἐστι καλόν, ὃ μὴ ἕπεται ἑκατέρῳ· τὸ γὰρ ἀμφότερον ἑκατέρῳ οὐχ ἕπεται· ὥςτε ἀμφότερα μὲν αὐτὰ φάναι καλὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ἔξεστιν, ἑκάτερον δὲ οὐκ ἔξεστιν. ἢ πῶς λέγομεν; οὐκ ἀνάγκη;

303 *ΙΠ.* Φαίνεται.

ΣΩ. Φῶμεν οὖν ἀμφότερα μὲν καλὰ εἶναι, ἑκάτερον δὲ μὴ φῶμεν;

ΙΠ. Τί γὰρ κωλύει;

ΣΩ. Τόδε ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ φίλε, κωλύειν, ὅτι ἦν που ἡμῖν τὰ μὲν οὕτως ἐπιγιγνόμενα ἑκάστοις, εἴπερ ἀμφοτέροις ἐπιγίγνοιτο, καὶ ἑκατέρῳ, καὶ εἴπερ ἑκατέρῳ, καὶ ἀμφοτέροις, ἅπαντα ὅσα σὺ διῆλθες. ἦ γάρ;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἃ δέ γε αὖ ἐγὼ διῆλθον, οὔ· ὧν δὴ ἦν καὶ αὐτὸ τὸ ἑκάτερον καὶ τὸ ἀμφότερον. ἔστιν οὕτως;

ΙΠ. Ἔστι.

B *ΣΩ.* Ποτέρων οὖν, ὦ Ἱππία, δοκεῖ σοι τὸ καλὸν εἶναι; πότερον ὧν σὺ ἔλεγες; εἴπερ ἐγὼ ἰσχυρὸς καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι, καὶ εἴπερ ἐγὼ δίκαιος καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι, καὶ εἴπερ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος· οὕτω δὴ καὶ εἴπερ ἐγὼ καλὸς καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι, καὶ εἴπερ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος; ἢ οὐδὲν κωλύει, ὥςπερ ἀρτίων ὄντων τινῶν ἀμφοτέ-

E. *ἢ πῶς λέγομεν*] *λέγωμεν* unus Coisl. probante Hirschig. sed v. infra.

P. 303. D. *καὶ σὺ δὴ ὁμολογοῦμεν*] Hic et statim post non in utrumque convenit.

ἢ πῶς λέγομεν;] Recte Heindorf. interpretatur quid putamus? wie meinen wir? v. Phaedon. p. 75. B. Reipubl. II p. 377. E. VII. p. 530. V. p. 461. E. al.

τὰ μὲν οὕτως ἐπιγ.] Respondet deinde *ἃ δέ γε αὖ ἐγὼ δ.*

P. 303. B. *ὥςπερ ἀρτίων ὄντων*] Deest apodosis: ita nos ambo pulcros esse, alterutrum autem non; quae facile ex antegressis suppleveris.

ρων τάχα μὲν ἑκάτερα περιττὰ εἶναι, τάχα δ' ἄρτια, καὶ αὖ ἀῤῥήτων ἑκατέρων ὄντων τάχα μὲν ῥητὰ τὰ συναμφότερα εἶναι, τάχα δ' ἄῤῥητα, καὶ ἄλλα μυρία C
τοιαῦτα, ἃ δὴ καὶ ἐγὼ ἔφην ἐμοὶ προφαίνεσθαι; ποτέρων δὴ τίθης τὸ καλόν; ἢ ὥςπερ ἐμοὶ περὶ αὐτοῦ καταφαίνεται, καὶ σοί; πολλὴ γὰρ ἀλογία ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι ἀμφοτέρους μὲν ἡμᾶς εἶναι καλούς, ἑκάτερον δὲ μή, ἢ ἑκάτερον μέν, ἀμφοτέρους δὲ μή, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν τοιούτων. οὕτως αἱρεῖ, ὥςπερ ἐγώ, ἢ ἐκείνως;

ΙΠ. Οὕτως ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ Ἱππία, ἵνα καὶ ἀπαλλαγῶμεν πλείονος ζητήσεως. εἰ γὰρ τούτων γ' ἐστὶ D
τὸ καλόν, οὐκ ἂν ἔτι εἴη τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν. ἀμφότερα μὲν γὰρ ποιεῖ καλὰ τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς, ἑκάτερον δ' οὔ. τοῦτο δ' ἦν ἀδύνατον, ὡς ἐγώ τε καὶ σὺ δὴ ὁμολογοῦμεν, ὦ Ἱππία.

ΙΠ. Ὁμολογοῦμεν γάρ.

ΣΩ. Ἀδύνατον ἄρα τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλὸν εἶναι, ἐπειδή γε καλὸν γιγνόμενον τῶν ἀδυνάτων τι παρέχεται.

ΙΠ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Λέγετε δὴ πάλιν, φήσει, ἐξ ἀρχῆς, ἐπειδὴ τούτου διημάρτετε· τί φατε εἶναι τοῦτο τὸ καλὸν τὸ ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἡδοναῖς, δι' ὅ τι ταύτας πρὸ τῶν ἄλλων τιμήσαντες καλὰς ὠνομάσατε; E

Steph. malebat ὡμολογοῦμεν, ut est in Flor. x. Angel. Ven. Ξ. Pal. Et ita scripsit Bekker. consentientibus Tнrr.

ἀῤῥήτων — ὄντων —] „Ἄῤῥητα et ῥητὰ non sunt quae vocant mathematici incommensurabilia et commensurabilia, ut accepit Sydenhamus; sed potius irrationalia et rationalia. Illa enim Graecis dicuntur potius σύμμετρα et ἀσύμμετρα. v. Euclid. Elem. X. Def. 1. 2., a quibus ibi distinguuntur γραμμαὶ ῥηταί, rationales, et ἄλογοι, irrationales. Apte autem his utitur Socrates apud Hippiam, hominem artem λογισμῶν profitentem.“ HEIND. Conferas etiam

Ἀνάγκη δή μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ Ἱππία, λέγειν, ὅτι ἀσινέσταται αὗται τῶν ἡδονῶν εἰσι καὶ βέλτισται, καὶ ἀμφότεραι καὶ ἑκατέρα. ἢ σύ τι ἔχεις λέγειν ἄλλο, ᾧ διαφέρουσι τῶν ἄλλων;

ΙΠ. Οὐδαμῶς· τῷ ὄντι γὰρ βέλτισταί εἰσι.

ΣΩ. Τοῦτ' ἄρα, φήσει, λέγετε δὴ τὸ καλὸν εἶναι, ἡδονὴν ὠφέλιμον; Ἐοίκαμεν, φήσω ἔγωγε. σὺ δέ;

ΙΠ. Καὶ ἐγώ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὠφέλιμον, φήσει, τὸ ποιοῦν τἀγαθόν, τὸ δὲ ποιοῦν καὶ τὸ ποιούμενον ἕτερον νῦν δὴ
ἐφάνη, καὶ εἰς τὸν πρότερον λόγον ἥκει ὑμῖν ὁ λό-
304 γος; οὔτε γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἂν εἴη καλὸν οὔτε τὸ
καλὸν ἀγαθόν, εἴπερ ἄλλο αὐτῶν ἑκάτερόν ἐστι. Παντός γε μᾶλλον, φήσομεν, ὦ Ἱππία, ἂν σωφρονῶμεν· οὐ γάρ που θέμις τῷ ὀρθῶς λέγοντι μὴ συγχωρεῖν.

ΙΠ. Ἀλλὰ δή γ', ὦ Σώκρατες, τί οἴει ταῦτ' εἶναι ξυνάπαντα; κνίσματά τοί ἐστι καὶ περιτμήματα τῶν λόγων, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, κατὰ βραχὺ διῃρημένα. ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ καλὸν καὶ πολλοῦ ἄξιον, οἷόν
τ' εἶναι εὖ καὶ καλῶς λόγον καταστησάμενον ἐν δικα-
B στηρίῳ ἢ ἐν βουλευτηρίῳ ἢ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ ἀρχῇ, πρὸς
ἣν ἂν ὁ λόγος ᾖ, πείσαντα οἴχεσθαι φέροντα οὐ τὰ σμικρότατα, ἀλλὰ τὰ μέγιστα τῶν ἄθλων, σωτηρίαν

E. Ἀνάγκη δή μοι δοκεῖ εἶναι] εἶναι om. Herm. cum Ven. Ξ. et Σ.

P. 304. ταῦτ' εἶναι ξυνάπαντα] Sic codd. mss. fere omnes. Vulgo ξύμπαντα,

quae monuit ad h. l. Schleiermacher.

E. ὅτι ἀσινέσταται —] V. Phileb. p. 46. A. sqq. 51. B. sqq.

τὸ ποιοῦν τἀγαθόν] illud, quod bonum efficit; quo bonum efficitur.

P. 304. ἂν σωφρονῶμεν] si sapimus. v. ad Remp. III. p. 399. E.

B. φέροντα αὐτὰ — ἄθλων] Sic φέρειν νικητήρια Legg. II. p. 657. E. τἀριστεῖα φέρειν. De Rep. V. 468. C. μισθὸν φέρειν. Lys. p. 208. A. Sed τὰ ἆθλα φέρονται. Phaedr. p. 256. D. De Rep. X. 613. C. φερέσθω τὰ νικητήρια. Phaedr. p. 245. B. al. Sed de promiscuo hoc usu verbi activi et medii v. Reisig. ad Soph. Oed. Col. p. XXVII.

τούτων οὖν χρὴ ἀντέχεσθαι] Haec oportet appetere et in iis elaborare, missa facientem ctr. Intel-

αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ χρημάτων καὶ φίλων. τούτων οὖν χρὴ ἀντέχεσθαι, χαίρειν ἐάσαντα τὰς σμικρολογίας ταύτας, ἵνα μὴ δοκῇ λίαν ἀνόητος εἶναι λήρους καὶ φλυαρίας ὥςπερ νῦν μεταχειριζόμενος.

ΣΩ. Ὦ Ἱππία φίλε, σὺ μὲν μακάριος εἶ, ὅτι τε οἶσθα ἃ χρὴ ἐπιτηδεύειν ἄνθρωπον καὶ ἐπιτετήδευκας ἱκανῶς, ὡς φῄς· ἐμὲ δὲ δαιμονία τις τύχη, ὡς ἔοικε, κατέχει, ὅςτις πλανῶμαι μὲν καὶ ἀπορῶ C ἀεί, ἐπιδεικνὺς δὲ τὴν ἐμαυτοῦ ἀπορίαν ὑμῖν τοῖς σοφοῖς λόγῳ αὖ ὑπὸ ὑμῶν προπηλακίζομαι, ἐπειδὰν ἐπιδείξω. λέγετε γάρ με ἅπερ καὶ σὺ νῦν λέγεις, ὡς ἠλίθιά τε καὶ σμικρὰ καὶ οὐδενὸς ἄξια πραγματεύομαι. ἐπειδὰν δὲ αὖ ἀναπεισθεὶς ὑφ' ὑμῶν λέγω ἅπερ ὑμεῖς, ὡς πολὺ κράτιστόν ἐστιν οἷόν τ' εἶναι λόγον εὖ καὶ καλῶς καταστησάμενον περαίνειν ἐν δικαστηρίῳ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ, ὑπό τε ἄλλων τινῶν D τῶν ἐνθάδε καὶ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀεί με ἐλέγχοντος πάντα κακὰ ἀκούω. καὶ γάρ μοι τυγχάνει ἐγγύτατα γένους ὢν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ οἰκῶν. ἐπειδὰν οὖν εἰςέλθω οἴκαδε εἰς ἐμαυτοῦ, καί μου ἀκούσῃ ταῦτα λέγοντος, ἐρωτᾷ, εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τολμῶν περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων διαλέγεσθαι, οὕτω φανερῶς ἐξελεγχόμενος περὶ τοῦ καλοῦ, ὅτι οὐδ' αὐτὸ τοῦτο, ὅ τί ποτ' ἔστιν, οἶδα. Καίτοι πῶς σὺ εἴσει,

B. τούτων οὖν χρὴ ἀντέχεσθαι] Ald. Bas. 1. 2. δοκῇ, quod est in paucis codd. Male.

ἵνα μὴ δοκῇ λίαν] Steph. correxit δοκῇς. sed vide annot.

ligitur subiectum infinitum τινά, unde deinde δοκῇ, tertia persona, infertur, de quo genere structurae explicavimus ad Criton. p. 49. D. Lysid. p. 212. B. Apol. Socr. p. 29. A. Charm. p. 167. B. Phaedr. p. 272. C. De Rep. VI. p. 506. C. X. p. 611. C. Quod autem sophista dicit ὥςπερ νῦν, neque addit σύ, recte hoc iudicavit Stephanus urbanitatis cuiusdam speciem habere. In proximis τε paullulum traiectum, quum accurata ratio efflagitaret ὅτι οἶσθα τε. Sed ita Aeschyl. Sept. adv. Theb. 187: ὅτι τε σύριγγες ἔκλαγξαν ἑλίτροχοι ἱππικῶν τ' ἀΰπνων πηδαλίων διαστόμια.

D. ἐγγύτατα γένους] proximus generis habita ratione. Aliter Lachet. p. 187. E: ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ᾖ λόγῳ, ὥςπερ γένει. Apol. Socrat. p. 30. A. ὅσῳ μοι ἐγγυτέρω ἐστὲ

E φησίν, ἢ λόγον ὅστις καλῶς κατεστήσατο ἢ μή, ἢ ἄλλην πρᾶξιν ἡντινοῦν, τὸ καλὸν ἀγνοῶν; καὶ ὁπότε οὕτω διάκεισαι, οἴει σοι κρεῖττον εἶναι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι; Συμβέβηκε δή μοι, ὅπερ λέγω, κακῶς μὲν ὑφ' ὑμῶν ἀκούειν καὶ ὀνειδίζεσθαι, κακῶς δὲ ὑπ' ἐκείνου. ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀναγκαῖον ὑπομένειν ταῦτα πάντα· οὐδὲν γὰρ ἄτοπον, εἰ ὠφελοίμην. ἐγὼ οὖν μοι δοκῶ, ὦ Ἱππία, ὠφελῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν ὁμιλίας· τὴν γὰρ παροιμίαν ὅ τί ποτε λέγει, τὸ χαλεπὰ τὰ καλά, δοκῶ μοι εἰδέναι.

E. εἰ ὠφελοίμην] ὠφελούμην Turr. ex ΓΘBCEFδr. ἐγὼ οὖν μοι δοκῶ] Heindorf. coni. ἐγὼ γοῦν. ὠφελῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀμφ.] Sic Ven. ΞΣΥ. Palat. Vulgo ὠφελεῖσθαι.

γένει. Ceterum Socrates semet ipsum significat, ut iam antea.

ἢ λόγον ὅστις κ. κατεστήσατο] h. e. ὅστις λόγον κ. κατεστήσατο.

E. ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι] De μᾶλλον post comparativum v. ad Gorg. p. 490. E. Ceterum conf. Apolog. Socr. p. 38. D: πολὺ μᾶλλον αἱροῦμαι ὧδε ἀπολογησάμενος τεθνάναι ἢ ἐκείνως ζῆν. coll. ann. ad Apol. p. 30. B.

καὶ ὀνειδίζεσθαι] adeoque contumeliis et opprobriis onerari. Quod plus est quam κακῶς ἀκούειν, et tamquam per occasionem interponitur, ut mirandum non sit, quod deinde pergitur κακῶς δὲ ὑπ' ἐκείνου. Praeter necessitatem Cobetus Varr. Lectt. p. 55. istud καὶ ὀνειδίζεσθαι eiiciendum statuit ut quod putide abundet et concinnitatem membrorum moleste turbet.

χαλεπὰ τὰ καλά] De hoc proverbio, Platoni frequentato, dixit schol. ad h. l. et ad Cratyl. p. 384. A.

PLATONIS

HIPPIAS MINOR.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS
INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO ALTERA PLURIMUM EMENDATA ET
LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE,
SUMTIBUS HENNINGS.
MDCCCLVII.

PRAEFATIO AD HIPPIAM MINOREM.

In principio huius sermonis legentium animi statim in medias res abripiuntur. Hippias enim Sophista posteaquam multa quum de aliis poetis, tum de Homeri carminibus ostentationis causa declamavit, Eudicus quidam, Apemanti filius *), qui procul dubio idem est, cuius mentio fit in Hippia maiore p. 286. B., ubi Hippiam rogasse narratur, ut orationem de pulcris studiis a se compositam recitaret, Socratem, qui auditor affuit, mirabundus interrogat, cur de iis, quae Hippias disputaverit, sententiam suam reticeat, nec quidquam illorum vel laudet vel reprehendat. Quibus auditis Socrates fatetur ingenue, sibi inter audiendum utique quasdam de virtutibus Achilli atque Ulyxi a poeta tributis dubitationes subortas esse, quas vehementer optet ut aliquis sibi eximat. Hic igitur Hippias profitetur semet ipsum ad haec omnia esse responsurum, gloriaturque neminem unquam disserendi arte plus ipso valuisse. Laudat Socrates promtam hanc voluntatem, urbana cum irrisione hominis exagitans arrogantiam, doctrinae eius copiam et ubertatem, seque simulat de eo maxime dubitare, Achilles an Ulyxes melior praestantiorque iudicari

*) Sic p. 373. A. appellatur.

debeat. Ad quae Hippias ita respondet, ut Achillem dicat ab Homero optimum, Nestorem sapientissimum, Ulyxem denique *πολυτροπώτατον* informari. Verum quod ille respondet ita, ut videatur omnia clara et perspicua reddidisse, id sibi fatetur Socrates non omni ex parte satisfacere, quoniam quid isto *τοῦ πολυτρόπου* nomine designetur, non perspicue intelligatur *). Itaque Achilles, inquit ille, simplex et verus est, qui sibi dicat illum esse maxime odiosum, qui vero neglecto mendacia consectetur; Ulyxes autem versutus est atque mendax; ex quo consequitur, ut *πολυτρόπου* nomine homo fallax insigniatur. Ergone tu, respondet Socrates, Achillem ideo meliorem iudicasti, quia Ulyxis vafritie et prudentia careat? Quae sententia vereor ut se satis tueatur. Quocirca age exploremus eam et perpendamus accuratius.

His ita constitutis Socrates primum conatur efficere verum mendacemque esse eundem, ideoque nec Achillem Ulyxi ullo modo praestare **). Quod ut evincat, hac fere utitur argumentatione. Mendaces, inquit, non alii sunt quam qui sunt idonei ad aliquid efficiendum, hoc est ad fallendum decipiendumque per dolum et prudentiam. Ergo iidem etiam prudentes sunt, siquidem prudentia sua fallunt, adeoque sapientes in ea re, de qua mentiuntur. Mendaces autem veracibus sunt contrarii et oppositi. Iam quum mendaces sint ad mentiendum idonei, sequitur, ut qui non sit idoneus, sed imprudens, is nec vafer aut subdolus esse possit. Quicunque autem alicuius rei facultate pollet ita, ut nec morbo nec alia infirmitate ab ea tractanda prohibeatur, is in eadem optimus esse et praestantissimus iudicari debet. Consentaneum est vero eum, qui alicuius rei sit peritissimus, de eadem illa et vera dicere et falsa comminisci optime posse. Nam qui eius imperitus est, is dum mentiri cogitat, saepe per fraudem et ignorantiam vera loquitur. Quod quidem Socrates perspicuum reddit longa exemplorum enumeratione, quae facete repetit ex iis artibus ac disciplinis, quas so-

*) P. 363. — 364. E.
**) P. 365. D. — 369. B.
***) P. 369. B.

phista a semet ipso perceptas esse gloriabatur, ut in hoc loco insignis quaedam cernatur irrisionis elegantia. Ex his autem effici vult, ut, quoniam qui vera de quacunque re dicere possit, idem de ea falsa queat optime comminisci, verum atque mendacem eundem esse existimari oporteat. Atque hinc porro consequi ait Ulyxem non tantum mendacem, sed etiam veracem esse, ac vicissim Achillem non modo veritatis amantem, sed etiam mendacem *).

His ita explicatis ubi sophista se argutae istius dialectices laqueis constrictum videt, protenus Socrati vitio vertit, quod semper in istiusmodi tricis moretur, provocatque ad ipsius Homeri auctoritatem, qui Ulyxem subdolum et fraudulentum, Achillem autem meliorem finxerit. Ad quae Socrates ita respondet, ut se profiteatur non rixandi aut cavillandi cupiditate ductum haec disseruisse, sed ut viri sapientiae laude florentissimi ea de re sententiam eliceret, adeoque ab eo meliora edoceretur. Quod autem Hippias ipsius Homeri interponit auctoritatem, Socrates negat Achillem a poeta Ulyxe meliorem informari; illum enim non modo verbis mentiri, verum etiam ipsa re atque facto, quam sit veritatis negligens, declarare, quippe qui quum se Phthiam reversurum sit comminatus, nihilominus in castris Graecorum ad Troiam remaneat atque Aiaci multo alia dicat quam Agamemnoni. Respondet Hippias, ut par est, Ulyxem consulto ac deliberato consilio mentiri; Achillem autem imprudentem falsa dicere. Sed ex hoc ipso Socrates captiose colligit eam ob causam Ulyxem illo meliorem iudicari oportere, quandoquidem antea utrinque concessum sit eum, qui prudens sciensque mentiatur, praestare illi, qui propter ignorantiam atque fraudem a veritatis ratione discedat **).

Hic vero nova exoritur disputatio. Improbat enim sophista Socratis sententiam propterea, quod qui alterum laedat aut decipiat consulto, is non sit melior, sed peior, quam qui aliis imprudens iniuriam

*) P. 369. B.

**) P. 369. B. — 371. E.

inferat: idque etiam inde ait cognosci posse atque intelligi, quod leges publicae delicta consulto admissa longe gravissime puniant. Verum Socrates, quanquam se saepenumero de hac re dubitavisse dicit, tamen in praesenti eum sibi ait videri meliorem, qui alios deliberato consilio possit laedere atque in fraudem inducere. Indignante autem Hippia atque moleste ferente, quod veritatis rationes ita fraudulenter confundantur atque pervertantur, ille hanc sibi veniam dari cupit, ut sententiae suae argumenta exponere accuratius liceat. Quo impetrato hunc in modum disputare instituit. Cursorem malum, inquit, affirmamus esse eum, qui tarde currit: nec tamen dubitari potest, quin qui sua sponte tarde incedit praestantior sit eo, qui nolens tarditate utitur. Idem iudicandum est de artibus omnibus atque corporis facultatibus, veluti de lucta, saltatione, cantu, incessu, visu. Quid, quod etiam instrumenta et animalia, quibus arbitrio utimur nostro, meliora censentur, quam quibus non possumus nostra voluntate uti. Et vero etiam animi medicorum, musicorum, aliorumque artificum meliores habentur, quum sponte a recto veroque discedunt, quam si inviti transversi aguntur. Ex quibus efficitur, ut idem de iustitia sit statuendum. Quae quoniam aut facultate quadam aut scientia aut utraque simul continetur, si facultas esse putatur, maior certe in eo inest, qui ad utrumque, tum ad faciendam tum ad omittendam iniuriam est idoneus; sin scientia existimatur, praestabilior in eo cernitur, qui pro arbitrio suo alios laedere potest vel non laedere. Iam quum vir bonus bono utatur animo, huius autem sit sponte iniuriam afferre posse, nemo quisquam alius praeter virum bonum sciens prudensque faciet iniuriam, quum vir malus propter ignorantiam iniuste agat *).

His omnibus explicatis Hippias, etsi nihil habet quod Socratis argumentis opponat, tamen ista omnia sese unquam esse comprobaturum praefracte negat. Nec reprehendit Socrates hoc viri iudicium.

*) P. 371. E. — 376. B.

Illud vero miserum esse queritur, quod ne Hippias quidem aliique, qui sapientiae disciplinam profiteantur, veram rei rationem possint explicare atque confirmare *).

Et exitus quidem colloquii luce clarius ostendit primum quidem illud in hoc libello agi, ut Hippiae sophistae vanitas atque inertia arguatur, qui posteaquam sapientiam suam iactavit mirifice, ubi ad quaestionem de voluntaria virtutis exercitatione deque scientia et veritate cum virtute coniuncta ventum est, ne leves quidem istas conclusiunculas refellere potest, quibus eum Socrates tanquam laqueis quibusdam impedire studuit. Quamquam, sicuti mox videbimus, in dialectica hac Hippiae confutatione neutiquam insunt omnia, quandoquidem cum ea, sicuti in Hippia maiore, Lyside, Charmide, Lachete, Euthyphrone, etiam coniunctum est, quod ad sapientiae rationem et disciplinam pertinet, quum disputatio etiam valeat ad illustrandam et vindicandam Socraticam illam sententiam, qua virtus in scientia posita esse putabatur. Sed videamus primum quidem de dialectica disputatione, qua sophista argute inscitiae et ignorantiae convincitur atque eo redigitur, ut licet veriora et rectiora sentiat, tamen omnibus apparere debeat, non posse ipsum rectas rerum notiones aut suo ipsius animo informare aut aliis explicare atque declarare. Quod quidem more plane Socratico ita factum est. Etenim Plato Socratis usus doctrina, qui virtutem una scientia maxime contineri censuit, hunc facit nectendis acutis conclusiunculis pedetentim id efficientem, ut ille, cur inter verum et mendacem atque inter iustum et iniustum nihil interesse videatur, nullo modo possit reddere rationem. Prorsus ad eundem modum Socrates apud Xenophontem Mem. IV, 2, 14 sqq. castigat Euthydemum, adolescentem praematura sapientiae opinione vehementer inflatum et in eo certe Hippiae simillimum, quod *πολλὰ γράμματα συνῆγε τῶν λεγομένων σοφῶν ἀνδρῶν γεγονέναι*, ideoque pariter atque hic multiplicis doctrinae copiis plurimum pretii statuebat.

---

*) P. 376. C. D.

Qui locus tantam habet cum Hippia Platonico similitudinem, ut Platonem suspicari liceat ad ridendum sophistam iis argumentationibus usum esse, quas magistrum aliquando in illudendis adolescentibus usurpavisse animadvertisset. Quod ne temere commenti esse videamur, age, Xenophontis locum paullo diligentius expendamus. Itaque primum quidem fere easdem ibi disputationis partes animadvertere licet. Nam inde a §. 14. Socrates Euthydemum eo perducit, ut quid inter mendacem et veracem intersit se non perspicere fateatur: inde a §. 19. autem efficere studet, ut qui sciens volensque iniuriam faciat melior adeoque iustior sit eo, qui invitus alios laedat ac decipiat. Quum vero in his summa cum Platone convenientia cernatur, tum mirandum est in altera disputationis particula Xenophonteum Socratem cum Socrate Platonico adeo conspirare, ut tantum non iisdem verbis tota conficiatur argumentatio. Xenophon enim haec habet. *Πότερος*, inquit Socrates, *ἀδικώτερός ἐστιν, ὁ ἑκὼν ἐξαπατῶν ἢ ὁ ἄκων; Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔτι μὲν ἔγωγε πιστεύω οἷς ἀποκρίνομαι· καὶ γὰρ τὰ πρόσθεν πάντα νῦν ἄλλως ἔχειν δοκεῖ μοι ἢ ὡς ἐγὼ τότε ᾤμην· ὅμως δὲ εἰρήσθω μοι ἀδικώτερον εἶναι τὸν ἑκόντα ψευδόμενον τοῦ ἄκοντος. Δοκεῖ δέ σοι μάθησίς καὶ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου εἶναι ὥςπερ τῶν γραμμάτων; Ἔμοιγε. Πότερον δὲ γραμματικώτερον κρίνεις, ὃς ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφῃ καὶ ἀναγιγνώσκῃ, ἢ ὃς ἂν ἄκων; Ὃς ἂν ἑκὼν ἔγωγε· δύναιτο γὰρ ἄν, ὁπότε βούλοιτο, καὶ ὀρθῶς αὐτὰ ποιεῖν. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφων γραμματικὸς ἂν εἴη, ὁ δὲ ἄκων ἀγράμματος; Πῶς γὰρ οὔ; Τὰ δίκαια δὲ πότερον ὁ ἑκὼν ψευδόμενος καὶ ἐξαπατῶν οἶδεν, ἢ ὁ ἄκων; Δῆλον ὅτι ὁ ἑκών. Οὐκοῦν γραμματικώτερον μὲν τὸν ἐπιστάμενον γράμματα τοῦ μὴ ἐπισταμένου φῂς εἶναι; Ναί. Δικαιότερον δὲ τὸν ἐπιστάμενον τα δίκαια τοῦ μὴ ἐπισταμένου; Φαίνομαι· δοκῶ δέ μοι καὶ ταῦτα οὐκ οἶδ' ὅπως λέγειν.* Haec igitur ecquis inficiabitur cum iis, quae apud Platonem disseruntur, mirifice consentire? Denique utriusque disputationis idem finis est, idem consilium. Nam Xenophon toto illo loco id agit, ut doceat, *ὡς Σωκράτης προςεφέρετο τοῖς νομίζουσι παιδείας τε τῆς ἀρίστης τετυχηκέναι καὶ μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ*, sicut ipse §. 1. profitetur. Idem autem Platoni

in hoc libro scribendo fuisse propositum, quis est quin sponte largiatur? Itaque apertum est Hippiam apud Platonem utique deludi similiter atque Euthydemum apud Xenophontem.

Sed quanquam illud primarium scriptoris consilium fuisse concedendum est, tamen Platonem simul aliud quiddam sequutum esse facile suspicabuntur qui eum noverunt vel in summa rhetorum, sophistarum aliorumque hominum irrisione nunquam ipsius philosophiae prorsus fuisse immemorem. Itaque philosophum putamus una eademque opera etiam illud hac scriptione sua voluisse efficere, ut ex doctrina illa Socraticorum, qua virtutem scientia contineri volebant *), non colligi licere evinceret hanc virtutis scientiam fraudis et improbitatis ministram esse et adiutricem. Quod quidem ita instituit, ut non tam quid verum esset exquireret, quam quid falsum absurdumque videretur ita ob oculos poneret, ut simul sophistae gloriosissimi fastus reprimeretur. Etenim errore demonstrato videbat facile intellectum iri, quid de tota causa oporteret iudicari. Manifestum est enim virum bonum, etiamsi propter veri rectique scientiam sibi comparatam mentiri et iniuste facere p o s s i t, tamen non esse commissurum, ut ea ad decipiendum fallendumque abutatur: dignitas enim eius et praestantia in eo ipso est conspicua, ut rationis praecepta audiat constanterque sequatur, neque ad aliud quid nisi ad bonum et honestum scientia eius pertinere iudicanda est. Nam neque m e n d a x est is, qui alios fallere ac decipere p o t e s t, sed qui neglecta rationis voce propter quandam naturae ingeniique infirmitatem ad mentiendum proclivis inclinatusque est; nec i n i u r i u m appellamus eum, qui quo loco et opportunitate iniuria fieri queat perspectum habet, sed qui ea laborat animi pravitate, ut quid sibi ex rationis norma et regula faciendum agendumve sit propter cupiditatum et affectuum impotentiam non videat. Ex quo originem duxit nobilissimum illud decretum Socraticorum, n e m i n e m p e c-

*) Quae fuerit Socratis de his rebus sententia, docuit B r a n d i s Musei Rhen. Vol. I. P. 1. p. 134 sqq.

care scientem, quod etiam Platoni placuisse aliunde novimus. Haec igitur omnia quum erroris fraude animadversa facile possint intelligi, Plato propter summum totius scriptionis consilium faciendum putavit, ut in demonstrandis erroribus acquiesceret, veram rei rationem non exquireret et illustraret. Quamquam quid spectaverit, ipse exeunte sermone eo prodidit, quod Hippiam pariter atque Socratem de veritate eorum, quae postremo subtili et arguta argumentatione sint effecta, ultro dubitantes induxit.

Itaque omnino quidem summam dialogi huc redire apparet, ut dum Hippias nescire arguitur, quid de scientiae et veritatis cum vitae actione nexu atque coniunctione statuendum sit, tamquam tecte significetur, quantum sit novisse, virtutem esse in scientia positam. Utrumque autem nemo est quin videat tam arcte esse coniunctum, ut plane ad unum eundemque finem conspirare existimandum sit.

Haec autem si vere disputata sunt, vereor ut quisquam assensurus sit Schleiermachero T. I. P. II. p. 291 sqq., Astio De Vita et Scriptis Plat. p. 463. et Zellero Stud. Platonic. p. 150 sqq., qui hunc librum a Platone scriptum esse negaverunt. Quod enim colloquii forma et ratio non ad eam perfectionem atque praestantiam accedit, quam in aliis plurimis philosophi sermonibus admiramur, ipsum libri argumentum eius rei causam satis idoneam monstrat. Hoc enim considerantibus nobis et perpendentibus dubium esse non poterit, quin Plato haec scripserit adolescens, quo tempore et Socraticae rationi adhuc fuit unice deditus, nec eam scribendi facultatem elegantiamque consequutus, qua postea temporis ceteros philosophos omnes superavit. Huc accedit, quod Aristoteles Metaphys. V. p. 120 ed. Brand. atque Cicero De Orat. III, 32., uterque tamen nomine Platonis suppresso, huius operis mentionem faciunt, quod quantum momenti faciat ad eius fidem auctoritatemque sustentandam nemo diffitebitur, qui veterum scriptorum testimoniis aliquid ponderis tribuendum esse sibi persuaserit. Ceterum librum Platoni vindicare etiam Socherus p. 144 sqq. conatus est, quem laetamur de nonnullis huius quaestionis partibus idem quod nos statuendum iudicavisse. Neque

aliter nuper senserunt C. Fr. Hermannus Hist. Philos. Plat. I. p. 431 sqq. C. Steinhart in Interpretat. Opp. Platon. Müller. Vol. p. 101 sqq. Fr. Susemihl Genet. Entwickel. d. Plat. Phil. I. p. 11 sqq. qui ut de singulis quibusdam nobiscum dissentiant, tam de re summa deque fide et auctoritate libri omnino nostrae suffragati sententiae sunt.

CODICES.

Coislin. Γ. Vat. Θ. Venet. ΞΣ. Paris. BCEF. Barber. y. Vat. σ. Vind. n. 54. Flor. a. b. c. x.

Separatim hic dialogus nondum a quoquam ante nos editus aut commentariis instructus fuit.

ΙΠΠΙΑΣ ΕΛΑΤΤΩΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΥΔΙΚΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΠΠΙΑΣ.

Cap. I. *ΕΥ.* *Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾷς, ὦ Σώκρατες,* 363
Ἱππίου τοσαῦτα ἐπιδειξαμένου, καὶ οὐχὶ ἢ συνεπαινεῖς τι τῶν εἰρημένων ἢ καὶ ἐλέγχεις, εἴ τί σοι μὴ καλῶς δοκεῖ εἰρηκέναι; ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ λελείμμεθα, οἳ μάλιστ' ἂν ἀντιποιησαίμεθα μετεῖναι ἡμῖν τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ διατριβῆς.

ΣΩ. *Καὶ μήν, ὦ Εὔδικε, ἔστι γ' ἃ ἡδέως ἂν πυθοίμην Ἱππίου ὧν νῦν δὴ ἔλεγε περὶ Ὁμήρου. καὶ* B
γὰρ τοῦ σοῦ πατρὸς Ἀπημάντου ἤκουον, ὅτι ἡ Ἰλιὰς

P. 363. *Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾷς*] Baa. 2. Flor. a. b. c. *δὴ* om. *ἡδέως ἂν πυθοίμην*] Hirschig. corr. *ἂν ἀναπυθ.*

P. 363. *ΕΥ. Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾷς*] Absoluta oratione, quam Hippias ostentationis causa habuerat, Socrates meditabundus tacet, nec quidquam in ea vel laudat vel reprehendit. Itaque Eudicus sententiam eius auditurus: *Σὺ δὲ δή*, inquit, *τί σιγᾷς;* In quibus verbis quod libri nonnulli *δὴ* omittunt, vereor equidem, ut ita actionis perpetuitas et continuatio satis aperte significetur. Certe quidem nemo diffitebitur *δὴ* nunc pereleganter positum esse, ut voculam non aliam ob causam nisi errore omissam esse suspicari liceat.

ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ λελείμμεθα] *Καὶ* qua lege et conditione ita collocari soleat, acute disputavit Hermann. ad Viger. p. 780 sqq. cfr. ad Phaedon. p. 122. — *Αὐτοὶ* autem est soli, quemadmodum ponitur in formula *αὐτοί ἐσμεν*, aliisque similibus loquutionibus. v. Valcken. ad Phoen. v. 1235. Hemsterh. ad Lucian. Diall. Mort. X, 2. Kuster. ad Aristoph. Acharn. v. 506. Heusd. Specim. Crit. p. 30. Lenting. Act. Traiect. Nov. III. p. 64.

B. *Ἀπημάντου—*] De hoc non magis quidquam aliunde constat quam de Eudico filio. Suspicari autem ex hoc ipso loco licet fuisse eum hominem artium liberalium perquam stu-

κάλλιον εἴη ποίημα τῷ Ὁμήρῳ ἢ ἡ Ὀδύσσεια, τοσούτῳ δὲ κάλλιον, ὅσῳ ἀμείνων Ἀχιλλεὺς Ὀδυσσέως εἴη· ἑκάτερον γὰρ τούτων τῶν ποιημάτων τὸ μὲν εἰς Ὀδυσσέα ἔφη πεποιῆσθαι, τὸ δ' εἰς Ἀχιλλέα. περὶ ἐκείνου οὖν ἡδέως ἄν, εἰ βουλομένῳ ἐστὶν Ἱππίᾳ, ἀναπυθοίμην, ὅπως αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῖν ἀνδροῖν τούτοιν, πότερον ἀμείνω φησὶν εἶναι, ἐπειδὴ
C *καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἡμῖν ἐπιδέδεικται καὶ περὶ ποιητῶν τε ἄλλων καὶ περὶ Ὁμήρου.*

Cap. II. *ΕΥ. Ἀλλὰ δῆλον, ὅτι οὐ φθονήσει Ἱππίας, ἐάν τι αὐτὸν ἐρωτᾷς, ἀποκρίνεσθαι. Ἦ γάρ, ὦ Ἱππία, ἐάν τι ἐρωτᾷ σε Σωκράτης, ἀποκρινεῖ; ἢ πῶς ποιήσεις;*

ΙΠ. Καὶ γὰρ ἂν δεινὰ ποιοίην, ὦ Εὔδικε, εἰ Ὀλυμπίαζε μὲν εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων πανήγυριν,

B. *ὅσῳ ἀμείνων*] *ὅσον* Coisl. Vat. Par. EF. et pr. B. Dein ante *τῶν ποιημάτων* inserui *τούτων* ex Ven. Ξ. et Flor. x.

D. *παρεσκευασμένων ᾖ*] Libri *παρεσκευασμένον*, quod rediosum; unde factum est fortasse, ut Hippias ab eo hospitio exciperetur. Cum istis, *εἰ βουλομένῳ ἐστὶν Ἱππίᾳ*, compares Gorg. p. 448. D. Phaedon. p. 78. B. Cratyl. in. Plura dabit Dorvill. ad Charit. p. 440. Leopard. Emend. IV, 24. Eodem loquendi genere Latini usi sunt. Macrob. Sat. VI, 1. si volentibus vobis erit. VII, 7. si tibi volenti erit. Dativum *Ὁμήρῳ* propter *κάλλιον εἴη ποίημα* loco genitivi positum esse monuit Matthiae Gr. §. 389. g. 1.

C. *ἐπειδὴ καὶ ἄλλα πολλὰ — περὶ Ὁμήρου*] Hippias quum unam tantum habuerit orationem, ut patet ex p. 364. E., eam necesse est fuisse copiosiorem et in multiplici argumento versatam: dicitur enim praeter alia multa quum de poetis omnino tum maxime de Homero verba fecisse. Nimirum hoc prorsus consentaneum est illi *πολυμαθίας* studio, quod homo vanissimus ubique prae se ferebat. Sophistas Homerum aliosque poetas interpretatos esse discimus etiam ex Protagor. p. 338. E. conf. Nitzsch. Prolegg. ad Ion. p. 4 sqq.

ὅταν τὰ Ὀλύμπια ᾖ, ἀεὶ ἐπανιὼν —] Sophistas ludos Olympicos frequentavisse etiam Philostratus Vit. Sophistar. p. 493. testatur. — *ἀεί*, i. q. *ἑκάστοτε*, ut saepe. — Post *οἴκοθεν* explicationis gratia subiunctum *ἐξ Ἤλιδος*, usu non infrequenti; v. ad Phaedr. p. 229. B. = p. 13. — Mox pessime vulgo ante *εἰς τὸ ἱερὸν* commate distinctum, quum haec ad *ἐπανιὼν* pertineant. Interpunxi igitur ante *παρέχω*.

D. *ὅ τι ἄν τις βούληται*

*ὅταν τὰ Ὀλύμπια ᾖ, ἀεὶ ἐπανιὼν οἴκοθεν ἐξ Ἤλι-
δος εἰς τὸ ἱερὸν παρέχω ἐμαυτὸν καὶ λέγοντα ὅ τι* D
*ἄν τις βούληται ὧν ἂν ἐμοὶ εἰς ἐπίδειξιν παρεσκευα-
σμένων ᾖ, καὶ ἀποκρινόμενον τῷ βουλομένῳ ὅ τι ἄν
τις ἐρωτᾷ, νῦν δὲ τὴν Σωκράτους ἐρώτησιν φύ-
γοιμι.*

ΣΩ. *Μακάριόν γε, ὦ Ἱππία, πάθος πέπονθας,
εἰ ἑκάστης Ὀλυμπιάδος οὕτως εὔελπις ὢν περὶ τῆς* 364
*ψυχῆς εἰς σοφίαν ἀφικνεῖ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ θαυμά-
σαιμ' ἄν, εἴ τις τῶν περὶ τὸ σῶμα ἀθλητῶν οὕτως
ἀφόβως τε καὶ πιστευτικῶς ἔχων τῷ σώματι ἔρχεται
αὐτόσε ἀγωνιούμενος, ὥσπερ σὺ φῂς τῇ διανοίᾳ.*

ΙΠ. *Εἰκότως, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τοῦτο πέπονθα.
ἐξ οὗ γὰρ ἦργμαι Ὀλυμπίασιν ἀγωνίζεσθαι, οὐδενὶ
πώποτε κρείττονι εἰς οὐδὲν ἐμαυτοῦ ἐνέτυχον.*

tinuerunt Turr. Herm. Pro vulg. *ὧν ἄν μοι* nunc cum Herm. *ὧν ἂν ἐμοὶ* scripsimus ex Ven. ΞΣ. Flor. x.

P. 364. A. *καὶ πιστευτικῶς*] Flor. a. c. Par. B. C. et Bas. 2. in marg. *πυκτευτικῶς*.

— *παρεσκευασμένων ᾖ*] Fidenter correxi quod libri omnes habent *παρεσκευασμένον*. Manifestum est enim verba hunc in modum iungi oportere: *ὅ τι ἄν τις βούληται τούτων, ἃ ἂν ἐμοὶ εἰς ἀπόδειξιν παρεσκευασμένα ᾖ*. Vitium inde exortum, quod *παρεσκευασμένων* rariore usu loquendi accommodatum est genitivo relativi pronominis per attractionem posito. Quod qui censuit inauditum esse, is non meminit simillima illa ap. Aristoph. Rann. v. 889: *ἕτεροι γάρ εἰσιν οἷσιν εὔχομαι θεοῖς*. Horat. Sat. I. 4, 2: Atque alii, quorum comoedia prisca virorum est. Epod. 2, 37: Quis non malarum, quas amor curas habet, haec inter obliviscitur. Nec tantum nomina ita traiiciuntur et relativis accommodantur, idem etiam fit epithetis. Hom. Il. ξ. v. 172: *τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν*. Eurip. Orest. v. 844: *οὕς σοι δυστυχεῖς ἥκω φέρων*. Deinde ne mireris, quod praecedente *παρέχω* subiungitur *φύγοιμι* optativus. Alterum enim quatenus cogitatur, alterum tanquam certum enuntiatur, conf. p. 364. D.

P. 364. *θαυμάσαιμ' ἄν, εἴ τις — ἔρχεται*] Tim. p. 26. B: *θαυμάσαιμι ἄν, εἴ τί με αὐτῶν διαπέφευγεν*. Protag. p. 312. C: *θαυμάζοιμι ἄν, εἰ οἶσθα*. Gorg. p. 452. B: *θαυμάζοιμί γ' ἄν — καὶ αὐτός, εἴ σοι ἔχει Γοργίας μεῖζον ἀγαθὸν ἐπιδεῖξαι*, ubi v. ann. Vide Rost. §. 121. 10. A. Dein pro *πιστευτικῶς* codd. nonnulli cum ed. Bas. 2. exhibent *πυκτευτικῶς*, quod minus congruit cum illis, *ὥσπερ σὺ φῂς τῇ διανοίᾳ*. Notatur vero arrogans sophistae fiducia.

Cap. III. ΣΩ. *Καλόν γε λέγεις, ὦ Ἱππία, καὶ*
B *τῇ Ἠλείων πόλει τῆς σοφίας ἀνάθημα τὴν δόξαν*
εἶναι τὴν σὴν καὶ τοῖς γονεῦσι τοῖς σοῖς. Ἀτὰρ τί
δὴ λέγεις ἡμῖν περὶ τοῦ Ἀχιλλέως τε καὶ τοῦ Ὀδυσ-
σέως; πότερον ἀμείνω καὶ κατὰ τί φῂς εἶναι; ἡνίκα
μὲν γὰρ πολλοὶ ἔνδον ἦμεν, καὶ σὺ τὴν ἐπίδειξιν
ἐποιοῦ, ἀπελείφθην σου τῶν λεγομένων· ὤκνουν γὰρ
ἐπανερέσθαι, διότι ὄχλος τε πολὺς ἔνδον ἦν, καὶ μή
σοι ἐμποδὼν εἴην ἐρωτῶν τῇ ἐπιδείξει. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ
ἐλάττους τέ ἐσμεν καὶ Εὔδικος ὅδε κελεύει ἐρέσθαι,
C *εἰπέ τε καὶ δίδαξον ἡμᾶς σαφῶς, τί ἔλεγες περὶ τού-*
τοιν τοῖν ἀνδροῖν; πῶς διεκρινες αὐτούς;

ΙΠ. *Ἀλλ' ἐγώ σοι, ὦ Σώκρατες, ἐθέλω ἔτι σαφέστερον ἢ τότε διελθεῖν ἃ λέγω καὶ περὶ τούτων καὶ ἄλλων. φημὶ γὰρ Ὅμηρον πεποιηκέναι ἄριστον μὲν ἄνδρα Ἀχιλλέα τῶν εἰς Τροίαν ἀφικομένων, σοφώτατον δὲ Νέστορα, πολυτροπώτατον δὲ Ὀδυσσέα.*

ΣΩ. *Βαβαί, ὦ Ἱππία! ἆρ' ἄν τί μοι χαρίσαιο*

B. *τῆς σοφίας ἀνάθημα*] *τῆς σῆς σοφίας* Ven. Σ. Flor. x. *ἀπελείφθην σου*] Hoo Stephanus vidit reponi oportere, reddideruntque codd. omnes. Vulgo *ἐπελείφθην*.

C. *ἔτι σαφέστερον*] *σαφέστερον ἔτι* Ven. ΞΣ. Flor. x. *καὶ περὶ τούτων καὶ ἄλλων*] Sic Vind. Flor. a. b. c.

B. *καὶ τῇ Ἠλείων πόλει — τοῖς σοῖς*] Infinitivus e *λέγεις*, denuo intelligendo illo, suspensus est. Neque enim vereor, ne cui *καὶ* ante *τῇ* delendum videatur. — *ἀπελείφθην*, assequi non potui quae a te dicebantur, recte interpretante Stephano. Mox *τῇ ἐπιδείξει.* cohaeret cum *ἐμποδὼν εἴη*: istud *σοὶ* autem qua ratione nitatur, docebit Matthiae Gr. §. 389. Fritsch. Quaest. Lucian. p. 113.

C. *τί ἔλεγες — ἀνδροῖν; πῶς διέκρινες αὐτούς;*] Geminata interrogatio est sermonis animandi causa; quod monemus, ne cui *καὶ πῶς δ.* scribendum videatur. Similia collegit Heindorf. ad Charm. p. 167. C. Mox ista *μή μου καταγελᾶν* epexegesi inserviunt praecedentis *τοιόνδε*, usu loquendi pervulgato. Quocirca subiungi deinceps debuit: *ἀλλά μοι πειρᾶσθαι πρᾴως — ἀποκρίνεσθαι.* Sed inflexa paullulum verborum structura postrema ita enuntiantur, ut non amplius e superioribus pendeant, et suam sibi habeant conditionis libertatem.

D. *εἰ ἄλλους μὲν —*] si, quum alios eadem haec doceam, tamen ipse abs te interrogatus tibi nec eius rei facultatem impertiam nec sine iracundia respondeam.

E. *τοῦτο δ', ὥς γε πρ. σ.*

τοιόνδε, μή μου καταγελᾶν, ἐὰν μόγις μανθάνω τὰ λεγόμενα καὶ πολλάκις ἀνερωτῶ; ἀλλά μοι πειρῶ D *πράως τε καὶ εὐκόλως ἀποκρίνεσθαι.*

ΙΠ. *Αἰσχρὸν γὰρ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄλλους μὲν αὐτὰ ταῦτα παιδεύω, καὶ ἀξιῶ διὰ ταῦτα χρήματα λαμβάνειν, αὐτὸς δὲ ὑπὸ σοῦ ἐρωτώμενος μὴ συγγνώμην τ' ἔχοιμι καὶ πράως ἀποκρινοίμην.*

Cap. IV. *ΣΩ.* *Πάνυ καλῶς λέγεις. ἐγὼ γάρ τοι, ἡνίκα μὲν ἄριστον τὸν Ἀχιλλέα ἔφησθα πεποιῆσθαι, ἐδόκουν σου μανθάνειν ὅ τι ἔλεγες, καὶ ἡνίκα* E *τὸν Νέστορα σοφώτατον· ἐπειδὴ δὲ τὸν Ὀδυσσέα εἶπες ὅτι πεποιηκὼς εἴη ὁ ποιητὴς πολυτροπώτατον, τοῦτο δ', ὥς γε πρὸς σὲ τἀληθῆ εἰρῆσθαι, παντάπασιν οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις· καί μοι εἰπέ, ἄν τι ἐνθένδε μᾶλλον μάθω· ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ πολύτροπος τῷ Ὁμήρῳ πεποίηται;*

ΙΠ. *Ἥκιστά γε, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἁπλούστατος· ἐπεὶ καὶ ἐν Λιταῖς, ἡνίκα πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ*

Coisl. Vatt. Par. BCEF. Barb. pro vulg. *καὶ περὶ ἄλλων*, quod tenuit Herm.

ἐὰν μόγις μανθ.] Sic Ven. ΞΣ. Flor. x. Vulgo *μόλις*.

E. *ἀλλ' ἁπλούστατος*] Flor. x. Ven. Σ. addit. *καὶ ἀληθέστατος*, quod etiam Steph. in cod. quodam reperit.

τ.] *τοῦτο δὲ* cum vi illatum, ut Phaedr. p. 277. E. Phaedon. p. 78. C. Prot. p. 313. D. Menex. p. 236. E. al.

ἀλλ' ἁπλούστατος· ἐπεὶ καὶ ἐν Λιταῖς —] Stephanus ex codice quodam post *ἁπλούστατος* addendum censuit *καὶ ἀληθέστατος*: idque etiam in Flor. x. et Par. Σ. additum legitur. Sed nihil addendum esse nobis plane persuasimus. Nam istam vocabuli *ἁπλοῦς* interpretationem sophista deinceps demum in medium affert; unde Socrates ibi: *νῦν ἤδη*, inquit, *κινδυνεύω μανθάνειν ὃ λέγεις*. Quocirca illud additamentum ex glossemate ortum putamus. Locus Homeri, quem recitat sophista, legitur Iliad. IX, 308 sqq., quem librum *Λιτῶν* nomine a veteribus appellari etiam ex Plat. Cratylo p. 428. C. constat. Loco vulg. *ὥςπερ δὴ φρονέω*, Bekkero praeeunte, ex optimis codd. dedimus *ὥςπερ δὴ κρανέω τε*: de qua lectionis diversitate iam olim a veteribus grammaticis magnopere disceptatum esse docuit Heynius Iliad. T. V. p. 590. [In Homero tamen vulg. *ὥςπερ δὴ φρονέω*, quam Aristarchus probavit, teste schol. A., retinuerunt recentiores editores cum editt. antiqq. V. C. F. R.] Pro eo autem, quod apud Platonem est, *καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω*, Homerus habet: *καὶ ὡς τετελεσμέ-*

αὐτοὺς διαλεγομένους, λέγει αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ὀδυσσέα,

365 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
ὥςπερ δὴ κρανέω τε καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
B ὅς χ' ἕτερον [μὲν] κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται.

ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεσι τὸν τρόπον ἑκατέρου τοῦ ἀνδρός, ὡς ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς εἴη ἀληθής τε καὶ ἁπλοῦς, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πολύτροπός τε καὶ ψευδής· ποιεῖ γὰρ τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγοντα ταῦτα τὰ ἔπη.

ΣΩ. Νῦν δή, ὦ Ἱππία, κινδυνεύω μανθάνειν
C ὃ λέγεις· τὸν πολύτροπον ψευδῆ λέγεις, ὥς γε φαίνεται.

ΙΠ. Μάλιστα, ὦ Σώκρατες· τοιοῦτον γὰρ πεποίηκε τὸν Ὀδυσσέα Ὅμηρος πολλαχοῦ καὶ ἐν Ἰλιάδι καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ.

ΣΩ. Ἐδόκει ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ὁμήρῳ ἕτερος μὲν εἶναι ἀνὴρ ἀληθής, ἕτερος δὲ ψευδής, ἀλλ' οὐχ ὁ αὐτός.

P. 365. ὥςπερ δὴ κρανέω τε] Sic Vind. Florr. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. BCEF. Vulgo φρονέω τε. Post hunc versiculum Ven. Ξ. et marg. Σ. inferciunt verba: ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος, quae sine dubio a grammatico aliquo ex poetae comparatione addita sunt, sicuti etiam Hermanno visum est.

νον ἔσται, quod in codd. Ven. ΞΣ. Platoni obtrusum legitur. In iisdem libris insertus est qui apud Homerum deinceps sequitur versiculus: ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος. Sed eum sophista pro consilio suo recte potuit omittere, nec raro apud philosophum ii versus negliguntur, qui minus ad rem, de qua agitur, pertinere videntur.

P. 365. B. ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεσι] h. e. versibus, ut Phaedr. p. 241. E. Prot. p. 347. B. De Rep. II. p. 379. A. al.

C. Πῶς γὰρ οὐ μέλλει;] quidni? cur non ita iudicaturus sit? v. ad Phaedon. p. 78. B.

D. καὶ σοὶ συνδοκεῖ ταῦτα, ἅπερ — —] Facile alicui in mentem venerit corrigere ταὐτά, quod Gorg. p. 472. A. in simili causa factum esse meminimus. Verum prudenter mo-

ΙΠ. Πῶς γὰρ οὐ μέλλει, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἡ καὶ σοὶ δοκεῖ αὐτῷ, ὦ Ἱππία;

ΙΠ. Πάντων μάλιστα· καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ μή.

Cap. V. ΣΩ. Τὸν μὲν Ὅμηρον τοίνυν ἐάσωμεν, ἐπειδὴ καὶ ἀδύνατον ἐπανερέσθαι, τί ποτε νοῶν ταῦτα ἐποίησε τὰ ἔπη· σὺ δ' ἐπειδὴ φαίνει ἀναδεχόμενος τὴν αἰτίαν, καὶ σοὶ συνδοκεῖ ταῦτα, ἅπερ φῂς Ὅμηρον λέγειν, ἀπόκριναι κοινῇ ὑπὲρ Ὁμήρου τε καὶ σαυτοῦ. D

ΙΠ. Ἔσται ταῦτα. ἀλλ' ἐρώτα ἐμβραχὺ ὅ τι βούλει.

ΣΩ. Τοὺς ψευδεῖς λέγεις οἷον ἀδυνάτους τι ποιεῖν, ὥσπερ τοὺς κάμνοντας, ἢ δυνατούς τι ποιεῖν;

ΙΠ. Δυνατοὺς ἔγωγε καὶ μάλα σφόδρα ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἐξαπατᾶν ἀνθρώπους. E

ΣΩ. Δυνατοὶ μὲν δή, ὡς ἔοικεν, εἰσὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον καὶ πολύτροποι. ἢ γάρ;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Πολύτροποι δ' εἰσὶ καὶ ἀπατεῶνες ὑπὸ ἠλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης, ἢ ὑπὸ πανουργίας καὶ φρονήσεώς τινος;

B. Νῦν δή, ὦ Ἱππ.] ἤδη Coisl. Ven. Σ. Vat. or. Vind. Flor. b. x.

C. εἶναι ἀνὴρ ἀλ.] ἀνὴρ εἶναι ἀλ. Ven. ΞΣ. et Herm.

D. ἐρώτα ἐμβραχὺ] Ven. Σ. Vat. or. Flor. x. ἐν βραχεῖ. Illud legitur etiam Gorg. p. 457. A. et Theag. p. 127. C. nec rarum est apud Aristophanem.

nuit Boeckh. In Min. p. 169. ab isto consilio vel illud nos deterrere oportere, quod plurimis in locis ταῦτα ante relativum omittatur, veluti Phaedon. p. 64. C: ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. Gorg. p. 510. A. al. Quae omissio certe non esset locum habitura, si in eo loquendi genere ταὐτὸ necessario ponendum fuisset.

ἐρώτα ἐμβραχὺ] Videtur sophista Socratem iubere dicendi brevitate uti, quo citius ipse scilicet ad suas illas ἐπιδείξεις reverti possit. Itaque non assentior Schleiermachero hanc orationem inepte ex Protagora huc traductam existimanti. Ea enim imitatio multo foret ineptior, quam quae vel in imitatorem Platonis non plane hebetem conveniat.

Τοὺς ψευδεῖς λέγεις οἷον ἀδ.] Οἷον in exemplis afferendis sollemne est. Quod ne cui hoc loco parum opportune dici videatur, Socrates more suo

ΙΠ. Ὑπὸ πανουργίας πάντων μάλιστα καὶ φρονήσεως.

ΣΩ. Φρόνιμοι μὲν ἄρα εἰσίν, ὡς ἔοικε.

ΙΠ. Ναὶ μὰ Δία, λίαν γε.

ΣΩ. Φρόνιμοι δὲ ὄντες οὐκ ἐπίστανται ὅ τι ποιοῦσιν, ἢ ἐπίστανται;

ΙΠ. Καὶ μάλα σφόδρα ἐπίστανται· διὰ ταῦτα καὶ κακουργοῦσιν.

ΣΩ. Ἐπιστάμενοι δὲ ταῦτα, ἃ ἐπίστανται, πότερον ἀμαθεῖς εἰσιν ἢ σοφοί;

366 *ΙΠ.* Σοφοὶ μὲν οὖν αὐτά γε ταῦτα, ἐξαπατᾶν.

Cap. VI. *ΣΩ.* Ἔχε δή· ἀναμνησθῶμεν, τί ἐστιν ὃ λέγεις. τοὺς ψευδεῖς φῂς εἶναι δυνατοὺς καὶ φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας καὶ σοφοὺς εἰς ἅπερ ψευδεῖς;

ΙΠ. Φημὶ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἄλλους δὲ τοὺς ἀληθεῖς τε καὶ ψευδεῖς, καὶ ἐναντιωτάτους ἀλλήλοις;

ΙΠ. Λέγω ταῦτα.

E. *ὅ τι ποιοῦσιν, ἢ ἐπίστανται;*] Desunt haec in Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Barb. Florr. Vind. et ed. Bas. 2.

καὶ μάλα σφόδρα] V. *καὶ μάλα καὶ σφ.* invitis codicibus. Dein vett. editt. *διὰ τοῦτο*, adversantibus Vind. Florr. Vat. Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BC. Barb.

P. 366. *Ὅταν δὲ λέγῃς*] Sic Vind. Florr. Vatt. Ven. ΞΣ. Par. BC. Barber. Vulgo *δή*.

ista exempli loco commemorat, sed ita, ut nihilominus exinde disputationem suam ordiatur tanquam ab aliquo principio. Aliter facile *οἵους* correxeris.

E. *ὅ τι ποιοῦσιν, ἢ ἐπίστανται;*] Haec verba quia desunt in codicibus plerisque omnibus, facile suspiceris a sciolo aliquo, qui *ἐπίστανται* sic absolute dictum pro *ἐπιστήμονές εἰσιν* non concoqueret, temere intrusa esse. Nec tamen hoc iudicium sic statim amplectar, quum et *τὸ ὁμοιοτέλευτον* omissionis causa potuerit exsistere, et Hippiae responsio: *διὰ ταῦτα καὶ κακουργοῦσιν*, tale quippiam ut praemittatur, paene flagitet.

Σοφοὶ μὲν οὖν αὐτά γε ταῦτα, ἐξαπατᾶν] *μὲν οὖν*, imo, imo potius; v. ad Criton. p. 44. B. Symp. p. 201. C. Protag. p. 309. D. Accusativum *αὐτά γε ταῦτα* referas ad *σοφοί*, ut hoc dicatur: Imo sapientes sunt in hoc ipso, ut videlicet decipiant. Nam infinitivum liquet illustrandi pronominis gratia subiunctum esse. Quod vero Hippias sententiam suam adeo caute limitat ac definit, Schleiermacherus arbitratur Socratem vere Platonicum id ei vix

ΣΩ. Φέρε δή· τῶν μὲν δυνατῶν τινες καὶ σοφῶν, ὡς ἔοικεν, εἰσὶν οἱ ψευδεῖς κατὰ τὸν σὸν λόγον.

ΙΠ. Μάλιστά γε.

ΣΩ. Ὅταν δὲ λέγῃς δυνατοὺς καὶ σοφοὺς εἶναι τοὺς ψευδεῖς εἰς αὐτὰ ταῦτα, πότερον λέγεις δυνατοὺς εἶναι ψεύδεσθαι, ἐὰν βούλωνται, ἢ ἀδυνάτους εἰς ταῦτα, ἅπερ ψεύδονται; B

ΙΠ. Δυνατοὺς ἔγωγε.

ΣΩ. Ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἄρα εἰρῆσθαι, οἱ ψευδεῖς εἰσὶ σοφοί τε καὶ δυνατοὶ ψεύδεσθαι.

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἀδύνατος ἄρα ψεύδεσθαι ἀνὴρ καὶ ἀμαθὴς οὐκ ἂν εἴη ψευδής.

ΙΠ. Ἔχει οὕτω.

ΣΩ. Δυνατὸς δέ γ' ἐστὶν ἕκαστος ἄρα, ὃς ἂν ποιῇ τότε ὃ ἂν βούληται, ὅταν βούληται. οὐχ ὑπὸ νόσου λέγω ἐξειργόμενον οὐδὲ τῶν τοιούτων, ἀλλ' C

B. *Δυνατὸς δέ γ' ἐστὶν*] Sic Ven. ΞΣ. Flor. x. Vulgo δ' ἐστίν.

C. *λέγω ἐξειργόμενον*] Steph. ἐξειργόμενος, invitis codicibus praeter Ven. Ξ. Defendit vulg. lectionem Hermann. qui λέγω absolute interpositum censet, laudato Webero ad Dem. Aristocrat. p. 213. Sed praestat utique codicibus obtemperare.

fuisse concessurum. In quo me quidem non habet assentientem, qui non perspiciam, quid in ea re insit offensionis, ut apud Platonem ita fieri non potuerit. Accedit, quod Socrates ipsum hoc αὐτά γε ταῦτα deinde urget. De formula ἔχε δή v. ad Gorg. p. 460. A.

P. 366. B. *τοὺς ψευδεῖς εἰς αὐτὰ ταῦτα*] Videl. εἰς τὸ ψεύδεσθαι, quod κατὰ σύνεσιν repetendum ex τοὺς ψευδεῖς.

Ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἄρα εἰρῆσθαι] Ut igitur summam totius argumentationis paucis verbis comprehendam. v. ad Phileb. p. 48. C.

Δυνατὸς δέ γ' ἐστὶν —] Additurus iam aliquid iis, quae Hippias affirmavit, eoque modo illa aucturus, utitur voculis δέ γε, de quarum usu praecepit Porson. ad Eurip. Orest. v. 1234. Med. v. 814. Male igitur γε vulgo omissum.

C. *οὐχ ὑπὸ νόσου λέγω —*] Hoc dicit: is demum est δυνατός, qui pro suo ipsius arbitrio, quidquid voluerit, facere potest, nec externis impedimentis prohibetur, quominus quod vult perficiat.

ὥςπερ σὺ δυνατὸς εἶ γράψαι τοὐμὸν ὄνομα, ὅταν βούλῃ, οὕτω λέγω. ἢ οὐχ ὃς ἂν οὕτως ἔχῃ καλεῖς σὺ δυνατόν;

ΙΠ. Ναί.

Cap. VII. *ΣΩ. Λέγε δή μοι, ὦ Ἱππία, οὐ σὺ μέντοι ἔμπειρος εἶ λογισμῶν καὶ λογιστικῆς;*

ΙΠ. Πάντων μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ καί τίς σε ἔροιτο τὰ τρὶς ἑπτακόσια ὁπόσος ἐστὶν ἀριθμός, εἰ βούλοιο, πάντων τάχιστα
D *καὶ μάλιστ' ἂν εἴποις τἀληθῆ περὶ τούτου;*

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἆρα ὅτι δυνατώτατός τε εἶ καὶ σοφώτατος κατὰ ταῦτα;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Πότερον οὖν σοφώτατός τε εἶ καὶ δυνατώτατος μόνον, ἢ καὶ ἄριστος ταῦτα, ἅπερ δυνατώτατός τε καὶ σοφώτατος, τὰ λογιστικά;

ΙΠ. Καὶ ἄριστος δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τὰ μὲν δὴ ἀληθῆ σὺ ἂν δυνατώτατα εἴποις περὶ τούτων. ἢ γάρ;

ΙΠ. Οἶμαι ἔγωγε.

ἢ οὐχ ὃς ἂν οὕτως ἔχῃ] V. *ἆρ' οὐχ*, quod cum Ven. *ΞΣ*. Flor. x. tuetur Herm. Sed Vat. *Θ*. Par. BE. Barb. Flor. a. b. c. *ἦ οὐχ*. Vind. Par. CF. Vat. or. *ἢ οὐχ*. Unde refinximus lectionem evulgatam. Falsus enim Herm. est, qui nos paucorum tantum librorum auctoritate *ἢ οὐχ* scripsisse narrat, quum longe plurimi in iisque optimus Vat. *Θ*. eam scripturam tueantur. Recte iam Ficinus: an non hominem sic comparatum potentem vocas? Dein vett. editt. *ἔχοι*, invitis codd. et legibus grammaticis.

μάλιστ' ἂν εἴποις] V. *εἴπῃς*, quod correctum e Vat. *Θ*.

οὐ σὺ μέντοι ἔμπειρος εἶ] Ita *μέντοι* in interrogando frequentari ad Protag. p. 309. A. Phaedr. p. 229. B. exemplis docuimus.

E. *Τί δὲ τὰ ψευδῆ περὶ τ. α. τ.*] Delevi notam interrogandi vulgo post *Τί δὲ* interpositam. Nam ubi ad aliud quid transitur, illud ipsum, in quo vis argumentationis posita est, cum *τί δὲ* simul enuntiatur, ut interpunctionis distractio hoc in genere vitiosa censeatur. v. ad Remp. I. p. 332. E. Gorg. p. 474. D. Phaedr. p. 265. C. et de simili Latinorum usu Görenz. ad Cic. de Fin. II, 22, 74. Matthiae ad Or. pro Rosc. Amer. c. 33. in. Intelligitur autem hoc fere: *ἆρα οὐ δυνατώτατ' ἂν εἴποις;* Quae interrogatio quod nunc omittitur, in eo nemo, opinor, hae-

ΣΩ. Τί δὲ τὰ ψευδῆ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων; E
καί μοι, ὥςπερ τὰ πρότερα, γενναίως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀπόκριναι, ὦ Ἱππία. εἴ τίς σε ἔροιτο τὰ τρὶς ἑπτακόσια πόσα ἐστί, πότερον σὺ ἂν μάλιστα ψεύδοιο καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ψευδῆ λέγοις περὶ τούτων, βουλόμενος ψεύδεσθαι καὶ μηδέποτε ἀληθῆ ἀποκρίνεσθαι, ἢ ὁ ἀμαθὴς εἰς λογισμοὺς δύναιτ' ἂν σοῦ μᾶλλον ψεύδεσθαι βουλομένου; ἢ ὁ μὲν ἀμαθὴς πολλάκις ἂν βουλόμενος ψευδῆ λέγειν τἀληθῆ 367
ἂν εἴποι ἄκων, εἰ τύχοι, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι, σὺ δὲ ὁ σοφός, εἴπερ βούλοιο ψεύδεσθαι, ἀεὶ ἂν κατὰ τὰ αὐτὰ ψεύδοιο;

ΙΠ. Ναί, οὕτως ἔχει, ὡς σὺ λέγεις.

ΣΩ. Ὁ ψευδὴς οὖν πότερα περὶ μὲν τἆλλα ψευδής ἐστιν, οὐ μέντοι περὶ ἀριθμόν; οὐδὲ ἀριθμῶν ἂν ψεύσαιτο;

ΙΠ. Καὶ ναὶ μὰ Δία περὶ ἀριθμόν.

Cap. VIII. ΣΩ. Θῶμεν ἄρα καὶ τοῦτο, ὦ Ἱππία, περὶ λογισμὸν καὶ ἀριθμὸν εἶναί τινα ἄνθρωπον ψευδῆ; B

ΙΠ. Ναί.

Ven. Ξ. Par. B.C. Vind. Flor. a. b. c.

D. σοφώτατός τε εἶ καὶ δυν.] Bekker. τε omisit, fretus Vat. Θ.

P. 367. πότερα περὶ μὲν τἆλλα] Bekkerus πότερον. Illud habet cum editt. vett. cod. Vind.

οὐδὲ ἀριθμῶν ἂν ψ.] Ald. 1. 2. ἀριθμόν. Recte Steph. ἀριθμῶν, quod est in Ven. Ξ.

περὶ λογισμὸν καὶ ἀρ.] V. περὶ λογισμόν τε καὶ ἀρ. invitis codd.

sitabit. — γενναίως καὶ μεγαλοπρεπῶς, h. e. fidenter ac liberaliter. v. ad Lysid. p. 215. D. Theaet. p. 146. C: ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ. Ibid. D: γενναίως μοι καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἐν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως. Ibid. p. 151. E: εὖ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαινόμενον λέγειν.

P. 367. πολλάκις ἂν — τἀληθῆ ἂν εἴποι] Repetitum ἂν satis illustrabunt quae disputavit Rostius Gr. §. 120. annot. 4. Mox πότερα Attice pro πότερον dictum, ut saepe apud Platonem. v. Ast. ad Legg. p. 16.

οὐδὲ ἀριθμῶν ἂν ψεύσαιτο;] Libri et editi et mss. οὐδὲ ἀριθμόν, quod primus correxit Stephanus, recte observans ille ἀριθμῶν esse participium. Ne vero in iterata

ΣΩ. Τίς οὖν ἂν εἴη οὗτος; οὐχὶ δεῖ ὑπάρχειν αὐτῷ, εἴπερ μέλλει ψευδὴς ἔσεσθαι, ὡς σὺ ἄρτι ὡμολόγεις, δυνατὸν εἶναι ψεύδεσθαι; ὁ γὰρ ἀδύνατος ψεύδεσθαι, εἰ μέμνησαι, ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο ὅτι οὐκ ἄν ποτε ψευδὴς γένοιτο.

ΙΠ. Ἀλλὰ μέμνημαι, καὶ ἐλέχθη οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄρτι ἐφάνης σὺ δυνατώτατος ὢν ψεύδεσθαι περὶ λογισμῶν;

ΙΠ. Ναί, ἐλέχθη γέ τοι καὶ τοῦτο.

C ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ δυνατώτατος εἶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν;

ΙΠ. Πάνυ γε.

B. *ὑπάρχειν αὐτῷ*] αὐτὸν Coisl. Vatt. Par. BCEF. Barb. Vind. Florr.

C. *λέγειν περὶ λογισμῶν*] Sic Coisl. pro vulg. λογισμόν, quod sustulit Bekk.

περὶ λογισμῶν δυνατός]. V. δυνατώτατος, invitis Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Barber. Vat. or. Flor. a. b. c. Vind. Iniuria hac interrogatione offendas, adduntur haec ideo, quo magis vis et pondus sententiae in secundo membro inesse sentiatur.

B. *δεῖ ὑπάρχειν αὐτῷ —*] nonne oportet hoc ei suppetere, siquidem mendax futurus est, ut possit mentiri. Male in codd. nonnullis est ὑπάρχειν αὐτόν, quod ortum ex importuna correctione. Neque opus est scribere δυνατῷ εἶναι, quod de coniectura sua edidit Hirschigius. Variatur enim in talibus dativi et accusativi usus, quoniam utraque constructio per se recta est et usitata. Euthyphron. p. 5. A: ἆρ' οὖν μοι κράτιστόν ἐστι μαθητῇ σῷ γενέσθαι — λέγοντα κ. τ. λ. Lachet. p. 186. D. De Rep. IX. p. 586. E. Xenoph. Mem. II. 6, 26. Cyrop. II. 1, 15. ubi v. intpp. Plura collegerunt Dorvill. ad Charit. p. 586. ed. Lips. Brunck. ad Soph. Electr. v. 480. Elmslei. ad Eurip. Heracl. v. 693.

Ἀλλὰ μέμνημαι, καὶ ἐλέχθη οὕτως] De hac loquendi forma in dialogis frequenter olivia dictum ad Phaedr. p. 275. C. Lucianea collegit Fritsch. Praefat. ad Quaest. Luciann. p. XXX sq.

C. *Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς ψευδῆ — δυνατός*] Conclusionis fallaciam monstravit Aristoteles Metaphys. V, 29. p. 120. ed. Brand.: ἄνθρωπος δὲ ψευδὴς ὁ εὐχερὴς καὶ προαιρετικὸς τῶν τοιούτων λόγων, μὴ δι' ἕτερόν τι, ἀλλὰ δι' αὐτό (leg. δι' αὐτὸ τοῦτο), καὶ ὁ ἄλλοις ἐμποιητικὸς τῶν τοιούτων λόγων, ὥσπερ καὶ τὰ πράγματά φαμεν ψευδῆ εἶναι, ὅσα ἐμποιεῖ ψευδῆ φαντασίαν. διὸ ἐν τῷ Ἱππίᾳ λόγος παρακρούεται, ὡς ὁ αὐτὸς ψευδὴς καὶ ἀληθής. τὸν δυνάμενον γὰρ ψεύσασθαι λαμβάνει ψευδῆ· οὗτος δὲ ὁ εἰδὼς καὶ ὁ φρόνιμος· ἔτι δὲ τὸν εἰδότα τὰ φαῦλα βελτίω. τοῦτο δὲ ψεῦδος λαμβάνει διὰ τῆς ἐπαγωγῆς. ὁ

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς ψευδῆ καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν δυνατός· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἀγαθὸς περὶ τούτων, ὁ λογιστικός.

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Τίς οὖν ψευδὴς περὶ λογισμῶν γίγνεται, ὦ Ἱππία, ἄλλος ἢ ὁ ἀγαθός; οὗτος γὰρ καὶ δυνατός· οὗτος δὲ καὶ ἀληθής.

ΙΠ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν, ὅτι ὁ αὐτὸς ψευδής τε καὶ ἀληθὴς περὶ τούτων, καὶ οὐδὲν ἀμείνων ὁ ἀληθὴς τοῦ ψευδοῦς· ὁ αὐτὸς γὰρ δήπου ἐστὶ καὶ οὐκ ἐναντιώτατα D
ἔχει, ὥςπερ σὺ ᾤου ἄρτι.

Herm. δυνατώτατος ex Ven. ΞΣ. Flor. x. revocavit.
οὗτος γὰρ καὶ δυνατός] V. ὁ αὐτὸς γὰρ κ. δ., quod e Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Barb. Vat. or. Vind. Flor. a. b. c. mutatum. Veterem lectionem tamen revocavit nuper Herm. fretus auctoritate Ven. ΞΣ. Flor. x.
D. ἐναντιώτατα ἔχει] Steph. ἐναντιότητα, errore.

γὰρ ἑκὼν χωλαίνων τοῦ ἄκοντος κρείττων, τὸ χωλαίνειν τὸ μιμεῖσθαι λέγων· ἐπεὶ εἴ γε χωλὸς ἑκὼν χείρων ἴσως, ὥςπερ ἐπὶ τοῦ ἤθους καὶ τοῦτο. Idem igitur iudicandum etiam de locis sequentibus, in quibus eadem exstat conclusio. Verba οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἀγαθὸς περὶ τούτων, ὁ λογιστικός; Bekkerus tanquam suspecta uncis sepsit. Sed ea abesse non posse vel proxima arguit Socratis responsio: Τίς οὖν ψευδὴς — ἄλλος ἢ ὁ ἀγαθός; Nam ex eo, quod qui in computando et vera et falsa loqui maxime potest, hic ipse autem in suo genere bonus censetur, deinceps concluditur neminem alium praeter bonum de numerorum computatione falsa posse comminisci. Facile autem apparet ductam esse hanc argumentationem ex eo, quod ἀγαθὸς ad mentem translatum etiam doctum, gnarum, peritum significent. Suidas s. v. Ἀγαθοὶ λέγονται καὶ οἱ ἐπιστήμονες. Eustath. ad Iliad. ρ'. 632. p. 1121. Rom. δοκεῖ δὲ ἐντεῦθεν εἰλῆφθαι καὶ τὸ ἀγαθὸς σκυτεὺς, ὁ εὔτεχνος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Prorsus eodem modo Cicero Offic. I. 18. bonos rationatores dixit. Miramur vero Astium De Plat. Script. p. 464. ex hoc vocabuli usu opinionis suae argumentum repetiisse, qua hunc librum Platoni per fraudem subiectum esse existimavit. Scripsit enim ibi haec: „Eben so unsokratisch ist der Gebrauch des Wortes ἀγαθός, nicht vom Sittlichen, sondern vom Geschickten und Kundigen, der zum moralischen Indifferentismus hinführt; denn der Gute ist dann der zum Guten wie zum Bösen gleich Geschickte.“ Quasi vero Socrati Platonico non licuerit ad vexandum sophistam hac vocabuli significatione in rem suam uti. Nimirum non perspexit Astius, quid illud es-

ΙΠ. Οὐ φαίνεται ἐνταῦθά γε.

ΣΩ. Βούλει οὖν σκεψώμεθα καὶ ἄλλοθι;

ΙΠ. Εἰ [ἄλλως] γε σὺ βούλει.

Cap. IX. *ΣΩ.* Οὐκοῦν καὶ γεωμετρίας ἔμπειρος εἶ;

ΙΠ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; οὐ καὶ ἐν γεωμετρίᾳ οὕτως ἔχει; ὁ αὐτὸς δυνατώτατος ψεύδεσθαι καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ τῶν διαγραμμάτων, ὁ γεωμετρικός;

ΙΠ. Ναί.

E *ΣΩ.* Περὶ ταῦτα οὖν ἀγαθὸς ἄλλος τις ἢ οὗτος;

ΙΠ. Οὐκ ἄλλος.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς γεωμέτρης δυνατώτατός γε ἀμφότερα; καὶ εἴπερ τις ἄλλος ψευδὴς περὶ διαγράμματα, οὗτος ἂν εἴη, ὁ ἀγαθός; οὗτος γὰρ δυνατός, ὁ δὲ κακὸς ἀδύνατος ἦν ψεύδεσθαι· ὥςτε οὐκ ἂν γένοιτο ψευδὴς ὁ μὴ δυνάμενος ψεύδεσθαι, ὡς ὡμολόγηται.

P. 368. *ἀνέδην οὑτωσί*] Ven. Σ. ἀναίδην, praeter usum.

aet, quod philosophus in hoc libro scribendo secutus est.

D. *ἐνταῦθά γε*] h. e. in hoc exemplo e computandi arte depromto. Quocirca recte subiungitur: *σκεψώμεθα καὶ ἄλλοθι*; h. e. in alio artium ac disciplinarum genere. Minus recte additum videtur: *Εἰ ἄλλως γε σὺ βούλει.* Itaque Bekkerum censemus iure ἄλλως tanquam suspectum signavisse, praesertim quum etiam Ficinus simpliciter verterit: Ut lubet. Neque enim perinde est, utrum quis in alio rerum genere, an alia ratione aliquid exquiri velit. Nam qui id alis ratione vult institui, poterit is uno eodemque uti exemplorum genere: sed qui idem exemplis ex alia quapiam arte repetitis vult declarari, is in maxima exemplorum varietate et multitudine eandem servare potest argumentandi rationem.

περὶ τῶν διαγραμμάτων] de figuris geometricis, quas Cicero vocavit descriptiones; vid. ad Phaedon. p. 73. B. Deinde quod dicitur *περὶ ταῦτα ἀγαθός*, quum paullo ante praecesserit *ἀγαθὸς περὶ τούτων*, utrumque recte potuit fieri, quum *ἀγαθὸς περί τινος* hic fere idem ait, quod *ἐπιστήμων περί τινος*. Quanta autem libertate in varianda eiusmodi structura Graeci usi sint, docebunt quae notavit Fischerus ad Phaedon. p. 276. et Astius ad Legg. p. 37.

E. *δυνατώτατός γε ἀμφότερα*] Politic. p. 295. B: *τοῦτο δυνατὸς ὤν.* Parmenid. p. 126. A: *εἴ του δέῃ τῶν τῇδε, ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε.* Menon. p. 94. B. *ἀδυνάτους γεγονέναι*

ΙΠ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ τὸν τρίτον ἐπισκεψώμεθα, τὸν ἀστρονόμον· ἧς αὖ σὺ τέχνης ἔτι μᾶλλον ἐπιστήμων οἴει εἶναι ἢ τῶν ἔμπροσθεν. ἢ γάρ, ὦ Ἱππία; 368

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ταὐτὰ ταῦτά ἐστιν.

ΙΠ. Εἰκός γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἄρα εἴπερ τις καὶ ἄλλος ψευδής, ὁ ἀγαθὸς ἀστρονόμος ψευδὴς ἔσται, ὁ δυνατὸς ψεύδεσθαι. οὐ γὰρ ὅ γε ἀδύνατος· ἀμαθὴς γάρ.

ΙΠ. Φαίνεται οὕτως.

ΣΩ. Ὁ αὐτὸς ἄρα καὶ ἐν ἀστρονομίᾳ ἀληθής τε καὶ ψευδὴς ἔσται.

ΙΠ. Ἔοικεν.

Cap. X. *ΣΩ.* Ἴθι δή, ὦ Ἱππία, ἀνέδην οὑτωσὶ ἐπίσκεψαι κατὰ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, εἴ πού B
ἐστιν ἄλλως ἔχον ἢ οὕτως. πάντως δὲ πλείστας τέ-

τοῦτο τὸ πρᾶγμα. Protag. p. 335. C: ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύνατος, ubi vid. ann. — ἀδύνατος ἦν, i. e. ἀδύνατός ἐστιν, ὥςπερ ἄρτι ἐλέγετο.

καὶ τὸν τρίτον ἐπισκεψώμεθα] Schleiermach., quia astronomus vix a λογιστικῷ et γεωμέτρῃ seiunctus fuerit ac separatus, olim καὶ τὸ τρίτον scribendum suspicatus est. In quo me quidem non habet consentientem, qui Socratem Platonicum videam hos omnes accurate secernere separatimque considerare. Accedit loci Euthyd. p. 290. B. ab ipso Schleiermachero excitati similitudo, qua una satis defeuditur divulgata librorum scriptura. Hippiam astronomiae operam dedisse legimus etiam Protagor. p. 315. C.

P. 368. εἴπερ τις καὶ ἄλλος ψευδής] In his καὶ de more fere perpetuo interpositum. v. annot. ad Phaedon. p. 66. A. Adde quae collegerunt Blomfield. Gloss. ad Aeschyl. Agam. v. 907. Bornemann. ad Xenoph. Mem. III. 6, 2. Matthiae Gr. §. 617. p. 1250.

ἀνέδην οὑτωσὶ ἐπίσκεψαι] Schol. Ἀνέδην, ἐκκεχυμένως καὶ τὸ κατὰ στέρησιν τοῦ ἕδους ἐνταῦθα δέ, ἀπὸ τοῦ ἀνίημι, ὡςεὶ εἶπεν ἀνέτως. Postrema explicatio unice vera. Gorg. p. 494. E: ὃς ἂν φῇ ἀνέδην οὕτως, ubi plura. Dein ἄλλως ἔχον cave idem esse putes quod ἔχει ἄλλως, quum verba potius sic interpretanda sint: εἴ πού ἐστίν τι, ὃ ἄλλως ἔχει. Exempla suppeditabunt Heindorf. ad Phaedon. §. 113. Ast. ad Legg. p. 212.

χνας πάντων σοφώτατος εἶ ἀνθρωπῶν, ὡς ἐγώ ποτέ σου ἤκουον μεγαλαυχουμένου, πολλὴν σοφίαν καὶ ζηλωτὴν σαυτοῦ διεξιόντος ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ ταῖς τραπέζαις. ἔφησθα δὲ ἀφικέσθαι ποτὲ εἰς Ὀλυμπίαν ἃ εἶχες περὶ τὸ σῶμα ἅπαντα σαυτοῦ ἔργα ἔχων· πρῶτον μὲν δακτύλιον — ἐντεῦθεν γὰρ ἤρχου — ὃν εἶχες σαυτοῦ ἔχειν ἔργον ὡς ἐπιστάμενος δακτυλίους
C γλύφειν, καὶ ἄλλην σφραγῖδα σὸν ἔργον, καὶ στλεγγίδα καὶ λήκυθον, ἃ αὐτὸς εἰργάσω· ἔπειτα ὑποδήματα ἃ εἶχες ἔφησθα αὐτὸς σκυτοτομῆσαι, καὶ τὸ ἱμάτιον ὑφῆναι καὶ τὸν χιτωνίσκον· καὶ ὅ γε πᾶσιν ἔδοξεν ἀτοπώτατον καὶ σοφίας πλείστης ἐπίδειγμα, ἐπει-

C. ἔπειτα ὑποδήματα] ἔτι τὰ ὑποδ. Ven. ΞΣ. ut edidit Herm. Hirschig. de suo scripsit ἔπειτα τὰ ὑποδ.

B. ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ ταῖς τραπέζαις] apud mensas numulariorum, quae in foro fuerunt et alibi quoque simpliciter αἱ τράπεζαι appellantur. v. ad Apolog. Socrat. p. 17. C. Ibi fere homines nobiles, divites, opulenti versabantur.

ἔφησθα δὲ ἀφικέσθαι ποτὲ —] Hunc locum ob oculos habuit Cicero De Orat. III. 32. Eleus Hippias, quum Olympiam venisset maxima illa quinquennali celebritate ludorum, gloriatus est, cuncta audiente Graecia, nihil esse ulla in arte rerum omnium, quod ipse nesciret; nec solum has artes, quibus liberales doctrinae atque ingenuae continerentur, geometriam, musicam, literarum cognitionem et poëtarum, atque illa, quae de naturis rerum, quae de hominum moribus, quae de rebus publicis dicerentur; sed annulum, quem haberet, pallium, quo amictus, soccos, quibus inductus esset, se sua manu confecisse.

C. καὶ τὸ ἱμάτιον ὑφ. καὶ τὸν χιτωνίσκον] Nam viri plerumque duplicem gestabant vestem, tunicam, s. χιτῶνα, quam induebant, et pallium, s. ἱμάτιον vel περίβλημα, quo amiciebantur. Ἱμάτιον enim etsi quodlibet vestimenti genus significat, tamen praecipue est usurpatum de amictu, qui tunicae iniiciebatur. Demosthen. adv. Mid. p. 583. ed. R: ὥστε με — φοβηθέντα — θοἰμάτιον προέσθαι, καὶ σμικροῦ γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι. Aelian. Var. Hist. I. 16. ibiq. intpp.

καὶ ὅ γε πᾶσιν —] Loco particulae ἐπειδὴ usitatius erat dicere ὅτι: nam verba hoc significant: quod autem omnibus videbatur prorsus singulare et maxime sapientiae argumentum, illud erat, quod cingulum dicebas etc. Sed quanta Graeci hoc quoque in genere usi sint constructionis varietate, ostendit Matthiae Gr. §. 432. p. 806. Latine item dicere licet: illud erat, quum diceres.

δη τὴν ζώνην ἔφησθα τοῦ χιτωνίσκου, ἣν εἶχες, εἶναι μὲν οἷαι αἱ Περσικαὶ τῶν πολυτελῶν, ταύτην δὲ αὐτὸς πλέξαι· πρὸς δὲ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἔπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους, καὶ κατα- D
λογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους· καὶ περὶ τῶν τεχνῶν δὴ ὧν ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον ἐπιστήμων ἀφικέσθαι διαφερόντως τῶν ἄλλων, καὶ περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονιῶν καὶ γραμμάτων ὀρθότητος, καὶ ἄλλα ἔτι πρὸς τούτοις πάνυ πολλά, ὡς ἐγὼ δοκῶ μνημονεύειν. καίτοι τό γε μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου, ὡς ἔοικε, τέχνημα, ἐν ᾧ σὺ οἴει λαμπρότατος εἶναι· οἶμαι δὲ καὶ ἄλλα πάμπολλα ἐπιλελῆσθαι.

D. ἐπιστήμων ἀφικέσθαι] Bas. 2. et codd. omnes perperam ἐπιστημῶν. Margo Par. F. ἐπιστήμονα.

De genitivo τῶν πολυτελῶν v. Matth. l. c. §. 442. 1. coll. 322. 2. Cingulum igitur Hippias gestabat pretiosissimum, utpote ornatus et munditiei studiosissimus. Ex cingulo autem suspensae solebant esse ampullae olearíae (λήκυθοι), sine quibus veteres rarius etiam in publicum prodire solebant, quam nostri facere solent sine capsulis herba Nicotiana refertis. v. Casaub. ad Theophr. p. 75. Hemsterh. ad Polluc. p. 1220. Vales. ad Harpocrat. p. 255. Nimirum utebantur illis in balneis et in palaestra. Atque eodem pertinet τῆς στλεγγίδος mentio antea iniecta. In balneis enim et in palaestris strigili (Schabeisen) opus erat ad corpus fricandum atque a sudoris et olei squalore repurgandum. Unde Persius Satyr. V. v. 126. 1, puer, et strigiles Crispini ad balnea defer. Copiose de hac re exposuit Eschenbach De unctionibus veterum p. 483 sqq. et Böttigerus in libro: Die Aldobrandinische Hochzeit p. 159—162. Rectius tamen hic de pectine cogitabis; v. Boeckh. Oecon. Athen. T. II. p. 330 sqq.

καὶ ἔπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους] De Rep. II. p. 379. A: ἐάν τέ τις αὐτὸ ἐν ἔπεσιν ποιῇ, ἐάν τε ἐν μέλεσιν, ἐάν τε ἐν τραγῳδίᾳ. Ion. p. 534. C.

D. καὶ περὶ τῶν τεχνῶν ἐπιστήμων ἀφικέσθαι] De Rep. X. p. 599. B: ἐπιστήμων εἴη — τούτων πέρι, ubi v. ann. coll. Matth. Gr. §. 346. 2. Rem ipsam memorat philosophus etiam Hipp. Mai. p. 283. C.

τό γε μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου — τέχνημα] Nam Hippias etiam artem memoriae professus est, de qua re Hipp. Mai. p. 285: ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐνενόησα, ὅτι τὸ μνημονικὸν ἔχεις. Frigidus vero in his lusus verborum cernitur, quo tamen neminem eo adductum iri existimamus, ut hunc librum minus pro Platonico opere probet. Nam vel in iis sermonibus, quorum fidem et auctoritatem nemo in dubitationem vocat, similia facetiarum exempla, quae ex eodem fonte manarunt, facili negotio invenire licebit.

E ἀλλ' ὅπερ ἐγὼ λέγω, καὶ εἰς τὰς σαυτοῦ τέχνας βλέψας — ἱκαναὶ δέ — καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων εἰπέ μοι, ἐάν που εὕρῃς ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐμοί τε καὶ σοί, ὅπου ἐστὶν ὁ μὲν ἀληθής, ὁ δὲ ψευδὴς χωρὶς καὶ οὐχ ὁ αὐτός; ἐν ᾗ τινι βούλει σοφίᾳ τοῦτο σκέ-
369 ψαι ἢ πανουργίᾳ ἢ ὁτιοῦν χαίρεις ὀνομάζων. ἀλλ' οὐχ εὑρήσεις, ὦ ἑταῖρε· οὐ γάρ ἐστιν· ἐπεὶ σὺ εἰπέ.

Cap. XI. *ΙΠ.* Ἀλλ' οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτως.

ΣΩ. Οὐδέ γε ἕξεις, ὡς ἐγῴμαι. εἰ δ' ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, μέμνησαι ὃ ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τοῦ λόγου, ὦ Ἱππία.

ΙΠ. Οὐ πάνυ τι ἐννοῶ, ὦ Σώκρατες, ὃ λέγεις.

ΣΩ. Νυνὶ γὰρ ἴσως οὐ χρῇ τῷ μνημονικῷ τεχνήματι· δῆλον γάρ, ὅτι οὐκ οἴει δεῖν. ἀλλ' ἐγώ σε

E. *τέχνας βλέψας*] V. *βλέψας τέχνας*, codd. invitis.
P. 369. *χαίρεις ὀνομάζων*] Errore quidem *ὀνομάζειν*. Nam vett. editt. et codd. omnes *ὀνομάζων*. Unde corrigenda quae olim scripsimus in criticis commentariis.

E. *ἐν τῶν ὡμολογημένων* —] secundum ea, de quibus inter nos convenit. Mox de voc. *χωρὶς* ita usurpato, ut diversitatem et oppositionem significet, dictum est ad Protagor. p. 336. B.

P. 369. *ἢ ὁτιοῦν χαίρεις ὀνομάζων*] Perperam scripseris *ὀνομάζειν*. Nam infinitivo apposito sermo est de re futura: sed qui quid lubenter appellat, ita ut, dum iam loquitur, laetetur, is *χαίρει ὀνομάζων*. Protagor. p. 358. A: *εἴτε ὁπόθεν καὶ ὅπως χαίρεις τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων*. Sympos. p. 212. C: *ὅ τι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε*. Eadem de constructione verbi *αἰσχύνεσθαι* docuit Poppo ad Xenoph. Cyrop. p. 286 sq. — *νῦν γε οὕτως*, sic statim, re nondum satis deliberata.

μέμνησαι ὃ ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τοῦ λόγου] ipse meministi, quid nobis ex hac disputatione consequatur. Moneo, ne quis *μέμνησο* corrigat. Illud enim est cum fiducia loquentis; hoc imperantis id, quod nondum suppetere putatur. Usum verbi *συμβαίνειν* tetigi Phaed. p. 80. A.

B. *ὅτι ἀναπέφανται* —] V. ad Reip. libr. VI. p. 484. A.

καὶ ἀπολαμβάνων — —] et seligens quidquid ad disceptandum est difficillimum, hoc ipsum teneas et per partes minutas persequeris. Nam *ἔχεσθαι τοῦ λόγου* est disputationem firmiter tenere et arripere; *ἐφάπτεσθαι* autem dictum ut

ὑπομνήσω. οἶσθα, ὅτι τὸν μὲν Ἀχιλλέα ἔφησθα ἀληθῆ εἶναι, τὸν δὲ Ὀδυσσέα ψευδῆ καὶ πολύτροπον; B

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Νῦν οὖν αἰσθάνει, ὅτι ἀναπέφανται ὁ αὐτὸς ὢν ψευδής τε καὶ ἀληθής; ὥςτε εἰ ψευδὴς ὁ Ὀδυσσεὺς ἦν, καὶ ἀληθὴς γίγνεται, καὶ εἰ ἀληθὴς ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ ψευδής, καὶ οὐ διάφοροι ἀλλήλων οἱ ἄνδρες οὐδ' ἐναντίοι, ἀλλ' ὅμοιοι.

ΙΠ. Ὦ Σώκρατες, ἀεὶ σύ τινας τοιούτους πλέκεις λόγους, καὶ ἀπολαμβάνων ὃ ἂν ᾖ δυςχερέστατον τοῦ λόγου, τούτου ἔχει κατὰ σμικρὸν ἐφαπτόμενος, C *καὶ οὐχ ὅλῳ ἀγωνίζει τῷ πράγματι, περὶ ὅτου ἂν ὁ λόγος ᾖ· ἐπεὶ καὶ νῦν, ἐὰν βούλῃ, ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων ἀποδείξω σοι ἱκανῷ λόγῳ Ὅμηρον Ἀχιλλέα πεποιηκέναι ἀμείνω Ὀδυσσέως καὶ ἀψευδῆ, τὸν δὲ δολερόν τε καὶ πολλὰ ψευδόμενον καὶ χείρω Ἀχιλλέως. εἰ δὲ βούλει, σὺ αὖ ἀντιπαράβαλε λόγον*

B. *ψευδῆ καὶ πολύτροπον*] Hirsch. *καὶ πολύτροπον* seclusit.
C. *ἀντιπαράβαλε λόγον*] Sic Ven. Ξ. Barb. Vulgo *ἀντιπαράβαλλε*. Paullo ante vulgo distinguebatur *εἰ δὲ βούλει σὺ αὖ, ἀντ.*, quod correxit Bekker.

Phaedon. p. 86. D: *καὶ γὰρ οὐ φαύλως ἔοικεν ἁπτομένῳ τοῦ λόγου.* et Sympos. p. 214. E. Gorg. p. 469. C: *ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου.* Intelligendum enim verbum de eo est, qui rem in disceptationem vocatam strenue urget, uti alterius reprehendendi et coarguendi occasionem nanciscatur. Ex quo perspicuum est, cur deinde addatur *καὶ οὐχ ὅλῳ ἀγωνίζει τῷ πράγματι*, non ita certas, ut rei universitatem complectaris, non adversus totam rem pugnas. Eandem Socratis reprehensionem habes Hipp. Mai. p. 304. A., ubi Hippias: *Ἀλλὰ δή γ', ὦ Σώκρατες, τί οἴει ταῦτα εἶναι ξυνάπαντα; κνίσματά τοί ἐστι καὶ περιτμήματα τῶν λόγων, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, κατὰ βραχὺ διῃρημένα.* et ibid. p. 301. A: *ἀλλὰ γὰρ δὴ σύ, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ὅλα τῶν πραγμάτων οὐ σκοπεῖς, οὐδ' ἐκεῖνοι, οἷς σὺ εἴωθας διαλέγεσθαι· κρούετε δὲ ἀπολαμβάνοντες τὸ καλὸν καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων ἐν τοῖς λόγοις κατατέμνοντες. διὰ ταῦτα οὕτω μεγάλα ὑμᾶς λανθάνει καὶ διανεκῆ σώματα τῆς οὐσίας πεφυκότα.*

C. *ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων ἀποδείξω*] h. e. multorum argumentorum exemplis demonstrabo. Loquendi formam illustravi ad Remp. V. p. 475. A. X. p. 597. B. v. Matthiae Gr. §. 584. — *ἱκανῷ λόγῳ*, idonea ratione. Secus accepit Schleiermach. p. 457., cuius nunc sponte corruit argumentatio.

εἰ δὲ βούλει, σὺ αὖ ἀντιπαράβαλε —] Recte Ficinus: At, si tibi placet,

παρὰ λόγον, ὡς ὁ ἕτερος ἀμείνων ἐστί· καὶ μᾶλλον εἴσονται οὗτοι, ὁπότερος ἄμεινον λέγει.

D Cap. XII. ΣΩ. Ὦ Ἱππία, ἐγώ τοι οὐκ ἀμφισβητῶ μὴ οὐχὶ σὲ εἶναι σοφώτερον ἢ ἐμέ· ἀλλ' ἀεὶ εἴωθα, ἐπειδάν τις λέγῃ τι, προσέχειν τὸν νοῦν· ἄλλως τε καὶ ἐπειδάν μοι δοκῇ σοφὸς εἶναι ὁ λέγων, καὶ ἐπιθυμῶν μαθεῖν ὅ τι λέγει διαπυνθάνομαι καὶ ἐπανασκοπῶ καὶ συμβιβάζω τὰ λεγόμενα, ἵνα μάθω· ἐὰν δὲ φαῦλος δοκῇ μοι εἶναι ὁ λέγων, οὔτε ἐπανερωτῶ, οὔτε μοι μέλει ὧν λέγει. καὶ γνώσει τούτῳ, οὓς ἂν ἐγὼ ἡγῶμαι σοφοὺς εἶναι· εὑρήσεις γάρ με
E λιπαρῆ ὄντα περὶ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τούτου καὶ πυνθανόμενον παρ' αὐτοῦ, ἵνα μαθών τι ὠφεληθῶ. ἐπεὶ καὶ νῦν ἐννενόηκα σοῦ λέγοντος, ὅτι ἐν τοῖς

D. *οὔτε μοι μέλει ὧν λέγει*] Sic Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BCF. Barb. or. Vind. Flor. a. c. Vulgo: *μέλει περὶ ὧν λ.*

vicissim responde, cumque mea orationem tuam compara, qua ostendas alterum meliorem esse. Nam *ὡς ὁ ἕτερος ἀμείνων ἐστὶ* additum est, quod in istis: *ἀντιπαράβαλε λόγον παρὰ λόγον*, docendi atque probandi notio comprehenditur.

D. *ἐγώ τοι οὐκ ἀμφισβητῶ*] *Τοὶ* asseverandi vi pronominibus personalibus ita subiunctum notavimus ad Protag. p. 316. B. Ad *μὴ οὐχὶ* contulisse expediet Matth. Gr. §. 534. 7. et §. 609. p. 1228.

καὶ συμβιβάζω τὰ λεγόμενα] mente recolo quae dicta sunt eaque inter ipsa confero et connecto, ut si consentanea sint intelligam.

εὑρήσεις γάρ με λιπαρῆ ὄντα] Schol. interpretatur *προσεδρευτικόν, ἐπιμελῆ.* v. intpp. ad. Aristoph. Lysistr. v. 674. — *ὑπὸ τούτου — παρ' αὐτοῦ*, sc. *ὃν ἂν ἡγῶμαι σοφὸν εἶναι*, Non insolens numerus singularis post pluralem illatus; v. ad Phaedon. p. 63. D. Gorg. p. 478. B. C. Prot. p. 319. D. De Rep. VI. p. 496. C. Matth. §. 293. p. 587.

E. *καὶ νῦν ἐννενόηκα σοῦ λέγοντος —*] Etsi Stephanus aliique in hoc loco interpretando alius aliter elaboraverunt, tamen nemo illorum quod omnes difficultates tolleret in medium attulisse videtur. Nec vero quidquam mutandum corrigendumve censemus, quum iustis interpretationis opibus adhibitis totum negotium expediri queat. Nam iunctura verborum haec est: *ἐπεὶ καὶ νῦν σοῦ λέγοντος ἐννενόηκα, ὅτι ἄτοπόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐν τοῖς ἔπεσιν, ἃ σὺ ἄρτι ἔλεγες ἐνδεικνύμενος τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγειν ὡς ἀλαζόνα ὄντα, εἰ οὐ ἀληθῆ λέγεις*: nam etiam nunc, quum tu diceres, mecum cogitavi, mirum videri, si de versibus illis, quos modo recitabas Achillem ostendens contra Ulyxem tanquam vanum gloriosumque virum disputare, vera statueres, quoniam Ulyxes quidem, versutus scilicet ille, nusquam men-

ἔπεσιν, οἷς σὺ ἄρτι ἔλεγες ἐνδεικνύμενος τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγειν ὡς ἀλαζόνα ὄντα, ἄτοπόν μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς οὐδαμοῦ φαίνεται ψευσάμενος, ὁ πολύτροπος, ὁ δὲ 370
Ἀχιλλεὺς πολύτροπός τις φαίνεται κατὰ τὸν σὸν λόγον· ψεύδεται γοῦν. προειπὼν γὰρ ταῦτα τὰ ἔπη, ἅπερ καὶ σὺ εἶπες ἄρτι,

ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ,

ὀλίγον ὕστερον λέγει, ὡς οὔτ' ἂν ἀναπεισθείη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως τε καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος οὔτε μένοι B
τὸ παράπαν ἐν τῇ Τροίᾳ, ἀλλ'

αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥέξας, φησί, καὶ πᾶσι θεοῖσι,
νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,

P. 370. ἄλλο δὲ εἴπῃ] V. ἄλλα, praeter fidem codicum.

dax deprehenditur, Achilles autem versutus et varius, quandoquidem hic mentitur. Itaque ὅτι non ex σοῦ λέγοντος, sed ex ἐννενόηκα pendere manifestum est, quo non animadverso Stephanum totius loci structura mirifice praeteriit. De Rep. II. p. 383. A: Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγοντος. De Legg. I. p. 640. A: ἐμοῦ φράζοντος πειρῶ μανθάνειν. Ibid. p. 643. B: λέγοντος τοίνυν ἐμοῦ σκέψασθε. Pro ἄτοπόν μοι δοκεῖ εἶναι, quod schema ex abundanti est, simplicius dici poterat ἄτοπόν ἐστι. Verum quoniam verba interiecta illud ἐννενόηκα nonnihil obscuraverunt, nunc δοκεῖ μοι infertur; quod quidem eo facilius fieri potuit; quod hoc loquendi genus nec alias fuit inusitatum; vide quae ad Phaedon. p. 60. C. Lysid. p. 221. E. collegimus. Nec abludunt talia, quale est illud Lysiae c. Philon. p. 888 ed. R.: ἔτι δὲ ἐνθυμήθητε, ποίων ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὅρκων φροντίσαι; quod una cum aliis id genus exemplis commemoravit Förtsch. Comment. de locis nonnullis Lysiae et Demosthen. p. 45 sq. Denique istud ἐν τοῖς ἔπεσιν neminem morabitur, quippe quod inde profectum est, quod scriptor verba proxima τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγειν iam in mente habebat. Enucleatius igitur in hunc fere modum scribendum fuit: ὅτι περὶ τῶν ἐπῶν ὧν σὺ ἄρτι ἔλεγες ἐνδεικνύμενος ἐν αὐτοῖς τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὸν Ὀδυσσέα λέγειν κ. τ. λ. Reliquum est, ut moneamus de forma appositionis φαίνεται ψευσάμενος, ὁ πολύτροπος, quam satis illustravimus ad Apolog. p. 34. A. Criton. 51. A. Hipp. mai. p. 285. B.

P. 370. ὡς οὔτ' ἂν ἀναπεισθείη—] Ἀναπείθειν saepe est alicui persuadere aliud quid, aliquem a sententia sua traducere, ut infra p. 371. E. Plurima rei exempla suppeditabit Abresch. Auct. Dilucc. Thucyd. p. 258.

B. αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥ.] Iliad. IX, 357 sqq.

ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλησθα καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,
ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας.
C εἰ δέ κεν εὐπλοΐην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.

ἔτι δὲ πρότερον τούτων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λοιδορούμενος εἶπε

νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπεὶ πολὺ λώϊόν ἐστιν
οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν. οὐδέ σ' ὀΐω
D ἐνθάδ', ἄτιμος ἐών, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

ταῦτα εἰπὼν τοτὲ μὲν ἐναντίον τῆς στρατιᾶς ἁπάσης, τοτὲ δὲ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἑταίρους, οὐδαμοῦ φαίνεται οὔτε παρεσκευασμένος οὔτ' ἐπιχειρήσας καθέλκειν τὰς ναῦς ὡς ἀποπλευσούμενος οἴκαδε, ἀλλὰ πάνυ γενναίως ὀλιγωρῶν τοῦ τἀληθῆ λέγειν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἱππία, καὶ ἐξ ἀρχῆς σε ἠρόμην, ἀπορῶν ὁπότερος τούτοιν τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων πεποίηται τῷ
E ποιητῇ, καὶ ἡγούμενος ἀμφοτέρω ἀρίστω εἶναι καὶ δύσκριτον, ὁπότερος ἀμείνων εἴη καὶ περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς· ἀμφοτέρω γὰρ καὶ κατὰ τοῦτο παραπλησίω ἐστόν.

D. τῆς στρατιᾶς ἁπάσης] V. πάσης, quod e Ven. ΞΣ. Flor. x. mutatum. Dein παρεσκευασμένος Vat. Θ. Par. BCEF. Barb. Flor. a. c. Vulgo παρασκευασάμενος, quod tenuit Herm. v. infra.

P. 371. λέγεις δὲ δὴ τί] δὲ add. Ven. ΞΣ., unde cum Bekkero recepimus.

πρὸς τῇ ἀλαζονείᾳ] Libri τὴν ἀλαζονείαν. Emendavit Bekker.

C. νῦν δ' εἶμι —] Iliad. I, 169 sqq.; ubi πολὺ φέρτερόν ἐστιν legitur.

D. ταῦτα εἰπὼν τοτὲ μὲν κ. τ. λ.] Exspectabat aliquis: ταῦτα δ' εἰπών. Verum asyndeton ad declarandam factorum cum dictis discrepantiam sanequam aptum est.

οὔτε παρεσκευασμένος οὔτ' ἐπιχειρήσας] Recte codices aliquot manuscripti loco vulgatae scripturae παρασκευασάμενος perfectum participii suppeditarunt, quod video etiam Bekkero placuisse. Nam perfectum indicat statum illum, quo quis ad aliquid paratus est. ἐπιχειρήσας autem pertinet ad actionem uno temporis articulo comprehensam, ut nihil sit, cur in hac temporum diversitate offendamus.

P. 371. οὕτω γόης καὶ ἐπίβουλος πρὸς τῇ ἀλαζονείᾳ] Pessime vett. editt. πρὸς

Cap. XIII. *ΙΠ.* Οὐ γὰρ καλῶς σκοπεῖς, ὦ Σώκρατες. ἃ μὲν γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς ψεύδεται, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φαίνεται ψευδόμενος, ἀλλ' ἄκων, διὰ τὴν συμφορὰν τὴν τοῦ στρατοπέδου ἀναγκασθεὶς καταμεῖναι καὶ βοηθῆσαι· ἃ δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, ἑκών τε καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς.

ΣΩ. Ἐξαπατᾷς με, ὦ φίλτατε Ἱππία, καὶ αὐτὸς τὸν Ὀδυσσέα μιμεῖ.

ΙΠ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες. λέγεις δὲ δὴ τί καὶ 371
πρὸς τί;

ΣΩ. Ὅτι οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φὴς τὸν Ἀχιλλέα ψεύδεσθαι, ὃς ἦν οὕτω γόης καὶ ἐπίβουλος πρὸς τῇ ἀλαζονείᾳ, ὡς πεποίηκεν Ὅμηρος, ὥςτε καὶ τοῦ Ὀδυσσέως τοσοῦτον φαίνεται φρονεῖν πλέον πρὸς τὸ ῥᾳδίως λανθάνειν αὐτὸν ἀλαζονευόμενος, ὥςτε ἐναντίον αὐτοῦ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐτόλμα ἐναντία λέγειν καὶ ἐλάνθανε τὸν Ὀδυσσέα· οὐδὲν γοῦν φαίνεται εἰπὼν πρὸς αὐτὸν ὡς αἰσθανόμενος αὐτοῦ ψευδομένου ὁ B
Ὀδυσσεύς.

ΙΠ. Ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐκ οἶσθα, ὅτι λέγων ὕστερόν πως πρὸς

B. *λέγων ὕστερόν πως*] Sic Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Barb. Flor. a. b. c. Vulgo ineptissime *ὕστερον ἢ ὡς*, quod quam multas conlecturas doctorum virorum protulerit, narrare nunc nihil attinet. Restituit tamen nuper Herm. omisso *δὲ*, quod post *Πάντα* interponitur, quippe quod desideratur in Ven. ΞΣ. Nam hac particula, inquit, sublata ipsa constructio cogit *λέγων ὕστερον* ad *φησὶ* potius referri, ut quae Aiaci Achilles dixerit, verbis ad Ulyssem factis posteriora esse significetur, id quod recte per *ὕστερον* [...]

τὴν ἀλαζονείαν, quod primus emendavit Bekkerus. Nam hoc dicit: qui, praeterquam quod iactabundus est, etiam adeo est callidus praestigiator, ut vel Ulyxem fefellerit. — *πρὸς τὸ ῥᾳδίως λ. ἀλ.*, quod illud attinet, ut eum facile gloriose dictis fallat. Cohaerent haec cum antecedentibus *φρονεῖν πλέον*, a quibus vulgo inepta distinctione divellebantur. Platonis artem in hoc toto loco desideravit Schleiermach. p. 457.

οὐδὲν γοῦν φαίνεται — ὁ Ὀδυσσεύς] Certe quidem apparet Ulyxem nihil ad eum dixisse ac si illum mentiri sensisset. Itaque nauci non est, quod Stephanus in margine notavit *ὡς μὴ αἰσθανόμενος*.

B. *ὅτι λέγων ὕστερόν πως — —*] Iliad. IX, 360. et

τὸν Ὀδυσσέα ἔφη ἅμα τῇ ἠοῖ ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς τὸν Αἴαντα δὲ οὐκ αὖ φησιν ἀποπλευσεῖσθαι, ἀλλὰ ἄλλα λέγει;

ΙΠ. Ποῦ δή;

ΣΩ. Ἐν οἷς λέγει

οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
C *πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,*
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι
κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε φλέξαι πυρὶ νῆας.
ἀμφὶ δέ μιν τῇ 'μῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἕκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.

σὺ δὴ οὖν, ὦ Ἱππία, πότερον οὕτως ἐπιλήσμονα
D *οἴει εἶναι τὸν τῆς Θέτιδός τε καὶ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου Χείρωνος πεπαιδευμένον, ὥςτε ὀλίγον πρότερον λοιδοροῦντα τοὺς ἀλαζόνας τῇ ἐσχάτῃ λοιδορίᾳ αὐτὸν παραχρῆμα πρὸς μὲν τὸν Ὀδυσσέα φάναι ἀποπλευσεῖσθαι, πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα μενεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπιβουλεύοντά τε καὶ ἡγούμενον ἀρχαῖον εἶναι τὸν Ὀδυσσέα, καὶ αὐτοῦ αὐτῷ τούτῳ τῷ τεχνάζειν τε καὶ ψεύδεσθαι περιέσεσθαι;*

Cap. XIV. *ΙΠ. Οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα ὑπὸ εὐηθείας ἀναπει-*
E *σθεὶς πρὸς τὸν Αἴαντα ἄλλα εἶπεν ἢ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἅ τε ἀληθῆ λέγει, ἐπιβουλεύσας ἀεὶ λέγει, καὶ ὅσα ψεύδεται, ὡςαύτως.*

ρον ἢ ὡς declarari comprobat Xenoph. Ven. 1. 4. *ἐτελεύτησε δὲ ὕστερον ἢ ὡς Ἀχιλλέα ἐπαίδευσεν.*"

πολέμοιο μεδήσομαι] Steph. *μεθήσομαι.*

650. Locum sic interpretare: Nostine eum loquentem postea nescio quo modo Ulyxi professum esse se prima luce esse discessurum, Aiaci autem dicere nolle se discedere. In his ne quem offendat istud *λέγων ἔφη*, eodem modo Plat. Sophist. p. 242. A: *εἰπόν που νῦν δὴ λέγων*, ubi plura Heindorf. collegit. Sophocl. Aiac. v. 756. *ὡς ἔφη λέγων*, ad quem locum v. Lobeck. Addas etiam quae collegerunt Wesseling. ad Herodot. 1, 122. Fischer. ad Weller. Gram. T. IV. p. 46. Bornemann. ad Xen. Symp. p. 159.

D. *ἀρχαῖον εἶναι τὸν Ὀδυσσέα*] Schol. *εὐήθη ἢ ἁπλοῦν.* Sic Euthydem. p. 295. C: *ἀρ-*

ΣΩ. Ἀμείνων ἄρ' ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὁ Ὀδυσσεὺς
Ἀχιλλέως.
ΙΠ. Ἥκιστά γε δήπου, ὦ Σώκρατες.
ΣΩ. Τί δέ; οὐκ ἄρτι ἐφάνησαν οἱ ἑκόντες ψευ-
δόμενοι βελτίους ἢ οἱ ἄκοντες;
ΙΠ. Καὶ πῶς ἄν, ὦ Σώκρατες, οἱ ἑκόντες ἀδι-
κοῦντες καὶ ἑκόντες ἐπιβουλεύσαντες καὶ κακὰ ἐργα- 372
σάμενοι βελτίους ἂν εἶεν τῶν ἀκόντων; οἷς πολλὴ
δοκεῖ συγγνώμη εἶναι, ἐὰν μὴ εἰδώς τις ἀδικήσῃ ἢ
ψεύσηται ἢ ἄλλο τι κακὸν ποιήσῃ· καὶ οἱ νόμοι δή-
που πολὺ χαλεπώτεροί εἰσι τοῖς ἑκοῦσι κακὰ ἐργα-
ζομένοις καὶ ψευδομένοις ἢ τοῖς ἄκουσιν.
Cap. XV. ΣΩ. Ὁρᾷς, ὦ Ἱππία, ὅτι ἐγὼ ἀλη-
θῆ λέγω, λέγων ὡς λιπαρής εἰμι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις B
τῶν σοφῶν, καὶ κινδυνεύω ἓν μόνον ἔχειν τοῦτο
ἀγαθόν, τἄλλα ἔχων πάνυ φαῦλα. τῶν μὲν γὰρ πρα-
γμάτων ᾗ ἔχει ἐσφαλμαι, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπῃ ἐστί. τε-
κμήριον δέ μοι τούτου ἱκανόν, ὅτι, ἐπειδὰν συγγένω-
μαί τῳ ὑμῶν τῶν εὐδοκιμούντων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ οἷς
οἱ Ἕλληνες πάντες μάρτυρές εἰσι τῆς σοφίας, φαί-
νομαι οὐδὲν εἰδώς· οὐδὲν γάρ μοι δοκεῖ τῶν αὐτῶν
καὶ ὑμῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν. καίτοι τί μεῖζον ἀμαθίας
τεκμήριον ἢ ἐπειδάν τις σοφοῖς ἀνδράσι διαφέρηται; C
ἓν δὲ τοῦτο θαυμάσιον ἔχω ἀγαθόν, ὅ με σώζει·
οὐ γὰρ αἰσχύνομαι μανθάνων, ἀλλὰ πυνθάνομαι,

C. *φλέξαι πυρὶ νῆας*] σμῆξαι Steph. σμύξαι Ven. ΞΣ. Ceteri libri φλέξαι. Herm. dedit σμῦξαι.

P. 372. B. *ἔχων πάνυ φαῦλα*] V. πάνυ γε φαῦλα. Ignorant γε Vind. Flor. a. b. c. Coisl. Vat. Par. BCEF. Barb.

χαιότερος εἰ τοῦ δέοντος. v. Spanhem. ad Aristoph. Plut. v. 323. Mox εὐήθεια est simplex illa facilitas, quae sibi quidquid persuaderi patitur, docente Wesseling. ad Herod. p 269. et Ruhnk. ad Tim. p. 132.

P. 372. *Ὁρᾷς, ὦ Ἱππία*] v. ad Gorg. p. 475. E.

B. *οὐδὲν γάρ μοι δοκεῖ—* *ὡς ἔπος εἰπεῖν*] h. e. propemodum nihil. Pertinet enim formula ὡς ἔπος εἰπεῖν ad οὐδέν, a quo non praeter usum paullo longius est remota. v. Hipp. mai. p. 285. C. et Gorg. p. 450. B. ibique anu.

C. *οὐ γὰρ αἰσχύνομαι —*] In his γὰρ est particula explicativa, quam vocant, quae significat nämlich. Eodem modo

καὶ ἐρωτῶ, καὶ χάριν πολλὴν ἔχω τῷ ἀποκρινομένῳ, καὶ οὐδένα πώποτε ἀπεστέρησα χάριτος. οὐ γὰρ πώποτε ἔξαρνος ἐγενόμην μαθών τι, ἐμαυτοῦ ποιούμενος τὸ μάθημα εἶναι ὡς εὕρημα, ἀλλ' ἐγκωμιάζω τὸν διδάξαντά με ὡς σοφὸν ὄντα, ἀποφαίνων ἃ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ νῦν ἃ σὺ λέγεις οὐχ
D ὁμολογῶ σοι, ἀλλὰ διαφέρομαι πάνυ σφόδρα. καὶ τοῦτ' εὖ οἶδα ὅτι δι' ἐμὲ γίγνεται, ὅτι τοιοῦτός εἰμι οἷοσπέρ εἰμι, ἵνα μηδὲν ἐμαυτὸν μεῖζον εἴπω. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται, ὦ Ἱππία, πᾶν τοὐναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις· οἱ βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀδικοῦντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἐξαπατῶντες καὶ ἁμαρτάνοντες ἑκόντες, ἀλλὰ μὴ ἄκοντες, βελτίους εἶναι ἢ οἱ ἄκοντες. ἐνίοτε μέντοι καὶ τοὐναντίον δοκεῖ μοι τούτων, καὶ πλανῶμαι περὶ ταῦτα, δῆλον ὅτι διὰ τὸ

E. κατηβολὴ περιελήλυθε] Coisl. Vat. Θ. Parr. Ven. Ξ. Flor. a. b. c. x. κατηβολή, quod pro vulg. καταβολή non dubitavimus hic revocare. De scriptura voc. v. Ruhnk. ad Tim. p. 154. Lobeck. ad Phryn. p. 699.

P. 373. λόγον εἰ 'θέλεις λέγειν] V. ἐθέλεις. Sed εἰ θέλεις codd. plerique omnes. v. Lobeck. ad Phryn. p. 7., qui recte statuit Atticos utramque formam promiscue usurpasse, quamquam enim a Latinis scriptoribus usurpari tralaticium est.

D. ἵνα μηδὲν ἐμαυτὸν μεῖζον εἴπω] ne quid maius s. magnificentius de me dicam. Proprium enim hoc sibi vindicat, quod non omnibus temere assentiatur.

οἱ βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους — οἱ ἄκοντες] Repetendum ex antecedentibus est φαίνονται vel δοκοῦσιν. Apolog. Socrat. p. 25. B: ἦ καὶ περὶ ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν; οἱ μὲν βελτίους ποιοῦντες αὐτοὺς πάντες ἄνθρωποι εἶναι, εἷς δέ τις ὁ διαφθείρων; intell. δοκοῦσιν. Ion. p. 541. A: ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν δοκεῖ σοι; ὅςτις γε ἀγαθὸς ῥαψῳδός, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς εἶναι; De reliquis conf. ad Gorg. p. 450. A.

E. ὥςπερ κατηβολὴ περιελήλυθε] Gorg. p. 519. A: ὅταν οὖν ἔλθῃ ἡ καταβολὴ αὕτη τῆς ἀσθενείας, ubi hanc scripturam codd. tuentur. Schol. ad h. l. κατηβολή, τὸ ἐπιβάλλον. Εὐριπίδης Τημένῳ καὶ Πελιάσι. λέγεται δὲ οὕτως ἡ τοῦ πυρετοῦ περίοδος; καὶ ὁρμή, καὶ μερίς, καὶ ἱερὰ νόσος, τὸ χρεών, τὸ καθῆκον, θυσία, τελετή, τὰ νομιζόμενα. cfr. Ruhnk. ad Tim. p. 154.

αἰτιῶμαι δὲ — αἰτίους εἶναι] Loquendi genus satis frequens. Gorg. p. 518. D: οἱ δ' οὖν δι' ἀπειρίαν οὐ τοὺς ἑστιῶντας αἰτιάσονται τῶν νόσων αἰτίους εἶναι. Phileb. p. 22. C: αἰτιῴμεθ' ἂν ἑκάτερος ὁ μὲν τὸν νοῦν, ὁ δ' ἡδονὴν αἴτιον εἶναι. Etiam omisso εἶναι dicitur αἴτιόν τι αἰτιᾶσθαι, veluti Legg. X. p. 886. Gorg. p. 519. A. Aliud quid est τὸ αἴτιον αἰτιᾶσθαι,

μὴ εἰδέναι. νυνὶ δὲ ἐν τῷ παρόντι μοι ὥςπερ κατηβολὴ περιελήλυθε, καὶ δοκοῦσί μοι οἱ ἑκόντες ἐξαμαρτάνοντες περί τι βελτίους εἶναι τῶν ἀκόντων. αἰτιῶμαι δὲ τοῦ νῦν παρόντος παθήματος τοὺς ἔμπροσθεν λόγους αἰτίους εἶναι, ὥςτε φαίνεσθαι νῦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς ἄκοντας τούτων ἕκαστα ποιοῦντας πονηροτέρους ἢ τοὺς ἑκόντας. σὺ οὖν χάρισαι, καὶ μὴ φθονήσῃς ἰάσασθαι τὴν ψυχήν μου· πολὺ γάρ τοι μεῖζόν με ἀγαθὸν ἐργάσει ἀμαθίας παύσας τὴν ψυχὴν ἢ νόσου τὸ σῶμα. μακρὸν μὲν οὖν λόγον 373 *εἰ 'θέλεις λέγειν, προλέγω σοι, ὅτι οὐκ ἄν με ἰάσαιο — οὐ γὰρ ἂν ἀκολουθήσαιμι, — ὥςπερ δὲ ἄρτι εἰ 'θέλεις μοι ἀποκρίνεσθαι, πάνυ ὀνήσεις, οἶμαι δὲ οὐδ' αὐτὸν σὲ βλαβήσεσθαι. δικαίως δ' ἂν καὶ σὲ παρακαλοίην, ὦ παῖ 'Απημάντου· σὺ γάρ με ἐπῆρας* E

in pedestri sermone usus formae *ἐθέλειν* prope legitimus est. Itaque apostropho adhibito scripsimus *εἰ 'θέλεις*. Infinitivum *λέγειν* Steph. errore omittit, quod, ut fit, multis ansam praebuit suspicionibus inanibus.

καὶ σὲ παρακαλοίην] Vat. or. Ven. Σ. Vind. *παρακαλοίμην*, quod non edidit Bekkerus.

adiecto articulo: ea enim formula significat veram rei cuiuspiam causam afferre, ut Reipubl. I. p. 329. B: *δοκοῦσίν οὗτοι οὐ τὸ αἴτιον αἰτιᾶσθαι.*

μὴ φθονήσῃς ἰάσασθαι τὴν ψυχήν μου] V. ad Protagor. p. 327. A. Remp. I. 338. A.

P. 373. *μακρὸν μὲν οὖν λόγον* —] Veretur Socrates, ne Hippias repudiata iam disserendi consuetudine ad longas illas et copiosas relabatur declamationes, quibus alias sophistae uti solebant. — Post *λόγον* quod infinitivum *λέγειν* vulgo neglectum ex codicibus nonnullis praeeunte Bekkero revocavimus, videmur ita coniectandi libidini in hoc loco grassatae finem posuisse.

καὶ σὲ παρακαλοίην] Quod Bekker. dedit *παρακαλοίμην*, id vereor ut se satis tueatur. Phaedon. p. 89. C: *ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἔφη, τὸν 'Ιόλεων παρακάλει, ἕως ἔτι φῶς ἐστιν. Παρακαλῶ τοίνυν, ἔφην.* Xenoph. Cyr. V. 5, 7: *παρεκάλουν σε, ὅπως κοινῇ αὐτοὺς διώκοιμεν.* Ibid. I. 5, 7: *εἰς τόδε τὸ τέλος κατέστην, καὶ ὑμᾶς παρεκάλεσα.* Sed quid multa? Veterem lectionem, praesertim codicum auctoritate adeo confirmatam, non prius damnandam censebo, quam *παρακαλεῖσθαι*, forma media, illa significatione usurpatum fuisse certis et indubitatis testimoniis demonstratum fuerit.

ἐπῆρας Ἱππίᾳ διαλέγεσθαι] Dictionem *ἐπαίρειν τινὰ ποιεῖν τι*, aliquem ad aliquid faciendum impellere vel inducere, ad Reip. III. p. 416. C. et Phaedr. p. 232. A. illustravimus.

Ἱππίᾳ διαλέγεσθαι· καὶ νῦν, ἐὰν μή μοι ἐθέλῃ Ἱππίας ἀποκρίνεσθαι, δέον αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ.

ΕΥ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οἶμαι οὐδὲν δεήσεσθαι
B Ἱππίαν τῆς ἡμετέρας δεήσεως. οὐ γὰρ τοιαῦτα αὐτῷ ἐστι τὰ προειρημένα, ἀλλ' ὅτι οὐδενὸς ἂν φύγοι ἀνδρὸς ἐρώτησιν. Ἦ γάρ, ὦ Ἱππία; οὐ ταῦτα ἦν ἃ ἔλεγες;

ΙΠ. Ἔγωγε. ἀλλὰ Σωκράτης, ὦ Εὔδικε, ἀεὶ ταράττει ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἔοικεν ὥςπερ κακουργοῦντι.

ΣΩ. Ὦ βέλτιστε Ἱππία, οὔ τι ἑκών γε ταῦτα ἐγὼ ποιῶ — σοφὸς γὰρ ἂν ἦν καὶ δεινὸς κατὰ τὸν σὸν λόγον, — ἀλλ' ἄκων· ὥςτε μοι συγγνώμην ἔχε·
C φῂς γὰρ αὖ δεῖν, ὃς ἂν κακουργῇ ἄκων, συγγνώμην ἔχειν.

ΕΥ. Καὶ μηδαμῶς γε, ὦ Ἱππία, ἄλλως ποίει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ἕνεκα καὶ τῶν προειρημένων σοι λόγων ἀποκρίνου ἃ ἄν σε ἐρωτᾷ Σωκράτης.

ΙΠ. Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι, σοῦ γε δεομένου. Ἀλλ' ἐρώτα ὅ τι βούλει.

Cap. XVI. ΣΩ. Καὶ μὴν σφόδρα γε ἐπιθυμῶ, ὦ Ἱππία, διασκέψασθαι τὸ νῦν δὴ λεγόμενον, πότεροί ποτε ἀμείνους, οἱ ἑκόντες ἢ οἱ ἄκοντες ἁμαρτάνοντες. οἶμαι οὖν ἐπὶ τὴν σκέψιν ὀρθότατ' ἂν ὧδε ἐλθεῖν· ἀλλ' ἀπόκριναι· καλεῖς τινὰ δρομέα ἀγαθόν;

D ΙΠ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Καὶ κακόν;

δέον αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ] Editt. vett. et Bekk. *περὶ ἐμοῦ*. Veram lectionem, quam Heusdius coniectura assecutus erat, praebuit solus Flor. noster x.

δέον αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ] Vulgatum *περὶ ἐμοῦ* corrigendum vidit rectissime Heusdius. Nam *δέον περὶ ἐμοῦ* foret roga cum de me, s. quod ad me attinet. Requiritur *ὑπὲρ ἐμοῦ*, quod significat pro me, meo nomine. Alia ratio est loci Xenoph. Cyrop. I. 2, 13: *ἤν τι δέῃ περὶ τοῦ κοινοῦ*, ubi recte dicitur *περί*, etsi §. 9. praecessit *ἤν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ*.

B. *οὐ γὰρ τοιαῦτα αὐτῷ ἐστι —*] Nam quae antea ab eo dicta sunt, ea tale quid minime significabant; imo se ad omnes cuiuscunque quaestiones responsurum profitebatur. Mox *κακουργεῖν ἐν τοῖς λόγοις* de disputatore captiosis rationibus agente aut verum malitiose occultante usurpatum notavit Wolf.

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀγαθὸς μὲν ὁ εὖ θέων, κακὸς δὲ ὁ κακῶς;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ βραδέως θέων κακῶς θεῖ, ὁ δὲ ταχέως εὖ;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα καὶ τῷ θεῖν τάχος μὲν ἀγαθόν, βραδυτὴς δὲ κακόν;

ΙΠ. Ἀλλὰ τί μέλλει;

ΣΩ. Πότερος οὖν ἀμείνων δρομεύς, ὁ ἑκὼν βραδέως θέων, ἢ ὁ ἄκων;

ΙΠ. Ὁ ἑκών.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ ποιεῖν τί ἐστι τὸ θεῖν;

ΙΠ. Ποιεῖν μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ δὲ ποιεῖν, οὐ καὶ ἐργάζεσθαί τι;

ΙΠ. Ναί. E

ΣΩ. Ὁ κακῶς ἄρα θέων κακὸν καὶ αἰσχρὸν ἐν δρόμῳ τοῦτο ἐργάζεται;

ΙΠ. Κακόν. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Κακῶς δὲ θεῖ ὁ βραδέως θέων;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς ἑκὼν τὸ κακὸν τοῦτο ἐργάζεται καὶ τὸ αἰσχρόν, ὁ δὲ κακὸς ἄκων;

ΙΠ. Ἔοικέ γε.

B. οὔ τι ἑκών γε] Vat. Θ. οὔτοι, probante Bekkero. Dein pro ἐγὼ ποιῶ, quod habent Vat. Θ. Par. BC. Barb. Coisl. Ven. ΞΣ. Flor. Vind., vulgo erat ἐγὼ ποιῶν.

ad Demosthen. Leptin. p. 334. Idem Socrati opprobrio vertit Callicles Gorg. p. 483. A: ὃ δὴ καὶ σὺ τοῦτο τὸ σοφὸν κατανενοηκὼς κακουργεῖς ἐν τοῖς λόγοις.

οὔ τι ἑκών γε ταῦτα — ἀλλ' ἄκων] Bekkerus οὔτοι edidit, me quidem non suffragante; v. ad Hipp. mai. p. 297. E.

C. Καὶ μηδαμῶς γε — ἄλλως ποίει] Schleiermacherus: „Sehr sonderbar steht diese Redensart voran, die wir sonst nur als beschliessende Ermahnung gewohnt sind.“ v. ad Remp. I. p. 328. B.

D. ἀλλὰ τί μέλλει] h. e. quidni? Formulam hanc approbantis ad Hipp. mai. p. 287. D. notavimus.

ΣΩ. Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα πονηρότερος ὁ ἄκων κακὰ ἐργαζόμενος ἢ ὁ ἑκών;

ΙΠ. Ἐν δρόμῳ γε.

374 ΣΩ. Τί δ' ἐν πάλῃ; πότερος παλαιστὴς ἀμείνων, ὁ ἑκὼν πίπτων, ἢ ὁ ἄκων;

ΙΠ. Ὁ ἑκών, ὡς ἔοικε.

ΣΩ. Πονηρότερον δὲ καὶ αἴσχιον ἐν πάλῃ τὸ πίπτειν, ἢ τὸ καταβάλλειν;

ΙΠ. Τὸ πίπτειν.

ΣΩ. Καὶ ἐν πάλῃ ἄρα ὁ ἑκὼν τὰ πονηρὰ καὶ αἰσχρὰ ἐργαζόμενος βελτίων παλαιστὴς ἢ ὁ ἄκων.

ΙΠ. Ἔοικε.

ΣΩ. Τί δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος
χρείᾳ; οὐχ ὁ βελτίων τὸ σῶμα δύναται ἀμφότερα
B ἐργάζεσθαι, καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ, καὶ τὰ
αἰσχρὰ καὶ τὰ καλά; ὥστε ὅταν κατὰ τὸ σῶμα πονηρὰ ἐργάζηται, ἑκὼν ἐργάζεται ὁ βελτίων τὸ σῶμα, ὁ δὲ πονηρότερος ἄκων;

P. 374. Ὁ ἑκών, ὡς ἔοικεν] Additum ὡς e Ven. Σ. Flor. x. Bas. 1. 2. Vulgo aberat. Alioquin coniuncte scribendum Ὁ ἑκὼν ἔοικεν, quod minus placet.

οὐχ ὁ βελτίων τὸ σῶμα δ. ἀμφ.] Heusdius e Ficini vers.

P. 374. ἐν τῇ ἄλλῃ πάσῃ τῇ τοῦ σώματος χρείᾳ] Bekkerum repetitus articulus adeo male habuit, ut alterum τῇ ante τοῦ σώματος positum tanquam vitii suspectum notaverit. Sed non putamus esse causam idoneam, cur quidquam loco movendum censeamus. De Rep. I. p. 328. D: αἱ ἄλλαι αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναί. Ibid. II. p. 368. B: ἐκ τοῦ ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου. Ibid. III. p. 407. B: ἡ γε περαιτέρω γυμναστικῆς ἡ περιττὴ αὕτη ἐπιμέλεια. VIII. p. 566. D: περὶ τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ Λυκαίου ἱερόν. IX. p. 590. A: τὸ δεινὸν τὸ μέγα ἐκεῖνο καὶ πολυειδὲς θρέμμα, ubi v. ann. coll. not. ad Gorg. p. 194. Nimirum τῇ τοῦ σώματος, i. e. ἥ ἐστι τοῦ σώματος, propterea interposuit, quod deinceps corporis operae oppositurus est alia. — Mox τὰ ἰσχυρὰ et τὰ ἀσθενῆ sunt quae hominis sunt robusti vel debilis et infirmi: qui usus loquendi notatione dignus est.

B. Ἔοικε κατὰ τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν] Vett. editt. ἔοικε καὶ κατὰ τ. ἰσχ. Codd. mss. longe plurimi ἔοικε καὶ τὰ κατὰ τ. ἰσχ. Sed καὶ illud omittunt duo libri optimae notae, nec illud dubitavimus protenus eiicere. Duo genera rerum memoraverat Socrates, in quibus qui corpore meliore uteretur excellere putandus esset, τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ, et τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ καλά. Largitur igitur Hippias

ΙΠ. Ἔοικε κατὰ τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν.

ΣΩ. Τί δὲ κατ' εὐσχημοσύνην, ὦ Ἱππία; οὐ τοῦ βελτίονος σώματός ἐστιν ἑκόντος τὰ αἰσχρὰ καὶ πονηρὰ σχήματα σχηματίζειν, τοῦ δὲ πονηροτέρου ἄκοντος; ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

ΙΠ. Οὕτω.

ΣΩ. Καὶ ἀσχημοσύνη ἄρα ἡ μὲν ἑκούσιος πρὸς ἀρετῆς ἐστίν, ἡ δὲ ἀκούσιος πρὸς πονηρίας σώματος. C

ΙΠ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὲ φωνῆς πέρι λέγεις; ποτέραν φῂς εἶναι βελτίω, τὴν ἑκουσίως ἀπᾴδουσαν, ἢ τὴν ἀκουσίως;

ΙΠ. Τὴν ἑκουσίως.

ΣΩ. Μοχθηροτέραν δὲ τὴν ἀκουσίως;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Δέξαιο δ' ἂν πότερον τἀγαθὰ κεκτῆσθαι, ἢ τὰ κακά;

ΙΠ. Τἀγαθά.

iegeudum coniecit: οὐχ ὁ ἰσχυρότερος καὶ βελτίων τ. σ. Non opus.

B. Ἔοικε κατὰ τὴν ἰσχύν] V. ἔοικε καὶ κατὰ τ. ἰσχ. Recte καὶ om. Vst. Θ. Psr. F. In Fiorr. Vind. Coisi. Ven. Σ. Par. B C. scriptum exstat ἔοικε καὶ τὰ κατὰ τ. ἰσχ.

de priore quidem genere, quod corporis robore contineatur, ita iudicari oportere. Sentiens vero Socrates eum de aitero genere adhuc dnbitare, statim deinde ita pergit disserere, ut idem etiam de turpitudine et honestate statuendum esse atguat. In hac igitur sententiarum consecutione equidem non video, quibus srgumentis otiosum iilud καὶ defendi queat, quod procui dubio e proximo κατὰ natum est. Indidem originem duxit quod habeut piurimi codices καὶ τὰ κ. Fsteor tamen me ad sententiae integritatem aiiqnid desiderare. Quum enim Hippias unam tantum partem eius, quam Socrates posuerat, sententiae veram esse concedat, vide, ne scribendum sit: ἔοικε κατά γε τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν, ut p. 375. B: ἐν τοξικῇ γε. ΣΩ. Τί δ' ἐν ἰατρικῇ; His vero ita exploratis uon puto fore qui Heusdio asseutiatur totum iocum ita refingenti: — ὁ δὲ πονηρότερος ἄκων· ἔοικέ γε καὶ κατὰ τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν. Hipp. Ἔοικε. Socr. Τί δὲ κατ' εὐσχημ. Quod enim vir egregiun dicit Hippiam servata veteri verborum distinctione Socrati nimis officiose assentiri, concedit sophista profecto non pius quam propter snperiorem argumentationem concedere coactus est: quod nondum erat exploratum, id pro vero ducendum esse etiamnnnc dubitat.

πρὸς ἀρετῆς ἐστιν] h. e. virtuti tribuenda est.

ΣΩ. Πότερον οὖν ἂν δέξαιο πόδας κεκτῆσθαι ἑκουσίως χωλαίνοντας, ἢ ἀκουσίως.

ΙΠ. Ἑκουσίως.

D *ΣΩ.* Χωλεία δὲ ποδῶν οὐχὶ πονηρία καὶ ἀσχημοσύνη ἐστί;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; ἀμβλυωπία οὐ πονηρία ὀφθαλμῶν;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ποτέρους οὖν ἂν βούλοιο ὀφθαλμοὺς κεκτῆσθαι καὶ ποτέροις συνεῖναι; οἷς ἑκὼν ἄν τις ἀμβλυώττοι καὶ παρορῴη, ἢ οἷς ἄκων;

ΙΠ. Οἷς ἑκών.

ΣΩ. Βελτίω ἄρα ἥγησαι τῶν σαυτοῦ τὰ ἑκουσίως πονηρὰ ἐργαζόμενα, ἢ τὰ ἀκουσίως;

ΙΠ. Τὰ γοῦν τοιαῦτα.

ΣΩ. Οὐκοῦν πάντα, οἷον καὶ ὦτα καὶ ῥῖνας καὶ στόμα καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, εἷς λόγος συνέχει, E τὰς μὲν ἀκόντως κακὰ ἐργαζομένας ἀκτήτους εἶναι ὡς πονηρὰς οὔσας, τὰς δὲ ἑκουσίως κτητὰς ὡς ἀγαθὰς οὔσας.

ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

Cap. XVII. *ΣΩ.* Τί δέ; ὀργάνων ποτέρων

C. *Πότερον οὖν ἂν δ.*] ἂν ξοῦν ex uno cod. Utrumque quum usitatum sit, ubique meliorum codicum auctoritati obtemperandum censemus.

P. 375. *ἱππεύσει ἄμεινον, ἢ ἢ ἄκων*] V. *ἀμείνων*, quod iam Cornar. recte emendavit. Habet *ἄμεινον* Venet. Σ. Dein ἢ vulgo aberat, quod Corn. et Steph. merito desideraverunt Exhibuit nunc Venet. Ξ. et corr. Coisl.

τῇ δὲ τῆς πονηρᾶς ἀκουσίως] V. τὰ δὲ τῆς πονηρίας. Pro τὰ recte τῇ Ven. Σ. Par. BE. Barb. Vat. or. Florentini, Vind. Loco πονηρίας autem praebuerunt πονηρᾶς Ven. Σ. Vat. or. Ita-

D. *καὶ ποτέροις συνεῖναι*] Similiter postea: ὀργάνων ποτέρων βελτίων ἡ κοινωνία;

P. 375. *Τῇ ἀμείνονι ἄρα ψυχῇ — ἀκουσίως*] Legebatur olim — ἑκουσίως ἂν ποιοῖ, τὰ δὲ τῆς πονηρίας ἀκουσίως. At nunc non factorum genera, sed animorum naturae contrariae discernuntur. Quocirca Cornarius legendum putabat: τῇ δὲ τῆς πονηρίας. Schleiermach. autem coniectabat τὰ αὐτὰ δὲ τῇ πονηρᾷ s. πονηροτέρᾳ ἀκ. Omnem dubitationem sustulerunt libri manuscripti, quorum auctoritatem cum Bekkero sumus se-

βελτίων ἡ κοινωνία; οἷς ἑκὼν τις κακὰ ἐργάζεται, ἢ οἷς ἄκων; οἷον πηδάλιον, ᾧ ἄκων κακῶς τις κυβερνήσει, βέλτιον, ἢ ᾧ ἑκών;

ΙΠ. Ὧι ἑκών.

ΣΩ. Οὐ καὶ τόξον ὡςαύτως καὶ λύρα καὶ αὐλοὶ καὶ τἄλλα ξύμπαντα;

ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τί δέ; ψυχὴν κεκτῆσθαι ἵππου, ᾗ ἑκών 375
τις κακῶς ἱππεύσει, ἄμεινον, ἢ ᾗ ἄκων;

ΙΠ. Ἡι ἑκών.

ΣΩ. Ἀμείνων ἄρα ἐστί.

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Τῇ ἀμείνονι ἄρα ψυχῇ ἵππου τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα ταύτης τὰ πονηρὰ ἑκουσίως ἂν ποιοῖ, τῇ δὲ τῆς πονηρᾶς ἀκουσίως;

ΙΠ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων ζώων πάντων;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δή; ἀνθρώπου ψυχὴν ἐκτῆσθαι τοξότου ἄμεινόν ἐστιν, ἥτις ἑκουσίως ἁμαρτάνει τοῦ σκοποῦ, ἢ ἥτις ἀκουσίως;

que hic quoque virorum doctorum coniecturae sunt supervacaneae. Verum restituit Bekk. Hirschig de suo dedit ποιοίη, τῇ δὲ [τῆς] πονηρᾷ.

ἀνθρώπου ψυχὴν ἐκτῆσθαι] Sic Coisl. Vat. Θr. Ven. ΞΣ. Par. B C. Barb. Vind. Flor. a. b. c., qui paullo ante et mox etiam κεκτῆσθαι tuentur. Sed hanc formarum varietatem Plato non videtur refugisse, cfr. Theaet. p. 198. D. Legg. XII. p. 954. C. al. cfr. Pierson. ad Moer. p. 225. V. κεκτῆσθαι. Dein libri perverse: ἀμείνονός ἐστιν, quod correxit Cornarius. Usus Ven. Ξ. ex corr. habet ἄμεινον.

quuti. Inest enim in altero membro breviloquentia. Plenius dicendum fuit: τῇ δὲ (i. e. altera vero, quae τῇ ἀμείνονι est contraria) τὰ τῆς πονηρᾶς ἔργα ἀκουσίως.

ἀνθρώπου ψυχὴν — τοξότου] Phaedon. p. 87. B: ὥςπερ ἄν τις περὶ ἀνθρώπου ὑφάντου ἀποθανόντος λέγοι. Ita iam Homer. Odyss. XIII, 123: ὁδίτης ἄνθρωπος. Iliad. XVI, 263: ἄνθρωπος ὁδίτης. conf. Buttmann. Gr. §. 123. ann. 2. Matthiae Gr. §. 430. 6., ex quibus ille originem huius loquendi generis egregie monstravit.

B ΙΠ. Ἥτις ἑκουσίως.

ΣΩ. Οὐκοῦν αὕτη ἀμείνων εἰς τοξικήν ἐστι;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ψυχὴ ἄρα ἀκουσίως ἁμαρτάνουσα πονηροτέρα ἢ ἑκουσίως.

ΙΠ. Ἐν τοξικῇ γε.

ΣΩ. Τί δ' ἐν ἰατρικῇ; οὐχὶ ἡ ἑκοῦσα κακὰ ἐργαζομένη περὶ τὰ σώματα ἰατρικωτέρα;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἀμείνων ἄρα αὕτη ἐν ταύτῃ τῇ τέχνῃ τῆς μὴ [ἰατρικῆς].

ΙΠ. Ἀμείνων.

ΣΩ. Τί δέ; ἡ κιθαριστικωτέρα καὶ αὐλητικωτέρα καὶ τἆλλα πάντα τὰ κατὰ τὰς τέχνας τε καὶ τὰς
C ἐπιστήμας οὐχὶ ἡ ἀμείνων ἑκοῦσα τὰ κακὰ ἐργάζεται καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἐξαμαρτάνει, ἡ δὲ πονηροτέρα ἄκουσα;

ΙΠ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μήν που τάς γε τῶν δούλων ψυχὰς κεκτῆσθαι δεξαίμεθ' ἂν μᾶλλον τὰς ἑκουσίως ἢ τὰς ἀκουσίως ἁμαρτανούσας τε καὶ κακουργούσας, ὡς ἀμείνους οὔσας εἰς ταῦτα.

B. καὶ αὐλητικωτέρα] Sic Vind. Flor. b. x. Coisl. Vat. Θr. Ven. Ξ. Par. BCF. Barb. Vulgo erat καὶ ἡ αὐλητ.

C. βελτίστην ἐκτῆσθαι] V. κεκτῆσθαι, quod e Flor. a. b. c. x. mutavi.

D. οὐχὶ ἡ δύναμις] V. ἡ aberat. Exhibuerunt Coisl. Vatt. Ven. ΞΣ. Par. F. Barb. Vind.

B. Ἀμείνων ἄρα — τῆς μὴ [ἰατρικῆς] Istud ἰατρικῆς argumentationis rationi adversari acute vidit Schleiermacherus. Nolumus tamen ipsi scriptori vitio dare; quod inertiae scioli alicuius acceptum referimus. Delendum potius arbitramur ineptum additamentum, quo sublato liquet ad τῆς μὴ ex praegressis intelligi oportere ἑκούσης κακὰ ἐργαζομένης.

D. οὐχὶ ἡ δύναμίς τίς ἐστιν — ἢ ἀμφότερα] Socratem virtutem voluisse contineri scientia praeter alios testantur Xenoph. Mem. III. 9, 5. Plat. Prot. p. 352 sq. Aristot. Eth. Eud. I. 5. Eth. Nicom. VI. 13, 3. ed. Zell. III. 8, 6. Magn. Moral. I. 35. Nec dubitamus eum δύναμιν quoque quandam animi ad eius naturam retulisse, quum virtutem vita et moribus exprimendam esse constanter docuerit. Ita-

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; τὴν ἡμετέραν αὐτῶν οὐ βουλοίμεθ' ἂν ὡς βελτίστην ἐκτῆσθαι;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν βελτίων ἔσται, ἐὰν ἑκοῦσα κακουργῇ τε καὶ ἐξαμαρτάνῃ, ἢ ἐὰν ἄκουσα; D

ΙΠ. Δεινὸν μέντ' ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες, εἰ οἱ ἑκόντες ἀδικοῦντες βελτίους ἔσονται ἢ οἱ ἄκοντες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν φαίνεταί γε ἐκ τῶν εἰρημένων.

ΙΠ. Οὔκουν ἔμοιγε.

Cap. XVIII. *ΣΩ.* Ἐγὼ δ' ᾤμην, ὦ Ἱππία, καὶ σοὶ φανῆναι. πάλιν δ' ἀπόκριναι· ἡ δικαιοσύνη οὐχὶ ἢ δύναμίς τίς ἐστιν, ἢ ἐπιστήμη, ἢ ἀμφότερα; ἢ οὐκ ἀνάγκη ἕν γέ τι τούτων εἶναι τὴν δικαιοσύνην; E

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν δύναμίς ἐστι τῆς ψυχῆς ἡ δικαιοσύνη, ἡ δυνατωτέρα ψυχὴ καὶ δικαιοτέρα ἐστί; βελτίων γάρ που ἡμῖν ἐφάνη, ὦ ἄριστε, ἡ τοιαύτη.

ΙΠ. Ἐφάνη γάρ.

ΣΩ. Τί δ' εἰ ἐπιστήμη; οὐχ ἡ σοφωτέρα ψυχὴ δικαιοτέρα, ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα;

E. *ψυχὴ καὶ δικαιοτέρα ἐστίν*] *καὶ* addidi e Flor. x. *ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα;* HIPP. * *Ναί.* SOCR. *Τί δ' εἰ ἀμφ.*] *Ναί*, quod deerat in vett. editt., e Ficino restituendum Heusdius vidit. Exhibuerunt illud etiam Coisl. et Par. ex corr.

que Plato hoc etiam ioco Socratico placito in rem suam usus est, nec opus fuit, ut, cur ita statueret, aliquo modo significaret.

E. *ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; οὐχ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν*] In his quia agitur de animo scientia pariter atque facultate praedito, mirum sane videtur quod tantum hoc subiicitur: *ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα*, ut verendum sit, ne quid exciderit. Non absona Heusdii est coniectura, scribendum suspicantis *ἡ δὲ ἀμαθεστέρα καὶ ἀσθενεστέρα*. Ficinus vero: Quid si utrumque? an non quae ambo haec habet, scientiam scilicet et potentiam, iustior erit? quae non habet, iniustior? Cuius si quid valet auctoritas, extruso illo *ἀμαθεστέρα* reponendum potius erit *ἡ δὲ μή, ἀδικωτέρα*. Sed quid verum sit,

ΙΠ. * Ναί.

ΣΩ. Τί δ' εἰ ἀμφότερα; οὐχ ἡ ἀμφοτέρας ἔχουσα, ἐπιστήμην καὶ δύναμιν, δικαιοτέρα, ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; οὐχ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν;

ΙΠ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ σοφωτέρα αὕτη ἀμείνων οὖσα ἐφάνη καὶ ἀμφότερα μᾶλλον δυναμένη ποιεῖν, καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, περὶ πᾶσαν ἐργασίαν;

376 *ΙΠ.* Ναί.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα τὰ αἰσχρὰ ἐργάζηται, ἑκοῦσα ἐργάζεται διὰ δύναμιν καὶ τέχνην. ταῦτα δὲ δικαιοσύνης φαίνεται, ἤτοι ἀμφότερα, ἢ τὸ ἕτερον.

ΙΠ. Ἔοικε.

ΣΩ. Καὶ τὸ μέν γε ἀδικεῖν κακὰ ποιεῖν ἐστι, τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν καλά.

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ ἀμείνων ψυχή, ὅταν περ ἀδικῇ, ἑκοῦσα ἀδικήσει, ἡ δὲ πονηρὰ ἄκουσα;

ΙΠ. Φαίνεται.

B ΣΩ. Οὐκοῦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχων, κακὸς δὲ ὁ τὴν κακήν;

ΙΠ. Ναί.

ΣΩ. Ἀγαθοῦ μὲν ἄρα ἀνδρός ἐστιν ἑκόντα ἀδικεῖν, κακοῦ δὲ ἄκοντα, εἴπερ ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχει.

ΙΠ. Ἀλλὰ μὴν ἔχει γε.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἑκὼν ἁμαρτάνων καὶ αἰσχρὰ καὶ

quoniam codices omnes veterem scripturam servant, vix certo definiri poterit. Hoc unum vero deprecamur vehementer, ne quis talibus locis, librariorum culpa depravatis, ad huius scripti fidem et auctoritatem labefactandam abutatur.

P. 376. ταῦτα δὲ δικαιοσύνης φαίνεται] Videl. δύναμις καὶ τέχνη.

ὅταν περ ἀδικῇ] si quando iniuste facit. Diligenter haec animadvertas. Nam Socrates neminem volentem peccare statuebat. Itaque captiosa hac argumentatione utitur nonnisi sophistae ridendi gratia. Eodem referas quae mox dicuntur: ὁ ἄρα ἑκὼν ἁμαρτάνων, εἴπερ τίς ἐστιν οὗτος.

B. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὦ

ἄδικα ποιῶν, ὦ Ἱππία, εἴπερ τίς ἐστιν οὗτος, οὐκ ἂν ἄλλος εἴη ἢ ὁ ἀγαθός.

ΙΠ. Οὐκ ἔχω, ὅπως σοι συγχωρήσω, ὦ Σώκρατες, ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὦ Ἱππία· ἀλλ' ἀναγκαῖον οὕτω φαίνεσθαι νῦν γε ἡμῖν ἐκ τοῦ λόγου. C
ὅπερ μέντοι πάλαι ἔλεγον, ἐγὼ περὶ ταῦτα ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι καὶ οὐδέποτε ταὐτά μοι δοκεῖ. καὶ ἐμὲ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν πλανᾶσθαι οὐδὲ ἄλλον ἰδιώτην· εἰ δὲ καὶ ὑμεῖς πλανήσεσθε οἱ σοφοί, τοῦτο ἤδη καὶ ἡμῖν δεινόν, εἰ μηδὲ παρ' ὑμᾶς ἀφικόμενοι παυσόμεθα τῆς πλάνης.

Ἱππία] h. e. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἔχω ὅπως ἐμοὶ συγχωρήσω. Etiam hic locus Astium avocare poterat ab ea opinione, qua multa statuit in hoc libro contineri, quae cum Socratica et Platonica doctrina pugnare iudicanda sint. Scilicet Socrates ipse colloquio extremo fatetur sibi alia omnia probari, quam quae superiore disputatione inventa sint, atque acerba cum irrisione sortem suam deplorat, quod ne a sapientibus quidem veram rei rationem edoceatur, ut cur sic vel aliter iudicandum sit, perspicue intelligat.

IO

PLATONIS DIALOGUS.

RECENSUIT ET COMMENTARIIS
INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO ALTERA PLURIMUM EMENDATA ET
LOCUPLETATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE,
SUMTIBUS HENNINGS.
MDCCCLVII.

PROLEGOMENA

ad

I O N E M.

Socrates Ionem Ephesium, rhapsodum, sibi alicubi obvium factum, interrogat, unde Athenas venerit. Cui ille respondet, advenisse se modo Epidauro, ubi in Asclepiorum celebritate prima certaminis praemia reportaverit *). Ibi vero Socrates hortatur hominem, ut partas alibi laudes etiam Athenis in Panathenaeorum solemnibus tueatur, urbanaque cum irrisione felicitatem rhapsodorum praedicat, qui non modo corpore insigniter ornati procedant, verum etiam in poetis praestantissimis imprimisque Homero tractandis ita versentur, ut non tantum versus eorum recitent, sed etiam mentem ac sententiam illorum plane percipiant, quandoquidem bonum recitatorem cuiusque poetae conveniat etiam intelligentissimum esse eius interpretem **). Quam quidem Socratis sententiam Io protenus ita probat et amplectitur, ut ultro suam hoc in genere sollertiam et scientiam praedicet insolenti cum iactantia atque adeo sese omnium optime de Homero dicere posse profiteatur, non indignum corona aurea sibi ab Homeridis donanda ***). Itaque Socrates sese fatetur eius recitationes opportuno tempore et ipsum esse auditurum; nunc autem eum vult sibi ostendere ac declarare, utrum de Homero tantum,

*) P. 530. A.

**) P. 530. B. C.

***) P. 530. D. E.

an etiam de Hesiodo et Archilicho possit tam praeclare dicere. Qua interrogatione accepta ille sese negat in aliis poetis quam in Homero tractando versari solere, quoniam id unum sibi plane sufficiat *). Tum vero Socrates adversus eum sic fere disputat: Sicubi, inquit, Homerus et Hesiodus eadem plane cantant, ibi vero tu utrumque poetam iure profitearis pari facultate abs te exponi posse. Sin autem illi canant diversa, tum certe aliquis eorum, qui rerum ab iis memoratarum periti sint, ipsos te melius interpretaturus fuerit. Qui igitur fit, ut tu de uno Homero cognita habeas omnia, quum tamen is eadem fere canat, quae canunt poetae reliqui, bella, hominum ac deorum commercia, res apud superos atque inferos gestas, ortum heroum atque deorum, et quae sunt id genus alia? **) — Hic vero rhapsodus in angustias compulsus, ne ipse suam fateri cogatur artis ignorantiam, missa rerum consideratione, protenus confugit ad rationem atque viam, qua Homerus res tractaverit. Respondet enim hunc neutiquam res easdem perinde tractavisse atque poetas reliquos, sed longe illis melius ac perfectius. Quo responso accepto Socrates iam argute hunc in modum disputat. Si quis, inquit, ex multis existat, qui vel de numerorum rationibus vel de ciborum salubritate omnium optime verba faciat, certe futurum est, ut unus aliquis non modo eum, qui optime, sed etiam illos, qui minus bene dicant, cognoscat et a reliquis discernat, eritque ille arithmeticus et medicus. Ex quo perspicitur, unum semper eundemque esse, qui et male et bene dicentes cognoscat, quandoquidem sine pravi intelligentia et cognitione nec ullum potest esse recti iudicium. Iam vero Homerum censuisti Hesiodo et Archilocho melius de iisdem rebus dicere. Igitur perspectam habes Hesiodi et Archilochi rationem non minus quam Homeri virtutes. Ex quo consequens est, ut perinde in ceteris poetis explicandis quam in tractando Homero excellere existimandus sis ***). Qua argumentatione postquam homo rursus

*) P. 531. A.
**) P. 531. B. C.
***) P. 531. D. — 532. B.

ad incitas redactus est, quandoquidem praeter spem et opinionem ita evenit, ut ipsi concedendum sit artis suae amplitudinem aliquanto esse maiorem quam rerum veritati conveniat, ultro iam miratur, cur tandem, si quando de alio poeta verba faciat, neque animum ad propositum adtendat neque memorabile quiddam in medium afferre possit, sed revera dormitet; quando autem aliquis Homeri mentionem iniiciat, statim erigatur, e somno excitetur, adeoque in promtu habeat, quod dicendum sit. Ad haec vero Socrates ei deinceps respondet elegantissime sic, ut rei prima specie perquam mirabilis caussam et rationem aperire conetur. Etenim patere inde arbitratur, rhapsodum omnino destitutum esse arte ac scientia (*τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ*); quam si teneret, sine dubio futurum esse, ut etiam de reliquis poetis neque de uno tantum Homero declamaret; poesin enim unum quiddam esse; eum vero, qui artem aliquam, quaecunque demum sit, totam complectatur, etiam de partibus eius singulis posse iudicare et statuere *). Concedit haec rhapsodus, qui quo magis etiam in hoc iudicio suo confirmetur, Socrates eandem sententiam adhuc uberius illustrat exemplis ex arte pictoria, statuaria, musica repetitis **).

Sed quantumvis ille largiatur vera esse, quae modo demonstrata sint, tamen usque in ea perseverat sententia, ut se de uno tantum Homero laudabiliter dicere posse asseveret, quippe suam ipse facultatem e re et veritate aestimans ***). Quo facto Socrates ipsi veras rei rationes etiam dilucidius explanare orditur, quandoquidem dehinc accuratius exponit, quod antea breviter tantum significaverat. Nimirum est haec tua facultas, inquit, o bone, qua de Homero praeclare declamitare potes, neutiquam ars aut scientia appellanda, sed dicenda potius vis quaedam divina, tamquam lapide quodam magnete excitata et per longiorem extenta seriem connexorum. Res enim haec est. Primum quidem Musa poetarum animos incitat, siquidem poetae neutiquam arte et

*) P. 532. B. C.
**) P. 532. C. — 533. C.
***) P. 533. C.

scientia, sed potius divino afflati spiritu poemata sua canunt; sunt enim illi, dum ita faciunt, neutiquam mentis suae compotes, sed agitantur potius, mente alienata, tamquam furore quodam. Ex quo evenit, ut singuli poetae fere in singulis tantum poesis partibus versentur in iisque excellant; quod certe secus esset habiturum, si arte et scientia canerent: ita enim si de una parte possent bene dicere, etiam de reliquis omnibus possent. At enim vero agitantur illi, ut diximus, inscii numine divino, carentque arte atque scientia *). Quemadmodum autem poetae ipsorum deorum numine et instinctu moventur, sic rursus rhapsodi tamquam vi magnetis aliqua, etiam secundos ac tertios annulos apprehendentis, poetarum spiritu corripiuntur, ita ut poetarum sint interpretes, sicuti hi ipsi deorum. Itaque ne rhapsodi quidem in carminibus poetarum recitandis et ornandis arte aliqua aut scientia utuntur, sed poetarum repleti spiritu tamquam coeco mentis impetu feruntur. Ex quo perspicuum fit, cur tu, o bone, in uno Homero celebrando verseris, de aliis poetis nihil in medium afferre possis. Nimirum hoc sorte quadam divina ita fieri existimandum est. Quemadmodum enim poetae ipsi, quoniam non arte et scientia valent, sed uno spiritu divino ducuntur, in uno fere poesis genere versantur, ita ne rhapsodi quidem, quoniam aliunde accipiunt spiritum et furorem, quo agitantur, compluribus poetis simul operam dare possunt; arte autem et scientia si pollerent, illos omnes atque singulos studio suo complecterentur, quandoquidem artis ac disciplinae haec vis atque natura est, ut quaecunque ipsi subiecta sunt, ea scrutari, cognoscere et intelligere doceat **).

His vero auditis Io fatetur quidem se in ciendis audientium affectibus et animi perturbationibus eiusmodi spiritu mentisque concitatione indigere; verum illud non concedit, quod Socrates ostendere studuerat, rhapsodiam, hoc est, operam rhapsodorum, artis et scientiae ratione plane esse destitutam. Quocirca iam inde a p. 536. E. postrema pars disputa-

*) P. 533. C. — 535. A.
**) P. 535. C. — 536. D.

tionis exorditur, qua Socrates Ioni probare studet, ipsum nec ideo carmina Homeri videri satis intelligere, quia quae de variis artibus iis contineantur, ea non recte possint intelligi nisi ab hominibus harum artium peritis. Redit autem summa huius sermonis omnino huc.

Socrates posteaquam rhapsodum, iamiam artis suae specimem aliquod propositurum, ab hoc consilio suo prohibuit, quo certe futurum fuerat, ut omnis disserendi opportunitas prorsus auferretur, iam ex illo quaerit, num rhapsodi omnia, quae ab Homero dicantur, iudicare soleant. Affirmat hoc Io sibique stolidissima arrogantia omnium earum rerum scientiam atque cognitionem attribuit, quae a poeta memorentur. Quibus auditis Socrates unamquamque artem ostendit suam sibi habere tamquam ditionem ab aliarum artium finibus seiunctam, ideoque ea, quae Homerus de curribus regendis, de adhibendis medicamentis, de ducendis exercitibus, aliis rebus multis, canat, non a rhapsodis, sed ab artium peritis, hoc est, aurigis, medicis, imperatoribus, recte subtiliterque iudicatum iri *). Itaque Io iam interrogatur, quid tandem illud esse putandum sit, quod ars rhapsodorum sibi tamquam materiam subiectum habeat. Ibi vero ille non quidem iam amplius contendit, quod antea iudicaverat, omnia ei esse subiecta; ne tamen plane de possessione, quam modo occupaverat, depellatur, rhapsodos saltem novisse ait, quinam sermones viris et mulieribus, servis et liberis, parentibus et imperantibus conveniant. Horum igitur quid deceat, quid non, ipse quoque sibi videtur satis iudicare posse **). Dubitat tamen Socrates etiam de huius sententiae veritate, qui hunc in modum contra disputat: Quae quis imperat nautis, inquit, aut aegrotantibus, ea certe gubernator et medicus rhapsodo melius intelligent. Porro etiam ea, quae servi dicant, melius ab ipsis servis intelligentur, ut quum bubulcus audit ea, quae alius servus ad boves ferocientes placandos loquatur. Atque par etiam

*) P. 536. E. — 539. E.

**) P. 539. E. — 540. B.

ratio est mulierum *). Iam vero ubi Socrates de duce exercitus sciscitatur **), Io protenus mentem mutat. Audacter enim affirmat et contendit, artem imperatoriam plane eandem esse atque rhapsodicam, certe quidem sese profitetur novisse, quinam sermones ducem exercitus omnino deceant ***). Tum vero Socrates: Ergone qui bonus est rhapsodus, is etiam bonus dux erit? et vicissim, qui est bonus dux, idem erit etiam bonus rhapsodus? Ad quae homo ita respondet, ut illud affirmet, hoc neget. Nempe istud quidem continuo fateri coactus est, non omnes duces exercitus etiam esse rhapsodos. Tum vero Socrates alterum illud aggreditur, quod homo statuit, bonum rhapsodum eundem esse etiam bonum imperatorem. Nonne tu, o bone, inquit, Graecorum optimus rhapsodus es? Ait ille. Num ergo etiam optimus dux es Graecorum? Certe, respondet alter, idque ex Homeri carminibus didici. Ad haec vero ille: Quid igitur? inquit; cur tandem isto pacto ut rhapsodus peragras Graeciam, neque umquam dux exercitus creatus es? Excusat ille rerum conditionem, qua Ephesiorum civitas Atheniensium imperio subiecta sit neque ab Atheniensibus et Lacedaemoniis exteri aut peregrini duces creari soleant Hanc vero sententiam hominis postquam Socrates compluribus exemplis confutavit, iisque luculentissimis et partim ex recentissimi temporis memoria depromtis, denique graviter addit haec: Nimirum si firmiter asseveras te arte et scientia valere ad Homerum celebrandum, iniuste facis. Nam licet te multa et praeclara de Homero et scire et dicere posse professus sis, tantum tamen abest, ut aliquid proferas dignum promissis tuis, ut ne dicere quidem velis, quaenam illa sint, in quibus excellas; imo variis tamquam formis Protei instar indutis ad extremum mihi elapsus es ac dux evasisti, ne scilicet ostendas, quam insigniter de Homero sapias. Iam si arte potens me decipis, quippe quum promiseris te eam esse ostentaturum, profecto iniuste agis; sin autem non vales arte, sed divina sorte Homero tamquam incitatus, li-

*) P. 539. E. — 540. C.
**) P. 540. D.
***) P. 540. D. — 541. A.

cet nihil scias, tamen multa et praeclara de poëta declamas, certe non iniuste facis. Optione igitur inter utrumque relicta elige, utrum te existimari a nobis velis, iniustum an divinum (θεῖον). Quibus auditis bonus homo, qui non sentit omnino irrisionem cum divini nomine coniunctam, respondet, multo utique pulcrius esse pro divino haberi. Ad quae denique Socrates: Istud ipsum vero, quod pulchrius esse putas, tibi sane a nobis obtingit, quippe qui te divinum nec vero arte valentem Homeri laudatorem habeamus *).

En habes dialogi argumentum in brevi conspectu positum. Quo explicato paucis iam ostendisse iuvabit, quid de libelli consilio et fine deque eius fide et auctoritate existimandum sit. Quod quidem quo rectius fieri queat, primum iuvabit Platonis sententiam de scientia et poesi breviter explanavisse, qua demum cognita Ionis argumentum recte iudicari poterit. Qua in re imprimis etiam Socraticae doctrinae ratio habenda erit, quandoquidem pleraque omnia, quae in Ione disputantur, ex illius fonte manasse videntur. Deinde autem non inutile erit pauca de rhapsodis exposuisse, de quibus in hoc dialogo agitur potissimum. Quibus omnibus explicatis, ad quaestionem de primario libelli argumento et consilio accedemus, cui subiungetur etiam iudicium de eius fide et auctoritate.

Itaque primum quidem Socratis et Platonis de scientia ac poesi cognoscamus iudicium. Socratem igitur gravissimorum testium fide et auctoritate constat in ea fuisse sententia, ut non modo virtutis laudem sed etiam cuiusque artis perfectionem et excellentiam ex una maxime scientia, quam dicere solebat, aptam ac suspensam esse iudicaret, quandoquidem quicunque artem aliquam profiteretur, eum vim et naturam rerum tractandarum penitus cognitam habere oporteret. Quippe scientiam ille intellexit non rerum multarum aut singularum notitiam usu et experientia collectam, sed potius communium notionum tamquam conscientiam, cogitando atque me-

*) P. 541. A. — 542. B.

ditando comparatam et mente animoque ita susceptam, ut inde interiores iudiciorum atque consiliorum rationes repeterentur; v. Xenoph. Mem. IV. 5, 12. IV. 6, 1. coll. III. 9, 4. IV. 2, 24. Aristot. Met. XIII. 4. Eth. VI. 13. Etenim notionum scientiam hanc vim habere arbitratus est, ut qui eas teneret, quoniam quidque tamquam mente animoque suo totum contueretur, is etiam de bono, utili, pulcro, ceterisque rebus vitae felicitati inservientibus, certius rectiusque statuere et existimare posset. De qua re v. Xenoph. Mem. IV. 6. IV. 7. IV. 5, 12. et locum memorabilem Apolog. Platon. p. 20. C. sqq. ubi vir sapientissimus narratur viros civiles, opifices, poetas, alios, explorare atque ignorantiae et inscitiae coarguere consuevisse. Sed quamquam in omni vitae atque negotii genere plurimum scientiae tribuit, tamen fieri item posse iudicavit, ut quis vel inscius naturae quadam bonitate et nativo quodam animi impetu ductus tamquam divinitus ad id deferretur, quod esset laudabile atque utilitatis vel honestatis laudem mereretur. Etenim quum teste Xenoph. Mem. II. 6, 39. III. 9, 1. 2. IV. 1, 3. IV. 2, 3. firmissime sibi persuasisset, ad virtutem omnino haec tria requiri, naturam, disciplinam, exercitationem; tum ipsum nec praeterire potuit, nihil esse horum omnium, quod non item per se solum aliquid ad virtutem valeret. De quo ne dubitemus, facit idem ille locus Apologiae Platonicae, cuius modo mentionem iniecimus, p. 20. C. sqq. Ibi enim ipsum legimus ita statuisse, ut si quos repperisset, qui, licet scientia essent destituti, tamen recta et laudabilia peragerent, eos existimaret *οὐ σοφίᾳ, ἀλλὰ φύσει τινὶ* (p. 22. B.) ita facere. Haec igitur Socratis fuit de scientia pariter atque de nativa ad bonum rectumque indole et facultate sententia. Eam vero sententiam amplexus etiam Plato est, quamquam is illam tractavit aliquanto subtilius adeoque postea ad gravissimos universae philosophiae locos illustrandos adhibuit. Etenim ab hac magistri ratione profectus praeter virtutem civilem usu ac disciplina comparatam duplicem potissimum virtutem distinxit, idque ea fecit ratione, ut quam de ea re animo suo susceperat opinionem, eam arctius iungeret et copularet cum illa sententia, quam de discrimine scientiae veritatis (*ἐπιστήμης*) atque rectae opinionis (*ὀρθῆς δόξης*) quum alibi tum

nuper in Prolegg. ad Phaedrum p. XL. sqq. a nobis explicato, probandam iudicaverat. Quod quidem ab ipso iam mature ita factum esse satis certo argumento constat. Exposuit enim hanc rationem suam in Menone dialogo plenius atque distinctius. Eum autem librum dudum in editione Lipsiensi et brevius in editione Gothana Praef. p. 20. sq. docuimus scriptum esse, quo tempore Socrati iam imminebat quidem accusationis periculum nec tamen de infelici eius exitu quidquam metuendum videbatur; quam sententiam nostram sequutus nuper etiam Steinhartus est Opp. Platonn. Germ. II. p. 120 — 125. et qui unum Steinhartum eius auctorem nominat, Susemihlius Gen. Entwick. d. Platon. Philos. I. p. 89. Ex quo consequens est, ut Plato admodum iuvenis in istam rationem deductus sit, quamquam eam postea magis etiam perfecit et amplificavit. Statuit igitur philosophus, alios virtutem colere atque recte agere cum scientia (ἐπιστήμῃ), communibus rerum notionibus animo informatis, quas ipse postea ad idearum sublimitatem evexit; alios felicitate quadam ingenii adiutos et sustentatos rectam opinionem (ὀρθὴν δόξαν) amplecti, et tamquam vi quadam divina ad id, quod rectum esset, etiam cum animi quodam impetu et mentis inflammatione deferri. De qua re vide Menon. p. 96. D. — 99. E. collatis etiam locis Reip. V. p. 479. B. C. 476. D. sqq. Symp. p. 202. A. sqq. Theaet. p. 190. A. sqq. Phileb. p. 37. A. sqq. Sophist. p. 263. sqq. In quo sponte intelligitur nomen ἀρετῆς, sicuti etiam de virtute cum scientia coniuncta existimari debet, ita ab eo esse acceptum, ut non ad unam virtutem moralem, quam dicimus, pertineret, sed aliquanto latius pateret, quandoquidem ad omnem bene laudabiliterque agendi facultatem, prospero actionis eventu comprobatam, translatum est. Quo non animadverso multi sententiam Platonis aut plane non assecuti aut perperam interpretati sunt. Verum istud quidem mittamus hoc tempore; redimus potius in viam. Operae pretium autem est animadvertere, qua ratione Plato de naturali ista bene ac laudabiliter agendi ratione loquutus sit. Etenim dixit philosophus eos, qui consiliorum factorumque suorum prosperitatem uni maxime felici opinationi et ingenii bonitati acceptam referrent, θείᾳ μοίρᾳ, divina sorte

vel divino munere, agere et quatenus tanquam instinctu quodam divino moverentur, ipsos etiam θείους s. divinos appellavit. Cuius rei exempla bene multa in uno Menone reperiuntur, ubi imprimis conferenda sunt illa p. 99. D. E. p. 81. B. p. 100. B. coll. Apol. p. 33. C. Phaedon. p. 58. E. Legg. XII. p. 951. B. III. p. 691. E. al. Ea vero loquendi ratio etsi proprie singularem quemdam talis virtutis ortum significat, qui captum hominum superet et divino beneficio acceptus referri videatur, tamen vi et potestate sua utique est ambigua, quandoquidem pro varia rerum conditione vel cum irrisione in malam partem vel etiam serio in bonam partem usurpari potuit. Nec vero desunt utriusque usus exempla. Etenim Plato ubi coecum istum animi tamquam instinctum cum scientiae laude atque excellentia comparat et tamquam in certamen committit, ibi eum fere cum irrisione atque cavillatione memorat, utpote vel philosophiae praestantiam extollens laudibus vel sophistas urbane coarguens inscientiae, sicuti fit fere in Menone, de quo diximus in Commentatione De gradibus virtutum secundum Platonem p. 24 sqq. Ubi autem nativam illam animi vim per se spectatam considerat vel utilitatis inde redundantis modulo metitur, ibi vero illi suum item statuit pretium atque iustam impertitur dignationem; cuius rei exempla sunt Legg. I. p. 642. C. Reip. II. p. 366. C. ubi θεία φύσις de bona animi indole dicitur, Ibid. VI. p. 493. A. 499. B. al. Quippe agnovit sane philosophus etiam nativam ingenii laudem, sine qua certe futurum esset, ut vita humana plurimis atque maximis ornamentis suis careret. Atque haec quum ita sese habeant ususque loquendi neutiquam unus semper idemque esse reperiatur, singulis in locis diligenter videndum est, quorsum spectet denique tota philosophi disputatio et quid ei omnino sit propositum. Quod ipsum etiam de Ione ita est iudicandum, in quo libro quamvis de poesi pariter atque de rhapsodia sic disputatur, ut utraque θείᾳ μοίρᾳ dicatur accepta referri eiusque cultores θεῖοι esse indicentur, tamen multum fallatur, si quis id pari irrisione dictum esse existimet. Sed de hac re post paullo videbimus. Nunc illud imprimis animadvertisse iuvabit, quod cum re praesenti arctissime sane coniunctum

est. Statuit igitur Plato, sicuti vidimus, agendi quandam felicitatem vel ex ingenii felicitate vel ex animi mentisque motu insolentiore proficiscentem. Eam vero sententiam imprimis etiam ad poesin transtulit, quippe quam et ipsam divino cuidam afflatui et mentis animique insolentiori concitationi acceptam referri iudicavit. Nimirum non nova vel inaudita haec fuit opinio, quam philosophus ipse *παλαιοῦ μύθον* nomine insignire non dubitavit Legg. IV. p. 719. C. Celebraverant enim eam iam Democritus et Pindarus, de quibus docte exposuerunt Davisius ad Cic. De Divinat. I. 37. Tuscul. I. 26. et intpp. ad Cicer. De Orat. II. 46. atque Horat. Art. Poet. v. 297. sq. Neque ea improbata Socrati fuerat, quem Plato Apolog. Socrat. p. 22. C. facit haec profitentem: *ἔγνων οὖν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο, ὅτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν ἃ ποιοῖεν, ἀλλὰ φύσει τινὶ καὶ ἐνθουσιάζοντες ὥςπερ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμῳδοί· καὶ γὰρ οὗτοι λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλά, ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσιν*, quae ad sententiam prorsus conveniunt cum illis Ion. p. 533. E. coll. Phaedr. p. 245. A. Legg. IV. p. 719. Nec vero vir sapiens aliter de viris civilibus iudicavit Menon. p. 99. C. D.: *οὐκοῦν — ἄξιον θείους καλεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, οἵτινες νοῦν μὴ ἔχοντες πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθοῦσιν ὧν πράττουσι καὶ λέγουσι; ὀρθῶς ἄρ' ἂν καλοῖμεν θείους τε, οὓς νῦν δὲ ἐλέγομεν χρησμῳδοὺς καὶ μάντεις καὶ τοὺς ποιητικοὺς ἅπαντας· καὶ τοὺς πολιτικοὺς οὐχ ἥκιστα τούτων φαῖμεν ἂν θείους τε εἶναι καὶ ἐνθουσιάζειν, ἐπίπνους ὄντας καὶ κατεχομένους ἐκ τοῦ θεοῦ, ὅταν κατορθῶσι λέγοντες πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσι*. Itaque philosophum apertum est iuxta cum aliis etiam de poesi ita statuisse, ut eam divino cuidam furori deberi ideoque minime a scientia proficisci aut cum communium notionum notitia natura sua coniunctam esse iudicaverit. Quod quidem tenuisse ad Ionis dialogi intelligentiam sanequam plurimum referre mox nullo negotio intelligetur.

Verum satis de his pro consilio nostro. Subiungere pauca placet de rhapsodis, quales Socratis et Platonis temporibus fuerunt. In quibus exponendis grati fatemur usos nos esse iis, quae nuper Fr. A. Wolfius, Greg. Guil. Nitschius, F. G. Wel-

kerus, alii, de quibus v. Bode. Gesch. d. episch. Dichtkunst der Hellenen p. 353 sqq. et C. Fr. Hermann. Gottesdienstl. Alterthümer d. Griechen §. 54. ann. 22., doctissime commentati sunt. Quamquam in singulis quibusdam disputationis partibus nos item nostras secutos esse rationes profiteri licebit.

Fuerunt igitur illius aetatis rhapsodi carminum quum aliorum *) tum maxime Homericorum recitatores, qui poemata Homerica (nam de aliis iam consulto tacemus), licet ea dudum essent litteris divulgata, tamen veteri more et instituto in conventibus publicis ac fortasse etiam in circulis privatis ore celebrabant vimque eorum ad audientium animos tenendos iam per se mirificam declamandi artificio etiam apertiorem facere conabantur. In quo negotio obeundo illi, priscorum rhapsodorum imitati exemplum, sine dubio ita versati sunt, ut facto quodam delectu complura poemata breviora (ἔπη) modo et ordine publicae recitationi apto connecterent; recitationem autem illorum eo modo temperarent, ut grata vocis modulatione atque sollerti actione etiam artis ac scientiae laudem consectarentur. Quod quidem non obscure significatur apud Xenophontem Mem. IV. 2, 10., ubi Socrates eos vocat τὰ ἔπη ἀκριβοῦντας, et apud Platon. Legg. II. p. 658. B., quo loco carmina poetarum dicuntur καλῶς διατιθέναι, quod nuper minus recte de una pronuntiationis et actionis ratione intellectum est. Quamquam utique fatendum erit, eos imprimis id spectavisse, ut artibus histrioniis audientium affectus quam vehementissime cierent, sicuti ex Ione p. 532. D. et p. 535. E. satis perspicue intelligitur. Etsi autem carmina Homerica dudum erant litteris perscripta eaque ratione satis divulgata, tamen rhapsodiae usus etiam postera aetate usque permansit longe celebratissimus. Quod certe non est cur alicui accidat mirabile. Nam primum quidem meminisse debemus, quanta semper permanserit Homeri auctoritas, cuius carmina etiam postera aetate pro perenni omnis sapientiae fonte vulgo habita esse res est tralaticia, de qua v. Plat. De Rep. X. p. 599. D. 601. B. 606. E. Xenoph.

*) v. Legg. II. p. 658. B. D. Ion. p. 534. A. ibique ann.

Symp. IV. 6. al. Deinde etsi pueri ubique apud Graecos imprimisque Atheuis studia sua in ludis litterariis ab Homeri maxime atque Hesiodi carminibus auspicati sunt, ut ea quotidie lectitarent, ediscerent, recitarent, sicuti etiam Plato indicat in Protagor. p. 325. C. sqq. et ibid. E. sqq. aliique multi confirmant, tamen vel sic rhapsodorum recitationes debuerunt esse gravissimae, quandoquidem neque credibile est omnibus aditum ad Homeri carmina per libros via adeo facili patuisse, neque ea, quae puerili aetate memoriae sunt mandata, in omne tempus tam firmiter infixa in animo haerent, ut nova eorum auditio aetate provectiore non suam vel utilitatem vel iucunditatem habeat. Denique nec inutile erit in hac caussa meminisse, quam crebrae in Graecia fuerint festorum ludorum solemnitates, in quibus musica agebantur certamina. In quibus quis quaeso est quin sponte videat quam exoptata etiam Homericorum carminum recitatio esse debuerit, quum summi poetae etiam apud plebem perpetuo summa esset auctoritas? Et testantur sane hodie quoque multa rhapsodiae usum per universam fere Graeciam fuisse admodum divulgatum. De qua re v. quae memorarunt Welcker Episch. Cycl. I. p. 371. et Nitsch. Hist. Homer. Meletem. II. p. 113. Quamquam autem rhapsodiarum usus sese continuit fere intra artificiosae recitationis cum actione coniunctae fines, tamen rhapsodi etiam maius quiddam affectaverunt, quandoquidem non modo artifices declamandi, sed etiam Homericae sapientiae consulti adeoque docti atque sapientes haberi voluerunt. Id quod maxime ex ipso Ione Platonis fit perspicuum. Neque enim siue caussa rhapsodus Ephesius iste, qui cum Socrate colloquens inducitur, identidem ἐπαινέτης Homeri appellatur. Ita enim p. 536. D. ὅτι οὐ τέχνῃ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ Ὁμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης. Ibid. extr. θεῖον εἶναι καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ Ὁμήρου ἐπαινετήν. P. 541. E. ὡς τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ οἷός τε εἶ Ὅμηρον ἐπαινεῖν. Quibuscum contendas illa Protagor. p. 309. A. οὐ σὺ μέντοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης ἔχει; De Rep. X. p. 606. E. ὅταν Ὁμήρου ἐπαινέταις ἐντύχῃς. Nempe videntur Homeri ἐπανέται non tam ii dicti esse, qui Homerum lauda-

bant, quam potius illi, qui unice eius sapientiam probabant eamque ita commendabant, ut inde etiam vitae recte sapienterque regendae ac moderandae praecepta haurienda esse arbitrarentur. In quorum numero certe imprimis etiam Homeridae habendi sunt, qui quum carminum Homericorum vel conservandorum vel celebrandorum curam in se suscepissent, sicuti ex Phaedro p. 252. D. et Ion. p. 530. D. probabiliter coniici licet, tum sine dubio etiam maximi sapientiae Homericae extiterunt laudatores. Cuiusmodi homines quousque progressi sint, facile ex eo perspicitur, quod adeo gravissimas quasque artes ac disciplinas, ne arte quidem civili aut imperatoria excepta, ex Homeri poematis repetendas esse iudicaverunt, adversus quam sententiam Plato graviter admodum disputat De Rep. X. p. 599. B. sqq. His igitur viris sapientiae Homericae consultis sese adiunxerunt sine dubio etiam rhapsodi, qui quo constantius in declamitandis versibus Homericis versabantur quoque libentius subinde etiam a populo audiebantur, eo facilius sane in eam delabi potueruut opinionem, ut sibi viderentur eorum omnium esse intelligentissimi, quae vel ad artem poetae recte aestimandam vel ad res ab eo memoratas cognoscendas atque iudicandas pertinerent. Ita vero mox ipsis accidit, quod talibus artificibus novimus etiam hodie non ita raro accidere solere, ut vana sapientiae opinio atque insolens superbia animos ipsorum invaderet, quae fieri non potuit quin tanto magis existeret ridicula, quod homines mero fere declamandi opificio emancipati atque singulari ornatu histrionio, splendido opificii teste, induti (v. Ion. p. 535.), sibi videbantur gravissimas quasque res plane perspectas habere, quum tamen ab accurata rerum cognitione et a philosophandi subtilitate essent longe alienissimi. Debuerunt igitur cordatioribus viris merito ludibrium atque derisi praeter ceteros sunt etiam a Socrate. De quo ipsorum contemtu luculentissima sunt Xenophontis testimonia. Is enim in Symposio III. 5. Antisthenem facit ex Nicerato haec quaerentem: *οἶσθα οὖν ἔθνος τι ἠλιθιώτερον ῥαψῳδῶν;* ad quae ille: *Οὐ μὰ τὸν Δία*, respondet, *οὔκουν ἔγωγε.* In Mem. autem IV. 2, 10. Socratem inducit ita de iis iudicantem: *τοὺς γάρ τοι ῥαψῳδοὺς οἶδα τὰ μὲν ἔπη ἀκριβοῦντας,*

αὐτοὺς δὲ πάνυ ἠλιθίους ὄντας. Nimirum hominibus certe philosophiae studiosis facile intelligitur cur vani isti et inanes sapientiae variae ac multiplicis affectatores vel maxime displicuerint.

Verum satis haec de istis hominibus pro consilio nostro. Videmur enim rem iam eo deduxisse, ut quid de summa Ionis sententia denique existimandum sit, aliquando sic exponere liceat, ut iudicii nostri caussas et rationes propemodum sponte apparituras esse sperare liceat. Egit enim Plato, si quid iudicare possumus, hoc dialogo scribendo nihil aliud, quam ut doceret luculentius, rhapsodos in recitandis carminibus spiritu et affectu non suo atque proprio sed a poetis ad ipsos transfuso et mutuo assumto cieri, arte autem et scientia, quam sibi maximam arrogare soleant, plane destitutos esse, quandoquidem nec rerum notiones nec artium notitias habeant; ipsos poetas vero in canendis carminibus suis concitari quidem divino afflatu et proprii ingenii divina quadem vi agitari, sed nihilominus item in societatem inscientiae istius plane pervenire. Qua quidem ratione quum rhapsodi, genus hominum, sicuti vidimus, fatuum, ineptum atque temere superbum, acerbius exagitentur, tum etiam poetae, quorum illi quasi quidam administri erant, facete et urbane corripiuntur. Etenim scientiae quidem laudem apertum est utrisque pari fere modo eripi, quandoquidem communium certe notionum conscientia etiam poetis diserte abiudicatur, licet taceatur de rerum notitia ex vitae communis usu et experientia ducta; virtus autem mentis atque ingenii etsi poetis conceditur aliquanto praestantior, quippe quum ipsi divino afflatu concitati et ingenii sui felicitate sustentati carmina sua canere dicantur, dum rhapsodi enthusiasmo iudicantur uti aliunde tantum accepto et a poetis demum excitato, tamen ambo hoc habent commune, quod omnem laudabiliter agendi facultatem suam divino muneri sive θείᾳ τινὶ μοίρᾳ debent, ideoque etiam inscii, si quando ita fiat, ad pulcrum atque bonum deferuntur. Quamquam vel sic virtutem poetarum liquet aliquanto iudicari praestabiliorem quam virtutem rhapsodorum. Illi enim suo ipsi ingenio

gignunt et in lucem edunt ea, quae canunt, carmina; rhapsodi autem nihil aliud quam felici quodam animi impetu repetunt quae illi Musa inspirante ipsi cecinerunt. Ex quo sponte apparet, rhapsodorum enthusiasmum a spiritu poetarum tanto intervallo distare, quanto primitiva a secundariis, propria ab adventiciis, vera a ficticiis, denique germana ab adulterinis. Quin etiam dubitari omnino licet, num enthusiasmus poetarum a philosopho in hoc libro, in quo ille enthusiasmo rhapsodorum e regione ponitur, a philosopho tam humili in loco collocatus sit, ut revera cum maiore quodam contemtu describatur, quamquam illud neutiquam caret irrisione, quod p. 584. D. Tynnichi exemplo docetur, vel pessimo poetae subinde posse contingere, ut aliquando carmen laudabile fundat. Nimirum quod supra disputavimus, virtutem ingenii a Platone neutiquam semper cum contemtu, sed interdum etiam cum laude commemorari, id plane convenit etiam in nativam istam facultatem poeticam. Eam enim philosophus interdum etiam ita commemorat, ut furorem ipsi proprium minime contemnat, sed potius plurimi faciat. Cuius rei luculentum extat testimonium in Phaedro p. 245. A., ubi serio graviterque docetur, neminem quemquam posse arte poetam fieri furoremque divinum ad laudem poeticam plane esse necessarium. Ut igitur in Ione omnino poesis una cum rhapsodia reprehendatur, tamen divinioris quidem spiritus nomine admodum lenem et urbanam esse eius irrisionem sanequam concedendum erit. At enim vero ubi haec omnia diligentius apud animum perpenderimus, certe non dubitabimus, quin philosophus in hoc opere scribendo etiam maius quiddam atque amplius spectaverit, quam primo aspectu videatur atque nos ipsi argumentum libri pressius sequuti paullo ante iudicavimus. Videtur enim de dialogi summo ultimoque fine et consilio denique ita statuendum esse, ut auctor libri docere vel potius ostendere voluisse existimetur, quo loco artes poesis administrae una cum ipsa poesi habendae essent. Nam quod philosophus artem rhapsodorum vanitatis coarguit eique nihil reliquit nisi animi quemdam motum aliunde adscitum, id profecto convenit etiam in universam histrioniam totumque chorum eo-

rum, quibuscum rhapsodi consociantur De Rep. II. p. 373. B. πολλοὶ δὲ οἱ περὶ μουσικήν (μιμηταί). ποιηταί τε καὶ τούτων ὑπηρέται, ῥαψῳδοί, ὑποκριταί, χορευταί, κ. τ. λ.

Verum haec omnia quo certius etiam perspiciatur quonam nitantur fundamento, faciendum videtur, ut tandem etiam aliquid de argumentatione, qua Socrates usus est, deque disputationis universae via et ratione adiiciatur, qua non satis cognita sanequam ita factum est, ut de Ionis scriptione statueretur iniquius. Itaque de his rebus haec fere addidisse iuvabit.

Constat totus libellus tribus partibus principalibus, quarum quaeque suum sibi argumentum proprium habet. Et prima quidem parte, usque ad p. 533. C. porrecta, id agitur, ut rhapsodos doceatur, quoniam in uno fere Homero occupati sint neque alios quoque poetas attingant, licet et rerum tractatio et artis existimatio pluribus poetis communis ad talem studiorum amplificationem invitare queat, omnino arte et scientia destitutos esse, quandoquidem si valerent scientia, sine dubio etiam futurum esset, ut non in uno aliquo poeta celebrando subsisterent, sed alios quoque vel rerum tractatione vel compositionis ratione cognatos opera atque studio suo complecterentur. Arguuntur igitur rhapsodi et reprehenduntur, quod studium suum artisque exercitationem intra nimis angustos fines contineant, eoque ipso etiam inertiae et inscientiae crimine petuntur. Quae quidem argumentatio est sane eiusmodi, ut prima saltem specie legentibus mira atque insolens videri debeat, quandoquidem ex nimia coarctatione studiorum, quibus rhapsodi dediti sint, protenus colligitur, eos arte atque scientia carere. Et haesit in hac ipsa re praeter alios imprimis etiam Goethius in libro: Kunst u. Alterthum. Vol. V. 3. p. 82. sqq. ubi sibi fidem et auctoritatem Ionis ideo suspectam videri ait. At enim vero sublata certe erit omnis haec dubitatio, ubi probe meminerimus, quidnam Plato, qui in his sine dubio Socratis vestigia pressius legit, scientiam esse voluerit, de qua re disputatum est in superioribus. Quippe facile est ad intelligendum, unamquamque notionem communem ac generaliorem semper totum aliquod complecti, ut qui eam animo suo bene informatam teneat, is etiam omnem rerum ea com-

prehensarum ambitum tamquam uno mentis obtutu contueatur. Inde igitur Socrates apud Platonem concludit, eum, qui artis alicuius scientiam imbiberit, hoc est notionem eius communem mente et animo suo informatam habeat, etiam totam illam atque integram novisse ideoque etiam unamquamque eius partem colere et exercere posse. Id quod ille secundum rationem suam tanto probabilius facere potuit, quod ipsi pariter atque Platoni scire et posse vel ars et scientia denique plane idem fuit. De qua sententia consulas Xenoph. Mem. IV. 6. §. 3. 4. 5. 6. — 10. ubi est: *οἱ ἄρα εἰδότες, ὡς δεῖ χρῆσθαι, οὗτοι καὶ δύνανται*, et: *ὃ ἄρα ἐπίσταται ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν*. Quippe *σοφὸς* Socrati is demum est, qui et quid bonum honestumque sit, recte cognovit, et ad hanc scientiam mente comprehensam etiam vitae actionem componit; unde fit, ut sapientia sive *ἡ σοφία* universam denique virtutem complectatur (v. Xen. Mem. III. 9, 4. sqq.), quandoquidem scientia atque actio dissociari nequeunt. De Platone autem Socrati hac in parte adstipulante contulisse iuvabit quae leguntur in Lachete p. 194. D. sqq. Alcibiad. I. p. 125. A. sqq. De Rep. V. p. 477. D. *ἐπιστήμην πότερον δύναμίν τινα φῂς εἶναι; κ. τ. λ.* al. conf. C. Fr. Hermann. Hist. Philos. Plat. p. 692. annot. 264. Quocirca neminem iam fugiet, opinor, quidnam tandem illud sit, quod prima hac dialogi parte efficiatur. Quippe voluit philosophus ostendere, rhapsodorum operae utique plane deesse scientiam illam, quae communibus rerum notionibus contineatur, id quod vel inde patere iudicavit, quod perpetuo eodem tamquam gyro agantur neque complurium poetarum poemata tractare audeant. Qua ratione apparet rhapsodis una cum inscientia simul etiam illud verti opprobrio, quod ipsorum studia sint contractiora et angustioribus inclusa finibus, quam ut in homines vere sapientes conveniant.

Verum satis haec de parte operis prima; pergimus ad alteram, quae inde a p. 533. C. usque ad p. 536. D. pertinet. Quippe hoc quidem in loco etiam caussae et rationes aperiuntur, cur rhapsodus arte et scientia destitutus sit; quod quidem sollertissime eo modo fit, ut eadem opera quodammodo etiam poesis vis et natura recludatur, et quamobrem haec quoque

scientiae expers et angustioribus finibus inclusa videatur, subtiliter atque facunde explicetur. Etenim rhapsodos docetur uno maxime animi affectu vel enthusiasmo concitatos opere suo defungi, quem tamen animi motum per poetas demum acceperint, primitus a Musis profectum; poetas autem ostenditur ipso numine divino afflari eoque ad carmina canenda incitari solere. Inde vero evenire iudicatur, ut utrique, et rhapsodi et poetae, arte et scientia omnino careant, quandoquidem coecum quemdam sequantur animi impetum adeoque inscii faciant quidquid agant, quemadmodum imprimis etiam ex eo perspiciatur, quod poetae quoque in singulis tantum poesis generibus versari soleant, quum tamen scientia si essent instructi, omnem poesin ratione pariter atque tractatione essent comprehensuri. Haec igitur sunt fere quae altera libri parte explicantur. Quae quorsum pertineant, propemodum ultro patet. Elegantissime enim ita est institutum, ut dum caussae afferuntur, cur rhapsodi arte et scientia carere existimandi sint, simul etiam poesis rationem simillimam esse doceatur, eaque opportunitate etiam ostendatur, quodnam discrimen inter enthusiasmum poetarum atque rhapsodorum intercedat. Et de sententia quidem veterum, qua poesin, cui Plato nunc etiam rhapsodiam adiunxit, divino cuidam furori tribuerunt, satis explicatum est in superioribus. Itaque hoc loco sufficiet paucis admonuisse, quamobrem Socrates atque Plato vulgarem istam opinionem ita comprobaverint, ut poetis etiam s c i e n t i a m ereptam voluerint. Nimirum senserunt, opinor, homines sapientissimi, poetas enthusiasmo correptos fere species tantum atque imagines rerum externas animis suis concipere, una visa maxime intueri, denique solis fere sensibus et affectibus indulgere; unde continuo concluserunt, in tali mentis animique statu scientiae, qualem ipsi informavissent, omnino nullum locum concessum esse. Itaque poetis, si quid profecissent, unam rectam opinionem (ὀρθὴν δόξαν) tribuendam iudicaverunt, quippe cuius levitas et inconstantia cum enthusiasmi natura esset coniunctior; scientiam abiudicaverunt, quoniam eius constantia atque aequabilitas notionumque a visis diversitas id ita postulare videretur. Sed haec satis erit nunc quidem verbo tetigisse, quae fortasse alio

tempore accuratius persecuturi sumus. Eripitur ergo medio dialogo non modo rhapsodiae sed etiam poesi, utpote divinum numinis afflatum fontem habentibus, artis atque scientiae laus, qualem supra adumbravimus. Atque inde etiam poetis accidere iudicatur, quod antea rhapsodis accidere indicari meminimus, ut operae suae finibus arctius contractis in singulis tantum universae poesis partibus colendis subsistant, ulterius progredi et complura illius genera sectari non audeant. Cuius sententiae caussas quum iam antea significaverimus, hoc quidem loco sufficiet paucis demonstravisse, etiam haec cum Platonis ratione planissime concordare, ut frustra fuerint qui hinc quoque malae suspicionis caussas et argumenta, quibus libelli auctoritas convelleretur, repeti posse existimaverunt. Etenim prodidit sane philosophus eandem plane opinionem etiam alibi. Pertinet enim huc manifesto memorabilis ille locus Symposii p. 223. D. nondum satis ab omnibus intellectus. Ibi enim quod Socrates contra Aristophanem et Agathonem contendit eiusdem esse poetae et tragoediam et comoediam scribere, et qui sollers sit tragicus, eum etiam comicum esse, certe ibi quoque poetae punguntur, admonenturque, inter varia poesis genera eam intercedere necessitudinem, ut, dummodo communi generis notione comprehensa fuerint, etiam unus idemque poeta in pluribus excellere posse iudicandus sit. Quibuscum contendas etiam ille Legum VII. p. 819. E. *ἄνευ γὰρ γελοίων τὰ σπουδαῖα καὶ πάντων τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία μαθεῖν μὲν οὐ δυνατόν, εἰ μέλλει τις φρόνιμος ἔσεσθαι.* Neque vero huic sententiae adversatur locus De Rep. III. p. 395. A. ubi singulis poetis singula tantum poesis genera attribuuntur. Nempe ibi virium humanarum, quales fere solent esse, ratio habetur, ut inde iudicii caussae et rationes suspensae sint.

Sed accedimus ad tertiam partem dialogi, quae inde a p. 536. D. exorditur. Ea vero manifestum est acerbissime perstringi et exagitari rhapsodorum perversitatem, qui quum perpetuo in tractando Homero versarentur, continuo sibi videbantur omnium earum artium ac disciplinarum periti esse, quarum mentio apud poetam iniecta esset, licet ne eius quidem artis, quam ipsi profitebantur, certam exploratamque haberent no-

titiam. Quamquam isto modo non unos rhapsodos, sed universam cohortem artificum histrioniorum illis consimilium rideri longe est verisimillimum. Quum enim non modo Homerus omnis sapientiae humanae tam privatae quam publicae praestantissimus magister haberetur, de qua opinione v. De Rep. X. p. 598. E. sqq., sed omnes omnino poetae maxima animi erudiendi praesidia et adiumenta suppeditare crederentur, vanissimi homines, qui iis ministrabant et operam suam locaverant, sese protenus praeter ceteros mortales sapientes atque artium et disciplinarum cognitione instructos esse indicaverunt. Totum igitur hunc gregem hominum venustiorum, vana doctrinae et rerum cognitionis opinione inflatorum, Plato hoc libro lepidissime atque acerbissime exagitavisse videtur. Quamquam fieri potest, ut eadem opera quasi obiter etiam illos urbane riserit, qui ex uno Homero omnem humanam sapientiam hauriendam esse arbitrabantur, de qua re De Republ. X. l. c. ita disputatur, ut philosophus ibi non tam ipsum Homerum, quam temerarios eius admiratores confutasse existimandus sit.

Atque haec quidem satis sunto de libelli argumento et consilio. Quod si consideraverimus paullo diligentius, vix poterit dubitari, quin liber scriptus sit a Platone, quo tempore usque fuit satis fideliter Socraticae addictus rationi ac disciplinae, quandoquidem omnia spirant sapientiam artemque mere fere Socraticam, sicuti videmur iam antea demonstravisse. Nam ideae quidem, quales Plato postea informavit, nullae dum in eo comparent; scientiae enim doctrina ad unas generaliores mentis notiones restringitur neque porrigitur ulterius. Disserendi ratio porro admodum simplex est, quamquam subinde aliquid perplexi et impediti refert, habetque etiam maiorem quandam exemplorum accumulationem, quae magis Socraticae consuetudini quam maturiori Platonis aetati convenit. Praeterea singula quaedam placita, sicuti vidimus, ita sunt comparata, ut prorsus redoleant doctrinam Socratis, qua neglecta aut non satis cognita ne fieri quidem potest ut iusta luce perfundantur. Denique irrisio, quae per totum librum dominatur, etiamsi urbanitatis laude minime destituitur, tamen item habet petulantiam quandam et protervitatem,

quae iuvenili aetati potius quam provectiori conveniat. Quamobrem non plane veridissimilem putamus coniecturam Astii, qui propter mentionem Phanosthenis imperatoris p. 541. C. *) iniectam libellum censuit non multo post Olymp. XCIII. 2. = 407. a. Chr. n. litteris consignatum esse, quo tempore Plato aetatem viginti ferme trium quattuorve annorum habuit, praesertim quum philosophus eiusmodi temporum indicia subinde consulto sermonibus suis intertexuerit. Sed hoc quidem uteunque se habet, illud certe apertum est, librum ante Olymp. XCIII. 2. evulgari nullo pacto potuisse. Neque vero eum verisimile est aut post Socratis supplicium aut quo tempore caussa eius iam in iudicium deducta erat, scriptum esse, quandoquidem istis temporibus poetarum irrisio sine dubio longe alia extitura erat. Ex quo consequens est, ut opusculi scriptionem intra Olymp. XCIII. 2. et Olymp. XCIV. 4. = 406—399. susceptam esse putare cogamur. Videtur tamen tempus, quo conscriptum est, etiam accuratius posse constitui. Habet enim Io non mediocrem cum Menone argumenti cognationem, ut huius unius demum libri adiumento et praesidio plenius videatur intelligi posse. In Menone enim novimus Platonis sententiam de recta opinione (ὀρθῇ δόξῃ) deque virtute, quae θείᾳ μοίρᾳ accepta referatur, primum dilucidius explanari. Ad hanc autem sententiam quae in Ione de poetis atque rhapsodis disputata sunt, ita accommodata esse vidimus, ut sine illius notitia omnibus plane obscura ac tenebricosa futura fuerint. Ex quo verisimile fit, Ionem post Menonem demum in publicam lucem prodiisse. Iam vero Menonem exploratum habetur scriptum esse quo tempore Anyti adversus Socratem inimicitiae ita exarserant, ut iamiam accusationem eius parasset, cuius tamen exitus tum non multum videbatur metuendus esse. Unde colligimus Ionem paullo post Menonem evulgatum esse, cuius argumentum cum illo dialogo arctissimo vinculo contineatur. Quod si ita est, tres dialogi illis temporibus a Platone sunt compositi, quibus magistri caussam adversus ipsius adversarios et inimicos gravissimos ita defendit, ut illos in eo ipso genere, in

*) ubi v. ann.

quo Socrates eos coarguisset inscitiae et ignorantiae, tamquam reos faceret. Nam in Menone quidem viros civiles docetur non scientia et arte, sed coeco quodam mentis impetu et sorte divina in agendo duci solere; quod quidem ita fit, ut colloquium ex parte cum Anyto, Socratis accusatore, habeatur. Similiter vero in Ione agitur cum poetis, quibus etsi urbane et ambigua cum laude divinus animi mentisque instinctus conceditur, tamen omnis scientiae virtus ita eripitur, ut hoc quidem nomine cum ridiculo fastuosorum rhapsodorum grege consocientur. Quod haud scimus an imprimis ad rideudos Meletos istos pertinuerit, qui viro sapientissimo propter ignorantiae opprobrium ipsis identidem obiectum vehementer succensuissent. Denique Euthyphronem, quem et ipsum verisimile est sub accusationis Socrati intentatae tempus scriptum esse, maxime eo spectare constat, ut sub Euthyphronis vatis persona vulgaris Atheniensium de pietate et rebus divinis opiniones rideantur atque confutentur utpote sanae rationi atque mentis notionibus subtilius exploratis, hoc est scientiae, qualem Socrates informavisset, plane contrariae. Quamobrem quam iam olim de hac re coniecturam prodidimus, eam etiam nunc tamquam verisimilem tuemur, quamvis aliis quam tum argumentis et rationibus confirmatam.

Atque haec quidem habuimus, quae in praesenti de Ione Platonico disputaremus. Quae si vera sunt aut saltem probabilia, fides et auctoritas libri satis, opinor, munita erit adversus dubitationes eorum, qui eam nuper labefactare et convellere conati sunt. Ex quibus imprimis nominandi sunt Schleiermacherus et Astius. Nam Schleiermacherus quidem licet Ionem Phaedro tamquam socium atque comitem adiungendum censuerit, qui illi quasi ferret suppetias, tamen quoniam nihil in eo contineri putavit Platonis ingenio dignum praeter unam illam divini furoris cum magnete comparationem, omnino quidem de libri fide dubitari posse arbitratus est. Astius autem confidentius aliquanto pronuntiavit, talem scriptionem nulla ex parte Platonis nomine dignam haberi posse, quippe cuius auctor quum rhapsodos arte et scientia privare voluerit, sinistre in rem suam usus sit locis Phaedri quibusdam, imprimis

p. 245. A. iisque male intellectis, itemque locis Xenoph. Mem. IV. 2, 10. et Sympos. III. 6. Ceterum de argumento et consilio libelli quam varie ad hunc usque diem iudicatum sit, narrare longum est ac prope infinitum. Quamobrem hoc quidem loco satis erit, eos, qui de hac sententiarum diversitate edoceri cupiant, ablegare ad ea, quae nuper de hoc dialogo disputaverunt Tiedemannus Dilogg. Platon. Argument. p. 109. sqq. Schleiermacherus Opp. Platon. Germ. Vol. I. Part. II. p. 261. sqq. ed. 2. Astius De Vita et Scriptis Plat. p. 465. Socher. De Plat. Scriptis p. 197. sqq. Greg. Guil. Nitschius Prolegg. ad Ion. ed. Lips. 1822. 8. p. 1 — 22. cuius sententiam breviter expositam invenies p. 12., Car. Fr. Hermannus Hist. Phil. Platon. V. I. p. 431. sqq. Car. Steinhartus Opp. Plat. ab Hier. Müllero German. Convers. Vol. I. p. 3—15. Susemihl. Genetic. Expl. Phil. Plat. Vol. I. p. 9. qui librum censet esse subditicium; Guil. Wiegand. in Diarr. Schol. Darmstadt. ann. 1828. Sect. II. N. 156. Heffter. in Diar. Antiquit. Studior. Bergkii et Caesari cura edit. a. 1843. N. 90. qui Platonem arbitratur ostendere voluisse, qua ratione opera poetica tractanda sint et quo modo de arte poetica philosophandum.

CODICUM ELENCHUS.

Coislin. Vatican. Θ. r. f. Venet. ΞΣ. Paris. BCEF. Florent. a. b. c. x. Angel. Barberinus.

Editus hic liber separatim est et illustratus a Marc. Guil. Müllero Hamburg. 1782. 8. min. et Greg. Guil. Nitschio Lips. 1822. 8. mai., quos grato animo fateor mihi multis locis veri reperiendi duces exstitisse. Sydenhami interpretatione, quam Müllerus narrat multis et copiosis annotationibus instructam esse, vehementer doleo quod uti mihi non contigit. Itaque quae de Angli iudiciis quibusdam commemoravi, ea sola Mülleri fide et auctoritate retuli. Nec quae Arnaldus in Mem. de l'Academ. des Inscript. T. XXVII. p. 1. sqq. et T. XXXIX. p. 249. sqq. disputavisse narratur, inspicere ac diligentius examinare licuit.

Ι Ω Ν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΩΝ.

Cap. I. ΣΩ. *Τὸν Ἴωνα χαίρειν. πόθεν τὰ νῦν* 530
ἡμῖν ἐπιδεδήμηκας; ἢ οἴκοθεν ἐξ Ἐφέσου;

ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων.

P. 530. *πόθεν τὰ νῦν ἐπιδεδήμηκας*] Qua ratione fiat, ut *ἐπιδημεῖν*, apud populum versari et commorari, cum vocabulis motum in locum vel de loco significantibus copulari queat ideoque veniendi ac proficiscendi adsciscat notionem, satis videmur explicavisse ad Phaedon. p. 57. A. Sic Parmenid. p. 126. A: *ἐπεδήμησα δεῦρο*. Demosth. in Neaer. p. 1357: *ἐπιδημεῖν εἰς τὰ Μέγαρα*. Eundem usum habet *ἀποδημεῖν*, peregre versari, Aristoph. Rann. v. 48: *ποῖ γῆς ἀπεδήμεις*, quod componas cum talibus, quale est Eurip. Hercul. fur. 75: *ποῖ πατὴρ ἄπεστι γῆς;* De hac loquendi forma dixerunt Schaefer. ad Dionys. De compos. verbor. p. 321. Boissonad. ad Philostrat. Her. p. 307. — Dativi *ἡμῖν* in familiari colloquio usurpati exempla ad Phaedr. p. 257. C. Remp. I. p. 343. A. Lysid. p. 203. D. et alibi adscripsimus. — *ἢ οἴκοθεν*, an domo Epheso? Corrigit enim rhapsodus quod modo dixerat *πόθεν ἐπιδεδήμηκας;* perinde ac si ita quaerat: an id quidem non interrogandus es, quum te Epheso huc venisse facile coniicere liceat? V. ad Protag. p. 309. 4. Quod autem Io, Homeri praeco, Epheso, Ionica urbe, ortus esse dicitur, suspicari licet Ioniam praeter ceteras Graeciae regiones rhapsodorum Homericorum fuisse fertilissimam.

ἐξ Ἐπιδαύρου —] Urbe Argolidis Aesculapii cultu nobilissima, in cuius honorem Epidauria sive Asclepiea celebrata sunt, quae propter magnificentiam eximie *μεγάλα Ἀσκληπίεια* et *μεγαλοασκλήπεια* appellabantur. De iis docte disseruit Sprengel Geschichte d. Medicin I. p. 180 sqq. Musica certamina in iis commissa esse ex hoc uno loco novimus.

ΣΩ. Μῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀγῶνα τιθέασι τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι;

ΙΩΝ. Πάνυ γε· καὶ τῆς ἄλλης γε μουσικῆς.

ΣΩ. Τί οὖν; ἠγωνίζου τι ἡμῖν; καὶ πῶς τι ἠγωνίσω;

B ΙΩΝ. Τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἠνεγκάμεθα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Εὖ λέγεις. ἄγε δή, ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσομεν.

ΙΩΝ. Ἀλλ' ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

P. 530. *Τί οὖν; ἠγωνίζου τι —*] Flor. x. *τί οὖν ἠγωνίζων τέ τι ἡμῖν.* Flor. a. c. *τί οὖν ἠγωνίζου τί ἡμῖν.*

B. *ὅπως — νικήσομεν*] Coisl. Ven. ΞΣ. Angel. Flor. x. *νικήσωμεν*, quod Steph. requirebat, Herm. edidit. — Mox Ven. ibi vero carmina Homerica videntur in maximo habita fuisse honore, quia Argivorum laudes maxime celebrabant. Testimonium rei luculentum exhibet Herodotus v. 67. quem legisse non poenitebit. De proximis conf. Menexen. c. 22. *πρὸς δὲ τούτοις ἀγῶνας γυμνικοὺς καὶ ἱππικοὺς τιθεῖσα καὶ μουσικῆς πάσης.*

καὶ πῶς τι ἠγωνίσω] In his ineptus fuerit qui *πῶς τί* scribendum arbitretur. Quum enim praecedat *ἠγωνίζου τι ἡμῖν*, repetit Socrates pronomen etiam in hac interrogationis parte, ut facile intelligatur, cur interrogandi vis nunc nulla in eo inesse possit. Huc accedit, quod non duae res interrogantur, sed una tantum, videlicet quo successu Io in Asclepieorum celebritate certaverit: id quod rhapsodi responsio aperte declarat. Itaque verba sic interpretamur Germanice: hattest du etwa einen agonistischen Wettkampf und wie etwa hast du ihn bestanden? Quod patet consulto ita interrogari, ut significetur sciscitantem aliqua saltem ex parte efficacem fuisse rhapsodi recitationem suspicari. Quocirca non iam assentimur Beckio alterum istud *τι* delendum iudicanti. Cod. Flor. x. *τί οὖν ἀγωνίζων τε τί ἡμῖν.* Unde Hermannus Praefat. ad Sophocl. Antigon. p. X. ed. tert. suspicatur scriptorem dialogi sic dicentem fecisse Socratem: *τί οὖν; ἠγωνίζου τέ τι ἡμῖν, καὶ πῶς;* tum superbius se inflante glorioso rhapsodo priusquam responderet, amplius quaerentem: *τί ἠγωνίσω;* ecquid certavisti?

B. *ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσομεν*] Familiariter admodum cum Socrate loquitur rhapsodus prima utens numeri pluralis persona *ἠνεγκάμεθα*, itaque Socrates eodem modo *νικήσομεν*, quasi sua multum intersit, utrum ille reportet victoriae praemium necne. Indicativum futuri ne quis cum Stephano in *νικήσωμεν* mutandum censeat, in eiusmodi formulis, quae ex omisso videndi curandique verbo pendere cogitandae sunt, futurum legitimo et constanti usu ponitur. Aristoph. Equitt. 1111. ed. Dind. *ἄγε νυν, ὅπως αὐτοὺς ἀναγνώσεσθέ μοι.* Nubb. 882: *ὅπως δ' ἐκείνω τὼ λόγω μαθήσεται.* Acharn.

ΣΩ. Καὶ μὴν πολλάκις γε ἐζήλωσα ὑμᾶς τοὺς ῥαψῳδούς, ὦ Ἴων, τῆς τέχνης· τὸ γὰρ ἅμα μὲν τὸ σῶμα κεκοσμῆσθαι ἀεὶ πρέπον ὑμῶν εἶναι τῇ τέχνῃ καὶ ὡς καλλίστοις φαίνεσθαι, ἅμα δὲ ἀναγκαῖον εἶναι ἔν τε ἄλλοις ποιηταῖς διατρίβειν πολλοῖς κἀγαθοῖς καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἐν Ὁμήρῳ, τῷ ἀρίστῳ καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, καὶ τὴν τούτου διάνοιαν ἐκμανθάνειν, μὴ μόνον τὰ ἔπη, ζηλωτόν ἐστιν. οὐ γὰρ ἂν C γένοιτό ποτε ῥαψῳδός, εἰ μὴ συνείη τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. τὸν γὰρ ῥαψῳδὸν ἑρμηνέα δεῖ τοῦ ποιη-

Σ. θέλῃ.

C. *γένοιτό ποτε ῥαψῳδός*] Ven. Σ. Flor. x. ἀγαθὸς ῥαψῳδός, quod ortum ex interpretatione. Dein *συνείη* recte Ven. Σ., quod restituit Bekk. Vulgo erat *συνίῃ*. Vat. Θ *συνίει*.

741: ὅπως δὲ δοξεῖτ' ἦμεν ἐξ ἀγαθᾶς υἱός. Equitt. 760: πρὸς ταῦτ' ὅπως ἔξει πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐς τὸν ἄνδρα. Avv. 131: πρὸς Διὸς τοὐλυμπίου, ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία. Alia ad Menex. p. 249. extr. adscripsimus. Plene Aristoph. Equitt. 688: ἀλλ' ὅπως ἀγωνιεῖ φρόντιζε τἀπίλοιπ' ἄριστα. — *τὰ Παναθήναια νικᾶν* dictum ut νικᾶν Ὀλύμπια et similia, de quibus Matthiae Gr. §. 409. 3. Rost. §. 104. 3. c. additam. c. p. 496. Ennius apud Ciceronem de Senect. c. 5. Olympia vincere. Horat. Epistol. I. 1, 50. Quis — magna coronari contemnat Olympia. Constat autem ex instituto Solonis vel Pisistrati eiusque filiorum Homeri carmina in Panathenaeorum celebritate a rhapsodis recitata esse, de qua re Lycurg. adv. Leocrat. c. 26. p. 209. ed. Reisk.: βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν. οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητήν, ὥςτε νόμον ἔθεντο καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη. Scriptor. Hipparchi p. 512. C: τὰ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν (Hipparchus) εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διιέναι, ὥςπερ νῦν ἔτι οἵδε ποιοῦσιν. Isocrat. Panegyr. c. 42. Sed v. Wolf. Prolegom. ad Hom. p. 103. 140. Nitzsch. Quaestion. Homer. P. IV. p. 23 sqq. p. 35 sqq. et quos memorat Hermann. Lehrbuch der gottesdienstlich. Alterthümer d. Griechen. §. 54. ann. 11.

τὸ γὰρ ἅμα μὲν τ. σ.] Iungas hunc in modum: τὸ γὰρ κεκοσμῆσθαι τὸ σῶμα ἀεί, ὥςτε πρέπον εἶναι τῇ τέχνῃ ὑμῶν. De re infra p. 535. D: τί οὖν φῶμεν, ὦ Ἴων; — τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἂν κεκοσμημένος ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖς στεφάνοις κλαίῃ τ' ἐν θυσίαις καὶ ἑορταῖς κτλ. — Mox καὶ δὴ καὶ post τὲ illatum frequentis est usus, quam in rem conf. Phaedon. p. 112. E. Politic. p. 268. E. p. 270. C. Sophist. p. 16. A. p. 242. A. p. 259. E. Tim. p. 22. A. De Rep. IX. p. 585. E. X. p. 618. A. al. Rarius est καὶ δὴ καὶ μάλιστα. Legg. X. p. 888. D: παρά τε τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ μάλιστα καὶ παρὰ τοῦ νομοθέτου. Ceterum

τοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσι· τοῦτο δὲ καλῶς ποιεῖν μὴ γιγνώσκοντα ὅ τι λέγει ὁ ποιητὴς ἀδύνατον. ταῦτα οὖν πάντα ἄξια ζηλοῦσθαι.

Cap. II. *ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες· ἐμοιγ' οὖν τοῦτο πλεῖστον ἔργον παρέσχε τῆς τέχνης, καὶ οἶμαι κάλλιστ' ἀνθρώπων λέγειν περὶ Ὁμήρου, ὡς*
D *οὔτε Μητρόδωρος ὁ Λαμψακηνὸς οὔτε Στησίμβροτος ὁ Θάσιος οὔτε Γλαύκων οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων ἔσχεν εἰπεῖν οὕτω πολλὰς καὶ καλὰς διανοίας περὶ Ὁμήρου, ὅσας ἐγώ.*

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ Ἴων· δῆλον γάρ, ὅτι οὐ φθονήσεις μοι ἐπιδεῖξαι.

ΙΩΝ. Καὶ μὴν ἄξιόν γε ἀκοῦσαι, ὦ Σώκρατες, ὡς εὖ κεκόσμηκα τὸν Ὅμηρον· ὥστε οἶμαι ὑπὸ Ὁμηριδῶν ἄξιος εἶναι χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι.

ἐμοιγ' οὖν τοῦτο]. Vat. r. *ἐμοὶ γοῦν*, ut scripsit Bekker, sed v. Klotz. ad Devar. p. 351.

Καὶ μὴν ἄξιόν γε ἀκ.] *γε* vulgo omissum ex Ven. Σ. et Flor. x. restituimus. Sic Plato etiam Reip. p. 328. E Gorg. p. 471. D. ut miremur nuperum editorem *γε* post *καὶ μὴν* ita illatum

Boeckh. de simultate quae Platoni et Xenoph. intercess. p. 20. totum hunc locum censet expressum esse e Xenophont. Sympos. c. iii. §. 6. De verbis *τούτου διάνοιαν ἐκμανθάνειν* v. ad Lysid. d. 204. A.

C. *ἐμοιγ' οὖν — τῆς τέχνης*] h. e. *τοῦτο τῆς τέχνης* (haec artis meae pars) *πλεῖστον ἔργον παρέσχεν.* Fatetur autem rhapsodus satis ingenue intellectum carminum Homericorum sibi plurimum negotii exhibuisse, ut vel nunc suspicari liceat, qualem artificem simus cognituri. Facete igitur Plato eum fecit se cum Metrodoro Lampsaceno, Stesimbroto Thasio et Glaucone comparantem, ex quibus priores quidem certe novimus in Homeri interpretatione ita elaboravisse, ut eius narrationes ad allegoricam rationem revocarint. v. Lobeck. Agiaopham. T. I. p. 155 sqq. Wolf. Prolegom. CLXI. Unde Socrates apud Xenophont. Sympos. III. 6. Stesimbrotum opponit indoctis stolidisque rhapsodis. Similiter Glauco versatus esse videtur, qui tamen quis fuerit quidve effecerit non constat. Plurimos Glaucones enumerant Fabricius Biblioth. Gr. II. 23. Ionsius Histor. phil. scriptor. p. 25. Fortasse Teius fuit: nisi forte vera est Sydenhami suspicio *Γλαῦκος* legendum indicantis. Glaucum enim quendam Rhegio ortum illis temporibus vixisse atque librum *περὶ ποιητῶν* scripsisse vir doctissimus post Ionsium De Scriptor. Hist. Phil. I. 2, 4. ad hunc locum docere conatus est. Vereor tamen, ut quidquam mutandum sit.

D. *οὔτε ἄλλος οὐδεὶς —*] Etsi satis erat dixisse *οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομε-*

ΣΩ. Καὶ μὴν ἐγὼ ἔτι ποιήσομαι σχολὴν ἀκροάσασθαί σου. νῦν δέ μοι τοσόνδε ἀπόκριναι· πότερον 531
περὶ Ὁμήρου μόνον δεινὸς εἶ, ἢ καὶ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου;

ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ περὶ Ὁμήρου μόνον· ἱκανὸν γάρ μοι δοκεῖ εἶναι.

ΣΩ. Ἔστι δὲ περὶ ὅτου Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος ταὐτὰ λέγετον;

ΙΩΝ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ πολλά.

ΣΩ. Πότερον οὖν περὶ τούτων κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο ἃ Ὅμηρος λέγει, ἢ ἃ Ἡσίοδος;

ΙΩΝ. Ὁμοίως ἂν περί γε τούτων, ὦ Σώκρατες, B
περὶ ὧν ταὐτὰ λέγουσι.

ΣΩ. Τί δέ, ὧν πέρι μὴ ταὐτὰ λέγουσιν; οἷον περὶ μαντικῆς λέγει τι Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος.

usui Platonis convenire negantem.

D. ἀκροάσασθαί σου] Sic Ven. Σ. Flor. x. pro vulg. ἀκροᾶσθαι σοῦ.

P. 531. περὶ Ὁμήρου μόνον] μόνον om. Vat. Θ Par. BFE. post εἶ infert. Ven. Σ.

των, quo facto e superioribus intelligendum relinquebatur λέξις περὶ Ὁμήρου, tamen nemo haerebit in eo, quod Io subiungit haec: ἔχειν εἰπεῖν οὕτω πολλὰς — ὅσας ἐγώ, perinde ac si inde ab οὔτε ἄλλος οὐδεὶς novum enuntiati membrum exorsus sit. Nam ea loquendi forma et alias poterit animadverti et gloriosi rhapsodi loquacitati plane est consentanea.

κεκόσμηκα τὸν Ὅμηρον] recitationis gravitate et magnificentia. Homeridae autem omnino sunt sapientiae Homericae amici et laudatores, qui quo plus tribuebant patri poeseos, eo pluris aestimare debebant illos, qui carmina eius apte eleganterque declamitarent. Certe quidem De Rep. X. p. 599. E. et Phaedr. p. 252. B. Homeridarum ita mentio iniicitur, ut non alios intelligi appareat, quam qui Homeri carmina tanti faciebant, ut omnem rerum et humanarum et divinarum cognitionem et doctrinam inde repetendam esse arbitrarentur. Secta num fuerit an gens et familia, quae carmina Homerica more tamquam haereditario colnerit, scrutata sit, celebraverit atque in ludis et certaminibus musicis recitari iusserit, hodie quoque disceptatur. v. Bernhardy. Gesch. d. Griech. Literatur I. p. 228. sq. et Bode. Geschichte der epischen Dichtkunst der Hellenen. p. 269. sqq. Utut est, omnino quidem tenendum videtur, quod modo significavimus. Ab his igitur rhapsodus se dignum ait esse ut aurea corona honoretur. Hoc modo quominus locum interpretemur, minime impedit, quod aliis aetatibus alia fuisse videtur Homeridarum ratio atque munus.

Καὶ μὴν ἐγὼ ἔτι ποιήσομαι —] Atque ego sane

ΙΩΝ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί οὖν; ὅσα τε ὁμοίως καὶ ὅσα διαφόρως περὶ μαντικῆς λέγετον τὼ ποιητὰ τούτω, πότερον σὺ κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο, ἢ τῶν μάντεών τις τῶν ἀγαθῶν;

ΙΩΝ. Τῶν μάντεων.

ΣΩ. Εἰ δὲ σὺ ἦσθα μάντις, οὐκ, εἴπερ περὶ τῶν ὁμοίως λεγομένων οἷός τ' ἦσθα ἐξηγήσασθαι, καὶ
C περὶ τῶν διαφόρως λεγομένων ἠπίστω ἂν ἐξηγεῖσθαι;

ΙΩΝ. Δῆλον ὅτι.

ΣΩ. Τί οὖν ποτε περὶ μὲν Ὁμήρου δεινὸς εἶ, περὶ δὲ Ἡσιόδου οὔ, οὐδὲ τῶν ἄλλων ποιητῶν; ἢ Ὅμηρος περὶ ἄλλων τινῶν λέγει ἢ ὧνπερ σύμπαντες οἱ ἄλλοι ποιηταί; οὐ περὶ πολέμου τε τὰ πολλὰ διελήλυθε καὶ περὶ ὁμιλιῶν πρὸς ἀλλήλους ἀνθρώπων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ ἰδιωτῶν καὶ δημιουργῶν, καὶ περὶ θεῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἀνθρώπους ὁμιλούντων, ὡς ὁμιλοῦσι, καὶ περὶ τῶν οὐρανίων παθη-
D μάτων καὶ περὶ τῶν ἐν Ἅιδου, καὶ γενέσεις καὶ θεῶν

C. ἢ Ὅμηρος περὶ ἄλλων] V. ἦ. Emendavit Beckius.

adhuc otium mihi faciam, ut te audiam, videlicet ῥαψῳδοῦντα. Socrates enim hominis ambitioni adulatur, quo paratiorem et promtiorem eum habeat ad colloquium secum instituendum. Neque haec adversantur antecedentibus illis: δῆλον γάρ, ὅτι οὐ φθονήσεις μοι ἐπιδεῖξαι, quibus verbis Socrates significat velle se aliquid eorum audire, quae Io de Homero sit meditatus. Itaque non accedimus iudicio Schleiermacheri, qui in eo pravam artis vere Platonicae imitationem deprehendisse sibi visus est, quod Socrates, quum modo rhapsodum specimen aliquod interpretationis rogaverit, tamen nunc ipsam auditionem in futurum tempus differat. De Archilochi carminibus a rhapsodis recitari solitis v. Athenaeus XV. p. 620. C. et quae exposuimus in Comment. De Vita et Scriptis Horatii p. XXII. sq. praemissa Opp. Horat. ed. 1854. 8. sp. Bern. Tauchnitz. De Hesiodo v. Wolf. Prolegg. p. XLII. ann. et Heinrich Prolegg. ad Hesiodi Scutum Hercul. p. XLIV. coll. Platon. Legg. II. p. 658. D. De Republ. X. p. 600. D.

P. 531. B. πότερον σὺ κάλλιον κτλ.] Jure Nitzschius adversatur Schleiermachero, qui hanc quaestionem inepte e posteriore dialogi parte p. 539. E. anticipatam esse censuit. Ducit enim ea et veluti praeparat legentium animos ad proximam argumentationem, neque commode abesse potest.

C. περὶ ἄλλων τινῶν λέγει ἢ ὧνπερ —] h. e. ἢ περὶ ὧνπερ. Theaet. p. 149. C. γιγνώσκεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν ἄλλων.

καὶ ἰδιωτῶν καὶ δημιουρ-

καὶ ἡρώων; οὐ ταῦτά ἐστι, περὶ ὧν Ὅμηρος τὴν ποίησιν πεποίηκεν;

ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

Cap. III. ΣΩ. Τί δέ; οἱ ἄλλοι ποιηταὶ οὐ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων;

ΙΩΝ. Ναί, ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐχ ὁμοίως πεποιήκασι καὶ Ὅμηρος.

ΣΩ. Τί μήν; κάκιον;

ΙΩΝ. Καὶ πολύ γε.

ΣΩ. Ὅμηρος δὲ ἄμεινον;

ΙΩΝ. Ἄμεινον μέντοι νὴ Δία.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ φίλη κεφαλὴ Ἴων, ὅταν περὶ ἀριθμοῦ πολλῶν λεγόντων εἷς τις ἄριστα λέγῃ, γνώσεται δήπου τις τὸν εὖ λέγοντα;

ΙΩΝ. Φημί. E

ΣΩ. Πότερον οὖν ὁ αὐτός, ὅςπερ καὶ τοὺς κακῶς λέγοντας, ἢ ἄλλος;

ΙΩΝ. Ὁ αὐτὸς δήπου.

D. *Καὶ πολύ γε*] *Καὶ* om. Coisl. Ven. Σ. et pauci alii cum Steph.

γῶν] *Δημιουργοὶ* sunt opifices et artis alicuius vel negotii periti atque gnari. Quibus opponuntur *ἰδιῶται*, i. e. artium et negotiorum imperiti. Huius enim vocabuli vis et significatio fere ex oppositionis ratione definienda est, de qua re v. ad Sympos. p. 178. B. Protagor. p. 322. C. De Rep. III. p. 389. A.

ὡς ὁμιλοῦσι] Hoc illustrationis gratia additum putamus praecedentibus, ut Germanice reddi queat: wie sie nemlich umgehen; unde comma ante *ὡς* neutiquam sustulerim. Hirschig. verba de Cobeti consilio uncis seclusit. Deinde *οὐράνια παθήματα* sunt, quae in coelo accidunt ibique geruntur. Maxim. Tyr. T. II. p. 216. ed. Reisk.: *αὐτὸς δὲ πάντα ἐπεσκόπει, ὅσα οὐρανοῦ κινήματα, ὅσα γῆς παθήματα, θεῶν βουλάς, ἀνθρώπων φύσεις, ἡλίου φῶς, ἄστρων χορόν, γενέσεις ζώων, ἀναχύσεις θαλάττης, ποταμῶν ἐκβολάς, κτλ.* In proximis mutatus est structurae tenor, quum dici debuerit *καὶ περὶ γενέσεων*. Sed nihil habet offensionis haec constructionis variatio, cuius alia exempla sunt De Rep. II. p. 378. D. V. p. 466. C.

D. *ὦ φίλη κεφαλὴ Ἴων*] Hoc Schleiermacherus censet male expressum esse ex Homerico illo: *Τεῦκρε φίλη κεφαλή*: rectius Phaedr. p. 264. B. dici *Φαῖδρε φίλη κεφαλή*, quia in talibus metri convenientia a Platone conservata sit. At Gorg. p. 513. C. habes, *ὦ φίλη κεφαλή*, neglecta metri similitudine. Nec ullo modo dubitari licet, haec formula quin in vitae quotidianae sermone ita fuerit celebrata, ut numeri Homerici imitatio supervacanea visa sit.

ΣΩ. *Οὐκοῦν ὁ τὴν ἀριθμητικὴν τέχνην ἔχων οὗτός ἐστι;*

ΙΩΝ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τί δ᾽; ὅταν πολλῶν λεγόντων περὶ ὑγιεινῶν σιτίων, ὁποῖά ἐστιν, εἷς τις ἄριστα λέγῃ, πότερον ἕτερος μέν τις τὸν ἄριστα λέγοντα γνώσεται ὅτι ἄριστα λέγει, ἕτερος δὲ τὸν κάκιον ὅτι κάκιον, ἢ ὁ αὐτός;*

ΙΩΝ. *Δῆλον δήπου, ὁ αὐτός.*

ΣΩ. *Τίς οὗτος; τί ὄνομ᾽ αὐτῷ;*

ΙΩΝ. *Ἰατρός.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ἐν κεφαλαίῳ λέγωμεν, ὡς ὁ αὐτὸς γνώσεται ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν πολλῶν λεγόντων, ὅςτις*
532 *τε εὖ λέγει καὶ ὅςτις κακῶς· ἢ εἰ μὴ γνώσεται τὸν κακῶς λέγοντα, δῆλον ὅτι οὐδὲ τὸν εὖ, περί γε τοῦ αὐτοῦ.*

ΙΩΝ. *Οὕτως.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς γίγνεται δεινὸς περὶ ἀμφοτέρων;*

ΙΩΝ. *Ναί.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν σὺ φῂς καὶ Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους ποιητάς, ἐν οἷς καὶ Ἡσίοδος καὶ Ἀρχίλοχός ἐστι, περί γε τῶν αὐτῶν λέγειν, ἀλλ᾽ οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ τὸν μὲν εὖ γε, τοὺς δὲ χεῖρον;*

ΙΩΝ. *Καὶ ἀληθῆ λέγω.*

E. *ἐν κεφαλαίῳ λέγωμεν*] Sic Flor. a. b. c. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. CEF. Ang. Barb. Legebatur olim *λέγομεν*.
P. 532. *ἀλλὰ τὸν μὲν εὖ γε*] *γε* om. pr. Σ. probantibus

E. *Οὐκοῦν ἐν κεφαλαίῳ λέγωμεν*] Ex exemplis modo allatis colligit in universum ita statuendum esse, ut qui bene disserentem cognoscat, idem scire existimetur, quis male de quapiam re disputet, adeoque recti pravique iudicium uni eidemque homini tribuendum esse. Quod vero indidem etiam alia possunt concludi, quae ad Socratis argumentationem minus conducunt, id quia nunc nihil ad rem facit, nolumus scriptori cum **Schleiermachero** vitio dare multoque minus ad malam de eo suspicionem confirmandam aleudamve adhibere.

P. 532. C. *ἀδυνατῶ τε καὶ ὁτιοῦν —*] **nec vel tantillum conferre possim, quod sit mentione dignum.** Formulam *καὶ ὁτιοῦν* ad Apolog. Socr. p. 35. B. Hipp. Mai. p. 291.

ΣΩ. Οὐκοῦν, εἴπερ τὸν εὖ λέγοντα γιγνώσκεις, καὶ τοὺς χεῖρον λέγοντας γιγνώσκοις ἄν, ὅτι χεῖρον B λέγουσιν.

ΙΩΝ. Ἔοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ βέλτιστε, ὁμοίως τὸν Ἴωνα λέγοντες περὶ Ὁμήρου τε δεινὸν εἶναι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν οὐχ ἁμαρτησόμεθα, ἐπειδή γε αὐτὸς ὁμολογεῖ τὸν αὐτὸν ἔσεσθαι κριτὴν ἱκανὸν πάντων, ὅσοι ἂν περὶ τῶν αὐτῶν λέγωσι, τοὺς δὲ ποιητὰς σχεδὸν ἅπαντας τὰ αὐτὰ ποιεῖν.

Cap. IV. ΙΩΝ. Τί οὖν ποτε τὸ αἴτιον, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἐγώ, ὅταν μέν τις περὶ ἄλλου του ποιητοῦ διαλέγηται, οὔτε προσέχω τὸν νοῦν, ἀδυνατῶ τε C καὶ ὁτιοῦν συμβαλέσθαι λόγου ἄξιον, ἀλλ' ἀτεχνῶς νυστάζω· ἐπειδὰν δέ τις περὶ Ὁμήρου μνησθῇ, εὐθύς τε ἐγρήγορα καὶ προσέχω τὸν νοῦν καὶ εὐπορῶ ὅ τι λέγω;

ΣΩ. Οὐ χαλεπὸν τοῦτό γε εἰκάσαι, ὦ ἑταῖρε, ἀλλὰ παντὶ δῆλον, ὅτι τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ περὶ Ὁμήρου λέγειν ἀδύνατος εἶ· εἰ γὰρ τέχνῃ οἷός τε ἦσθα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἁπάντων λέγειν οἷός τ' ἂν ἦσθα. ποιητικὴ γάρ πού ἐστι τὸ ὅλον. ἢ οὔ;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὰν λάβῃ τις καὶ ἄλλην τέχνην D ἡντινοῦν ὅλην, ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς σκέψεώς ἐστι

Turicensibus.

B. ὅτι ἐγώ, ὅταν μέν τις] ἐγὼ om. Steph. cumPar. F. Flor. x.

D. illustravimus. Nec rari est usus, quod τε post οὔτε subiungitur.

Οὐ χαλεπὸν τοῦτό γε εἰκάσαι] Haec etsi vellem Socrates interrogando ex rhapsodo extorsisset, tamen quoniam coniectura ait posse attingi neque pro certis et exploratis ponit, eius personam non dedecere arbitramur. Neque illud reprehensione dignum putamus, quod ποιητικὴν dicit esse τὸ ὅλον. Nimirum hoc liquet eo referri oportere, quod qui de bono poeta iudicare potest, idem etiam de malis poetis, hoc est de ceteris omnibus, iudicandi facultatem habere existimandus est. Aliter haec accepit Schleiermacherus p. 450.

D. ἐπειδὰν λάβῃ τις καὶ ἄλλ. τ. —] si quis aliam

περὶ ἁπασῶν τῶν τεχνῶν; πῶς τοῦτο λέγω, δέει τί μου ἀκοῦσαι, ὦ Ἴων;

ΙΩΝ. Ναὶ μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, ἔγωγε· χαίρω γὰρ ἀκούων ὑμῶν τῶν σοφῶν.

ΣΩ. Βουλοίμην ἄν σε ἀληθῆ λέγειν, ὦ Ἴων.
ἀλλὰ σοφοὶ μέν πού ἐστε ὑμεῖς οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὑπο-
κριταὶ καὶ ὧν ὑμεῖς ᾄδετε τὰ ποιήματα· ἐγὼ δὲ οὐ-
E δὲν ἄλλο ἢ τἀληθῆ λέγω, οἷον εἰκὸς ἰδιώτην ἄνθρω-
πον. ἐπεὶ καὶ περὶ τούτου, οὗ νῦν ἠρόμην σε, θέα-
σαι, ὡς φαῦλον καὶ ἰδιωτικόν ἐστι καὶ παντὸς ἀν-
δρὸς γνῶναι ὃ ἔλεγον, τὴν αὐτὴν εἶναι σκέψιν, ἐπει-
δάν τις ὅλην τέχνην λάβῃ. λάβωμεν γὰρ τῷ λόγῳ.
γραφικὴ γάρ τίς ἐστι τέχνη τὸ ὅλον;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ γραφεῖς πολλοὶ καὶ εἰσὶ καὶ γεγόνασιν ἀγαθοὶ καὶ φαῦλοι;

ΙΩΝ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἤδη οὖν τινα εἶδες, ὅστις περὶ μὲν Πολυγνώτου τοῦ Ἀγλαοφῶντος δεινός ἐστιν ἀποφαίνειν

D. οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ ὑποκριταί] V. καὶ οἱ ὑποκριταί, Recte omittunt articulum Flor. x. Vat. r. Ven. Σ.; nam utrique nunc una notione comprehenduntur. Infra p. 535. E. σὺ ὁ ῥαψῳδὸς καὶ ὑποκριτής. Articulum tamen Herm. rursus revocavit.

quamcunque artem comprehenderit totam.

καὶ ὧν ὑμεῖς ᾄδετε τὰ π.] et ii, quorum canitis carmina, i. e. poetae. Mox nos quidem minime offendit istud οὐδὲν ἄλλο ἢ τἀληθῆ λέγω, quod Socratis urbanitatem primo adspectu parum decere videatur. Nam callidus sapientiae suae dissimulator parum videri vult vera dicere posse, quo tamen revera maximum est. Inde se appellat ἰδιώτην, h. e. imperitum; v. ann. ad p. 531. C.

E. τὴν αὐτὴν εἶναι σκέψιν] Videlicet eius, quod rectum atque pravum est.

λάβωμεν γὰρ τῷ λόγῳ] Haec ego sic interpretor: explorandum enim hoc disputatione nostra sumamus. Similem verbi ἀναλαμβάνειν usum illustravit Graserus Adversar. p. 87.

περὶ μὲν Πολυγνώτου] De hoc dixerunt Sillig. Catalog. Artific. p. 22. 372. et Ottfr. Müller in libro: Archäologie der Kunst p. 117 sq. Etiam pater eius, Aglaophon, pingendi artem exercuit.

P. 533. ἢ ἄλλου ὅτου βούλει] Cratyl. p. 432. A: τὰ δέκα ἢ ὅστις βούλει ἄλλος ἀριθμός. Gorg. p. 517. B: οἷα τούτων ὃς βούλει εἴργασται. Deinde ἑνὸς μόνου dictum usu frequenti, ut Lat. unus solus; v. Apolog. Socr. p. 25. B. Criton. p. 47. B. Reip. VIII. p. 548. C. X. p. 597. C. Sympos. p. 184. C. ubi

ἃ εὖ τε γράφει καὶ ἃ μή, περὶ δὲ τῶν ἄλλων γρα-
φέων ἀδύνατος, καὶ ἐπειδὰν μέν τις τὰ τῶν ἄλλων 533
ζωγράφων ἔργα ἐπιδεικνύῃ, νυστάζει τε καὶ ἀπορεῖ καὶ
οὐκ ἔχει ὅ τι συμβάλληται, ἐπειδὰν δὲ περὶ Πολυγνώ-
του ἢ ἄλλου ὅτου βούλει τῶν γραφέων ἑνὸς μόνου
δέῃ ἀποφήνασθαι γνώμην, ἐγρήγορέ τε καὶ προσέχει
τὸν νοῦν καὶ εὐπορεῖ ὅ τι εἴπῃ;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ δῆτα.

ΣΩ. Τί δέ; ἐν ἀνδριαντοποιίᾳ ἤδη τιν' εἶδες,
ὅστις περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος ἢ Ἐπειοῦ τοῦ B
Πανοπέως ἢ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀν-
δριαντοποιοῦ ἑνὸς πέρι δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι ἃ εὖ
πεποίηκεν, ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων ἀνδριαντοποιῶν ἔρ-
γοις ἀπορεῖ τε καὶ νυστάζει, οὐκ ἔχων ὅ τι εἴπῃ;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐδὲ τοῦτον ἑώρακα.

ΣΩ. Ἀλλὰ μήν, ὥς γ' ἐγὼ οἶμαι, οὐδ' ἐν αὐλήσει
γε οὐδὲ ἐν κιθαρίσει οὐδὲ ἐν κιθαρῳδίᾳ οὐδὲ ἐν ῥα-
ψῳδίᾳ οὐδεπώποτ' εἶδες ἄνδρα, ὅστις περὶ μὲν Ὀλύμ-
που δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι ἢ περὶ Θαμύρου ἢ περὶ C

P. 533. *τοῦ Μητίονος*] V. *Μητίωνος*, quod etiam Florentini servare videntur, ex quibus nihil varietatis est enotatum. Paullo ante Flor. b. Coisl. *τί δαί;* probante Bekkero.

v. ann. Aristoph. Plut. v. 1054. al.

περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος] Daedali statuae etiam posterioribus temporibus superstites ferebantur; unde Plato eius mentionem fecit etiam Hipp. mai. p. 282. A. Menon. p. 97 D. De Rep. VIII. p. 529. D. Euthyphron. p. 11. B. Plura de iis narrat Pausan. IX. 40, 2. Etiam Epeo complura opera eaque *ξόανα* attributa sunt, de quo v. Heynii Excurs. ad Virg. Aen. II. 264. et Frid. Thiersch. Ueber d. Epoch. d. Kunst. Comm. II. 29. De Theodoro Samio v. Herodot. I. 51. Plinius Hist. Nat. 34, 8. Diodor. Sic. I. 98. Breviter de vetustis his artificibus exposuit Ottfr. Müller Archaeolog. p. 47 sq. sed ita, ut Schleiermacheri dubitationibus abunde satisfecisse videatur. Huc accedit, quod antiquissimorum artificum atque vatum commemoratio egregie attemperata est ingenio et moribus rhapsodi, qui unice Homeri carmina solebat declamitare ideoque in summae antiquitatis studio omnem operam ponere.

B. *περὶ μὲν Ὀλύμπου —*] Olympi harmonias etiam recentiore aetate superstites fuisse tradunt Aristophan. Equitt. 9, ubi v. Schol. Aristot. Polit. VIII, 5. Plutarch. De music. p. 1133. C. sqq., id quod monuit Boeckhius in Min. p. 26. Idem igitur etiam de Tha-

Ὀρφέως ἢ περὶ Φημίου τοῦ Ἰθακησίου ῥαψῳδοῦ, περὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ἐφεσίου ἀπορεῖ καὶ οὐκ ἔχει συμβαλέσθαι ἅ τε εὖ ῥαψῳδεῖ καὶ ἃ μή.

ΙΩΝ. Οὐκ ἔχω σοι περὶ τούτου ἀντιλέγειν, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐκεῖνο ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅτι περὶ Ὁμήρου κάλλιστ' ἀνθρώπων λέγω καὶ εὐπορῶ, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μέ φασιν εὖ λέγειν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὔ. καίτοι ὅρα τοῦτο τί ἐστι.

Cap. V. ΣΩ. Καὶ ὁρῶ, ὦ Ἴων, καὶ ἄρχομαι
D γέ σοι ἀποφαινόμενος ὅ μοι δοκεῖ τοῦτο εἶναι. ἔστι

C. οὐκ ἔχει συμβαλέσθαι] Ven. Σ. Flor. x. et rec. Coisl. συμβαλέσθαι. Vulg. συμβάλλεσθαι, quod tenent Bekk. Herm.

πάντες μέ φασιν] ἐμὲ Hirschig. non opus.

καὶ ἄρχομαι γέ] V. ἔρχομαι, quod habet Ven. Ξ. prob. Turr. Hermanno et Hirschig.

D. Ἡράκλειαν] V. ἡρακλείαν, pravo accentu, quod e Coisl. aliisque emendatum.

myra licet suspicari, qui teste Plinio Hist. Nat. VII, 36. primus cithara sine voce cecinit. Legendus de eo Homer. Iliad. II, 595 sqq. Plat. De rep. X, 15. De Orpheo quin similiter indicari oporteat, multo etiam minus dubitari potest. v. Lobeck. Aglaopham. T. I. p. 233 sqq. Unus superest Phemius, de quo num tale quid memoriae traditum fuerit, merito ambigitur. Illud vero luce est clarius, antiquissimorum vatum mentionem ita fieri, ut rhapsodus leniter rideatur.

C. τοῦτο τί ἐστιν] h. e. quaenam huius rei causa sit.

ἄρχομαί γέ σοι ἀποφαινόμενος] H. e. iamiam tibi ostendo, ita ut rei principium iam factum designetur. Aliud quid enim foret ἄρχομαι ἀποφαίνεσθαι. Itaque non videmus, quo iure Cobetus Varr. Lectt. p. 286. vulgatam olim lectionem unice veram, plurimorum optimorumque codicum scripturam turpiter soloecam esse pronunciaverit Dicitur enim ἄρχομαι ἀποφαινόμενος non aliter quam ἄρχομαι διδάσκων.

D. ἔστι γὰρ τοῦτο —] h. e. est enim hoc, quod de Homero potes bene dicere, non ars, sed vis quaedam divina, quae te incitat, quemadmodum (inest) in lapide, quem Euripides magnetem, plurimi Heraclium vocant. C. Fr. Hermannus correxit: τέχνη μὲν οὔ, οὐκ ὂν παρὰ σοί. Ita vero contrarius verborum sensus existit, quam qui requiritur, quandoquidem Io sese profitetur in uno Homero versari. Si quid mutandum, equidem scripserim: ἔστι γὰρ — τέχνη μὲν οὔ, τὸ παρόν σοι περὶ Ὁμ. Es ist nämlich dieses nicht eine Kunst, dass es dir zu Gebote steht, über Homeros gut zu sprechen. De seqq. Lucret. VI. v. 906 sqq. Quod superest, agere incipiam quod foedere fiat Naturae, lapis hic ut ferrum ducere possit. Quem ma-

γὰρ τοῦτο τέχνη μὲν οὐκ ὂν παρὰ σοὶ περὶ Ὁμήρου εὖ λέγειν, ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, θεία δὲ δύναμις, ἥ σε κινεῖ, ὥςπερ ἐν τῇ λίθῳ, ἣν Εὐριπίδης μὲν Μαγνῆτιν ὠνόμασεν, οἱ δὲ πολλοὶ Ἡράκλειαν. καὶ γὰρ αὕτη ἡ λίθος οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς δακτυλίους ἄγει τοὺς σιδηροῦς, ἀλλὰ καὶ δύναμιν ἐντίθησι τοῖς δακτυλίοις, ὥςτ' αὖ δύνασθαι ταὐτὸν τοῦτο ποιεῖν, ὅπερ ἡ λίθος, ἄλλους ἄγειν δακτυλίους, ὥςτ' ἐνίοτε ὁρμαθὸς μακρὸς πάνυ σιδηρίων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται· πᾶσι δὲ τούτοις ἐξ ἐκείνης τῆς λίθου ἡ δύ- E

ὥςτ' αὖ δύνασθαι] αὖ, vulgo omissum, ex Ven. Σ. et Flor. x. restitutum est. Abiecit rursus Herm.

E. σιδηρίων καὶ δ.] V. σιδήρων, quod e Flor. x. et Ven. Σ. pr. m. mutatum. σιδήρια sunt ferramenta, ut Euthydem. p. 300. B. Herod. VII. 18. IX. 37. al. Turr. scripserunt σιδηρῶν δακτυλίωνα coni. Fr. Jacobs Elementarb. Curs. II. B. 32. Hermannus verba καὶ δακτυλίων eliminanda statuit. Quidni vero σιδήρια atque δακτύλια recte distinguantur?

gneta vocant patrio de nomine Graii, Magnetum quia sit patriis in finibus ortus. Conf. Buttmann. Commentat. De nonnullis lapidib. in Museo Antiquitat. Studior. II, I, ubi p. 7. hic locus tractatur. Euripidis locus ex Oeneo fabula a Suida servatus hic est: τὰς βροτῶν Γνώμας σκοπῶν, ὥςτε Μαγνῆτις λίθος Τὴν δόξαν ἕλκει καὶ μεθίστησιν πάλιν, in quibus ante ὥςτε equidem ὃς excidisse puto. Recte vero A. Matthiae T. IX. p. 240. Buttmanni oppugnans sententiam Platonem censet Μαγνῆτιν λίθον apud Euripidem de eo lapide accepisse, quem nos cum Latinis magnetem vocamus, contra quam Suidas, Hesychius, aliique voluerunt, quibus etiam Salmasius Exercitatt. Plin. p. 776. nimirum tribuit. Heraclius autem hic lapis dictus est ab Heraclea, Lydiae urbe, ubi magna erat magnetum copia: v. Hesych. s. v.

E. ὁρμαθὸς μακρὸς —]

Bene Müllerus comparat Lucret. VI. v. 910 sqq. „Hunc homines lapidem mirantur, quippe catenam Saepe ex annellis reddit pendentibus ex se: Quinque etenim licet interdum pluresque videre Ordine demisso levibus iactarier auris. Unus ubi ex uno dependet subter adhaerens, Ex alioque alius lapidis vim vinclaque noscit, quae Gesnerus ad Claudian. Idyll., quod magnes inscribitur, T. II. p. 653. ex Platone expressa putabat. Plin. H. N. 34, 14. Sola haec materia (ferrum) vires ab eo lapide accipit retinetque longo tempore, aliud apprehendens ferrum, ut annulorum catena spectetur interdum. Eandem magnetis vim descripserunt Augustin De civitat. dei XX. 4. p. 288. ed. Col. Philo. De mundi opific. p 32. D. ed. Francof. a. 1691. Galen. T. III. p. 315. ed. Bas. et T. I. p. 94.

νάμις ἀνήρτηται. οὕτω δὲ καὶ ἡ Μοῦσα ἐνθέους μὲν
ποιεῖ αὐτή, διὰ δὲ τῶν ἐνθέων τούτων ἄλλων ἐν-
θουσιαζόντων ὁρμαθὸς ἐξαρτᾶται. πάντες γὰρ οἵ τε
τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης, ἀλλ'
ἔνθεοι ὄντες καὶ κατεχόμενοι, πάντα ταῦτα τὰ καλὰ
λέγουσι ποιήματα, καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡς-
534 αύτως, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες οὐκ ἔμφρονες ὄντες
ὀρχοῦνται, οὕτω καὶ οἱ μελοποιοὶ οὐκ ἔμφρονες ὄν-
τες τὰ καλὰ μέλη ταῦτα ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐμ-
βῶσιν εἰς τὴν ἁρμονίαν καὶ εἰς τὸν ῥυθμόν, καὶ

P. 534. *οὕτω καὶ οἱ μελ.*] Ven. Σ. Flor. x. *οὕτω μὲν καὶ οἱ μ.*

καὶ βακχεύουσι καὶ κ.] *καὶ* ante *βακχεύουσι* add. Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Ang. Barb. Flor. a b. c. quod a nobis et Bekkero receptum Hermannus propter cod. Ven. Ξ. et Σ. rursus ex-

Lucian. Imagg. T. II. p. 460. Hemst.

οὕτω δὲ καὶ ἡ Μοῦσα] Ne quis δὴ coniiciat, videatur annot. ad Protagor. p. 326. E. 328. A. 347. E. al. Deinde Stephan. frustra coniecit *ἄλλους ἐνθουσιαζόντων*, quum haec sit verborum sententia: et ex his spiritu divino incitatis aliorum numine afflatorum series pendet.

πάντες γὰρ οἵ τε τῶν ἐπῶν —] Sententia haec plane Socratica fuit. Certe quidem Socrates Apolog. p. 22. A — C. narrat sese carmina poetarum explorantem ipsosque poetas de iis, quae cecinissent, interrogantem intelligere coepisse, eos non tam ratione et intelligentia, quam naturali quodam impetu et furore ductos carmina pangere: accidere autem solere, ut nihilominus intolerabili superbia inflati sint. Atque hinc profectus Plato furorem, per quem optima quaeque hominibus contigisse in Phaedro tradidit, poetis vindicavit ita, ut sine eo veram poesin esse nullam statuerit. cfr. De Republ. III. p. 682. Phaedr. p. 244. A sqq. p. 265. A., ubi duplex furoris genus discernitur; p. 245. A., qui locus huc maxime pertinet. Quanquam philosophus neutiquam artem et scientiam a poesi plane removit, sed illud tantum voluit, solam artem sine poetico pectoris ardore nihil valere. Ex quo intelligi potest, quatenus poetas hoc nomine reprehendendos et castigandos esse iudicaverit. conf. Morgenstern. Epimetr. ad Comment. de Platonis republ. p. 296 sqq. Astius De Platonis Phaedro p. 60 sqq. Heusd. Initia Philosoph. Plat. T. I. p. 124 sq. et quae monuit Nitzsch. ad h. l. Prolegom. p. 17 sq.

ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες] Timaeus: *Κορυβαντιᾶν· παρεμμαίνεσθαι καὶ ἐνθουσιαστικῶς κινεῖσθαι*, ubi v. Ruhnk. p. 163. coll. annot. ad Criton. c. 17. in. — *Ὀρχεῖσθαι* de quovis motu usurpatum illustrat Athenaeus L. I. p. 21. A.

P. 534. *οὕτω καὶ οἱ μελοποιοί*] Eandem structuram verborum habes infra p. 539. D:

βακχεύουσι καὶ κατεχόμενοι, ὥσπερ αἱ βάκχαι ἀρύτονται ἐκ τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα κατεχόμεναι, ἔμφρονες δὲ οὖσαι οὔ, καὶ τῶν μελοποιῶν ἡ ψυχὴ τοῦτο ἐργάζεται, ὅπερ αὐτοὶ λέγουσι. λέγουσι γὰρ δήπουθεν πρὸς ἡμᾶς οἱ ποιηταί, ὅτι ἀπὸ κρηνῶν μελιρρύτων ἐκ Μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν δρεπόμενοι τὰ μέλη ἡμῖν φέρουσιν ὥσπερ αἱ μέλιτται, καὶ αὐτοὶ οὕτω πετόμενοι· καὶ ἀληθῆ λέγουσι· κοῦφον γὰρ χρῆμα ποιητής ἐστι καὶ πτηνὸν καὶ ἱερόν, καὶ οὐ πρότερον οἷός τε ποιεῖν, πρὶν ἂν ἔνθεός τε γένηται B

pulit. Müllerus καὶ ante κατεχόμενοι delendum putabat. Sed recte tuetur Schleierm. vid. annot. Deinde vett. editt. ἀρύττονται, quod correctum e Flor. a. b. c. Coisl. Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Parisinis, aliis.

ἴθι δὴ καὶ σύ μοι, ὥσπερ ἐγὼ σοὶ ἐξέλεξα —, οὕτω καὶ σύ μοι ἔκλεξον. Similiter Lysias. adv. Sacrileg. p. 48 ed. Brem.: ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ἀποκρυπτόμεθα μηδένα εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυνθάνονται. Demosth. De coron. p. 317. extr. Reisk.: ὥστε καὶ ὧν αὐτὸς ὡς ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ κατηγορεῖ. Atque ita deinde καὶ τῶν μελοποιῶν ἡ ψυχὴ τοῦτο ἐργάζεται, ubi in transcursu notabis anacoluthon: nam vulgaris ratio exigebat καὶ οἱ μελοποιοὶ τοῦτο ἐργάζονται, vel καὶ οἱ μελοποιοὶ ᾄδουσιν, quod scriptor in mente habens dixit κατεχόμενοι, ut frustra Müllerus καὶ expungi voluerit.

ὥσπερ αἱ βάκχαι ἀρύτονται] V. ad Phaedrum p. 253. A. De Atticis formis ἀρύτειν et ἀνύτειν dixit Porson. ad Phoenissa. v. 463.

λέγουσι γὰρ δήπουθεν] Dicunt enim nobis poetae se de fontibus mellifluis ex Musarum hortis quibusdam atque pratis decerpentes carmina nobis afferre sicut apes, et ipsi sic volitantes. Poetarum cum apibus comparationem illustrarunt Muretus Varr. Lectt. VIII. 1. Iacobs Exercitatt. critt. T. II. p. 132 sq., quos iam Nitzsch. laudavit, et Mitscherlich. ad Horat. Carm. IV. 2, 27.

B. κοῦφον γὰρ χρῆμα —] Theocrit. Idyll. 15, 83: σοφόν τι χρῆμ' ἄνθρωπος. Aristoph. Lysistr. 678: ἱππικώτατον γάρ ἐστι χρῆμα κἄποχον γυνή. Sed otium fecerunt Fischer. ad Well. T. III. p. 311 sq. Valcken. ad Phoen. p. 72 sq. interprett. ad Gregor. Corinth. p. 325 sq. — καὶ ἱερόν, quemadmodum ipsae apes etiam Iovi sacrae habebantur. v. Virgil. Georg. IV, 152. ibique intpp. Ceterum locum hunc Platonis merito laudant Clemens Alex. Strom. VI. p. 827. Theodoret. Therapeut. II. p. 25. Democriti hanc fuisse sententiam patet ex iis, quae Davisius ad Cic. De Divin. I, 57. intpp. ad Cic. De Orat. II. 46. Horat.

καὶ ἔκφρων καὶ ὁ νοῦς μηκέτι ἐν αὐτῷ ἐνῇ· ἕως δ'
ἂν τουτὶ ἔχῃ τὸ κτῆμα, ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν ἐστιν
ἄνθρωπος καὶ χρησμῳδεῖν. ἅτε οὖν οὐ τέχνῃ ποιοῦν-
τες καὶ πολλὰ λέγοντες καὶ καλὰ περὶ τῶν πραγμά-
C τῶν, ὥςπερ σὺ περὶ Ὁμήρου, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ, τοῦτο
μόνον οἷός τε ἕκαστος ποιεῖν καλῶς, ἐφ' ὃ ἡ Μοῦσα
αὐτὸν ὥρμησεν, ὁ μὲν διθυράμβους, ὁ δὲ ἐγκώμια,
ὁ δὲ ὑπορχήματα, ὁ δ' ἔπη, ὁ δ' ἰάμβους· τὰ δ'
ἄλλα φαῦλος αὐτῶν ἕκαστός ἐστιν. οὐ γὰρ τέχνῃ ταῦ-
τα λέγουσιν, ἀλλὰ θείᾳ δυνάμει· ἐπεί, εἰ περὶ ἑνὸς
τέχνῃ καλῶς ἠπίσταντο λέγειν, κἂν περὶ τῶν ἄλλων

B. ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν] V. πᾶν, quod e Coisl. Vat. Θ. r. Ven. ΞΣ. Par. BC. Aug. Barb. Flor. a. b. c. x. emendatum. Mox pro vulg. καὶ πολλὰ λέγουσι cum Hermanno ex Vat. Θ. Ven. ΞΣ. Par. CE. Vat. Ang. Barb. Flor. a. b. c. x. καὶ πολλὰ λέγοντες, restituimus commate post θείᾳ μοίρᾳ interposito. Ita post ποιοῦντες καὶ λέγοντες in proximis subiectum infertur ἕκαστος ut Gorg. p. 503. E. v. Matthiae Gr. §. 302. ann.

ad Epist. ad Pison. v. 297. exposuerunt.

ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν ἐστιν ἄνθρ.] Vulgatum πᾶν Boissonad. ad Nicet. p. 379. aut pro πάντως capiendum censebat aut scribendum τὸ πᾶν. Verum debemus codicibus manuscriptis. Ποιεῖν, carmina pangere, frequentius est apud Platonem, quam ut exemplis illustrandum sit. v. ad. Phaedon. p. 60. D. Lysid. p. 205. A.

C. αὐτὸν ὥρμησεν] Ex eo, quod poetae non ratione ducti, sed numine divino agitati carmina faciant, apparere arbitratur, qui fiat, ut singuli fere in singulis poeseos generibus versentur, raro attingant complura atque varia carminum genera. Nimirum res non ex ipsorum arbitrio et arte pendet, sed in deorum posita est voluntate. Inter varia autem poematum genera, de quibus vide annot ad Hipp. min. p. 368. C., memorantur ἐγκώμια, quae laudes hominum in commissationibus canendas complectebantur, indice Boeckhio Commentar. ad Pindari fragm. p. 604 sq.; porro ὑπορχήματα, carmina lyrica cum saltatione mimica coniuncta, de quibus Boeckhius ad Pind. Vol. I. P. II. p. 201 sq. T. II. P. II. p. 556. et 596.; tum ἔπη: postremo ἴαμβοι, i. e. fabulae poetarum scenicorum, quas constat eo nomine etiam alibi vocatas esse, ut ostendit Schneider. ad Aristot. Polit. VII. 15. p. 447. Ceterum Schleiermach. quod ὁρμᾶν active dictum a prosa oratione alienum iudicavit, ne Xenophontem quidem ab hoc usu abstinuisse docebit Sturz. Lexic. Xenoph. T. III. p. 324. iam a Nitzschio ad h. l. laudatus. Nec vero ipsi Platoni hunc usum loquendi fuisse ignotum evincunt illa Legg. IX. p. 875. B: ἐπὶ πλεονεξίαν — ἡ θνητὴ φύσις αὐτὸν ὁρμήσει ἀεί. De Rep. V. p. 466. B: δόξα ἐμπεσοῦσα εὐδαιμονίας πέρι ὁρμήσει αὐτόν. Phaedr. p. 255. D: ἄρδει τε καὶ ὥρμησε πτεροφυεῖν.

ἁπάντων. διὰ ταῦτα δὲ ὁ θεὸς ἐξαιρούμενος τούτων
τὸν νοῦν τούτοις χρῆται ὑπηρέταις καὶ τοῖς χρησμῳ-
δοῖς καὶ τοῖς μάντεσι τοῖς θείοις, ἵνα ἡμεῖς οἱ ἀκού- D
οντες εἰδῶμεν, ὅτι οὐχ οὗτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες
οὕτω πολλοῦ ἄξια, οἷς νοῦς μὴ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ θεὸς
αὐτός ἐστιν ὁ λέγων, διὰ τούτων δὲ φθέγγεται πρὸς
ἡμᾶς. μέγιστον δὲ τεκμήριον τῷ λόγῳ Τύννιχος ὁ Χαλ-
κιδεύς, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν πώποτ' ἐποίησε ποίημα, ὅτου
τις ἂν ἀξιώσειε μνησθῆναι, τὸν δὲ παίωνα, ὃν πάντες
ᾄδουσι, σχεδόν τι πάντων μελῶν κάλλιστον, ἀτεχνῶς,
ὅπερ αὐτὸς λέγει, εὕρημά τι Μοισᾶν. ἐν τούτῳ γὰρ
δὴ μάλιστά μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι ἡμῖν, ἵνα μὴ E

C. τούτων τὸν νοῦν] τὸν vulgo aberat invitis codicibus.

D. τὸν δὲ παίωνα] Vat. r. παιᾶνα, quod malebat Salvinius Obss. Misc. Vol. II. p. 178. Scribendum videtur παιῶνα, cfr. Plat. Epist. VII. p. 348. Steph. Aristoph. Equitt. 406. Eustath. ad Iliad. p. 137. ed. Rom.

εὕρημά τι Μοισᾶν] V. Μουσᾶν, quod ex codd. correctum. Symp. p. 181. D. ὑπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένους. Politic. p. 294. E: ἅμα μὲν ἐξορμῶσιν (αὐτούς), ἅμα δὲ καὶ καταπαύουσιν δρόμον.

D. Τύννιχος ὁ Χαλκιδεύς —] „Huius Tynnichi mentionem facit nemo, quod sciam, praeter Porphyr. de abstinent. I. 18. τὸν γοῦν Αἰσχύλον φασίν, τῶν ἀδελφῶν ἀξιούντων εἰς τὸν θεὸν γράψαι παιᾶνα, εἰπεῖν, ὅτι βέλτιστα Τυννίχῳ πεποίηται· παραβαλλόμενον δὲ τὸν αὑτοῦ πρὸς τὸν ἐκείνου ταυτὸν πείσεσθαι τοῖς ἀγάλμασι τοῖς καινοῖς πρὸς τὰ ἀρχαῖα· ταῦτα γὰρ καὶ ἁπλῶς πεποιημένα θεῖα νομίζεσθαι· τὰ δὲ καινά, περιέργως εἰργασμένα, θαυμάζεσθαι μέν, θεοῦ δὲ δόξαν ἧττον ἔχειν. Ad hunc locum in annotationibus Valentini legitur neminem eius nominis inveniri ideoque reponendum esse Φρυνίχῳ, qui Phrynichus aequalis Aeschyli fuerit." Müller. Valentini consilio adversatus est Naekius De Choeril. Sam. p. 39. aliud etiam pro Tynnicho in medium afferens testimonium, et Roulez ad Prol. Heph. p. 30.

ἄλλο μὲν οὐδὲν — τὸν δὲ παίωνα] Apolog. Socrat. p. 32. A: ἐγὼ ἄλλην μὲν ἀρχὴν οὐδεμίαν πώποτε ἦρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβούλευσα δέ. De Rep. V. p. 449. B: ἄλλο μὲν οὐδὲν κατηκούσαμεν, τόδε δέ. Sed v. ad Phaedrum p. 229. D.

ἀτεχνῶς — εὕρημά τι Μοισᾶν] εὕρημά τι Μοισᾶν ipsius Tynnichi verba sunt, quibus Plato suum praemisit ἀτεχνῶς, cuius vocabuli usum in comparationibus illustravit Fritschius Quaest Luc. p. 128. conf. Apolog. Socr. p. 18. C: ἀτεχνῶς ἐρήμην κατηγοροῦντες. Ibid. p. 18. D: ἀτεχνῶς ὥςπερ σκιαμαχεῖν. Euthyphr. p. 3. A: ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ' ἑστίας ἄρχεσθαι. Infra p. 541. E: ἀτεχνῶς ὥςπερ ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνει. De Rep. VIII. p. 548. A: ἀτεχνῶς νεοττιάς τινάς. Phaedon. p. 90. C: ἀτεχνῶς ὥςπερ ἐν Εὐρίπῳ ἄνω καὶ κάτω στρέφεται.

E. ἵνα μὴ διστάζωμεν] ut ne ambigamus.

διστάζωμεν, ὅτι οὐκ ἀνθρώπινά ἐστι τὰ καλὰ ταῦτα
ποιήματα οὐδὲ ἀνθρώπων, ἀλλὰ θεῖα καὶ θεῶν, οἱ
δὲ ποιηταὶ οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἑρμηνεῖς εἰσι τῶν θεῶν, κατε-
χόμενοι ἐξ ὅτου ἂν ἕκαστος κατέχηται. ταῦτα ἐνδεικνύ-
μενος ὁ θεὸς ἐξεπίτηδες διὰ τοῦ φαυλοτάτου ποιη-
535 τοῦ τὸ κάλλιστον μέλος ᾖσεν. ἢ οὐ δοκῶ σοι ἀληθῆ
λέγειν, ὦ Ἴων;

ΙΩΝ. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἔμοιγε· ἅπτει γάρ πώς
μου τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς, ὦ Σώκρατες, καί μοι δο-
κοῦσι θείᾳ μοίρᾳ ἡμῖν παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα οἱ ἀγα-
θοὶ ποιηταὶ ἑρμηνεύειν.

Cap. VI. ΣΩ. Οὐκοῦν ὑμεῖς αὖ οἱ ῥαψῳδοὶ
τὰ τῶν ποιητῶν ἑρμηνεύετε;

ΙΩΝ. Καὶ τοῦτο ἀληθὲς λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἑρμηνέων ἑρμηνεῖς γίγνεσθε;

ΙΩΝ. Παντάπασί γε.

B ΣΩ. Ἔχε δή μοι τόδε εἰπέ, ὦ Ἴων, καὶ μὴ ἀπο-
κρύψῃ ὅ τι ἄν σε ἔρωμαι. ὅταν εὖ εἴπῃς ἔπη καὶ

P. 535. *ἅπτει γάρ πώς μου*] μού πως Coisl. Ven. Σ. Flor. x.

B. *Ἔχε δή μοι τόδε εἰπέ*] V. Ἔχε δὴ καί μοι τ. εἰπέ. Sed καί, quantumvis illud tueantur Ven. ΞΣ., tamen videtur intrusum ab iis, qui hunc formae encliticae usum ignorabant: nam Coisl. Vat. Θ. Par. BCEF. Angel. Barb. Vat. r. f. καί omittunt; itaque recte extrusit Bekkerus.

C. *τοῦτο, ὦ Σ., τεκμήριον*] V. τὸ τεκμ., sed recte Vat.

P. 535. *ἅπτει γάρ πώς μου τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς*] tangis enim nescio quo modo animum meum atque commoves. Nam ita ego haec intelligo; secus Heindorf. ad Phaedon. p. 143.

B. *Ἔχε δή μοι τόδε εἰπέ*] Ἔχε δή, quod male agedum interpretantur, optime explicuit Hermann. ad Viger. p. 753 sq. De μοι enclitico ita praeposito v. ad Phaedr. p. 258. A. Fritsch. Quaest. Luc. p. 27. Infra p. 538. E: ἴθι μοι ἔξειπε.

ἢ τὸν Ὀδυσσέα — πρὸ τῶν ποδῶν] Odyss. XXII. in.

ἢ Ἀχιλλέα — ὁρμῶντα] Iliad. XXII, 311 sqq.

ἢ καὶ τῶν περὶ Ἀνδρ. — Πριάμου] Priami et Hecubae de Hectore interfecto lamentationes leguntur Iliad. XXII, 405 sqq. Ibidem v. 437 sqq. Andromachen, quae maritum ab Achillis equis raptatum conspicatur, tenerrimas de tristi fortuna sua querelas fundentem audimus.

C. *καὶ ἡ καρδία πηδᾷ*] Alibi de gaudio dicitur, nunc de metus effectu, ut nostrum: und es bebt mir das Herz. Sympos. p. 215. E: ἥ τε καρδία πηδᾷ καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ

ἐκπλήξῃς μάλιστα τοὺς θεωμένους, ἢ τὸν Ὀδυσσέα ὅταν ἐπὶ τὸν οὐδὸν ἐφαλλόμενον ᾄδῃς, ἐκφανῆ γιγνόμενον τοῖς μνηστῆρσι καὶ ἐκχέοντα τοὺς οἰστοὺς πρὸ τῶν ποδῶν, ἢ Ἀχιλλέα ἐπὶ τὸν Ἕκτορα ὁρμῶντα, ἢ καὶ τῶν περὶ Ἀνδρομάχην ἐλεεινῶν τι ἢ περὶ Ἑκάβην ἢ περὶ Πρίαμον, τότε πότερον ἔμφρων εἶ, ἢ ἔξω σαυτοῦ γίγνει, καὶ παρὰ τοῖς πράγμασιν οἴεταί σου εἶναι ἡ C
ψυχὴ οἷς λέγεις ἐνθουσιάζουσα, ἢ ἐν Ἰθάκῃ οὖσιν ἢ ἐν Τροίᾳ ἢ ὅπως ἂν καὶ τὰ ἔπη ἔχῃ;

ΙΩΝ. Ὡς ἐναργές μοι τοῦτο, ὦ Σώκρατες, τεκμήριον εἶπες· οὐ γάρ σε ἀποκρυψάμενος ἐρῶ. ἐγὼ γὰρ ὅταν ἐλεεινόν τι λέγω, δακρύων ἐμπίπλανταί μου οἱ ὀφθαλμοί· ὅταν τε φοβερὸν ἢ δεινόν, ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται ὑπὸ φόβου καὶ ἡ καρδία πηδᾷ.

ΣΩ. Τί οὖν φῶμεν, ὦ Ἴων; ἔμφρονα εἶναι τότε D
τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἂν κεκοσμημένος ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖσι στεφάνοις κλαίῃ τ' ἐν θυσίαις καὶ ἑορταῖς, μηδὲν ἀπολωλεκὼς τούτων, ἢ φοβῆται πλέον

Θ. τὸ omittit, probante etiam Bekkero, dissentiente Hermanno. Mox ἐμπίμπλανται Par. C. Flor. b., quod minus Atticum.

ὑπὸ φόβου] Sic codd. fere omnes. Vulgo erat ὑπὸ τοῦ φόβου. Hirschig. ὑπὸ φόβου seclusit.

D. *ἔμφρονα εἶναι τότε τοῦτον*] τότε om. Vat. Θ. f. Par. E F. probante Bekkero. Alii ante εἶναι vel post τοῦτον inferciunt. Herm. tenuit, sed septum cancellis. Idem fecit Hirschig.

χρυσοῖσι στεφάνοις] Sic Ven. Σ. Flor. x. pro vulg. χρυ-

τῶν λόγων τῶν τούτων. Loquendi genus illustrarunt Abresch. ad Aristaenet. II. 5. Boissonad. ad Eunap. p. 257 sq. Iacobs ad Achill. Tat. p. 833.

ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖσι στεφάνοις] Ex illis, quae p. 531. E. leguntur, facile colligas rhapsodos aureis coronis ornatos carmina recitavisse. Apte contulit Müllerus Eustath. ad Iliad. α. p. 6: τὴν Ὁμηρικὴν ποίησιν οἱ ὕστερον ὑπεκρίνοντο δραματικώτερον, τὴν μὲν Ὀδύσσειαν ἐν ἁλουργοῖς ἐσθήμασι, τὴν δὲ Ἰλιάδα ἐν ἐρυθροβαφέσιν, ἐκεῖνο μὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς διὰ τὴν ἐν θαλάσσῃ πλάνην τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἐν Τροίᾳ φόνους καὶ τὰ ἐντεῦθεν αἵματα.

D. *ἐν θυσίαις καὶ ἑορταῖς*] Utrumque iungit etiam Agatho Sympos. p. 197. D: ἐν ἑορταῖς, ἐν χοροῖς, ἐν θυσίαις γιγνόμενος ἡγεμών. Verbis μηδὲν ἀπολωλεκὼς τούτων et μηδενὸς ἀποδύντος ridetur vani rhapsodi ornatus, quo istiusmodi homunciones mirifice superbiisse videntur.

κλαίῃ τε — ἢ φοβῆται] ἢ post τε illatum illustravit Heindorf. ad Theaet. p. 143. C. Boeckh. Nott. critt. ad Pindar. p. 352.

ἢ ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ἑστηκὼς φιλίοις, μηδενὸς ἀποδύοντος ἢ ἀδικοῦντος;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες, ὥς γε τἀληθὲς εἰρῆσθαι.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν, ὅτι καὶ τῶν θεατῶν τοὺς πολλοὺς ταὐτὰ ταῦτα ὑμεῖς ἐργάζεσθε;

E ΙΩΝ. Καὶ μάλα καλῶς οἶδα· καθορῶ γὰρ ἑκάστοτε αὐτοὺς ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βήματος κλαίοντάς τε καὶ δεινὸν ἐμβλέποντας καὶ συνθαμβοῦντας τοῖς λεγομένοις. δεῖ γάρ με καὶ σφόδρ' αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχειν· ὡς ἐὰν μὲν κλαίοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι ἀργύριον λαμβάνων, ἐὰν δὲ γελῶντας, αὐτὸς κλαύσομαι ἀργύριον ἀπολλύς.

Cap. VII. ΣΩ. Οἶσθα οὖν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεατὴς τῶν δακτυλίων ὁ ἔσχατος, ὧν ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τῆς Ἡρακλειώτιδος λίθου ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν λαμβάνειν; ὁ δὲ μέσος σὺ ὁ ῥαψῳδὸς καὶ ὑπο-
536 κριτής, ὁ δὲ πρῶτος αὐτὸς ὁ ποιητής; ὁ δὲ θεὸς διὰ

σοῖς, quod tamen Herm. tenuit. Dein libri κλαίη, et paullo inferius κλαίοντας, quod mutavit Bekker. in κλάη et κλάοντας, sine suffragio codicum.

E. ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βήματος] „Hesychius T. I. p. 723: βῆμα πλείονα μὲν σημαίνει· κοινότερον δὲ οὕτω καὶ (καλεῖται) τὸ λογεῖον, ὁ τῆς σκηνῆς τόπος, ἐφ' οὗ ὑποκριταὶ λέγουσιν. Romani pulpitum appellant. v. Potter. Archaeol. T. I. p. 95. ed. Ramb." Müller. — δεινὸν ἐμβλέπειν. Aristoph. Plut. v. 424: βλέπειν μανικόν. Ran. v. 562: ἔβλεψεν εἰς ἐμὲ δριμύ. Sed multa id genus collegerunt intpp. ad Avv. 1169. et 1171. Equitt. 628. De re ipsa conferas De Republ. X. p. 605. C. D. Gorg. p. 501. B sqq., quos locos iam alii laudarunt.

κλαίοντας αὐτοὺς καθίσω] Xenoph. Symp. II, 11: Καλλιππίδης ὁ ὑποκριτής, ὃς ὑπερσεμνύνεται, ὅτι δύναται πολλοὺς κλαίοντας καθίζειν. Cyrop. II, 2, 14: τοῦ κλαίειν καθίζοντος τοὺς φίλους. Memorab. II. 1, 12: κλαίοντας καθίσαντες, ubi vulgo καθιστάντες. Nihili est quod hoc loco libri quidam κατίδω exhibent. Ceterum rhapsodus satis impudenter suam ipse prae se fert avaritiam.

P. 536. χορευτῶν τε κ. δ. καὶ ὑπ.] De χορευταῖς v. ad Sympos. p. 173. A: Διδάσκαλοι autem et ὑποδιδάσκαλοι sunt qui choreutas in iis artibus erudiebant et exercebant, quibus certamen erat futurum, docente Wolfio Prolegom. ad Demosthenis Midian. p. XCI. et Boeckhio Oeconom. Atheniens. T. I. p. 488. cfr. Hesych. s. v. ὑποδιδάσκαλος.

ὀνομάζομεν δὲ αὐτὸ κατέχεται] Vocamus autem

πάντων τούτων ἕλκει τὴν ψυχὴν ὅποι ἂν βούληται
τῶν ἀνθρώπων, ἀνακρεμαννὺς ἐξ ἀλλήλων τὴν δύ-
ναμιν. καὶ ὥςπερ ἐκ τῆς λίθου ἐκείνης ὁρμαθὸς πάμ-
πολυς ἐξήρτηται χορευτῶν τε καὶ διδασκάλων καὶ
ὑποδιδασκάλων, ἐκ πλαγίου ἐξηρτημένων τῶν τῆς Μού-
σης ἐκκρεμαμένων δακτυλίων. καὶ ὁ μὲν τῶν ποιητῶν
ἐξ ἄλλης Μούσης, ὁ δὲ ἐξ ἄλλης ἐξήρτηται. ὀνομάζο-
μεν δὲ αὐτὸ κατέχεται· τὸ δέ ἐστι παραπλήσιον· B
ἔχεται γάρ. ἐκ δὲ τούτων τῶν πρώτων δακτυλίων, τῶν
ποιητῶν, ἄλλοι ἐξ ἄλλου αὖ ἠρτημένοι εἰσὶ καὶ ἐν-
θουσιάζουσιν· οἱ μὲν ἐξ Ὀρφέως, οἱ δὲ ἐκ Μουσαίου,
οἱ δὲ πολλοὶ ἐξ Ὁμήρου κατέχονταί τε καὶ ἔχονται.
ὧν σύ, ὦ Ἴων, εἷς εἶ, καὶ κατέχει ἐξ Ὁμήρου, καὶ
ἐπειδὰν μέν τις ἄλλου του ποιητοῦ ᾄδῃ, καθεύδεις τε
καὶ ἀπορεῖς ὅ τι λέγῃς, ἐπειδὰν δὲ τούτου τοῦ ποιη-
τοῦ φθέγξηταί τις μέλος, εὐθὺς ἐγρήγορας καὶ ὀρ-
χεῖταί σου ἡ ψυχὴ καὶ εὐπορεῖς ὅ τι λέγῃς· οὐ γὰρ C
τέχνῃ οὐδ' ἐπιστήμῃ περὶ Ὁμήρου λέγεις ἃ λέγεις, ἀλ-

E. *Ἡρακλειώτιδος*] Sic Coisl. Vat. Θ. Ven. Ξ. Flor. BC. Angel. Barb. Flor. b. pro *Ἡρακλεώτιδος*.

hoc *κατέχεται*, quod quidem prope accedit ad illud, quod eum diximus ex deo *suspensum* esse: *tenetur* enim ab eo, si quidem *κατέχεται*. Ita hunc locum interpretandum censeo, in quo explicando nescio cur Sydenhamus et Müllerus adeo sudaverint. Nam *κατέχεσθαι* verbum erat hac in re proprium. conf. p. 533. E. 534. A. E. 536. B. C. 542. A. Sympos. p. 215. C. Men. p. 99. D. Phaedr. p. 244. E. Xenoph. Sympos. 1. 10. ibique intpp.

B. *οἱ μὲν ἐξ Ὀρφέως —*] Facile quis in eam suspicionem incidat, ut *οἱ μὲν γὰρ ἐξ Ὀρφ.* scribendum putet. Sed ea coniectura non opus esse luculenter docebunt quae scripsi ad Gorg. p. 464. B., quibus adde Reip. V. p. 470. B. Legg. VII. p. 791. A. ibique varr. lectt.

ἐπειδὰν μέν τις ἄλλου του ποιητοῦ ᾄδῃ] Recte Stephanus genitivum e sequenti *μέλος* pendere arbitratur, quod certe iam in mente habuit Plato, quum haec scriberet. Neque in eo haerendum, quod *μέλος* deinde de carminibus Homericis dicitur, in quo offendisse videtur Schleiermacher. Etenim ita loquitur Socrates non tam verborum sententias, quam recitationis sonos intelligens, ut perspecte monuit Nitzschius. conf. mox C.

ὀρχεῖταί σου ἡ ψυχή] Metaphora usus est etiam Aeschyl. Choëphor. 156: *ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ*. conf. ad p. 535. C.

λὰ θείᾳ μοίρᾳ καὶ κατοκωχῇ· ὥςπερ οἱ κορυβαντιῶντες ἐκείνου μόνου αἰσθάνονται τοῦ μέλους ὀξέως, ὃ ἂν ᾖ τοῦ θεοῦ ἐξ ὅτου ἂν κατέχωνται, καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέλος καὶ σχημάτων καὶ ῥημάτων εὐποροῦσι, τῶν δὲ ἄλλων οὐ φροντίζουσιν, οὕτω καὶ σύ, ὦ Ἴων, περὶ μὲν Ὁμήρου ὅταν τις μνησθῇ, εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπορεῖς. τούτου δ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅ μ' ἐρωD τᾷς, διότι σὺ περὶ μὲν Ὁμήρου εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὔ, ὅτι οὐ τέχνῃ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ Ὁμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης.

Cap. VIII. ΙΩΝ. Εὖ μὲν λέγεις, ὦ Σώκρατες· θαυμάζοιμι μέντ' ἂν οὕτως εἰ εὖ εἴποις, ὥςτε με ἀναπεῖσαι, ὡς ἐγὼ κατεχόμενος καὶ μαινόμενος Ὅμηρον ἐπαινῶ. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν σοὶ δόξαιμι, εἴ μου ἀκούσαις λέγοντος περὶ Ὁμήρου.

ΣΩ. Καὶ μὴν ἐθέλω γε ἀκοῦσαι, οὐ μέντοι πρόE τερον, πρὶν ἄν μοι ἀποκρίνῃ τόδε. ὧν Ὅμηρος λέγει περὶ τίνος εὖ λέγεις; οὐ γὰρ δήπου περὶ ἁπάντων γε.

ΙΩΝ. Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, περὶ οὐδενὸς ὅτου οὔ.

ΣΩ. Οὐ δήπου καὶ περὶ τούτων ὧν σὺ μὲν τυγχάνεις οὐκ εἰδώς, Ὅμηρος δὲ λέγει.

P. 536. C. *καὶ κατοκωχῇ*] Sic Ven. Σ. a pr. man. Flor. x. pro vulg. *κατακωχῇ*. Vat. Θ. Par. BC. Barb. Flor. a. *κατωκοχῇ*. De vera scriptura ad Phaedrum monuimus.

D. *Εὖ μὲν λέγεις*] Sic Ven. Σ. Flor. x. Vulgo *Σὺ μὲν εὖ λέγεις*.

C. *καὶ κατοκωχῇ*] V. ad Phaedr. p. 245. A.

ὥςπερ οἱ κορυβαντιῶντες —] De hac sententiae appositione, maxime etiam in comparationibus usitata v. ad Phaedon. p. 61. A. Reip. VI. p. 407. B. VIII. p. 557. C. Frustra desideres *ὥςπερ γὰρ οἱ κορ.* Ceterum prave vulgo ante *ὥςπερ* commate et ante *οὕτω καὶ σὺ* puncto distinguebatur oratio.

D. *Ὁμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης*] h. e. Homerum unice probas et laudas. v. Ast. ad Protagor. 309. A. Commentar. p. 10. De Republ. IV. p. 426. B: *οὐκ ἐπαινέτης εἶ — τῶν τοιούτων ἀνδρῶν*.

οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν σοὶ δ.] *οἶμαι δὲ* rectae orationi praemissum tetigi ad Gorg. p. 460. A. De Republ. VI. p. 507. D. Lysid. in.

P. 537. *Οὐ καὶ περὶ τεχνῶν μέντοι λέγει*] V. ad Reip. I. p. 339. B. VII. p. 571

ΙΩΝ. Καὶ ταῦτα ποῖά ἐστιν, ἃ Ὅμηρος μὲν λέγει, ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα;

ΣΩ. Οὐ καὶ περὶ τεχνῶν μέντοι λέγει πολλαχοῦ 537
Ὅμηρος καὶ πολλά; οἷον καὶ περὶ ἡνιοχείας. ἐὰν μνησθῶ τὰ ἔπη, ἐγώ σοι φράσω.

ΙΩΝ. Ἀλλ' ἐγὼ ἐρῶ· ἐγὼ γὰρ μέμνημαι.

ΣΩ. Εἰπὲ δή μοι ἃ λέγει Νέστωρ Ἀντιλόχῳ τῷ υἱεῖ, παραινῶν εὐλαβηθῆναι περὶ τὴν καμπὴν ἐν τῇ ἱπποδρομίᾳ τῇ ἐπὶ Πατρόκλῳ.

ΙΩΝ.

Κλινθῆναι δὲ — φησὶ — καὶ αὐτὸς ἐϋξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖϊν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον B
κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν.
ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
ὡς μή τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι
κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν.

ΣΩ. Ἀρκεῖ. ταῦτα δή, ὦ Ἴων, τὰ ἔπη εἴτε ὀρ- C
θῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μή, πότερος ἂν γνοίη ἄμεινον, ἰατρός, ἢ ἡνίοχος;

ΙΩΝ. Ἡνίοχος δήπου.

οὕτως εἰ εὖ εἴποις] Sic Coisl. Ven. Σ. Par. BCE. Angel. Barb. Flor. a. b. c. x. cum edit. Bas. 2. pro vulg. *εἰ οὕτως εὖ εἴποις.* Nimirum *οὕτως* habet *τόνωσιν.*

E. *περὶ οὐδενὸς ὅτου οὖ*] Stephanus *οὐδὲν ὂν περὶ ὅτου οὖ*, libris invitis. Paullo ante vett. editt. *περὶ τίνος εὖ λέγει*, quod emendavit Cornarius.

C. Phaedr. p. 229. B. Hipp. min. p. 366. C. Qualem Plato poetis tribuerit scientiam earum rerum, quas in carminibus suis memorarent, docet locus insignis De Republ. X. p. 598. D. — 602. B. Ceterum prudenter Socrates rhapsodum a carminum declamatione prohibet, qua instituta praevidebat de colloquio actum fore. Nihil est igitur, cur ei exprobremus nimiam hac in re rusticitatem, quod fecit Schleiermacher.

μνησθῶ τὰ ἔπη] h. e. versiculos, ut saepe.

Κλινθῆναι δὲ, φησί] Iliad. XXIII. 335 sqq., ad quem locum vide sis Heynii commentarios criticos. Quinto versu apud Homerum legitur *ὡς ἄν τοι πλήμνη*, quod restitui voluit Cornarius. Sed bene monuit Heynius, lectionem *ὡς μή τοι πλήμνη* iis probatam videri, qui *ἐγχρίμπτεσθαι* solemni usu pro illidi, impingere, accepissent.

ΣΩ. Πότερον ὅτι τέχνην ταύτην ἔχει, ἢ κατ' ἄλλο τι;

ΙΩΝ. Οὔκ, ἀλλ' ὅτι τέχνην.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν ἀποδέδοταί τι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔργον οἵᾳ τε εἶναι γιγνώσκειν; οὐ γάρ που ἃ κυβερνητικῇ γιγνώσκομεν, γνωσόμεθα καὶ ἰατρικῇ.

ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε ἃ ἰατρικῇ, ταῦτα καὶ τεκτονικῇ.

ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.

D *ΣΩ.* Οὐκοῦν οὕτω καὶ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν· ἃ τῇ ἑτέρᾳ τέχνῃ γιγνώσκομεν, οὐ γνωσόμεθα τῇ ἑτέρᾳ. τόδε δέ μοι πρότερον τούτου ἀπόκριναι. τὴν μὲν ἑτέραν φῂς εἶναί τινα τέχνην, τὴν δ' ἑτέραν;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἆρα ὥσπερ ἐγὼ τεκμαιρόμενος, ὅταν ἡ μὲν ἑτέρων πραγμάτων ᾖ ἐπιστήμη, ἡ δ' ἑτέρων, οὕτω καλῶ τὴν μὲν ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην τέχνην, οὕτω καὶ σύ;

ΙΩΝ. Ναί.

E *ΣΩ.* Εἰ γάρ που τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐπιστήμη εἴη τις, τί ἂν τὴν μὲν ἑτέραν φαῖμεν εἶναι, τὴν δ' ἑτέραν, ὁπότε γε ταὐτὰ εἴη εἰδέναι ἀπ' ἀμφοτέρων; ὥσπερ ἐγώ τε γιγνώσκω, ὅτι πέντε εἰσὶν οὗτοι οἱ δάκτυλοι, καὶ σύ, ὥσπερ ἐγώ, περὶ τούτων ταὐτὰ γιγνώσκεις· καὶ εἴ σε ἐγὼ ἐροίμην, εἰ τῇ αὐτῇ τέχνῃ γιγνώσκομεν τῇ ἀριθμητικῇ τὰ αὐτὰ ἐγώ τε καὶ σύ, ἢ ἄλλῃ, φαίης ἂν δήπου τῇ αὐτῇ.

ΙΩΝ. Ναί.

P. 537. C. ὅτι τέχνην ταύτην ἔχει] Sic Coisl. Ven. Σ. Vat. r. Flor. b. x. Male vulgo legebatur ὅτι τ. ταῦτα ἔχει.
D. οὕτω καὶ κατὰ πασῶν τῶν τ.] Flor. x. Ven. Σ. καὶ τὰ π. τ. τ. errore.

C. Οὐκοῦν ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν —] Iungas hunc in modum: οὐκοῦν ἀποδέδοται ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν οἵᾳ τε εἶναι γιγνώσκειν τι ἔργον.

P. 538. ταύτης τῆς τέχνης τὰ λεγόμενα] Participium cum articulo iunctum quoniam habet vim et potestatem nominis substantivi, genitivum

ΣΩ. Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔμελλόν ἐρήσεσθαί σε, νυνὶ 538
εἰπέ, εἰ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν οὕτω σοι δοκεῖ, τῇ μὲν αὐτῇ τέχνῃ τὰ αὐτὰ ἀναγκαῖον εἶναι γιγνώσκειν, τῇ δ' ἑτέρᾳ μὴ τὰ αὐτά, ἀλλ' εἴπερ ἄλλη ἐστίν, ἀναγκαῖον καὶ ἕτερα γιγνώσκειν.

ΙΩΝ. Οὕτω μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

Cap. IX. ΣΩ. Οὐκοῦν ὅστις ἂν μὴ ἔχῃ τινὰ τέχνην, ταύτης τῆς τέχνης τὰ λεγόμενα ἢ πραττόμενα καλῶς γιγνώσκειν οὐχ οἷός τ' ἔσται.

ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις. B

ΣΩ. Πότερον οὖν περὶ τῶν ἐπῶν ὧν εἶπες, εἴτε καλῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μή, σὺ κάλλιον γνώσει ἢ ἡνίοχος;

ΙΩΝ. Ἡνίοχος.

ΣΩ. Ῥαψῳδὸς γάρ που εἶ, ἀλλ' οὐχ ἡνίοχος.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ δὲ ῥαψῳδικὴ τέχνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς ἡνιοχικῆς;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ ἄρα ἑτέρα, περὶ ἑτέρων πραγμάτων καὶ ἐπιστήμη ἐστί.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δή, ὅταν Ὅμηρος λέγῃ, ὡς τετρωμένῳ
τῷ Μαχάονι Ἑκαμήδη ἡ Νέστορος παλλακὴ κυκεῶνα C
πίνειν δίδωσι; καὶ λέγει πως οὕτως,

οἴνῳ πραμνείῳ — φησίν — ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρόν
κνήστι χαλκείῃ· παρὰ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον,

ταῦτα εἴτε ὀρθῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μή, πότερον ἰατρικῆς ἐστὶ διαγνῶναι καλῶς, ἢ ῥαψῳδικῆς;

E. εἰδέναι ἀπ' ἀμφοτέρων] V. ἐπ', quod tres tantum iique deteriores libri tenent.

P. 538. B. περὶ ἑτέρων πραγμάτων] πραγμάτων deleri vult Baiterus. non assentior. Nimirum fluctuant libri inter καὶ adiunctum habere non mirandum est. v. interprett. Gregorii Corinth. p. 139. ed. Schaef.

B. ὅταν Ὅμηρος λέγῃ —] Iliad. XI, 639 sq. Secundo versu post χαλκείῃ apud Homerum legitur: ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε. Sed alterum hemistichium petitum e v. 629.

ΙΩΝ. Ἰατρικῆς.

ΣΩ. Τί δέ, ὅταν λέγῃ Ὅμηρος

ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ἵκανεν,
D ἥ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμμεμαυῖα
ἔρχεται ὠμηστῇσι μετ' ἰχθύσι πῆμα φέρουσα,

ταῦτα πότερον φῶμεν ἁλιευτικῆς εἶναι τέχνης μᾶλλον κρῖναι ἢ ῥαψῳδικῆς, ἅττα λέγει καὶ εἴτε καλῶς εἴτε μή;

ΙΩΝ. Δῆλον δή, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἁλιευτικῆς.

ΣΩ. Σκέψαι δή, σοῦ ἐρομένου, εἰ ἔροιό με, E Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, τούτων τῶν τεχνῶν ἐν Ὁμήρῳ εὑρίσκεις ἃ προσήκει ἑκάστῃ διακρίνειν, ἴθι μοι ἔξευρε καὶ τὰ τοῦ μάντεώς τε καὶ μαντικῆς, ποῖά ἐστιν ἃ προσήκει αὐτῷ οἵῳ τ' εἶναι διαγιγνώσκειν, εἴτε εὖ εἴτε κακῶς πεποίηται. —, σκέψαι, ὡς ῥᾳδίως τε καὶ ἀληθῆ ἐγώ σοι ἀποκρινοῦμαι. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγει, οἷον καὶ ἃ ὁ τῶν Μελαμποδιδῶν λέγει μάντις πρὸς τοὺς μνηστῆρας, Θεοκλύμενος,

539 δαιμόνιοι, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γυῖα,
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
εἰδώλων τε πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ

ἐπιστήμη πραγμάτων, καὶ πραγμάτων ἐπιστήμη et *πραγμάτων καὶ ἐπιστήμη.*

C. *ἡ δὲ μολυβδαίνῃ —*] Iliad. XXIV, 80 sqq., ubi tamen lectio nonnihil discrepat.

D. *Σκέψαι δή, σοῦ ἐρομένου —*] Quod Socrates hoc loco sua sponte loquentis partes suscipit, id Schleiermacherus tanquam ineptum reprehendit. Sed prudenti consilio hoc ita a Platone institutum esse facile largieris, ubi Socratem animadverteris hoc uti artificio, quo facilius deinde ex ipso Ione responsionem aliquam de rhapsodi munere et officio eliciat. Non plus ponderis habet altera viri egregii reprehensio, quae ad exemplum piscatoris modo commemoratum refertur. Quod enim apud Homerum glandulae plumbeae in maris profunditatem delapsae tantum in comparatione mentio iniicitur, id profecto nihil impedit, quominus philosophus eam ad artis alicuius iudicium potuerit revocare, praesertim quum rhapsodi tam accuratam carminum Homericorum notitiam sibi tribuisse videantur, ut sese profiterentur maxima minima, quae in iis memorarentur, perspecta et explorata habere, id quod ipsum Ionis exemplum satis aperte declarat

σοῦ ἐρομένου, εἰ ἔροιό με,] Similis sermonis abundantia est etiam alibi. Dicitur an-

ἱεμένων ἔρεβόςδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς. B

πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐν Ἰλιάδι, οἷον καὶ ἐπὶ τειχομαχίᾳ· λέγει γὰρ καὶ ἐνταῦθα

ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον, C
ζωόν, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὔπω λήθετο χάρμης.
κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν
ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε
ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐγκάββαλ' ὁμίλῳ· D
αὐτὸς δὲ κλάγξας ἕπετο πνοιῇς ἀνέμοιο.

ταῦτα φήσω καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ μάντει προςήκειν καὶ σκοπεῖν καὶ κρίνειν.

ΙΩΝ. Ἀληθῆ γε σὺ λέγων, ὦ Σώκρατες.

Cap. X. ΣΩ. Καὶ σύ γε, ὦ Ἴων, ἀληθῆ ταῦτα λέγεις. ἴθι δὴ καὶ σὺ ἐμοί, ὥςπερ ἐγὼ σοὶ ἐξέλεξα καὶ ἐξ Ὀδυσσείας καὶ ἐξ Ἰλιάδος ὁποῖα τοῦ μάντεώς ἐστι καὶ ὁποῖα τοῦ ἰατροῦ καὶ ὁποῖα τοῦ ἁλιέως, οὕτω E
καὶ σὺ ἐμοὶ ἔκλεξον, ἐπειδὴ καὶ ἐμπειρότερος εἶ ἐμοῦ τῶν Ὁμήρου, ὁποῖα τοῦ ῥαψῳδοῦ ἐστιν, ὦ Ἴων, καὶ

P. 539. *εἰδώλων τε πλέον*] V. *δέ*, invitis codd. fere cunctis.

tem nihil aliud quam hoc: interrogandi partibus a te susceptis si me interroges etc.

E. *ἴθι μοι ἔξευρε*] V. ad p. 535. B.

ὡς ῥᾳδίως τε καὶ ἀληθῆ —] Adverbium cum adiectivo iunctum ne mireris, Protag. p. 352. D: *καλῶς γε σὺ λέγων καὶ ἀληθῆ*. Phaedon. p. 79. D: *καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις*. Phaedr. p. 234. E: *σαφῆ — καὶ ἀκριβῶς*.

Θεοκλύμενος] De Theoclumeno, qui erat e genere Melampodis, Odyss. XV, 223 — 256.

P. 539. *δαιμόνιοι, τί κακὸν τ. π.*] Odyss. XX, 351 — 357., omisso tamen versu 354.

B. *ὄρνις γάρ σφιν ἐπ.*] Iliad. XII, 200 sqq. Quod autem Socrates ipse hos versiculos recitat, in quo Astius haesit mirifice, fieri hoc ob eandem causam arbitramur, propter quam eum loquentis partes suscepisse antea iudicavimus. Nec quisquam erit, qui Socratem fam indoctum fuisse contendat, ut nihil Homericorum memoria tenuerit. Itaque ne hic quidem quidquam est, quod malae suspicioni ansam praebeat.

E. *οὕτω καὶ σὺ ἐμοὶ ἔκλεξον*] V. ad p. 531. A. Acerba

τῆς τέχνης τῆς ῥαψῳδικῆς, ἃ τῷ ῥαψῳδῷ προςήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

ΙΩΝ. Ἐγὼ μέν φημι, ὦ Σώκρατες, ἅπαντα.

ΣΩ. Οὐ σύ γε ἔφης, ὦ Ἴων, ἅπαντα. ἢ οὕτως ἐπιλήσμων εἶ; καίτοι οὐκ ἂν πρέποι γε ἐπιλήσμονα εἶναι ῥαψῳδὸν ἄνδρα.

540 ΙΩΝ. Τί δὲ δὴ ἐπιλανθάνομαι;

ΣΩ. Οὐ μέμνησαι, ὅτι ἔφησθα τὴν ῥαψῳδικὴν τέχνην ἑτέραν εἶναι τῆς ἡνιοχικῆς;

ΙΩΝ. Μέμνημαι.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἑτέραν οὖσαν ἕτερα γνώσεσθαι ὡμολόγεις;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα πάντα γε γνώσεται ἡ ῥαψῳδικὴ κατὰ τὸν σὸν λόγον, οὐδὲ ὁ ῥαψῳδός.

ΙΩΝ. Πλήν γε ἴσως τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες.

B ΣΩ. Τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις πλὴν τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν σχεδόν τι. ἀλλὰ ποῖα δὴ γνώσεται, ἐπειδὴ οὐχ ἅπαντα;

ΙΩΝ. Ἃ πρέπει, οἶμαι ἔγωγε, ἀνδρὶ εἰπεῖν καὶ

E. *Οὐ σύ γε ἔφης*] Hirsch. de coni. *γε φὴς* scripsit.

P. 540. C. *ἄρχοντι κάμνοντος*] Sic recte Ven. Σ. Vulgo *κάμνοντι*, sine sensu, aut saltem ambigue, siquidem ita *κάμνοντι* ex *ἄρχοντι* suspensum esse putes, ut fecit Herm. Caussa cur *κάμνοντος* corruptum sit, in aprico est. Iunxerunt enim *ἄρ-*

autem et festiva haec rhapsodi provocatio est, quandoquidem Socrates, posteaquam ex Homero quodnam vatis, medici, et piscatoris munus sit, ipso Ione probante definivit, iam eum, qui et ipse rhapsodus erat, et totus in Homero habitabat, cohortatur atque admonet, ut rhapsodorum officium atque munus similiter ex poeta illustret.

Ἐγὼ μέν φημι — ἅπαντα] Nempe homines isti temere confundebant ipsum carminum Homericorum argumentum, atque artis rationisque poeticae iudicium. Alterum enim quum ad ea omnia, quae Homerus cecinisset, pertinere sentirent, iustos fines transgressi sibi etiam accuratam subtilemque rerum a poeta tractatarum cognitionem et scientiam attribuerunt. Quo errore eo magis sunt implicati, quod Graeci carminibus Homericis omnium artium ac disciplinarum initia et fundamenta contineri sibi persuaserunt. v. De Republ. X. p. 598. A sqq.

P. 540. B. *Τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις* —] Istud *praeter haec* autem, quod dicis,

ὁποῖα γυναικί, καὶ ὁποῖα δούλῳ καὶ ὁποῖα ἐλευθέρῳ, καὶ ὁποῖα ἀρχομένῳ καὶ ὁποῖα ἄρχοντι.

ΣΩ. Ἆρ' ὁποῖα ἄρχοντι, λέγεις, ἐν θαλάττῃ χειμαζομένου πλοίου πρέπει εἰπεῖν, ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ κυβερνήτης;

ΙΩΝ. Οὔκ, ἀλλὰ ὁ κυβερνήτης τοῦτό γε. C

ΣΩ. Ἀλλ' ὁποῖα ἄρχοντι κάμνοντος πρέπει εἰπεῖν, ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ ἰατρός;

ΙΩΝ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Ἀλλ' οἷα δούλῳ πρέπει, λέγεις;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οἷον βουκόλῳ λέγεις δούλῳ ἃ πρέπει εἰπεῖν ἀγριαινουσῶν βοῶν παραμυθουμένῳ, ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται, ἀλλ' οὐχ ὁ βουκόλος;

ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἀλλ' οἷα γυναικὶ πρέποντά ἐστιν εἰπεῖν ταλασιουργῷ περὶ ἐρίων ἐργασίας; D

ΙΩΝ. Οὔ.

ΣΩ. Ἀλλ' οἷα ἀνδρὶ πρέπει εἰπεῖν γνώσεται στρατηγῷ στρατιώταις παραινοῦντι;

ΙΩΝ. Ναί, τὰ τοιαῦτα γνώσεται ὁ ῥαψῳδός.

χοντι κάμνοντι in unum, sensu minus perspecto.

D. Γνοίην γοῦν ἂν ἔγωγε] V. γοῦν ἄρ' ἐγώ. Recte Sydenham. ἂν restitueadum vidit, probante etiam Bekkero. ἔγωγε autem debemus Ven. Σ. et Flor. x. Mox ὦ ante Ἴων sine libris cum Bekkero restitui.

intelligis fere doctis, quae reliquarum sunt artium. Quaenam igitur cognoscet, quum non omnia cognoscat? Mox dativum ἀνδρὶ liquet non cum εἰπεῖν, sed cum πρέπει connectendum esse; quod non eram moniturus, nisi Müllerum aliosque superiorum interpretum in his ruisse animadvertissem.

C. ἄρχοντι κάμνοντος] ei, qui aegroto praefectus est eiusque curam gerit.

ἀγριαινουσῶν βοῶν παραμυθουμένῳ] Verbum παραμυθεῖσθαι usurpatum a veteribus est in eo sermone, qui affectus levandi sedandique causa haberetur. v. Phaedon. p. 70. B. De Republ. V. p. 476. E. VI. p. 499. E.

D. στρατηγῷ στρατιώταις παρ.] Io, quum artem imperatoriam maius quiddam et magnificentius esse sentiat seque meminerit in Homero plurima rei militaris exempla reperisse, continuo hanc sibi virtutem et scientiam ita vindicat, ut quid imperatori coram mili-

Cap. XI. *ΣΩ.* Τί δαί; ἡ ῥαψῳδικὴ τέχνη στρατηγική ἐστι;

ΙΩΝ. Γνοίην γοῦν ἂν ἔγωγε οἷα στρατηγὸν πρέπει εἰπεῖν.

ΣΩ. Ἴσως γὰρ εἶ καὶ στρατηγικός, ὦ Ἴων. καὶ γὰρ εἰ ἐτύγχανες ἱππικὸς ὢν ἅμα καὶ κιθαριστικός, ἔγνως ἂν ἵππους εὖ καὶ κακῶς ἱππαζομένους· ἀλλ' εἴ
E σ' ἐγὼ ἠρόμην, ποτέρᾳ δὴ τέχνῃ, ὦ Ἴων, γιγνώσκεις τοὺς εὖ ἱππαζομένους ἵππους; ᾗ ἱππεὺς εἶ, ἢ ᾗ κιθαριστής; τί ἂν μοι ἀπεκρίνω;

ΙΩΝ. Ἧι ἱππεύς, ἔγωγ' ἄν.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ καὶ τοὺς εὖ κιθαρίζοντας διεγίγνωσκες, ὡμολόγεις ἄν, ᾗ κιθαριστὴς εἶ, ταύτῃ διαγιγνώσκειν, ἀλλ' οὐχ ᾗ ἱππεύς.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ στρατιωτικὰ γιγνώσκεις, πότερον ᾗ στρατηγικὸς εἶ γιγνώσκεις, ἢ ᾗ ῥαψῳδὸς ἀγαθός;

ΙΩΝ. Οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ διαφέρειν.

541 *ΣΩ.* Πῶς οὐδὲν λέγεις διαφέρειν; μίαν λέγεις τέχνην εἶναι τὴν ῥαψῳδικὴν καὶ τὴν στρατηγικήν, ἢ δύο;

E. *τί ἂν μοι ἀπεκρίνω*] V. *ἀπεκρίνου*, quodge Ven. Σ. Vat. r. Flor. x. correxi.

P. 541. *τὴν ῥαψῳδικὴν καὶ τὴν στρατηγ.*] Sic Ven. Σ. Coisl. Vat. Θr. Par. B. Ang. Barb. Flor. a. b. c. x., hoc est libri ad unum omnes. Vulgo *τὴν* secundo loco deerat. Bekkerus utrobique, priore quidem loco siue codicum suffragio, delevit, quum tamen in hac verborum oppositione recte abesse non possit. cfr. p. 540. A. Hermannus *τὴν* ante *στρατηγικήν* rursus abiecit, quia sequens *δύο* iteratum articulum non ferat, quo iam duae artes satibus dicendum sit, omnium optime a se perceptum esse profiteatur. Quam ob rem Socrates eum deinde lepidissime exagitat, adeoque eo compellit, ut sibi stolide omnes imperatoris laudes et virtutes tribuere cogatur. Quo quid possit esse magis festivum et ad istiusmodi hominum ridendam vanitatem melius comparatum, nihil inveniri posse arbitramur. Aliter tamen visum est Schleiermachero, qui haec, si a Platone scripta essent, magis etiam lepida et festiva fore existimat.

εἰ ἐτύγχανες — ἔγνως ἄν] Aoristi et Imperfecti in conditionalibus enuntiatis consocia-

ΙΩΝ. Μία ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ὅςτις ἄρα ἀγαθὸς ῥαψῳδός ἐστιν, οὗτος καὶ ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὤν;

ΙΩΝ. Μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅςτις ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὤν, ἀγαθὸς καὶ ῥαψῳδός ἐστιν.

ΙΩΝ. Οὐκ αὖ μοι δοκεῖ τοῦτο.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐκεῖνο μὴν δοκεῖ σοι, ὅςτις γε ἀγαθὸς ῥαψῳδός, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς εἶναι; B

ΙΩΝ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ τῶν Ἑλλήνων ἄριστος ῥαψῳδὸς εἶ;

ΙΩΝ. Πολύ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἦ καὶ στρατηγός, ὦ Ἴων, τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶ;

ΙΩΝ. Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες· καὶ ταῦτά γε ἐκ τῶν Ὁμήρου μαθών.

Cap. XII. ΣΩ. Τί δή ποτ' οὖν, πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Ἴων, ἀμφότερα ἄριστος ὢν τῶν Ἑλλήνων, καὶ στρατηγὸς καὶ ῥαψῳδός, ῥαψῳδεῖς μὲν περιιὼν

tis clare significentur. At enim vero hoc quaerit Socrates: unamne tu censes artem esse eas, quae revera diversae sunt, rhapsodicam et imperatoriam, an duas? Qua interrogatione patet adversarium ab eo acrius urgeri. Itaque a librorum testimonio ne tantillum quidem recedendum.

Ἀλλ' ἐκεῖνο μὴν δοκεῖ σοι] V. μέν, quod ex Ven. Ξ. praeeunte Bekkero correxi.

B. Ἦ καὶ στρατηγός, ὦ Ἴων] Sic codd. exceptis duobus deterioribus omnes. Vulgo στρατηγικός.

tionem tetigimus ad Gorg. p. 447. C. Euthyphr. p. 12. C. Sympos. p. 199. D. Menon. p. 72. B. Itaque mox ἀπεκρίνω recte ex codicibus restitutum est.

P. 541. ὅςτις γε ἀγαθὸς — εἶναι;] Constructionem ad Hipp. min. p. 372. D. illustratum vide.

B. ῥαψῳδεῖς μὲν —] Similiter Plato De Republ. X. p. 596. E sq. poetas censet, si veram accuratamque earum rerum scientiam haberent, quas imitatione exprimant, multo lubentius ipsis factis sibi gloriam quaesituros esse, quam in imitandi studio velle subsistere.

τοῖς Ἕλλησι, στρατηγεῖς δ᾿ οὔ; ἢ ῥαψῳδοῦ μὲν δο-
C κεῖ σοι χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφανωμένου πολλὴ χρεία εἶναι τοῖς Ἕλλησι, στρατηγοῦ δὲ οὐδεμία;

ΙΩΝ. Ἡ μὲν γὰρ ἡμετέρα, ὦ Σώκρατες, πόλις ἄρχεται ὑπὸ ὑμῶν καὶ στρατηγεῖται καὶ οὐδὲν δεῖται στρατηγοῦ, ἡ δὲ ὑμετέρα καὶ ἡ Λακεδαιμονίων οὐκ ἄν με ἕλοιτο στρατηγόν· αὐτοὶ γὰρ οἴεσθε ἱκανοὶ εἶναι.

ΣΩ. Ὦ βέλτιστε Ἴων, Ἀπολλόδωρον οὐ γιγνώσκεις τὸν Κυζικηνόν;

ΙΩΝ. Ποῖον τοῦτον;

ΣΩ. Ὃν Ἀθηναῖοι πολλάκις ἑαυτῶν στρατηγὸν
D ᾕρηνται ξένον ὄντα· καὶ Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον καὶ Ἡρακλείδην τὸν Κλαζομένιον, οὓς ἥδε ἡ πόλις ξένους ὄντας, ἐνδειξαμένους ὅτι ἄξιοι λόγου εἰσί, καὶ εἰς στρατηγίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀρχὰς ἄγει. Ἴωνα δ᾿ ἄρα τὸν Ἐφέσιον οὐχ αἱρήσεται στρατηγὸν καὶ τιμήσει, ἐὰν δοκῇ ἄξιος λόγου εἶναι; τί δέ; οὐκ Ἀθηναῖοι μὲν

D. *Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον*] Ven. Σ. Flor. x. et alii nonnulli *Φανοσθένην*, frequenti varietate. Mox *ἥδε ἡ πόλις* verissime Coisl. Vat. Θ. Ven. Σ. Flor. BC. Angel. Barb. Vett. editt. exhibent *ἤδη ἡ πόλις*.

E. *Ἀλλὰ γὰρ οὔ, ὦ Ἴων*] Sic Coisl. Vat. Θ. r. Par. F.

C. *Ἀπολλόδωρον οὐ γιγνώσκεις —*] Athenaeus XI. c. 114. p. 506. A. iam a Müllero comparatus: *ὅτι δὲ καὶ δυςμενὴς ἦν* (Plato) *πρὸς ἅπαντας, δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένῳ. ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολογεῖ πάντας τοὺς ποιητάς· ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους, Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον, Ἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην.* Sed nos quidem quid in hoc loco insit contumeliae, non videmus, ut hic quoque Deipnosophista iniquius de Platone iudicasse videatur. Nisi forte in eo aculeum latere suspicatus est, quod hi viri neque clari in republica exstiterunt, et civium suorum partes deseruerunt, eamque fortasse ob causam ab Atheniensibus publicis honoribus ornati sunt. Phanosthenem quidem certe (nam de Apollodoro et Heraclide nihil aliunde constat) Xenophon. Histor. Graec. I, 5, 18 et 19. narrat adversus Andrios, populares suos, cum imperio missum esse. Quod quum factum sit Olymp. 93, 2. h. e. a. Chr. n. 407., non improbabilis Astii coniectura est, colloquium hoc non ita multo post habitum fingi existimantis. Platoni sua debet Aelian. V. H. XIV, 5., ut recte Perizonius iudicavit.

D. *οὐκ Ἀθηναῖοι — τὸ*

ἐστε οἱ Ἐφέσιοι τὸ ἀρχαῖον, καὶ ἡ Ἔφεσος οὐδεμιᾶς
ἐλάττων πόλεως; Ἀλλὰ γάρ σύ, ὦ Ἴων, εἰ μὲν ἀλη- E
θῆ λέγεις, ὡς τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ οἷός τε εἶ Ὅμηρον
ἐπαινεῖν, ἀδικεῖς, ὅςτις ἐμοὶ ὑποσχόμενος, ὡς πολλὰ
καὶ καλὰ περὶ Ὁμήρου ἐπίστασαι, καὶ φάσκων ἐπι-
δείξειν, ἐξαπατᾷς με καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδεῖξαι, ὅς γε
οὐδὲ ἅττα ἐστὶ ταῦτα, περὶ ὧν δεινὸς εἶ, ἐθέλεις
εἰπεῖν, πάλαι ἐμοῦ λιπαροῦντος, ἀλλ᾽ ἀτεχνῶς ὥςπερ
ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνει στρεφόμενος ἄνω καὶ
κάτω, ἕως τελευτῶν διαφυγών με στρατηγὸς ἀνεφάνης,
ἵνα μὴ ἐπιδείξῃς, ὡς δεινὸς εἶ τὴν περὶ Ὁμήρου σο- 542
φίαν. εἰ μὲν οὖν τεχνικὸς ὤν, ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον,
περὶ Ὁμήρου ὑποσχόμενος ἐπιδείξειν ἐξαπατᾷς με,
ἄδικος εἶ· εἰ δὲ μὴ τεχνικὸς εἶ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ κα-
τεχόμενος ἐξ Ὁμήρου μηδὲν εἰδὼς πολλὰ καὶ καλὰ
λέγεις περὶ τοῦ ποιητοῦ, ὥςπερ ἐγὼ εἶπον περὶ σοῦ,
οὐδὲν ἀδικεῖς. ἑλοῦ οὖν πότερα βούλει νομίζεσθαι
ὑπὸ ἡμῶν ἄδικος ἀνὴρ εἶναι, ἢ θεῖος.

Ang. Barb. Florr. a. b. c. x. Vett. editt. Ἀλλὰ σὺ γάρ, ὦ Ἴων, quod Herm. cum Ven. ΘΣ. retinuit.

καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδεῖξαι] Vulgo δεῖ σ᾽ ἐπ., quod ex uno Flor. x. correctum. Eandem confusionem notavimus Lysid. p. 204. E.

ἀρχαῖον] Constat enim a Codri filiis coloniam Athenis in Asiam deductam esse, quae occupata maritimae regionis parte urbes Ioniae inhabitavit. v. Perizon. ad Aelian. V. H. VIII, 5. Itaque incolae Ephesi recte Athenis oriundi esse dicuntur.

E. ὥςπερ ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνει] h. e. varias induis formas. Inest autem in hac dictione elegans dilogia, quandoquidem παντοδαποὶ γίγνεσθαι dicuntur etiam ii, qui prae consilii inopia nesciunt quo se vertant, de qua significatione dixit Iacobs ad Achillem Tat. p. 572. Non minus elegans est, quo mox utitur Socrates, verbum ἀνεφάνης: nam ἀναφαίνεσθαι eximie dicuntur quae subito et praeter opinionem veluti emergunt et apparent, ut Sophist. p. 224. D. 233. C. De Rep. I. p. 334. A. 350. D. VI. p. 487. C. Hipp. mai. p. 291. C. al.

P. 542. ἑλοῦ οὖν πότερα βούλει —] Festivus sane et plenus irrisionis est hic sermonis exitus. Rhapsodus enim posteaquam absurdissima quaeque affirmavit, tandem sibi non aliam videt relictam esse optionem, nisi hanc, ut aut cum scientia iniustus, aut sine iniustitia omnis scientiae expers existimari cupiat. Posterius quod nunc tandem sine haesitatione praefert, eius rei causam appa-

B *ΙΩΝ.* Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες· πολὺ γὰρ κάλλιον τὸ θεῖον νομίζεσθαι.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν τὸ κάλλιον ὑπάρχει σοι παρ' ἡμῖν, ὦ Ἴων, θεῖον εἶναι καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ Ὁμήρου ἐπαινέτην.

ret non minima ex parte in eo contineri, quod Socrates callide iniusto τὸν θεῖον opponit, cuius nominis irrisionem non sentiens homo bonus ac simplex εὐήθως concedit quod antea ferre noluit, nimirum ut tandem aliquando istis exsolvatur disputationis laqueis, ex quibus se expediendi nullam aliam viam et rationem animadvertit. Itaque Astii de hoc loco indicium non comprobamus.

INDICES.

INDEX GRAECUS.

Litterae Ph. vel **Phaedr.** Phaedrum, **Hipp.** vel **Hipp. mai.** Hippiam maiorem, **Hipp. min.** Hippiam minorem, **Lys.** Lysidem, **Ion.** Ionem, **Men.** Menexenum significant. Paginae et sectiones litteris B C D E indicatae sunt editionis Stephan.

A.

E.

Z.

H.

Θ.

Λ.

M.

Π.

P.

Σ.

T.

Υ.

Φ.

X.

Ψ.

Ω.

INDEX LATINUS.

A.

B.

F.

G.

H.

I.

L.

M.

Q.

R.

Corrigenda.

In Phaedro praeter pauca illa, quae in exitu Prolegg. p. CXI. notavimus, imprimis illud adhuc nos male habet, quod pag. 212. ann. exeg. col. I. v. 2. nobis invitis conantem pro volentem typis expressum est. Istud igitur sphalma tollendum. In Hippia mai. Prolegg. p. 191. v. 1. ante subditicium excidit iniuria et v. 3. pro videtur reponendum videatur. — Ibid. p. 224. ann. exeg. col. II. v. 2. inf. operae atheneum pro aheneum. Ibid. p. 201. comm. exeg. coll. II. v. 11. ab inf. pro enuntiatur refingas enuntietur. — In Ione Prolegg. p. 320. v. 1. pro Archilicho patet Archilocho legendum esse. — Ibid. p. 334. v. 11. dele verba: a philosopho.

ERFORDIAE
TYPIS HENNINGS & HOPF.